BAŞBAKANLIK BASIMEVİ - 2000
FİYATI 3.000.000,–TL. (KDV Dahil)

OSMANLI İDARESİNDE KIBRIS

T.C.
BAŞBAKANLIK
DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı
Yayın Nu: 43

OSMANLI İDARESİNDE KIBRIS

(NÜFUSU-ARAZİ DAĞILIMI
VE
TÜRK VAKIFLARI)

ANKARA–2000

T. C.
BAŞBAKANLIK
DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı
Yayın Nu: 43

OSMANLI İDARESİNDE KIBRIS

(NÜFUSU-ARAZİ DAĞILIMI VE TÜRK VAKIFLARI)

ANKARA–2000

Proje Yöneticisi

Dr. Yusuf SARINAY

Devlet Arşivleri Genel Müdürü

Proje Sorumluları

Necati AKTAŞ

Devlet Arşivleri

Genel Müdür Yardımcısı

Necati GÜLTEPE

Devlet Arşivleri

Genel Müdür Yardımcısı

Mustafa KAPLAN

Osmanlı Arşivi Daire Başkanı

Yayına Hazırlayanlar

Hacı Osman YILDIRIM

Vahdettin ATİK

Dr. Murat CEBECİOĞLU

Hasan ÇAĞLAR

M. Yahya OKUTAN

Mustafa SERİN

Osman USLU

Fuat YAVUZ

Numan YEKELER

İsmail YÜCEDAĞ

Baskıya Hazırlayanlar

Murat ŞENER

Salih DUTOĞLU

ISBN 975-19-2592-4

OSMANLI İDARESİNDE KIBRIS

(NÜFUSU-ARAZİ DAĞILIMI
VE
TÜRK VAKIFLARI)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

İÇİNDEKİLER V

TAKDİM XI

ÖNSÖZ XIII

SUNUŞ XV

ESER HAKKINDA AÇIKLAMA XIX

KISALTMALAR XXXIX

I. BÖLÜM

GİRİŞ

I- Kıbrıs'ın Coğrafî Konumu, Adı, Nüfus Yapısı ve Ekonomik Durumu 3

A- Coğrafî Konumu 3

B- Adı 4

C- Nüfus Yapısı 5

D- Ekonomik Durumu 7

II- Kıbrıs'ın Tarihi 8

A- Osmanlı Hâkimiyetine Kadar Kıbrıs 8

B- Kıbrıs'ın Osmanlı Devleti Tarafından Fethi 12

C- Osmanlı Dönemi 17

D- Kıbrıs'ın İngiltere'ye Kiralanması 20

E- İngiliz Dönemi 27

F- Kıbrıs Cumhuriyeti 32

G- Kıbrıs Barış Harekâtı ve KKTC 40

H- KKTC'nin Kurulması 43

III- Osmanlı Devleti'nde Nüfus Sayımları ve Nüfus Defterleri 46

IV- Temettu‘ Vergisi ve Temettuât Defterleri 64

V- Vakıf Müessesesi ve Kıbrıs Vakıfları 69

A- İslâm Hukukunda Vakıf Müessesesi 69

B- Kıbrıs Vakıflarının Geçmişi, Bugünkü Durumu ve Vakıfların Yönetimi 77

II. BÖLÜM

H. 1246 (1831) TARİHLİ NÜFUS DEFTERLERİ'NE GÖRE KIBRIS'IN NÜFUSU

A- Kıbrıs'ın, Kazâlarına Göre Toplam Müslim ve Gayr-i Müslim Nüfusu ve Yüzde Oranları 93

B- Müslim ve Gayr-i Müslimlerin Kazâ ve Köylere Göre Nüfus Dağılımı 94

Lefkoşa'daki misafir, firârî, muhâcir vs.'nin nüfusu 94

Lefkoşa kazâsı ve köylerinin nüfusu 95

Dağ kazâsı ve köylerinin nüfusu 96

Değirmenlik kazâsı ve köylerinin nüfusu 98

Omorfa kazâsı ve köylerinin nüfusu 100

Dibkarpas kazâsı ve köylerinin nüfusu 102

Magosa kazâsı ve köylerinin nüfusu 104

Leymason kazâsı ve köylerinin nüfusu 105

Piskopi kazâsı ve köylerinin nüfusu 108
Gilan kazâsı ve köylerinin nüfusu 109
Evdim kazâsı ve köylerinin nüfusu 110
Girinye kazâsı ve köylerinin nüfusu 111
Baf-Kukla kazâsı ve köylerinin nüfusu 114
Lefke kazâsı ve köylerinin nüfusu 118
Tuzla kazâsı ve köylerinin nüfusu 120
Mesarye kazâsı ve köylerinin nüfusu 122
Hırsofi kazâsı ve köylerinin nüfusu 125

III. BÖLÜM

H. 1248 (1833) TARİHLİ TEMETTUÂT DEFTERLERİ'NE GÖRE KIBRIS'IN MÜSLİM VE GAYR-İ MÜSLİM HALKININ MAL VARLIKLARI

I- Temettuât Defterlerine Göre Kıbrıs'ın Müslim ve Gayr-i Müslim Halkının Ada Genelindeki Toplam Mal Varlıkları ve Yüzde Oranları 131
II- Temettuât Defterlerine Göre Kıbrıs Müslümanlarının Ada Genelindeki Mal Varlıkları (Kazâ Yekûnlarına Göre) 132
III- Temettuât Defterlerine Göre Kıbrıs'taki Gayr-i Müslimlerin Ada Genelindeki Mal Varlıkları (Kazâ Yekûnlarına Göre) 133
IV- Temettuât Defterlerine Göre Kıbrıs'taki Müslim ve Gayr-i Müslimlerin Ada Genelinde Kazâlara Göre Mal Varlıkları ve Yüzde Oranları 134
Baf-Kukla, Dağ ve Değirmenlik Kazâları 134
Evdim, Gilan ve Girinye Kazâları 135
Hırsofi, Karpas ve Lefke Kazâları 136
Lefkoşa, Leymason ve Magosa Kazâları 137
Mesarye, Omorfa ve Piskopi Kazâları 138

Tuzla Kazâsı 139
V- Temettuât Defterlerine Göre Kıbrıs Müslümanlarının Kazâ ve Köylere Göre Mal Varlıkları 140
Baf-Kukla Kazâsı ve Köyleri 140
Dağ Kazâsı ve Köyleri 143
Değirmenlik Kazâsı ve Köyleri 145
Evdim Kazâsı ve Köyleri 147
Gilan Kazâsı ve Köyleri 148
Girinye Kazâsı ve Köyleri 149
Hırsofi Kazâsı ve Köyleri 151
Karpas Kazâsı ve Köyleri 153
Lefke Kazâsı ve Köyleri 155
Leymason Kazâsı ve Köyleri 156
Magosa Kazâsı ve Köyleri 157
Mesarye Kazâsı ve Köyleri 158
Omorfa Kazâsı ve Köyleri 161
Piskopi Kazâsı ve Köyleri 163
Tuzla Kazâsı ve Köyleri 164
VI- Temettuât Defterlerine Göre Kıbrıs'taki Gayr-i Müslimlerin Kazâ ve Köylere Göre Mal Varlıkları 166
Baf-Kukla Kazâsı ve Köyleri 166
Dağ Kazâsı ve Köyleri 169
Değirmenlik Kazâsı ve Köyleri 171
Evdim Kazâsı ve Köyleri 173
Gilan Kazâsı ve Köyleri 174
Girinye Kazâsı ve Köyleri 175

Hırsofi Kazâsı ve Köyleri 177
Karpas Kazâsı ve Köyleri 179
Lefke Kazâsı ve Köyleri 181
Lefkoşa Kazâsı ve Köyleri 183
Leymason Kazâsı ve Köyleri 184
Magosa Kazâsı ve Köyleri 187
Mesarye Kazâsı ve Köyleri 188
Omorfa Kazâsı ve Köyleri 191
Piskopi Kazâsı ve Köyleri 193
Tuzla Kazâsı ve Köyleri 194
VII- Kıbrıs'ta Bulunan Düvel Konsoloslar ve Tebalarının
Emlâk ve Arazileri 197

IV. BÖLÜM

KIBRIS TÜRK VAKIFLARI VE MAL VARLIKLARI

I- Kıbrıs Türk Vakıfları Kataloğu
(Kıbrıs Türk Vakıflarının İsimleri ve Mal Varlıkları) 201
II- Kıbrıs Türk Vakıflarının Mal Varlıkları (Genel)..... 343
III- Kıbrıs Türk Vakıflarının Mal Varlıkları (Kazâlara Göre)..... 344
Lefkoşa Kazâsındaki Vakıfların Mal Varlıkları (Genel)..... 344
Girinye ve Lefke Kazâlarındaki Vakıfların
Mal Varlıkları (Genel)..... 345
Baf ve Leymason Kazâlarındaki Vakıfların
Mal Varlıkları (Genel)..... 346
Tuzla ve Magosa Kazâlarındaki Vakıfların
Mal Varlıkları (Genel)..... 347

V. BÖLÜM

I- Kıbrıs'ın Müslim ve Gayr-i Müslim Halkının Temettuât Defterleri ve Vakfiye Kayıtlarına Göre Ada Genelindeki Toplam Mal Varlıkları ve Yüzde Oranları 351

II- Bibliyografya 353

III- İndeks 359

IV- Nüfus ve Temettuât Defterleri'nden Örnekler 411

V- Nüfus Defterleri'ne Göre H. 1246 (1831) Tarihinde Kıbrıs Haritası

TAKDİM

Kıbrıs, son yüzyılda sadece üzerinde yaşayanları değil, içinde bulunduğu bölgeyi, hatta uluslararası sistemi etkileyen çok boyutlu sorunların adası olmuştur. Uluslararası alanda, Kıbrıs gerçeklerinin anlaşılamamış ve anlatılamamış olması, tek yanlı yaklaşımlarla bütün meşruluğunu yitirmiş olan Güney Kıbrıs Rum yönetiminin hâlâ Kıbrıs Cumhuriyeti Hükûmeti olarak kabul edilmesi, günümüzde Kıbrıs sorununun kalıcı bir çözüme kavuşturulamamasında en önemli etkendir. Bu gerçek, bugün bütün anayasal ve demokratik kurumlarıyla bir siyasal varlık olan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ve Kıbrıs Türk halkının uluslararası ilişkilerde haksız ve adaletsiz bir ayırımcılığa tâbi tutulmasına ve Kıbrıs'taki Türk varlığı ve gerçeklerin dünya kamuoyunca anlaşılamamasına sebep olmaktadır. Kuşkusuz bu durumun temelinde Kıbrıs'taki gerçeklerin yeterince bilinmemesi ile KKTC'nin tanınmaması hususu yatmaktadır. Bu durumdan yararlanan Rum-Yunan ikilisi de uluslararası alanda KKTC'nin ve Türkiye'nin Kıbrıs'ta kalıcı çözümü sağlayacak bir antlaşmadan ve barıştan yana olmadığı iddialarıyla geniş çaplı bir propaganda yürütmektedir.

Kıbrıs davasının bugün geldiği aşamada temel sorun, adadaki gerçeklerin tam ve doğru bir şekilde bilinmemesidir. Adadaki Türk varlığını belgelerle, ilmî gerçeklere dayalı olarak

anlatan, özellikle Osmanlı Devleti tarafından Kıbrıs'a verilen önemi gözler önüne seren yayınların, Kıbrıs gerçeklerinin bilinmesi açısından büyük faydaları olacaktır.

Osmanlı Devleti döneminde Kıbrıs'ta yapılan arazi ve nüfus sayımları ile ilgili TC Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı'nda bulunan temettuât ve nüfus defterleri ile KKTC Vakıflar İdaresi Genel Müdürlüğü'nde bulunan vakfiyeler üzerinde yapılan araştırmalar sonucu ortaya çıkan bilgiler, Kıbrıs Türkleri'nin adanın gerçek sahipleri olduğunu bir kez daha ortaya koymaktadır.

Kıbrıs davasının daha iyi anlaşılabilmesi açısından bu belge ve bilgilerin çok büyük önemi vardır. Böylece Kıbrıs davası milletlerarası platformda ve ilim âleminde daha iyi anlaşılacak, objektif kıstaslara göre yeniden gözden geçirilecektir.

Bu vesile ile geçmişimize ışık tutacak olan ve Kıbrıs tarihi açısından çok önemli bilgileri ihtiva eden belgeleri yayına hazırlayan TC Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü personeline teşekkür ederim.

Eserin Kıbrıs Türkleri ve Kıbrıs meselesi hakkında araştırma yapacak olan ilim adamlarına yararlı olmasını temennî ediyorum.

Rauf DENKTAŞ

KKTC Cumhurbaşkanı

ÖNSÖZ

Bilindiği üzere bugün içinde bulunduğumuz uluslararası düzen, hem geçmişin sonucu, hem de geleceğin geçmişle beraber yaratıcısıdır. Bu nedenle, bir yandan tarihimizi nesilden nesile aktarırken, bir yandan da günümüz gelişmelerinin dışında kalmaksızın, ulusal yarar ve çıkarlarımızı korumakta ve uluslararası düzeyde daha etkili ve ulusal çıkarlarımıza uygun bir yer sağlamak için çaba göstermekteyiz.

Yaklaşık 500 yıldır insanı, kültürü ve eserleriyle Türk varlığının ayrılmaz parçası olan Kıbrıs'ta, yaşam süren Türk toplumu, Osmanlı idaresinden çıkışlarından sonra uzun yıllar iç içe yaşadıkları yabancı idare ve kültürlere karşı kendi benliğini kaybetmemiş ve bu tarih bilinciyle bu günlere ulaşmıştır.

Ancak, adadaki Türk varlığının belgelere dayalı ve doğru olarak ortaya çıkarılamaması nedeniyle Kıbrıs bugün kendi içinde sorunlar yaşamakta ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti dünyada Türkiye dışında hiçbir ülkenin tanımadığı bir konumda varlık mücadelesini sürdürmektedir.

Bu noktada, bir anlamda ulusların hafızası ve geçmişten geleceğe varlık ispatı olarak işlev gören arşivlerdeki belgeler, tarihe ışık tutmakta ve uluslararası platformda bilgi eksikliğini gidermede uluslara güç sağlamaktadır.

Bu nedenle, Türkiye'nin iki ülke arasındaki ilişkileri her alanda geliştirme ve derinleştirme yönündeki kararlılığı çok çeşitli vesilelerle Kıbrıslı soydaşlarımıza, hem de dünyaya duyurulurken, Kıbrıs adası ve bu adada yaşayanlara ilişkin doğru ve gerçekçi bilgilerin yeni nesillere aktarılabilmesi için belgelere dayalı kapsamlı bir çalışma başlatılmıştır.

Bu sürecin başladığı günden itibaren, Osmanlı Devleti döneminden bugüne kadar adada yaşayan Müslim ve gayri Müslimlerin nüfusları, arazileri ve Kıbrıs adasında Türkler tarafından tesis edilen vakıflar hakkında bir araştırma yapılarak, bu araştırmaların sonuçlarını içeren "Osmanlı İdaresinde Kıbrıs" adlı kitap siz değerli araştırmacıların, bilim insanlarının ve okuyucuların hizmetine sunulmuştur.

Kıbrıs Türkleri açısından son derece önemli olan bu kitabın, Kıbrıs sorunu üzerinde araştırma yapan ilgililere yararlı olması dileklerimle, bu eserin yayına hazırlanmasında emeği geçen Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü personeline teşekkür ediyorum.

M. Selçuk POLAT
Başbakanlık
Müsteşar Yardımcısı

S U N U Ş

İki komşu ülke olan Türkiye ile Yunanistan arasında biri Ege, diğeri Kıbrıs sorunu olan iki ana anlaşmazlık konusu vardır. Yıllardır iki ülke siyasilerini ve kamuoyunu meşgul eden, hatta tarafları savaşın eşiğine kadar getiren sorunları tahlil etmeden, konuyu sağlıklı olarak değerlendirmenin imkânı yoktur.

Bilindiği gibi Kıbrıs sorunu, en basit tanımıyla Yunanistan ve Kıbrıs Rumlarının adayı Yunanistan'a bağlama çabalarıdır. Kıbrıs Rumları ve Yunanistan'ın "Enosis" olarak adlandırdıkları bu politikaya Kıbrıs Türklerinin ve Türkiye'nin karşı çıkması, uluslararası sahada ve Birleşmiş Milletler nezdinde bir Kıbrıs sorununun doğmasına yol açmıştır.

Tarihin hiçbir devrinde Yunan idaresinde olmayan Kıbrıs'ta Rumların iddia ettikleri gibi sorun, 1974 yılında Türk Barış Harekatı sonucunda ortaya çıkmamıştır.

Londra ve Zürih anlaşmalarına göre hazırlanan Kıbrıs Anayasası'nda, Kıbrıs Türklerine eşit statülü kurucu ortak hakkı tanınmış, Anayasanın 1959 yılında kabulüyle Kıbrıs Cumhuriyeti ilan edilmiştir.

Yeni Anayasaya göre %30'u Türk, %70'i Rumlardan oluşan "Temsilciler Meclisi" kurulması, Cumhurbaşkanının Rum, yardımcısının Türk, Bakanlar Kurulu'nun 7 Rum ve 3 Türk bakandan oluşması, idare ve belediyelerde %70-30 oranının korunması, ordu, polis ve jandarma teşkilatı

mevcudunun %60 Rum ve %40 Türk'ten olması gerekirken, zamanın Kıbrıs Cumhurbaşkanı Makarios'un 1963 yılında Anayasayı ve Londra-Zürih Anlaşmalarını ihlal edip, Türkleri devlet idaresinden uzaklaştırması ve Kıbrıs Cumhuriyeti'ni gasp etmesi ile Kıbrıs sorunu başlamıştır.

Böylece Kıbrıs Cumhuriyeti bir Kıbrıs Rum Yönetimi haline gelmiş ve hukukî dayanağını kaybetmiştir. Bu gelişmelere paralel olarak Kıbrıs adasının tamamını bir Yunan adası haline dönüştürmeyi hedefleyen Rum yönetimi, 1963 yılının Aralık ayının son haftasında Türklere yönelik katliamlara başlamış, tarihe "Kanlı Noel" olarak geçen olayların çıkmasına yol açmıştır.

Bu olaylar üzerine 27 Aralık 1963'te Kıbrıs'ta bir İngiliz generalin komutasında, Rum saldırılarına bir son vermek için Lefkoşe'nin Türk ve Rum kesimini ayıran "Yeşil Hat" uygulamasına başlanılmıştır. Dolayısıyla Rumların iddia ettikleri gibi Kıbrıs adasında ilk defa bölünmeye, Türkiye'nin 1974 yılında yaptığı askerî müdahale değil, Rumların Türklere karşı yürüttükleri katliamlar sebep olmuştur.

Türkiye'nin 1974 yılında Kıbrıs'a müdahale etmesi, aynı yıl Yunanistan'da iktidarda bulunan yöneticilerin Kıbrıs'ta bir darbe yaptırarak Enosis'i gerçekleştirmek istemesi üzerine olmuştur. Garantörlük hakları çerçevesinde uluslararası hukuka uygun olarak yapılan müdahale sonucunda, adadaki Türklerin soykırımı önlenmiş, darbeciler tarafından öldürülmek istenen eski Cumhurbaşkanı Makarios'un da hayatı kurtulmuştur. Aynı zamanda adanın Yunanistan'a bağlanması engellenmiştir.

Türkiye'nin müdahalesi ile 1950'den itibaren EOKA terör örgütünün kanlı saldırılarına sahne olan Kıbrıs'ta kalıcı barış ortamı da sağlanmıştır. Bir anlamda Türk kuvvetleri, Birleşmiş Milletler Barış Gücü'nün fonksiyonunu üstlenmiştir. 1974 yılından günümüze kadar adada ciddî boyutlarda herhangi bir olayın meydana gelmemesi, Türk kuvvetlerinin Kıbrıs'ta barışı sağlama görevini başarı ile yürütmesinin bir sonucudur.

1963-1974 yılları arasında 11 yıl boyunca insanlık dışı baskı ve katliamlara uğrayan Kıbrıs Türklerinin 1974 Türk Barış Harekâtının getirmiş olduğu özgürlük ve barış ortamını terk etmesi ve azınlık olarak Rum yönetimi altında yaşaması beklenemezdi. Bu sebeple gerek Birleşmiş Milletler Anayasası'ndan, gerekse Kıbrıs Anayasası'ndan doğmuş olan self-determinasyon hakkını kullanan Kıbrıs Türklüğü, 13 Şubat 1975'te Kıbrıs Türk Federe Devleti'ni, 15 Kasım 1983'te de Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni kurmuştur.

Kıbrıs Türk toplumu, uluslararası hukukun öngördüğü şartları taşıyan bağımsız devletini kurmasına rağmen, Türkiye'nin etkin ve fiili garantisi altında iki bölgeli, iki toplumlu bir federasyonun kurulmasından yana olduğunu her zaman beyan etmiştir. Ancak Rumların tek taraflı dünya kamuoyunu yanıltma politikaları yüzünden bu gerçekleşmemiş ve taraflar arasında bugüne kadar bir anlaşma sağlanamamıştır.

Kıbrıs ve Türk kamuoyunu yakından ilgilendiren Kıbrıs sorunu hakkında verdiğimiz bilgiler, meselenin artık uluslararası bir boyut kazandığını göstermektedir. Genel müdürlüğümüz konunun uluslararası hukuk çerçevesinde adil bir şekilde çözülmesine katkıda bulunması amacıyla "Osmanlı

İdaresinde Kıbrıs" adlı eseri yayına hazırlamıştır. Bu eser, Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, KKTC Vakıflar Genel Müdürlüğü ve KKTC Milli Arşivi'nde bulunan, bugüne kadar üzerinde hiçbir çalışma yapılmamış olan Kıbrıs nüfus ve temettuat defterleri ve vakfiyelerin ortaya koyduğu gerçeklere dayanmaktadır. Kıbrıs sorununun kalıcı ve gerçekçi bir çözüme kavuşturulması yolunda-Rum iddialarının aksine- Kıbrıs'ın Müslim ve gayri Müslim nüfusu, bu insanların arazilerinin miktarı orijinal belgeler ışığında Türk ve dünya kamuoyunun dikkatine sunulmuştur.

Bu durum, Kıbrıs sorununda uluslararası hukuk ve Türk tezlerinin haklılığının belgelendirilmesi açısından önemlidir.

Yapılan çalışma ile Kıbrıs Türklerinin yıllardır spekülasyon konusu olan nüfusları, ülke toprakları üzerinde sahip oldukları mal varlıkları itibariyle Kıbrıs'ta azınlık olmayıp, ülkenin asli sahipleri oldukları gerçeğini ortaya çıkarmaktadır.

Ayrıca, Genel Müdürlüğümüz tarafından yürütülen çalışmalara her zaman destek olan ve bu eserin yayınlanmasına imkân sağlayan Başbakanlık Müsteşarı Sayın Ahmet ŞAĞAR ile Müsteşar Yardımcısı Sayın M. Selçuk POLAT'a teşekkürlerimizi sunmayı görev bilmekteyiz.

"Osmanlı İdaresinde Kıbrıs" adlı eserin, konuyla ilgilenenlere yararlı olmasını diler, eserin yayınlanmasında emeği geçen Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı personeline teşekkür ederim.

Dr. Yusuf SARINAY
Devlet Arşivleri Genel Müdürü

ESER HAKKINDA AÇIKLAMA

Dünya'nın en zengin ve en sistemli arşivlerinden birisi de; bugün Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nce muhafaza edilmekte olan Osmanlı Devleti'nin resmî yazışmalarından müteşekkil arşiv malzemesinin oluşturduğu Osmanlı Arşivi'dir.

Osmanlı Arşivi'nin en büyük özelliği; Türkiye'nin olduğu kadar, bugün her biri müstakil birer devlet kurmuş olan kırka yakın Orta ve Yakın Doğu, Balkan, Akdeniz, Kuzey Afrika ve Arap ülkesinin kültür, iktisat ve siyasî tarihlerinin burada kayıtlı olmasıdır.

Devletlerin, milletlerarası siyasî platformlarda ve ülke içerisinde karşılaştığı iç ve dış meselelerin ancak eldeki arşiv malzemesinin değerlendirilmesiyle çözülebileceği bugün artık herkesin kabul ettiği bir gerçektir.

Osmanlı Devleti ile İngiltere arasında 4 Haziran 1878'de imzalanan antlaşma ile Kıbrıs'ın İngiltere'ye kiralanması süreciyle başlayan ve Türkiye Cumhuriyeti'nin milletlerarası platformlarda yıllardır bir numaralı problemi olan Kıbrıs meselesinin daha iyi anlaşılabilmesi ve değerlendirilebilmesi için arşive müracaat ederek Kıbrıs'ın dününü öğrenmek gerekmektedir.

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü olarak 1996 yılında; H. 978-979 (M. 1570-72) tarihli ve ağırlıklı olarak Kıbrıs Seferi'nde kara ordusunun hazırlıklarının yer aldığı hükümlerden oluşan II. Selim devrine ait "12 Numaralı Mühimme Defteri"ni yayınlayarak ilim âleminin hizmetine sunmuş ve kamuoyunun dikkatini Kıbrıs üzerine çekmeye çalışmıştık.

Şimdi de yüzyıllardır adada %35'lere varan bir nüfus yapısı ile %50'lere yakın arazi ve iş yerine sahip olan Kıbrıs Türkleri'nin adadaki varlığının belgesi olan ve H. 1246-1248 (1831-1833) tarihleri arasında tanzim edilen Kıbrıs Nüfus ve Temettuât Defterleri ile Kıbrıs Türkleri'ne ait vakıfların vakfiyelerini yayınlayarak Osmanlı arşiv malzemesinin bir cüzünü bu meselenin daha iyi anlaşılabilmesi ve değerlendirilebilmesi için milletlerarası ilim âleminin istifadesine sunuyoruz.

*

Osmanlı Devleti tarafından 1571 yılında Kıbrıs'ın fethinin gerçekleştirilmesinin ardından, adada Türk hâkimiyetini yerleştirme faaliyetleri çerçevesinde sosyal, ekonomik ve kültürel bakımdan ada sathında gün geçtikçe ilerleyen bir çalışma başlatılmıştır.

Akdeniz'de, deniz ticaret yolları üzerinde yer alan Kıbrıs adası, taşıdığı ekonomik ve stratejik özellikleri nedeniyle tarih boyunca Akdeniz'i hâkimiyeti altına almak isteyen bir çok devletin ele geçirmek istediği önemli adalardan biridir. 1517 yılında Mısır'ın, 1521'de Rodos adasının fethiyle Doğu Akdeniz'in hâkimiyeti için yapılan fetih hareketleri, Kıbrıs adasının fethiyle son bulmuş ve Akdeniz, bir Türk denizi haline gelmiştir.

1571 yılında II. Selim devrinde Lala Mustafa Paşa tarafından fethedilen Kıbrıs, idarî yönden beylerbeyilik statüsüne tâbi tutulmuş ve Lefkoşa, beylerbeyiliğin merkezi olmuştur. Fethedilen yerlerde arazi ve nüfus durumunu tespit etmek için yapılan tahrirler, Kıbrıs'ın fethini müteakip de yapılmış ve Avlonya Sancakbeyi Muzaffer Paşa Kıbrıs'a beylerbeyi tayin edilmiştir. Baf, Magosa ve Girne'nin sancak haline getirildiği adada, beylerbeyiliğin gelişmesi ve savunmasının güçlenmesi gayesiyle Anadolu'dan Alaiye, Tarsus, İçel, Zülkadriye ve Sis sancakları da Kıbrıs'a bağlanmıştır.

Lala Mustafa Paşa'nın Kıbrıs'ın fethinden sonra adada bıraktığı askerler ve diğer devlet görevlileri, adanın malî durumunu güçlendirmek ve Türk hâkimiyetini sağlamak için hiç bir fedakarlıktan kaçınmadılar. Fakat adanın, askerî bakımdan takviyesi yanında, nüfus olarak da takviye edilmesi gerekiyordu. Bunun içinde çeşitli teşvikler yoluyla Anadolu'nun Alâiye, Bozok, Karaman, İçil, Teke, Zülkadriye, Aksaray, Develihisar, Ürgüp, Koçhisar, Niğde, Bor, Ilgın vs. bölgelerinden Türk göçmenlerin adaya gidip yerleşmeleri ve belirli bir süre vergiden muaf tutulmaları yönünde uygulamalar yapılmıştır.

Osmanlı Devleti, fethettiği yerlerde reaya arasında eşitliği ve özellikle vergi adaletini sağlamak, idarî açıdan da bir düzen getirmek gayesiyle çeşitli tedbirler almıştır. Bunların başında da; öncelikle fethedilen yerlerin arazi ve nüfus tahrirlerinin yapılması, kanunlarının düzenlenmesi ve vergi sisteminin ıslah edilmesi gelmektedir.

Kıbrıs'a ait arazi ve nüfus sayımları, fetihten sonra günümüze kadar ada sathında kurulan vakıflar ve tarihî gelişimiyle ilgili bilgileri ihtiva eden bu çalışmada Osmanlı

Arşivi'nde bulunan Kıbrıs adasına ait 4 adet Temettuât Defteri, 4 adet Nüfus Defteri ve Kıbrıs Vakıflar Arşivi'nde Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı'nca görevlendirilen 4 uzman arkadaşımız tarafından hazırlanan "Kıbrıs Vakıfları" adlı çalışma esas alınmıştır.

*

Çalışmanın I. bölümünü: Kıbrıs'ın coğrafî konumu, adı, nüfus yapısı ve ekonomik durumu; Kıbrıs'ın tarihi; Osmanlı Devleti'nde nüfus sayımları ve Nüfus Defterleri; temettu' vergisi ve Temettuât Defterleri; vakıf müessesesi ve Kıbrıs vakıfları hakkında genel bilgilerden oluşan "Giriş" kısmı oluşturmaktadır.

"H. 1246 (1831) Tarihli Kıbrıs Nüfus Defterleri" çalışmanın II. bölümünü oluşturmaktadır. Osmanlı Devleti döneminde Kıbrıs'ta yapılan nüfus sayımlarıyla ilgili Osmanlı Arşivi'nde "Kıbrıs Mutasarrıflığı Evrak ve Defter Kataloğu"nda serî halde 25 adet defter bulunmaktadır. Bu defterler, Osmanlı Devleti'nde ilk genel nüfus sayımı olarak bilinen 1831 tarihine ve daha sonra yapılan sayımlara aittir. Defterler, her yerleşim yeri için ayrı ayrı tutulmuş ve daha sonra serî halde birleştirilerek ciltlenmiştir. 25 adet defterden 4'ü 1246 (1831), 1'i 1247 (1832), 2'si 1255 (1839), 2'si 1255 (1839), 7'si 1256 (1840), 5'i 1258 (1842), 1'i 1260 (1844), 5'i de 1264 (1848) yıllarında yapılan sayımlara aittir.

Nüfus defterlerinde şahısların belirleyici vasıfları ile varsa görevleri isimlerinin yanına kaydedilmiş, yaşları da isimlerin altına yazılmıştır. Doğum-ölüm ve yer değiştirenlerle ilgili

bilgiler de daha sonra defterlerin ilgili yerlerine şerh düşülerek verilmiştir. Ayrıca gayri müslimlerde cizye mükellefiyeti açısından dahil edildikleri sınıf da şahısların isimlerinin üzerine yazılmıştır. Çalışmada sadece müslim ve gayri müslim nüfusun miktarının tespitine çalışıldığından bu tür ayrıntılar dikkate alınmamıştır.

Bu çalışmada Kıbrıs'ın nüfus sayımlarıyla ilgili olan defterlerden, ilk nüfus sayımına ait olması dolayısıyla 1246 (1831) tarihli defterleri esas aldık. Bunlardan TŞR. KB. 40 numaralı olan defter 19.5x53 cm. ebadında ve 442 sahifedir. Bu defterde, 1831 yılında yapılan genel nüfus sayımında sadece Kıbrıs genelindeki müslüman nüfus kaydedilmiştir. Kıbrıs'ın kazâları, köyleri ve mahallelerinde yaşayan müslüman ahalinin yaşları, meslekleri ve görevleri ile kayıtlı olduğu bu defterde, sayım sonrası meydana gelen değişiklikler de kaydedilmiştir. Söz gelimi; bir yerleşim birimine sayımdan sonra gelenler varsa, defterde o yerleşim biriminin bittiği yerden itibaren bırakılan boşluğa, bunlar siyakat yazı ve üslûbu ile kaydedilmiş ve bu durum "âmed der-sene...", "âmed müceddeden" vb. ifadelerle belirtilmiştir. Doğum olayı meydana gelmişse, bu durum yine aynı şekilde çocuğun babasının isminin altına veya kenarına kaydedilmiş ve "tevellüd", "be-nâm-ı tevellüd-i ..." gibi ifadelerle, tarih de yazılarak belirtilmiştir. Ölüm olayı meydana gelmişse, ilgilinin isminin üzerine kırmızı mürekkep ile "mürd şüd", "mürd şüdest", "mürdest", "fevt" vb. ifadeler çizgi şeklinde çekilerek ve tarih de belirtilerek gösterilmiştir. Yine aynı şekilde, bir yerleşim biriminden ayrılmalar olmuşsa, bu durum ayrılanların isimlerinin üzerine "reft be-..." ifadesiyle şerh verilerek gösterilmiştir.

Müslümanların sayımında şahıslar baba adları ile birlikte yazılmışlardır. Müslümanların yaşları yazı ile değil rakamla; "sinni" kelimesi ile ismin arasına yazılmıştır. Bazan "sinni" kelimesinin veya yaşının yazılmadığı da görülmektedir.

Şahısların isimlerinin üzerine veya yanına mensup oldukları zümre, meslek vb. özellik veya özürleri (zümre-i sipâhiyândan, topçu, basmacı, alaybeyi çavuşlarından, bî-kâr, İngiliz konsolosu yasakçısı, imâm-ı mahalle, masrû', topal, âma) kaydedilmiştir.

Müslüman nüfus –muhtemelen bu tasnif askerlik ile alâkalı olduğundan– üç sınıfa ayrılmıştır: Sabî, tüvânâ, ihtiyar. Genellikle yaşı 12'den küçük olanların sabî, 12-42 arasında olanların tüvânâ, 42'den yukarı olanların da ihtiyar kabul edildiği görülmektedir. Nüfus yekûnları her kazânın sonunda toplu olarak verilmiş ve altında da bunlardan kaçının sabî, tüvânâ ve ihtiyar oldukları belirtilmiştir. Ancak defterdeki toplamalarda bazı hatalar olduğu görülmektedir. Bazı isimlerin üzerinde (nâ, sene 55; tüvânâ, sene 55; müsinn, sene 55) gibi kırmızı renkte verilmiş şerhler göze çarpmaktadır. Bu tarihlerin, ilgili şahısların tüvânâ oldukları ve tüvânâlıktan çıktıkları tarih olduğu anlaşılmaktadır. Ancak bu şerhlerin geleceğe dönük olarak sayım esnasında mı, yoksa sayımdan sonra yapılan yoklamalara göre zikredilen tarihte mi verildiği tam olarak anlaşılamamıştır.

Defterin sonunda defterde yazılı şahısların toplam kaç kişi olduğu belirtilerek görevli kadı tarafından mühürlenmiştir. Defterin 204-214. sahifeleri arasında yazı çeşiti değişmiş ve kayıtlar siyakat yazısıyla tutulmuştur.

Defterin mühürlü son sayfasından sonra bir forma daha ilave edilmiştir. Bu formada da Kıbrıs muhassılının kapı halkı, kavvâsân, tüfenkciyân, Lefkoşe hâkimi (kadısı)'nın etbâ'ı, Mora'dan hicret edip Lefkoşe'de ikamet etmekte olanlar, Lefkoşe'deki hanlarda ve diğer yerlerde bulunan misafirler, firârîler, gelip-geçen kıbtiyân kaydedilmiş ve görevli kadı tarafından formanın sonu mühürlenmiştir.

Gerek müslümanların, gerekse gayri müslimlerin defterlerini mühürleyen kadı, o tarihte Lefkoşe Kadısı olan aslen Trabzonlu Hayâlî Mustafa bin el-Hâc İbrahim Efendi olup, nüfus sayımı da Halil Efendi tarafından yapılmıştır.

Gayri müslimlerin kayıtlı olduğu 3 defterden ilki H. 1246 (1831) tarihli ve TŞR. KB. 41 numaralı defter olup; 19x52 cm. ebadında ve 385 sahifedir. Defterin baş tarafında, sayımı yapılan yerleşim birimlerinin fihristi mahiyetinde toplu bir listesi yer almaktadır. Bu liste, Lefkoşa'daki gayr-i müslim mahallelerden başlayarak Kıbrıs'taki 15 kazâyı ihtiva etmektedir. Kazâ isimleri kırmızı renkte yazıldıktan sonra o kazâya bağlı köylerin isimleri yazılmıştır. Magosa, Limason, Gilan, Evdim, Girinye, Baf ve Kukla kazâlarında yaşayan gayri müslim ahali de bu defterde kayıtlıdır.

İkinci defter TŞR. KB. 42 numaralı defter olup; 19x52.5 cm. ebadında ve 256 sahifedir. Bu defterde Tuzla, Mesarye ve Hırsofi kazâlarında bulunan gayri müslimler kayıtlıdır.

Üçüncü defter ise TŞR. KB. 43 numaralı defter olup; 19x52 cm. ebadında ve 338 sahifedir. Defterin baş tarafında Kıbrıs'ın Lefkoşa, Dağ, Omorfo, Magosa, Karpas, Lefke, Girinye, Mesarye, Tuzla, Limason, Piskopi, Gilan, Evdim, Baf, Kukla, Hırsofi

ve Değirmenlik kazâlarına ait mahalleler ile köylerin bir listesi bulunmaktadır. 29-32. sahifeler arası sonradan eklenmiştir. Ayrıca defter mühürlendikten sonra Lefkoşa'nın Aya Kaşato Mahallesi'ne ait 1 sahifelik kayıt da sonradan eklenmiştir.

Gayri müslimlerin kaydedildikleri defterlerde; şahısların isimleri baba adları ile birlikte yazılmış, altına da yaşları belirtilmiştir. Yaşları belirtilirken müslümanlarda olduğu gibi rakamla değil, yazıyla belirtilmiştir. Ayrıca cizye mükellefi olanların da üst kısmına, cizye mükellefiyeti açısından dahil edildiği sınıf (â'lâ, evsat, ednâ) yazılmıştır. Avrupa tüccarı olanlar da aynı şekilde belirtilmiştir. Cizye mükellefiyeti olmayan şahısların isimlerinin üzerinde ise bazı tarih ve işaretler vardır. Bu tarih ve işaretler muhtemelen ilgili şahısların cizye mükellefi olacakları tarihi belirtmektedir. Her yerleşim birimi-nin sonunda, sahife kenarında müslümanların kayıtlı olduğu defterde görüldüğü gibi bazı rakamlar alt alta toplanmıştır. Bu rakamlar, gayri müslimlerin tâbi oldukları cizye sınıflarından, o yerleşim yerinde kaçar kişi bulunduğunu göstermektedir. Bunlardan birincisi "a'lâ", ikincisi "evsat", üçüncüsü "ednâ", dördüncüsü ise cizye mükellefi olmayan "nüfûs-ı sâire"nin sayı-sını belirtmektedir.

Defterlerde sayımı yapılan yerleşim yerinin sonunda, o yerde yaşayanların toplamı da verilmiştir. Ara toplamlar her bölümün sonunda genel yekûna dönüştürülmüştür. Sayımdan sonra meydana gelen değişiklikler daha sonra deftere işlenmiş-tir. Doğum-ölüm ve bir yerleşim biriminden ayrılanlar, defter-lerde şerh verilerek gösterilmiştir. Defterlerin sonunda da o defterde sayılan şahısların genel toplamı gösterilmiş ve görevli kadı tarafından mühürlenmiştir.

Osmanlı Devleti'nde ilk defa nüfus sayımı adı altında 1831 yılında müslim ve gayri müslim nüfusu ortaya çıkartmak ve bu sayede asker ve vergi potansiyelini tespit etmek için sayım yapılmıştır. Bu nedenle sayım esnasında yalnız erkek nüfus esas alınmıştır. Çalışma esnasında sayımda tutulan kayıtlar, kazâ, köy ve mahallelere göre müslim ve gayri müslim ayrı ayrı toplanmış, bu toplamlar birleştirilerek tablolar şeklinde düzenlenmiştir.

*

Çalışmanın III. bölümünü Kıbrıs'ın müslim ve gayri müslim halkının mal varlıklarını tespit etmek için ele aldığımız "H. 1248 (1833) Tarihli Kıbrıs Temettuât Defterleri" oluşturmaktadır.

Temettuât Defterleri: Osmanlı Devleti'nde herkesin kazancıyla mütenâsip olarak devlete verdiği vergi demek olan Temettu' Vergisi'nin düzenli olarak toplanabilmesi için gerekli olan bilgilerin yazıldığı defterlerdir. Temettuât Defterleri'ni tutma görevi muhassıllara verilmiştir.

Muhassılların bu defterleri daha sağlıklı tutabilmeleri için her kazânın ileri gelenlerinden, meclis tarafından seçilecek birinin başkanlığında bir katip tayiniyle sayımların kontrol edilmesi esası getirilmiştir.

Temettuât Defterleri; şehir, kazâ, kasaba, nâhiye, köy, mezraa, çiftlik ve benzeri bütün yerleşim birimlerinde yaşayan müslim ve gayri müslim ahalinin tasarruflarında bulunan ev, ahır, samanlık, dükkan, tarla, bağ, bahçe, vs. gibi gayri menkulleri, bütün cins ve evsaftaki hayvan ve ağaçları ile yetiştir-

miş oldukları bütün ziraî ürünlerin cins, miktar ve değerlerinin teker teker yazılmasıyla oluşturulmuştur.

Defterlerde; hâne reislerinin isimleri kaydedildikten sonra vergiye tâbi malları ve hayvanlarının cins ve miktarları, birim üzerinden tespit edilen vergi tarifesi, ödenecek olan vergi miktarı ile bir yılda ödenecek olan toplam vergi miktarları yazılmıştır.

Defterlerde yerleşim birimleri ayrı ayrı yazılmış, büyük yerler ile birden fazla mahalleden oluşan köyler de ayrı ayrı kaydedilmiştir. Defterlerin ilk sahifelerinde sırasıyla eyâlet, sancak, kazâ adları kaydedildikten sonra tahriri yapılan köy, kasaba, mahalle veya çiftliğin adı yazılmıştır.

Defterlerin baş tarafında tahrire esas olan emr-i âlîye atıfda bulunularak tahrirde görev alan şahıslar ve tahriri yapılacak yer belirtilmektedir.

Defter: "Müte'allik olan emr u irâde-i seniyye-i mülûkâne mûcebince Kıbrıs cezîresinde kâin bi'l-cümle emlâk ve arâzinin tahrîri bâbında şeref-sudûr buyurulan emr-i âlî mûcebince Anadolu Muhâsebecisi esbâk Mehmed Esad Mehdî Beyefendi bendeleri ve ba'dehu bâ-irâde-i seniyye mübâşir tayin kılınan hâcegân-ı Divân-ı Hümayûn'dan Hüseyin Halid Efendi kulları ma'ifetleri ve muharrir tayin buyurulan Mevkûfât Kalemi Ser-halîfesi Mehmed Efendi kulları ma'rifeti ve cezîre-i mezkûr muhassılı Dergâh-ı Âlî Kapucubaşılarından Seyyid Mehmed Emin Ağa bendeleri nezâreti ve ma'rifet-i şer'-i şerîf ve vücûh-ı memleket ve vükelâ-yı raiyyet kulları ma'rifetleriyle ta'dil ve tesviye zımnında cezîre-i mezkûrede vâkı' kazâlardan Tuzla ve Mesarye ve Girinye kazâ ve kurâlarında kâin bi'l-cümle ehl-i İslâm ve ehl-i zimmet reâyânın uhdelerinde bulunan emlâk ve arâzîlerinin defteridir ki ber-vech-i âtî zikrolunur." şeklinde başla-

dıktan sonra tahriri yapılacak olan köy veya mahallenin adı zikredilmekte ve bu girişten sonra genellikle imam, muhtar vs. görevlilerden başlayarak halkın vergiye tâbi olan gayri menkul mal varlığı ile hayvanları teker teker yazılmaktadır.

Diğer Temettuât Defterleri'nde şahıslar yazılırken şahısların belirleyici ve ayırıcı vasıflarına geniş yer verildiği halde (uzun boylu, ak sakallı vs. gibi) Kıbrıs'a ait defterlerde bu fizikî vasıflar daha az geçmektedir.

Temettuât Defterleri'nde her evde hangi hayvandan kaç tane beslendiği ve bunlardan alınacak vergiler de yazılmıştır. Meselâ, bir çift a'lâ öküze 250 kuruş tahakkuk ettirilirken bir kısrağa 150 kuruş, bir evsat ineğe 100 kuruş, bir evsat bârgire 250 kuruş vergi tahakkuk ettirilmiştir. Bir dönüm subasar tarlanın temettu' vergisi 15 kuruş, kıraç tarlanın ise 5 kuruş olduğu göz önünde bulundurulursa, bu hayvanların ne derece önemli olduğu ve bir çift öküzden 25 dönüm subasar tarla karşılığı verginin alındığını açıkça tespit edebiliriz. Büyük ve küçük baş hayvanların dışında arı kovanları da ayrı ayrı yazılmış ve arı kovanlarının her birine 5'er kuruş vergi tahakkuk ettirilmiştir.

Bütün bunlar tek tek yazıldıktan sonra vergi mükellefi olan aile reislerinin isimlerinin altında ödeyecekleri yıllık temettu' vergisi gösterilmiştir. Her mahalle ve köyün ehl-i İslâm ve gayri müslimleri tek tek yazılıp temettu' vergisine esas olacak mal ve mülkleri, tahakkuk eden miktarla birlikte yazıldıktan sonra alt kısma o mahalle veya köyden toplanacak temettu'un toplamı belirtilmiştir. Daha sonra da her kazâya ait mahalle ve köyler ayrı ayrı yazılarak o kazâya ait tahakkuk eden temettu' vergisinin toplamı yazılmıştır. Bunlar da; "kazâ-i mezbûr ehl-i

İslâmın emlâk ve arazi bahaları", "kazâ-i mezbûr reâyâların emlâk ve arazi bahaları", "mutasarrıfı Deraliyye'de olup beher sene bedel-i ma'lûme ile iltizâm olunan çiftlikâtın arazisi bahâsı", "kazâ-i mezbûrda vâkı cevâmi'-i şerîfin arazisi bahâsı", "kazâ-i mezbûrda vâkı' manastır ve kiliselerin emlâk ve arazileri bahaları" vs. şeklinde ayrı ayrı yazılmıştır.

Camilere ait emlâk ve arazi ile kilise ve manastırların emlâk ve arazileri de ayrı ayrı belirtilmiştir.

Temettuât Defterleri yayına hazırlanırken, defterlerde yer alan her köy ve mahalledeki her şahsın mal varlığı tek tek tespit edildikten sonra bunlar köy ve mahalleler başlığı altında bir kalemde birleştirilmiştir. Ayrıca birbirine benzer olan ve defterde her biri ayrı ayrı yazılmış olan tarla, arsa, harman, frahtî, çiftlik, havlı, duhan tarlası ve hâsıllık bir başlık altında; bağ bahçe bir; değirmen, dolap, havuz ve kuyu bir; limon ve portakal ağacı bir; ayva, armut, elma ve nar ağaçları da başka bir başlık altında toplanmıştır.

Tarla, arsa, harman, frahtî, çiftlik, duhan, havlı, hâsıllık, bağ ve bahçelerin birim ölçüsü dönüm olarak yazılmasına karşın bazan da evlek ve adet şeklinde yazılmıştır. Bu şekilde yazılan durumlarda 4 evlek = 1 dönüm ve 1 adet = 1 dönüm olarak değerlendirmeye alınmıştır.

Ağaçlar yazılırken birim ölçüsü adet olarak verilmiş; bazan adet yerine dip, sak ve kök tabirleri de kullanılmış olup bunların hepsi adet başlığı altında toplanmıştır. Ağaçlarda bazan da dönüm ölçüsü kullanılmış olup, bunlar dönüm başlığı altında verilmiştir.

Koyun, keçi, inek, arı kovanı vb. gibi halkın sahip olduğu hayvanlar ile akarsular ve sulama hakları değerlendirmeye alınmamıştır.

Osmanlı Arşivi'nde Kıbrıs'a ait bulunan ve yayına hazırladığımız dört adet Temettuât Defteri 1248 (1833) tarihlidir. Kayıtlar rika kırması ve siyakat yazısı ile tutulmuştur. Serînin ilk defteri 16152 numaralı olup; 19x54 ebadında ve 316 sahifedir. Bu defterde Değirmenlik, Dağ, Omorfa, Magosa, Karpas ve Lefkoşa kazâ merkezleri ile köylerinin tahririyle ilgili kayıtlar bulunmaktadır. İkinci defter; 16153 numaralı, 19x54 ebadında ve 428 sahifeli bir defterdir. Bu defterde Tuzla, Mesarye ve Girinye'nin kazâ merkezleri ile köylerine ait sayımlar mevcuttur. Ayrıca 23. sahifede Milhan Sultan Dergâhı'nın, 30. sahifede Tuzla İskelesi Camii Evkâfı'nın ve 228. sahifede Kırklar Tekkesi'nin mallarının dökümü yazılıdır. Üçüncü defter; 16154 numaralı, 19x54 ebadında, 310 sahifeli, Leymason, Piskopi, Gilan ve Evdim kazâ merkezleri ile köylerine ait sayımların kayıtlı olduğu defterdir. Elimizde bulunan son defter ise; 16155 numaralı, 19x54 ebadında, 313 sahifeli defterdir. Bu defter de Baf, Kukla, Hırsofi ve Lefke kazâ merkezleri ile köylerinde yapılan temettû sayımlarıyla ilgili bilgileri ihtiva etmektedir.

Temettuât Defterleri'nde, sayımı yapılan yerlerin ziraat yapılabilen arazileri, bu arazilerin ne kadarının ekilebildiği, ne tür ürünler yetiştirildiği, yerleşim şekilleri, ahalinin meslek ve refah seviyesi açıkça görülmektedir.

Kıbrıs'a ait Temettuât Defterleri'ne baktığımızda Kıbrıs'ta yetişen ağaçların cins ve miktarlarını yörelerine göre ayrı ayrı tespit edebiliriz. Adada harup ve zeytin ağacı yaygın olarak

bulunmaktadır. Dağlık alanlarda genellikle zeytin ve harup, nadiren ceviz ve fındık ağaçları görülmekle birlikte ovalık alanlarda dut bahçeleri çoğunluğu teşkil etmekte; ayrıca incir, badem ve narenciye gibi ağaçlar da görülmektedir. Dağlarda yetişen zeytinlerin yanı sıra ova zeytinleri de ayrı ayrı sayılmış ve ova zeytinlerinden alınacak vergi miktarı daha yüsek tutulmuştur. İlginç olan bir durum da adada elma, armut, limon, portakal ve nar gibi meyve ağaçlarının yok denecek kadar az sayıda bulunmasıdır.

Kıbrıs Temettuât Defterleri'nde gördüğümüz bir diğer husus da sular ve su haklarıdır. Tahrir esnasında şahısların kullanım haklarına sahip oldukları akarsular, kuyular, havuzlar ve akarsular üzerinde bulunan değirmenlerin hisseleri ayrı ayrı belirtilmiş ve ona göre vergi tahakkuk ettirilmiştir. Bunlar toplam olarak incelendiğinde sulak arazilerle akarsuların Karpas, Mesarye, Leymason ve Hırsofi taraflarında daha çok olduğu ve sulak arazilerin, yani verimli arazilerin de bu bölgelerde çoğunlukta bulunduğu görülmektedir. Defterlerden elde ettiğimiz bilgilere göre sayımın yapıldığı yıllarda Kıbrıs adasında buğday, pamuk, tütün, böğrülce, enginar ve kendir tarlaları bulunmaktadır.

Temettuât Defterleri'ndeki bu bilgiler ziraat yapılan araziler hakkında bir fikir verebildiği gibi bu toprakların ne kadarının ekilebildiği ve ne kadarının dikili sahalara ayrıldığı, ne tür ürünler elde edildiği ve arazilerin verimliliği hakkında da geniş bilgi vermektedir. Ayrıca arazilerin büyüklük ve küçüklüklerine göre sınıflandırma imkanı da mümkün olmaktadır.

Hâne reislerinin içinde oturdukları evler, iş yerleri, dükkanlar da tahrir esnasında kaydedildiği için nüfusun nerelerde

yoğunluk kazandığı, ticaretin hangi bölgelerde yapıldığı hakında da bilgi verilmektedir. Ticaretle uğraşan ahalinin hangi çeşit işlerle uğraştıklarını da dükkan çeşitlerinden anlamaktayız. Tespit edilebilen dükkan çeşitleri de şunlardır: Bakkal, aşcı, mağaza, yemenici, eskici, çukacı, boyacı, kasap, berber, kahvehâne, yorgancı, demirci, nalbant, bıçakcı, şerbetçi, duhancı, palancı, ekmekci, helvacı, attar ... vb. Kıbrıs'a ait Temettuât Defterleri toplu olarak incelendiğinde nüfusun Tuzla, Mesarye, Baf ve Hırsofi taraflarında yoğunluk kazandığı, tabiî olarak ticaretin de bu bölgelerde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu bölgelerin arazi durumlarını yani coğrafik özelliklerini incelediğimizde Kıbrıs'ın en verimli topraklarıyla en fazla gelir getiren ürünlerin bu bölgelerde çoğunlukta olduğu görülmektedir. Ayrıca ticaretin de Tuzla ve Leymason taraflarında daha fazla yapıldığı tespit edilebilmektedir.

Kıbrıs'a ait defterleri incelediğimizde hayvancılığın genellikle dağlık bölgelerde yapıldığı, koyun ve keçinin dağlık köylerde çok görüldüğü, buna karşılık mandıraların Hırsofi, Baf ve Evdim'de diğer yerlere göre daha çok sayıda olduğu görülmektedir.

*

Çalışmanın IV. bölümünü "Kıbrıs Türk Vakıfları ve Mal Varlıkları" oluşturmaktadır. Bu bölümde; Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü ile KKTC Millî Arşiv Müdürlüğü ve KKTC Vakıflar İdaresi Genel Müdürlüğü arasında 1996 yılında imzalanan işbirliği protokolü çerçevesinde Kuzey Kıbrıs'a görevli olarak gönderilen Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı'nda görevli 4 uzman arkadaşımız tarafından, Kıbrıs vakıfları ve bu

vakıflara ait mal varlıklarının tespiti için yapılan çalışmaya yer verilmiştir.

Bu çalışmada Kıbrıs Vakıflar İdaresi Genel Müdürlüğü Arşivi'nde bulunan Osmanlı dönemine ait 54 adet Şeriye Sicil Defteri, 9 adet İngiliz Dönemi Şeriye Sicil Defteri, şeriye sicil geleneğinden sonra şeriye sicilleri yerine mahkemelerce tutulan zabıt defterlerinden I No'lu Zabıt Defteri, 7 adet Vakfiye Defteri ve 7 adet de transkripsiyonlu Vakfiye Defteri taranmış, çalışma sonucu Kıbrıs'a ait 608 adet vakfiye tespit edilmiştir. Bu vakfiyeler, tarihî kronoloji gözetilerek sıraya konulmuş, her birine müteselsil sıra numarası verilmiştir. Vakfiyelerin hangi kaynaktan alındığı hazırlanan tablonun "Referans No" bölümünde gösterilmiştir. Vakfeden şahsın ismi ve vakfiyenin tarihi "Vakfın İsmi" bölümünde belirtilmiş, "Mal Varlığı" bölümünde ise; vakfa ait mal varlığının bulunduğu yer ile vakfın mallarının dökümü verilmiştir.

Çalışma sonunda Kıbrıs genelinde bulunan vakıflardan tespit edilebilen 608 vakfiyeye ait mal varlıkları bulundukları bölgelere göre tasnif edilmiş ve Kıbrıs vakıflarının toplam mal varlığı tablolar halinde gösterilmiştir. Tablolar hazırlanırken bir kısım tarla, arazi, mezraa, mukâtaa ve çiftlikler için vakfiyede arazi dökümü kesin rakamlarla belirtilmişse, bunlar "tarla, arsa" bölümünde toplama dahil edilmiştir. Ancak, çiftliklerin miktarları "ahalice bilinen", "falan adla bilinen" veya "falan kimseden satın alınan sekiz köydeki tarlalar" şeklinde net rakamlarla ifade edilmemişse, bu gibi çiftlik ve araziler "çiftlik, mezraa, mukâtaa" bölümünde sadece adet olarak belirtilmiştir. Aynı durumdaki tarla, arazi vs. de aynı şekilde ilgili bölümlerinde gösterilmiştir. Su vakıflarında da aynı problemle karşılaşıldığından, ne miktar su vakfedilmiş olursa olsun,

bunların her biri bir "birim" olarak kabul edilip toplamda gösterilmiştir.

Ev, dükkan vs.'nin müştemilâtı kabilinden olan ayrıntılar (kat adedi, oda sayısı, banyo, ahır, samanlık vs.) toplama dahil edilmemiş, ancak bu gibi mallar için vakfiyede ayrıca avlusu, arsası, bahçesi, bağı, ağaçları olduğu belirtilmişse bunlar toplama dahil edilmiş ve "parça", "grup" şeklinde ayrıca gösterilmiştir. Hisseli mallar da hisseleri toplanıp tam sayıya çevrilerek belirtilmiştir.

*

Çalışmanın V. bölümünü "Kıbrıs'ın Müslim ve Gayr-i Müslim Halkının Temettuât Defterleri ve Vakfiye Kayıtlarına Göre Ada Genelindeki Toplam Mal Varlıkları ve Yüzde Oranları"nı gösterir genel durum tablosu, "Giriş" kısmı için faydalanılan kaynakların verildiği "Bibliyografya" ve yer, şahıs ve müessese adlarından oluşan "İndeks" bölümleri teşkil etmektedir.

İndeks hazırlanırken; bazı kazâ, köy, mahalle veya semt isimleri yer yer farklı şekillerde yazılmıştır. Bu farklılık; bu yer isimlerinin Nüfus ve Temettuât Defterleri'nde geçtiği şekilde, "Giriş" kısmında da günümüzdeki kullanış biçimlerinde verildiğinden meydana gelmektedir. Girne-Girinye, Lefkoşe-Lefkoşa gibi.

Ayrıca çalışmanın sonunda, örnek olarak Nüfus ve Temettuât Defterleri'nden birkaç sahife fotokopi ile, Kıbrıs'taki yerleşim yerlerine ve konuya daha iyi vâkıf olunması için H. 1246 (1831) tarihli Nüfus Defterleri esas alınarak; müslüman, gayri

müslim ve nüfusu karışık olan köyler şeklinde Kıbrıs'ın yerleşim yerlerini gösterir bir harita hazırlanarak ek olarak verilmiştir. Defterde adı geçmesine rağmen bugünkü bulundukları yer harita üzerinde tespit edilemeyen yerler harita içerisinde gösterilmemiş, haritanın dışında bağlı oldukları kazâ başlığı altında verilmiştir.

*

Kıbrıs'ın Nüfus ve Temettuât Defterleri ile vakfiyelerinin değerlendirilmelerinden sonra şu sonuçlar ortaya çıkmaktadır. 1831 yılında yapılan nüfus sayımında Kıbrıs adasının nüfusu 45.365 kişidir. Nüfus sayımında yalnız erkek nüfus esas alındığından bu rakam erkek nüfusun toplamını göstermektedir. 45.365 kişiden 29.780'i gayri müslim, 15.585'i de müslüman ahalidir. Genel nüfus içerisinde gayri müslimlerin oranı % 65.6, müslümanların oranı ise % 34.4'tür.

Kıbrıs'ın kazâlarının müslüman ve gayri müslim nüfusuna baktığımızda: Müslümanların yoğunlukta bulunduğu kazâların başında Lefkoşa, Hırsofi, Evdim ve Piskopi gelmektedir. Lefkoşa'nın genel nüfusu 5.775 kişi olup müslümanların sayısı 3.511, gayri müslimler ise 2.264 kişidir. Lefkoşa'daki müslüman nüfusun oranı, Lefkoşa'nın genel toplamının % 60.8'ini, gayri müslimler ise % 39.2'lik kısmını oluşturmaktadır. Hırsofi'nin toplam nüfusu 2.302 olup müslümanların sayısı 1.108, oranı % 48, gayri müslim sayısı 1.194, oranı % 52'dir. Gayri müslimlerin yoğunlukta bulunduğu kazâların başında da Dağ ve Değirmenlik kazâları gelmektedir. Dağ kazâsında gayri müslimlerin oranı, toplam nüfus içerisinde % 84.4'tür. Değirmenlik kazâsında ise % 81.4'tür.

Limason, Omorfa, Gilan, Girinye, Magosa ve Lefke'de müslümanların genel toplam içerisindeki oranı yaklaşık 1/4'tür.

Kıbrıs'ın merkezi ve en büyük kazâsı sayılan Lefkoşa'da müslüman nüfusun yoğun olarak yaşadığı mahalleler Arabahmedpaşa, Ayasofya ve Ömeriye Mahalleleri'dir. Buna karşın gayri müslimler Aya Fanoromoni, Baş (Tribyodi) ve Aya Andoni Mahalleleri'nde yoğunluktadır. Lefkoşa'da müslümanlarla gayri müslimler ayrı ayrı mahallelerde yaşamaktadır. Yani diğer kazâların bazı mahallelerinde müslüman ve gayri müslimler bir arada yaşadıkları halde Lefkoşa merkezinde ayrı mahallelerde yaşamaktadırlar.

*

Kıbrıs'a ait Temettuât Defterleri'nde kilise emlâki sayıma dahil edildiği halde vakıflara ait emlâk ve arazi sayılmamıştır. Bunun sebebi de vakıf emlâk ve arazisinden elde edilen gelirlerin hayra hizmet ve toplum yararına kullanıldığı için vergiye tâbi olmamasındandır. Temettuât yazımında yalnızca gayri müslimlerin tasarrufunda bulunan mallar, kilise malları ve müslümanların şahsî malları sayılmıştır.

Bunun sonucu olarak, Kıbrıs Temettuât Defterleri ile bunları tamamlayan vakfiye kayıtlarını -Lefkoşa merkezindeki müslümanlara ait Temettuât Defteri bulunamadığı için değerlendirmeye alınamadığından buna tekâbül eden Lefkoşa gayri müslimleri de değerlendirme dışı tutulmuştur- birlikte değerlendirdiğimizde: Kıbrıs'taki arazinin yaklaşık yarıya yakını müslümanların tasarrufu altında bulunmaktadır. Kıbrıs genelinde bulunan 21.182 adet hânenin 6.931'i müslümanların,

14.251'i ise gayri müslimlerindir. 6.931 müslüman hânenin yüzde olarak oranı % 33 rakamına ulaşmaktadır ki; bu da Kıbrıs Türkleri için azımsanamayacak bir rakamdır.

Kıbrıs'ta bulunan dükkan, han, hamam, kahvehâne, fırın vb. gibi iş yerlerinin toplam sayısı 969 olup; bunun 676 adedi müslümanlara, 293 adedi de gayri müslimlere aittir. Burada da müslümanların % 70 gibi ezici bir çoğunluğa sahip oldukları görülmektedir.

Tarla, arsa, çiftlik, bağ, bahçe, mezraa, harman vs. mevcuduna baktığımızda ise müslümanların nüfuslarına göre daha fazla oranda araziye sahip oldukları görülmektedir. Müslümanların sahip oldukları tarla, arsa, çiftlik .... vs. oranı % 42, gayri müslimlerin ise % 58'dir. KKTC arşivlerinde iki ay gibi kısa süre içerisinde yapmış olduğumuz çalışma esnasında bulunamayan veya ulaşılamayan vakfiyelerdeki mal varlıklarını da düşünecek olursak Kıbrıs Türkleri'nin sahip oldukları mal varlıklarının tesbit ettiklerimizden çok daha fazla olacağı aşikârdır.

Bütün bu rakamlardan da anlaşılmaktadır ki Kıbrıs Türkü gerek nüfus oranı, gerekse sahip oldukları menkul ve gayri menkul mal varlıkları ile adada hiç bir zaman azınlık statüsüne düşmemiş, bilakis her zaman adanın aslî sahibi olmuşlardır.

Hazırlanan bu çalışmanın ilgililere yararlı olması en içten dileğimizdir.

Yayına Hazırlayanlar

KISALTMALAR

M.	Muharrem
S.	Safer
Ra.	Rebî'u'l-Evvel
R.	Rebî'u'l-Âhir
Ca.	Cemâziye'l-Evvel
C.	Cemâziye'l-Âhir
B.	Receb
Ş.	Şa'bân
N.	Ramazân
L.	Şevvâl
Za.	Zi'l-ka'de
Z.	Zi'l-hicce
Hzn.	Haziran
Tmz.	Temmuz
Ağs.	Ağustos
T.evl.	Teşrîn-i Evvel
T.sn.	Teşrîn-i Sâni
K.evl.	Kânun-ı Evvel
K.sn.	Kânun-ı Sâni
b.	bin, ibn
bkz.	bakınız
BOA.	Başbakanlık Osmanlı Arşivi
c.	cilt

d.	dosya
H.H.	Hatt-ı Hümayûn
İ.Ş.S.	İngiliz Dönemi Şeriyye Sicilleri (Kıbrıs)
k.	karye
K.V.D.	Küçük Vakfiye Defteri (Kıbrıs)
K.V.G.M.A.	Kıbrıs Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi
kr.	karton
ks.	kasaba
kz.	kazâ
M.	mahalle
n.	nâhiye
nr.	numara
P.Ş.S.	Perakende Şeriyye Sicilleri (Kıbrıs)
s.	sayfa
sn.	sancak
Ş.S.	Osmanlı Dönemi Şeriyye Sicilleri (Kıbrıs)
T.V.D.	Transkripsiyonlu Vakfiye Defterleri (Kıbrıs)
V.D.	Vakfiye Defterleri (Kıbrıs)
V.G.M.A.	T.C. Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi
vb.	ve benzeri

I. BÖLÜM

GİRİŞ

I- KIBRIS'IN COĞRAFÎ KONUMU, ADI, NÜFUS YAPISI VE EKONOMİK DURUMU

A- Coğrafî Konumu

Sicilya ve Sardunya'dan sonra Akdeniz'in üçüncü büyük adası olan Kıbrıs; Toroslar'ın çevrelediği Çukurova bölgesi ile Amanoslar'ın kuşattığı bugünkü Hatay bölgesi arasında bir ada olması dolayısıyla bu kara parçaları ile bir bütünlük arzeder. Aynı zamanda Hatay ile Anadolu kıyılarının teşkil ettiği İskenderun Körfezi'ne hakim bir noktada bulunduğundan bu toprakları kontrol eder durumdadır.

Kıbrıs'ın yüzölçümü 9.251 km^2 olup, Türkiye sahillerinden 70, Suriye'den 100, Mısır'dan 370, Rodos'tan 400 ve Yunanistan sahillerinden 800 km. uzaklıkta bulunmaktadır. Girintili çıkıntılı bir özelliğe sahip olan 782 km. uzunluğundaki sahilleriyle kendine has bir şekle sahip olan Kıbrıs, 35° kuzey pareleli ve 35° doğu meridyeni üzerinde yer alır. Ada; kuzeyinde Kormakiti Yarımadası'ndan başlayarak Karpas Yarımadası'na doğru uzanan ve en yüksek zirveleri 1.000 metreyi nadiren aşan Girne-Karpas Dağları, güneyinde Trodos Dağları ve bunların arasında 100 km. uzunluğunda, 10-15 km. genişliğinde bir alçak sahadan meydana gelir. Adanın doğuda ve batıda uç noktalarını teşkil eden Andreas ve Drepena burunları arası 227 km. ve güney ve kuzey istikametindeki uç noktalar olan Gata ve Kormakiti burunları arası ise 97 km.'dir.

Kıbrıs yapı ve yeryüzü şekilleri itibariyle Anadolu'nun güneyindeki Toros sistemi içinde mütâlaa edilir. Hatay'daki dağ ve ovalar 130 km. güneybatıda, Kıbrıs'ta deniz seviyesi üzerine çıkarak aynı vasıflarla devam etmektedir. Derinliği birkaç yüz metrelik bir denizaltı platformu ile Ana-

dolu'ya bağlı olan adanın temeli, batıda ve güneyde 2.000 metreden daha derin denizaltı çukurları tarafından çevrilmiştir.

Yeryüzü şekilleri ve yapısı hakkında verilen kısa bilgiler Kıbrıs Adası'nın, Anadolu Yarımadası'na akraba, hatta onun küçük bir örneği olduğunu göstermektedir. İklim bakımından da aynı paralelliği görmek mümkündür. Akdeniz Bölgesi'ne has iklim kuşağında olup yazları sıcak ve kurak, kışları ise ılık ve yağışlı geçer. Bitki örtüsü bakımından da Toroslar'la benzerlik arzetmektedir.

İlkçağ'ın başlangıcında Kıbrıs'ın, yalnız dağlarının değil ovalarının da kesif ormanlarla kaplı olduğu, fakat bakır ve gümüş madenlerinin işletilmesi, gemi inşaatı ve Mısır gibi ormanları olmayan ülkelere yapılan odun ihracatı yüzünden ormanlarının büyük tahribata uğradığı bilinmektedir.

B- Adı

Türkçe'de Kıbrıs, Arapça'da *"Kubrus" (Kubruş)*, Batı dillerinde *"Cyprus", "Cypre", "Chypre", "Gipros"* ve *"Cypren"* olarak adlandırılan ada; Mısır ve Hitit kaynaklarında müştereken Alaşya (Alasya) şeklinde geçerken, Mısır kaynaklarında, ayrıca *"Asi"* kelimesiyle de ifade edilmektedir. Asurlular'da *"Yatnana"* veya *"Ya"*, İbraniler'de *"Kittim"* denilen Kıbrıs; *"Kypros"* olarak ilk defa Homeros'ta zikredilmektedir. Adının, Ana Tanrıça Kibele'ye bu adada verilen isim olan *Kipris*'ten geldiği de rivayet edilmektedir. Adanın adının; adada bolca bulunan kına çiçeğinin İbranice karşılığı olan *"Kopher"*, yine adada bolca çıkan bakırın Latince karşılığı olan *"Cuprum"* veya Batı dillerine *"Copper"* ve *"Kopher"* olarak geçen bakırın Akadca aslı ve nihayet Latince'de servi anlamına gelen *"Cypress"* kelimesinden geldiği şeklinde rivayetler de mevcuttur.

Kıbrıs, tarihte bunlardan başka daha bir çok isimlerle anılmıştır. Havasının güzelliğine göre *"Aeria"*, bakır madenlerine göre *"Eroza"*,

tanrıçalara nispetle *"Afrodisia"* ve *"Amatosia"*, önemli şehirlerinin deniz seviyesinde oluşundan dolayı *"Koloni"*, dağlık oluşu nedeniyle *"Keraşitsi"*, halkının bahtiyarlığına izafeten *"Makarya"*, işgal eden milletlerin adlarına göre *"Mionis"*, *"Esfekia"* ve adayı ilk işgal eden Yasef'in oğlunun adına izafeten *"Kittim"* veya *"Chetim"*, M.Ö. 600 yılında bugünkü Lefke yakınlarında bulunan Depa (Soli) şehrinin Kralı olan Philocyprus'un adına izafeten *"Cyprus"* ve bir şehir adı olarak da *"Pafos"* denilmiştir.

C- Nüfus Yapısı

Ada nüfusu hakkında Venedikliler dönemine kadar elde yeterli ve sağlıklı bilgiler yoktur. Venedikliler zamanında (1489-1570) 100.000 ile 200.000 arasında değişen ada nüfusu, bu dönemde şöyle bir seyir takip etmiştir:

1490 yılında	106.000
1504 yılında	110.000
1510 yılında	147.700
1523 yılında	121.179
1529 yılında	126.000
1540 yılında	197.000
1559 yılında	150.000
1562 yılında	180.000

Osmanlılar tarafından 1571 yılında fethinden önce Lefkoşa'da 56.044, Magosa'da 6.616 ve diğer yerlerde 134.926 olmak üzere ada nüfusu toplam 197.586 kişidir.

Fethi müteakip ilk Vali Muzaffer Paşa'nın yaptırdığı sayıma göre erkek nüfusunun 120.000 olarak belirlendiği Kıbrıs'ta, bazı kaynaklarda istilalar, kuraklıklar, veba, çekirge sürüleri nedeniyle 18. yy.'ın sonlarında toplam nüfusun 80.000'e kadar düştüğü de belirtilmektedir. Adanın İngiltere'ye devrinden sonra İngilizlerin 1881 yılında yaptığı sayıma göre 186.173 olan nüfus; sürekli artış göstererek I. Dünya Savaşı'ndan önce (1911) 274.108, II. Dünya Savaşı'ndan önce (1931) 347.959, savaştan sonra (1946) 450.114 olmuş ve 1952'de 500.000'i bulmuştur. Son dönemde 1956'da yapılan sayımda 130.000 Türk (%25) ve 391.000 Rum (%75) olmak üzere 521.000 çıkan toplam nüfus, 1960 sayımında 571.000'e ulaşmıştır. 1963 olaylarına rastlayan ilk Cumhuriyet yıllarında ise 600.000 civarında olan nüfusun 1/5'i Türklerden ve 4/5'ü Rumlardan oluşuyordu. Ancak burada, Rum sayım memurlarının Türk nüfusu az gösterme gayretlerini de gözardı etmemek gerekir.

Türk ve Rum cemaatleri arasındaki orantı bazen 1/4 (1937 ve 1956), bazen 1/5'dir. Bu orantının Türklerin lehine olduğu dönemler de yaşanmıştır. Rahip Kyprianos'a göre 1777 senesinde 47.000 Türk ve 37.000 Rum olmak üzere toplam nüfus 84.000'dir. Anadolu Türk nüfusunun artış oranına göre Kıbrıs Türk nüfusunun artış oranı daha düşüktür. Bu ise; önemli siyasi sarsıntılar, 1877-78 savaşı, I. ve II. Dünya Savaşları, 1950-56 Enosis kampanyaları, Türkiye'ye ve İngiliz Milletler Topluluğu Ülkeleri'ne göç ve 1963 noelindeki terör olayları vb. sebeplerden kaynaklanmaktadır. Örneğin İngiltere, Kanada ve Amerika'da bugün birçok Kıbrıs kökenli Türk yaşamaktadır.

Türk nüfusu sayıca az olmasına rağmen, kendi nüfusunun genel nüfusa olan oranından daha yüksek bir oranda toprak sahibiydi. Bütün olumsuz şartlara rağmen ekilen arazinin %38'ini ellerinde bulunduran Türklerin, 1946 sayımına göre 500-1.000 dönüm arası büyüklükteki arazinin %51'i tasarruflarında idi.

D- Ekonomik Durumu

Kıbrıs ekonomisinin temeli tarıma dayalıydı. Milli gelirin %22'si tarım, %22'si madencilik ve endüstri, %16'sı kamu hizmetleri, %10'u ticaret ve geri kalanı da diğer hizmetlerden elde ediliyordu. Arazinin %60'ı tarıma elverişli olup bunun 1/3'ü tahıl ekimine ayrılmıştı. Baklagiller ve patates ondan sonra gelmekteydi.

Adanın güneyinde, meşhur Kıbrıs şarabının üretildiği üzümlerin yetiştirildiği bağlar geniş bir alanı kaplamaktadır. Ovalarda, dağ ve tepelerin alçak ve düz kısımlarında genellikle tahıl ekilirdi. Kıyılara yakın kısımlarda, özellikle köy ve kasabalarda bol miktarda narenciye bahçeleri yer almaktadır. Nar, limon, ceviz, harup, şeftali, elma ve armut en çok yetiştirilen meyvelerdendir.

Adada ehlî hayvanların her çeşidi bol miktarda mevcuttur. Hayvancılıkta koyunun önemli bir yeri olup, incirle beslenen eşek ve domuzları meşhurdur.

Eskiden ada ormanlarında yetişen ağaçlardan elde edilen kereste, başta gemi sanayii olmak üzere inşaat işlerinde kullanılıyor ve Suriye ile Mısır'a ihrac ediliyordu.

Ortaçağ'da Kıbrıs, Doğu-Batı deniz ticaret yollarının üzerinde bulunması nedeniyle ticaret mallarının el değiştirdiği önemli bir pazar yeriydi. Yine aynı dönemde Kıbrıslılar, Antalya Limanı aracılığıyla şap, yün, ipek, ipekli kumaş, pamuk, halı, Ankara tiftiği, deri, sabun ve boyacılığa ait çeşitli maddeler ile Doğu'dan gelen çeşitli baharatları alıyorlardı. Kıbrıs'ın fethinden önce ve sonra işletilen bakır, demir, gümüş, tuz, alçı taşı gibi madenlerle, kerestecilik ve gemicilik, şarap, sabun ve şeker sanayii, dericilik ve dokuma işleri Kıbrıs ekonomisinde önemli yer tutmaktaydı.

Bağcılığa dayanan şarap endüstrisiyle turunçgiller, üzüm, patates, tütün, zeytin ve harnupun Kıbrıs'ın gelir kaynakları arasında önemli bir yeri vardır. Adada hayvancılık da yapılıyor olmasına rağmen elde edilen et ve süt mamülleri ihtiyacı karşılamadığı için bu sektördeki açık ithalat yoluyla kapatılmaktadır.

II- KIBRIS'IN TARİHİ

A- Osmanlı Hâkimiyetine Kadar Kıbrıs

Mısır ve Doğu Akdeniz ticaret yolları üzerinde yer alması, tarihin bilinen ilk devirlerinden itibaren Kıbrıs'ın önem kazanması ve bu önemin sürekli olması neticesini doğurmuştur. Jeolojik devirlerde bir çöküntü neticesinde Hatay bölgesinden ayrılıp bir ada haline gelen Kıbrıs'ın ilk sakinleri Anadolu'dan gelmişlerdir. Adanın kuzeyinde ve Karpas Yarımadası üzerinde Neolitik devre ait yerleşim yerlerinde yapılan kazılar neticesinde elde edilen buluntular, Anadolu'nun Hacılar ve Çatalhöyük Neolitik devir yerleşim yerlerinde elde edilen buluntularla benzerlikler arzetmektedir. M.Ö. 4000 yılından itibaren insan unsuruna rastlanılan adanın, M.Ö. 3000'de yoğun bir iskana sahne olduğu ve elde edilen eserlerden de bu iskanın Anadolu kaynaklı olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan Kıbrıs'ta eski mezarlardan elde edilen eserler de, Truva kültürünün ürünüdür.

İlk zamanlarda Kıbrıs'ın mahallî teşekküller halinde bağımsız bir hayat sürdüğü anlaşılmaktadır. Daha sonraları ada ile Mısır arasında kurulan siyasî münâsebetler, zamanla tâbiiyyet şeklini almıştır. Mısır Firavunu III. Tutmosis tarafından (1500-1450) Mısır'a bağlanan Kıbrıs; Mısır ve Hititler arasında sürekli bir mücadele konusu olmuş ve Kral III. Tunḏhaliya zamanında (M.Ö. 1320'de) Hitit hakimiyetine girmiştir. 120 yıl süren bu dönem boyunca Hititler adadan bakır ihtiyaçlarını karşılamışlar ve adayı sürgün yeri olarak da kullanmışlardır. Meselâ Kral Uhri-Teşup (III. Murşili), amcası III. Hattuşili tarafından tahttan indirilince Kıbrıs'a sürülmüştür. Hitit Devleti'nin M.Ö. 1200 yıllarında yıkılmasıyla Mısır Firavunu III. Ramses tarafından tekrar Mısır hakimiyeti altına alınmıştır. Bu

dönemde Dor istilası nedeniyle Ege'den ve Anadolu'dan gelen bir kısım kavimler Kıbrıs'ta koloniler kurdular. M.Ö. 1000 tarihlerinde ise bu kolonilerin bir kısmında bulunan Fenikeliler adanın tamamının hakimiyetini ellerine geçirdiler. Fenikeliler'in hakimiyeti M.Ö. 709'da Asurlular'ın Kıbrıs'ı almalarına kadar devam etti. Bu tarihte kolonizatörler bir araya gelerek Asur hakimiyetini tanıdılar ve yapılan bir anlaşmayla vergi vermeye başladılar.

Asur hakimiyeti M.Ö. 669'da sona erdikten sonra Kıbrıs, bir müddet bağımsız krallık olarak devam etmişse de bu uzun sürmedi; tekrar Mısır hakimiyetini kabul ettiler. Pers Kralı Kombizes M.Ö. 525'de Mısır'ı işgal edince Kıbrıs da Pers hakimiyetine girmiş oldu. Makedonyalı Büyük İskender'in M.Ö. 333'te Persler'e karşı kazandığı İssus Savaşı'ndan sonra Kıbrıs Makedonya hakimiyetini tanıdı. Büyük İskender döneminde Kıbrıs'ta başlarında Nikokles ve Nikokreon'un bulunduğu Pafos ve Salamis Krallıkları vardı.

Büyük İskender'in ölümüyle Makedonya İmparatorluğu'nun parçalanması üzerine I. Pitolemaios Mısır'da Pitoleme Hânedanlığı'nı kurdu. Pitolemeler döneminde ada, yarı bağımsızlık statüsüyle Mısır'a bağlandı. M.Ö. 80'den itibaren Mısır'a bağımlılıktan tamamen kurtularak M.Ö. 58'e kadar bağımsız bir krallık olarak devam etti. Bu tarihte Romalı komutan Marcus Porcius Cata tarafından Roma İmparatorluğu hakimiyetine alındı. M.S. 394'de Büyük Kostantin'in ölümüyle Roma İmparatorluğu'nun parçalanması üzerine ada, Doğu Roma İmparatorluğu'nun (Bizans) payına düştü. Bizans döneminde ayrı bir hükûmet kurulması uygun görülmeyip Fenike, Filistin, Suriye ve Klikya'ya bağlı bir il haline getirildi. Bizans hakimiyeti ile Kıbrıs'ta büyük değişiklikler meydana gelmiş, Hıristiyanlığın doğuşunda bu dini ilk kabul eden Roma vilâyetlerinden biri olmuş ve Ortodoks Kilisesi kurulmuştur. Ancak Katolik-Ortodoks mücadelesi Osmanlı fethine kadar devam etmiştir.

VII. yüzyılda Bizans sınırlarına dayanan İslâm orduları tarafından 632-964 yılları arasında yirmi dört defa kuşatılan Kıbrıs, Halife Hz. Osman döneminde Şam Valisi Muaviye tarafından 649 yılında fethedilerek müslümanların hakimiyeti bir anlaşmayla kabul ettirildi. Bu anlaşmaya göre Kıbrıslılar Bizans'a vermekte oldukları 7.200 altını müslümanlara verecek, Bizanslılar'la yapılacak savaşlarda onlara yardım etmeyecek ve müslümanlar Kıbrıs'ı üs olarak kullanabileceklerdi. Ancak, bir süre sonra Kıbrıslılar'ın Bizans'a yardım etmeleri üzerine bozulan anlaşma, 653'te adaya tekrar sefer düzenlenerek yenilendi. Bu sefer sonunda, adada İslâm ordusundan bir miktar asker bırakılmışsa da, Halife Yezid döneminde bu asker geriye çağırıldı. 688'de Halife Abdülmelik b. Mervan ile İmparator II. Justinianus'un yaptığı anlaşmayla Kıbrıs'tan alınan vergiler iki devlet arasında paylaşıldı. Daha sonraları bu vergiler bir çok defa savaş nedeni olduysa da, müslümanlar devamlı galip geldiler. Emeviler zamanında Kıbrıs, iki rakip devlet arasında nisbî bir muhtariyeti korumuş ve bu devletlere sadece vergi ile bağlanmış idi. Bu durum Abbasi döneminde de devam etti. Üç asır devam eden İslam hakimiyeti döneminde Kıbrıs'ta üretim artmış ve ada ticaret sayesinde oldukça ilerlemiştir. 964'te Bizans İmparatoru II. Nikeforos Fakos tarafından Kıbrıs tekrar geri alınmışsa da, bu dönemde yapılan bir anlaşmayla camiye çevrilen mâbetlerin ve kutsal yerlerin tanınması Bizanslılar'a kabul ettirildi.

Bizans İmparatorluğu'nun zayıflaması ve çöküşünün hızlanması sürecinde, eyâletlerin teker teker elden çıkması Kıbrıs'ı da etkiledi. Ermeniler'le yaptığı savaşta esir olan İmparator Manuel Komnenus'un yeğeni ve Tarsus Valisi İsak Komnenus, daha sonra İmparator olan I. Andronikos tarafından fidyesi Kıbrıs gelirinden ödenmek şartıyla kurtarıldı. Fakat, istenilen paranın bir kısmının ödenmesiyle serbest bırakılan İsak Komnenus kalan paranın toplanması için görevlendirildiği Kıbrıs'ta halkı, Bizans İmparatorluğu tarafından Katapon ya da Kıbrıs Valisi tayin edildiğini gösteren sahte belgelerle kandırarak bir yıl sonra adanın bağımsızlığını ve kendisinin imparatorluğunu ilan etti. Halk, yedi

yıl süren Komnenus hakimiyeti müddetince ağır vergiler ve baskılar altında ezildi.

III. Haçlı Seferleri'nde İngiltere Kralı I. Richard (Arslan Yürekli Richard) tarafından 1191'de alınan Kıbrıs, Templar (Templier) şövalyelerine satıldı. Bu yönetimden de memnun olmayan Kıbrıslıların 1192 paskalya yortusunda isyan etmeleri üzerine adada daha fazla kalamayacaklarını anlayan Templar şövalyeleri, adayı I. Richard'a geri verdiler; o da, Kudüs Kralı Guy de Lusignan'ı Kıbrıs Krallığı'na getirdi. Lusignan ilk olarak Filistin'den getirdiği yandaşlarına arazi bağışlayarak yerini sağlamlaştırdı ve adada feodal bir düzen kurdu. Kıbrıs'ta Lusignanlar'ın bulunduğu bu tarihlerde Anadolu, Selçuklu Türkleri'nin idaresinde bulunuyordu. Çeşitli gıda maddelerini Antalya'dan temin eden Lusignanlar, Antalya'nın Selçuklular'ın eline geçmesinden sonra onlarla iyi geçinmek zorunda kaldılar. Selçuklular ile çeşitli anlaşmalar yapan Lusignanlar fırsat buldukça anlaşmaları yine kendileri bozdular. Lusignanlar'ın Kıbrıs'ta gerçekleştirdikleri en önemli olay; *"Kıbrıs Latin Başpiskoposluğu"*nu kurmak oldu. Katoliklik Ortodoksluk'u gölgelemeye başladı. Ortodoks halkın çıkardığı isyanlar şiddetli bir şekilde bastırıldı. XIV. yüzyılın sonlarına kadar süren Latin hakimiyeti, iki İtalyan şehir devleti olan Cenevizliler ve Venedikliler tarafından tehdit edilmeye başlandı. 1372 yılında Magosa'yı alan Cenevizliler 1464 yılına kadar ellerinde tuttular. Memlûk Sultanı Baybars da 1425 yılından itibaren Kıbrıs'a müdahale etmeye başladı. Adaya çıkan Memlûk ordusu, 1426 tarihinde Kral Janus'u mağlup edip esir aldı. Ada üzerinde Memlûklar, Papalık ve İtalyan şehir devletlerinin giriştikleri mücadeleden Venedikliler galip çıktı. Evlendiği Kıbrıs Kralı II. Jacques'ın bir yıl sonra ölmesiyle 1484 yılından itibaren beş yıl Kıbrıs'ı idare eden Kraliçe Venedikli Katerina Kornaro, idareyi Venediklilere bırakarak ülkesine gitti. İdare Venedikliler tarafından ele geçirildikten sonra Kıbrıs, Venedik soylularından seçilen bir askerî valiyle yönetildi.

Kıbrıs'ta Venedikliler'in hüküm sürdükleri dönemde her yönden güçlenmiş durumda olan ve zaman zaman adaya akınlar düzenleyen

Osmanlılar, 1489'da Karpas bölgesine bir filo çıkartarak bir çok ganimet ve esir aldılar. Yavuz Sultan Selim'in 1517 yılında Mısır'ı zabtetmesi Osmanlı Devleti'nin Kıbrıs'la doğrudan münasebete girmesine sebep oldu. Venedikliler Kıbrıs için Memlûk Devleti'ne her yıl 8.000 duka vergi vermekte idiler. Osmanlı ve Venedikliler arasında yapılan anlaşma gereğince bu vergi, artık Osmanlı Devleti'ne verilecekti. Kanunî döneminde yapılan bir anlaşmayla da İstanbul'da bulunan Venedikliler'e yeni haklar verilerek Kıbrıs'tan alınan vergi 10.000 dukaya çıkarıldı. Bununla beraber Venedikliler, Kıbrıs'ın Osmanlılar tarafından alınacağı duygusundan kendilerini hiç bir zaman kurtaramadılar.

1521'de Rodos Adası'nın Osmanlılar tarafından fethedilmesiyle telaşa düşen Venedikliler, savunma hazırlıkları yapmağa başladılar. Bu meyan da, Lefkoşe'nin surları daraltılarak Magosa Kalesi'nin surlarına takviyeler yapıldı. Bu arada yerli halka baskılar bütün şiddetiyle devam etmekte, halk Venedikliler'in topraklarında angarya usulüyle çalıştırılmakta ve Ortodokslar zorla Katolik yapılmaya çalışılmaktaydı. Ağır vergiler ve zulüm altında ezilen halk, zalim Venedik yönetiminin yerine âdil Türk yönetiminin olmasını tercih etmekteydi.

B- Kıbrıs'ın Osmanlı Devleti Tarafından Fethi

Yavuz Sultan Selim'in Mısır'ı fethinden sonra kendisine Doğu Akdeniz hâkimiyeti yolu açılan Osmanlı Devleti'nin Girit ve Kıbrıs Adaları'nı da alması askerî ve siyasî bir zorunluluk halini almıştı. Sıkıştırıldıklarında Kıbrıs'a sığınan korsanlar, deniz ticaret gemilerine ve hacca giden yolcu gemilerine saldırarak yol güvenliğini yok ediyor ve sürekli bir tehdit unsuru oluşturuyordu. Ayrıca Güney Anadolu, Suriye ve Mısır'a yapılması muhtemel bir düşman saldırısında da adanın üs olarak kullanılması tehlikesi vardı. Dolayısıyla, Kıbrıs Adası Venedikliler'in elinde kaldığı müddetçe Doğu Akdeniz'de Osmanlı hâkimiyetinin tam olarak tesisi mümkün olmayacaktı.

Kıbrıs'ın Ortodoks olan yerli halkı Venedik yönetimince Katolik olmaya zorlanıyor, ağır vergiler altında eziliyor ve Venedikliler'in topraklarında angarya usulüyle çalışmak zorunda bırakılıyordu. Osmanlı Devleti'nin adâletli yönetimini bilen halk, fırsat buldukça İstanbul'a heyetler göndererek kendilerinin bu zulümden kurtarılmasını istiyordu.

Osmanlı Devleti'nin Girit ve Kıbrıs Adaları'na olan ilgisini gören ve bu iki ada elinden gittikden sonra büyük devlet olma vasfını kaybedeceğini bilen Venedik yönetimi, bir taraftan Osmanlılar'la iyi geçinmeye çalışıyor, diğer taraftan da Avrupa'da Osmanlılar'a karşı girişilen hareketleri el altından destekleyerek iki yüzlü bir politika takip ediyordu.

Başlıca gelirini korsanlıktan sağlayan Venedikliler'in zorba idaresi karşısında ada halkının sürekli yardım talepleri, II. Selim'e şehzâdeliği döneminde Mısır'dan gönderilen hediyelere el konulması ve 1563 yılında Mısır Hazîne defterdârının bindiği geminin yağmalanması üzerine bu tür gasp, yağmalama ve taciz hadiselerine son verilmek için yapılan girişimlerin sonuçsuz kalması ve Kıbrıs'taki Hala Sultan Türbesi'nin güvenceye alınması gayesiyle adaya bir sefer düzenlenmesi kaçınılmaz hale geldi.

Şeyhülislam Ebussuûd Efendi'nin de; " "Sâbıkâ vilâyet-i dâr-ı İslâm'dan olup ba'de-zamânin küffâr-ı hâksâr müstevlî olup medâris ü mesâcidin harâb u mu'attal ve menâbir ü mahâfilin alâim-i küfr [ü] dalâl ile mâl-â-mâl idüp nice dürlü ef'âl-i habîse ile dîn-i İslâm'a ihânet kasdın eyleyüp ve etrâf-ı âleme evzâ'-ı kabîhaların işâ'at eyleseler pâdişâh-ı dîn-penâh hazretleri hamiyyet-i İslâm muktezâsınca diyâr-ı mezkûrı küffâr-ı dû siyâh(?) elinden alup dâru'l-İslâm'a ilhâk eylemeğe azîmet ü himmet buyursalar sâbıkâ mezkûr keferenün tasarruflarında olan âhar vilâyetler musâlaha olundukda ellerine virilen ahidnâmede mezkûr vilâyet dâhıl olmak ile Şerî'at-i Mutahhere mûcebince mezkûr ahidnâme nakzına azîmet buyurmalarına mâni' olur mı?" Beyân buyurıla.

El-cevâb:

"Aslâ mâni' olmak ihtimâli yokdur. Pâdişâh-ı ehl-i İslâm *e'azza'llâhü ensârahû* tavâ'if-i kefere ile sulheylemeği ol vakıt meşrû' olur ki; kâffe-i müslimîne menfa'at ola, menfa'at olmayıcak aslâ sulh meşrû' değildür. Müşâhede olunup mü'ebbed yâhûd muvakkat sulholundukdan sonra menfa'at bu zamânda bozılması enfa' görilse elbette bozmak vâcib ü lâzim olur. Hazret-i Rasûlu'llâh *salla'llâhu aleyhi ve sellem* Hicret-i Nebeviye'nün altıncı yılında küffâr-ı Mekke ile on yıla sulhidüp Hazret-i Alî *kerrema'llâhü vechehû* mü'ekked ahidnâme yazup mu'âhede-i mukarrere (?) kılındukdan sonra gelecek yıl bozmak enfa' görilüp Hicret'ün sekizinde üzerlerine varup Mekke-i Mu'azzama'yı feth buyurmışlardur. Hazret-i Halîfe-i Rabbü'l-âlemîn *halleda'llâhü te'âlâ zılâle saltanatihî alâ-mefârikı'l-müslimîn ve eyyedehû bi'n-nazari'l-azîz ve'l-fethı'l-mübîn* hezîmet-i (?) hümayûnlarında Cenâb-ı Risâlet-penâh *salla'llâhü aleyhi ve sellem* hazretlerinün sünnet-i şerîfelerine ıktidâ'en buyurmışlardur. Müstedbi' feth-i mübîndir. (?) Bi-ınâyeti'l-lâhi'l-meliki'l-mu'in." " fetvâsı[1] üzerine Kıbrıs'a sefer açılmasına karar verildikten sonra, Osmanlı Devleti adanın kan dökülmeden ele geçirilmesi için diplomatik teşebbüslere başladı. Bu meyanda Venedik'e gönderilen Divân-ı Hümayûn tercümanlarından Mahmud Efendi'nin ve Venedik'teki diğer Osmanlı tebeasının ilişkilerin gerginleşmesiyle tutuklanması üzerine, mukâbil olarak Osmanlı Devleti de İstanbul'da bulunan Venedikli tâcir, konsolos ve konsolosluk memurlarını tutuklayarak Venedik ticaret gemilerine el koydu.

Bu arada Osmanlı Devleti, Kıbrıs Seferi sırasında diğer ülkelerle problem çıkmaması için bir takım siyasî ve askerî girişimlerde bulunmuş; 1568'de Avusturya'yla sekiz yıllık barış, 1569'da Fransa'yla II. Kapitülasyon ve 1570'te de Rusya'yla dostluk anlaşmaları imzalamıştı. İlaveten, Klis ve Hersek sınırlarında güvenlik artırıcı önlemler alıp donanmayı güçlendirmek için girişilen faaliyetleri de hızlandırmıştı.

İstanbul'daki sefer hazırlıklarını farkeden Venedik Elçisi Antonio Barbaro, bir yandan durumu Venedik Senatosu'na bildirerek önlem alınmasını isterken, diğer yandan da olayı Sokollu nezdinde protesto etti.

---

1 Bayezıt Devlet Kütüphanesi, Umûmî 2757, varak 100 a.

1570 Şubat ayında Sokollu Mehmed Paşa ile Venedik Elçisi Barbaro görüşmelerde bulunmak üzere Venedik'e ikinci bir elçinin gönderilmesinde anlaştılar.

11 Şubat 1570'de Venedik'e gönderilen Divân-ı Hümayûn çavuşlarından Kubad Çavuş, götürmüş olduğu notayı 18 Mart 1570'de Venedik Senatosu'na sundu. Ültimatom niteliği taşıyan notada; "Kıbrıs Adası'nın Venedik'e 2.000 mil uzaklıkta olduğu, Dalmaçya bölgesinde Venedikliler'in Osmanlı sınırlarına saldırdığı, Akdeniz'de tüccar ve hac gemilerine saldıran korsanların Kıbrıs'a sığındığı ve Venedikliler için gereksiz olan bu adanın ellerinde tutulmasının dostluğa sığmayacağı" belirtilerek; "bu gibi olayların önlenmesi ve barışın korunması için teminat olmak üzre adanın Türklere terkedilmesi" istenmekte "Aksi halde savaşın kaçınılmaz olacağı" sert bir dille bildirilmekte idi. Senato bunu reddetti. Kubad Çavuş Senato'nun olumsuz cevabını 5 Mayıs 1570'de İstanbul'a getirdi.

Durumun vehametini kavrayan Venedikliler, Avrupa devletleriyle temasa geçerek destek arayışlarına giriştiler. Bu teşebbüsler sonunda Papalık, Venedik ve İspanya, Osmanlı Devleti'ne karşı üçlü bir ittifak yapılmasını kararlaştırdı. Malta Şövalyeleri, Sicilya Krallığı, Genova Cumhuriyeti ve Savva Dükalığı da bu ittifaka birer ikişer gemiyle sembolik olarak katıldı.

Bir taraftan diplomatik faaliyetler sürerken diğer taraftan İstanbul'da sefer hazırlıkları bütün hızıyla aralıksız devam ediyordu. Kıbrıs Seferi'ne Serasker olarak Vezir Lala Mustafa Paşa, tecrübesine binâen de denizdeki donanma faaliyetine Vezir Piyale Paşa tayin edildi. 1570 Mart ayı geldiğinde Osmanlı Donanması tedarik görüp üç filo halinde Ege ve Akdeniz'e hareket etti. İlk filo Murad Reis komutasında, ikinci filo Piyale Paşa komutasında ve donanmanın en büyük bölümünü oluşturan üçüncü filo da Kaptan-ı Deryâ Müezzinzâde Ali Paşa'nın komutasında idi. Serasker Lala Mustafa Paşa'nın da bulunduğu son filonun denize açılma törenine II. Selim bizzat katıldı.

Bu arada aralarında aldıkları karar gereği Girit'in Suda Limanı'nda birleşecek olan müttefik donanması, ittifaka dahil güçlerden sadece Venedik Donanması'nın bölgeye gelmiş olması dolayısıyla Osmanlı Donanması'na müdahale edemedi. 1570 Ağustosu'nda bir araya gelebilen müttefik donanması değişik kısımlardan 206 gemi, 1.300 top, 16.000 asker ile 36.000 gemici ve kürekciden oluşuyordu. Osmanlı Donanması ise; 180 kadırga, 10 mavna, 170 barça ile karamürsel denilen küçük deniz parçalarından olmak üzre toplam 360 gemiden oluşuyordu.

Haziran ayında Fenike Limanı'na gelen Osmanlı Donanması, 20 günlük bir moladan sonra buraya sevkedilen Anadolu sipahileri ile 2 Temmuz 1570'de adaya ilk çıkarmayı yaptı. 3 Temmuz'da Tuzla'nın ele geçirilişinin ardından 27 Temmuz'da Lefkoşe kuşatıldıysa da, kalenin fethindeki gecikme ve güçlük dolayısıyla takviye olarak Donanma'dan getirilen kapıkulu ocaklarının da katılımıyla Lala Mustafa Paşa tarafından 9 Eylül 1570'de ancak fethedilebildi. Bu sırada müttefik donanması Meis adasına kadar gelmiş ve Lefkoşe'nin düştüğü haberini alarak geri dönmüştü.

Öte yandan Venedikliler boş durmuyor, hem Papalık nezdinde diplomatik destek arayışlarında bulunuyor hem de barış için Osmanlı Devleti'ne müracaat ediyordu. Sokollu Mehmed Paşa ise onların bu taleplerini ancak Magosa'nın fethinden sonra görüşmek üzere reddetti.

Lefkoşe'nin düşmesinden sonra Magosa dışında bütün Kıbrıs teslim oldu. 1570 yılı Ekim ayı ortalarında Magosa üzerine yürüyen Osmanlı ordusu şehri muhasara altına aldı. Kaleye deniz tarafından gelmesi muhtemel yardımın önünü kesmek ve ani düşman baskını ihtimalini yok etmek gayesiyle Piyale Paşa Rodos açıklarında bekliyordu. Ancak yaklaşan kış mevsimi dolayısıyla Piyale Paşa, Arap Ahmed Paşa komutasında kırk kadar kadırga bıraktıktan sonra adadan ayrıldı. Kıbrıs'ta ise yalnız Serdar Lala Mustafa Paşa kalmıştı.

Kış mevsimi geçtikten sonra İstanbul'dan Müezzinzâde Ali Paşa ve Pertev Paşa kumandalarında iki donanma Akdeniz'e çıkarıldı. Bu donan-

maların desteğini alan Lala Mustafa Paşa da Magosa'yı iyice sıkıştırdı. Nihayet Kale Komutanı Bragadino 4 Ağustos 1571'de beş maddelik anlaşmayla kaleyi teslim etti ve böylece Kıbrıs'ın fethi tamamlanmış oldu.

C- Osmanlı Dönemi

Fetihten sonra Lefkoşe merkez olmak üzere Kıbrıs idârî yönden bir "Beylerbeyilik" statüsüne alınarak tahrir olunup, Avlonya Sancakbeyi Muzaffer Paşa Beylerbeyi tayin edildi. Baf, Magosa ve Girne'nin sancak haline getirildiği adada, beylerbeyiliğin gelişmesi ve savunmasının güçlendirilmesi gayesiyle de Alâiye, Tarsus, İçil, Zülkadriye ve Sis sancakları da Kıbrıs'a bağlandı. Adada, *"Kıbrıs Kanunnâmesi"* hazırlanıncaya kadar *"Karaman Vilâyeti Kanunnâmesi"* uygulanacaktı.

Lala Mustafa Paşa Kıbrıs'tan ayrıldığı zaman geride kalan asker sayısı 3.779 idi. Devlet, bunların adada yerleşmelerini özendirici bir takım uygulamalara gitti. Askerler dışında adada görev alan defterdar, kadı, tezkireci vs. gibi bir kısım memurlar da, görevleri dolayısıyla aileleri ile birlikte Kıbrıs'ta bulunmakta idiler.

Adanın askerî bakımdan takviyesi yanında, nüfus olarak da Türk iskânına ihtiyaç duyuluyordu. Fetih ve öncesi dönemde yerlerini terkederek dağlık bölgelere sığınmış olan yerli halktan geri dönmek isteyenlere her türlü kolaylık gösterilip yardımlar yapıldı. Bütün bu teşvik ve tedbirlere rağmen istenilen sonuç alınamadı. 1572 tarihinde yapılan bir nüfus tespit çalışmasına göre Mesarye ve Mazato bölgesindeki 76 köyde kimsenin yaşamadığı görülmüştü. Bu sebeple, diğer yeni fethedilen bölgelerde yapıldığı gibi adaya, Anadolu'dan Türk göçmenler getirilip bu ve bunun gibi boş yerlere yerleştirilerek üç ya da iki yıl vergiden muaf tutuldu.

Osmanlı Devleti fethettiği her yerde Türk adaleti ve idarî düzeninin sağlanabilmesi için tedbirler almıştır. Bunların başında; önce oranın tahri-

rinin yapılması, kanunların düzenlenmesi, vergi sisteminin ıslah edilmesi gelmektedir. Bu düzenlemelere paralel olarak bir de iskan politikası yürütülmüştür. Bu iskan genelde kendi rızalarıyla gidenleri kapsadığı gibi, iskana tabi tutulan yöre ahalisinden her on hânede bir hâne olmak üzere tespit edilen miktarın *"sürgün"* denilen usulle nakli şeklinde de olmuştur. Iskana tabi tutulanlar belli bir süre vergilerden muaf tutulmak ve yerleştikleri yerler kendilerine mülk olarak verilmek gibi şartlarla nakledilmiştir. Kıbrıs'ın fethinden sonra da buna benzer bir metod takip edildi. Naklin gerçekleşmesi ve gideceklerin teşviki açısından adanın ikliminin güzelliğinden, topraklarının her türlü ziraate elverişli olduğundan bahsedilerek bir nev'i propaganda yapıldı.

Kıbrıs'a genel iskân 22 Eylül 1572 (13 Cemâziye'l-evvel 980) tarihli hükümle başladı. Bir sûretinin de Alâiye, Manavgat, İçil, Bozok ve Teke kadılarına gönderildiği bu hükümde; "Karaman, Anadolu ve Zülkadriye eyâletlerinde bulunan kasabalarda her on aileden birinin nakli" isteniyordu[2]. 1572'de yapılan kayıtlara göre Kıbrıs'a gönderilmek üzere Aksaray'dan 225, Beyşehir'den 262, Seydişehir'den 202, Anduğı'dan 145, Develihisar'dan 197, Ürgüp'den 64, Koçhisar'dan 88, Niğde'den 172, Bor'dan 69, Ilgın'dan 48, İshaklı'dan 87 ve Akşehir'den 130 olmak üzre toplam 1.689 aile belirlenmiştir[3]. Bu şekilde Kıbrıs nüfusunun takviyesi maksadıyla göçmen nakli uzun müddet devam etmiştir.

Magosa Kalesi hariç, adanın fethinin kolay olmasında yerli halkın yardımlarının da büyük rolü olmuştu. Hatta adanın ileri gelenlerinden bazıları, Girne'nin kan dökülmeden ele geçirilmesinde etkili olmuşlar ve bunlara bazı vergilerden muaf olduklarına dair belgeler verilmişti. Kıbrıs'ta asker ve idareci olarak bulunanlara ada halkının malî durumlarını kuvvetlendirmeleri için hiç bir gayretten sakınmamaları ve onları korumaları tavsiye edildi. Fetihten sonra çıkarılan *"Kıbrıs Kanunnâmesi"*yle

---

[2] BOA., Mühimme Def., nr. 19, s. 334-337.

[3] BOA., Kâmil Kepeci Tasnifi nr. 2251.

(23 Zilhicce 979) Venedik döneminde can, mal ve ırzlarından emin olmayan Kıbrıs Rumları, Türk yönetiminde emniyet ve huzura kavuştular ve Venedikliler döneminde verdikleri verginin yarısını vermekle yükümlü kılındılar. Feodal sistemin kaldırılarak lordların yüzyıllardır esiri olan halkın esaretten kurtarıldığı adada Osmanlı Devleti'nin ada halkının hukuk nizâmında yaptığı en büyük değişiklik, uzun zamandan beri devam eden ücretsiz mecburi çalışma angaryasını kaldırmak oldu. Öte yandan Lusignanlar ve Venedikliler döneminde halkın elinden alınan dinî hürriyet geri verilerek sürgünde olan Ortodoks başpiskoposunun adaya dönmesine müsâade edildi.

Osmanlılar'da boş veya ekilebilen bütün araziler mîrî arazi olarak hükümdarın şahsına aitti. Boş araziler; adanın korunması ve savunması için adada oturmak şartıyla dirlik olarak timar sahiplerine verildi. Yerli Hıristiyanların ev, dükkan ve bahçeleri şahsî mülkleri kabul ediliyordu. Arazi ise padişahın şahsî malı olmakla birlikte reayânın bu toprağı işlemesine izin veriliyor, ancak toprağın gelirinden belli miktar öşür ödemekle yükümlü tutuluyordu.

Fetihten sonra yeni bir mülkî yapıya kavuşan Kıbrıs, Lefkoşe idare merkezi olmak üzere 16 kazâya ayrıldı. Bunlar Tuzla, Limasol, Piskopi, Gilan, Evdim, Magosa, Karpas, Dağ, Değirmenlik, Baf, Kukla, Hırsofi, Omorfa, Mesarye ve Girne kazâlarıdır. Kıbrıs Beylerbeyiliği'nin beylerbeyilik statüsü 1670 yılına kadar devam etti.

Girit Savaşı (1645-1669) yıllarında nüfusun azalması ve ticarî hayatın bozulması Kıbrıs Beylerbeyiliği gelirlerinde düşüşe sebep oldu. Bu nedenle ada, 1670 yılında Kaptanpaşalık'a bağlandı. Bu dönemde vergi toplamakla görevli olan ağalar arasındaki rekabet neticesinde artan huzursuzluk 1685 yılında kendini Boyacıoğlu Mehmet İsyanı şeklinde dışa vurdu. 1687'de bastırılan bu isyanda Kaptanpaşalık yönetiminin yetersizliği görülerek ada, sadrazama "has" olarak verildi. Çok geçmeden 1785 yılında ise sadrazam hassı olmaktan çıkarılarak Divân-ı Hümayûn'a

bağlı bir muhassıllık haline getirilen Kıbrıs, bu statüyü 1839 yılında Tanzimat'ın ilanına kadar korudu. Tanzimat sonrasında Cezâyir-i Bahr-i Sefîd eyâletine bağlı bir sancağa dönüştürülüp idaresine *"kaymakam"* ünvanıyla bir mutasarrıf tayin olundu. 1861'de Cezâir-i Bahr-i Sefîd eyâletinden ayrılarak 1878'de adanın İngiltere'ye devrine kadar İstanbul'a bağlı bir mutasarrıflık olarak kaldı.

Ada Rumları 308 yıllık Türk idaresinde (1570-1878) varlıklarını korudukları gibi ekonomik, kültürel ve hatta siyasî bakımdan da gelişme imkanını bulmuşlardır.

D- Kıbrıs'ın İngiltere'ye Kiralanması

Osmanlı Devleti, 1853-1856 tarihleri arasında üç yıl devam eden Kırım Savaşı'nda İngiltere, Fransa ve Piyemonte (İtalya) ile işbirliği yaparak Rusya'ya karşı galip gelmişti. Savaş sonunda 1856 yılında yapılan Paris Anlaşması'yla Osmanlı Devleti, Avrupa Devletler Hukuku kapsamına alınarak bağımsızlığı ve toprak bütünlüğü garanti altına alındı. Böylelikle Osmanlı Devleti, 18. yüzyıldan beri gittikçe artan Rus baskısından kısa bir süre için de olsa kurtulmuş oldu.

19. yüzyılın sonlarında dönemin iki sömürge imparatorluğu olan İngiltere ile Rusya, Ortadoğu'daki menfaatleri bakımından birbirleriyle büyük bir çatışmanın içine girmişlerdi. Rusya nihaî hedefi olan İstanbul'a girmek ve Boğazları almak düşüncesinin yanısıra, Kafkasya üzerinden İskenderun ve Basra Körfezleri'ne inmeyi de tasarlamaktaydı. Rusya'nın bu politikası, Osmanlı Devleti'nin güneyini hayatî bölge olarak gören İngiltere'nin menfaatlerine uygun düşmemekteydi.

1875'de başlayan Hersek İsyanı'nın sonunda Osmanlı Ordusu başarı kazanmasına rağmen Rusya'nın 31 Ekim 1876'da verdiği ültimatom ile mütareke imzalamak zorunda bırakıldı. Bosna-Hersek ve Bulgaristan meselelerinde Rusya, İngiltere, Fransa, Avusturya-Macaristan, Almanya ve

İtalya tarafından akdedilen Londra Protokolü'nün (31 Mart 1876) Osmanlı Devleti tarafından reddedilmesi sonucu zaten içte ve dışta büyük sıkıntılar içinde olan Osmanlı Devleti, 1877 yılı başında Avrupa devletlerinin desteğini de tamamen kaybetmiş oldu. Bunun üzerine Rusya, Osmanlı Devleti'ne 24 Nisan 1877'de savaş ilan etti. 1877-78 Osmanlı-Rus Savaşı'nda yenilgiye uğrayan Osmanlı Devleti, büyük toprak kayıplarına sebep olan Ayastefanos Anlaşması'nı imzalamak zorunda kaldı. 3 Mart 1878 tarihinde imzalanan bu anlaşma ile Rusya'nın Slavcılık politikası büyük bir zafer kazanmış, Osmanlı Devleti'nden önemli bir toprak kütlesi koparak Balkanlar'da nüfuzunu arttırmıştı.

Ayastefanos Anlaşması ile Rusya'nın elde ettiği askeri ve politik güç, İngiltere'nin Ortadoğu'daki emellerini tehdit etmekte idi. 19. yüzyılın başlarından itibaren Mısır ve Doğu Akdeniz'le yakından ilgilenmeye başlayan ve Kıbrıs üzerinde de hesapları olan İngiltere, harekete geçmek ihtiyacı duydu ve bu günlerde mevcut statükoda Kıbrıs'ın yeri ve adanın kıyı ile bağlantısını sağlayacak İskenderun'un alınması fikri İngiliz kabinesinde tartışıldı. Tartışmada muhalif görüşe sahip olup istifa etmek zorunda bırakılan Hariciye Nazırı Lord Derby'nin yerine Kıbrıs'ın işgalinden yana görüş belirten Lord Salisbury getirildi. Yeni Hariciye Nazırı, Ortadoğu'da artan Rus baskısı üzerine pasif kalma yerine, aktif olarak karşı çıkma eğilimindeydi. İngiltere, anlaşmalarla tespit edilip Avrupa devletleri tarafından garanti edilmiş olan statükonun Rusya tarafından bozulduğunu belirterek Ayastefanos Anlaşması'nın yeniden gözden geçirilmesini öneriyordu. Bu bağlamda, 3 Mayıs 1878'de Rusya'nın Londra Elçisi Kont Shuvalos Dişişleri Bakanlığı'na çağrılarak İngiltere'nin tekliflerini içeren bir nota verildi. İngiltere tarafından Rusya'ya verilen notayla; Ayastefanos Anlaşması'nın şartlarına itiraz edilmekte, Bulgaristan Prensliği'nin küçültülmesi ve Rusya'nın Doğu Anadolu'dan çekilmesi teklif edilmekteydi. Rusya ise; 22 Mayıs 1878 tarihinde İngiliz notasına verdiği cevapta Doğu Anadolu'nun terki dışında İngiltere'nin tekliflerini kabul ettiğini bildirdi.

Hariciye Nazırı Salisbury 16 Mayıs 1878'de İngiltere'nin Kıbrıs'a yerleşmesini sağlayacak şartları araştırmak üzere İstanbul Elçisi Henry Layard'a bir talimat gönderdi ve bu tarihten sonra Londra ile İstanbul arasında gizli bir haberleşme trafiği başladı. Öte yandan, 22 Mayıs 1878'de Rusya'dan aldığı cevapla İngiltere'nin, Ayastefanos Anlaşması'nın ağır olan şartlarının tadili veya Rus emellerinin durdurulması gibi vaatlerle Osmanlı'ya nüfuz imkanı doğmuştu. 25 Mayıs 1878'de Layard, hükûmeti tarafından gönderilen ve Osmanlı Devleti ile İngiltere arasında ittifak teklifini içeren mektubu saraya sundu. Bunu, İngiltere'nin Osmanlı Devleti'ni destekleyebilmesi için Anadolu'ya Malta adasından daha yakın bir üs verilmesi gerektiğini bildiren ikinci mektup ve nihayet bu yakın yerin Kıbrıs olabileceğini belirten üçüncü mektup takip etti. Bu mektuplarla İstanbul'un olaya yeteri derecede ısındırıldığını düşünerek Mabeyn Müşiri Sait Paşa'nın tavassutuyla II. Abdülhamid ile gizli bir görüşme yapan Henry Layard, gelirinin yine Osmanlı Hazinesi'ne verilmesi şartıyla Kıbrıs adasının geçici olarak İngiltere'ye terkedilmesi konusunda padişahı ikna etti. İngiltere müdahalesini o günkü şartlarda uygun bulan II. Abdülhamid, Sadrazam Sadık Paşa ile Hariciye Nazırı Saffet Paşa'yı İngiliz Elçisi Layard'la görüşmek üzere görevlendirdi. 26 Mayıs tarihinde taraflarca varılan mutabakat üzerine, Osmanlı Devleti adına Hariciye Nazırı Saffet Paşa, Büyük Britanya ve İrlanda Birleşik Krallığı adına Elçi Layard iki maddelik anlaşmayı 4 Haziran 1878'de imzaladılar. Anlaşma metni şöyledir:

*

"Cezîre-i mezkûreye dâ'ir Devlet-i Aliyye ile İngiltere beyninde 6 Receb 295 ve 4 Haziran 1878 târîhinde akdedilmiş olan iki mâddeyi şâmil mukâvele-nâmenin Türkçe ve Fransızca sûretleridir.[4]

---

[4] Kıbrıs Meselesi, Hariciye Nezâreti yay., İstanbul 1335.

Birinci mâdde: Rusya Devleti Batum ve Ardahan ve Kars veyâhûd mevâkı-i mezkûreden birini yed-i zabtında tutup da ileride her ne vakit olursa olsun mu'âhede-i kat'ıyye-i sulhiyye ile ta'yîn olunan Asya memâlik-i şâhânesinden bir kısmını daha zabt ve istîlâya tasaddî edecek olursa ol hâlde İngiltere Devleti memâlik-i mezkûreyi silâh ile muhâfaza ve müdâfa'a etmek üzre Saltanat-ı Seniyye ile birleşmeyi ta'ahhüd eder ve buna mukâbil zât-ı hazret-i pâdişâhî dahi Memâlik-i Mahrûse'de bulunan teba'a-i Hıristiyâniyye ve sâ'irenin hüsn-i idâre ve himâyelerine müte'allik ileride devleteyn beyninde kararlaşdırılacak olan ıslâhât-ı lâzimeyi icrâ edeceğini İngiltere Devleti'ne va'd ile berâber devlet-i müşârun-ileyhâyı ta'ahhüdât-ı vâkı'asının icrâsınca lâzım gelen vesâ'iti te'mîn edebilecek bir hâle koymak için kendisine Kıbrıs cezîresini tahsîs ve asker ikâmesiyle cezîreyi idâre etmesine muvâfakat eyler.

İkinci mâdde: İşbu mukâvele-nâme tasdîk olunacak ve tasdîk-nâmeleri dahi bir ay zarfında ve mümkün olduğu hâlde daha evvelce te'âtî edilecekdir. Tasdîkan li'l-makâl tarafeyn murahhasları işbu mukâvele-nâmeyi imzâ ve temhîr etmişlerdir."

Anlaşmayla Kıbrıs idaresi İngiltere'ye bırakılmakla beraber Osmanlı Devleti'nin ada üzerindeki mülkiyet hakkı ortadan kalkmıyordu. Ayrıca, 1 Temmuz 1878'de yapılan sekiz maddelik bir ek anlaşmayla Rusya'nın Kars ve Doğu Anadolu'yu terketmesi durumunda İngiltere'nin Kıbrıs'ı tahliye edeceği kayd altına alındı:

"Ek anlaşma:[5]

Kıbrıs Adası'nın idâresine ve asker ikâmesine müte'allik olan şerâ'it-i âtiyeyi İngiltere'nin muvâfakat eylediği tarafeyn-i müte'âkıdeyn beyninde mukarrerdir.

---

[5] A.g.e.

Evvelen: Adada kemâ-kân bir mahkeme-i şer'iyye bulunacak ve bu mahkeme adanın ahâlî-i İslâmiyyesi'ne â'id mesâlihden yalnız mesâlih-i şer'iyyeyi rü'yete devâm eyleyecekdir.

Sâniyen: Cevâmi'-i şerîfe ve İslâm mezârlığı ve mekteblerine ve adada bulunan sâ'ir te'sîsât-ı dîniyyeye â'id emlâk ve arâzîye İngiltere Hükûmeti tarafından ta'yîn olunacak bir me'mûr ile birlikde idâre etmek üzre Evkâf-ı Hümayûn Nezâreti dahı ahâlî-i İslâmiyye-i cezîreden birini me'mûr ta'yîn eyleyecekdir.

Sâlisen: İngiltere, masârif-i idâre çıkarıldıkdan sonra vâridâtın el-yevm fazla kalan mikdârını sene be sene Bâb-ı Âlî'ye te'diye edecek ve bu fazla geçen beş senenin yirmi iki bin dokuz yüz otuz altı keseye ta'yîn olunan hatt-ı mutavassıt vâridâtı üzerine hesâp ve ta'yîn ve mezkûr fazladan sonra usûlü vechile tahkîk kılınacak ve bunun yekûnundan mezkûr beş senede arâzî-i emîriyye ve evkâf-ı hümayûnun satılmasından veyâ iltizâma verilmesinden hâsıl olan akça hâric tutulacakdır.

Râbi'an: Bâb-ı Âlî Kıbrıs'da bulunan arâzî-i emîriyyeyi ve evkâf-ı hümayûnu serbestce fürûht ederek veyâ iltizâma vererek bunlardan hâsıl olacak akça üçüncü bendde zikrolunan vâridât-ı cezîre dâhilinde tutulmayacakdır.

Hâmisen: İngiltere Devleti, umûr-ı nâfı'a ve sâ'ir fâ'ide-i umûmiyye makâsıdına mebnî lâzim gelen arâzîyi ve arâzî-i gayr-i mezrû'ayı kıymet-i münâsibe ile almak için hakk-ı mübâya'ayı iktizâ eden me'mûrları vâsıtasıyla icrâ edebilecekdir.

Sâdisen: Eger Rusya Kars ve muhârebe-i ahîrede Ermenistan'da zabtetmiş olduğu sâ'ir yerleri Devlet-i Osmâniyye'ye reddedecek olursa Kıbrıs Adası İngiltere tarafından tahliye edilecek ve 1878 senesi Hazîranı'nın dördü târîhli mukâvele-nâmenin dahi hükmü olmayacakdır.

1 Temmuz 1878"

Sultan II. Abdülhamid anlaşmayı "Hukûk-ı şâhâneme halel gelmemek şartıyla mu'âhedeyi tasdîk ederim" diye tasdik ettiğini belirtti. Sultan II. Abdülhamid anlaşmanın yürürlüğe konulması hususunu 13 Temmuz 1878 tarihinde başlayan Berlin Konferansı sonrasına bırakmayı düşünüyor idiyse de, Salisbury'nin tehditleri üzerine imzalamak zorunda kaldı. Bahr-i Sefîd Valisi Sâdık Paşa ile Kıbrıs Mutasarrıfı Ahmed Paşa'ya durumu bildirir fermanları götürmekle görevli Sami Paşa, Kıbrıs'a İngiliz donanmasına ait bir filonun 4 Temmuz'da Larnaka Limanı'na varışından sonra ancak 10 Temmuz'da ulaşabildi ve söz konusu ferman 12 Temmuz 1878 tarihinde İngiliz amiralin huzurunda okunarak 308 yıllık Osmanlı idaresi sona ermiş oldu.

*

Kıbrıs'ın İngiltere'ye devri ile ilgili ferman:[6]

Emr-i Âlî

Efâhım-ı vükelâyı Devlet-i Aliyyem'den Cezâir-i Bahr-i Sefîd Vilâyeti Vâlîsi olup birinci rütbe Mecidî ve Osmânî nişân-ı zî-şânlarını hâ'iz ü hâmil olan Vezîr-i dirâyet-semîrim Sâdık Paşa [dâme] iclâlühûya ve mîr-i mîrân-ı kirâmımdan Kıbrıs Cezîresi Mutasarrıfı ve mezkûr Mecidî nişân-ı zîşânının üçünci rütbesinin hâ'iz ü hâmili Ahmed Paşa dâme ikbâlühûya ve Lefkoşe nâ'ib ve müftîsi zîde ılmühümâya ve a'zâ-yı meclis ve mu'teberân-ı ahâlî zîde mecdühüme hüküm ki:

Kıbrıs cezîresinin esbâb-ı ma'lûmeden dolayı sûret-i muvakkatede kendülerine teslîmi İngiltere devlet-i fahîmesi cânibinden arzu vü iltimâs olunmuş ve keyfiyyet Meclis-i Hâss-ı Vükelâ-yı Fihâmım'da lede'l-müzâkere Devlet-i Aliyye ile devlet-i müşârun-ileyhâ beyninde mine'l-kadîm der-kâr olan revâbıt-ı dostî vü musâfât iktizâsınca Devlet-i Aliyyem hakkında olan efkâr u niyyât-ı hayr-hâhânesinin şimdiye kadar pek çok

---

6 BOA., Nâme-i Hümâyûn Defteri, nr. 14, s. 5.

âsârını delâ'il-i fi'liyye ile isbât eylemiş olduğundan bu cihetle devlet-i müşârun-ileyhânın cezîre-i mezkûreyi sûret-i muvakkatede tasarruf eylemesi îcâb-ı hâl ü maslahata muvâfık olacağından ol bâbda tanzîm olunan sened mûcebince adada kemâ-kân bir mahkeme-i şer'iyye bulunmak ve bu mahkeme adanın ahâlî-i İslâmiyyesi'ne â'id ve mesâlih-i şer'iyyeyi ru'yete devâm eylemek ve cevâmi'-ı şerîfe ve İslâm mezârlığı ve mekteblere ve adada bulunan sâ'ir te'sîsât-ı dîniyyeye â'id emvâl ü emlâk ü arâzîyi devlet-i müşârun-ileyhâ tarafından ta'yîn olunacak bir me'mûr ile birlikde idâre etmek üzre Evkâf-ı Hümayûn Nezâret-i Celîlesi tarafından ahâlî-i İslâmiyye-i cezîreden biri me'mûr ta'yîn olunmak ve cezîre-i mezkûrenin el-yevm taraf-ı Devlet-i Aliyyem'e i'tâ etmekde olduğı mürettebât-ı şâhânem yekûnundan masârifât-ı mahalliyye ihrâc kılındıkdan sonra fazla kalacak mikdârı sene be-sene taraf-ı Devlet-i Aliyyem'e te'diye olunmak ve cezîre-i mezkûrede bulunan arâzî-i mîriyye ve vakfiyye serbestce fürûht olunarak veyâ iltizâma verilerek bunlardan hâsıl olacak akça vâridât-ı mezkûre dâhilinde tutılmamak ve devlet-i müşârun-ileyhâ umûr-ı nâfi'a ve sâ'ir fâ'ide-i umûmiyye makâsıdına mebnî lâzim gelen arâzîyi ve arâzî-i gayr-i mezrû'ayı kıymet-i münâsibe ile ve me'mûrları vâsıtasıyla mübâya'aya me'zûn olmak şerâ'ıtı ile cezîre-i mezkûre idâre-i muvakkatesinin devlet-i müşârun-ileyhâ me'mûrlarına teslîmi bi't-tensîb keyfiyyet taraf-ı eşref-i mülûkâneme arz ile lede'l-istîzân ol vechile icrâsı husûsuna irâde-i seniyye-i mülûkânem müte'allik ve şeref-sudûr olmuş olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve mutasarrıf u nâ'ib ve müftî ve sâ'ir-i mûmâ-ileyhimsiz, bâlâda beyân olunduğı üzre cezîre-i mezkûre idâre-i muvakkatesinin devlet-i müşârun-ileyhâya teslîmi husûsuna mübâderet ve bu bâbda hılâf-ı rızâ-yı şâhâneme bir gûne hâl ü hareket vukû'a gelmemesine ihtimâm u dikkat eyleyesiz.

Tahrîran fi'l-yevmi's-selâsûn, min-şehri Cumâde'l-âhıra, li-sene hamse ve tis'îne ve mi'eteyn ve elf."

Her ne kadar adanın mülkiyeti Osmanlı Devleti'nde kalmak şartıyla yönetimi geçici olarak İngiltere'ye verilmişse de, bu husus kağıt üzerinde

kaldı ve İngiltere, bir anlaşmayla şartlı olarak girdiği adayı 15-16 Ağustos 1959'da Kıbrıs Cumhuriyeti ilân edilinceye kadar elinde tuttu.

E- İngiliz Dönemi

Osmanlı Devleti'nin Kıbrıs'ı İngiltere'ye devretmesinden sonra Kıbrıs Türk ve Rum halklarının ilişkilerini belirleyen en önemli etken Kıbrıs Rumları'nın *"enosis"* mücadelesi olmuştur.

Adanın İngilizler'e kiralanmasının, *"enosis"* yolunda önemli bir aşama olduğunu düşünen Rumlar, Yunanistan'ın da yoğun tahrikleriyle ilhak faaliyetlerini hızlandırmaya başlamışlardır. Nitekim İngiliz yüksek komiseri daha adaya adımını atar atmaz, kendisini karşılayan başpiskopos başkanlığındaki Rumlar, yönetim değişikliğini sevinçle karşıladıklarını, çünkü İngiltere'nin Ege adaları gibi Kıbrıs'ı da Yunanistan'a vereceğine inandıklarını belirtmişlerdir.

İstanbul'daki İngiliz Büyükelçisi Layard, 1 Ağustos 1878 tarihinde Dışişleri Bakanı Lord Salisbury'e gönderdiği bir raporda "Rumlar Türkleri her şeyden yoksun bırakmak ve adadan kovmak gayesiyle büyük çaba harcayacaklardır. Bütün Kıbrıs topraklarını elde etmek için her türlü sahtekarlığı yapacaklar ve böylece Kıbrıs'ı Yunanistan'a bağlamak isteyeceklerdir" şeklinde görüşlerini bildiriyordu.

Büyükelçi Layard gözleminde yanılmamış ve İngiliz yönetimi ile birlikte adanın Yunanistan'a ilhakı çalışmaları artmıştır.

İngiliz kraliçesi tarafından adanın idaresine memur edilen Sir Garnet Wolseley, kendisine bağlı kuvvetlerle 22 Temmuz 1878 tarihinde Larnaka'dan karaya çıkarak görevine fiilen başladı. Adadaki Türk valisinden görevi devraldıktan sonra altı idarî bölgedeki Türk kaymakamların yerine İngiliz memurlar tayin ederek mahkemelerde ve idarî işlerde İngilizce'nin yanı sıra Türkçe ve Rumca'yı da resmî dil olarak kabul etti.

İngiltere'de Kraliyet kolonileri için çıkarılan *"Konsey Emirnâmesi"*ne göre yüksek komiser, adada kraliyet hükûmeti tarafından tayin edilecek *"Kavanîn Meclisi"*nin onayıyla kanun yapabilecekti. Başlangıçta, Osmanlılar'daki *"Divân"*a benzeyen Kavanîn Meclisi; dört İngiliz memur ve üç halk temsilcisinden oluşuyorken, daha sonraları bu meclisin yerini 9 Rum, 3 Türk ve 6 İngiliz'den oluşan *"Teşrîî Meclisi"* aldı.

Türkler adanın Yunanistan'a verileceği endişesi ile İngiliz idaresine destek oldukları halde, İngilizler reorganizasyon ve tensikât maskesi altında iş başındaki Türkleri emekliye sevk edip yerlerine Rum memurları tayin ettiler. Bunun neticesi olarak ekonomik sıkıntıya giren Kıbrıs Türk halkının bir kısmının adadan ayrılarak Anadolu'ya göç etmesi adadaki nüfus dengesinin Türkler aleyhine bozulmasına neden oldu.

Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'na Almanya'nın yanında katılmasıyla İngiltere 5 Kasım 1914 tarihinde Kıbrıs'ı tek taraflı olarak ilhâk etti. Osmanlı Devleti ise bu ilhâkı sadece protesto etmekle yetindi. Bu durum karşısında İngiliz tâbiiyetine girmek istemeyen 8.000 kadar Türk ailesi Anadolu'ya göç etti.

İngiliz idaresinin Rum yanlısı tutumunun tahrik ettiği, Rumların "enosis" emellerini gerçekleştirme çalışmalarını önlemek için teşkilatlanma ihtiyacı duyan Kıbrıs Türkleri 10 Aralık 1918'de Kıbrıs Müftüsü Hacı Hâfız Ziyâî Efendi başkanlığında *"Meclis-i Millî"* adını verdikleri bir meclis toplayarak "Adanın yeniden Osmanlı Devleti'ne verilmesi gerektiği"ni açıkladılar. Bu toplantıda "Türk haklarının korunması" için, Paris'te yapılacak olan Barış Konferansı'na gönderilmesi kararlaştırılan Hacı Hâfız Ziyâî Efendi'nin Kıbrıs'tan ayrılmasına İngiliz idaresi izin vermedi.

15 Mayıs 1919 tarihinde Yunanistan'ın İzmir'e saldırarak Bizans'ı yeniden canlandırmak istemesi "enosis" duyguları güçlenen Kıbıs Rumları'na bir heyecan getirmişti. Yunanlıların İzmir'de hezîmete uğraması üzerine, kin duyguları daha da körüklendi. 25 Mart 1921 tarihinde

Omorfa'nın Filya köyünde Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhâkını istedikleri ilk plebisit ve daha sonra yaptıkları müracaatlar İngilizlerce reddedildi.

İstiklâl Savaşı kazanıldıktan sonra 23 Temmuz 1923'te imzalanan Lozan Anlaşması ile İtilaf Devletleri tarafından resmen tanınan Türkiye Cumhuriyeti, Kıbrıs'ın İngiliz mülkü olduğunu kabul etti. Bu anlaşmanın 16, 20 ve 21. maddeleri Kıbrıs ile ilgilidir:

"*Madde 16:* Türkiye işbu muâhededе açıklıkla belirtilen hususlar dışında bilcümle arazi üzerinde ve bu araziye bağlı kezâlik işbu muâhede ile üzerlerinde kendi hâkimiyet hakkı tanınmış olan adalardan gayri cezîreler üzerinde (-ki bu arazi ve cezîrelerin mukadderatı ilgililer tarafından tayin edilmiş veya edilecektir-) her ne mahiyette olursa olsun hâiz olduğu bütün hukuk ve müstenidatından feragat ettiğini beyan eyler.

İşbu maddenin hükümleri komşuluk münasebetiyle Türkiye ile hem-hudud memleketler arasında kararlaştırılmış veya kararlaştırılacak olan özel hükümleri ihlâl etmez."

"*Madde 20:* Türkiye Hükûmeti Kıbrıs'ın Britanya Hükûmeti tarafından 5 Kasım 1914'te ilan olunan ilhakını tanıdığını beyan eyler."

"*Madde 21:* 5 Kasım 1924 tarihinde Kıbrıs adasında oturan Türk tebaası mahallî kanunun tayin ettiği şartlar dairesinde İngiliz tâbiiyetine sahip ve bu yüzden Türk tâbiiyetini kaybetmiş olacaklardır. Bununla beraber işbu muahedenâmenin meriyyet mevkiine girdiği günden itibaren iki yıllık bir müddet zarfında Türk tâbiiyetinde kalmakta serbest olacaklardır. Bu taktirde bu haklarını kullandıkları tarihi takib eden 12 ay zarfında Kıbrıs adasını terketmeye mecbur olacaklardır.

Bu muahedenâmenin yürürlüğe girdiği tarihte Kıbrıs adasında oturmakta olupda yerli kanunun tayin ettiği şartlar dairesinde yapılan müracaat üzerine belirtilen tarihte İngiliz tâbiiyetini ihrâz etmiş veya etmek üzere bulunmuş olan Türk vatandaşları da bundan dolayı Türk tâbiiyetini kaybetmiş olacaklardır. Şurası şüphesizdir ki, Kıbrıs Hükûmeti

Türk Hükûmeti'nin rızası olmaksızın Türk tâbiiyetinden başka bir tâbiiyet ihraz etmiş olan kimselere İngiliz tâbiiyetini vermekten kaçınmak yetkisine hâiz olacaktır."

Kıbrıs'ın İngiltere'ye ilhâkını da içeren Lozan Anlaşması İngilizler tarafından 6 Ağustos 1924 tarihinde tasdik edildi. 10 Mart 1925 tarihinde de Yüksek Komiserlik makamı kaldırılarak yerine valilik makamı ihdas edildi. Lozan Anlaşması ile Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığına geçmek isteyen Kıbrıslı Türklere iki yıllık bir süre tanınması üzerine, İngiliz idaresinden memnun olmayan çok sayıda Türk anavatan Türkiye'ye göç etti.

1925'ten 1959'a kadar süren dönem içinde Rumlar adanın statüsünü değiştirmek için teşebbüslerde bulundular. İngiliz Hükûmeti Ortadoğu politikasında yaptığı değişiklik sonucu Rumlardan yüz çevirince vergi kanununu bahane ederek 21 Ekim 1931 tarihinde ilk isyanlarını yaparak vali konağını ateşe verdiler. İsyan Mısır'dan getirilen takviye kuvvetlerle bastırılabildi.

II. Dünya Savaşı'nda İngiltere'nin Yunanistan'a, kendi taraflarında savaşa katılmaları halinde Kıbrıs'ı Yunanlılara verebileceklerine dair teklifi Yunanlıllarca reddedildi. Buna rağmen Rumlar İngilizlerle birlikte savaşmış gibi Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhâkını taleb ettiler. İngilizler bu talebi reddederek anayasa hazırlanmasını önerdiler. Rum tarafı "enosis"i önermeyen hiç bir teklifi kabul etmedi.

İngiliz Hükûmeti, adada muhtar bir idare kurmak üzere 1947 yılında Lord Winster'i vali olarak tayin etti. Ancak Winster'in muhtariyet teşebbüsü, hazırlanan anayasanın Türkler ve Rumlar tarafından benimsenmemesi üzerine başarısızlığa uğradı. Vali Winster de seçtiği bir *"İstişâre Meclisi"* ile adayı yönetmeye devam etti.

Daha sonra, 15-20 Ocak 1950 tarihinde Kıbrıs Rum Ortodoks Kilisesi önderliğinde yapılan "plebisit" ile Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhâkı tekrar istendi. Bu plebisiti tanımayarak adaya muhtariyet verilmesi konu-

sunda yeni adımlar atan İngiltere'nin 1954 anayasa teklifi de sonuçsuz kaldı. Barışçı yollardan "enosis"i gerçekleştiremeyeceklerini anlayan Rumlar 1953 yılında kurdukları "EOKA" terör örgütünü 1 Nisan 1955'te harekete geçirdiler. Grivas'ın komutasındaki "EOKA" yayınladığı bildiriyle İngilizleri ve Türkleri düşman ilan edip onları imha edeceklerini açıkladılar. "Enosis" uğruna birçok İngiliz ve Kıbrıslı Türk "EOKA"nın kurbanı oldu. İngiltere "EOKA"nın üzerine fazla gitmedi. Şiddet eylemleri karşısında kendini koruma ihtiyacı hisseden Kıbrıs Türk Halkı 1 Ağustos 1956 tarihinde *"Kıbrıs Türk Mukavemet Teşkilatı"*'nı (TMT) kurdu. TMT Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakı teşebbüslerine karşı başarılı mücadeleler yaptı.

Rumların "enosis" çabaları karşısında Kıbrıs Türkleri TMT'nın dışında da faaliyetlerini gerçekleştirdikleri; *Millî Cephe Partisi, Kıbrıs Adası Türk Azınlığı Kurumu, Kıbrıs Millî Türk Halk Partisi, Kıbrıs Türk Kurumları Birliği, Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu ve Kıbrıs Millî Türk Birliği* gibi cemiyetler kurdular.

Şiddet eylemlerinin artması üzerine Kıbrıs Valisi Mareşal Harding, başta Makarios olmak üzere Rum liderlerle "self-government" üzerinde anlaşmaya çalıştı. Bu teklifi de kabul etmeyen Rum liderleri Makarios ve Kipriyanu Atina'ya gitmek üzere iken yakalanarak sürgüne gönderildi. Diğer yandan İngiltere Başbakanı Mc Millan adanın Türk ve Rum tarafları ile birlikte Türkiye, Yunanistan ve İngiltere tarafından ortak yönetilmesi teklifini getirdi. Yunanistan'ın reddetmesine rağmen, İngiltere Mc Millan planını yürürlüğe koydu. Plan gereğince Türkiye temsilcisinin 1 Ekim 1958'de resmen ve fiilen görevine başlaması üzerine Yunanistan görüşme masasına oturmak zorunda kaldı.

Yunanistan ve Türkiye Dışişleri bakanları Zürih'te bir araya gelerek Kıbrıs Cumhuriyeti'nin kurulması konusunda anlaştılar. Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Adnan Menderes ve Yunanistan Başbakanı Karamanlis de 11 Şubat 1959'da 27 maddelik Zürih Anlaşması'nı imzalayarak Kıbrıs Cumhuriyeti için ilk adımı attılar. Nihayet Kıbrıs Türk

ve Rum liderleri de 19 Şubat 1959'da Londra Anlaşması'nı imzalayarak Kıbrıs Cumhuriyeti'nin kurulmasını kabul ettiler. Bu anlaşmalara dayanılarak hazırlanan Kıbrıs Anayasası'nın kabulüyle 15/16 Ağustos 1959 gece yarısı *"Kıbrıs Cumhuriyeti"* ilan edildi. Kıbrıs Cumhuriyeti'nin ilanıyla Yunanistan "enosis", Türkiye de "taksim" tezinden vazgeçmiş oldu.

F- Kıbrıs Cumhuriyeti

Zürih ve Londra anlaşmalarına dayanılarak hazırlanan "Kıbrıs Anayasası" ile Kıbrıs Türk halkına eşit statülü kurucu ortaklık hakkı tanındı. Yeni anayasaya göre % 30'u Türk, % 70'i Rumlardan oluşan "Temsilciler Meclisi" kurulması, cumhurbaşkanının Rum, yardımcısının Türk, Bakanlar Kurulu'nun 7 Rum ve 3 Türk bakandan oluşması, idare ve belediyelerde % 70-30 oranının korunması, ordu, polis ve jandarma teşkilatı mevcudunun % 60 Rum ve % 40 Türk'ten oluşması gerekiyordu.

Adanın savunması için Türkiye'den 650, Yunanistan'dan 950 kişilik bir alay oluşturulacak ve Kıbrıs Cumhuriyeti tehlikeye girdiği zaman İngiltere, Türkiye ve Yunanistan ortak olarak ya da tek başlarına müdâhale hakkına sahip olacaktı. Kıbrıs Türk Alayı ile Yunan Alayı 16 Ağustos 1960 günü adaya ayak basarak göreve başladılar.

Kurulan bu cumhuriyetin devamı ancak iki toplumun işbirliği ile sağlanabilirdi. Kıbrıs Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı'na Başpiskopos Makarios, yardımcılığına da Kıbrıs Türk Toplumu Lideri Doktor Fazıl Küçük getirildi.

Cumhuriyet kurulduktan sonra da "enosis"i gerçekleştirmek için faaliyetlerini sürdürdürerek yeraltı örgütleri kurmakta gecikmeyen Kıbrıs Rumları, EOKA ileri gelenlerinin katılımıyla EDMA (Millî Demokratik Mücâdeleciler Cephesi) ve Nikos Sampson'un önderliğinde OPEK (Kıbrıs Rumlarını Koruma Teşkilâtı) gibi cemiyetler kurdular.

Kıbrıs Cumhuriyeti kurulduğunda devlet dairelerinde Türklerin Rumlara oranı % 10 idi. Rumlar, anayasanın Türklere tanıdığı memuriyette % 70 Rum'a karşılık % 30 Türk oranıyla ilgili maddeyi uygulamadılar. Memuriyet için başvuran Türklerin hakkı tanınmayarak açık bulunan kadrolara da Rumlar tayin edildi.

Cumhuriyeti "enosis"e giden yolda bir geçiş olarak gören Makarios, verdiği demeçlerde "Enosis davası ölmemiştir. Enosis unutulmamıştır" ya da "Bu mücâdelenin gâyesi cumhuriyet kurmak değil, bu anlaşmalar sâdece temelleri koymuştur" diyordu.

Yunanistan'ın da desteğini alan Makarios, Rumları "enosis" gayretlerinin artması hususunda teşvik etti. Anayasada Türklere verilen hakları tanımadığı gibi Türk belediyelerinin kurulmasını engellemeye çalışıyordu. Ancak EOKA'nın şiddet eylemleri sonucu Türk ve Rum kesimleri daha önceden ayrılmış ve Türk belediyeleri fiilen göreve başlamıştı. *"Türk Cemâat Meclisi"* 31 Aralık 1962'de çıkardığı *"Türk Belediyeler Kanunu"* ile fiilen mevcut olan Türk belediyelerinin hukukî dayanağını hazırladı. 19 Şubat 1963'te belediyeler konusu üzerinde Türk Cemaat Meclisi Başkanı Rauf Denktaş ile Temsilciler Meclisi Başkanı Klerides bir görüşme yaptıysa da uzlaşma sağlanamadı. Makarios'un "Türk Belediyeler Kanunu"nu uygulamaması üzerine Türk tarafı Anayasa Mahkemesi'ne gitti. Türk belediyelerinin kurulmasını adada Türk yönetiminin meydana geleceğinin bir işareti olarak gören Makarios Anayasa Mahkemesi'nin Türkler lehine vereceği kararı tanımayacağını ilan ederek; daha önce kabul etmediği "Bölge Gelişme Komitesi Kanunu"nu uygulamaya koydu. Anayasa Mahkemesi'nin Türkler lehine karar vermesi üzerine, aleyhlerine iftira kampanyası açılan Mahkeme Başkanı Alman Prof. Dr. E. Forsthoff ile Sekreteri Dr. Heinze istifa etmek zorunda kaldılar.

Daha sonraları Dr. Heinze 1960-63 dönemiyle ilgili değerlendirmesinde şu sonuca varmıştır: "Ortak bir yasama oluşturmadaki başarısızlık, ilgili tarafların beceriksizliğinden değil, yönetimdeki Kıbrıslı Rumların

egemen kesiminin işbirliğine gitmek veya bir uzlaşmaya varmak çabası harcamayıp, varolan anayasayı gözardı ederek artan bir inatla diretmelerinden ileri gelmektedir. Bu nedenle anayasanın uygulanabilirliği hiç bir zaman denenmedi. Anayasanın başarısızlığı bundan yararlanmak için iyi niyetin olmamasındandı."

Yüksek Anayasa Mahkemesi tamamen etkisiz hale getirildikten sonra, Makarios bütün gayretini cumhuriyetin ortadan kaldırılmasına harcadı. Polikarpos Yorgacis, Tossos Papadopoulos ve Glafkos Klerides'i gizli bir eylem planı hazırlamakla görevlendirdi. Hazırlanan plan; "enosis"i gerçekleştirmek gayesiyle hükûmet içinde bir darbe yapılması ve bütün muhalefetin temizlenmesini içeriyordu. İlk adım olarak, Makarios tarafından anayasada bir kısım değişiklikler yapılması teklif edilecek ve böylece Kıbrıs Türk Toplumu en önemli haklarından yoksun bırakılacaktı. Makarios Anayasanın 13. maddesinde değişiklik yapılması teklifini garantör devletlere ve Kıbrıs Türk Liderliği'ne sundu. Bu teklif Kıbrıs Türk Liderliği ve Türkiye tarafından reddedildi.

Makarios'un değişiklik teklifleri şunlardı:

1- Cumhurbaşkanı ve yardımcısının veto haklarının kaldırılması,

2- Cumhurbaşkanının yokluğunda yardımcısının ona vekâlet edebilmesi,

3- Temsilciler Meclisi'nin Rum başkanı ile Türk yardımcısının, Rum ve Türk cemaatler yerine meclisin tümü tarafından seçilmesi,

4- Temsilciler Meclisi başkanının yokluğunda yardımcısının ona vekâlet edebilmesi,

5- Bazı kanunlar için anayasada belirtilen Rum ve Türk temsilcilerinin ayrı ayrı çoğunluğu gereğinin kaldırılması,

6- Belediyelerin birleştirilmesi,

7- Adalet mekanizmasının tek elde birleştirilmesi,

8- Polis ve jandarmadan oluşan güvenlik güçlerinin birleştirilmesi,

9- Ordunun mevcudunun anayasaya bağlı olarak özel bir kanunla düzeltilmesi,

10- Memurların oranlarının nüfusa göre tespit edilmesi,

11- Kamu Hizmetleri Komisyonu'ndaki 10/3 oranının 5/1'e indirilmesi,

12- Kamu Hizmetleri Komisyonu'nun basit çoğunlukla karar alması,

13- Kıbrıs Rum ve Türk cemaat meclislerinin kaldırılması.

Kıbrıs Rumları "Kıbrıs Anayasası'nı tâdil" için yaptıkları bu müracaatın reddi üzerine sorunu silahla halletmek ve adadaki Türk meselesini kökünden bitirmek üzere hazırladıkları ve Kıbrıs Türklerini bir gecede yok etmeyi plânladıkları "AKRİTAS PLANI"nı 21 Aralık 1963'te uygulamaya koydular. Planın uygulamaya konulmasında Akritas adını kullanan EOKA liderlerinden Polikarpos Yorgacis büyük rol oynadı. Rumlar ilk hedefleri olan Lefkoşe'ye gitmek için engel olarak gördükleri Küçükkaymaklı Kasabası'na 22 Aralık'ta saldırıya geçerek katliâmı başlattılar. 23 Aralık'tan itibaren takviye kuvvetler alan Rumların başına Nikos Sampson geçti. Rum çeteciler kadın-erkek, genç-ihtiyar önlerine kim geldiyse katlettiler. Oturmakta oldukları 203 köyden kaçan Kıbrıs Türkleri altı kanton bölgeye sığınıp canlarını zor kurtardılar. Kıbrıs Türk halkının 92 şehit, 475 yaralı ve pek çok sayıda kayıp verdiği bu katliâm, 25 Aralık 1963'te Türk jetlerinin Lefkoşe üzerinde alçak uçuş yaparak ateşkesi sağlamasıyla durduruldu.

1963 kanlı noel olayları Kıbrıs Türk halkının can ve mal güvenliğini tehlikeye düşürdüğü için Türkiye garantörlük hakkını kullandı. Dr. Küçük ve Makarios'un anlaşması üzerine 29 Aralık 1963'te İngiliz kuvvetleri Yeşilhat'a girdiler. Kıbrıs'ın bölünmesi de böylece Lefkoşe olayları ile başlamış oldu.

Makarios'un 1 Ocak 1964 tarihinde, Kıbrıs'la ilgili bütün anlaşmaları feshettiğini açıklamasıyla Kıbrıs Cumhuriyeti ortadan kalkmış, yerine gayrı

meşru Rum yönetimi ortaya çıkmıştır. Bu yönetim de Kıbrıs Cumhuriyeti olarak tanınmaya devam etmiştir. Rumlar Türklere saldırılarını sürdürmüş, evler yakılıp yıkılmış, savunmasız Türkler topluca öldürülmüş, hayat yaşanmaz hale gelmiştir.

İngiltere'nin talebi üzerine 13 Ocak 1964'te siyasî çözüm bulunması için Londra'da üçlü olarak başlayan ve 15 Ocak'ta Kıbrıs Türk ve Rum taraflarının katılımıyla beşli olarak devam eden konferans hiç bir sonuç alınamadan dağıldı. Bu konferansın dağılmasından sonra Rumların Lefkoşe'deki Bayraktar Câmii'ni bombalaması üzerine Türkiye, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyine başvurdu. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 4 Mart 1964 tarihinde aldığı kararla kurulan Barış Gücü, Yeşilhat'taki İngiliz kuvvetlerinden görevi devraldı. BM'den istedikleri kararları çıkartamayan Rumlar 14 Şubat'ta Limasol'da, 9 Mart'ta Baf'ta, 19 Martta Gaziviran ve diğer yerlerde yaşayan Türklere karşı, saldırılar düzenlediler. Bu olaylar karşısında Türkiye'nin adaya çıkarma yapma kararının uygulanması ABD Başkanı Johnson'un girişimleriyle engellendi. ABD'nin bu tutumundan cesaret alan Rumlar, Grivas'ın komutasında Erenköy'deki Türkleri imhâ harekatına başladılar. Türkiye de 9 Ağustos 1964 günü jetlerle müdahale ederek ateşkesi sağladı. Bu harekât sırasında uçağı düşen Yzb. Cengiz Topel şehit oldu.

Erenköy olaylarından sonra Kıbrıs Türklerine ekonomik abluka uygulayan Makarios, stratejik madde olduğunu iddia ederek çimento, demir, çini, kereste ve benzin gibi maddelerin Türk bölgelerine girişini yasakladı. Ancak Türkiye'nin Eylül ayında kuvvet kullanarak Kıbrıs Türklerinin ihtiyaç duydukları maddeleri adaya sevkedeceğini açıklamasından sonra malzemelerin Türk bölgelerine ulaşmasına göz yummak zorunda kaldı.

1964 yılının sonlarında tarım ve ekonomide yapılan zarar dışında devlet dairelerinde veya Rum bölgelerinde çalışan 4.000 civarında Türk işten çıkarılmış, 109 kasabada Türklere ait 527 ev tahrip edilmiş ve 2.000

ev de hasar görmüştü. Bu zulüm üzerine 25.000 civarında Türk, yaşadığı bölgelerden göç etmek zorunda kalmıştır.

1963-1964 olaylarından sonra seçimle işbaşına gelen Kıbrıs Türk temsilcileri Temmuz 1965'te Temsilciler Meclisi'ne girmek istediklerinde meclise girmeleri engellendi. Sonunda Kıbrıslı Türkler vatandaşlık hakkından mahrum, ülkesiz kişiler haline getirildiler. Yeni doğan Türk çocukları Kıbrıs vatandaşı olarak kayda geçirilmiyor ve Türklere pasaport verilmiyordu.

1963 olaylarından sonra yapılan anlaşmaya göre Rum askerî birliklerinin Türklere ait bölgelerden geçmesi yasaklanmıştı. Rumların Geçitkale ve Boğaziçi arasındaki yollardan geçmek istemelerinin Türkler tarafından reddedilmesi üzerine Rumlar 15 Kasım 1967'de bu iki köye saldırdılar. Bu köylerin işgal edilmesiyle Kıbrıs meselesinin çözümü için Türkiye ve Yunanistan arasında 1965 yılında başlayan görüşmeler kesildi. TBMM Kıbrıs'a müdâhale kararı aldı. Askerî birlikler güneye intikal ettirilirken Türk Donanması da İskenderun'da çıkartma hazırlıklarına başladı. Türk Hükûmeti 17 Kasım'da çıkartma kararını Yunanistan ile dost ve müttefik ülkelere bildirdi.

Bu sırada ABD Başkanı Johnson da adadaki çatışmaların önlenmesi için çalışmalar yapmak üzere Savunma Eski Bakan Yardımcısı Cyrus R. Vance'yi özel temsilci olarak bölgeye göndermişti. Cyrus Vance Ankara, Atina, Kıbrıs üçgeninde mekik diplomasisi ile Türk Hükûmeti'nin:

1- General Grivas'ın adayı terk etmesi,

2- İttifak anlaşmasında belirtilenden fazla Yunan askerinin geri çekilmesi,

3- Kıbrıslı Rumların silahtan arındırılması,

4- Kıbrıslı Rumların Boğaziçi ve Geçitkale'deki can ve mal kaybı için tazminat ödemesi,

5- Kıbrıslı Türklere uygulanan ekonomik kısıtlamaların kaldırılması,

6- Türk mahallelerine ve köylerine taarruz yapılmayacağına dair garanti verilmesi,

gibi isteklerinden bir kısmını Yunanistan'a kabûl ettirerek çıkartmayı önledi ve meselenin ikili görüşmelerle çözümlenmesi hususunda mutabakat sağladı.

1967 bunalımının silaha başvurulmadan çözümlenmesinden sonra Kıbrıslı Türkler ekonomik ablukadan kendilerini kurtarmak için teşkilatlanma ihtiyacı hissettiler. 1964 yılında kurulan "Genel Komite" yeniden canlandırılarak 28 Kasım 1967'de *"Geçici Kıbrıs Türk Yönetimi"* kuruldu. Kıbrıs Cumhuriyeti'nin Başkan Vekili Dr. Fazıl Küçük, komitenin başkanı olarak komite üyelerini tayin etti. Yasama faaliyetleri, Temsilciler Meclisi'nin 15 Türk üyesi ile Kıbrıs Türk Cemaat Meclisi'nin 115 üyesinden oluşan Yasama Meclisi tarafından yürütülecek, davalar da bağımsız Türk mahkemelerinde görülecekti.

Geçici Kıbrıs Türk Yönetimi'nin kurulmasıyla iki toplumun birbirinden ayrılması tamamlanmış oldu. Dolayısıyla Kıbrıs'ın etnik olarak muhtar iki devlete ayrılması sanıldığı gibi 1974 harekatıyla değil, Makarios ve Grivas'ın 1960'larda başlayan Türk toplumunu tecrit kampanyasının sonucunda hazırlanmış oldu.

Geçici Türk Yönetimi'nin ilan edilmesi Kıbrıs Rumları tarafından büyük bir tepki ile karşılandı. Rauf Denktaş'ın 13 Nisan 1968'de Kıbrıs'a dönmesinden sonra Beyrut'ta, Denktaş ve Klerides'in bir araya gelmesiyle yeniden başlayan toplumlar arası görüşmeler hiç bir sonuç alınmadan Nikos Sampson darbesine kadar aralıklı olarak devam etti.

21 Nisan 1967'de Yunanistan'daki askerî darbeden sonra Makarios'un kral taraftarı olması nedeniyle cunta ile arası açılmıştı. Makarios "enosis"in uzak bir hedef olduğunu düşünerek uzun vadeli bir mücadele taktiği benimsemişti. Diğer taraftan cunta ise bir an önce "enosis"i gerçekleştirerek Yunanistan'daki durumunu güçlendirmek

istiyordu. Bu nedenle Yunanistan'daki cunta yönetimi Makarios'a karşı bazı suikast planları hazırladıysa da başarılı olamadı.

Türkiye'nin baskısı sonucu 1967'de Kıbrıs'tan ayılmak zorunda kalan Grivas 1971 Eylül'ünde tekrar adaya döndü. Enosis mücadelesini daha fazla körüklemek için EOKA-B adıyla yeni bir yeraltı teşkilatı kurdu. O zamana kadar Makarios'un yanında yer alan ve hatta Aspida isimli bir yeraltı teşkilatı kuran Nikos Sampson da Grivas'ın bu teşebbüsüne destek verdi. Ayrıca Sinod üyesi üç piskopos, Makarios'u dinî yetkileri gasbetmiş bir kişi olarak suçladılar ve başkanlıktan çekilmesini istediler. Makarios ise kendisi hakkında ancak Yüksek Kilise Meclisi'nin karar verebileceğini iddia etti. Rum Ortodoks başpiskopos ve patriklerini Lefkoşe'ye davet ederek bu üç piskoposu kiliseden ihrac ettirdi. Fakat bu piskoposlar adanın her tarafında mezarlıklarda veya kiliselerde dinî ayinleri yönettiler ve EOKA-B'yi desteklemeye devam ettiler. Grivas'ın ölümünden sonra EOKA-B'nin liderliğine geçen Georgios Karusos "enosis" mücadelesinin şiddet hareketleriyle başarıya ulaşamayacağını düşünerek mücadelenin siyasi alana kaydırılmasını savunuyordu. Buna karşı çıkan EOKA'cıların harekete geçmesiyle Karusos Yunanistan'a kaçmak zorunda kaldı. EOKA içindeki bu mücadeleyi fırsat bilen Makarios 25 Nisan 1974'te yayınladığı bildiri ile EOKA-B'yi yasa dışı ilan etti. 2.000 civarında EOKA-B üyesi tutuklandı. Yapılan bir açıklamayla da, EOKA-B'nin Yunanistan'dan verilen emirlerle yönetildiği, Yunan istihbarat teşkilatıyla ilişkilerinin olduğu ve Rum Millî Muhâfız Ordusu'nun Kıbrıs Rum Yönetimi'ne bağlanacağı ilan edildi. Diğer yandan Makarios, Yunanistan Cumhurbaşkanı General Gizikis'e gönderdiği mektupla da "Millî Muhâfız Ordusu'nda görev yapan Yunanlı subayların geri çekilmesini" istedi.

Rum Bakanlar Kurulu'nun, askerlik süresini 14 aya düşürmesi ve ordunun mevcudunun yarı yarıya azaltılarak polis teşkilatının takviyesi kararını alması sebebiyle Yunanlı subayların Rum askerlerini tahrik etmesi üzerine 3 Temmuz 1974'de Metaksos Meydanı'nda askerler ile polisler arasında çatışma çıktı. EOKA-B'nin şiddet eylemlerinin arkasında

Yunanistan'ın olduğunu belirten Makarios Yunanistan'ı Kıbrıs Devleti'ni yıkmakla suçladı.

15 Temmuz 1974'te Yunan Hükûmeti'nin *"Başkanlık Harekatı"* adı altında yaptığı darbeden İngilizlere sığınarak ölümden kurtulan Makarios ABD'ye gitmeyi başardı. Cunta tarafından Cumhurbaşkanlığı koltuğuna getirilen Nikos Sampson aynı gün 1960 anayasasına aykırı olarak *"Kıbrıs Helen Cumhuriyeti"*ni ilan etti.

19 Temmuz 1974'te BM Güvenlik Konseyi'nde bir konuşma yapan Makarios: "Yunanlılar Kıbrıs'ı işgal etmişlerdir. Büyük binalarda Yunan bayrakları dalgalanmakta ve ambulanslar sürekli olarak yaralı taşımaktadırlar. Yunanlılar Türklerden daha çok tehlikelidirler. Çarpışmalar kanlı bir şekilde devam etmektedir. Türkler de büyük tehlike içindedirler. Bu işgal harekatı Kıbrıs'ın bağımsızlığını tamamen ortadan kaldırmıştır" dedi.

Darbenin hemen arkasından Rumlar arasında çatışmaların başlaması, Kıbrıs Türk kesiminde de telaşa yol açtı. Kıbrıs Türklerinin Lideri Rauf Denktaş bir taraftan Bayrak Radyosu'ndan yayınladığı mesajla "darbenin Rumlar arasında bir iç mesele olduğu ve Türkleri ilgilendirmediği"ni açıklarken, diğer taraftan da Türkiye'nin 1960 Anayasası'ndaki garantörlük hakkını kullanarak müdahale etmesini istedi.

G- Kıbrıs Barış Harekâtı ve KKTC

Makarios'a karşı düzenlenen darbeye Türkiye Hükûmeti'nin tepkisi sert oldu. Kıbrıs Türk halkının imhâ tehlikesi ile karşı karşıya olduğunun Makarios gibi yetkili bir ağızdan BM Güvenlik Konseyi'nde açıklanmış olması, garantör devletlerden biri olan Türkiye'yi harekete geçirdi. 15 Temmuz 1974'te toplanan Bakanlar Kurulu ülkenin menfaatleri ve güvenliği ile her türlü tedbiri almak üzere Başbakan Bülent Ecevit'e tam yetki verdi.

Bu arada Kıbrıs'ta da çatışmalar devam ediyordu. Bütün Kıbrıs'ta sıkıyönetim ilan eden darbeciler kısa zamanda Lefkoşe ve Girne'ye hâkim oldular. Nikos Sampson Kıbrıs'ta bir "Helen Cumhuriyeti" kurulduğunu açıklayarak "enosis"e giden yolda önemli bir adım atmıştı. İngilizler tarafından bir helikopterle adadan kaçırılan Makarios ise Kıbrıs'ın Yunanistan işgalinde olduğunu açıklamıştı.

Gelişmeleri endişeyle takip eden Türkiye; İngiltere, ABD ve SSCB ile temasa geçerek tepkilerini iletti. Diğer yandan Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'ün davetiyle 17 Temmuz 1974'te olağanüstü toplandı. Aynı gün Londra'ya giden Başbakan Bülent Ecevit, İngiliz Hükûmeti'ni müşterek müdâhaleye ikna etmeye çalıştıysa da başarılı olamadı. BM'de ise SSCB'nin, Yunanistan'ın kınanması isteği ile verdiği önerge ABD tarafından veto edildi. Bununla birlikte ABD anlaşmazlığın barışçı yollarla çözülmesi için Londra, Ankara ve Atina'da görüşmelerde bulunmak üzere Dışişleri Bakan Yardımcısı Joseph Sisco'yu görevlendirdi. 18 Temmuz'da Sisco ile görüşen Başbakan Ecevit onun vasıtasıyla Yunanistan'a, Türkiye'nin isteklerini içeren bir ültimatom gönderdi. Bu ültimatomla Nikos Sampson'un Kıbrıs Devlet Başkanlığı'nı bırakması, Kıbrıs Millî Muhâfız Teşkilâtı'ndaki 650 Yunan subayının geri çekilmesi ve adanın bağımsızlığı için sağlam garanti verilmesi isteniyordu. Yunanistan'daki cunta Türklerin, ABD'nin baskısıyla kuvvet kullanamayacaklarına kanaat getirdiği için bu istekleri reddetti.

Bütün bu çalışmaların olumsuz sonuç vermesi üzerine Türkiye, Garanti Anlaşması'nın IV. maddesine istinaden 20 Temmuz 1974 günü tek taraflı olarak Kıbrıs Barış Harekâtı'nı başlattı. Girne kıyılarından başlayan Türk çıkarmasında hava kuvvetlerinin de desteğiyle Girne-Lefkoşe arasında küçük bir köprübaşı tutuldu. Türk askerleriyle mücâdele edemeyen Millî Muhâfız Ordusu ve EOKA-B, Türk yerleşim birimlerine saldırarak büyük bir katliâma girişti. Yüzlerce Kıbrıslı Türk katledildi. Kadınların ırzına geçildi, çocuklar sokak ortalarında öldürüldü, köyler

yakılıp yıkıldı. Türk kuvvetleri 22 Temmuz'da Girne'yi ele geçirdi. 22 Temmuz akşamı Türkiye, BM Güvenlik Konseyi'nin ateşkes kararını kabul etti. Türk müdâhalesi sonucu Yunanistan'daki cunta idaresi ve onun Kıbrıs'taki kuklası Nikos Sampson Hükûmeti de yıkıldı.

Ateşkes kararından sonra 25 Temmuz 1974'te Türkiye, Yunanistan ve İngiltere dışişleri bakanları I. Cenevre Konferansı çalışmalarına başladı. 30 Temmuz'da sona eren konferansta Türk tarafının istekleri doğrultusunda: "Ada'da bir güvenlik bölgesinin kurulması, Rum ve Yunan işgalindeki Türk bölgelerin derhal boşaltılması, esir durumda olan asker ve sivillerin mübâdele edilmeleri veya serbest bırakılmaları, barışın sağlanması ile birlikte anayasaya uygun bir hükûmetin yeniden kurulmasının temini, Kıbrıs Cumhuriyeti'nde Kıbrıs Türk Toplumu ile Kıbrıs Rum Toplumu olmak üzere iki otonom idarenin mevcûdiyeti" kabul ve ilan edildi.

Bu anlaşmanın, Millî Muhâfız ve EOKA-B elemanlarının Kıbrıs Türk Toplumu'na yapacağı saldırıları da sona erdireceği umuluyordu. Ancak 8 Ağustos'ta II. Cenevre Konferansı'nın yapılmakta olduğu zamanda Millî Muhâfız ve EOKA-B işgal ettikleri yerleri tahliye etmedikleri gibi ellerindeki esirleri de serbest bırakmadılar. İkinci konferans esnasında Türklerin "iyi niyet jesti" olarak Limasol ve Larnaka civarında bir miktar köyü boşaltmış olmalarına rağmen, Rum-Yunan kuvvetleri Türk köylerine saldırılarını sürdürdüler.

Bu arada Cenevre'de devam eden II. Konferans'ta Rum ve Yunan delegeler I. Konferans'ta Yunan dışişleri bakanının kabul ettiği konuları inkar yoluna saptılar. Rum-Yunan ikilisi meseleyi sürüncemede bırakmak taktiğiyle görüşmelerde olmadık tekliflerde bulunuyorlar ve ilgili-ilgisiz bazı devletleri meselenin içine çekerek bir takım masabaşı oyunlarıyla oyalama taktiği yürütüyorlar ve bu zaman zarfında Yunanistan'ın gerekli askerî hazırlıklarını tamamlayarak adaya kuvvet göndereceğini hesaplıyorlardı. Türkiye, Rum-Yunan ikilisiyle anlaşmanın mümkün olmadığını

görerek 22 Temmuz'da başlayan fakat ateşkes sonucu tamamlanamayan harekatın tamamlanmasına karar verdi. 14 Ağustos'ta başlayıp 16 Ağustos'ta sona eren üç günlük harekât neticesinde bir taraftan Magosa'ya diğer taraftan Lefke'ye varılarak Türk tarafının sınırları çizildi.

Kıbrıs Türk Barış Harekatı'nı incelemek üzre, İngiltere Parlamentosu tarafından kurulan özel komite 1976 yılında verdiği raporda; "Türk kuvvetlerinin I. Barış Harekâtı'nda ulaşmış olduğu yerler askerî bakımdan savunmak için yeterli olmadığından dolayı II. Barış Harekâtı'nın yapılması kaçınılmazdı" denilmektedir. Ayrıca Lord Neval da "1974 yılında Türk askerî müdâhalesi olmasaydı, adada Türk kalmayacaktı" demiştir. Barış harekâtı sonrasında ortaya çıkan Muratağa, Atlılar, Sandallar vb. katliamları harekâtın ne derece yerinde bir karar olduğunun göstergesidir.

Kıbrıs Barış Harekâtı'yla adada yıllardır devam eden Rum işkencesi sona erdirilmiş, Türklerin insanca yaşayabilecekleri bir ortam sağlanmış ve hürriyet özlemi Türkiye'nin yerinde müdahalesiyle sona ermiştir. Rum-Yunan ikilisi tarafından Kıbrıs'ın Türkiye tarafından işgal edildiği dünya kamuoyuna propaganda edilmesine rağmen, Atina Yüksek Mahkemesi 21 Mart 1979 tarihinde aldığı kararla Türkiye'nin müdahalesinin, Garanti Anlaşması'nın IV. maddesine göre yasal olduğunu onaylamıştır. Avrupa Konseyi de 29 Temmuz 1974 tarihinde almış olduğu 873 sayılı karar ile Türk müdahalesinin yerinde olduğunu kabul etmiştir.

H- KKTC'nin Kurulması

Kıbrıs Barış Harekâtı'nın çizdiği sınırlar Türk tarafına devlet kurma imkânı verdi ve 13 Şubat 1975 tarihinde "Kıbrıs Türk Federe Devleti" ilan edildi. Bu gelişme üzerine Rumlar Viyana'da 28 Nisan-3 Mayıs, 5-7 Haziran ve 31 Temmuz-2 Haziran 1975 tarihlerindeki görüşmelere katılmak zorunda kaldı. Son toplantıda Güney Kıbrıs'taki Türkler ile Kuzey Kıbrıs'taki Rumların gönüllü olarak yer değişimi hususunda anlaşmaya

varıldı. 8-10 Eylül 1975 tarihlerinde de mübâdele gerçekleştirildi. Böylece Kıbrıs adası fiilen iki toplumun temsil edildiği iki devlete ayrılmış oldu.

Bundan sonra zaman zaman toplumlar arası görüşmeler devam ettiyse de Kıbrıs Rumları ve Yunanistan'ın olumsuz tavırları nedeniyle anlaşma zemini oluşmadı. 3 Ağustos 1977 tarihinde Başpiskopos Makarios'un ölümü üzerine yerine Demokratik Parti Lideri Sipiros Kyprianou'yu Rumlar Kıbrıs Cumhurbaşkanı olarak seçti. Kıbrıs Türk Federe Devleti ve Türkiye, Kipriyanu'nun ancak Güney Kıbrıs'taki Rumları temsil edebileceğini belirterek cumhurbaşkanlığını tanımadı. Toplumlar arası görüşmelere yine de devam edildi. Ancak Rumlar ve Yunanistan meseleyi uluslararası platformlara kaydırmayı ve ilgili-ilgisiz bir takım devletleri de devreye sokarak Birleşmiş Milletler'den lehlerine bir karar çıkarmayı planlıyorlardı. Bu çalışmanın sonucu olarak da BM'den KTFD'ni ortadan kaldırmayı öngören 13 Mayıs 1983 tarihli kararı çıkartmaya muvaffak oldular.

Bu durum karşısında Kıbrıs Türk halkı, 20 Mayıs 1983 tarihinde Devlet Başkanı Rauf Denktaş'a bir muhtıra vererek bağımsızlık ilan edilmesini istedi. Kıbrıs Rumları ve Yunanlılarla yapılacak görüşmelerden bir sonuç alınamayacağını gören Kıbrıs Türk Federe Devleti Meclisi de 15 Kasım 1983 tarihinde oybirliğiyle Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni ilan etti. "Bağımsızlık bildirisi" Rauf Denktaş tarafından okundu. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 17 Kasım 1983 tarihinde yaptığı toplantısında aldığı 541 sayılı kararla "Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ilanı"nın gereksiz olduğu ve Türk tarafının kararından vazgeçmesi istenmiştir. Güvenlik Konseyi bu kararıyla "Siyasi statülerini serbestçe belirleyebildikleri ve ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmeleri özgürce takip ettikleri takdirde bütün halklar self-determinasyon hakkına sahiptir" şeklindeki kendi yasalarına ters düşmüştür. BM Güvenlik Konseyi'nin bu taraflı kararı Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti tarafından kabul edilmedi. KKTC'ni, Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti resmen tanıdı. 17

Nisan 1984 tarihinde de büyükelçiler, karşılıklı olarak güven mektuplarını cumhurbaşkanlarına sundular.

KKTC Kurucu Meclisi tarafından hazırlanan anayasa 12 Mart 1985 tarihinde Meclis'de kabul edildikten sonra 5 Mayıs 1985 tarihinde yapılan halk oylamasında Kıbrıs Türkü'nün % 70'inin onayını alarak yürürlüğe girdi. Dört adayın katıldığı 9 Haziran 1985 tarihinde yapılan seçimde Kıbrıs Türk halkının % 70,48'inin oyunu alan Rauf Denktaş Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ilk cumhurbaşkanı oldu ve halen bu görevine devam etmektedir.

III- OSMANLI DEVLETİ'NDE NÜFUS SAYIMLARI VE NÜFUS DEFTERLERİ

Nüfus, sosyo-ekonomik bakımdan bir toplumun kalkınmasına tesir eden en büyük faktörlerden birisidir. Bir toplumda nüfusun artıp, azalması ile nüfus ve üretim ilişkisi savaşların ve tarihi olayların bazan sebepleri bazan da sonuçları arasında yer alır.

Nüfus sayımları, bir toplumu meydana getiren fertlerin sayı, cinsiyet, yaş, meslek, dil, din ve öğrenim durumlarını ortaya koyduğundan toplumların sosyolojik, ekonomik ve tarihî yönlerini araştırmak, sosyal tarihlerini yazmak için çalışma yapacak olanlar açısından oldukça önemlidir.

Osmanlı Devleti'nde ilk genel nüfus sayımı 1246 (1831) tarihinde II. Mahmud zamanında yapılmıştır. Osmanlı Devleti bu sayımla; müslim ve gayri müslim nüfusu ortaya çıkartmayı, böylece II. Mahmud döneminde Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılıp (15-16 Haziran 1826) yerine yeni bir ordunun kurulması için ülke dahilindeki aktif gücün, yani askere alabileceği müslüman erkek nüfusun, diğer taraftan da ülke sınırları genişlediği için cizye alabileceği gayri müslim nüfusun tespitinin yapılması gayesini gütmüştür.

II. Mahmud döneminde (1808-1839) Osmanlı Devleti iç isyanlar, savaşlar ve devlet kademelerindeki çeşitli bozukluklar nedeniyle gerek ordu sisteminde, gerekse bürokratik ve malî açıdan çeşitli yenilikler ve düzenlemeler yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur. Ülkenin güvenliğini sağlamakta olan Yeniçeri Ordusu'nun giderek bozularak yönetime başkaldıracak seviyeye gelmesi, eğitimden uzaklaşması ve gitgide devleti

çeşitli sahalarda çökertmeye başlaması üzerine ülke dahilinde köklü düzenlemeler yapılması, bunun için de öncelikle ülke güvenliğinin sağlanması gerekiyordu. Bu da ancak ordunun bir düzene sokulması, teknolojik yeniliklerle donatılması ve yenilenmesi ile mümkündü. Çünkü düzensiz ve başıbozuk bir ordu ile köklü yeniliklere gitmek, zaten bozulmaya başlayan bir sistem için zor gözükmekteydi.

Bu nedenle, bir zamanlar Osmanlı Devleti'nin en güçlü kurumu iken sonraları bozulan ve devlete zarar vermeye başlayan Yeniçeri Ocağı 15-16 Haziran 1826'da lağvedildi. Bu olay Osmanlı tarihine *"Vak'a-i Hayriyye"* olarak geçti. Yeniçeri Ocağı'nın yerine *"Asâkir-i Mansûre-i Muhammediyye"* adıyla yeni bir ordu kuruldu. Bu ordunun sağlam temellere oturtulması, sürekli geliştirilmesi ve hem maddî hem de insan gücü yönünden yeni kaynaklara sahip olması gerekiyordu. Yani ülke dahilinde askerlik yapabilecek halkın sayısı ile vergi mükellefi olanların sayılarının bilinmesi, yeni ordunun aktif gücünün tespit edilmesi ve son zamanlarda birçok aksaklıkları uğrayan vergi sisteminin yeniden düzene sokularak devletin gelir kaynaklarının tespit edilip düzenli şekilde vergi toplanması gerekiyordu. Bunları gerçekleştirebilmek için devlet kademelerinde yeni arayışlar başladı.

Tanzimat'la birlikte Osmanlı Devleti'nin çeşitli kademelerinde başlayan yenileşme hareketleri ve merkezî idarenin taşralarda daha fazla söz sahibi olması yani idarede merkeziyetçilik fikri, bürokratik yapıda da çeşitli yeniliklerin yapılması zorunluluğunu getirdi. Mahallî idarelerde birtakım değişiklikler yapılarak en küçük idarî birim olan muhtarlıklardan başlanıp, kazâ, sancak ve eyâletlerin idarî yapılarında da bir takım değişikliklere gidildi. Mahallelerde doğanların, ölenlerin, gelip gidenlerin ve güvenliklerinin takibi görevi müslüman mahallelerde imamlardan alınarak muhtarlara, gayri müslim mahallelerde ise papazlardan alınarak kocabaşılara verildi.

Nüfus işlerini takip için 1839'dan itibaren eyâletlerde nüfus nâzırı, sancak ve kazâlarda da nüfus memuru ve mukayyid adıyla memurlar görevlendirilmişlerdir. Bu memurların görevleri, bölgelerinde veya sorumluluk alanlarındaki doğum ve ölüm olaylarını takip ederek aylık cetveller halinde merkeze, yani İstanbul'da bu cetvelleri toplayacak ve takip edecek olan *Cerîde-i Nüfus İdaresi*'ne bildirmekti.

Cerîde Nâzırı Mehmed Said Paşa tarafından hazırlanan ve padişaha takdim olunan takrirde, vilâyetlerde ve kazâlarda yapılan sayımlarla ilgili tutulan defterlerin İstanbul'a gönderilmesi teklif edilmiştir.[7]

Osmanlı Devleti, başta yeni fethedilen yerler olmak üzere ülke toprakları üzerinde yaşayan halkın sayım ve yazımını yaptırmıştır. Çünkü reayânın iyi bir şekilde idaresi Osmanlı Devleti'nin yükseliş ve gelişme dönemlerinde devlet için esas sayılmıştır. Bu esasa göre de devlet için bilinmesi gereken en önemli şey reayânın elinde bulundurduğu toprak ve bu toprak ile reayâ arasında var olan ilişkidir. Reayâ ile toprak arasındaki bu ilişkiyi tanıyıp iyi bilmek için de öncelikle toprak ve nüfus sayımının yapılması gerekmektedir.[8] Vergi ve askerlik işleri bu sayım ve yazım esasına dayandığından, devletin toprak düzeni ve yönetim sistemi bu sayım ve yazımı zorunlu kılıyordu.

Osmanlı Devleti'nde nüfus sayımı asırlarca toprak yazımı ve dolayısıyla askerlik yapacak potansiyeli tespit için yapılmıştır. Toprak yazımının sonunda düzenlenen *Tapu-Tahrir Defterleri*'nde yazımla ilgili bilgiler toplanmıştır. XVI. yy.'da yaygın bir şekilde yapılan toprak yazımı daha sonraki senelerde çeşitli sebeplerden dolayı aksamalara uğramıştır.

Askerî ve malî konuları esas alarak yapılmış olan toprak yazımlarını nüfus sayımları gibi kabul etmek doğru değildir. Fakat toprak yazımı için tutulan kayıtlardan yola çıkılarak o dönemde yazımı yapılan yerlerin

---

7 BOA., HH. 19202.

8 KARAL, E. Ziya, Osmanlı İmparatorluğu'nda Nüfus Sayımları, s. 6.

nüfusu hakkında kesin olmasa da yaklaşık olarak bir bilgi sahibi olmak mümkündür.

Toprak yazımı esnasında tutulan kayıtlarda yani *Tapu-Tahrir Defterleri*'nde belli bir yaşa gelmiş, eli silah tutan ve vergi mükellefi olan şahıslar esas alınmakta, ayrıca evlenmemiş vergi mükellefi olanlar da kayıtlarda belirtilmektedir. Bazı yerli ve yabancı araştırmacıların, tahrir defterlerinden o dönemde yazımı yapılan yerlerin genel nüfusu ile ilgili çalışmalarda kullanılabilecek standart bir sayı ortaya koyma yönünde yaptıkları çalışmalarda tahrir defterlerindeki hâne reislerinin, yerine göre 3-5 rakamlarıyla çarpılması sonucunda yazımı yapılan yerin ortalama nüfusunun bulunabileceğini belirtmelerine ve yaptıkları araştırmalarda bu yönde tahminlerde bulunmalarına rağmen bu tahminler objektif olamamaktadır. Çünkü hâne halkının sayısı coğrafî bölge, iklim, sosyal durum, göçler, savaşlar vs. gibi sebeplerden dolayı değişebilmektedir. Ayrıca vergiden muaf tutulanlar ile devlet görevlilerinin emrinde bulunan *"maiyyet halkı"* ve şehirlerde oturan yabancı tüccarlar ile aileleri tahrir defterlerinde belirtilmediğinden, bunların da dikkate alınması gerekmektedir. Ancak bu şekilde bölgenin tahmini nüfusu hakkında bir fikir yürütülebilir.

Buna rağmen tahrir defterlerinden, yazımı yapılan yerlerin nüfus yoğunluğu, gelir durumu, gelişmişlik durumu, ticarî faaliyetleri, ekilip-biçilen arazinin durumu gibi konularda bilgi elde etmek mümkündür. Ayrıca değişik zamanlarda yapılan sayımlarda tutulan defterler karşılaştırıldığında özellikle küçük yerleşim yerlerinin gelişmişlik durumu hakkında bilgi edinilebilir.

XVII. yy.'da fetihler sonucunda kazanılan topraklar bir yandan sınırları genişletirken, diğer yandan da kazanılan toprakların savunulması malî yönden Osmanlı Devleti'ni etkilemeye başladı. Fethedilen yerlerin geliri ancak kendi kendine yetebildiğinden, devletin mâliyesine yeni kaynaklar eklenemedi. Oysa o dönemlerde Avrupa'da savaş tekniklerinin

gelişmesi ateşli silahların kullanılmaya başlaması Avrupa devletlerini güçlendirmekte, buna karşılık Osmanlı Devleti'ni de kendini yenileme, ordusunu güçlendirme ve teknik açıdan çağa ayak uydurma yönünde adımlar atmaya zorlamaktaydı. Bütün bunlar için de malî yönden güçlenmek ve gelir kaynaklarını artırmak gerekiyordu. O dönemde devlet tarafından öncelikle Kapıkulu Ocakları'nda bir düzenlemeye gidildi ve çağın gelişmelerine ayak uyduracak hale getirildi. Bunun için devletin gelirlerinin büyük bir kısmı seferber edildi. Fakat bir yandan Kapıkulu Ocakları'na önem verilirken diğer yandan devlete ait toprakları tasarruf etmelerine karşılık toprak sahiplerinin sefer esnasında çıkardıkları timarlı sipahilere gereken önem verilmedi ve timarlı sipahiler gitgide eski güçlerini yitirdiler. Yerinde idareden merkezden idareye doğru bir geçişin sonucu olarak timarlı sipahilerin işledikleri toprağın gelirinden büyük bir kısmını merkeze, yani devletin bütçesine aktarmak zorunda kalmaları kendilerini özellikle ateşli silahlar konusunda yenileyememelerine ve yavaş yavaş eski önemlerini yitirmelerine neden oldu. Kapukulu Ocakları'nın sayısının artması, timarlı sipahilerin eski önemlerini yitirmeleri, XVII. yy.'da paranın değerinin gitgide düşmesi, taht değişikliklerinde dağıtılan cülûs bahşişlerinin artması ve diğer birçok sebepten dolayı devletin mâliyesi bozulmaya, para sıkıntısı çekilmeye başlandı.

XVII. yy.'da devlet malî açıdan içine girdiği sıkıntılardan kurtulmak için çeşitli çareler aradı, bunun için de devlet idaresi, ordu ve malî sistemde köklü değişiklikler yapılması zorunlu hale geldi. Köklü değişikliklerin yapılması için ülke dahilinde toprak sayımının yeniden yapılması, böylece vergi gelirlerinin artırılması için çalışmalar yapıldı. Bu konuda Sadrazam Kemankeş Kara Mustafa Paşa tarafından hazırlanan lâyihada ülke dahilinde her otuz yılda bir tahrir yapılması, tahrirde müslüman ve dindar adamların görevlendirilmesi teklif olundu.[9]

---

9 "Sadrazam Kemenkeş Kara Mustafa Paşa Lâyihası" için bkz. "Mecmu'atu'r-Risâle" Nuruosmaniye Kütüphanesi Nr: 4950, s. 1-29.

XIX. yüzyılın başlarına gelindiğinde savaşlar, iç isyanlar ve malî güçlükler nedeniyle askerî ve malî alanlarda köklü değişiklikler yapılması zorunlu hale gelmişti. Ragıb Efendi tarafından II. Mahmud'a sunulan lâyihada:[10] Her sancak ve kazâya devlet tarafından, işten anlayan ve dirayetli birer müdür tayin edilmesi, kazâ müdürü veya başka bir isim taşıyacak olan bu memurların valilere tabi olması, tapu, evkâf, salyâne, cizye evrâkının dağıtılması ve düzeltilmesi işleri, koyun ve sığır vergisi, mîrî zahire işleri, redif askeri işleri vs. işlerle ilgilenmesi, sancak ve kazâlarda halkın ictimaî ve malî durumunu tespit etmesi ve muattal toprakları işlettirmesi teklif edilmekteydi.

Yine bu lâyihada: Görevlendirilecek memurlar tarafından önce şehir merkezlerinde daha sonra da köylerde mutavattın ahalinin mutasarrıf oldukları hâne, han, hamam, dükkan, çiftlik, değirmen, bağ, bahçe, tarla, çeltik, mera, çayır, zeytinlik, dutluk vs. emlâk ve arazilerinin timar, mülk ve vakıf tarlalarından kendilerine verilmiş olan senetlerin bizzat görülerek tek tek isim ve şöhretleriyle deftere kaydedilip; tapu senetleriyle, mukâtaa, zeâmet, timar ve vakıf senetleriyle mutasarrıf oldukları mülk ve arazilerin ayrı ayrı defterlere kaydolunması, tapu defterlerinin İstanbul'a gönderilmesi, İstanbul'da senetlerin yenilenerek ayrı bir mühürle mühürlenip, eski senetler alınarak yenilerinin emlâk ve arazi sahiplerine verilmesi; altı ayda bir salyâne ve nüfus defterlerinde yapılması gereken değişiklikler hakkında mahallinden tutulan raporlar geldikçe bu defterlerde de gereken değişikliklerin yapılması, böylece çeşitli haksızlıkların ve vergi kayıplarının önüne geçilebileceği teklif edilmiştir.

Ragıp Efendi, lâyihasında ayrıca görevli memurların görev yerlerine vardıklarında öncelikle şehir merkezi ve köyleri ahalisinin mutasarrıf oldukları emlâk, arazi ve akârâtı, koyun, keçi, manda, sığır, inek, deve, at, bârgir, katır, eşek, arı kovanı, domuz vs. hayvanların cins cins tespit edilip sahiplerinin isim ve şöhretleriyle birlikte deftere kaydolunması, sayım ve

---

[10] KARAL, E. Ziya, "Râgıb Efendi Lâyıhası", Tarih Vesikaları Dergisi, sayı 5, s. 356.

yazım işi bittikten sonra ahalinin yıllık geliri ve verecekleri yıllık verginin her köyün defterinin sonuna kaydedilmesi ve bundan sonra bu sayım ve yazım esas alınarak, değişikliklerin bu defterler üzerinde yapılması; böylece vergiye tabi mal, mülk, hayvan ve diğer gelir getiren varlıkların tespit edilerek, herkesin kazancına göre vergi vermesi, vergi yüzünden kimsenen haksızlığa uğramaması, fukaraya zulmedilmemesi ve âdilâne bir vergi dağılımının yapılması üzerinde durmuştur.

Ragıb Efendi, ahali ile emlâk ve arazinin yeniden sayım ve yazımının yapılması sonucu kazâ ve köylerdeki halkın mutasarrıf oldukları vakıf mallarının da ortaya çıkacağını, bu malların tapu senetlerine göre yeniden defterlere kaydolunacağını, böylece uzun yıllar mütevellîlerinin ihmal ve ilgisizliklerinden dolayı bakımsız kalan vakıf, cami, medrese, mektep, tekke, köprü, kuyu, kaldırım vs. birçok hayrâtın Evkâf Nezâreti tarafından kurtarılabileceğini teklif etmektedir. Ayrıca bu sayımla birlikte gayri müslim reayânın sayısı ve ekonomik durumu da ortaya çıkacağından, devlete ödeyeceği cizye miktarı da sağlıklı bir şekilde bilinecek, hakkaniyet üzere vergi vermeleri sağlanacaktır.

Görüldüğü gibi Ragıb Efendi hazırladığı lâyihada, yapılacak sayımla devletin elindeki toprakların, vergi toplanabilecek kayıtların, aynı zamanda da askere alınabilecek insan potansiyelinin güvenilir bir biçimde ortaya konabileceğini teklif etmekle kalmamış, bu sayımda nelere dikkat edileceği, nelerin esas alınacağı ve sayım sonucu tutulacak defterlerin nasıl değerlendirmeye tabi tutulacağını da açıkça belirtmiştir. Lâyihada ayrıca sayım memurlarının hangi konularda hassas ve ketum davranacakları hakkında da tavsiyelerde bulunmuştur.

II. Mahmud'un, bu lâyihayı esas alarak öncelikle ehl-i İslâm ve reayânın sayısının tespit edilmesini istediğini ve sayıma öncelikle Karaman'dan başlanılmasını emrettiğini Karaman valisine yazılan bir emr-i

âlî müsveddesinde açıkça görmekteyiz. Emr-i âlîde öncelikle sayımı gerektiren sebepler sıralanmaktadır.[11]

Bu sebepler şöyle özetlenebilir:

1- Bir müddetten beri vuku bulan seferler sebebiyle halk çok masraf yapmış, bu masraflardan dolayı birçok sıkıntı içerisine girmiştir.

2- Bir çok kazâ ve köyde halk tahammülünden fazla vergi vermeye zorlanmakta, bir kısmı vergisini hiç ödeyememekte, bir kısmının büyük vergi bakayaları bulunmakta, ayrıca görevli memurlar tarafından himaye ve iltimas edilen bir kısım halk vergiden muaf tutulmakta, bu gibilerin ödemeleri gereken vergiler diğer ahalinin üzerine yüklenmektedir. Vergi adaletsizliği yüzünden özellikle fakir halka yapılan zulmün ortadan kaldırılması, vergi sisteminin yeniden bir düzene sokulması gerekmektedir.

3- Anadolu'da bazı köylerin ahalisi önceki tahrirlerde köprü ve hanların tamiri, derbendlerin muhafazası görevlerine tayin olunup bu görevlerine karşılık vergiden muaf tutuldukları halde aradan geçen zaman içerisinde tamir edecekleri köprü ve hanların yıkıldığı, ortada tamir edilecek birşey kalmadığı, derbendcilik hizmetinin ise sadece sözde kaldığı, yani muafiyetlerine karşılık yapacakları bir görevleri olmadığı halde halen muafiyetlerini bahane ederek vergi vermekten kaçınmaları.

4- Devletin bu gibi durumlardan haberi olmasına ve zaman zaman bazı tedbirler almasına rağmen savaşların devam etmesi nedeniyle bir sonuç alınamaması, şimdi ise seferlerin durduğu, bu konuların bir kere daha etraflıca ve dikkatlice incelenerek ne gibi tedbirler alınması gerekiyorsa alınarak vergilerin hafifletilip yeniden düzenlenerek bir intizama sokulması.

---

[11] BOA., HH. 19203, 1 Receb 1246.

II. Mahmud'un geniş ölçüde bir ıslahat yapma isteği, bunun için de öncelikle genel bir nüfus ve arazi sayımının yapılmasını emretmesi, Ragıp Efendi'nin hazırladığı lâyihanın II. Mahmud üzerinde etkili olduğunu göstermektedir.

Nüfus sayımının ne şekilde yapılacağını belirlemek için özel bir meclis teşkil edilmiş ve bu meclis tarafından talimatnâmeler hazırlanmıştır.[12] Bu konuda sadaret kaymakamı tarafından II. Mahmud'a takdim olunan bir takrirde yapılacak tahririn açıkça nüfus tahriri olduğu belirtilmekte ve nelere dikkat edileceği anlatılmaktadır.

Sayım yapılırken sayım memurlarının ellerine sayımın nasıl yapılacağı ve nelere dikkat edileceği hakkında yazılı bir talimat verilmeyip konu şifahen kendilerine anlatıldığından, memurlar özellikle İslâm nüfusu sayarken aynı esasa göre hareket etmemişlerdir. Bazı yerlerde yaşa göre bir ayırım yapılmış, bazı yerlerde sakal ve bıyık esas olarak alınmış, bazı yerlerde de askerliğe elverişli olup olmamalarına göre sayım yapılmıştır.

Sayım yapılmadan önce sayım için görevlendirilen şer'î memurlar Bâb-ı Âlî'ye çağrılarak harcırahları verilmiş, sayımda ketum davranmaları ve sayım göreviyle gidilen yerlerde herhangi bir fenalık zuhur etmemesi için itinalı davranmaları yolunda tenbihte bulunulmuştur. Yine bu toplantıda sayımın nasıl yapılması gerektiği hakkında Kütahya'yı tahrir ile görevlendirilen Hüsameddin Efendi kendi düşüncelerini anlatmış, sayımın tenbih edildiği şekilde yapıldığı takdirde çok uzun süreceğini ve sayımın ne için yapıldığı açıkça anlatılamayacağı için ahalide bir huzursuzluk yaratacağını dile getirmiştir. Hüsameddin Efendi, bunun önüne geçilmesi ve sayımın kısa zamanda tamamlanabilmesi için yaş taksimine gidilmesi, sekiz yaşına kadar olanların *"asgar"*, 8-15 yaş arası *"sağîr"*, 15-40 arası *"şâb-ı emred"*, 40-60 arası *"sinn-i vustâ"* ve 60'dan yukarı yaşta olanların da *"pîr"* şeklinde yazılmasını, böylece hem sayımın hızlı bir şekilde

---

[12] BOA., HH. 19217.

yapılabileceğini hem de sayımı yapılan yerlerde askerliğe elverişli olanların ortaya çıkarılabileceğini ve sayımın gerekçelerini saklamaya gerek kalmayacağını, daha rahat sayım yapılabileceğini teklif etmiştir. Teklif toplantıya katılanlar ile serasker paşa tarafından da kabul görmüş ve uygun görüldüğü takdirde sayım için görevlendirilen bütün memurlara sayımda bu usûlün uygulanması yolunda birer pusula verilmesi konusu padişaha takdim edilmiştir. Sultan II. Mahmud'un konuya ilişkin hatt-ı hümayûnu aynen şöyledir: "Bu Rumeli ve Anadolu'nun tahriri maddesi pür dikkat ve i'tinâ olunacak maddedendir. Felan böyle diyor beriki şöyle diyor diyerek bunu usûl-i sâbıkasından çıkarmaya gelmez. İşte Konya tahririne memur olan Nazif Bey yoluyla davranmaktadır. Bu Bursalı Hüsam Efendi ki, nahiyenin tahririne elvermez ise âhar bir münasibi ile uyuşdurulsun, el-hâsıl usûl-i sâbıka üzerine her birine vasâyâ-yı hafiyye tefhim ve ifâde olunmak üzere icrasına mübâderet olunsun."[13]

II. Mahmud bu emriyle, nüfus sayımının eski usûle göre yapılmasını, onun bunun teklifleriyle hareket edilmemesini istemiştir. Yani sayım için görevlendirilen memurlara sayımın nasıl yapılacağına dair yazılı bir talimat verilmediğinden her bölgeye veya sayımı yapılan yerleşim birimlerinin özelliklerine göre değişik yöntemler kullanılmıştır. Fakat sayımın asıl gayesi ülke toprakları dahilindeki vergi mükellefleri ile askere alınabilecek şahısların tam sayısını, yani vergi ve asker potansiyelini öğrenmek olduğu için hangi yöntem uygulanırsa uygulansın sayım memurları bu esasa dikkat etmişlerdir.

Memurlar görevleri başına gönderildikten sonrada, sayım yapılan yerlerde düzenlenip İstanbul'a gönderilecek defterleri düzenleyip derlemek ve genel bir sonuç çıkartmak için Cerîde Nezâreti kurulmuştur. 1832 (1247) yılında Cerîde Nâzırı Said Efendi tarafından yazılıp, sadrazam tarafından padişaha takdim olunan bir takrirde de; tahrirden sonra, tahrir memurlarınca düzenlenen ve Cerîde Odası'na teslim olunan defterlerde ve

---

[13] BOA., HH. 19217.

tahriri yapılan yerlerde, tahrirden sonra vuku bulacak değişikliklerin defterlerde düzeltilmesi hakkında yapılması gereken işler için birtakım tekliflerde bulunulmakta, yapılan sayım işinin boşa gitmemesi ve bir düzene sokulması için konunun bir nizama bağlanmasını istemektedir.[14]

Cerîde Nâzırı Said Efendi'nin nizama bağlanmasını istediği konuları şöyle özetleyebiliriz:

1- Anadolu ve Rumeli'de tahrirleri yapılan kazâ, kasaba ve köylerde sâkin ve mütemekkin ehl-i İslâm ve reayâ, memurlar tarafından yazılıp defterleri Dersaâdet'e geldikten sonra gerek ehl-i İslâm gerekse reayânın gelip-gidenleri, ölenleri ile yeni doğanların isim ve şöhretleriyle birlikte, Cerîde Odası'ndaki kayıtları düzeltilmek üzere her üç ayda bir yoklama defterlerinin Dersaâdet'e gönderilmesi.

2- Anadolu ve Rumeli'nin her bir kazâsına veyahut küçük kazâların bir kaç adedine mahallerinde ahâliden güvenilir ve mutemed birer mukayyid görevlendirilerek vilâyetten münasib bir maaş verilmesi ve bunun dışında kimseden her ne adla olursa olsun ücret alınmaması.

3- Doğan çocukların ismi, babasının isminin altına doğum tarihiyle birlikte kaydedilmesi, ölen şahısların isimlerinin üzeri çizilerek, ölüm tarihinin yazılması, başka diyarlarda olup vilâyetine gelenler ve başka kazâda olup memleketine gidenler, hacca gidenler-gelenler, askerlik veya başka bir iş için İstanbul'a gelenler ve başka yerlere taşınanların kayıtları defterlerinden bulunup gerekli değişikliklerin yapılması, bu nizamın düzenli olarak devamı ve kontrolü için Anadolu'da livâ merkezlerinde, Rumeli'de ise her bir kazâda güvenilir bir nâzır-ı defter tayin olunması.

4- Büyük kazâlarda muhtar ve mütevellîler, muhtar ve mütevellîsi olmayan yerlerde imamlar ve yaşlıların gelip-gidenleri, doğanları ve ölenleri haber vermesi.

---

[14] BOA., HH. 19202.

5- Rumeli'de köylerden kazâlara, Anadolu'da ise kazâlardan livâ merkezlerine nüfusla ilgili değişikliklerin bildirilmesi, kazâ ve livâlardan ise valiler, mutasarrıflar veya ayanlar tarafından Dersaâdet'e bildirilmesi.

6- Papaz ve kocabaşılarının da reayânın doğum ve ölümlerini, gelip-geçenleri ve göçenlerini deftere kaydettirmeleri.

7- Bu nizamın icrası sırasında Dersaâdet'teki Cerîde Odası'nda görevli bulunanlar ile tahrir defterlerinin tashihi ve değişikliklerini bildirmekle mükellef olan görevli memurlardan görevlerinde kusur edenler olursa gereken cezaların verileceğinin ilgililere bildirilmesi.

8- Nüfusla ilgili bu usûlün bundan sonra da düzenli olarak devam ettirilebilmesi için Anadolu ve Rumeli'deki tüm mülkî görevlilerle Cerîde Odası'na Divân-ı Hümayûn'dan gereken emirlerin gönderilmesi.

Cerîde Nazırı Said Efendi tarafından takdim olunan bu takrîre, II. Mahmud'un yazdığı hatt-ı hümayûn ise şöyledir: "Cerîde nâzırının mecliste bi'l-müzâkere surh işaretiyle arzolunan işbu takrîri manzûr u ma'lûm-ı hümayûnum olmuştur. Vâkıâ bu vechile nizâma rabtolunarak iktizâ eden evâmirin ısdâr olunmasına mübâderet olunsun."

II. Mahmud, Cerîde Nazırının hazırladığı nizamnâme sûretini aynen kabul etmiş ve bundan sonra aynen uygulanmasını istemiştir. Bu konuda irâde çıkarılarak ilgililere gönderildiği fakat ilgililerin konuya gereken önemi vermedikleri, bazan da gelişi güzel davrandıkları görülmüş, bunun önüne geçilmek için de 1251 yılında müslüman mahallelerin imam ve muhtarları ile gayri müslimlerin patrikleri ve hahambaşılarına birer talimatnâme hazırlanarak konunun önemi anlatılmış ve yapacakları işler belirtilmiştir.[15]

Talimatnâmelerde, cerîde nâzırı tarafından hazırlanıp padişah tarafından da aynen uygulanması emri verilen nizamnâme hatırlatılarak

---

[15] BOA., HH. 19258-B, 19258-C.

mahallenin imam ve muhtarları tarafından, mahallerinde her ne kadar nüfus var ise istisnasız hepsinin sayılması istenmiş ve görevini aksatanların gerekli cezaya çarptırılacağı belirtilmiştir. Patriklere ve hahambaşılara verilecek talimatnâmede ise konunun önemi belirtilmiş, gayri müslimler içinde hâlâ sayılmayanların bulunduğu, sayımdan sonra meydana gelen doğum-ölüm ve diğer yer değiştirmelerle ilgili bilgilerin defterlerde düzeltilmediği, hatta sayımda sayımı yapan görevlilerin görevlerini suistimal ettikleri, mesela; tahrirde 8 yaşında yazılan bir şahsın bir iş için murûr tezkeresi almaya geldiğinde tahrirden bu güne kadar 6 yıl geçtiği halde 14 yaşında olması gerekirken 20-30 yaşlarında olduğunun görüldüğü, bunun da sayımı yapan görevlilerin ihmallerinin bir sonucu olduğu dile getirilmiştir.

1831 yılında yapılan nüfus sayımı, bir takım eksiklik ve aksaklıklara rağmen ülke dahilinde yaşayan müslüman ve gayri müslim nüfusu ortaya çıkarması bakımından önemlidir. Bu sayım Osmanlı Devleti'nin toprak yazımı vesilesi olmadan yapılan bir nüfus sayımı olarak kabul edilebilir. Ayrıca 1831 sayımı öncesi ve sonrası yapılan bir takım değişiklikler ile çıkartılan nizamnâmeler, ülke dahilinde merkezî bir nüfus kayıt sisteminin kurulmasını ve nüfus değişikliklerinin düzenli olarak takip edilmesini sağlaması açısından önemlidir.

1831 nüfus sayımı Rumeli ve Anadolu'da yapılmıştır.

Rumeli'de sayımı yapılan kazâlar şunlardır.[16]

Çatalca, Tekfurdağı, İnecik, Malkara, Gelibolu, Şarköy, Bergos, Çorlu, Ereğli, Baba-i Atik, Havsa, Hayrabolu, Evreşe, Keşan, İnez, Cisr-i Ergene, Enez, Edirne, Çirmen, Çırpan, Ahiçelebi, Akçakızanlık, Zağra-i Atik, Dimetoka, Ferecik, Meğri, Gümülcine, Yenice-i Karasu, Uzuncaâbad, Hasköy, Sultanyeri, Drama, Sarışaban, Tırnova, Filibe, Tatarbazarcık, Ahtıman, Sofya, Şehirköy, Pravişte, Kavala, Berkofça, Cumapazarı, Sarıgöl,

---

16 KARAL, E. Ziya, 1831 Nüfus Sayımı, s. 13.

Eğribucak, Serfice, Tikveş, Petriç, Radovişte, Nevrekop, Menlik, Demirhisar, Zihne, Siroz, Selanik, Yenice-i Vardar, Vodine, Ağustos, Karaferye, Preznik, İznebol, Usturumca, Toyran, Karadağ, Avrathisarı, Radomir, İvrace, Köstendil, İvranya, Palanga, Eğridere, Vidin, Köprülü, Pirlepe, Samakov, Behişte, Kesriye, Persepe, Manastır, Filorina, İstrova, Horpeşte, Nasliç, İştip, Koçana, Komanova, Niğbolu, Servi, İzladi, Atrepoli, Lofça, Plevne, Rahova, Çire, Ziştovi, Rusçuk, Yanbolu, Zağra-i Cedîd, Kızılağaç, Niş, Prezrin, Sahrika, Tırgovişte, Üsküp, Kalkandelen, Kırçova, Silistre, Varna, İshakcı, Minkalye, Balçık, Saçin, Köstence, Hırsova, Tolcı, Babadağı, Edirne ve nahiyeleri ile Üsküdar, Manastır, Çöke, Ada ve Tirfilli.

Anadolu'da sayımı yapılan sancaklar da şunlardır:

Hüdavendigar, Karesi, Kocaeli, Eskişehir, Karaman, İçil, Alâiye, Menteşe, Teke, Hamid, Aydın, Saruhan, Bolu, Viranşehir, Ankara, Çankırı, Amasya, Sivas, Bozok, Çorum, Biga, Akdeniz adaları (Cezâir-i Bahr-i Sefîd), Kütahya, Adana, Bilan, Tarsus, Trabzon, Canik, Çıldır, Kars, Kastamonu ve Silistre.

Sayımda müslüman ve gayri müslim nüfus ayrı ayrı sayılmış, defterleri de ayrı tutulmuştur. Bütün sancak, kazâ ve köylerde halk İslâm ve reayâ (gayri müslim) olarak iki gruba ayrılmıştır, Rumeli tarafında Kıptîler de ayrı sayılmış ve defterleri ayrı tutulmuştur. Ayrıca Yahudiler, Fellahlar ve göçebeler de ayrı sayılmıştır. Anadolu'da ise aşiretlerin nüfusları ayrı gösterilmiş; fakat İslâm nüfusun toplamına katılmıştır. Anadolu'nun bazı sancak ve köylerinin sayımında hâne numaraları da gösterilmiştir. Doğu'daki aşiretler sayılırken de bazı defterlerde çadır sayısı görülmektedir.

1831 nüfus sayımında Anadolu ve Rumeli'de yaşayan erkek nüfusu yaşına bakılmadan istisnasız sayılmıştır. Orduya asker vermeyen bölgeler sayımın dışında tutulmuştur. Sayım dışında tutulan ve orduya asker vermeyen eyâletler şunlardır: Lahsa, Basra, Yemen, Mısır, Tunus, Cezâyir,

Trablusgarb ve Habeş. Burada da açıkça görüldüğü gibi 1831 sayımının en büyük sebebi Yeniçeri Ocağı kaldırıldıktan sonra yeni kurulan "Asâkir-i Mansûre-i Muhammediyye" adı verilen orduya alınacak asker potansiyelinin tespiti ile vergilerin dağılımı ve tahsilinde görülen aksaklıkların düzeltilerek yeni bir vergi sisteminin uygulamaya konmak istenmesidir. Bu bakımdan sayım gayesine ulaşmıştır. Yalnız, harp münasebetiyle Silistre eyâletinin nüfus sayımı yapılamadığından, buralarda da sayım yapılabilmesi için iki yıl sonra tekrar memur görevlendirilmiştir.[17]

Bu sayımda Arnavutluk taraflarında sayım için görevlendirilen memurlar ahali tarafından hoşnutsuzlukla karşılanmış, sayıma değişik manalar verilmeye çalışılmıştır. Hatta Arnavutluk ve Üsküp taraflarının sayımı için görevlendirilen memurlar, görev yerlerine ulaşmamışlarsa geri çağrılmaları, görev yerlerine ulaşmış fakat sayıma başlamamışlarsa sayımın ertelenmesi, sayıma başlamışlarsa herhangi bir huzursuzluğa meydan verilmeden devam olunması hakkında II. Mahmud'un emri üzerine bu bölgelerde sayım ertelenmiştir. Arnavutluk taraflarında birkaç köy sayılmışsa da sayımda görevlendirilen katiplerin acemiliği yüzünden sayım bir işe yaramamış, yaklaşık iki yıl sonra buralarda tekrar sayım yapılmak üzere İstanbul'dan tecrübeli üç katip görevlendirilmiştir.[18]

1831 Nüfus sayımı için görevlendirilen sayım memurları sayımı yapılan yerlerle ilgili tuttukları defterleri önce kendi bölgelerine göre birleştirmişler ve defterleri temize çektikten sonra İstanbul'a göndermişlerdir[19].

Tahrir münasebetiyle her taraftan gelecek defterlerin merkezde tek bir yerde toplanıp kaydedilmesi ve daha sonra olabilecek değişiklikleri gelen defterlere işlemek üzere İstanbul'da bir daire açılması istenmiş ve II. Mahmud'un emriyle Sadaret Mektupçusu Said Efendi "Defâtir Nâzırı"

---

17 BOA., HH. 19248.

18 BOA., HH. 19255 (14 S. 1248).

19 BOA., HH. 19272 (Selh-i R. 1246).

adıyla ve 7.500 kuruş maaşla bu iş için görevlendirilmiştir.[20] Defterlerin peyderpey Dersaâdet'e gelmeye başlaması üzerine sadaret kaymakamı tarafından Said Efendi'nin emrine memurlar görevlendirilmesi teklif edilmiş, fakat padişah tarafından bu teklif kabul edilmemiş ve büyük kazâların defterleri gelinceye kadar memur tayini işinin beklemeye alınması ve ileride bu konuda gerekenin yapılacağı belirtilmiş, ayrıca daha önce "Defâtir Nâzırı" ünvanıyla görevlendirilen Said Efendi'nin ünvan ve görevinin "Cerîde Nâzırı" olarak değiştirilmesi, yeni ihdas edilen daireye de "Cerîde Nezâreti" adı verilmesi istenmiştir.[21]

1831'de yapılan nüfus sayımında herhangi bir karışıklık çıkmaması için sayımı tehir edilen Rumeli'nin bazı bölgeleri ile Arnavutluk'ta daha sonra sayım yapılmıştır.[22] Ayrıca o tarihlerde harp münasebetiyle Silistre'nin bir kısım kazâlarında da nüfus sayımı yapılamamış, yaklaşık iki yıl sonra (1833) buranın sayımı için Nâbi Efendi görevlendirilmiştir.[23] Bu kısmî sayımı bazı tarihçiler yeni bir nüfus sayımı olarak göstermektedir. Oysa bu sayım 1831'de yapılan fakat yukarıda işaret edildiği gibi bazı sebeplerden dolayı ertelenen yerlerde yapılan bir sayım olup 1831 sayımının devamı niteliğindedir.

1831 sayımına göre, sayımı yapılan yerlerde 2.5 milyonu Anadolu'da, 1.5 milyonu da Rumeli'de olmak üzere ortalama 4 milyon erkek nüfus yaşamaktadır.[24]

1831 sayımından sonra 1844 yılında ülke genelinde bir nüfus sayımı daha yapılması kararlaştırılmıştır. Bu sayımın gayesi 1834-35 yıllarında "Redif Asâkir-i Mansûre" adıyla Yeniçeri Ordusu'nun yerine kurulan yeni orduya alınabilecek asker potansiyelini tespit etmekti. 1831 sayımıyla

---

[20] BOA., HH. 19210.

[21] BOA., HH. 19263 (1246).

[22] BOA., HH. 19275 (1246).

[23] BOA., HH. 19248 (1248).

[24] KARAL, E. Ziya, 1831 Nüfus Sayımı, s. 9.

ülkede düzenli olarak nüfus olaylarını takip edecek bir kayıt sistemi kurulmuş olduğundan, 1844 sayımı daha detaylı yapılmak istenmiş fakat istenildiği kadar başarılı olunamamıştır. Yeni kurulan redif teşkilatının gayesi büyük bir genç nüfusu asker olarak uzun süre silah altında tutmak yerine, askerlik çağına gelmiş gençleri kendi bölgelerinde az masrafla ve kısa aralıklarla eğitip savaşa hazırlamaktı. Sayımın asıl gayesi asker potansiyelini belirlemek olduğu halde, bu sayımda 1831 sayımından farklı olarak erkek nüfusun yanında kadın nüfus da sayılmıştır. Buna rağmen halk, sayımının asıl gayesinin asker potansiyelini tespit olduğunu bildiğinden askere gitmemek için yanlış bilgi vermiş, gayri müslim din adamları da kendi cemaatleri hakkında doğru bilgi vermemişlerdir.

1844 sayımından sonra 1852'de Rumeli'de 1856'da Anadolu ve Suriye'de nüfus sayımları yapıldı. 1870'de genel bir nüfus sayımı yapılması için çalışmalar yapıldıysa da çeşitli sebeplerden dolayı sayım yapılamadı. 1874 yılında Tuna vilâyetinde ayrıntılı bir sayım yapıldı. 1877-1878 Osmanlı-Rus savaşından sonra da bir nüfus sayımı yapıldı. Fakat bu sayım Rumeli'den sürekli göç gelmesi nedeniyle çok geç tamamlanabildi.[25]

Savaşlar ve çeşitli malî zorluklar nedeniyle zorla yapılabilen bu sayımlardan sonra 1882, 1895 ve 1906 tarihlerinde de kapsamlı nüfus sayımları yapıldı. Bunlar önceki sayımlardan daha başarılı oldu.

*

Osmanlı Devleti döneminde Kıbrıs'ta yapılan nüfus sayımlarıyla ilgili Osmanlı Arşivi'ndeki pek çok müstakil defter ve nüfus yoklama defterlerinden başka serî halde 19 adet defter bulunmaktadır. Bu defterler, Osmanlı Devleti'nde ilk genel nüfus sayımı olarak bilinen 1831 tarihine ve daha sonra yapılan sayımlara aittir. Defterler, her yerleşim yeri için ayrı ayrı tutulmuş ve daha sonra serî halde birleştirilerek ciltlenmiştir. 19 adet

---

[25] DOĞRU, Halime, Osmanlı Devleti'nde Toprak Yazımından Nüfus Sayımına Geçiş ve Bir Nüfus Yoklama Defteri Örneği, Anadolu Ü. Fen-Edebiyat Fak. Dergisi, c. I., sayı. 2, s.249.

defterden 6'sı 1246 (1831), 7'si 1255 (1839) ve diğer 6'sı da 1258 (1842) yıllarında yapılan sayımlara aittir.

Bu çalışmada Kıbrıs'ın ilk nüfus sayımına ait olan 1246 (1831) tarihli 4 defter esas alınmıştır. Bunlardan 10605 numaralı deftere Müslümanlar; 1521, 5367 ve 10669 numaralı diğer üç deftere ise gayri müslimler kaydedilmiştir. Bu defterlere esas olan nüfus sayımı Halil Efendi tarafından yapılmış olup, defterler Lefkoşe Kadısı Hayâlî Mustafa bin el-Hâc İbrahim Efendi tarafından mühürlenmiştir.

IV- TEMETTU' VERGİSİ ve TEMETTUÂT DEFTERLERİ

"Temettu'" kelime olarak kâr etme, fayda görme; *"temettu' vergisi"* ise, herkesin kazancıyla mütenasip olarak devlete verdiği vergi, esnaf vergisi anlamına gelmektedir.

Temettu' vergisinin esası H. 1241 (1826) tarihinde II. Mahmud zamanında ihdas olunan ihtisab resmidir.

İhtisab resmi: şehriyye-i dekâkîn ve yevmiyye-i dekâkîn adıyla anılan vergilerle; belediye geliri olarak pazar ve panayırlardan alınan damga, tartı, ölçü vs. vergiler ve hile yapan esnaftan alınan para cezaları ile bütün yiyecek, içecek vs.'den alınan müteferrik vergilerden ibarettir.

Gülhâne Fermanı'nın ilanından sonra 19 Zilkade 1255 (1839) tarihinde çıkarılan bir talimatla muhassıllar nezâretine, her yerde ahalinin ismi, şöhreti, arazileri, hayvanları; tüccar ve esnafın ise yıllık gelirleri vs. bilgilerinin yazıldığı defterler tutulması emredilmiştir.

1255 (1839)'den 1275 (1858)'e kadar temettu' vergisi "an-cemâatin" tevzi olunan verginin bir kısmını teşkil etmek şartıyla "bileşik vergi" arasında görülmekteydi.

1275 (1858) tarihli Tahrir Talimatı ve 1277 (1860) tarihli Tahrir-i Umûmî Nizamnâmesi gereğince; herkesin emlâk, arazi ve senelik kazancı tahrir ve tahmin edilerek ilk defa senelik kazanç üzerinden %30 vergi alınması kararlaştırılmıştır.

Temettu' vergisinin düzenli toplanabilmesi için gerekli bilgilerin yazıldığı Temettuât Defterleri tutulmaya başlanmış, bu görev de muhassıl-

lara verilmiştir. Muhassılların, bu defterleri daha sağlıklı tutabilmeleri için her kazânın ileri gelenlerinden, meclisçe seçilecek birinin başkanlığında bir katip tayiniyle sayımların yapılması, defterlerin ve sayımların muhassıllar tarafından kontrol edilmesi emredilmiş, böylece sayımlarda suistimale ve haksızlığa meydan verilmemesi, kazançların eksik gösterilmemesi ve suistimalde bulunanlara gerekli cezaların verilmesi amaçlanmıştır.

Temettu' vergisi hakında 1323 (1907)'de çıkartılan bir nizamnâmede ise temettu' vergisinin; vilâyet, livâ, kazâ merkezleriyle nüfusu iki bini aşkın yerlerde ticaret, sanat ve hırfet erbâbından mart ve eylül aylarında olmak üzre yılda iki taksit halinde alınması kararlaştırılmıştır. Bu verginin adı daha sonraları "kazanç vergisi"ne çevrilmiştir.

Tanzimat'a kadar değişik adlarla ahaliden alınan vergilerin yerine ikame edilen temettu' vergisinin kaydedildiği defterlere "Temettuât Defteri" adı verilmektedir. Bu defterler XIX. yy. ortalarında Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu iktisadî, sosyal ve ticarî hayatı çok açık bir şekilde gözler önüne sermektedir. Tapu Tahrir Defterleri'ndeki bilgilerin daha fazlasını bu defterlerde bulmak mümkündür. Bu defterler bu yönüyle çok değerli bilgiler ihtiva etmektedir.

Temettuât Defterleri, Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde bulunmaktadır. 1988 yılına kadar tasnif edilmediği için defterler üzerinde herhangi bir araştırma yapılmamıştır. 1988 yılında tasnif edilerek araştırmaya açılan 17.447 defterin büyük bir kısmı 1260-1261 (1845) tarihinde yapılan sayımlara aittir. Çok az sayıda da 1256 (1847)'de yapılan tahrirlere ait defterlere rastlanmaktadır.

Temettuât Defterleri; şehir, kazâ, kasaba, nahiye, köy, mezraa ve çiftlik gibi bütün yerleşim birimlerinde yaşayan müslim ve gayri müslim ahalinin tarla, bağ, bahçe, ev, ahır, vs. gayri menkulleri ile bütün cins ve evsaftaki hayvanları ve yetiştirmiş oldukları ürünlerin teker teker yazılmasıyla oluşturulmuştur.

Defterlerde yerleşim birimleri ayrı ayrı yazılmış, büyük yerler ile birden fazla mahalleden oluşan köyler ayrı ayrı kaydedilmiştir. Defterin ilk sahifesinde sırasıyla eyâlet, sancak, kazâ adları kaydedildikten sonra tahriri yapılan köy, kasaba, mahalle veya çiftliğin adı yazılmıştır.

Köy veya mahallelerde genellikle imam, muhtar vs. görevlilerden başlayarak vergiye tabi olan mallarının sayımı yapılmıştır.

Sayım yapılırken ehl-i İslâm ve ehl-i zimmet reayâ ayrı ayrı yazılmıştır. Defterler vergi toplamaya yönelik tutulduğu için yalnızca vergiye tabi mal ve mülkleri olan aile reisleri esas alınmıştır. Bunlar genellikle erkek nüfus olduğu gibi, yer yer eşleri ölmüş kadınlar ve babaları ölmüş çoçukların kayıtlarına da rastlanmaktadır.

Menkul ve gayri menkul mallar yazılırken yanına birim değeri üzerinden alınacak vergi tarifesi de genellikle belirtilmiştir. Meselâ:

"Meyvesiz bahçe, dönüm 2" yazıldıktan sonra hâne reisinin her dönüm için vereceği vergi yanına yazılmış, altına da toplam vergi miktarı belirtilmiştir.

Defterlerde genellikle her hânenin mal varlığı yazıldıktan sonra toplam vergi miktarı da ayrıca belirtilmiştir. Her mahalle veya köyün yazımı bittikten sonra da mahalle veya köyden alınacak toplam vergi miktarı yazılmıştır.

Temettuât Defterleri dikkatle incelendiğinde tahriri yapılan yer veya bölge hakkında sosyal ve iktisadî bakımdan bir çok bilgilere ulaşabiliriz. Ahalinin refah seviyesi, ekilip-biçilen ürün çeşitleri, bölgenin iklimi, ticarî durumu, yerleşim şekilleri vs. gibi bilgileri bu defterlerde açıkça görebiliriz. Defterlerde ekili tarlalar "mezrû' tarla" olarak gösterilmektedir. Bunlar da "sulak tarla, kıraç tarla, dağ tarla, ova tarlası" şeklinde belirtilmekte, her birinden alınacak vergi miktarı da ona göre tespit edilmektedir. Ayrıca mezrû' tarlalarda ekilen ürünlerin çeşitlerinden de tahriri yapılan yerlerin coğrafik özellikleri tespit edilebilmekte, ne kadar arazinin ekilip-biçildiği, ne kadarının bahçe olarak kullanıldığı belirtilmektedir.

Bunun yanında dikili ağaçların ürün elde edilenlerinden de vergi alındığından Temettuât Defterleri'nde bunların da adetleri veya dönümleri belirtilmiştir.

Hâne reislerinin içinde oturdukları evler, işyerleri, dükkanlar da tahrir esnasında kaydedildiği için nüfusun nerelerde yoğunluk kazandığı, ticaretin hangi bölgelerde yapıldığı hakında da bilgi verilmektedir.

Temettuât Defterleri'nde gayri menkullerden sonra hayvanlar yazılmıştır. Defterler incelendiğinde bir köyde veya bölgede en çok hangi hayvanın beslenip yetiştirildiği, mandıraların hangi bölgelerde çoğunlukta olduğu ve bunlardan ne ölçüde kazanç sağlandığını tespit etmek mümkündür. Ziraat yapılan yörelerde ahalinin toprağı işleyebilmesi için besledikleri ve genellikle de ziraat için kullandıkları öküz, temettuât defterlerinde yazılan hayvanların başında gelir. Öküzler yazılırken âlâ ve evsat olarak ayrılmış ve genellikle çift olarak yazılmıştır. Daha sonra kısrak ve bârgirler yazılmıştır. Bu cins hayvanların yetiştirildikleri bölgelere göre dağılımına baktığımızda ise; hayvan sahiplerinin genellikle ziraatle uğraşan hâli vakti yerinde olan çiftçilerle geniş arazi sahipleri oldukları görülmektedir.

Çiftçilikte ve taşımacılıkta kullanılan hayvanlardan sonra eti, sütü ve yünü için beslenen koyun, keçi ve inek vs. gibi hayvanlar, erkek ve dişi olarak veya âlâ, evsat, kısır olarak kaydedilmiştir.

Temettuât Defterleri'nde her evde hangi hayvandan kaç tane beslendiği ve bunlardan alınacak vergiler de yazılmıştır.

Bütün bunlar tek tek yazıldıktan sonra vergi mükellefi olan aile reislerinin de isimlerinin altında yıllık ödeyecekleri temettu' vergisi gösterilmiştir. Her mahalle ve köyün ehl-i İslâm ve gayri müslimleri tek tek yazılıp temettu' vergisine esas olacak mal ve mülkleri, tahakkuk eden miktarla birlikte yazıldıktan sonra alt kısma o mahalle veya köyden toplanacak temettu'un toplamı belirtilmiştir. Daha sonra da her kazâya ait

mahalle ve köyler ayrı ayrı yazılarak o kazâya ait tahakkuk eden temettu' vergisinin toplamı yazılmıştır. Burada da "kazâ-i mezbûr ehl-i İslâmın emlâk ve arazi bahaları", "kazâ-i mezbûr reâyâların emlâk ve arazi bahaları", "mutasarrıfı Deraliyye'de olup beher sene bedel-i ma'lûme ile iltizâm olunan çiftlikâtın arazisi bahâsı", "kazâ-i mezbûrda vâkı cevâmi-i şerîfin arazisi bahâsı", "kazâ-i mezbûrda vâkı manastır ve kiliselerin emlâk ve arazileri bahaları" şeklinde ayrı ayrı yazılmıştır.

Temettuât Defterleri XV. ve XVI. yy.'larda yapılan tahrirlerde tutulan Tapu Tahrir Defterleri'nden daha geniş ve mükemmel bilgi veren defterlerdir. Bu yönleriyle Temettuât Defterleri:

1- Tutulduğu dönemin nüfusu hakında,

2- Tahriri yapılan bölgenin arazisi hakında,

3- Yetiştirilen ürünler hakkında,

4- Yetiştirilen hayvanlar hakkında,

5- Ailenin gelir ve refah seviyesi hakkında,

6- İktisadî hayat, ekonomi, ticaret vs. pek çok konu hakkında bilgiler vermektedir.

*

Osmanlı Arşivi'nde Kıbrıs'a ait bulunan ve yayına hazırladığımız dört adet Temettuât Defteri 1248 (1833) tarihlidir.

Serînin ilk defteri 16152 numaralı olup; Değirmenlik, Dağ, Omorfa, Magosa, Karpas, ve Lefkoşe kazâlarının temettuât kayıtlarını ihtivâ etmektedir. 16153 numaralı defterde Tuzla, Mesarye ve Girinye kazâları; 16154 numaralı defterde Leymason, Piskopi, Gilan ve Evdim kazâları; 16155 numaralı defterde ise Baf, Kukla, Hırsofi ve Lefke kazâlarının temettuât kayıtları yer almaktadır.

V- VAKIF MÜESSESESİ VE KIBRIS VAKIFLARI

A-İslâm Hukukunda Vakıf Müessesesi

"Vakıf", kelime olarak "habsetmek, alıkoymak, durdurmak" manalarına gelmektedir. Hukukî manada ise; "bir şeyin faydalanma hakkının veya mülkiyetinin kamu yararına tahsis edilerek devamlı olarak başkalarının mülk edinmelerini engellemek, yani mülkiyetin Allah'ın rızasını kazanmak ve insanlara faydalı olmak gayesiyle kamu yararına tahsisi" demektir.

Başka bir ifadeyle vakıf, hukukî bir akid olup; bununla, bir kimse Allah'a yakın olma gayesiyle menkul veya gayri menkul, mülk veya emlâkini dinî, hayrî ve sosyal bir gaye için müebbeden tahsis etmektir.

İslâm'da vakıf müessesesinin ortaya çıkması ve gelişmesini sağlayan âmiller konusunda ileri sürülen farklı fikirler vardır. İslâm hukukçuları Kur'an'da *"vakıf"* ve onun eş anlamlısı *"habs"* kelimeleri bulunmamasına rağmen karşılıklı yardımlaşma ve dayanışma, fakir-fukaraya yardım etme, malını Allah yolunda harcama, malını gönül hoşluğu ile ödünç verme, hayır-hasenât yapma gibi mefhumları içine alan âyetleri dikkate alarak vakfın menşeini İslâm prensiplerine dayandırmaktadırlar. Kur'an'da müslümanların mallarını nerelere teberrû edebilecekleri ayrıntılı olarak belirtilmiş ve sadakanın her çeşidi tavsiye edilmiştir.

Kur'an'da vakıfla ilgili üzerinde ittifakla durulan âyet *"Sevdiğiniz şeylerden Allah yolunda harcamadıkça tam hayra nâil olamazsınız"* meâlindeki Âl-i İmrân sûresinin 92. âyetidir.

Nakledildiğine göre bu âyet geldiğinde sahabeler âyetin manasını anlayamamışlar, Peygamber'e sorduklarında da Peygamber tarafından "vakıf" ile ilgili açıklama getirilmiştir. Nakledildiğine göre Ebu Talha isimli

sahabe bu âyet geldiğinde "Rabbimiz bizden mallarımızı istiyor; şahit ol ey Allah'ın Peygamber'i, ben en sevdiğim arazimi Allah rızası için hayra tahsis ettim" demiş, Hz. Peygamber ise yakın hısımları olan Hasan ve Übeyye'ye tahsis etmesini tavsiye etmiştir. Bu âyetin vakıfla ilgili delil olduğunu tefsircilerin çoğunluğu kabul etmektedirler.

İslâm hukukçuları tarafından Hz. Peygamber'in hadislerinden vakıfla ilgili gösterilen en önemli delil ise şudur: *"İnsanlar öldükleri zaman amelleri kesilir. Bunun üç istisnâsı vardır: Birincisi; devamlı sadaka meydana getiren kimsedir ki, bundan intifa' devam ettikçe onun ameli de devam eder. İkincisi; kendisinden sonra yararlı olan ilim; üçüncüsü ise; kendisine hayır duâ eden hayırlı bir evlattır."* Bu hadiste vakıf muamelesine karşı bir teşvik vardır. Zira sadaka-i câriye vakıftan başka bir şey değildir.

Bugün yaşayan ve bizden sonra da yaşayacak olan halkın yüksel-

mesine yardım ve hizmet maksadıyla kurulmuş birer hayır kurumu olan vakıfların ana gayesi sosyal yardımlaşma, dayanışma ve insanlığa hizmettir. Vakıflar ile yapılan hizmetler farklıdır. Vakıfların pek çoğu bayındırlık işleri ve sosyal bünyenin korunması gibi yüksek hedefler güder. Yollar, köprüler, çeşmeler, su yolları, su kemerleri, camiler, medreseler, kütüphâneler, okullar, misafir evleri, hemen her yerde bulunan ve herkesin faydalandığı eserlerdir. Bunlardan başka fakir öğrencilere yiyecek, giyecek, kitap, burs vs. temini, fakir ve kimsesizlerin cenazelerinin kaldırılması, evlenecek olanlara yardım edilmesi, çocukların ve fakirlerin sevindirilmesi, spor tesisleri yapılması ve diğer hizmetlerin yerine getirilmesi için kurulmuş birçok vakıf da vardır.

Vakıfta esas olan, iyilik ve hayır fikrinin ebedî olmasıdır. Bu nedenle vakıf sistemi, hayırsever kimselerin hayra hizmetlerinin, kendileri öldükten sonra da devam etmesini sağlar. Bu açıdan vakıf müessesesi çoğu zaman dinî bir müessese olarak da karşımıza çıkmaktadır.

Vakıf kurma ve vakfetme Türk ve İslâm toplumunda bir gelenek halini almış ve şehirlerden kasabalara, hatta en ufak köylere dahi bu gelenek yayılmış, halkın her sahadaki ihtiyaçlarını her devirde karşılamıştır.

Vakıf yapan kişiye *"vâkıf"*, vakfedilen şeye *"mevkûf"* denir. Bizzat kendisinden yararlanılmak üzre vakfedilen bina veya müesseselere *"hayrât"*; bu müesseselerin ebedî olarak yaşatılması ve topluma hizmet sunması için vakfedilen gelir kaynaklarına *"akar"*, vakfın kuruluş belgesine de *"vakfiye"* adı verilir.

Osmanlı Devleti'nde vakıflar fıkhî kurallara göre kurulup idare edilmekteydi. Vâkıfın tayin ettiği mütevellî, vakfın yönetimini sağlıyordu. 1826 yılında I. Abdülhamid ve II. Mahmud vakıfları için özel bir yönetim kurularak buna *"Evkâf-ı Hümayûn Nezâreti"* denmiştir. Bu suretle hânedân vakıflarını idare edenlere de "Nâzır" adı verilmiştir. Bu nazırlar önceleri hükûmet yetkilisi olmadıkları halde daha sonraları hükûmet bünyesine dahil edilmiştir. Önce, mütevellîleri bir makama şart edilen vakıflarla, mütevellîliği vakfedenlerin evlatlarından başkalarına şart edilmiş vakıfların idaresi Evkâf Nezâreti'ne verilmiştir. Zamanla Evkâf Nezâreti bütün vakıfların denetiminin kendisine bağlandığı bir makam olmuştur.

Cumhuriyet'in ilanından sonra vakıfların yönetim işleri Şer'iyye ve Evkâf Vekâleti'ne verilmiştir. Ancak Türk Medenî Kanunu'nun 864. maddesine göre Medeni Kanun yürürlüğe girmeden önce kurulmuş vakıfların özel bir kanunla yürütülmesi öngörülmüştür. Daha sonra bir komisyon kurularak 5 Haziran 1935 tarihinde 2762 sayılı Vakıflar Kanunu çıkartılmıştır. Bu kanun, eski vakıfları, tarihî gelişimlerine uygun olarak dört kısma ayırmıştır:

1- Mazbut Vakıflar: Bu vakıflar, tek bir tüzel kişi olarak kabul edilmiş ve idareleri Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne devredilmiştir.

2- Mülhak Vakıflar: Mütevellîleri tarafından yönetilen, mütevellîliği vâkıf tarafından şart edilmiş bulunan, gözetim ve denetimi ise devlet adına Vakıflar Genel Müdürlüğü'nce yapılan vakıflardır.

3- Azınlık Vakıfları: Azınlıkların kurduğu vakıflardır. Kendi yönetim kurulları tarafından idare edilirler. Gözetim ve denetimleri Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından yapılır.

4- Esnaf Vakıfları: Bu vakıflar da kendi seçtikleri kurul veya mütevellîler tarafından yönetilir. Gözetim ve denetimleri ise Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne aittir.

İslâm Hukuku'na göre vâkıfın (vakfeden kişi) bazı şartları taşıması gerekir. Vâkıfta aranan şartlar; vâkıfın hür, akıllı ve ergenlik çağına ulaşmış olması, borç veya aşırı müsriflik yüzünden malını kullanmaktan alıkonulmamış olmasıdır. Yani vâkıfın herşeyden önce malına, mülküne veya parasına sahip çıkma, kullanabilme, tasarruf edebilme ve vakfetme yetkisine sahip olması gerekmektedir. Vâkıfta bazı şartlar arandığı gibi mevkûfta da (vakfedilen şey) bir takım şartlar aranmaktadır. İslâm Hukuku'na göre vakfedilecek şeyde aranan ilk şart, gelirinin devamlı olması ve vâkıfın tam mülkiyetinde ve kullanma yetkisinde bulunmasıdır. Ancak iktisadî ve sosyal şartlar, hukukçuları bu şartın çerçevesini genişletmek zorunda bırakmıştır. Meselâ Hanefî Mezhebi'nde Ebu Hanife, menkul eşyanın vakfını kesin olarak yasakladığı halde Ebu Yusuf, gayri menkulün tamamlayıcıları veya sadece onun için faydalı unsurlar oldukları takdirde menkullerin de vakfedilebileceği yönünde görüş beyan etmiştir.

Vakfın gayesine tahsis edilecek mal, taşınır veya taşınmaz bir mal olabilir. Vâkıfın üçüncü şahıslardaki alacakları, aktif ve pasifiyle bir mal varlığı, ticarî bir işletme, bir mal varlığının gerçekleşmiş veya ileride gerçekleşecek gelirleri, sınırlı aynî hakları, fikrî ve sınaî haklar da vakfa tahsis edilebilir.

Vakıf, bir gayenin gerçekleştirilmesi için kurulur. Tahsis edilen mal da bu gaye uğruna harcanır. Vakfın gayesi ahlâka, âdâba, millî menfaatlere ve kanuna aykırı olamaz. Herhangi bir siyasî düşünce, ırk veya cemaat mensuplarını desteklemek gayesiyle vakıf kurulamaz.

Vakıflar, kuruluş gayelerine göre beş kısma ayrılırlar:

1- Aile vakıfları: Bu çeşit vakıflar, aile fertlerinin tahsil ve terbiyesini sağlamak, ailedeki kişilere yardım etmek, evleneceklere eşya temini vs. gibi maksatlarla kurulabilir. Bu vakıflar, Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün denetimi altındadır.

2- Dinî gayeli vakıflar: Gayesi sadece dinî olan ve ibadete mahsus vakıflardır. Cami, mescid, kilise vs. inşası ile bunların giderleri ve buralarda hizmet edecek din görevlilerinin ihtiyaçlarının karşılanması, din adamları yetiştirmek üzere okul inşası, öğrencilerin iâşelerinin sağlanması gibi gayelerle kurulan vakıflardır. Bu vakıfların denetimi de Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne aittir.

3- Personel ve işçilere yardım vakıfları: İşveren veya personelin katkılarıyla kurulup üye olanların çeşitli ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan yardım vakıflarıdır.

4- Kamuya yararlı vakıflar: Gelirlerinin büyük bir kısmını kamu hizmeti için harcamak üzere kurulan vakıflardır.

5- Yükseköğretim kurumları vakıfları: Kazanç gayesine yönelik olmamak üzere yükseköğretim kurumu açmak, öğretim kadrosu kurmak ve tesis yapmak üzere kurulan vakıflardır.

Kendilerinden yararlanma açısından da vakıflar üç kısma ayrılırlar:

1- Aynıyla İntifâ' Olunan Vakıflar: Doğrudan doğruya aynıyla istifade olunan vakıflardır. Bunlara vakıf hukukunda "müessesât-ı hayriyye" adı verilir. Bunlar mabet, mektep, darülfünûn, medrese, kütüphâne, imâret, hastahâne, yetimhâne, dulhâne, köprü, yol, kuyu,

bend, suyolu, göl, kabristan, karakol ve misafirhâneler gibi hayır sahipleri tarafından inşa ve vakfedilen hayır eserleridir. Bunlara *"hayrât ve meberrât"* da denir. Bu tür vakıflara *"Müessesât-ı Hayriyye"* adı verilir.

Müessesât-ı Hayriyye kendi arasında ikiye ayrılır:

a) Herkesin yararlanabileceği müessesât-ı hayriyye: Zengin-fakir herkesin eşit olarak kendisinden yararlanması câiz olan hayır müesseseleridir. Bazı ihtiyaçlar vardır ki umumîdir, herkesin bundan yararlanması doğaldır. Her müslüman ibadet için camiye, ölülerini gömmek için kabristana, yolcu ise misafirhâneye muhtaç olur. Yani zengin bile olsa insanların servetle elde edilemeyecek olan bazı şeylere ihtiyacı vardır. İşte mabet, mezarlık, mektep-medrese, köprü, yol ve kütüphâneler bu kabil vakıflardandır.

b) Sadece fakirlerin yararlanabileceği müessesât-ı hayriyye: Bu çeşit hayır müesseselerinin faydalanma hakkı sadece fakirlere aittir. İmaretler, hastalarının gıda ve ihtiyaçları vakıf tarafından karşılanmak üzere şart edilen vakıf hastahâneler ve talebesinin ihtiyaçları vakfın gelirinden karşılanmak üzere vakf ve şart edilen mektepler bu tür müessesât-ı hayriyyedendir.

2- Geliri ile İntifâ' Olunan Vakıf İşletmeleri: Bu çeşit vakıflar, doğrudan doğruya değil de gelirinden faydalanılan vakıflardır. Hastahâne, cami ve mektep gibi hayır müesseselerinin masraflarını karşılamak üzere, vâkıflar tarafından, bunlar için gelir kaynağı teşkil edecek menkûl ve gayri menkûl mallar tahsis edilir. Bu mallar işletilir ve elde edilen gelirler hayır müesseselerine verilir. Bu tür işletmeler iki grupta toplanabilir.

a) "Musakkafât" adı verilen, üzerinde bina olan veya bina yapmak üzere hazırlanmış bulunan yerlerdir. Yani içinde oturmak için vakfedilen meskenler ve iktisadî kuruluş mahiyetindeki gelir getiren dükkan ve kiraya verilen yerler bu türdendir.

b) "Müstegıllât" adı verilen ve tarım, ağaç dikme vb. tasarruflarla kendisinden istifade edilen arazilerdir. Bunlara tarım işletmeleri adı da verilebilir. Bağ ve bahçeler, bina yapmak için hazırlanmış olmamak kaydıyla arsalar, çiftlikler ve maden ocakları bu grupta yer alır.

Geliri ile intifâ' olunan bu vakıfları; işletme usulleri açısından da *icâre-i vâhideli, icâreteynli, mukâtaalı* ve *icâre-i vâhide-i kadîmeli* vakıflar diye dörde ayırmak da mümkündür.

3- Avârız Vakıfları: Geliri bir köy veya mahalle ahalisinin beklenmedik ihtiyaçlarına sarfedilmek üzere tesis edilen vakıflardır. Yani hastalık, yangın, kuraklık, fakirlik gibi vukûu istenilmeyen ve beklenilmeyen hallerde zarar görenlere yardım için tesis olunan vakıflardır.

Başlangıçta vatan ve mukaddesâtın müdafaası için aniden belirecek donatım masraflarını temin için yapılan avârız vakıfları, daha sonra gaye itibariyle genişlemiştir. Belediyeye ait bazı görevlerin ifası için, hayır sahipleri vakıf vucûda getirmişlerdir.

Bir köy veya mahallede fakirlerden ölenlerin techîz ve tekfîni, hastalanan fakirlerin tedavisi, hastalık veya başka bir sebeple çalışamayanların iâşesi, kimsesiz çocukların bakılıp eğitilmesi ve en önemlisi de köy ve mahallenin tamire muhtaç yol, kaldırım ve su yollarının tamiri için avârız vakıflarına mallar tahsis edilmiştir. Eskiden İstanbul mahallelerinde böyle birçok vakıf mevcut olduğu gibi, Anadolu'nun en ücrâ köşelerinde de bu çeşit vakıflara rastlamak mümkündür.

Avârız vakıflarından faydalanmak için din ayrılığı dikkate alınmamaktadır. Müslüman ve gayri müslim, karışık oturdukları bir mahalle veya köyde avârız vakıflarından, ahalinin tamamı, şartların yerine gelmesi halinde yararlanabilir. Yine din farkı gözetmeden bir sanat erbâbı veya belli bir esnafın; ihtiyacı olanlara kredi vermek, iflas edenlere yardım etmek, durumu kötüye giden tüccarlara borç para vermek üzere kurdukları bir çeşit tasarruf ve yardımlaşma sandıkları mahiyetindeki avârız vakıfları da mevcuttur. Osmanlı Devleti'nde esnaf cemiyetleri aynı meslekten

olanlar arasında yardımlaşmayı temin ve cemiyetin çeşitli ortak masraflarını karşılamak için "avârız sandıkları"na sahiptiler. Yeniçeri teşkilatında da her ortanın (bölüğün) bir tasarruf ve yardımlaşma sandığı mevcuttu. Avârız vakıflarının konusunu çoğunlukla vakıf paraları teşkil eder.

Vakıflar, nâzır, mütevellî veya yönetim kurulları tarafından yönetilirler. *Nâzır*: Mütevellîlerin tasarruflarına nezâret etmek üzere görevlendirilen şahıs olup, vakıfta tasarruf hakkına sahip değildir. Vâkıfın şartlarının yerine getirilmesi, vakfın menfaatlerinin korunması ve zarar görmemesi için mütevellîlere nezâret eder. *Mütevellî* ise: Vakıf işlerini, vakfiye şartları ve kanunlar çerçevesinde idare etmek ve yürütmek üzere tayin edilen görevliye verilen isimdir. Mütevellî ya vâkıfın şartı ile veya mahkemenin görevlendirmesiyle tayin olunur. Vakıfta tasarruf hakkı mütevellîye aittir. Son dönemlerde kurulan ve genellikle kamuya yararlı vakıflar ile sosyal dayanışma gayeli vakıfların yönetimi de yönetim kurulları tarafından yapılır.

Vakfeden kişi veya kişilerin veya tüzel kişilerin, kurdukları vakıfla ilgili ileri sürdükleri şartları ihtiva eden ve mahkeme tarafından onaylanan belgeye *"vakfiye"* adı verilir. Vakfiyelerde vakfın nasıl ve kimler tarafından idare edileceği, kimlerin hangi şartlarda ve ne ölçüde yararlanacağı konularıyla vakıfla ilgili diğer işlemler açıkça belirtilir.

Vakfiyeler genellikle aşağıdaki bölümlerden oluşur:

1- Allah'a hamd ve övgü ile hayır yapma ve başkalarına yardım etme hakkında âyet ve hadisler,

2- Vakfın kurucusunun (vâkıfın) adı, soyadı, ünvânı, lâkabı, doğum yeri vs. ile ilgili kimlik bilgileri,

3- Vakfa mütevellî olacak şahıs veya şahıslarla ilgili bilgiler,

4- Vakfedilecek şeyin ne olduğu, arazi ise sınırları, ölçüsü, nerede bulunduğu, kimden intikal ettiği veya alındığı hakkındaki bilgiler,

5- Vakfolunan malın nasıl idare olunacağı,

6- Vakıftan sağlanacak gelirlerin nerelere harcanacağı,

7- Vakfın kimler tarafından idare edileceği,

8- Kadı, hakim veya mahkemenin, vakfın doğruluğuna ve geçerliliğine ilişkin hükmü,

9-Vakfiyenin tarihi, şahitler, isimler, imzalar ve mühürler.

Vakıf kuran kişi veya kişilerin açıkça beyanı ile kadı veya mahkemenin, vakfın gereğini ve geçerliliğini onaylayarak sicile geçirmesiyle, yani vakfiyenin kânunen geçerli kılınmasıyla, ne vakfeden, ne vârisler ne de başka şahıslar bunu değiştiremez, bozamaz ve yasa dışı işler yapamazlar. Hatta bu konuda bazı vakfiyelerde vâkıfın şartlarına riayet edilmemesi ve yasadışı işler yapılması halinde bedduâlar dahi bulunmaktadır.

Vakfiyeler vakıf eserlerin, şehir ve kasabaların, şahısların geçmişine tanık olmaları bakımından çok değerli belgelerdir.

B- Kıbrıs Vakıflarının Geçmişi, Bugünkü Durumu ve Vakıfların Yönetimi

1571 yılında Kıbrıs'ın Osmanlılarca fethinden sonra Türkler tarafından adada kurulan vakıflar, Kıbrıs'ta Türk toplumunun varlığını sosyal, ekonomik ve kültürel yönden kanıtlayan en önemli varlıkların başında gelir. Fetih hareketiyle birlikte Kıbrıs'ta vakıf geleneğini sürdürme düşüncesi kısa zamanda Türk anlayış ve geleneğinin süratle adada yayılmasına ve çok değerli eserlerin ortaya çıkmasına önayak olmuştur.

Adanın, yaklaşık dört asır öncesi içinde bulunduğu esâret havasını dağıtıp, hak ve adalet prensiplerine dayanan bir idare sistemini gerçekleştiren Türkler, aynı zamanda hayır severlik ve bağış yapma anlayışı ile

özverisinin doğal bir sonucu olarak Kıbrıs'ta vakıf geleneği ve kurumunun da temelini atmışlardır.

1571 Kıbrıs fetih harekâtıyla adada temeli atılan vakıflar, daha ilk yıllarda îfa ettiği dinî hizmetlerin yanı sıra, toplumsal düzenin gerekleri ve ihtiyaçları doğrultusunda hizmetler vermek suretiyle kendisini kısa bir zamanda göstermiştir.

Vakıflar Kıbrıs Türkü'nün en eski, tarihî ve köklü varlıklarıdır. Bu yönüyle vakıflar, Kıbrıs Türk toplumunun tarihî geçmişini ve ada üzerindeki hak ve hakimiyetini kanıtlayabilen yegane varlığı, toplumsal hüviyeti ve geleceğine olan inancının dayanağı ve en önemli güç kaynağıdır.

Kıbrıs'ın fethini takibeden yıllarda kurulup bugüne kadar devam eden vakıfların yönetimi, Kıbrıs'ta kurulan *"Evkâf İdaresi"* tarafından yapılmıştır. Bu yönüyle Evkâf İdaresi, Kıbrıs Türkü'nün en eski, tarihî ve köklü kuruluşudur. Kıbrıs'taki Türk varlığının korunmasında ve Kıbrıs davasının bugünkü aşamaya ulaşmasında Evkâf İdaresi'nin büyük katkıları ve rolü olmuştur. Bu yönüyle bakıldığında Kıbrıs Türklüğünün varlığına kastedilen dönemlerde sağladığı sosyal, dinî, kültürel ve ekonomik katkılarla Kıbrıs Türk halkının özünden hiç bir şey kaybetmeden bugünlere kadar gelmesinde büyük rol oynamıştır.

Kıbrıs'ın Osmanlı Devleti yönetiminde bulunduğu 1571 yılından, İngilizlere kiralandığı tarih olan 1878 tarihine kadar Kıbrıs vakıfları *Ahkâmü'l-Evkâf*'a göre yönetilmiştir. 1826 yılına kadar nâzır ve mütevellîler, 1878'e kadar da Evkâf-ı Hümayûn Nezâreti tarafından atanan bir muhasebeci tarafından vakıfların işleri yürütülmüştür.

Kıbrıs vakıfları 1878'den 1915 yılına kadar Türkiye'deki Evkâf Nezâreti'nce Kıbrıs Türkleri arasından seçilen bir temsilci ve İngiliz yetkililerince tayin edilen bir delege tarafından idare edilmiştir. 1915 yılında İngilizler Türk temsilciliğini iptal etmişler ve kendileri tarafından

tayin edilmek üzere bir Türk ve bir İngiliz'den oluşan iki evkâf delegesi sistemini kurmuşlardır. Bu değişiklik, Kıbrıs vakıflarının Türkiye ile olan bağlantısını tamamen koparmıştır. 1928 yılında ise Kıbrıs Evkâf Dairesi, Kıbrıs Koloni Hükûmeti'ne bağlanmış ve evkâf resmî bir hükûmet dairesi şekline sokulmuştur.

1928 Kıbrıs Konvansiyonu çerçevesinde Kıbrıs evkâfının bir İngiliz ve bir Türk tarafından Ahkâmü'l-Evkâf'a göre yönetileceği, görevlilerin yetkilerine ve işlerine karışılmayacağı, evkâfa ait kuralların aynen geçerli olacağı ve İngiliz Hükûmeti'nin sadece evkâf mallarının idaresinin teftişini yapacağı hakkında güvence verildiği halde; daha İngiliz hakimiyetinin ilk günlerinde vakıflar üzerinde bir baskı taktiği uygulamaya konuldu. Vakıflar İdaresi, Türk cemaatinden koparılarak tamamen İngilizler tarafından Kıbrıs valisi olarak görevlendirilen Sir Ronald Stros'un eline teslim edildi. Stros'un göreve geldikten sonraki en büyük gayesi Kıbrıs'ta Türk cemaatini tamamen susturmak, Türk evkâf murahhasları ile Türk cemaatini karşı karşıya getirmekti. Oysa İngiltere Devleti Lozan görüşmelerinde Türk tarafına, Kıbrıs'taki vakıflarla ilgili gerekli teminatı vermiş, Ahkâmü'l-Evkâf'ın aynen devam edeceğini ve vakıf geleneğinin korunacağını bildirmişti. Fakat Kıbrıs'a tayin edildikten sonra Rumlarla daha sıkı ilişkilere giren Vali Stros'un Rum toplumu ve yöneticileriyle el ele vererek Kıbrıs Türk toplumunun varlığı, köklü kuruluşları ve vakıf mal varlıkları üzerinde başlattığı yağmalama ve parçalama hareketleri kısa bir süre sonra açığa çıkmıştır.

Bu dönemde bir taraftan vakıfların mal varlıkları İngilizler ve Rumlar tarafından sömürülmekte, müftülük ve kadılık kurumları kaldırılmaya çalışılmakta, vakıf gelirlerinden Türk okullarına verilmesi gereken yardımlar kesilmekte, diğer taraftan da öşür hakları lağvedilmekteydi.

1928 yılında Bakkingham Kraliyet Sarayı'nda İngiliz Kralının Has Meclisi'nde, *"Kıbrıs'taki Müslüman Mallarının İdaresi Fermân-ı Kanûnîsi"* adı altında Kıbrıs'taki vakıf mallarının yönetimi, camiler, İslâm mezarlık-

ları, mektepleri ve diğer dinî müesseselerin idaresi hakkında bir ferman çıkartılmıştır. Bu fermana göre Kıbrıs valisi, İngiliz Hükûmeti'nin onayıyla zaman zaman Kıbrıs'ta bulunan camileri, mezarlıkları, İslâm okullarını ve diğer dinî müesseselere ait bütün malları, paraları ve araziyi idare ve onlara nezâret etmekle görevli biri müslüman olmak üzere iki kişiyi evkâf murahhası olarak tayin etmekle yükümlü olacaktır. Ayrıca, İslâm dininde olanların mallarını idare ve onlara nezâret etme görevi ile mükellef murahhasların işlerini yürütebilmeleri için Kıbrıs'ta *"Evkâf Dairesi"* adıyla bir daire kurulacak ve bu daire bir hükûmet dairesi olarak görev yapacaktır. Murahhaslar, görevlerini yaptıkları sırada ve Evkâf Dairesi'ne ait bütün konularda valinin nezâreti altında bulunacaklardır. Evkâf Dairesi'nin geliri, Kıbrıs'ın diğer gelirlerinden ve diğer paralardan ayrı tutulacaktır. Ayrıca bu gelirler Evkâf Dairesi'nin devamı hususunda vali tarafından onaylanacak masraflar çıkartıldıktan sonra murahhaslar tarafından idare olunan vakıf mallarının idâmesi, imarı, Kıbrıs Türk cemaatinin dinî ihtiyaçları ve eğitimi için kullanılacaktır. Murahhaslar ve Evkâf Dairesi memurları diğer memurlar gibi hükûmet memuru sayılmayacaklar ve maaşları Evkâf Dairesi'nin gelirlerinden ödenecektir.

Kıbrıs'taki Müslüman Mallarının İdaresi Fermân-ı Kanûnîsi'ne göre vakıf kurmak isteyenler, öncelikle şer'iye hakimine mürâcaat edip vakfiyeyi tasdik ettirdikten sonra, ilgili deftere kaydettirecektir. Daha sonra vakfiye, murahhaslar tarafından incelenecek ve uygun bulunursa tapuya şerh verilmek üzere bir nüshası gönderilecektir. Usûle göre kaydedilecek vakfiyeler feshedilemez sayılacak, böylece bir kişi bir malını vakfettikten sonra, kendi kurduğu vakfı feshetmeye yetkisi olmayacaktır. Vakıfların, önceden İstanbul'daki Evkâf Hazinesi'ne gönderilen gelir fazlası paralar evkâf-ı mezbûta gelirlerine dahil olacak ve bu gelirlerin bir parçasını oluşturacaktır.

1 Ocak 1929 tarihinde yürürlüğe giren bu ferman, bütün vakıf malları ile bundan sonra kurulacak vakıfların mallarını ve gelir fazlalıklarını da Evkâf İdaresi gelirlerine dahil etmekte ve böylece Evkâf

İdaresi bir hükûmet dairesi olmasına karşılık kendi bütçesi ve murahhasların yönetimi ve İngiliz valinin denetiminde bir kurum haline getirmektedir. Böylece İngiltere'nin sömürge rejmiyle yönettiği Kıbrıs adasında, müslüman mallarına ve vakıflarına yasalarla el koyma, sömürme ve yönetme taktiği yürürlüğe girmiştir. Bu ferman ve daha sonra bu ferman esas alınarak çıkartılan emirnâmeler, Kıbrıs Türk toplumunu son derece tedirgin etmiş ve kaygılandırmıştır. Evkâf anlayışı ve kutsallığının özüne indirilmiş bir darbe olarak nitelendirilen bu uygulamalar, Evkâf İdaresi'ne bir çekidüzen ve resmi bir daire statüsü verilmek izlenimi yaratılmak suretiyle Kıbrıs Türk toplumunun kutsal varlıklarına yıllar boyu sürecek derin yaralar açmıştır. Kilise mallarına ve bu malların yönetimine hiç bir şekilde müdahale edilmediği halde vakıf mallarının yönetimi ve gelirlerine İngilizler tarafından yapılan müdahale daha sonra etkilerini göstermiş ve Türk toplumunun en köklü varlıkları olan vakıflara ağır darbeler indirmiştir. 1929 yılında bir oldu bitti ile Kıbrıs Müftülüğü de lağvedilerek müslümanların din işlerini görmek üzere Evkâf murahhaslarının maiyyetinde *"Fetvâ Emîni"* adı altında bir makam ihdas edilmiştir.

Kıbrıs Türk toplumuna temel ve taban teşkil eden vakıfların doğal olarak kurumlaştırdığı Evkâf İdaresi, İngiliz sömürge yönetiminin bütün baskılarına rağmen Kıbrıs'ta Türk toplumunun siyasî mücadelesinin çatısını oluşturmuş, Evkâf'a murahhas olarak tayin edilen Türk yöneticileri her şeye rağmen bir mesned, dayanak hatta kurtarıcı niteliğinde yaklaşımlarda bulunmuşlardır.

Evkâf İdaresi 1955 yılına kadar tamamen bir Koloni Hükûmeti organı haline dönüştürülmüştür. Bu dönemde de herşeye rağmen Evkâf'ın Türk toplumuna büyük hizmet ve katkıları olmuş, Kıbrıs Türklerinin toplumsal ihtiyaçlarını karşılama örgütü olarak görev yapmıştır. Vakıf şartlarına uygun olarak yeni cami yapımı ile mevcut camilerin tamir ve idare masraflarını üstlenmiş, Türk toplumunun hemen hemen tüm eğitim masraflarını karşılamıştır. Türk okullarının inşaat, idâme ve öğretmen maaşlarının büyük bir kısmını Evkâf finanse etmiş, öğrencilere burslar

vermiş, yeni lise binalarının yapımını üstlenmiştir. Ayrıca şer'iye mahkemelerinin organize ve finansesini yapmış, belediye işlerini büyük ölçüde yerine getirmiş, esnaf ve köylülere çeşitli krediler vererek destek olmuştur.

Evkâf İdaresi'nin bir hükûmet dairesi haline getirilmesi ve vakıf mallarının yönetimine el konması, Türk toplumunun da birbirine kenetlenmesini sağlamış, Evkâfın kayıtsız ve sartsız olarak tamamıyla Türk toplumuna devredilmesi için çalışmalar başlatılmıştır. *"Evkâfı Kurtarma Kampanyası"* adı verilen kampanya çerçevesinde Türk cemaatinin önde gelen şahsiyetlerinin kurdukları çeşitli heyet ve birliklerle haklı davalarını Kıbrıs içinde ve dışında anlatmaya, mücadele etmeye başlamışlardır. Bu çerçevede İngiliz Hükûmeti'ne çeşitli telgraflar çekilmiş, bu telgraflarda "Evkâfın kayıtsız ve şartsız olarak Türklere teslim edilmesine kadar mücadeleye devam" edileceği belirtilmiştir.

Kıbrıs Millî Türk Birliği tarafından açılan "Evkâfı Kurtarma Kampanyası" ile gerek Kıbrıs halkına, gerekse İngiliz yöneticiler ile yurt dışındaki çeşitli kurum ve kuruluşlara Kıbrıs Türk toplumunun haklı davaları anlatılmaya başlandı. Vakfedilmiş malların, Evkâf Kanunu nazarında aynı zamanda dinî bir hüviyet taşıdığı, İngiliz yöneticilerin, müslümanların hâmisi rolünü oynayarak evkâfın yönetimine el koymalarının yanlış olduğu ve en azından Kıbrıs'taki diğer toplumlara tanınan dinî, toplumsal ve iktisadî serbestiyet haklarının Türk toplumuna da tanınması, camiler, okullar ve vakıfların yönetiminin Türk toplumuna verilmesi her fırsatta dile getirildi.

6 Şubat 1955 günü Kıbrıs Millî Türk Birliği tarafından Lefkoşe'de bir *"Evkâf Mitingi"* düzenlendi. Hükûmetin Evkâf konusunda izlediği tutumun doğru olmadığı, bugüne kadar İngiliz Hükûmeti'ne Türk toplumu tarafından gösterilen sadakate karşılık evkâfın yönetiminin Türklerin elinden alındığı, Rumların adada yükselmesinin kilise malları sayesinde olduğu, oysa evkâfın yönetiminin Türk toplumunun elinden alınmasıyla

Türklerin adadaki güçlerinin zayıfladığı, vakıfların bakımsız kaldığı, vakfedilen paraların bankalarda hiç bir işe yaramadığı anlatılarak Evkâfın Türk toplumuna devredilemesi istendi.

19 Mart 1955 günü ise Türk Evkâf Murahhası Fuat Sami Bey tarafından Evkâfın durumu hakkında geniş bir basın toplantısı düzenlendi. Aynı tarihte İngiltere gezisini tamamlayarak adaya dönen Kıbrıs'ın İngiliz Valisi Sir Robert Armitage, İngiltere Sömürgeler Bakanlığı ile yaptığı çeşitli temaslarda Kıbrıs Türk toplumunun en önemli davası olan Evkâf'ın yönetimi ve bu konuda yapılacak yeni yasa değişikliğini görüştüğünü ve yeni bir Evkâf yasasının hazırlanması konusunda görüş birliğine varıldığını bildirdi. Bu aşamalardan sonra vali tarafından 12 Mayıs 1955 tarihinde Türk toplumunun ileri gelenleri ile Evkâf'ın geleceğiyle ilgili bir toplantı yapıldı. Bu toplantıda edindiği sonuçlar ışığında uzun süreli bir değerlendirme aşamasından sonra "Evkâf'ın Türk toplumuna teslim edilmesine yönelik yasa" hazırlandı. Bu yasanın asıl gayesi: Senelerden beri Türk toplumunun Kıbrıs'ta verdiği en büyük mücadelesinin çözüme kavuşturulması, bu çerçevede vakıflarla ilgili kanunları teke indirgemek ve bazı emniyet tedbirlerine tabi olmak üzere Kıbrıs'taki vakıf mallarını Türk toplumunun kendi arzularına göre seçilmiş temsilcilerin kontrol ve idaresine vermekti.

Hazırlanan yasa tasarısı Kıbrıs Resmî Gazetesi'nin 22 Temmuz 1955 günkü sayısında *"Vakıflara Dair İslâm Mukaddes Kanunu ile Müslümanların Dinî Emvâlinin İdaresiyle İlgili Kanunu Tadîl Eden ve Birleştiren Kanun"* adıyla yayınlandı. Buna göre vakıflar, Türk toplumundan seçimlerle iş başına getirilecek 15 üye ile tabiî üyeler olan müftü ve daha önce görev yapan Türk evkâf murahhasından oluşacak bir "Yüksek Meclis" ve bunun altında da yine üyeler arasından seçilen 7 kişiden oluşacak bir "İcrâ Komitesi" ve Yüksek Meclis tarafından secilecek bir "Evkâf Müdürü" tarafından yönetilecekti.

Yüksek Meclis ile İcrâ Komitesi'ni oluşturacak üyelerin tespit edilmesi için 29 Ocak 1956 Pazar günü "Evkâf Seçimleri" adı altında seçimler yapıldı. Bu seçimler sonucu Evkâf Yüksek Meclisi Başkanlığı'na Dr. Fazıl Küçük, Başkan Yardımcılığı'na Avukat Osman Örek, İcrâ Komitesi Başkanlığı'na Faiz Kaymak, İcrâ Komitesi üyeliklerine de Dr. Niyazi Manyera, Dr. Orhan Müderrisoğlu, A. M. Berberoğlu, Ahmed Raşit Mustafa, Salih Kanat ve Fedai A. Ferit göreve getirildiler.

Evkâfın kayıtsız ve şartsız olarak Türk toplumuna devredilmesi için verilen mücadeleler, 15 Nisan 1956 Pazar günü Evkâf İdaresi binasının direğine Türk bayrağının çekilmesiyle son bulmuş, yasal olmayan uygulamalarla yönetimine el konulan vakıf malları artık resmen Türk toplumunca seçilen temsilcilerin yönetimine bırakılmıştır. Bu tarihten itibaren vakıf malları Yüksek Meclis adına kaydettirilmiş, ayrıca köy camilerinin mallarını idare etmek için "Yüksek Meclis"e karşı sorumlu olan *"Köy Cami Komisyonları"* kurulmuştur.

1960 yılında Kıbrıs Cumhuriyeti'nin kurulması üzerine Cumhuriyet Anayasası'na göre tüm vakıf işleri Türk Cemaat Meclisi'ne verilmiştir. 12 Nisan 1961 tarihinde *"Vakıflar ve Din İşleri Dairesi Teşkilat Kanunu"* yürürlüğe girmiş ve Evkâf Dairesi ve mülhak vakıflar 13 Ekim 1970 tarihine kadar bu kanun çerçevesinde ve bir müdür idaresinde Türk Cemaat Meclisi İcra Heyeti'ne bağlı bir birim olarak yönetilmiştir.

Bu dönemde Evkâf İdaresi tüm din görevlileri ile müftülük personelinin ödeneklerini, Müftülük Dairesi'nin masraflarını, dinî tesislerin inşaat, tamirat, tefriş ve diğer ihtiyaçlarını karşılamış, evkâfın iktisadî fonksiyonunun önemi gitgide ortaya çıkmış ve özellikle turizm ile tarım sektöründe yatırımlar yapmaya başlamıştır. Ayrıca sosyal kurum ve kuruluşlara, yurt dışına eğitim için gönderilen öğrencilere ve işyeri açmak isteyen esnafa Evkâf İdaresi tarafından çeşitli yardımlar yapılmıştır. Böylece vakıflar, Türk toplumunun malî ve ekonomik yapısına olan

katkılarıyla Kıbrıs'ta hakettiği yere gelmeye ve aslî görevini üstlenmeye başlamıştır.

15 Nisan 1956'da Vakıfların Türk toplumu tarafından devralınmasından sonra ve sosyal devlet anlayışının gelişmeye başlaması ile birlikte geleneksel fonksiyonlarının yanında ada çapındaki emlâki ve çok yönlü fonksiyonları itibariyle gelirini yükselterek dinî ve sosyal katkılarını arttırabileceği, buna ilaveten toplumun ekonomik yaşantısını büyük ölçüde etkileyerek toplum kalkınmasına katkıda bulunabileceği gerçeği benimsenmiş ve bu tarihten itibaren düzenlenen yasalarla Vakıflar İdaresi'ne dinî ve sosyal görevlerin yanı sıra iktisadî alanda da görevler verilmiştir. Bu suretle Vakıflar İdaresi, Kıbrıs Türk toplumunun ilk iktisadî kamu kuruluşu olarak faaliyete geçmiştir. Bu çerçevede malî, ticarî, sınaî ve ziraî teşebbüslerde bulunmak, işletmeler kurmak, mevcut işletme ve şirketlere iştirak etmek gibi görevleri üstlenmiştir.

1960 Yılında kurulan Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasası'na göre vakıf müessesesi ve Ahkâmü'l-Evkâf aynen tanınmıştır. Anayasa'nın 110. maddesinin 2. fıkrasında da belirtildiği gibi vakıflarla ilgili tüm işlem ve yetkiler Türk Cemaat Meclisi'ne devredilmiştir. Anayasa'nın ilgili hükmü şöyledir:

"Vakıf müessesesi ve Ahkâmü'l-Evkâf bu Anayasa'ca tanınır. Vakıf müessese veya tesisini veya vakıfları veya camileri ve herhangi diğer bir İslâm dini müessesesine ait mallar da dahil olmak üzere herhangi vakıf malları ilgilendiren veya herhangi bir suretle bunlara tesir eden bütün konular, münhasıran Ahkâmü'l-Evkâf ve Türk Cemaat Meclisi'nce çıkarılan veya yapılan kanun ve nizamnâmelere tâbidir ve bunlara göre ve bunlar gereğince idare olunur ve hiç bir teşriî, icraî veya herhangi diğer bir muamele bahis konusu kanunları ve nizamnâmelerini ihlal edemez veya onlara üstün gelemez veya müdahale edemez."

Bu madde ışığında 21 Nisan 1961 tarihinde hazırlanan *"Vakıflar ve Din İşleri Teşkilat Kanunu"*, Kıbrıs Türk vakıf işlerine yön vermiş, 1970

yılında hazırlanan yeni yasaya kadar vakıf işlemleri bu kanuna göre yürütülmüştür.

1970 yılında çıkartılan *"Vakıflar ve Din İşleri Dairesi Teşkilat Kuralı"* ile Vakıflar İdaresi'nin iktisadî fonksiyonu daha da genişletilmiştir. Bu çerçevede iktisadî faaliyetlerden elde edilecek gelirlerle hem din işlerinin gerektirdiği giderleri, hem de sosyal devlet anlayışının gelişmesi ile azalan sosyal fonksiyonlarını finanse edip yeni yatırımlara imkan tanımak, işletmecilik faaliyetlerinde bulunmak ve toplumun kalkınmasına öncülük etmek, Vakıflar İdaresi'nin en büyük hedefi olmuştur.

Vakıflar İdaresi bu dönemde iktisadî fonksiyonlarının yanı sıra tüm din görevlilerinin her türlü maaş ve ödenekleri ile dinî tesis inşası, tesisi, tamiri ve tefrişi işlerini de üstlenmiştir.

20 Temmuz 1974'ten sonra da Vakıflar'ın kuruluş ve teşkilatı esas itibariyle değişmemiş, ancak kendi içerisinde bazı servis ve şubelerinde yeni gelişmeler olmuştur. Bu dönemde de ekonominin her sektöründe toplumu bekleyen büyük işler olduğunu ve bunların özel şahıslar yanında devlet ve kamu kuruluşları ile birlikte ele alınması gerektiğine inanan Vakıflar İdaresi, kendi mülkiyetinde olan tarımsal arazilerle turistik tesisleri bizzat işletme yönüne gitmiş, emlâki ise kısa ve uzun vadeli kiralama yoluyla gelirlerini artırmak için çalışmalar yapmıştır.

20 Temmuz 1974 Barış Harekâtı'ndan sonra Vakıflar İdaresi'ne ait emlâkin büyük bir kısmı Kıbrıs Rum kesiminde yani Güney Kıbrıs'ta kalmıştır. Adet itibâriyle ortalama % 44'ü, gelir kaynakları itibariyle de ortalama % 63'ü Güney'de kalan ve çok kısa zamanda, hiç bir yatırım gerektirmeden yüksek gelir getiren ve yatırımlar için finans kaynağı niteliği taşıyan emlâk ve araziye karşılık, Kuzey'de Rumlardan kalan ve çoğunluğunu kilise emlâkinin oluşturduğu emlâk ve araziden Vakıflar İdaresi kısa zamanda gelir elde edemediği gibi işletmeye açmak için büyük paralar harcamak zorunda kalmıştır. Güney'de kalan vakıf mallarına eş değer olarak Kuzey'de tahsis edilen emlâk ve arazinin gelir

getirir nitelikte olmaması, harap bir durumda bulunması, tamiri ve işletilebilir duruma gelebilmesi için büyük yatırımlara gerek duyulması, çoğunun giderlerinin gelirlerinden fazla olması nedeniyle zarar etmesi, bir kısmının Güney'den gelen göçmenlere devlet tarafından tahsis edilmesi ve dış pazarlar ile ulaşım nedeniyle vakıfların kontrolü dışındaki faktörlerden dolayı işletilememesi sonucu Vakıflar İdaresi'ne tatminkar bir gelir getirmemiştir.

Bütün bunlara rağmen Vakıflar İdaresi, adadaki varlığına kasdedilen dönemlerde dahi sağladığı sosyal, dinî, kültürel ve ekonomik katkılarıyla Türk toplumunun özünden hiç bir şey kaybetmeden bugünlere ulaşmasını sağlayan Kıbrıs'taki en büyük kuruluştur. Kıbrıs'ta bulunan tarihî eserlerin büyük çoğunluğu Vakıflar'ın kontrolü altındadır. Vakıf yoluyla vucuda getirilen cami, mescit, okul, çeşme, sarnıç, su kemerleri, spor tesisleri, hanlar, hamamlar ve daha nice hayır kuruluşları Vakıflar İdaresi tarafından yaşatılmakta ve gelecek nesillere ulaşması için gayret gösterilmektedir. Sahip olduğu emlâk ve arazi ile Türk toplumunun Kıbrıs'taki toprak politikasında en büyük dayanağı ve garantörü konumundadır. Ayrıca işletmeye açtığı iktisadî kuruluşlar, oteller, turizm tesisleri ve çiftlikler ile kiraya verdiği emlâk ve araziden elde ettiği gelirlerle Türk toplumunun kalkınmasına öncülük etmektedir.

Bugünkü statüsü bakımından Kıbrıs Vakıflar İdaresi; Ahkâmü'l-Evkâf, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Anayasası ve 31/1970 sayılı Vakıflar ve Din İşleri Teşkilat Kanunu'na göre devamlı mevcudiyeti olan, resmî mührü bulunan, ayrı tüzel kişiliğe sahip anayasal bir kuruluştur. Aynı tüzel kişiliğe sahip diğer bir kuruluş da Kıbrıs Müftülüğü'dür. Tarihî ve Klasik vakıf fonksiyonlarının yerine getirilmesinin yanı sıra ekonomik faaliyetleri de yerine getiren Vakıflar İdaresi, bu gayeye yönelik işler için yeniden teşkilatlandırılmış, devlet mekanizmasında mevcut bürokratik engellerin ortadan kaldırılıp modern işletmeciliğin gerektirdiği çabuk karar alma ve uygulama sürecine geçebilmek için özerk bir kuruluş haline getirilerek bir başkan ile en az 4, en fazla 6 üyeden oluşan bir İdare Heyeti'ne bağlanmış; din işleriyle

emlâk ve işletmecilik faaliyetlerinin daha etkin bir şekilde sürdürülebilmesi için Vakıflar İdaresi ile Müftülük birimleri aynı tüzel kişilik altında ayrı birimler olarak oluşturulmuştur. Bu çerçevede Vakıflar İdaresi'nin görevleri şunlardır:

1- Tüm mazbut emlâki asâleten idare, idâme ve inkişaf ettirmek,

2- Mülhak vakıfları idare ve kontrol etmek, gelişmelerini sağlamak,

3- Vakıflara ait tarihî ve mimarî eserlerin tamir, bakım ve muhafazasını yapmak,

4- Gerek vakfiyelerde, gerekse kanun, tüzük ve diğer mevzuâtla tespit edilen hayır hizmetlerini yerine getirmek,

5- Kendi gelir kaynaklarını en verimli şekilde kullanarak, Türk toplumunun iktisadî ve sosyal kalkınmasına dönük çalışma yapmak,

Bu sebeple bir Genel Müdürlük idaresi altında İdarî, Malî, İşletme ve Araştırma, İnşaat ve Emlâk şubeleri oluşturmuş ve idarî kadroları genişletilmiş ve tüm programları ile faaliyetleri devletin kontrol organlarının denetimine tabi kılınmıştır.

Aynı tüzel kişilik içerisinde yer alan Kıbrıs Müftülüğü ise; tüm dinî hizmetleri yürütmek, camilerin ve dinî tesislerin bakım ve idamelerini sağlamakla görevlendirilmiştir.

Vakıflar İdaresi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde devlete yük olmadan kendi bütçesini hazırlayan kendi personelinin emeklilik de dahil olmak üzere tüm malî haklarını karşılayan; Kıbrıs Rum Kesimi ve İngiltere başta olmak üzere diğer bir çok devlet tarafından müstakil olarak tanınan bir kuruluştur. Ayrıca vakıflarla ilgili tüm kayıtların ve vakfiyelerin hemen hemen tamamının kendi arşivinde bulunması açısından da ayrı bir önem taşımaktadır.

Bu çalışmada Kıbrıs Vakıflar İdaresi Genel Müdürlüğü Arşivi'nde bulunan Osmanlı dönemine ait 54 adet Şeriye Sicil Defteri, 9 adet İngiliz Dönemi Şeriye Sicil Defteri, şeriye sicil geleneğinden sonra şeriye sicilleri yerine mahkemelerce tutulan zabıt defterlerinden I No'lu Zabıt Defteri, 7 adet Vakfiye Defteri ve 7 adet de transkripsiyonlu Vakfiye Defteri taranmış, çalışma sonucu Kıbrıs'a ait 608 adet vakfiye tespit edilmiştir. Bu vakfiyeler, tarihî kronoloji gözetilerek sıraya konulmuş, her birine müteselsil sıra numarası verilmiştir. Vakfiyelerin hangi kaynaktan alındığı hazırlanan tablonun "Referans No" bölümünde gösterilmiştir. Vakfeden şahsın ismi ve vakfiyenin tarihi "Vakfın İsmi" bölümünde belirtilmiş, "Mal Varlığı" bölümünde ise; vakfa ait mal varlığının bulunduğu yer ile vakfın mallarının dökümü verilmiştir.

II. BÖLÜM

H. 1246 (1831) TARİHLİ NÜFUS DEFTERLERİ'NE GÖRE KIBRIS'IN NÜFUSU

H. 1246 (1831) TARİHLİ KIBRIS NÜFUS DEFTERLERİNE GÖRE KIBRIS'IN NÜFUSU*

A- Kıbrıs'ın, Kazâlarına Göre Toplam Müslim ve Gayr-i Müslim Nüfusu ve Yüzde Oranları

KAZÂ	MÜSLİM	%	GAYR-İ MÜSLİM	%	YEKÛN
KIBRIS (GENEL TOPLAM)	**15.585**	***34.4***	**29.780**	***65.6***	**45.365**
LEFKOŞA	3511	*60.8*	2264	*39.2*	**5775**
DAĞ	396	*15.6*	2149	*84.4*	**2545**
DEĞİRMENLİK	578	*18.6*	2523	*81.4*	**3101**
OMORFA	586	*23*	1935	*77*	**2521**
DİBKARPAS	696	*37*	1171	*63*	**1867**
MAGOSA	372	*26*	1064	*74*	**1436**
LEYMASON	480	*22*	1745	*78*	**2225**
PİSKOPİ	408	*41*	596	*59*	**1004**
GİLAN	288	*23*	968	*77*	**1256**
EVDİM	484	*42*	669	*58*	**1153**
GİRİNYE	792	*25*	2330	*75*	**3122**
BAF - KUKLA	1462	*39*	2324	*61*	**3786**
LEFKE	673	*26*	1922	*74*	**2595**
TUZLA	1785	*32*	3766	*68*	**5551**
MESARYE	1966	*38*	3160	*62*	**5126**
HIRSOFİ	1108	*48*	1194	*52*	**2302**

*"Kıbrıs Mutasarrıflığı Evrak ve Defter Kataloğu"ndaki 40-43 numaralı defterler esas alınmıştır.

B- Müslim ve Gayr-i Müslimlerin Kazâ ve Köylere Göre Nüfus Dağılımı

Lefkoşe'deki misafir, firarî, muhâcir vs.'nin nüfusu

Kazâ Karye-Mahalle	MÜSLİM	GAYR-İ MÜSLİM	YEKÛN
LEFKOŞA	**483**	—	**483**
Firariler	57	—	57
Hanlarda ikâmet edenler	27	—	27
İkamet şeklinde misafir	202	—	202
Kıbrıs kadısının etbâ'ı	6	—	6
Kıbrıs muhassılının etbâ'ı	59	—	59
Kıbrıs muhassılının kavvasları	29	—	29
Kıbrıs muhassılının tüfenkcileri	33	—	33
Kıbtiyân	43	—	43
Ömeriye M. (Mora Muhacirleri)	27	—	27

Kazâ Karye-Mahalle	MÜSLİM	GAYR-İ MÜSLİM	YEKÛN
LEFKOŞA	**3028**	**2264**	**5292**
Abdiçavuş M.	128	—	128
Arabahmedpaşa M.	323	—	323
Arablar Câmii (/Yahyapaşa) M.	52	—	52
Aya Andoni M.	—	255	255
Aya Fanoromani M.	—	441	441
Aya Kaşano M.	—	237	237
Aya Luka M.	—	132	132
Aya Sava M.	—	198	198
Aya Sofya M.	396	—	396
Aya Yani M.	—	252	252
Baş (/Tribyodi) M.	—	439	439
Debbağhâne M.	150	—	150
Ebukâvıkpaşa M.	336	—	336
Ermeniyân M.	—	114	114
Haydarpaşa M.	107	—	107
İbrahimpaşa M.	208	—	208
İplikpazarı M.	20	—	20
Kafesli (/Alatyodise) M.	—	196	196
Karamanzâde M.	42	—	42
Korkudefendi M.	64	—	64
Mescid-i Mahmudpaşa M.	181	—	181
Nevbethâne M.	108	—	108
Ömeriye M.	329	—	329
Tahte'l-kal'a M.	213	—	213
Tophâne M.	84	—	84
Yenicami M.	287	—	287

Kazâ Karye-Mahalle	MÜSLİM	GAYR-İ MÜSLİM	YEKÛN
DAĞ	**396**	**2149**	**2545**
Ağrocipye	—	7	7
Analyonda	14	34	48
Anaya	—	21	21
Apliç	—	19	19
Aradyu	24	27	51
Argadez	—	37	37
Aşağı Deftere	15	24	39
Aşağı Lakatamya	29	80	109
Aya Demet (/İncirli)	—	114	114
Aya Marina (/Maşara Manastırı)	—	34	34
Aya Pifan	—	13	13
Aya Varvara	—	116	116
Aya Vasil	15	19	34
Aya Yani Malunda	—	18	18
Ayos Drimitya	—	28	28
Ayos Vavatsinya	—	70	70
Balcı Ayazma	—	71	71
Dirimitya	—	36	36
Engomi (/Yukarı/Pano İncirli)	21	51	72
Farmaka	—	62	62
Fikardo	—	14	14
Gönyeli	82		82
Guri (/Vorri)	—	32	32
İkliro	—	97	97

Kazâ Karye-Mahalle	MÜSLİM	GAYR-İ MÜSLİM	YEKÛN
Kadalyonda	11	—	11
Kamya	—	49	49
Kanbi	—	34	34
Kapades	—	60	60
Kato Moni	—	17	17
Koçyat	17	—	17
Lazanya	—	19	19
Litronda	20	149	169
Malunda	—	32	32
Mamari	—	32	32
Marki	15	—	15
Matyat	54	29	83
Merika	—	31	31
Mitsero	—	27	27
Odu (/Orta)	16	60	76
Palahor	—	79	79
Palyemedoho (/Paleometokhi)	—	85	85
Pera	—	114	114
Piskopiyo	—	27	27
Şillura	29	36	65
Vavatsinya	20	33	53
Yerolakko	4	73	77
Yukarı Deftere	10	98	108
Yukarı Lakatamya	—	41	41

Kazâ Karye-Mahalle	MÜSLİM	GAYR-İ MÜSLİM	YEKÛN
DEĞİRMENLİK	**578**	**2523**	**3101**
Abohor	95	—	95
Alamra	—	48	48
Anye Milye	—	42	42
Aya Sezomeno (/Aya Sozemene)	34	33	67
Aya Androniko M.	—	183	183
Palırkodise	—	92	92
Büyük Kaymaklı (/Mesokelepsi)	8	198	206
Çeri (/Atesri)	—	64	64
Dali	—	176	176
Değirmenlik (Merkez)	4	—	4
Delicipo	—	20	20
Dimbu (/Dinbu)	7	66	73
Eğlence	5	52	57
Eksomatos	—	83	83
Harcodisse M.	—	139	139
İpsomolof	6	72	78
İstrovillo	—	147	147
İşa	—	76	76
Kalavaç	29	—	29
Kato Rosiye M.	—	41	41
Kırklar Tekkesi (Lefkoşa)	5	—	5
Korno	—	69	69
Koşi	7	—	7

Kazâ Karye-Mahalle	MÜSLİM	GAYR-İ MÜSLİM	YEKÛN
Kuru Manastır	18	—	18
Küçük Kaymaklı (/Omorfide)	37	45	82
Luricine (/Buricina)	104	25	129
Mallora	—	4	4
Mallora Manastırı	—	9	9
Margo	13	9	22
Minareli (/İnyohorko)	45	65	110
Mosfilidi	—	54	54
Nisuz (/Dizdar)	—	35	35
Palıkitre	49	34	83
Pano Rosiye M.	—	102	102
Piroi	21	15	36
Polidiko	—	33	33
Potamya	35	25	70
Sevda	—	23	23
Sirkanya M.	—	58	58
Tabe ve Limya	10	69	79
Tarhun (/Tirhon)	29	35	64
Trahona (/Kızılbaş)	—	46	46
Voni	—	116	116
Yenice	17	—	17
Yerahorko	—	51	51
Yeri	—	69	69

Kazâ Karye-Mahalle	MÜSLİM	GAYR-İ MÜSLİM	YEKÛN
OMORFA	**586**	**1935**	**2521**
Akaça	49	116	165
Alisino	—	19	19
Alona	—	49	49
Angolem	25	—	25
Arkacı	49	73	122
Aska	—	27	27
Aspromeliti	—	64	64
Aşağı Zodya (/Kato Zodya)	—	61	61
Avlona	—	27	27
Aya Marina	—	9	9
Ayarini	—	7	7
Denya	17	8	25
Elya	120	17	137
Filya	—	33	33
Gaziviran (/Kadıviran)	19	2	21
Hırsilyo (/Horsilyo)	2	31	33
İflori	3	—	3
İfterikoi	—	23	23
İkselyari	—	4	4
Kannavya	—	34	34
Kanohorko	—	64	64
Kaput	4	61	65
Kato Kopya	—	85	85

Kazâ Karye-Mahalle	MÜSLİM	GAYR-İ MÜSLİM	YEKÛN
Kire	—	52	52
Kotrafa	43	—	43
Lagudera	—	23	23
Livadya	—	22	22
Livatya (/Sirkanahori)	—	4	4
Masari	—	4	4
Meniko	16	105	121
Nikidari	—	8	8
Nikide (/Nicida)	11	22	33
Omorfa (Merkez)	31	375	406
Orunda	24	46	70
Palahor		70	70
Pendaya	—	11	11
Perestorona (/Perustorana)	98	77	175
Petre	53	86	139
Planadisdase	—	39	39
Polidiko	—	25	25
Potami	8	12	20
Prasko (/Praşkü)	6	41	47
Sarandi	—	18	18
Vizaca	8	11	19
Yukarı Zodya (/Ana Zodya)	—	70	70

Kazâ Karye-Mahalle	MÜSLİM	GAYR-İ MÜSLİM	YEKÛN
DİBKARPAS	**696**	**1171**	**1867**
Ardana	—	35	35
Aya İliye	—	34	34
Aya Simyo	30	—	30
Aya Todro	31	34	65
Ayandroniko	62	55	117
Ayistat (/Aya Eystathios)	12	—	12
Davros	—	13	13
Dibkarpas (Merkez)	—	182	182
Dutlaka [/Vudilaka]	—	22	22
Eftakomi	10	53	63
Kalaburnu	83	—	83
Kalatya	111	—	111
Kasdirga	—	59	59
Kilanemoz	7	10	17
Kiridya	16	—	16
Kom-i Kebir	26	64	90
Koroviya	65	—	65
Kumyalık	7	67	74
Legonarisso	—	103	103
Litronkomi	26	25	51

Kazâ Karye-Mahalle	MÜSLİM	GAYR-İ MÜSLİM	YEKÛN
Livati	43	9	52
Milanarka	12	19	31
Monarka [/Motarfa (?)]	6	—	6
Neda	—	19	19
Ovokoros	16	—	16
Padriç	2	53	55
Pladanisso	70	4	74
Tirkomi	37	164	201
Topcu	13	—	13
Vasili	11	—	11
Vavlos	—	33	33
Vokolyo	—	22	22
Yalusa	—	74	74
Yerani	—	18	18

Kazâ Karye-Mahalle	MÜSLİM	GAYR-İ MÜSLİM	YEKÛN
MAGOSA	**372**	**1064**	**1436**
Aya Memno	—	89	89
Aya Nikola M.	—	84	84
Aya Prasko M.	—	40	40
Aya Serki	44	143	187
Aya Zoni M.	—	90	90
Derinya	—	135	135
Engomi	—	41	41
Fannaro	—	71	71
Güğercinlik (/Aşarido)	12	42	54
İstavro M.	—	56	56
Limye	—	162	162
Magosa Kalesi	316	—	316
Paralim	—	111	111

Kazâ Karye-Mahalle	MÜSLİM	GAYR-İ MÜSLİM	YEKÛN
LEYMASON	**480**	**1745**	**2225**
Abşu	—	46	46
Agridya	—	32	32
Ağro	—	101	101
Akrunda	8	—	8
Alacamescid M.	69	—	69
Arakapa	—	36	36
Armenohor	8	—	8
Arnabud M.	72	—	72
Atrako	—	11	11
Aya Andoni M.	—	44	44
Aya Atanaş (/Ayatanaş)	4	29	33
Aya Kostantino	—	20	20
Aya Napa M.	—	223	223
Aya Pavlo	—	33	33
Aya Todro	—	30	30
Aya Yani Ağro	—	45	45
Ayandihona	7	—	7
Azgada	—	35	35
Câmi-i Kebîr M.	83	—	83
Celacı	—	78	78

Kazâ Karye-Mahalle	MÜSLİM	GAYR-İ MÜSLİM	YEKÛN
Dimes	—	25	25
Eftagonya	—	82	82
Fasulla	10	46	56
Filonari	1	13	14
Finikarya	6	13	19
Kado Diyerona	—	5	5
Kado Mili	—	13	13
Kalahorko	—	56	56
Kavilici M.	—	78	78
Lugara	—	34	34
Manağrul	29	23	52
Masikoloni	10	—	10
Mesaitonya (/Mesayidenya)	7	27	34
Miloz	—	18	18
Moni	1	33	34
Oronko	2	13	15
Palandirye	—	103	103
Palyoklişe [/Peraklişe]	—	16	16
Pano Diyerona	—	55	55
Pendakomo	35	17	52
Pirko	14	23	37

Kazâ Karye-Mahalle	MÜSLİM	GAYR-İ MÜSLİM	YEKÛN
Podamidisse	1	33	34
Prasko	—	55	55
Putayaka	28	—	28
Sanida	—	32	32
Skopedra	1	14	15
Tarhun	—	31	31
Vasa	1	28	29
Yenicami M.	79	—	79
Yermasoya (/Yarmasu)	4	54	58
Zopi	—	42	42

Kazâ Karye-Mahalle	MÜSLİM	GAYR-İ MÜSLİM	YEKÛN
PİSKOPİ	**408**	**596**	**1004**
Akrodir	—	66	66
Apeşa	—	23	23
Asomado	6	—	6
Aya Fila	—	111	111
Erimi	2	18	20
Fasur	4	—	4
İspidallı	15	4	19
Kado Çividis	26	—	26
Kado Polemidya	48	—	48
Kando	33	—	33
Koloş	24	77	101
Korfi	2	35	37
Palodya	2	11	13
Pano Çividis	6	36	42
Pano Polemidya	21	37	58
Paramide	1	17	18
Piskopi (Merkez)	203	91	294
Sodira	—	28	28
Tarhun	12	—	12
Yerasa	—	23	23
Zakaci	3	19	22

Kazâ Karye-Mahalle	MÜSLİM	GAYR-İ MÜSLİM	YEKÛN
GİLAN	**288**	**968**	**1256**
Aya Mama	—	60	60
Aya Terap	2	44	46
Aya Yorgi	—	36	36
Doro (/Zoro)	8	27	35
Durnar	—	23	23
Gilan (Merkez)	49	192	241
Kado Pladres	—	34	34
Kapilyo	—	29	29
Koka	10	10	20
Lanya	13	66	79
Limnad	42	42	84
Lof	—	115	115
Mandirya	—	32	32
Monagri	66	13	79
Monyad	12	12	24
Pano Pladres	—	10	10
Perapeki	—	43	43
Siliku	54	25	79
Trimiklini	24	13	37
Vuni	5	142	147
Zinona (?)	3	—	3

Kazâ Karye-Mahalle	MÜSLİM	GAYR-İ MÜSLİM	YEKÛN
EVDİM	**484**	**669**	**1153**
Alektora	58	—	58
Anoyra	63	34	97
Arçoz	—	79	79
Aya Toma	20	—	20
Ayavras	—	25	25
Cisusa	17	9	26
Dora	—	43	43
Evdim (Merkez)	95	—	95
Fini	—	48	48
Malya	77	17	94
Omodoz	—	131	131
Pahna	32	86	118
Paramal	35	—	35
Pirasko (/Prasyo)	16	17	33
Pissuri	13	73	86
Pladanisa	42	—	42
Podamyo	—	17	17
Vasa	—	90	90
Yerovasa	16	—	16

Kazâ Karye-Mahalle	MÜSLİM	GAYR-İ MÜSLİM	YEKÛN
GİRİNYE	**792**	**2330**	**3122**
Ağırda	61	—	61
Ağirlaki (/Ağirdaci)	—	29	29
Akmanastır	—	10	10
Anastasiya M. - Lapta	—	147	147
Andifoni Manastırı	—	3	3
Arapköyü (/Klapin)	5	15	20
Asamato	—	32	32
Aşrobidi Manastırı	—	4	4
Aya Luka M. - Lapta	—	191	191
Aya Pihtido (/Çatalköy)	17	47	64
Aya Prasko M. - Lapta	—	175	175
Aya Totro M. - Lapta	—	184	184
Ayarini	11	28	39
Ayoz Amrosyos (/Aya Koroş)	—	70	70
Dikomi	4	125	129
Durkari ve Trepaze	4	—	4
Elya ve Efterha	1	13	14
Ermeni Manastırı ve Azalu Çiftliği	—	13	13
Ermola (/Ayarmola)	11	1	12

Kazâ Karye-Mahalle	MÜSLİM	GAYR-İ MÜSLİM	YEKÛN
Girinye (Merkez)	123	113	236
Gündimen (/Gürdemen)	—	31	31
Harca [/Harçeh]	9	14	23
Hota	25	—	25
Kahra Manastırı	—	6	6
Kalorka	—	12	12
Kanbili (/Kanili)	30	12	42
Karava	—	392	392
Karava-i İsfinadi	—	43	43
Karmi ve Tirmid	4	59	63
Karpaşa	7	26	33
Kazapifan (/Kazafan /Gazipifan)	94	106	200
Koçi Çiftliği	1	—	1
Kormacid	—	91	91
Kömürce	9	—	9
Krini	34	—	34
Kutsovandi	1	13	14
Lapta	178	—	178
Larnaka	10	35	45
Margi	1	3	4

Kazâ Karye-Mahalle	MÜSLİM	GAYR-İ MÜSLİM	YEKÛN
Melandrina Manastırı	—	3	3
Melanisko	30	—	30
Mirti Manastırı	—	36	36
Mirtu	—	44	44
Palyosofo	—	13	13
Plaşa	8	—	8
Podromo M. - Lapta	—	67	67
Prasyo	1	—	1
Sihari	—	13	13
Sisklip	—	30	30
Temloz	34	—	34
Tirmitya	1	—	1
Tursina Manastırı	—	1	1
Vasilya	52	32	84
Vunos	—	10	10
Yorkes (/Yorgos)	26	38	64

Kazâ Karye-Mahalle	MÜSLİM	GAYR-İ MÜSLİM	YEKÛN
BAF - KUKLA	**1462**	**2324**	**3786**
Aksyalu	11	—	11
Akurso	36	20	56
Amargerd(/Amarkez)	36	56	92
Anarida	14	39	53
Anavarko	—	26	26
Arcimandirva (/Arçimandirye)	21	15	36
Arminu	—	33	33
Armuta	10	44	54
Asproya	28	76	104
Aşelya	5	16	21
Avrece	51	—	51
Aya Fodi	—	51	51
Aya Kenoya	—	61	61
Aya Marina	8	19	27
Aya Nikola	109	25	134
Aya Todro	—	38	38
Aya Yani	56	—	56
Aya Yorgi	25	—	25
Ayasofya M.	212	—	212

Kazâ Karye-Mahalle	MÜSLİM	GAYR-İ MÜSLİM	YEKÛN
Baf (Merkez)	40	12	52
Celocedra	—	41	41
Cidares	3	31	34
Cidas	29	—	29
Cili	—	71	71
Cisonerka	—	40	40
Dala	4	49	53
Derinya	12	42	54
Dimi	24	38	62
Drimu	—	48	48
Eledyu	7	—	7
Emba (/Enba)	—	44	44
Falya	34	—	34
Fasulla	12	—	12
Filusa	16	42	58
Finike	14	—	14
Galatarka	9	33	42
Gilinya	—	53	53
Hulu	32	75	107
İhloraka	—	25	25
İpşati (/İşati)	13	2	15

Kazâ Karye-Mahalle	MÜSLİM	GAYR-İ MÜSLİM	YEKÛN
İstato	—	72	72
İstavrakonno	71	8	79
İstrunbi	—	64	64
Kado Panaya	7	41	48
Kallepya	—	28	28
Kannavyu	—	13	13
Koloni	22	—	22
Konya	—	39	39
Kukla (Merkez)	48	67	115
Kurdaka	16	—	16
Ledimbu	—	50	50
Lemona	—	25	25
Lepihku ma'a Kannavyu	36	—	36
Limba (/Limya)	21	—	21
Malunda	25	—	25
Mamonya	11	24	35
Mandirya (/Mandriya)	24	20	44
Marahunda	—	41	41
Marona	31	—	31
Mesahorko	—	43	43
Mesana	—	15	15

Kazâ Karye-Mahalle	MÜSLİM	GAYR-İ MÜSLİM	YEKÛN
Mesoyi	—	41	41
Moronero	20	—	20
Musere	—	8	8
Nada	—	54	54
Nikokla	—	20	20
Orta (/Küçük Câmi) M. -İhtima kasabası	141	—	141
Pano Panaya	13	—	13
Pendalya	—	47	47
Peya	—	55	55
Piskopi Muronnero	—	37	37
Pitargu	27	—	27
Polem	—	67	67
Prasyo	17	—	17
Predori	10	34	44
Salamyu	—	60	60
Sovsuku (/Sosyo)	21	13	34
Şada	—	58	58
Tiraşi Pedevle	—	14	14
Tirmittusa [/Trimitusa]	—	25	25
Yerokipo (/Yeroşibo)	30	76	106

Kazâ Karye-Mahalle	MÜSLİM	GAYR-İ MÜSLİM	YEKÛN
LEFKE	**673**	**1922**	**2595**
Ağrolladi(/Ağrolladu)	6	13	19
Ambeliku (/Anbaliku)	51	11	62
Aya Dimitri	—	8	8
Aya Marina ve Pirko	59	130	189
Aya Nikola	7	13	20
Aya Pifan	33	11	44
Aya Yorgi	14	14	28
Câmi-i Cedîd M.	88	—	88
Câmi-i Sagîr M.	93	—	93
Ciberunda	—	51	51
Çamlı (/Kalahorko)	22	7	29
Çiko Manastırı	—	45	45
Evrihu	9	168	177
Galata	—	59	59
Galini	—	55	55
Handirye	—	46	46
İflasu	31	55	86
İkseroğonu	59	—	59
Kakopedirka	—	85	85
Kalapanayot	—	107	107
Kalyana	—	42	42
Kambo ve Sakistre	11	100	111

Kazâ Karye-Mahalle	MÜSLİM	GAYR-İ MÜSLİM	YEKÛN
Kaminarka	—	72	72
Katide (/Kattidere)	8	41	49
Koraku	16	81	97
Kurdali ve İspilye	—	46	46
Lefke (Merkez)	—	34	34
Lemitu	—	65	65
Linu	10	60	70
Litro	—	44	44
Midillü	—	66	66
Milikori	—	85	85
Palyomilo	—	22	22
Pedulla	—	105	105
Perestnonari	12	—	12
Pîrîpaşa M.	113	—	113
Purodromo	—	47	47
Sinyenehorko	—	20	20
Temmirka	11	55	66
Tirsel Elyas	—	32	32
Varişa	20	—	20
Yeraces	—	27	27

Kazâ Karye-Mahalle	MÜSLİM	GAYR-İ MÜSLİM	YEKÛN
TUZLA	**1785**	**3766**	**5551**
Akapnu	—	26	26
Alaminyo	73	20	93
Alatirko	18	46	64
Ano Fodi (/Ana Fodile)	43	33	76
Aplanda	4	—	4
Aradip	—	318	318
Arpere	—	15	15
Ashâb-ı Havâriyyûndan Türâbî Tekkesi	12	—	12
Aya Nana (/Aya Anna)	9	4	13
Aya Segudro (/Aya Todori)	63	52	115
Aya Yani M.	—	326	326
Ayos Mina Manastırı	—	3	3
Celye	51	22	73
Civisil	62	14	76
Çite	56	204	260
Dohni	82	44	126
Grabya (/Drapya)	1	8	9
Hala Sultan Türbesi	20	—	20
Hırokidya (/Şirocitya)	16	39	55
Hırsopolidise M.	—	201	201
İhlisiye (/İhlisides)	34	39	73
İpsemadizmeno (/Yalancı)	7	22	29
İskarino	—	43	43
İskele-i Tuzla (/İskele Kasabası)	341	573	914

Kazâ Karye-Mahalle	MÜSLİM	GAYR-İ MÜSLİM	YEKÛN
Kado Dira	—	109	109
Kado Lefkara	3	75	78
Kalavusun	62	68	130
Klabiye (?)	56	—	56
Kofine (/Kofno)	130	8	138
Laya	4	28	32
Livatya	—	49	49
Maroni	31	33	64
Mazato (/Amazato)	13	48	61
Melini	—	55	55
Menevi	6	28	34
Menoya	35	7	42
Mormenekşe (/Romolaksa)	38	53	91
Ora	—	98	98
Pano Lefkara	50	304	354
Pile	31	51	82
Pirga	25	38	63
Sodira M.	—	422	422
Suhteler	11	—	11
Tatlısu	41	—	41
Tersefano	—	60	60
Tuzla (Merkez)	274	—	274
Vavla	9	33	42
Voroklini	—	99	99
Vuda	74	48	122

Kazâ Karye-Mahalle	MÜSLİM	GAYR-İ MÜSLİM	YEKÛN
MESARYE	**1966**	**3160**	**5126**
Afanya	76	53	129
Ahna	—	56	56
Ahridye (/Çiftlik-i Çömlekçi)	3	—	3
Akatu	10	163	173
Aloda	24	—	24
Ankastina	22	53	75
Arçoz	27	28	55
Arnayi	3	33	36
Artemi	17	—	17
Atyoni	—	235	235
Avdellero	—	15	15
Avkoro (/Avkaroz)	24	59	83
Aya Nakofa	31	1	32
Aya Napa	—	62	62
Aya Nikola	—	14	14
Aya Yorgi İcsara (/Aya Yorgi Çere)	1	6	7
Aya Yorgi İspetariko	11	71	82
Ayakebir	41	—	41
Çatoz	148	—	148
Dimbu	—	22	22
Görneç	69	—	69
Haritmi	—	1	1
İflamuda	—	33	33
İkselofai	—	43	43

Kazâ Karye-Mahalle	MÜSLİM	GAYR-İ MÜSLİM	YEKÛN
İlide (?)	11	—	11
İpsillad	78	—	78
İpsoz	—	112	112
İspetariko	9	23	32
İstilloz	24	61	85
İstironcalu (/İstroncilo)	69	44	113
Kalopside	28	103	131
Kaydura (/Gaydura)	3	32	35
Kondeya Çiftliği	2	—	2
Kufez	63	18	81
Kukla	65	9	74
Kunedra	124	14	138
Lapatoz	32	20	52
Lefkonuk	37	220	257
Ligopedri	82	11	93
Lisi	—	149	149
Livatya Lisi	—	59	59
Makrasika	—	43	43
Malunda	16	—	16
Mandıra-i Alaksi	—	25	25
Manya (/Çiftlik-i Manya)	9	28	37
Marata	8	—	8
Maratogni	—	138	138
Meluşa	26	—	26
Milya	—	47	47

Kazâ Karye-Mahalle	MÜSLİM	GAYR-İ MÜSLİM	YEKÛN
Mora	71	—	71
Musilida	—	34	34
Ormidya	—	36	36
Ornuta	45	2	47
Ostirilloz	2	45	47
Paşa	95	157	252
Pereisi (?)	—	17	17
Peresterona (/Peristorene)	71	72	143
Pergamo	16	—	16
Petrohan	11	—	11
Pigi	—	50	50
Piladan	40	—	40
Pirga	9	89	98
Praspo (/Prasko)	11	177	188
Sandallar	11	16	27
Sinde	69	—	69
Singrasi	45	51	96
Sodira	—	75	75
Tiremetuşa (/Tiremenitşe)	24	33	57
Tirmen	1	43	44
Vadili	121	100	221
Viçsada	56	10	66
Yanagra	75	49	124

Kazâ Karye-Mahalle	MÜSLİM	GAYR-İ MÜSLİM	YEKÛN
HIRSOFİ	**1108**	**1194**	**2302**
Akurdalya	12	21	33
Anadyu	28	—	28
Androliku	69	1	70
Argaka	—	30	30
Arudez (/Arodes)	54	47	101
Aya İsidora	28	33	61
Aya Marina	—	17	17
Aya Nakofo	—	1	1
Ayamteriyano	—	46	46
Aymako	5	—	5
Cinusa (/Cenusa)	10	18	28
Evratu	37	—	37
Faslı	19	—	19
Fidi	—	63	63
Filusa	12	26	38
Giritmarut	25	42	67
Girittera (/Girid)	25	76	101
Hırsofi (Merkez)	52	—	52
Huli	—	26	26
İnye	—	44	44

Kazâ Karye-Mahalle	MÜSLİM	GAYR-İ MÜSLİM	YEKÛN
İskarko	—	15	15
İskulli	11	—	11
İstinco	44	—	44
Kadika	—	45	45
Koçina	46	—	46
Lasa	—	38	38
Liso	6	55	61
Livayi	—	32	32
Lukroni	20	—	20
Magunda	56	—	56
Malatya	43	10	53
Malya	—	10	10
Melamiyu (/Melamyu)	14	4	18
Melandra	37	—	37
Milya	21	—	21
Milyu	—	26	26
Mirminko	13	—	13
Perustorona (/Peristorana)	8	34	42
Platosa	38	—	38
Poli	82	68	150
Poli Çiftliği	—	49	49

Kazâ Karye-Mahalle	MÜSLİM	GAYR-İ MÜSLİM	YEKÛN
Pomo	8	63	71
Sarama	33	—	33
Simu	1	33	34
Teledra	—	81	81
Tera	71	—	71
Trimutusa (/Tremetusa)	25	1	26
Turuşa (/Turişe)	1	53	54
Vodi (?)	27	13	40
Yalya	121	—	121
Yulu	—	73	73
Zaharka	6	—	6

III. BÖLÜM

H. 1248 (1833) TARİHLİ TEMETTUÂT DEFTERLERİ'NE GÖRE KIBRIS'IN MÜSLİM VE GAYR-İ MÜSLİM HALKININ MAL VARLIKLARI

I- Temettuât Defterlerine Göre Kıbrıs'ın Müslim ve Gayr-i Müslim Halkının Ada Genelindeki Toplam Mal Varlıkları ve Yüzde Oranları*

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahtî, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	ceviz ağacı (ad.)	dut ağacı (dön.)	dut ağacı (ad.)	fındık ağacı (dön.)	fındık ağacı (ad.)	harup ağacı (dön.)	harup ağacı (ad.)	zeytin ağacı (dön.)	zeytin ağacı (ad.)	incir ağacı (dön.)	incir ağacı (ad.)	badem ağacı (dön.)	badem ağacı (ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	limon, portakal ağacı (ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
KIBRIS	20972	514	12	650.29	493.7	5099401.97	47326.33	1131.24	9.25	1939.75	4200.61	3458	124.75	379	11.25	40682	135.5	143221	22	764	6	2679	103.75	83	38	22	11
MÜSLİM	6138	164	10	32.85	274.5	1953189.12	6007	367.58	3.25	192	862.25	1490	0	1	0.25	9733	49	30887	3.5	151	1	811	50.75	10	30	1.5	2
GAYR-İ MÜSLİM	14834	350	2	617.44	219.2	3146212.85	41319.33	763.66	6	1747.75	3338.36	1968	124.75	378	11	30949	86.5	112334	18.5	613	5	1868	53	73	8	20.5	9
MÜSLİM %	29	32	83	5	56	38	13	32	35	10	21	43	0	1	2	24	36	22	16	20	17	30	49	12	79	7	18
G. MÜSLİM %	71	68	17	95	44	62	87	68	65	90	79	57	100	99	98	76	64	78	84	80	83	70	51	88	21	93	82

* 16152-16155 numaralı temettuât defterleri esas alınmıştır.

II- Temettuât Defterlerine Göre Kıbrıs Müslümanlarının Ada Genelindeki Mal Varlıkları (Kazâ Yekûnlarına Göre)

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahti, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	ceviz ağacı (ad.)	dut ağacı (dön.)	dut ağacı (ad.)	fındık ağacı (dön.)	fındık ağacı (ad.)	harup ağacı (dön.)	harup ağacı (ad.)	zeytin ağacı (dön.)	zeytin ağacı (ad.)	incir ağacı (dön.)	incir ağacı (ad.)	badem ağacı (dön.)	badem ağacı (ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	limon, portakal ağacı (ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
MÜSLİM	6138	164	10	32.85	274.5	193189.12	6007	367.58	3.25	192	862.25	1490	0	1	0.25	97.33	49	30887	3.5	151	1	811	50.75	10	30	1.5	2
BAF–KUKLA	789	19	1	3	46	14018.5	632.75	22.33	0	11	316	0	0	1	0	49	0	2417	0	0	0	127	0	0	0	0	0
DAĞ	213	2	0	8.85	9	11166.75	553.5	6	0	0	0.5	45	0	0	0	0	20	2811	0	11	0	0	0	0	0	0	0
DEĞİRMENLİK	329	0	0	0	6	25043.25	585.5	19.5	0	0	21	216	0	0	0	61	0	2531	0	4	0	0	0	0	4	0	0
EVDİM	276	0	0	5	29	3343.5	598.25	20	0	5	22.75	0	0	0	0	673	0	1075	0	0	0	12	0	0	0	0	0
GİLAN	155	3	0	11	17	1766.25	1067.75	5	0	22	5.75	0	0	0	0	626	0	912	0	0	1	60	0	0	0	0	0
GİRİNYE	389	11	1	0	10	7956	190.75	24	0	8	24	241	0	0	0	1584	1	4447	0	0	0	162	0	4	0	0	0
HIRSOFİ	563	0	0	0	53	10776.5	71.75	26	2.25	20	215	0	0	0	0	106	0	564	0	0	0	73	0	0	0	0	0
KARPAS	332	0	0	0	17	9764.5	54	60.25	0	0	83.5	44	0	0	0	24	0	486	0.5	8	0	0	0	0	0	0	0
LEFKE	395	14	2	0	7	6404	235	30	0	79	86	365	0	0	0	111	8	2687	0	46	0	38	50.75	6	0	0	0
LEYMASON	340	28	1	3	7	4281.75	686.25	36	0	39	5	0	0	0	0	1869	0	2319	0	0	0	51	0	0	0	0	0
MAGOSA	43	1	0	0	3	2811	186.5	12	0	0	20	35	0	0	0	0	0	17	0	4	0	0	0	0	0	0	0
MESARYE	810	0	0	0	24	43334.25	374	48	1	0	5.25	96	0	0	0	34	0	1340	3	19	0	0	0	0	0	0	0
OMORFA	319	0	0	0	22.5	14249.87	34.75	13.5	0	5	9.75	227	0	0	0	10	0	1135	0	20	0	21	0	0	7	1.5	0
PİSKOPİ	280	3	1	2	18	3858.5	383.75	10.5	0	3	18.75	0	0	0	0	1904	0	510	0	0	0	35	0	0	0	0	0
TUZLA	915	83	4	0	6	34414.5	352.5	34.5	0	0	29	221	0	0	0.25	2682	20	7636	0	39	0	232	0	0	19	0	2

III- Temettuât Defterlerine Göre Kıbrıs'taki Gayr-i Müslimlerin Ada Genelindeki Mal Varlıkları (Kazâ Yekûnlarına Göre)

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahtî, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen, dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	ceviz ağacı (ad.)	dut ağacı (dön.)	dut ağacı (ad.)	fındık ağacı (dön.)	fındık ağacı (ad.)	harup ağacı (dön.)	harup ağacı (ad.)	zeytin ağacı (dön.)	zeytin ağacı (ad.)	incir ağacı (dön.)	incir ağacı (ad.)	badem ağacı (dön.)	badem ağacı (ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	limon, portakal ağacı (ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
GAYR-İ MÜSLİM	14834	350	2	617.44	219.2	316212.85	41319.33	763.66	6	1747.75	3338.36	1968	124.75	378	11	30949	86.5	112334	18.5	613	5	1868	53	73	8	20.5	9
BAF–KUKLA	1396	2	0	13	56	25989.75	2018	63.5	0	30	1228	0	0	0	0	65	0	4151	0	0	0	132	0	0	0	0	0
DAĞ	1153	0	0	116.41	7	20411.75	4692.99	25.75	0	0	0.5	10	0	0	11	0	0	6867	0	0	0	0	0	0	0	16	0
DEĞİRMENLİK	1208	37	0	2.5	4	28569.62	2536.36	7	0	0	4	15	0	0	0	43	0	5112	0	0	0	0	0	0	0	1	0
EVDİM	373	1	0	27.33	8	3866.25	2620.25	18	0	17	56	0	0	0	0	442	0	650	0	0	0	31	0	0	0	0	0
GİLAN	568	0	0	79.2	8.2	5219.75	5605.75	30	0	63.25	36.75	0	0	0	0	723	0	1612	0	0	2	81	0	0	0	0	0
GİRİNYE	1046	2	0	3	35	20081.49	1188.23	78.5	0	23	174.12	641	3	0	0	5760	3	20120	0	6	0	256	6.5	20	0	0	0
HIRSOFİ	668	3	0	0	25	14499.25	473.5	28.5	0	21	352.25	0	0	2	0	56	0	729	0	0	0	123	0	0	0	0	0
KARPAS	638	13	0	0	6	26764.5	195.5	178.5	0	0	646	52	0	0	0	333	0	5435	0	34	0	12	0	0	0	0	0
LEFKE	1099	13	0	38	12	10667.5	4791.75	45	0	721.5	342.25	805	0.5	0	0	44	0	3906	0	101	0	280	16.5	39	0	0	4
LEFKOŞA	583	59	0	0	0	2	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
LEYMASON	1225	101	0	245.5	5	9829.75	9111.75	76.75	0	455	69.75	6	0.5	362	0	5677	20	11379	0	0	0	464	0	0	0	0	0
MAGOSA	456	10	0	2	6	10826	471	50.5	0	0	223.5	0	0	0	0	2	0	146	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MESARYE	1340	3	0	0	24	63374.62	277.5	46	0	0	65.25	10	0	0	0	98	63.5	2264	4	57	0	0	0	0	0	0	0
OMORFA	956	4	0	42.75	14	23806.12	1761.25	17	0	351	33.49	323	120.75	4	0	1	0	1679	0	72	0	399	0	0	0	2.5	5
PİSKOPİ	357	0	0	19.75	6	5473.5	960	13	6	61	20.25	0	0	10	0	3570	0	1170	0	0	0	19	0	0	0	0	0
TUZLA	1768	102	2	28	3	46831	4609.5	85.66	0	5	86.25	106	0	0	0	14335	0	47114	14.5	343	3	71	30	14	8	1	0

IV- Temettuât Defterlerine Göre Kıbrıs'taki Müslim ve Gayr-i Müslimlerin Ada Genelinde Kazâlara Göre Mal Varlıkları ve Yüzde Oranları

B A F - K U K L A

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahtî, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	ceviz ağacı (ad.)	dut ağacı (dön.)	dut ağacı (ad.)	fındık ağacı (dön.)	fındık ağacı (ad.)	harup ağacı (dön.)	harup ağacı (ad.)	zeytin ağacı (dön.)	zeytin ağacı (ad.)	incir ağacı (dön.)	incir ağacı (ad.)	badem ağacı (dön.)	badem ağacı (ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	limon, portakal ağacı (ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
BAF–KUKLA	2185	21	1	16	102	40008.25	2650.75	85.83	0	41	1544	0	0	1	0	114	0	6568	0	0	0	259	0	0	0	0	0
Müslim	789	19	1	3	46	14018.5	632.75	22.33	0	11	316	0	0	1	0	49	0	2417	0	0	0	127	0	0	0	0	0
Gayr-i Müslim	1396	2	0	13	56	25989.75	2018	63.5	0	30	1228	0	0	0	0	65	0	4151	0	0	0	132	0	0	0	0	0
MÜSLİM %	36	90	100	19	45	35	24	26	0	27	20	0	0	100	0	43	0	37	0	0	0	49	0	0	0	0	0
G. MÜSLİM %	64	10	0	81	55	65	76	74	0	73	80	0	0	0	0	57	0	63	0	0	0	51	0	0	0	0	0

D A Ğ

DAĞ	1366	2	0	125.26	16	31578.5	5246.49	31.75	0	0	1	55	0	0	11	0	20	9678	0	11	0	0	0	0	0	16	0
Müslim	213	2	0	8.85	9	11166.75	553.5	6	0	0	0.5	45	0	0	0	0	20	2811	0	11	0	0	0	0	0	0	0
Gayr-i Müslim	1153	0	0	116.41	7	20411.75	4692.99	25.75	0	0	0.5	10	0	0	11	0	0	6867	0	0	0	0	0	0	0	16	0
MÜSLİM %	16	100	0	7	56	35	11	19	0	0	50	82	0	0	0	0	100	29	0	100	0	0	0	0	0	0	0
G. MÜSLİM %	84	0	0	93	54	65	89	81	0	0	50	18	0	0	100	0	0	71	0	0	0	0	0	0	0	100	0

D E Ğ İ R M E N L İ K

DEĞİRMENLİK	1537	37	0	2.5	10	53612.87	3121.86	26.5	0	0	25	231	0	0	0	104	0	7643	0	4	0	0	0	0	4	1	0
Müslim	329	0	0	0	6	25043.25	585.5	19.5	0	0	21	216	0	0	0	61	0	2531	0	4	0	0	0	0	4	0	0
Gayr-i Müslim	1208	37	0	2.5	4	28569.62	2536.36	7	0	0	4	15	0	0	0	43	0	5112	0	0	0	0	0	0	0	1	0
MÜSLİM %	21	0	0	0	40	47	19	74	0	0	84	94	0	0	0	59	0	33	0	100	0	0	0	0	100	0	0
G. MÜSLİM %	79	100	0	100	60	53	81	26	0	0	16	6	0	0	0	41	0	67	0	0	0	0	0	0	0	100	0

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, fraht, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	ceviz ağacı (ad.)	dut ağacı (dön.)	dut ağacı (ad.)	fındık ağacı (dön.)	fındık ağacı (ad.)	harup ağacı (dön.)	harup ağacı (ad.)	zeytin ağacı (dön.)	zeytin ağacı (ad.)	incir ağacı (dön.)	incir ağacı (ad.)	badem ağacı (dön.)	badem ağacı (ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	limon, portakal ağacı (ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
EVDİM	649	1	0	32.33	37	7209.75	3218.5	38	0	22	78.75	0	0	0	0	1115	0	1725	0	0	0	43	0	0	0	0	0
Müslim	276	0	0	5	29	3343.5	598.25	20	0	5	22.75	0	0	0	0	673	0	1075	0	0	0	12	0	0	0	0	0
Gayr-i Müslim	373	1	0	27.33	8	3866.25	2620.25	18	0	17	56	0	0	0	0	442	0	650	0	0	0	31	0	0	0	0	0
MÜSLİM %	43	0	0	15	78	46	19	53	0	23	29	0	0	0	0	60	0	62	0	0	0	28	0	0	0	0	0
G. MÜSLİM %	57	100	0	85	22	54	81	47	0	77	71	0	0	0	0	40	0	38	0	0	0	72	0	0	0	0	0

G İ L A N

GİLAN	723	3	0	90.2	25.2	6986	6673.5	35	0	85.25	42.5	0	0	0	0	1349	0	2524	0	0	3	364	0	0	0	0	0
Müslim	155	3	0	11	17	1766.25	1067.75	5	0	22	5.75	0	0	0	0	626	0	912	0	0	1	283	0	0	0	0	0
Gayr-i Müslim	568	0	0	79.2	8.2	5219.75	5605.75	30	0	63.25	36.75	0	0	0	0	723	0	1612	0	0	2	81	0	0	0	0	0
MÜSLİM %	21	100	0	12	67	25	16	14	0	26	14	0	0	0	0	46	0	36	0	0	33	78	0	0	0	0	0
G. MÜSLİM %	79	0	0	88	33	75	84	86	0	74	86	0	0	0	0	54	0	64	0	0	67	22	0	0	0	0	0

G İ R İ N Y E

GİRİNYE	1435	13	1	3	45	28037.49	1378.98	102.5	0	31	198.12	882	3	0	0	7344	4	24567	0	6	0	418	6.5	24	0	0	0
Müslim	389	11	1	0	10	7956	190.75	24	0	8	24	241	0	0	0	1584	1	4447	0	0	0	162	0	4	0	0	0
Gayr-i Müslim	1046	2	0	3	35	20081.49	1188.23	78.5	0	23	174.12	641	3	0	0	5760	3	20120	0	6	0	256	6.5	20	0	0	0
MÜSLİM %	27	85	100	0	22	28	14	23	0	26	12	27	0	0	0	22	25	18	0	0	0	39	0	17	0	0	0
G. MÜSLİM %	73	15	0	100	78	72	86	77	0	74	88	73	100	0	0	88	75	82	0	100	0	61	100	83	0	0	0

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahtî, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	(ad.)	dut ağacı (dön.)	(ad.)	fındık ağacı (dön.)	(ad.)	harup ağacı (dön.)	(ad.)	zeytin ağacı (dön.)	(ad.)	incir ağacı (dön.)	(ad.)	hadem ağacı (dön.)	(ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	(ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
HIRSOFİ	1231	3	0	0	78	25275.75	545.25	54.5	2.25	41	567.25	0	0	2	0	162	0	1293	0	0	0	196	0	0	0	0	0
Müslim	563	0	0	0	53	10776.5	71.75	26	2.25	20	215	0	0	0	0	106	0	564	0	0	0	73	0	0	0	0	0
Gayr-i Müslim	668	3	0	0	25	14499.25	473.5	28.5	0	21	352.25	0	0	2	0	56	0	729	0	0	0	123	0	0	0	0	0
MÜSLİM %	46	0	0	0	68	43	13	48	100	49	38	0	0	0	0	65	0	44	0	0	0	37	0	0	0	0	0
G. MÜSLİM %	54	100	0	0	32	67	87	52	0	51	62	0	0	100	0	35	0	56	0	0	0	63	0	0	0	0	0

K A R P A S

KARPAS	970	13	0	0	23	36529	249.5	238.75	0	0	729.5	96	0	0	0	357	0	5921	0.5	42	0	12	0	0	0	0	0
Müslim	332	0	0	0	17	9764.5	54	60.25	0	0	83.5	44	0	0	0	24	0	486	0.5	8	0	0	0	0	0	0	0
Gayr-i Müslim	638	13	0	0	6	26764.5	195.5	178.5	0	0	646	52	0	0	0	333	0	5435	0	34	0	12	0	0	0	0	0
MÜSLİM %	34	0	0	0	74	27	22	25	0	0	11	46	0	0	0	7	0	8	100	19	0	0	0	0	0	0	0
G. MÜSLİM %	66	100	0	0	26	73	78	75	0	0	89	54	0	0	0	93	0	92	0	81	0	100	0	0	0	0	0

L E F K E

LEFKE	1494	27	2	38	19	17071.5	5026.75	75	0	800.5	428.25	1170	0.5	0	0	155	8	6693	0	147	0	318	67.25	45	0	0	4
Müslim	395	14	2	0	7	6404	235	30	0	79	86	365	0	0	0	111	8	2687	0	46	0	38	50.75	6	0	0	0
Gayr-i Müslim	1099	13	0	38	12	10667.5	4791.75	45	0	721.5	342.25	805	0.5	0	0	44	0	3906	0	101	0	280	16.5	39	0	0	4
MÜSLİM %	26	52	100	0	37	38	5	40	0	10	20	31	0	0	0	72	100	41	0	31	0	12	75	13	0	0	0
G. MÜSLİM %	74	48	0	100	63	62	95	60	0	90	80	69	100	0	0	28	0	59	0	69	0	88	25	87	0	0	100

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahti, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	(ad.)	dut ağacı (dön.)	(ad.)	fındık ağacı (dön.)	(ad.)	harup ağacı (dön.)	(ad.)	zeytin ağacı (dön.)	(ad.)	incir ağacı (dön.)	(ad.)	badem ağacı (dön.)	(ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	(ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
LEFKOŞA	583	59	0	0	0	2	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Müslim	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Gayr-i Müslim	583	59	0	0	0	2	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

L E Y M A S O N

LEYMASON	1565	129	1	248.5	12	14111.5	9798	112.75	0	494	74.75	6	0.5	362	0	7546	20	13698	0	0	0	515	0	0	0	0	0
Müslim	340	28	1	3	7	4281.75	686.25	36	0	39	5	0	0	0	0	1869	0	2319	0	0	0	51	0	0	0	0	0
Gayr-i Müslim	1225	101	0	245.5	5	9829.75	9111.75	76.75	0	455	69.75	6	0.5	362	0	5677	20	11379	0	0	0	464	0	0	0	0	0
MÜSLİM %	22	22	100	1	58	30	7	32	0	8	7	0	0	0	0	25	0	17	0	0	0	10	0	0	0	0	0
G. MÜSLİM %	78	78	0	99	42	70	93	68	0	92	93	100	100	100	0	75	100	83	0	0	0	90	0	0	0	0	0

M A G O S A

MAGOSA	499	11	0	2	9	13637	657.5	62.5	0	0	243.5	35	0	0	0	2	0	163	0	4	0	0	0	0	0	0	0
Müslim	43	1	0	0	3	2811	186.5	12	0	0	20	35	0	0	0	0	0	17	0	4	0	0	0	0	0	0	0
Gayr-i Müslim	456	10	0	2	6	10826	471	50.5	0	0	223.5	0	0	0	0	2	0	146	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MÜSLİM %	9	9	0	0	33	21	28	19	0	0	8	100	0	0	0	0	0	100	0	100	0	0	0	0	0	0	0
G. MÜSLİM %	91	91	0	100	67	79	72	81	0	0	92	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahtı, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	(ad.)	dut ağacı (dön.)	(ad.)	fındık ağacı (dön.)	(ad.)	harup ağacı (dön.)	(ad.)	zeytin ağacı (dön.)	(ad.)	incir ağacı (dön.)	(ad.)	badem ağacı (dön.)	(ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	(ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
MESARYE	2140	3	0	0	48	106708.87	651.5	94	1	0	70.5	106	0	0	0	132	63.5	3604	7	76	0	0	0	0	0	0	0
Müslim	800	0	0	0	24	43334.25	374	48	1	0	5.25	96	0	0	0	34	0	1340	3	19	0	0	0	0	0	0	0
Gayr-i Müslim	1340	3	0	0	24	63374.62	277.5	46	0	0	65.25	10	0	0	0	98	63.5	2264	4	57	0	0	0	0	0	0	0
MÜSLİM %	37	0	0	0	50	41	57	51	100	0	7	91	0	0	0	26	0	37	43	25	0	0	0	0	0	0	0
G. MÜSLİM %	63	100	0	0	50	59	43	49	0	0	93	9	0	0	0	74	100	63	57	75	0	0	0	0	0	0	0

O M O R F A

OMORFA	1275	4	0	42.75	36.5	38055.99	1796	30.5	0	356	43.24	550	120.75	4	0	11	0	2814	0	92	0	420	0	0	7	4	5
Müslim	319	0	0	0	22.5	14249.87	34.75	13.5	0	5	9.75	227	0	0	0	10	0	1135	0	20	0	21	0	0	7	1.5	0
Gayr-i Müslim	956	4	0	42.75	14	23806.12	1761.25	17	0	351	33.49	323	120.75	4	0	1	0	1679	0	72	0	399	0	0	0	2.5	5
MÜSLİM %	25	0	0	0	62	60	2	44	0	1	23	41	0	0	0	91	0	40	0	22	0	5	0	0	100	38	0
G. MÜSLİM %	75	100	0	100	38	40	98	56	0	99	77	59	100	100	0	9	0	60	0	78	0	95	0	0	0	62	100

P İ S K O P İ

PİSKOPİ	637	3	1	21.75	24	9332	1343.75	23.5	6	64	39	0	0	10	0	5274	0	1680	0	0	0	54	0	0	0	0	0
Müslim	280	3	1	2	18	3858.5	383.75	10.5	0	3	18.75	0	0	0	0	1904	0	510	0	0	0	35	0	0	0	0	0
Gayr-i Müslim	357	0	0	19.75	6	5473.5	960	13	6	61	20.25	0	0	10	0	3370	0	1170	0	0	0	19	0	0	0	0	0
MÜSLİM %	44	100	100	9	75	41	29	45	0	5	48	0	0	0	0	36	0	30	0	0	0	65	0	0	0	0	0
G. MÜSLİM %	56	0	0	91	25	59	71	55	100	95	52	0	0	100	0	64	0	70	0	0	0	35	0	0	0	0	0

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahtî, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	(ad.)	dut ağacı (dön.)	(ad.)	fındık ağacı (dön.)	(ad.)	harup ağacı (dön.)	(ad.)	zeytin ağacı (dön.)	(ad.)	incir ağacı (dön.)	(ad.)	badem ağacı (dön.)	(ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	(ad.)	ahır, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
TUZLA	2683	185	6	28	9	81245.5	4962	120.16	0	5	115.25	327	0	0	0.25	17017	20	54750	14.5	382	3	303	30	14	27	1	2
Müslim	915	83	4	0	6	34414.5	352.5	34.5	0	0	29	221	0	0	0.25	2682	20	7636	0	39	0	232	0	0	19	0	2
Gayr-i Müslim	1768	102	2	28	3	46831	4609.5	85.66	0	5	86.25	106	0	0	0	14335	0	47114	14.5	343	3	71	30	14	8	1	0
MÜSLİM %	34	45	67	0	67	42	8	29	0	0	25	68	0	0	100	16	100	14	0	10	0	77	0	0	70	0	100
G. MÜSLİM %	66	55	33	100	33	58	92	71	0	100	75	32	0	0	0	84	0	86	100	90	100	23	100	100	30	100	0

V- Temettuât Defterlerine Göre Kıbrıs Müslümanlarının Kazâ ve Köylere Göre Mal Varlıkları

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahû, çiftlik, havlı, duhan, hâsılık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	(ad.)	dut ağacı (dön.)	(ad.)	fındık ağacı (dön.)	(ad.)	harup ağacı (dön.)	(ad.)	zeytin ağacı (dön.)	(ad.)	incir ağacı (dön.)	(ad.)	badem ağacı (dön.)	(ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	(ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
BAF - KUKLA	789	19	1	3	46	14018.5	632.75	22.33	0	11	316	0	0	1	0	49	0	2417	0	0	0	127	0	0	0	0	0
Kasaba-i Baf ma'a İhtima	171	17	1		1	1440	81	5.33			63.5							153									
Limya	14					35.5					4.5																
Dala	3					70					3							10									
Peya	2					91																					
Akurso	20					516.5	1.5				24					6		23									
İşati (İpşati)	6					88					8.5							2									
Tranya [/Derinya]	6				1	125.25	4				7.5																
Drimu	3					54					2																
Kurtaka	9					199	14.5				0.25							16									
Pitargu	18					570	1.5				1.5							30				2					
Eledyu	8					105	2				1.5							8				2					
Kado Panaya	7					302	1	1			3.5							48									
Akaslu [/Aksyalu]	7					53					2					1		3				2					
Maronero	11					56					4							10									
Amarget	23				1	300	3				9.75							53				12					
Aya Marina	4				1	26												16				9					

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahti, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	(ad.)	dut ağacı (dön.)	(ad.)	fındık ağacı (dön.)	(ad.)	harup ağacı (dön.)	(ad.)	zeytin ağacı (dön.)	(ad.)	incir ağacı (dön.)	(ad.)	badem ağacı (dön.)	(ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	(ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
Galatarka	3					20	5.5				2							12									
İvrecca [/Avrece]	27				2	458.5	18.5	3		7	18.5							139				2					
Asproya	14				2	68.5	7				4							18									
Lapityo [/Lepihku]	15				1	1008.5	6	1		1	6.75					2		62				7					
Pano Panaya	7	1			1	64	14				6.5							12									
Hulu	19				1	150.5	9.5				6.25							47				8					
Falya	30					102					5							29				2					
Finike	6				1	62.5												9									
Kannavyu	2					7	2				1																
Malunda	19				1	143		2			8.25					2		90				11					
Aya Yanni	32				3	477	26.25	1			6.75							89				4					
Aya Nikola	54	1		3	3	500	333.5	1		1	24			1		1		205				26					
Filusa	5					69.5	33			1	0.75							11				2					
Predor	3					13	12				1.5							1				2					
Cidares	3				1	21	15				4.5							10									
Arminu	7				1	75.5		1			1.5							6				2					
Kidas [/Cidas]	16					136		2		1	25.75							75				1					
Marona	19				3	278	16	1			0.25							144				2					
Prasko [/Prasyo]	8					165	12	1			3							143				10					
Fasula	14				2	120.5	2									9		61				2					

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahî, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	(ad.)	dut ağacı (dön.)	(ad.)	fındık ağacı (dön.)	(ad.)	harup ağacı (dön.)	(ad.)	zeytin ağacı (dön.)	(ad.)	incir ağacı (dön.)	(ad.)	badem ağacı (dön.)	(ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	(ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
Sosyo	13				2	427		1			8.5					16		221				2					
Kukla	26				3	2569	1				16.75					2		28				1					
Mandriya	11				2	639					6							40				1					
Mamonya	8					102	6				2							40									
Aya Yorgi	9				2	122		1			3.5							93				2					
İstavrakonno	40				4	577.5	3				3					5		409				7					
Dimi	16				3	744					1							4									
Aya Varvara	4				1	77.5												5									
Anarida	9					163.25					2					5		15				6					
Aşelya	6										4																
Koloni	13				2	457	2	1			2							20									
Yeroşibo	19				1	144					5.5							7									

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, fraht, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	ceviz ağacı (ad.)	dut ağacı (dön.)	dut ağacı (ad.)	fındık ağacı (dön.)	fındık ağacı (ad.)	harup ağacı (dön.)	harup ağacı (ad.)	zeytin ağacı (dön.)	zeytin ağacı (ad.)	incir ağacı (dön.)	incir ağacı (ad.)	badem ağacı (dön.)	badem ağacı (ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	limon, portakal ağacı (ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
DAĞ	213	2	0	8.85	9	11166.75	553.5	6	0	0	0.5	45	0	0	0	0	21	2811	0	11	0	0	0	0	0	0	0
İncirli (Aydemet)	6				2	1928	20	3				4						48									
Balcı Ayazması	2				1	235					0.5																
Orta	8					866												100		5							
Gönyeli	25	2				2653												10									
Litronda	10			2		126	55.25	1										146									
Analyonda	8				2	202	17											43									
Engomi (İncirli)	9					232.25	7					21						42		6							
Katolyonda	5					87	10											7									
Matyat	24					498	145.5											251									
Yukarı Lakatamya	2				1	451		1				20						280									
Aşağı Lakatamya	11					982												897									
Deftera	12					370	42											261									
Aya Marina	5					31												25									
Margi	7					429	4	1										25									
Anaya	2					132	11																				
Ayos Vavatsinya	5					4	45											35									
Pera	2				1	101	12											52									
Malunda	10			4		192	43											118									

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahtı, çiftlik, havlı, duhan, hâsılık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	ceviz ağacı (ad.)	dut ağacı (dön.)	dut ağacı (ad.)	fındık ağacı (dön.)	fındık ağacı (ad.)	harup ağacı (dön.)	harup ağacı (ad.)	zeytin ağacı (dön.)	zeytin ağacı (ad.)	incir ağacı (dön.)	incir ağacı (ad.)	badem ağacı (dön.)	badem ağacı (ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	limon, portakal ağacı (ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
Merika	2					8	5											4									
Argadez	2					52	14											26									
İligoroz	6					32	6.5											34									
Aratyu	12			1.45		418	16											190									
Vavatsinya	9			1.4		1.5	91.25											104									
Şillura	11				1	317												87									
Koççat	6				1	322	8										20	18									
Yerolakko	3					82																					
Aya Vasil	8					356																					
Mammari	1					59	1											8									

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, fraht, çiftlik, havlı, duhan, hâsılık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	(ad.)	dut ağacı (dön.)	(ad.)	fındık ağacı (dön.)	(ad.)	harup ağacı (dön.)	(ad.)	zeytin ağacı (dön.)	(ad.)	incir ağacı (dön.)	(ad.)	badem ağacı (dön.)	(ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	(ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
DEĞİRMENLİK	329	0	0	0	6	2504[3.25	585.5	19.5	0	0	21	216	0	0	0	61	0	2531	0	4	0	0	0	0	4	0	0
Mesokelepsi (Kaymaklı-yı Kebir)	4					1427																					
Küçük Kaymaklı	25					1682.25												46									
Palırkodise						20																					
Trahona	2				1	1490		6								90											
Margo	7					1081	1	1				150						40									
İstrovillo	1					450					5							100									
İsmolof	5					595	46					6						160		4							
Aya Sozomeno	18					992	19	7			8							112									
Manastır Kon	12					597	3											39									
Dizdar	11					736	6					60						566									
Eğlence	4				1	802	1											43							4		
Dali	28					764	55											91									
Anyemilye	1					505																					
Minareli	26					2359	173.5	2.5										207									
Luricine	39					2098	112											130									
Podamya	14					504	30											31									
Tarhun	9					529	54											64									

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahtı, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	ceviz ağacı (ad.)	dut ağacı (dön.)	dut ağacı (ad.)	fındık ağacı (dön.)	fındık ağacı (ad.)	harup ağacı (dön.)	harup ağacı (ad.)	zeytin ağacı (dön.)	zeytin ağacı (ad.)	incir ağacı (dön.)	incir ağacı (ad.)	bademağacı (dön.)	bademağacı (ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	limon, portakal ağacı (ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
Hardacodisse M. –Değirmenlik	4					777		2			8							420									
Palıkitre	17					2762	4											3									
Dimbu	5				1	497	1	1										6									
Bey	3					113												14									
Yenice	7					181												1									
Voni	2					251	19											80									
Piroy	10					626	28											137									
Abohor	44				1	1522.25	1									11		19									
Yeri	7				1	533												7									
Kalavaç	12					332	7											33									
Olmaya (?) [/Ormidye (?)]	3					102	7											4									
Alambra	1					41	3											65									
Delicipo	7				1	63.75	15											110									
Polidiko	1					601												3									

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahtî, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	(ad.)	dut ağacı (dön.)	(ad.)	fındık ağacı (dön.)	(ad.)	harup ağacı (dön.)	(ad.)	zeytin ağacı (dön.)	(ad.)	incir ağacı (dön.)	(ad.)	badem ağacı (dön.)	(ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	(ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
EVDİM	276	0	0	5	29	3343.5	598.25	20	0	5	22.75	0	0	0	0	673	0	1075	0	0	0	12	0	0	0	0	0
Evdim	58				8	638.25	29	13			1.5					131		183									
Pladanisa	27				1	268.25	1.75	2			3.25					69		175									
Aya Toma	15				2	140.5	0.5				1.75					118		136									
Anoyra	28				5	345.5	2				1.25					133		81									
Yerovasa	12					146	2.5				2.5							16									
Malya	41			4	1	433.5	341.5	2			6.75							40				6					
Pissuri	11				1	125	11				2					34		42									
Paramali	27				3	776.75	14	2								26		244				5					
Alektora	26				5	230.5	1	1			2.25					160		105									
Pahna	19				3	135.5	98.5											37				1					
Cisusa	12			1		103.75	96.5			5	1.5					2		16									

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	manchra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahtî, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	ceviz ağacı (ad.)	dut ağacı (dön.)	dut ağacı (ad.)	fındık ağacı (dön.)	fındık ağacı (ad.)	harup ağacı (dön.)	harup ağacı (ad.)	zeytin ağacı (dön.)	zeytin ağacı (ad.)	incir ağacı (dön.)	incir ağacı (ad.)	badem ağacı (dön.)	badem ağacı (ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	limon, portakal ağacı (ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
GİLAN	155	3	0	11	17	1766.25	1067.75	5	0	22	5.75	0	0	0	0	626	0	912	0	0	1	60	0	0	0	0	0
Gilan	24			1	1	206.5	176.25			6								29				8					
Koka	5			1		56.5	35			6								22				9					
Monyad	6	1			1	20	32.25			4								45									
Lanya	6				2	96.5	44				0.25					137		106				2					
Prasyo	8					189.5	8.5				2					22		62			1						
Kaloynade ?	4				1	68.5					0.25					13		14									
Aya Terap	1					8	7											2									
Goti	7				1	74	54											2									
Monagri	30			3	3	570	247	2								244		164				1					
Trimiklini	19			3		283	163	1		4						28		70				20					
Limnad	17			1	3	212.75	120.5			1	1.75					164		191				4					
Siliku	22	2		2	5	146	166.25	2		1						15		190				13					
Doro	6					35	14				1.5					3		15				3					

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, fraht, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen, dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	(ad.)	dut ağacı (dön.)	(ad.)	fındık ağacı (dön.)	(ad.)	harup ağacı (dön.)	(ad.)	zeytin ağacı (dön.)	(ad.)	incir ağacı (dön.)	(ad.)	bademağacı (dön.)	(ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	(ad.)	ahur, samanlık, develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
GİRİNYE	389	11	1	0	10	7956	190.75	24	0	8	24	241	0	0	0	1584	1	4447	0	0	0	162	0	4	0	0	0
Girinye	71	8	1		1	684	18.5	2			1	6				282		711				34					
Temlos	7				1	260.75	0.5	1								107		179				2					
Karmi ve Trimit	4					72	2.5	1								30		433				1					
Elea ve Efteriha	1					2	4	1								1		43									
Mahalle-i Câmi–Lapta	89	3			1	2118	122	11			20	39				119	1	984				11					
Vasilya	25				1	513	11				0.25	32				42		423				13		2			
Yorgos	11				1	244.25	6.5				1	53						16									
Margi	3					118.5	4					11				3		53						2			
Kanili	26				1	647.75	3	1				27						247									
Larnaka	4					144	1.5				1.25					4		83				6					
Ayarmola	14				1	311.5										3		26									
Ayarini	8					6.25				8								3									
Ağırda	21					513.5										58		181				41					
Kömürcü	8				1	243		1								42		99				1					
Hota	11					172																					
Plaşa	7					136						18				3		17									
Krini	7					130		1								4		23									
Dikomi	3					351						50						8									

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahti, çiftlik, havlı, duhan, hâsılhk (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	(ad.)	dut ağacı (dön.)	(ad.)	fındık ağacı (dön.)	(ad.)	harup ağacı (dön.)	(ad.)	zeytin ağacı (dön.)	(ad.)	incir ağacı (dön.)	(ad.)	badem ağacı (dön.)	(ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	(ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
Gazipifan	38					663	11.75	5								576		521				34					
Arab	5					125										26		21									
Aya Pihtido	9					262	5.25				0.25					276		302				18					
Melanisko	9				1	25	0.25									2		5									
Harçeh	7					12.5					0.25	5				1		9				1					
Durkari ve Trapeza	1				1	201										10		100									

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahû, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen, dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	ceviz ağacı (ad.)	dut ağacı (dön.)	dut ağacı (ad.)	fındık ağacı (dön.)	fındık ağacı (ad.)	harup ağacı (dön.)	harup ağacı (ad.)	zeytin ağacı (dön.)	zeytin ağacı (ad.)	incir ağacı (dön.)	incir ağacı (ad.)	badem ağacı (dön.)	badem ağacı (ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	limon, portakal ağacı (ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
HIRSOFİ	563	0	0	0	53	10776.5	71.75	26	2.25	20	215	0	0	0	0	106	0	564	0	0	0	73	0	0	0	0	0
Hırsofi	49				2	677.75	4.5	1			22.25					26		44				2					
Giritmarut	10				2	155	7			1	5.5					1		8				4					
Milya	8				2	78					1.5																
Simu	1					51	2.5	0.5										5									
Sarama	22					223		1			11							16									
Evratu	19				1	387.5	1.5	1		3	18					7		26				5					
Filusa	5					143.5		1			5.5					4		4									
Trimitusa	21				2	223.5		1			6					2		13				1					
Malatya	21				3	695	0.5	5.5			22					1		22				4					
İstinco	25				1	365	1				12.5																
Çinusa	7				1	64.5	1				1							5				4					
Melandra	24				3	365	14.5				12					10		23									
Anadyu	12				1	449	3.5			1	1.5							15				1					
Liso	5					81					4.5							5				1					
Aya Merkori	1				1	25												5									
Zaharka	3				1	97.5					2					1		4									
Aya Sidiro	11				1	261.5	2				9							15				3					
Mirminko	6				1	154			2.25									6									
Platosa	22				1	471	0.5	2			5.25					5		25				7					

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahtî, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	(ad.)	dut ağacı (dön.)	(ad.)	fındık ağacı (dön.)	(ad.)	harup ağacı (dön.)	(ad.)	zeytin ağacı (dön.)	(ad.)	incir ağacı (dön.)	(ad.)	badem ağacı (dön.)	(ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	(ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
Peristorona	3					99.5					1.25					2		1									
Arudez	43				2	1126					24.75																
Turuşa	1					12																					
Androliku	33				7	549	2	2			2.5					5		27				2					
Faslı	6				2	108.5					1.75																
Lukroni	6					43					0.5																
Akurdalya	4					22																					
Milyu	1										0.25																
Tera	32				2	516.5		2			12					20		24				1					
Girittera	10					162	6.5				4					1		2									
İskulli	5					43.25				1	0.75					6											
Magunda	26				4	412.25	0.25	4		1	0.5					1		22				20					
Aymakor	1				1	25												5									
Vorri	12				1	202.75	4	1			3.75							9				8					
Koçina	14				4	402					0.5					1		25				1					
Pomo	2					49					0.5							3									
Yalya	39				4	429.5	11	4		12	8					11		42				4					
Poli	43				2	1363.5	9.5			1	6					2		144									
Melamyu	10				1	243					8.5							19				5					

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahti, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	(ad.)	dut ağacı (dön.)	(ad.)	fındık ağacı (dön.)	(ad.)	harup ağacı (dön.)	(ad.)	zeytin ağacı (dön.)	(ad.)	incir ağacı (dön.)	(ad.)	badem ağacı (dön.)	(ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	(ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
KARPAS	332	0	0	0	17	9764.5	54	60.25	0	0	83.5	44	0	0	0	24	0	486	0.5	8	0	0	0	0	0	0	0
Trikomo	14					294.5	7											27									
Yerani	1					13																					
Aya Elya	2					12					2							12									
Ovkoroz	7				1	329	3											62									
Topcu	7				1	74.5												22									
Ayostasi [/Ayistat]	6					213		2												6							
Kom-i Kebîr	16					214.5	13	2								5		65									
Livayi [/Livati]	21					641		3										13									
Padric	2					35						7						5									
Aya Totoro	26					331	4	1										10									
Eftakomi	8					171.5		1										2	0.5								
Kumyalık	3				1	69																					
Pladanisso	35					843		5								2		1									
Litronkomi	12					478.5		2			2							56									
Kiridya	12					188	1.5											25									
Vasili	5				1	438		5			15.5					13		35									
Ayandroniko	28				2	1707.5	24.5	23.5			49.5							22									
Kilanimoz	4					94					6					4		14									

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, fraht, çiftlik, havlı, duhan, hâsılık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	ceviz ağacı (ad.)	dut ağacı (dön.)	dut ağacı (ad.)	fındık ağacı (dön.)	fındık ağacı (ad.)	harup ağacı (dön.)	harup ağacı (ad.)	zeytin ağacı (dön.)	zeytin ağacı (ad.)	incir ağacı (dön.)	incir ağacı (ad.)	badem ağacı (dön.)	badem ağacı (ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	limon, portakal ağacı (ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
Aya Simyo	11				1	212.5		1			1							25									
Yalusa	2					51					2.5							5									
Milanarka	11				1	342		1			5							74									
Koroviya	26				1	673.5	1	4				5						6		2							
Kalaburnu	33				8	902.5		6				32															
Kalatya	40					1446		3.75										5									

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahti, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	ceviz ağacı (ad.)	dut ağacı (dön.)	dut ağacı (ad.)	fındık ağacı (dön.)	fındık ağacı (ad.)	harup ağacı (dön.)	harup ağacı (ad.)	zeytin ağacı (dön.)	zeytin ağacı (ad.)	incir ağacı (dön.)	incir ağacı (ad.)	badem ağacı (dön.)	badem ağacı (ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	limon, portakal ağacı (ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
LEFKE	395	14	2	0	7	6404	235	30	0	79	86	365	0	0	0	111	8	2687	0	46	0	38	50.75	6	0	0	0
Lefke	193	14	2		4	3221.25	178.25	15		65	45.5	153				29		1299		3		18	50.75	6			
Anbaliku	32					560		2		2	2.75	42				7		173				17					
Varuşa	9					181												21		4							
İstroğolo (?)	26					958	1	5				10				26		358		22							
Anbelye	2					1.25										2		5		1							
Aya Totora	14					228		1										126		15							
Kambo ve Çakistre	8					4	34.25			3	2.25							6									
Koraku	8				1	34	5.5			3	3.5							50									
Temmirka	11					20.5				4	3	10				4	8	16									
Evrihu	13					136.5	9	3			4	12						66									
Ağrolladu	2					8.5				1	2.5							8									
Flasu	20					70.5	4.5	1		1	6.5	33						85		1		1					
Katizade [/Katide]	4					20					2	3						20				1					
Aya Pifan	19					120					3.5	80				25		114				1					
Linu	7					108.5	2.5	1			7.5	3						67									
Çamlı [/Kalahorko]	9				2	352		1								17		53									
Aya Yorgi	9					57		1			3	2				1		51									
Aya Nikola	3																										
Peristoranari	6					323						17						169									

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahtî, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen, dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	ceviz ağacı (ad.)	dut ağacı (dön.)	dut ağacı (ad.)	fındık ağacı (dön.)	fındık ağacı (ad.)	harup ağacı (dön.)	harup ağacı (ad.)	zeytin ağacı (dön.)	zeytin ağacı (ad.)	incir ağacı (dön.)	incir ağacı (ad.)	badem ağacı (dön.)	badem ağacı (ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	limon, portakal ağacı (ad.)	ahur, samanlık, develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
LEYMASON	340	28	1	3	7	4281.75	686.25	36	0	39	5	0	0	0	0	1869	0	2319	0	0	0	51	0	0	0	0	0
Leymason	211	28	1			2217.75	454.75	22		12						635		1430									
Ayandihona	5				1	153.5	1				3					115		74				5					
Akrunda	5					140		3								135		110									
Pendakomo	12					340.25										133		127									
Fasulya [/Fasulla]	5					140	65.5	1.5								160		60									
Vasa	1					1	3.5											5				1					
Moni	1					20	1.5									12		4									
Oğronko	7			1		21	42.5	3								10		44				6					
Aya Pavlo	7			1		3.25	46	1		2	1.5					20		84				3					
Masikoloni	14				2	265	9.5	1								264		190				7					
Mesaidonya	8					37					0.5					49		16									
Aya Atanaş						28												7									
Finikarya	3					41.25										55		10									
Putayaka	17					175.25	0.25	2.5								118		38				2					
Armenohor	5					159	1.5									65		45									
Manağrul	14					288	3									30		26				2					
Pirko	8				1	55	0.5									54		14				2					
Podamidisse	1						11.75			1								5				2					
Aya Todoro	8					3.5	29.5	1		24								17				21					
Tarhun	8			1	3	193	15.5	1								14		13									

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahtı, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	ceviz ağacı (ad.)	dut ağacı (dön.)	dut ağacı (ad.)	fındık ağacı (dön.)	fındık ağacı (ad.)	harup ağacı (dön.)	harup ağacı (ad.)	zeytin ağacı (dön.)	zeytin ağacı (ad.)	incir ağacı (dön.)	incir ağacı (ad.)	hadem ağacı (dön.)	hadem ağacı (ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	limon, portakal ağacı (ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
MAGOSA	43	1	0	0	3	2811	186.5	12	0	0	20	35	0	0	0	0	0	17	0	4	0	0	0	0	0	0	0
Magosa Kalesi Varoşu	13	1			2	736.5	153.5	9				35															
Aya Sergi	18				1	1785	7	1										7		4							
Engomi	9					121.5	26	2			20							10									
Limye	1					168																					
Güğercinlik	2																										

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahtî, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	(ad.)	dut ağacı (dön.)	(ad.)	fındık ağacı (dön.)	(ad.)	harup ağacı (dön.)	(ad.)	zeytin ağacı (dön.)	(ad.)	incir ağacı (dön.)	(ad.)	badem ağacı (dön.)	(ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	(ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
MESARYE	800	0	0	0	24	43334.25	374	48	1	0	5.25	96	0	0	0	34	0	1340	3	19	0	0	0	0	0	0	0
Vadili	43					1344	48	11																			
Arçoz	10				2	985					2							15									
Meluşa	10					304																					
Ornuta	21				1	1655	79.5	9										11									
Pirga Çiftliği	6					400																					
Aya Listre Çiftliği	1				1	502																					
Sinde	35					725	10																				
Istroncilo	35				2	2174	31	4										6									
Tiremetuşa	13				1	427	3	1																			
Pergamo	5				1	464	8	2			2							43									
Mora	27				2	1619	10	2																			
Paşaköy (Aşa)	36				1	1408																					
Pedrohan	4				1	252																					
Avdelloro	1					50																					
Dimbu	1					75												2	3								
Afanya	32				3	2146	4											27									
Lisi bahçeleri	2						2																				
Aya [/Aya Kebir]	18					1314	12	3										1									

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahti, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	(ad.)	dut ağacı (dön.)	(ad.)	fındık ağacı (dön.)	(ad.)	harup ağacı (dön.)	(ad.)	zeytin ağacı (dön.)	(ad.)	incir ağacı (dön.)	(ad.)	badem ağacı (dön.)	(ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	(ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
Kırklar Makamı Tekkesi Aya k.						1084																					
Drolli	2					115												2									
Ormidya	1																										
Kukla	25					1545	28											10		4							
Makrasika	1					61	46	1										4									
Avkoro	11					623	15																				
Kalopside	16					386																					
Ligopedri	31					1275	6	3																			
Prasko	5					44		1																			
Gaydura	1				1	202																					
İstolloz	10				2	799	11	1			1																
Peristerona	31					938												3									
Milya	2					472						19															
Marata	6					364																					
İlide (?)	1					78																					
Sandallar	4					983.5	18					45						31									
Aloda	10					146.5																					
Yanagra	43					2213	6					20						75									
Arnai	8					135	6	2																			

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahtî, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	(ad.)	dut ağacı (dön.)	(ad.)	fındık ağacı (dön.)	(ad.)	harup ağacı (dön.)	(ad.)	zeytin ağacı (dön.)	(ad.)	incir ağacı (dön.)	(ad.)	badem ağacı (dön.)	(ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	(ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
İspetariko	5					94.5	6	1				12															
Mandıra-i Alaksi	8				3	289	2.5									10		33									
Aya Yorgi İspetariko	6					315	10	2										90									
Singrasi	21					2422	1	3										80									
Lapotos	18					541.5														10							
İpsillad	19					1576												22									
Piladan	21					1029					0.25					10		171									
Lefkoniko	23					1009.5	5	2										123		2							
Akatu	3				1	190.25	2.5		1							2		55									
Haritmi	6					253												125									
Malunda	5					282	1.5											100									
Kufez	21					1258.5												53									
Kunedra	35				2	2135												38									
Çatoz	47					2434										9		64		3							
Viçsada	19					884										3		11									
Görneç	22					718	2											145									
Musulida	1					111																					
Ankastina	12					464																					

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahti, çiftlik, havlı, duhan, hâsılık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	(ad.)	dut ağacı (dön.)	(ad.)	fındık ağacı (dön.)	(ad.)	harup ağacı (dön.)	(ad.)	zeytin ağacı (dön.)	(ad.)	incir ağacı (dön.)	(ad.)	badem ağacı (dön.)	(ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	(ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
OMORFA	319	0	0	0	22.5	14249.87	34.75	13.5	0	5	9.75	227	0	0	0	10	0	1135	0	20	0	21	0	0	7	1.5	0
Omorfa	23				2	3251.25		1.5								10		73									
Filya	1					32												5									
Masari	1					386						15						65									
Nicide	8					144												1									
Arkacı	21					783												15									
Çıra [/Kire]	1					597		1										100									
Rosolyo [/Hırsilyo]	1					62						2						2									
Prasyo	1				1	131																					
Gaziviran	18				1	1058.5		1		2	1	17						72		9		1					
Kaput	3					201												5									
İflopi	5				1	103	1											51									
Denya	12					702	18				6.25							66									
Pedre	24				2	2082.5	4.75	4			2.5	31						237		1					7		
Elya	53				6	1596	2.5					12						61									
Angolem	11				1.5	308												2		2							
Peresterona	61				4	1222.62	4.5	1				10						111		8		20					
Kodrafa	22				1	326		1				61						22									
Vizaca	2					56		1				6						4									

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahû, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	(ad.)	dut ağacı (dön.)	(ad.)	fındık ağacı (dön.)	(ad.)	harup ağacı (dön.)	(ad.)	zeytin ağacı (dön.)	(ad.)	incir ağacı (dön.)	(ad.)	badem ağacı (dön.)	(ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	(ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
Orunda	17				1	300	2	1		3								33									
Akaça	21				1	599.5	2	2				50						155									
Avlona	3				1	116						21						12								1.5	
Meniko	10					172.5						2						43									
Astromerid						10																					
Aya Marina						10																					

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahtı, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	(ad.)	dut ağacı (dön.)	(ad.)	fındık ağacı (dön.)	(ad.)	harup ağacı (dön.)	(ad.)	zeytin ağacı (dön.)	(ad.)	incir ağacı (dön.)	(ad.)	hadem ağacı (dön.)	(ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	(ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
PİSKOPİ	280	3	1	2	18	3858.5	383.75	10.5	0	3	18.75	0	0	0	0	1904	0	510	0	0	0	35	0	0	0	0	0
Palodya	1					8										5											
Pano Polemidya	15					151		4								183		53									
Kado Polemidya	31					574.25	7	1		1						517		50									
Asomado	8				1	282.25	2				2					144		15									
Korfi	1			1		11.5	15									15		5									
İspidallı	11				3	142.25	8									217		35				2					
Yerasa	1					4	0.5									10		6									
Poramide						1.5										5		4									
Zakaci	4					31										47		9									
Erimi	1															3											
Kando	20				2	132.5	12				1	4				90		40				4					
Koloş	23				1	236	55.5					2				287		62									
Fasuri	2					60.5	1											2									
Kado Çividis	19			1	3	121.75	111	1		1						14		67				28					
Pano Çividis	5				1	17.5	28				1.5					3		22									
Piskopi	138	3	1		7	2084.5	143.75	4.5			9.25					404		140				1					

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, fraht, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	ceviz ağacı (ad.)	dut ağacı (dön.)	dut ağacı (ad.)	fındık ağacı (dön.)	fındık ağacı (ad.)	harup ağacı (dön.)	harup ağacı (ad.)	zeytin ağacı (dön.)	zeytin ağacı (ad.)	incir ağacı (dön.)	incir ağacı (ad.)	badem ağacı (dön.)	badem ağacı (ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	limon, portakal ağacı (ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
TUZLA	915	83	4	0	6	34414.5	352.5	34.5	0	0	29	221	0	0	0.25	2682	20	7636	0	39	0	232	0	0	19	0	2
Baş (Sodira) M.	129	23	1		2	4972.5	26	2								3		337							1		
Milhan [Hala] Sultan Dergahı	4	16	2		1	1687	14	5										1305							2		
İskele-i Tuzla Kasabası	188	43	1			2455	34	8								110		450							11		
Tuzla İskelesi Câmi-i Şerîf Evkâfı		1																74									
Suhteler	2					540												16							2		
Menevi	16					1191												1									
Mormenekşe	26					891												75									
Menoya	21					1091	2	3			1					28		335									
Çite	21					1500	36	1								31		175							3		
Celye	18				1	783												5		20							
Vuda	41					1751	20	0.5			0.5					10		234									
Kallabya	31				1	698												157									
Pirga	11					300	20.5											20				228					
Civisil	25				1	1391	4.5					27						319				3					
Aplanda	2					190						6						75									

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, fraht, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	(ad.)	dut ağacı (dön.)	(ad.)	fındık ağacı (dön.)	(ad.)	harup ağacı (dön.)	(ad.)	zeytin ağacı (dön.)	(ad.)	incir ağacı (dön.)	(ad.)	hadem ağacı (dön.)	(ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	(ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
Aya Nana	7					31	2									9		105		2							2
Arpere	1					95	1																				
Alatirko	11					511.5	0.25				5					9		58									
Pile	16					613												4									
İğlisiye	11					893	27					30				17		157									
Ana Fodiye	21					954	1				7	14				5		155									
Mazato	14					2933	13									23		222		4							
Alamino	40					2025.5	1	4			4	96			0.25	32		513		6							
Aya Totro	31					1009	4	1								280		287									
İpsemadizmeno	2					225	2									95		42									
Kofunya	65					2160		3								282		521		1							
Şirocidya	8					229	10.25	2								240		168									
Dohni	39					1556.75	9				5.5	8				723		453				1					
Kalavusun	43					703.75	8				5.5	5				293		477									
Maroni	16					428.5	3	1								213		76									
Vavla	4					31	19									58		27									
Tatlısu	24					523.5		2								178		207									
Yukarı Lefkara	27					68.5	95	2			0.5	35				43	20	586		6							

VI- Temettuât Defterlerine Göre Kıbrıs'taki Gayr-i Müslimlerin Kazâ ve Köylere Göre Mal Varlıkları

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahtî, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	(ad.)	dut ağacı (dön.)	(ad.)	fındık ağacı (dön.)	(ad.)	harup ağacı (dön.)	(ad.)	zeytin ağacı (dön.)	(ad.)	incir ağacı (dön.)	(ad.)	badem ağacı (dön.)	(ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	(ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
BAF - KUKLA	1396	2	0	13	56	25989.75	2018	63.5	0	30	1228	0	0	0	0	65	0	4151	0	0	0	132	0	0	0	0	0
Kasaba-i Baf ma'a İhtima	65	1			2	640.5	37.5	5			35							121				1					
Marahunda	24				1	673		1			24.5							47									
Loraka	28					506.5	0.5	1			26																
Trimitusa	12				2	130					8.5							2									
Konya	14					112					11.5																
Anavarkoz	13				1	331	8				13							6									
Cisonerka	30					841.5	2	1			18							1									
Dala	23					426.5		2			20							5									
Mesoyi	26					656.5		1			19.5					1		13									
Armu	39					1035.5	33	1			29.5					5		31				5					
Mesahorko	25				1	508	13	1			16					2		42				2					
Peya	48				2	1604	13	4			9							17									
Emba	42					798.5	4.5	2			22																
Çada [/Şada]	46				1	999	4.5	1			32.5							7									
Cili	32				4	896	18	1			31.5							21									
Usturunbi	46				1	1937	2	1			86							9									
Akurso	10					133					10.5							2									
Polem	46				1	1981	13.5	1			86							13									
İşati (İpşati)	3				1	23					3.5																

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	manâra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahû, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	(ad.)	dut ağacı (dön.)	(ad.)	fındık ağacı (dön.)	(ad.)	harup ağacı (dön.)	(ad.)	zeytin ağacı (dön.)	(ad.)	incir ağacı (dön.)	(ad.)	badem ağacı (dön.)	(ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	(ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
Tranya[/Derinya]	17					562	13.5				34.25							3									
Drimu	31					699	12.5	1			38.5							3									
Ledimbu	37				1	1221	4	1			83.5							46				1					
Kallepya	18				1	765	11	4			38.5							27									
Eledyu	3					104	2				1							15				14					
Piskopu	19				1	378.5	4.5	1			19							26									
Amarget	30				1	799	16	1			30.5							276				22					
Aya Marina	9					68	3				0.5							34				5					
Galatarka	24					187.5	139	1			33.75							259									
Pendalya	26				2	143.5	138	1			15.5							269									
Çilinya [/Gilinya]	27				1	165.5	174.5	1		5	24.5							249				7					
Aya Fodi	23			1	3	369	123	4.5		15	41							147									
İstado	29			2	1	401.5	177.5				38.5							236									
Asproya	11					140.5	13.5	1			11							21									
Pano Panaya	34				3	87.5	53			2	11.5							2									
Hulu	41				1	535	37.5	2			28.5							157				12					
Lemona	18				1	239.5	17	1			17.5							53				6					
Nada	26				3	224.5					5					4		78									
Celocedra	19				4	115	4				4.5							159				1					
Kannavyu	7					75	4.5	1			7.5							44									
Salamyu	29				4	219	75	1			1.5							278				1					
Mesana	9	1				127	19	1			11							60				6					
Aya Yanni (Çamlı Manastır)	8			1	1	179	80	4		1	18							150									

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahtî, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	ceviz ağacı (ad.)	dut ağacı (dön.)	dut ağacı (ad.)	fındık ağacı (dön.)	fındık ağacı (ad.)	harup ağacı (dön.)	harup ağacı (ad.)	zeytin ağacı (dön.)	zeytin ağacı (ad.)	incir ağacı (dön.)	incir ağacı (ad.)	bedem ağacı (dön.)	bedem ağacı (ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	limon, portakal ağacı (ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
Aya Nikola	18			1		96.5	109.5				13.75							14				7					
Filusa	28			1		157.5	135	1		4	27.75							69				9					
Predor	29			5		204	223.5	1			39.5							34				13					
Cidares	17					198	139	1			21							61									
Arminu	17			1	1	236	88	1			11.5							73									
Kidas [/Cidas]	1					116					5							10									
Prasko	3			1		70	15	2			1.25							129				10					
Pano Arkimandriye	14				2	247.5		1			1.5					18		58				1					
Kato Arkimandriye	10					209	3	2			14					23		90									
Musere	1				1					1	2							5									
Sosyo	8					141	8	1			9					2		133									
Kukla	43				2	207	0.5	2			10.25					3		226				1					
Mandriya	6				1	259					3.5							17				3					
Mamonya	14					19.5		1			4							44				3					
Traşipedevle	6				3	193	7				1.5							80				1					
İstavrakonno	5					68												96									
Dimi	25					165.5	10			2	1.5							11									
Anarida	17				1	228					2.5					4		12									
Aşelya	11					213		1			14							1				1					
Yeroşibo	47					805	8				19.75							10									
Nikoklo	9					123.25					7.25					3		49									

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahtı, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	ceviz ağacı (ad.)	dut ağacı (dön.)	dut ağacı (ad.)	fındık ağacı (dön.)	fındık ağacı (ad.)	harup ağacı (dön.)	harup ağacı (ad.)	zeytin ağacı (dön.)	zeytin ağacı (ad.)	incir ağacı (dön.)	incir ağacı (ad.)	badem ağacı (dön.)	badem ağacı (ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	limon, portakal ağacı (ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
DAĞ	1153	0	0	116.41	7	20411.75	4692.99	25.75	0	0	0.5	10	0	0	11	0	0	6867	0	0	0	0	0	0	0	16	0
İncirli(Aydemet)	90					502	15.5											23									
Balcı Ayazması	46					424.25	40.5											64.5									
Gönyeli						17	3											125									
Litronda	89			4		1050.25	821	3										1514									
Analyonda	17			1		493.5	86											44								1	
Trimetye	26					842												24								13	
Engomi (İncirli)	22				1	66.5												8									
Aya Varvara	50				1	2036.75	259.5											298									
Ayos Tirmitye	14			1		1055	45	1										203									
Matyat	15			1		273.5	63	1										189									
Yukarı Lakatamya	18					351	1	1										118									
Aşağı Lakatamya	33				1	906	3	2				10						222									
Deftera	49					2448	178	1			0.5							341.5								1	
İkliro	64			7		1275	287.5	11										762									
Aya Marina	8					158.25	6	1										169								1	
Piskopiyo	15			1.25		303	80.75	1										74									
Anaya	18					673	24.5											36									
Aya Yani Malunda	13			0.12	1	491	34.5											53									
Ayos Vavatsinya	41			13.12		432.75												482									
Pera	58			4.75		1540	233	2										286									
Kamya	28			2		435	144	1										71									

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, fraht, çiftlik, havlı, duhan, hâsılık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	(ad.)	dut ağacı (dön.)	(ad.)	fındık ağacı (dön.)	(ad.)	harup ağacı (dön.)	(ad.)	zeytin ağacı (dön.)	(ad.)	incir ağacı (dön.)	(ad.)	badem ağacı (dön.)	(ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	(ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
Merika	27			13.33		292	153											137									
Argadez	31			3		710	105.5	0.25										102									
Kapadez	38			3		524	182.5											123									
Karmaka	57			8.75		36	327.5											168									
Fikardo	8			2.12			70.5											28									
Lazanya	19			14		27	116.5											75									
Odu [/Orta]	30			11.78			290.75											305									
Guri [/Vorri]	14			2		9	180											54									
Kombiya [/Kanbi]	22			5.22		12	197											69									
Aya Pifan	6			0.75		5	8											3									
Agrocipye	4					98	9.75											37									
Aratyu	19			1.08		234	43	0.5										119									
Vavatsinya	32			5.25		33	186.37								10			233									
Mitsero	10			0.25		122	18											51									
Şillura	13					307									1			23									
Apliç	10			1.75			58											18									
Palyomedoho	35				1	933	1											94									
Yerolakko	25			1.14		733	53											34									
Aya Vasil	7					166																					
Mammari	18				1	317	5											10									
Kado Moni	11			0.25	1	107	22											24									
Palohor	65			7.5		13	339.87											53									

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahtî, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	ceviz ağacı (ad.)	dut ağacı (dön.)	dut ağacı (ad.)	fındık ağacı (dön.)	fındık ağacı (ad.)	harup ağacı (dön.)	harup ağacı (ad.)	zeytin ağacı (dön.)	zeytin ağacı (ad.)	incir ağacı (dön.)	incir ağacı (ad.)	badem ağacı (dön.)	badem ağacı (ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	limon, portakal ağacı (ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
DEĞİRMENLİK	1208	37	0	2.5	4	28569.62	2536.36	7	0	0	4	15	0	0	0	43	0	5112	0	0	6	0	0	0	0	1	0
Mesokelepsi (Kaymaklı-yı Kebir)	75	3		2		2537	180	1										90									
Küçük Kaymaklı	21					313																					
Palırkodise	43	5				1976																					
Trahona	20					878.25												4									
Margo	4					60																					
İstrovillo	75.5					2232.5	44											270									
İsmolof	48	22			1	1691	96											206									
Yerahorko	20	1				560	92											62									
Aya Sozomeno	23					345	14											7									
Dizdar	10					442	323	2				10						46									
Eğlence	36					983	5											3									
Dali	81				1	2886	242	2										251									
Anyemilye	22					552.5												27.5									
Minareli	19					815.5	69											131									
Luricine	13					621	53											24									
Podamya	12					489	64										40	42.5									
Tarhun	20					60	25											101									
Pano Horsiye M. –Değirmenlik	42					42.5	40											315									
Kado Horsiye M. –Değirmenlik	17					412	112.75											208									

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahtî, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	ceviz ağacı (ad.)	dut ağacı (dön.)	dut ağacı (ad.)	fındık ağacı (dön.)	fındık ağacı (ad.)	harup ağacı (dön.)	harup ağacı (ad.)	zeytin ağacı (dön.)	zeytin ağacı (ad.)	incir ağacı (dön.)	incir ağacı (ad.)	badem ağacı (dön.)	badem ağacı (ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	limon, portakal ağacı (ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
Aya Androniko M. –Değirmenlik	105					216.37	170.62				4							1233									
Hardacodisse M. –Değirmenlik	81	6				46.25	65.75	1										292									
Sirkanya M. –Değirmenlik	31					1	54.75	1										94									
Palıkitre	20					106	5											8									
Dimbu	28					800	57					5						32									
Çeri	47					1698	38											131									
Eksomodoş	34					1774.5	82.25											175									
Voni	60					573.5	115											161									
Piroy	7					619	9											12									
Yeri	22					1620	11.75											107								1	
Olmaya (?) [/Ormidye (?)]	19					589	76.5									3		97									
Alambra	16				2	771.25	96.5											202									
Korno	26					288.25	47.37											216									
Sevda	11					323	16.37											71									
Delicipo	12			0.5		54	34.75											65									
Mallora	4					102																					
Mosfilodi	25.5					389.25	86											194									
İşa	33					650.5	79.75											167									
Polidiko	25					451.5	130.25											67									

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahti, çiftlik, havlı, duhan, hâsılık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	ceviz ağacı (ad.)	dut ağacı (dön.)	dut ağacı (ad.)	fındık ağacı (dön.)	fındık ağacı (ad.)	harup ağacı (dön.)	harup ağacı (ad.)	zeytin ağacı (dön.)	zeytin ağacı (ad.)	incir ağacı (dön.)	incir ağacı (ad.)	badem ağacı (dön.)	badem ağacı (ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	limon, portakal ağacı (ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
EVDİM	375	1	0	27.33	8	3866.25	2620.25	18	0	17	56	0	0	0	0	442	0	650	0	0	0	31	0	0	0	0	0
Evdim	5					65.75	18	1			1					64		1									
Anoyra	31					222.5	63.5	3			6.25					183		94									
Vasa	43			4.33	1	562.75	460.5	1		1	1.75							57				8					
Arçoz	40			6	2	447.25	331.5	2			7							36				9					
Malya	11			2		109.75	69	2		1	3							15				3					
Fini	23			1		22	121.5			9	7.5							8									
Omodoz	85	1		7	2	717	708.25	2		4	2.25							37				1					
Ayavras	13			1		94.5	81				1					5		12				4					
Pissuri	45			1	2	728.25	30	3			18.5					189		256				2					
Pahna	51			2		658	484	2			4					1		84				3					
Cisusa	26			3	1	238.5	253	2		2	3.75							50				1					

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahtı, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	ceviz ağacı (ad.)	dut ağacı (dön.)	dut ağacı (ad.)	fındık ağacı (dön.)	fındık ağacı (ad.)	harup ağacı (dön.)	harup ağacı (ad.)	zeytin ağacı (dön.)	zeytin ağacı (ad.)	incir ağacı (dön.)	incir ağacı (ad.)	badem ağacı (dön.)	badem ağacı (ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	limon, portakal ağacı (ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
GİLAN	568	0	0	79.2	8.2	5219.75	5605.75	30	0	63.25	36.75	0	0	0	0	72.3	0	1612	0	0	2	81	0	0	0	0	0
Gilan	99			15		1141	786.75	4		37	2							76			2	36					
Mandirya	18			4		228	166.5			3	3.75							10									
Koka	4			1		63	40	1		4	0.5							39				13					
Monyad	3			1		20	8	1		2								35				1					
Lanya	35			10		485	609	1		0.25								223				1					
Kato Platres	16			1		45.75	187.5	1		5	0.5							5									
Tornadi [/Dumar]	6			2		22	75.5	1			0.75							1									
Pano Platres	3			6		23					1.5							3									
Prasyo	6			1		75.75	13	1			3.5					20		38									
Aya Terap	27			1		156.75	199	2			2					40		64									
Goti	80			6		1102	960	2			2.75							42				10					
Monagri	6					13	31									11		8									
Aya Mama	28			9		217.75	451.25	1			1					15		198				4					
Trimiklini	11			3	1	88.5	124	2		3								74				1					
Aya Yorgi	17			1		147.5	288	1										87									
Limnad	25			3		211.25	194	2			0.75					215		202									
Siliku	12			3		132.25	146	2								26		59				9					
Doro	24			2	1	347.5	157.25	2			6					2		87									
Perapeki	34			6		198	315.25	1		9	7.25							70				6					
Dora	15			2		139	146.25	2			0.5					16		39									
Lof	74			2.2	2	248.5	489	1			3.5					350		62									
Kapilyo	25				4.2	114.25	218.5	2			0.5					28		190									

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, fraht, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	(ad.)	dut ağacı (dön.)	(ad.)	fındık ağacı (dön.)	(ad.)	harup ağacı (dön.)	(ad.)	zeytin ağacı (dön.)	(ad.)	incir ağacı (dön.)	(ad.)	badem ağacı (dön.)	(ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	(ad.)	ahır, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
GİRİNYE	1046	2	0	3	35	20081.49	1188.23	78.5	0	23	174.12	641	3	0	0	5760	3	20120	0	6	0	256	6.5	20	0	0	0
Girinye	38	1				756	4	5								436		802				22					
Palyosofo	11					48	6	1			1.75					49		129				4					
Karmi ve Trimit	32				3	458	40	4			12	36				571		2342				6					
Elea ve Efteriha	7					208	20	2			6	2				198		577				4					
Praskovi M. –Lapta	72					54.5	19.25	8			11.5	99				61		306				1					
Aya Todoro M. –Lapta	89				3	692	55.5	4			13	41				104		990									
Podromo M. –Lapta	31					142.5	20.75			2	2	11				43		231				1					
Aya Anastasya M. –Lapta	62				1	130	25.75	3			11	3				137		382				10	5.5				
Aya Luka M. –Lapta	88	1				512	89	3			21.75	22				181		844				9					
Karava M. –Lapta	157			1		2628	453.75	7		1	53.5	26				962		3758				4	0.5				
Vasilya	16				2	420	28.75	6			5	93				49		695				35					
Yorgos	17					215.5	1.5					14						46									
Kanili	6					101	1	1				10				2		81									
Asamato	14				5	490.5	1.5	0.5			0.5					8		103									
Ağırlaki	23					647	24				1.75	62				38		576				32					
Sisklip	14				1	695	8	1			1.25	10				13		255				29					

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahtî, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen-dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	(ad.)	dut ağacı (dön.)	(ad.)	fındık ağacı (dön.)	(ad.)	harup ağacı (dön.)	(ad.)	zeytin ağacı (dön.)	(ad.)	incir ağacı (dön.)	(ad.)	badem ağacı (dön.)	(ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	(ad.)	ahır, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
Larnaka	24				1	692.5	7.5	1			3	9				15		463				2		2			
Karpaşa	13				1	293.5	8.25	0.5				28						134									
Mirti	48			1	3	1582.5	88	19		20	9	30	3			23		999		2		24		2			
Gürdemen	16				1	524	2																				
Kormacid	50				4	1940.5	6	1				17						223		4							
Ayarini	11				3	56.75	0.5											55									
Vunos	3					28												82									
Sihari	4				1	69						2						24									
Kutsovandi	5																										
Dikomi	52				2	1210	48.25					124						64									
Gazipifan	45					2040.12	51.82	4.5			0.5	36				1933	3	1386				40	0.5	16			
Aya Pihtido	22					887.62	2	3			2.87					722		311				12					
Harçeh	11					133	7	1			1					18		70				2					
Kallorka	13					99	19.5	1			7					10		333				12					
Aya Koroş	45				1	725	52.66	1			0.25	6				145		954									
Ak Manastır (Kûdüs-i Şerîf mülhakâtından)	8				2	856	43.5	1			4							2550									
Kahra Manastın	2				1	252	6				1					25		300				7					
Prasyo	2			1		494	46.5				4.5					17		455									

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahti, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	(ad.)	dut ağacı (dön.)	(ad.)	fındık ağacı (dön.)	(ad.)	harup ağacı (dön.)	(ad.)	zeytin ağacı (dön.)	(ad.)	incir ağacı (dön.)	(ad.)	badem ağacı (dön.)	(ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	(ad.)	alıur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
HIRSOFİ	668	3	0	0	25	14499.25	473.5	28.5	0	21	352.25	0	0	2	0	56	0	729	0	0	0	123	0	0	0	0	0
Giritmarut	31				2	892	45.5	2			37							56				15					
Fidi	31	1			1	921.5	60.5	1			32							8				3					
Milya	7					159	12.5				6.75																
Lasa	17					333.5	16.5	1			13.5							18				4					
Simu	23					747	31.5	1.5			21							67				45					
İskarko	5					153					5							2									
Filusa	17					203					2.75					8		7				2					
Malatya	4					108.5	4				4							5				1					
Çinusa	7				2	178.5					4							18									
Liso	43					844.5	7.5	1			36					11		36				1					
Aya Sidiro	17				3	711		1			19.5					1		60				2					
Peristorona	16				2	473.5		1			22					6		22				5					
Arudez	29				2	598.5	22	1			23							1									
Turuşa	39	1			1	814	28.5	1		1	12.5					4		65									
İnye	35				3	532.5	4	1			22.25							7									
Aya Narkeroz (?) Manastırı (Faslı karyesine yakın)	1					51	5	2			2							8									
Milyu	13					230		1			3.75			2		1		11				1					

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahti, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	(ad.)	dut ağacı (dön.)	(ad.)	fındık ağacı (dön.)	(ad.)	harup ağacı (dön.)	(ad.)	zeytin ağacı (dön.)	(ad.)	incir ağacı (dön.)	(ad.)	badem ağacı (dön.)	(ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	(ad.)	ahır, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
Akurdalya	8				1	191.5										1		2									
Girittera	47					863.5	17.75	6			19.75					2		11				2					
Hulu	10					79.25					1.25					5		7				3					
İskulli	5					212		1			4					1		17				1					
Yulu	40					1556.75	40.25	1			17							38				27					
Teletra	48	1				958.5	99	2			6							11				2					
Argaka	11				1	135.25	0.25				1.25							10				2					
İnyahorko	4					37					0.75																
Vorri	6					192.5		1			2.5							16									
Pomo	25					489										5		42									
Aya Marina	4				1	132												11									
Yalya	2					13	0.75											2									
Kadika	30				1	655.25	61.5	1		20	1.5							15									
Livai	15				5													9									
Poli	49					389.75	4	1			3.75					1		37									
Aya Tirmityano	26					559.5	12.5	1			22.5					10		52				4					
Melamyu	3					103.5					5							58				3					

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahû, çiftlik, havlı, duhan, hâsılık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	(ad.)	dut ağacı (dön.)	(ad.)	fındık ağacı (dön.)	(ad.)	harup ağacı (dön.)	(ad.)	zeytin ağacı (dön.)	(ad.)	incir ağacı (dön.)	(ad.)	badem ağacı (dön.)	(ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	(ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
KARPAS	638	13	0	0	6	26764.5	195.5	178.5	0	0	646	52	0	0	0	333	0	5435	0	34	0	12	0	0	0	0	0
Trikomo	74	1				3098.5		1										24									
Yerani	9					230												116									
Motarfa	6				2	260	2	1.75																			
Aya Elya	15					529						10						145		6							
Kom-i Kebir	34	1				1189	64	3			21					1		327									
Ardana	14					566		1										202									
Livayi [/Livati]	5					140		1																			
Padric	25					581.5	9.5	1				17						33									
Aya Totoro	15					339	5	1				5				5		58		10		8					
Kamaraz	3					406	13	2				5						12		2							
Kazdirga	18					1054		2										12									
Efiakomi	38					1208.5		1								2		93									
Vokolya	16					513		1										23		8							
Davroz	15					386		1												8		4					
Vavlos	18					998		1										423									
Kumyalık	24					1263	5	6			8																
Pladanisso	2					117		1										6									
Litronkomi	11					408		1			14					3		64									

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahtı, çiftlik, havlı, duhan, hâsılhk (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	(ad.)	dut ağacı (dön.)	(ad.)	fındık ağacı (dön.)	(ad.)	harup ağacı (dön.)	(ad.)	zeytin ağacı (dön.)	(ad.)	incir ağacı (dön.)	(ad.)	bademağacı (dön.)	(ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	(ad.)	ahur, samanlık ahırlık (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
Neda	11					513		4			6					17		186									
Ayandroniko	27					899.5	5	12.25			68.5					5		172									
Vunilika	13					999	6.5	7			11.5							235									
Kilanimoz	10					212					12					4		103									
Yalusa	52					1635	16.5	32			189					131		655									
Milanarka	18					374	2.5	3			5	15						125									
Leonarisso (Zeâmet)	53				1	1958	30.5	8.5			36							414									
Dibkarpas	112	11			3	7687.5	36	86			275					165		2007									

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahtî, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	(ad.)	dut ağacı (dön.)	(ad.)	fındık ağacı (dön.)	(ad.)	harup ağacı (dön.)	(ad.)	zeytin ağacı (dön.)	(ad.)	incir ağacı (dön.)	(ad.)	badem ağacı (dön.)	(ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	(ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
LEFKE	1099	13	0	38	12	10667.5	4791.75	45	0	721.5	342.25	805	0.5	0	0	44	0	3906	0	101	0	280	16.5	39	0	0	4
Lefke	15					33.25	10.5	2		10.5	1.5	36						219				1	15.75				
Anbaliku	3					71	4					4				3		25									
Galini	24					1025.25	6.5	1				12				4		293		2							
Litro	18					496		1								9		151		5							
Aya Marina	8					382		2								4		101		7							
Pirko	37					1478.5		1								14		517		54							
Kambo ve Çakistre	73	2		12		0.5	478.5			39	32							25				18					
Çiko Manastırı	16	6		3	7	2934	346	5		18	1.25	19						819				22					
Milikor	90						285.75			90	18	18						19				2					
Kaminarka	45					2	386.75	3		26	15							110		1		27					
Dirselyas [/Tirsel Elyas]	26					0.5	179.5	2		23	10							26				4					
Lemitu	48					0.5	257.5			14	12.5	12						3									4
Progromo	30					5	74			68	2	25						4				10					
Palyomilo	12				1		44.25			17		2						10									
Midulla [Midillü]	71	2					555	3		91	42							9				2					
Pedulla	30	1				1	335.5	4		25	4.5							15									
Kalapanayot	64	1				15.5	608	3		72	44	10						132		1		41					
Yeracez	18						121			6	1.5	4						29				24					

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahtî, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	ceviz ağacı (ad.)	dut ağacı (dön.)	dut ağacı (ad.)	fındık ağacı (dön.)	fındık ağacı (ad.)	harup ağacı (dön.)	harup ağacı (ad.)	zeytin ağacı (dön.)	zeytin ağacı (ad.)	incir ağacı (dön.)	incir ağacı (ad.)	badem ağacı (dön.)	badem ağacı (ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	limon, portakal ağacı (ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
Koraku	63					584	33.5	2		12	21.5	112				4		255		15		1	0.25	34			
Temmirka	39					351	4.5			3	14	32				4		95				2					
Kakopedre	53			8		175	176	2		30	37	18						75		16		6					
Sinehor [/Sinyenehorko]	19					210	29.5			1	3	61						28									
İspilai ve Kurdali	20			1	2	91.5	171.5			19		2						30				16					
Handirye	17			6			221			47	0.5	3						56				43					
Kiberunda	25			6			338			133	0.5	1	0.5					64				34					
Kalyana	22			2		37.5	29	1		5	10	3						45									
Galata	42					191.5	66.5	2		7	5.5	49						48				4					
Evrihu	102	1			1	1409.5	18			5	23	168						261				8		5			
Ağrolladu	4					41.5					1	3						14				1					
Flasu	20					168.5	5	3		2	16					2		123				3	0.5				
Katizade [/Katide]	20				1	323.5	1	1			4.5	69						81				1					
Aya Pifan	10					82					2.5	85						36				4					
Linu	35					352.5		4			12.5	52						115				4					
Çamlı	6					79					0.5	5						2									
Aya Yorgi	4					26					2.5							10									
Aya Nikola	6					87		2			2							31									
Aya Dimitri	4					12.5	5.5	1		3	1.5							30				2					

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahti, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	ceviz ağacı (ad.)	dut ağacı (dön.)	dut ağacı (ad.)	fındık ağacı (dön.)	fındık ağacı (ad.)	harup ağacı (dön.)	harup ağacı (ad.)	zeytin ağacı (dön.)	zeytin ağacı (ad.)	incir ağacı (dön.)	incir ağacı (ad.)	badem ağacı (dön.)	badem ağacı (ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	limon, portakal ağacı (ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
LEFKOŞA	583	59	0	0	0	2	6	0	0	0	[illegible]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Baş M.	101	11					1																				
Aya Sava M.	42	6					1																				
Fanoremeni M.	102	21																									
Aya Anton M.	80	2				1																					
Aya Yani M.	91	7					2																				
Kafesli M.	44	2																									
Aya Kaşano M.	45	1																									
Aya Luka M.	40	3				1	1																				
Ermeniyân M.	38	6					1																				

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahti, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	ceviz ağacı (ad.)	dut ağacı (dön.)	dut ağacı (ad.)	fındık ağacı (dön.)	fındık ağacı (ad.)	harup ağacı (dön.)	harup ağacı (ad.)	zeytin ağacı (dön.)	zeytin ağacı (ad.)	incir ağacı (dön.)	incir ağacı (ad.)	bademağacı (dön.)	bademağacı (ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	limon, portakal ağacı (ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
LEYMASON	1225	101	0	245.50	5	9829.75	9111.75	76.75	0	455	69.75	6	0.5	362	0	5677	20	11379	0	0	0	464	0	0	0	0	0
Aya Napa M.	145	81		14	1	1771.75	497.25	13		14	2					681		796				14					
Kaholiçi [/Kavilici] M.	74	18		6		200.75	258.25	6		2	1.5	6				342		267									
Aya Antoni M..	17	1				73.25										32		22									
Falonari	17			3		111.25	151	4		12						22		362				12					
Palyoklişe	12				1	147.75	37.75	1								95		120				7					
Azgada	24					145	52.25									207		251									
Pendekomo	11			1		381.75	5									108		181									
Fasulya [/Fasulla]	21				1	418.5	25	1								515		121				2					
Vasa	22			2		225.5	151	1		3	5					216		535				13					
Prasko	44			5.5		259.5	383.25	2		2	7.5					170		774				27					
Moni	25				1	743.75	4.75	1		1						276		324				8					
Sanida	28			2.75		125	184.75	1		1						132		385				8					
Oğronko	6			1.25		7	40.5											49				8					
Kalohoryo	29			10		80.5	550	1.75		14	7					7		362				8					
Celacı	72			13.25		812.25	616	8			22					177		628				8					
Aya Kostantino	9			6.25		7.5	207.5	1		7	2.5							175				22					
Aya Pavlo	25			19		4	318.5			18	12.5			15				130				13					
Masikoloni	3					13	3									24		20									

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, fırahtı, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	(ad.)	dut ağacı (dön.)	(ad.)	fındık ağacı (dön.)	(ad.)	harup ağacı (dön.)	(ad.)	zeytin ağacı (dön.)	(ad.)	incir ağacı (dön.)	(ad.)	bademağacı (dön.)	(ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	(ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
Mesaidonya	18					533	1.5	1								319		61									
Yermasoya	34			1		524.75	3.5	4								509		224									
Aya Atanaş	18			1		476.75	9									421		206									
Finikarya	14			2		149.75	13.25				0.5					199		82				5					
Atrako	12			11		0.5	133.5			4								151									
Abşu	30			9.5		318.5	214.5			3						559		341				15					
Manağrul	18					436										62		130									
Pirko	17			2		466.5	35	1		1						274		154				19					
Zopi	22			16		9.25	266.75	1		6						1		241				21					
Arakapa	20			3		93.25	155	3		3								443				7					
Miloz	10			2		17.25	99.5	3		4								128				2					
Kado Diyerona	5			0.25		23	29.5			1						4		80				2					
Lugara	16			3.5		43.25	174	1		14						17		116				7					
Podamidisse	23			23			199.75	1		21						5		97				4					
Pano Diyerona	33			7		29.25	536.75	7									20	1132									
Eftagonya	98			5		388.5	500.5	5		9						5		936				17					
Vikla	14			2.75		154	186.25	1			0.25					25		252				6					
Dimes	24			3		14.5	234			25								40				3					
Ağro	52	1		8		14	881.5			82			0.5	334				194				112					
Skopedra	8					1	82	1		7								62									

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahtî, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	ceviz ağacı (ad.)	dut ağacı (dön.)	dut ağacı (ad.)	fındık ağacı (dön.)	fındık ağacı (ad.)	harup ağacı (dön.)	harup ağacı (ad.)	zeytin ağacı (dön.)	zeytin ağacı (ad.)	incir ağacı (dön.)	incir ağacı (ad.)	badem ağacı (dön.)	badem ağacı (ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	limon, portakal ağacı (ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
Aya Todoro	15			6.25		12.75	252.5	1		45				13				80				46					
Kado Mili	9			3.75		7	144.5			13								57				18					
Palandirye	62			26.25		18	696.75	3		34						2		337				4					
Ağridya	24			9.5		2	277.5			34								31				5					
Aya Yani	29			11.75		4.5	343.5	1		75								117				16					
Tarhun	32			3		466.5	24	1			1					216		55				1					
Sodira	24			1	1	98	131.5	1			8					60		130				4					

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahti, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	cëviz ağacı (dön.)	(ad.)	dut ağacı (dön.)	(ad.)	fındık ağacı (dön.)	(ad.)	harup ağacı (dön.)	(ad.)	zeytin ağacı (dön.)	(ad.)	incir ağacı (dön.)	(ad.)	badem ağacı (dön.)	(ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	(ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
MAGOSA	456	10	0	2	6	10826	471	50.5	0	0	223.5	0	0	0	0	2	0	146	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Magosa Kalesi Varoşu	167	7		2		1392.5	410	44.5			223.5							11									
Aya Sergi	51	2				1928	5	1										9									
Derinya	57					1086	32.5																				
Fannaro	28					601	4	1										4									
Engomi	15					344.5																					
Limye	62				3	3275.5	8	2										50									
Paralime	57				2	1421.5	5	2								2		72									
Güğercinlik	19	1			1	777	6.5																				

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahtî, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	ceviz ağacı (ad.)	dut ağacı (dön.)	dut ağacı (ad.)	fındık ağacı (dön.)	fındık ağacı (ad.)	harup ağacı (dön.)	harup ağacı (ad.)	zeytin ağacı (dön.)	zeytin ağacı (ad.)	incir ağacı (dön.)	incir ağacı (ad.)	bademağacı (dön.)	bademağacı (ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	limon, portakal ağacı (ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
MESARYE	1340	3	0	0	24	63374.62	277.5	46	0	0	65.25	10	0	0	0	98	63.5	2264	4	57	0	0	0	0	0	0	0
Vadili	37					1949	43	6																			
Arçoz	5					32																					
Ornuta	31					1652																					
Istroncilo	21					882																					
Tiremetuşa	10					410												35									
Paşa (Aşa)	77				1	5847																					
Avdelloro	9					421.5												10									
Dimbu	9				2	404.5	10											6		15							
Afanya	19					772	8	1																			
Atyoni	127					8120	4	1										13		9							
Lisi bahçeleri	19					782	27	4									4.5										
Drolli	15					467	13	1										35		3							
Ormidya	10				1	635.5	1											28		1							
Lisi	60	1			3	2560	12	2									8	43	4	6							
Ahna	28				2	1583	1				3																
Makrasika	23					416	45	1										2		6							
Avkoro	27					1464.5	10.5				7							16		3							
Kalopside	43					1520																					
Ligopedri	2					102																					

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahtî, çiftlik, havlı, duhan, hâsılık (dön.)	hağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	(ad.)	dut ağacı (dön.)	(ad.)	fındık ağacı (dön.)	(ad.)	harup ağacı (dön.)	(ad.)	zeytin ağacı (dön.)	(ad.)	incir ağacı (dön.)	(ad.)	badem ağacı (dön.)	(ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	(ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
İkselofai	13					1001																					
Sodira	35				4	1818.5		10			20							1									
Prasko	85	2			2	2063												61									
Gaydura	13				1	379																					
İstolloz	29				2	1085																					
Peristerona	26				2	2008	4					5						61									
Pigi	30					1131												5									
Milya	18					571																					
Sandallar	7					160																					
Yanagra	20					641																					
Arnai	20					623.0	16	3				5								12							
İspetariko	8					362	4	1																			
Peraisi	10					253.5																					
Aya Yorgi İspetariko	29					1634.5	3	1										25									
Singrasi	12					568.5	7.5	3			1							2									
Lapotos	8					504										1		1									
Aya Napa	25					563.12		1										4									
Aya Yorgi Çere	2					105												2									
İpsoz	43					1957												17									

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahti, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	(ad.)	dut ağacı (dön.)	(ad.)	fındık ağacı (dön.)	(ad.)	harup ağacı (dön.)	(ad.)	zeytin ağacı (dön.)	(ad.)	incir ağacı (dön.)	(ad.)	badem ağacı (dön.)	(ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	(ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
Lefkoniko	89					5004	2.5											102									
Akatu	74					2903	22.5	7			25.25					89		1433									
Flamuda	19				2	291	12										51	151									
Aya Nikola	4				2	202	3											26									
Kufez	7					274												20									
Kunedra	5					41																					
Tirmen	27					194	16	1			9					8		147									
Vicsada	5					259																					
Maratoğno	69					4716.5	6	3										1		2							
Musilida	5					394																					
Ankastina	31					1648	6.5											17									

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahtî, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	ceviz ağacı (ad.)	dut ağacı (dön.)	dut ağacı (ad.)	fındık ağacı (dön.)	fındık ağacı (ad.)	harup ağacı (dön.)	harup ağacı (ad.)	zeytin ağacı (dön.)	zeytin ağacı (ad.)	incir ağacı (dön.)	incir ağacı (ad.)	badem ağacı (dön.)	badem ağacı (ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	limon, portakal ağacı (ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
OMORFA	956	4	0	42.75	14	23806.12	1761.25	17	0	351	33.49	323	120.75	4	0	1	0	1679	0	72	0	399	0	0	0	2.5	5
Omorfa	197	1				5243.25	0.25				1.5	19						141		53		1					
Filya	15	2				620.5	11.5			3		34						51		13		2					
Masari	2					125		1										9									
Nicide	10					407.5												1		3							
Arkacı	23					1383												61									
Çıra [/Kire]	26					952.5		1				6						53									
Sirkanohorko	32					814						1						9									
Liva-yı Sirkanohorko	2					93.25																					
Rosolyo [/Hırsilyo]	8					355.25		1				2						38									
Prasyo	17					579	1.5			1								4									
Gaziviran	1					51																					
Kaput	15				1	1095												30									
Denya	3					235	3.5					10						4									
İkselyani	2					10	2											7									
Pedre	41	1			3	1132	5.25	3			2.75	96				1		206				2					
Pendaya	5					477				4								35		1		1					
Elya	8					131.5	4.5				0.25	9						26									
Pano Zodya	32				1	1120												31				2					
Kado Zodya	24					774						12						7				3					
Astromerid	27					810.5												2									

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahtî, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen, dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	ceviz ağacı (ad.)	dut ağacı (dön.)	dut ağacı (ad.)	fındık ağacı (dön.)	fındık ağacı (ad.)	harup ağacı (dön.)	harup ağacı (ad.)	zeytin ağacı (dön.)	zeytin ağacı (ad.)	incir ağacı (dön.)	incir ağacı (ad.)	badem ağacı (dön.)	badem ağacı (ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	limon, portakal ağacı (ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
Peresterona	40					886						4	0.25					73				6					
Vizaca	6					62												21				4					
Nicidari	5					46	2.25			1		18						12				1					
Kado Kopya	26					938.5												1									
Podami	8				1	79	2											7		1							
Alona	41			9.5	1	53.75	271.5	1		41	2.87	5	40.5					37				53					
Aska	14			2.25		2.25	138.5			20	0.25	6	1					21				20					
İfterikoi	15			4		11.25	128.75	1		19	1		11.25					30				14					
Kannavya	21				1	4.5	91.75			10			0.25					91				112					5
Aya Marina	3				2	68	1											15									
Orunda	24					523	1	1										54		1							
Akaça	55				3	3160	9	1				38						193				4				1	
Avlona	17					317	7			2		13	1					40				2				1.5	
Meniko	47					1164	4	2		6	0.5	32						195									
Livadya	15			1	1	237	91			27	1.12	9	14					13				27					
Palahor	46			16		3	524.75	1		57	21		0.5					62				21					
Lagudera	17			1		39	85.5	1		26	0.5	3		4				26				27					
Polliseryo (?) [/Polidiko]	14			2		37.5	102			41	0.25		13					3				21					
Sarandi	14			1		0.5	58.75			34	0.25	6	4.5					10				14					
Alihino	15			3		1.5	72.75	1		17			17.5					17				31					
Pladanistasa	23			3		2.75	141.25	2		42	1.25		17					43				31					

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahtî, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	ceviz ağacı (ad.)	dut ağacı (dön.)	dut ağacı (ad.)	fındık ağacı (dön.)	fındık ağacı (ad.)	harup ağacı (dön.)	harup ağacı (ad.)	zeytin ağacı (dön.)	zeytin ağacı (ad.)	incir ağacı (dön.)	incir ağacı (ad.)	badem ağacı (dön.)	badem ağacı (ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	limon, portakal ağacı (ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
PİSKOPİ	357	0	0	19.75	6	5473.5	960	13	6	61	20.25	0	0	10	0	3370	0	1170	0	0	0	19	0	0	0	0	0
Palodya	9					135		1								170		18									
Kado Polemidya	20			1	1	319.5	22	2								332		59									
Asomado	2					60																					
Aya Fila	69			1		1233.25	23.5									1108		149				2					
Korfi	17			1.25		161.50	208									274		113				2					
İspidallı	3					135										123		20									
Yerasa	14			5.5		150.5	158.75									284		237				3					
Apeşa	13			4		215.5	70	1		1						148		87									
Poramide	12					211		1								276		105									
Zakaci	15				2	225.5	16	1		14						115		28				3					
Erimi	8			2		529	67.5	1	6							33		10									
Koloş	61					483.5	71.25	3		45				10		442		138				1					
Fasuri	41				2	1276.25	4			1						8		57				3					
Pano Çividis	25			5		179	251.5	2			20.25					18		118				5					
Piskopi	48				1	159	67.5	1								39		31									

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, fırahtî, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	ceviz ağacı (ad.)	dut ağacı (dön.)	dut ağacı (ad.)	fındık ağacı (dön.)	fındık ağacı (ad.)	harup ağacı (dön.)	harup ağacı (ad.)	zeytin ağacı (dön.)	zeytin ağacı (ad.)	incir ağacı (dön.)	incir ağacı (ad.)	badem ağacı (dön.)	badem ağacı (ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	limon, portakal ağacı (ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
TUZLA	1768	102	2	28	3	46831	4609.5	85.66	0	5	86.25	106	0	0	0	14335	0	47114	14.5	343	3	71	30	14	8	1	0
Baş (Sodira) M.	127	24			1	2680.5	45	8		1		2						63		2		1		14	2		
Küçük M. (Hurdepolise)	175	15	1			1496	104	5								38		337									
Aya Yani M.	149	21			1	1590.5	52	9			3					15		295	5		1				3		
İskele-i Tuzla Kasabası	231	41		1		1685.5	195.25	5										2301				6			1		
Mormenekşe	21					1516	6											92							1		
Menoya	2		1			150												43									
Çite	78					4515.5	72	7								35		121									
Celye	6					99												20									
Vuda	18					947	13											49									
Kallabya	2					40												17									
Pirga	15					317	24	1								20		185									
Civisil	3					100												1									
Aya Nana	3					50	21									3		27									
Tersafan	25					1231												7							1		
Ovroklini	40					2398					0.25							30									
Arpere	3					432												7									
Livadya	22					1063	30.5	1										2		12		1					
Aradip	130					8094.5	11				1					1		18	0.5	155						1	

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, fraktı, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	(ad.)	dut ağacı (dön.)	(ad.)	fındık ağacı (dön.)	(ad.)	harup ağacı (dön.)	(ad.)	zeytin ağacı (dön.)	(ad.)	incir ağacı (dön.)	(ad.)	badem ağacı (dön.)	(ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	(ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
Alatirko	20					1233	8.25	1								28		138									
Pile	20					508.75	4					1						8		1							
İğlisiye	18				1	1250	21.5	1								3		646									
Ana Fodiye	16					1378	16									5		364									
Alamino	15					363	3	1								9		121									
Aya Totro	32					1794	13	1.5			5					1166		991									
İpsemadizmeno	26					1163.75	37	3								823		847									
Kofunya	2					105										4		26		1							
İskarino	28					680.5	7.75	1								1336		485									
Drapya	10					22.5		1								21		448									
Şirocidya	32					970	43.5	3.66				3				1936		947									
Dohni	24					1146	17.25				1	5				1250		406				2					
Kalavusun	45					2032.25	66	8		2	4.25					1382		1417									
Maroni	21					942.5	30.5	1				37				746		468									
Vavla	22			1		500	168									813		608									
Laya	12			1		153.25	77	2			2.25	3				276		887	2	1	2	5					
Kado Lefkara (Aşağı Lefkara)	42					601.75	364.5	4			16					1113		5172	2	9							
Kado Dira	65					956.75	595.5	4.5			4.5					824		4017		61							
İstavruz M. –Yukarı Lefkara	77			5		251.5	536.5	4			19.25	35				479		5055		39							

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahû, çiftlik, havlı, duhan, hâsılık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	ceviz ağacı (ad.)	dut ağacı (dön.)	dut ağacı (ad.)	fındık ağacı (dön.)	fındık ağacı (ad.)	harup ağacı (dön.)	harup ağacı (ad.)	zeytin ağacı (dön.)	zeytin ağacı (ad.)	incir ağacı (dön.)	incir ağacı (ad.)	bademağacı (dön.)	bademağacı (ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	limon, portakal ağacı (ad.)	ahır, samanlık develik (ad.)	kamışlık, kavaklık (dön.)	ayva, armut, elma, nar ağacı (ad.)
Aya Yorgi M. –Lefkara	24	1				47.5	165				11.25	14				223		1985		10							
Aya Dimitri M. –Lefkara	60			5		159.5	416				10.5	3				294		4361	5	9							
Aya Androniko M. –Lefkara	20			1		107.75	146.25	1			2.5					138		1624		12							
Ora	51			7		1428.75	832.75	5			5.5	3				1131		7974		29		47					
Akapnu	15			3		135	115	3								6		1307				2					
Melini	21			4		514.5	351.5	4		2						217		3207		2		7	30				

VII- Kıbrıs'ta Bulunan Düvel Konsoloslar ve Tebalarının Emlâk ve Arazileri

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan (ad.)	hamam (ad.)	şıra-hâne (ad.)	mandıra (ad.)	tarla, arsa, harman, frahtî, çiftlik, havlı, duhan, hâsıllık (dön.)	bağ, bahçe (dön.)	değirmen dolap, havuz, kuyu (ad.)	dut ağacı (dön.)	dut ağacı (ad.)	harup ağacı (dön.)	harup ağacı (ad.)	zeytin ağacı (dön.)	zeytin ağacı (ad.)	incir ağacı (dön.)	incir ağacı (ad.)
Flemenk	25	6			1	5611	44	4						37		
İngiltere	48	9				534	3		1			5		9		
İsveç	5					1918	6	2								
Nemçe	46	27		2	1	6127.5	123.5	8	7			640		2324		
İspanya	4	6				755.75	26									
Prusya	39	4			4	7218	106	11	0.5					631	4	24
Danimarka	5					268	8		3			12		850		
Fransa	26	27		1	2	4035.5	24	2		1032				370		
TOPLAM	198	79		3	8	26467.75	340.5	23	11.5	1032		657		4221	4	24

Tuzla İskelesi'nde Bulunan Konsolosluklar

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (adet)
Nemçe	2
İngiltere	1
İspanya	1
Prusya	1
Sicilyateyn	1
Flemenk	1
İsveç	1
Fransa	2
Danimarka	2
TOPLAM	12

IV. BÖLÜM

KIBRIS TÜRK VAKIFLARI VE MAL VARLIKLARI

I- Kıbrıs Türk Vakıfları Kataloğu

(Kıbrıs Türk Vakıflarının İsimleri ve Mal Varlıkları)

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
1	K.V.D. s. 60 T.V.D. 5/121	Mehmed Bey ibn-i Ebubekir Vakfı (Sâbık Baf sancakbeyi) 1 S. 1001	Baf	İhtima kasabasında 1 hamam, 1 kahvehâne, Câmi-i Şerîf Mahallesi'nde 1 bahçe (kahvehâne-i atîk diye bilinir), 2 ev (2'şer katlı), Pazarortası mevkiinde 1 kilise (mahzen olabilecek), Pazarortası mevkiinde muhtelif dükkanlar, Kuruka, Huli, Lemona, Kado Panaya, İpşati, Koloni ve Malunda köylerinde fetihten sonra devletten satın aldığı subasar ve kıraç tarlalar, Finike, Tada, Fayda, Platanite, İksilohorya, Lazar ve Nada köylerinde akarsuları ile birlikte fetihten sonra devletten satın aldığı muhtelif tarlalar, Finike, Tada, Fayda, Platanite, İksilohorya, Lazar ve Nada köylerinde harup, pelit, zeytin ağaçları ile meyveli ve meyvesiz ağaçlar, İhtima kasabasında 1 kıta tarla (Devletten satın alınan ve Despotye adıyla anılan), Cironya köyünde Vasiliko adıyla bilinen sudan köye gelen su, Aya Firende adıyla bilinen 1 kıta tarla (akarsuyu ile birlikte), Falya adlı mevkide Kalamiri adıyla bilinen 1 kıta tarla (akarsuyu ile birlikte),

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
				Aşelya köyünde 1 su değirmeni ve bahçe, Pladanise köyünde 1 su değirmeni, Sendi köyünde 1 su değirmeni, Malunda köyünde 2 su değirmeni, subasar ve kıraç tarlalar, Finike köyünde 1 su değirmeni, 1 yağ değirmeni, Celocedra köyünde 1 su değirmeni, Petavropo köyünde Şildon adıyla bilinen 1 su değirmeni, Tuzla-Kokkina köyünde 1 parça arazi (Devletten satın alınmış, akarsuyu ve içindeki zeytin ve harup ağaçlarıyla birlikte), İşa köyünde 1 parça arazi (Devletten satın alınmış, akarsuyu ve içindeki zeytin ve harup ağaçlarıyla birlikte), Piryan köyünde 1 parça tarla (Devletten satın alınmış, akarsuyu ve içindeki zeytin ve harup ağaçlarıyla birlikte).
2	Ş.S. 1/154	Hüma bint-i Ali Vakfı 30 R. 1003	Lefkoşa	2.5 dönüm tarla.
3	V.G.M.A. V.D. 2/29 T.V.D. 5/192 T.V.D. 5/203	Kıbrıs Beylerbeyi Cafer Paşa bin Abdülmennan Vakfı 10 M. 1008	Lefkoşa	Simolofo'da Süleyman Subaşı ve Mustafa Kethuda'dan satın alınan mülk çiftlik, 4 hâne, 4 parça bahçe,

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
			Leymason Mesayitonya	Peyrolara adıyla bilinen 1.000 dönüm tarla (akarsuyu ile birlikte), Makriya adıyla bilinen tarlalar, Pavlo adıyla bilinen tarlalar, Toma adlı zimmîden satın alınan 2 hâne, Pavlona Penaye adıyla bilinen 4 parça bahçe (hudutları belirli meyveli ve meyvesiz ağaçlarıyla birlikte), Hudutları belirli evler ve yerler, Saray yakınında 10 dükkan, 1 değirmen, Pano Milya, Kado Milya ve Romano adlı köyler ile Zepe, Paşine Abligi, Palye, Piskopi, Aya Dimitrano adlı mezraalar dahilinde Lefkoşa Alaybeyi Ahmed'den satın alınan çiftlik, çiftlik içerisinde akarsuyu, adı geçen köylerde bulunan eski ve yeni evler, ahırlar ve mahzenler, Mesarye'de Misivri (Kolalı) köyünde mülk çiftlik ve çayırlar, 11 hâne, avlusu ve anbarı olan üç parça mülk. –Vasili Kollavri adıyla bilinen 60 dönüm tarlalı çiftlik, 20 dönüm tarla, Vakalaryeri diye bilinen 50 dönüm tarla, Şile adıyla bilinen 15 dönüm tarla, Ficurye yerleri diye bilinen 125 dönüm tarla, Ahaliden satın alınan yerler ile üzerlerinde bulunan evler, anbarlar, ahırlar ve binâlar,

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
				Yermasoya ve Putayaka köyleri dahilinde satın alınmış Maliyari ve Vaginiyeli ve Riştere adıyla bilinen yerler, Yermasoya köyünde 1 değirmen (bahçesi ve levâhıkıyla birlikte), Yermasoya ve Putayaka köyleri arazisinde bulunan 40 zeytin ağacı, Kankarya köyü dahilinde değirmen önünde 6 dönüm tarla, 6 hâne, 2 parça bahçe, 1 değirmen, 8 harup ağacı, 9 zeytin ağacı, Yermasoya, Putayaka ve Anliya Maline diye bilinen akarsuları ile birlikte 100 dönüm tarla, 50 zeytin, 16 hâne, Yermasoya ve Putayaka köylerindeki Ahmed Çavuş'tan satın alınan 100 dönüm tarla (Eptelye ve Kirene adıyla bilinen akarsuyu ile birlikte), 16 ev ve zeytin ağaçları, Kankarya köyünde Covan adlı zimmîden satın alınan ve Koçiyeri adıyla bilinen onbeş dönüm mülk tarla, Putayaka köyünde Pete, Pavlo ve Argiro adlı zimmîlerden satın alınan Enamelyar adıyla bilinen 9 kilelik tarla, 86 harup, Rakna köyünde Ceva adlı zimmîden satın alınan Yocarı adıyla bilinen 1 değirmen, 3 hâne, Hankofi köyünde Todori metrukâtından satın alınan evler ve yerler ile akarsuları ile birlikte meyveli ve meyvesiz ağaçlar, Arnavut tarlası adıyla bilinen 4 dönüm tarla,

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
				Lucya yeri diye bilinen 14 dönüm penbe tarlası, Divane Andon'dan satın alınan 7 dönüm penbe tarlası, Kado Livadya ve Taruya adlarıyla bilinen iki parça tarla, Androniko köyünde Luka Nikola ve Melaniko adlı zimmîlerden satın alınan 6 dönüm penbe tarlası, Tuzla'nın Alaminyo köyünde Hacı Mehmed Çavuş'tan satın alınan 20 hâne, 7 parça bahçe (meyveli ve meyvesiz ağaçlarıyla birlikte), 1 yağ değirmeni, 1 su değirmeni, 1 havuz, Alaminyo köyünde 2.500 dönüm tarla.
4	V.D. 2/35	Kıbrıs Beylerbeyi Cafer Paşa bin Abdülmennan Vakfı 10 B. 1010		Tuzla'nın Ayana köyünde hudutları bilinen tarla, 680 zeytin ağacı, 9 harup ağacı, Magosa'da 5 ev, 10 dükkan, 1 fırın, 1 değirmen, Hamzabey adıyla bilinen bahçe, 1 su kuyusu.
5	Ş.S. 2/50 T.V.D. 1/248	Refail veled-i Lazari Vakfı 1 Za. 1013	Lefkoşa	Zeynelabidin Mahallesi'nde 1 ev (2 katlı, 8 odalı, bütün müştemilâtı, avlusu ve kuyusu ile),
6	Ş.S. 2/14	Kıbrıs Beylerbeyi Cafer Paşa bin Abdülmennan Vakfı 30 M. 1016	Lefkoşa	Enaye köyünde Timurçavuş oğullarından alınan mülk çiftlik (akarsuyu, meyveli ve meyvesiz ağaçlarıyla birlikte), 12 darı değirmeni, 1 yağ değirmeni,

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
7	Ş.S. 2/65 T.V.D. 1/115	Hacı Keyvan bin Abdülmennan Vakfı 1 C. 1016	Lefkoşa	İncirli köyünde 1 çiftlik (4 hâne, bahçeleri, ağaçları ve Eklimso adıyla bilinen yerden gelen suyu ile birlikte), 500 dönüm tarla (akarsuyu ile birlikte), Emlâk ve tarlalar (bütün eklentileriyle birlikte).
8	Ş.S. 2/22 T.V.D. 1/111	Yusuf Ağa bin Perviz Bey Vakfı 1 B. 1016	Piskopi Omorfa Tuzla	1 çiftlik, 30 hâne, 600 dönüm sulak tarla, Asomado'da 1 çiftlik, 14 hâne, 3 dönüm bahçe, 600 dönüm subasar ve kıraç tarla, İpso ve Vasilasi köylerinde 300 zeytin ağacı, –Peristerone köyünde 1 çiftlik (İçindeki evleri, 3 değirmen, 4 avlu, 5.000 dönüm tarla), Palyomilo köyünde 1 çiftlik (evleri, bahçesi, 5 havuz, 5 çeşme, 200 dönüm subasar tarla), –Aya Mana köyünde 1 zeytinlik (bütün eklentileriyle birlikte).
9	Ş.S. 2/13	Mehmed Efendi bin Abdülmennan Vakfı 20 M. 1017	Lefkoşa	Eğlence köyünde 3 kile tohum ekilebilecek hasıllık, 1 dut ağacı, 1 zeytin ağacı, suyuyla birlikte).
10	Ş.S. 3/34	Ali Beşe ibn-i Abdullah Vakfı 10 Z. 1018	Lefkoşa	110 kuruş.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
11	V.G.M.A.	Mahpeyker Sultan Vakfı (Çinili Valide Sultan Vakfı) 1 Za. 1039	Baf	Kukla Çiftliği, toplam 1.339 dönüm tarla. *Arazinin dökümü:* 70 dönüm tarla, Karafilye tarlası diye bilinen 76 dönüm tarla, Cellade tarlası diye bilinen 90 dönüm tarla, Vağli tarlası diye bilinen 30 dönüm tarla, Eryanmuti tarlası diye bilinen 80 dönüm tarla, Kanderi tarlası diye bilinen 40 dönüm tarla, Sitavri tarlası diye bilinen 12 dönüm tarla, 3.000 dut ağacı, 14 dönüm bahçe, Motekamrol tarlası diye bilinen 80 dönüm tarla, Manderye tarlası diye bilinen 38 dönüm tarla, Mandra Yaylası tarlası diye bilinen 90 dönüm tarla, Cıraca tarlası diye bilinen 70 dönüm tarla, Lizade tarlası diye bilinen 45 dönüm tarla, Bokarı tarlası diye bilinen 78 dönüm tarla, Balyokıl tarlası diye bilinen 30 dönüm tarla, Cecori tarlası diye bilinen 40 dönüm tarla,

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
				Brodari tarlası diye bilinen 50 dönüm tarla, Taro tarlası diye bilinen 60 dönüm tarla, Bederice tarlası diye bilinen 80 dönüm tarla, Kanderci tarlası diye bilinen 20 dönüm tarla, Gonem tarlası diye bilinen 16 dönüm tarla, Malacez tarlası diye bilinen 20 dönüm tarla, Şater Tırmit tarlası diye bilinen 20 dönüm tarla, Kater Tırmit tarlası diye bilinen 30 dönüm tarla, Totokarmet tarlası diye bilinen 20 dönüm tarla, Kado Mermo tarlası diye bilinen 30 dönüm tarla, İstilarye tarlası diye bilinen 70 dönüm tarla, Kebirala tarlası diye bilinen 10 dönüm tarla, Komenderye tarlası diye bilinen 18 dönüm tarla, Palyoklişe tarlası diye bilinen 12 dönüm tarla, Çiftlik içerisinde bulunan 22 oda, hayvanlar, demirbaşlar vs. müştemilâtı. Mamonya çiftliği, toplam 232 dönüm tarla. *Arazinin dökümü:* Kadra tarlası diye bilinen 42 dönüm tarla, İldiyoz tarlası diye bilinen 15 dönüm tarla, Derbalise tarlası diye bilinen 56 dönüm tarla,

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
				Ali tarlası diye bilinen 16 dönüm tarla, Kanavri tarlası diye bilinen 12 dönüm tarla, Palyokılar tarlası diye bilinen 18 dönüm tarla, Kalmo tarlası diye bilinen 8 dönüm tarla, Bozca tarlası diye bilinen 50 dönüm tarla, 3 değirmen, 15 dönüm arsa üzerinde dut bahçesi. Aşelya çiftliği, toplam 4.317 dönüm tarla. *Arazinin dökümü:* Mecikobada tarlası diye bilinen 40 dönüm tarla, Aya Nikola tarlası diye bilinen 70 dönüm tarla, Valreş tarlası diye bilinen 120 dönüm tarla, Babra zimmî tarlası diye bilinen 150 dönüm tarla, Baryos tarlası diye bilinen 200 dönüm tarla, Kalaborita tarlası diye bilinen 80 dönüm tarla, Merbitci tarlası diye bilinen 100 dönüm tarla, Mefliye tarlası diye bilinen 120 dönüm tarla, Aya Nikola tarlası diye bilinen 20 dönüm tarla, Aya Sofya tarlası diye bilinen 70 dönüm tarla,

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
				Turkuter tarlası diye bilinen 180 dönüm tarla, Aya Merkodi tarlası diye bilinen 200 dönüm tarla, Kire tarlası diye bilinen 20 dönüm tarla, Palyoni tarlası diye bilinen 12 dönüm tarla, Eşar tarlası diye bilinen 115 dönüm tarla, Merbah tarlası diye bilinen 350 dönüm tarla, Madvar tarlası diye bilinen 1.400 dönüm tarla, Kalbuk tarlası diye bilinen 225 dönüm tarla, Derece Bovamiska tarlası diye bilinen 64 dönüm tarla, Monlada tarlası diye bilinen 110 dönüm tarla, Povamirye tarlası diye bilinen 34 dönüm tarla, İlyayader tarlası diye bilinen 115 dönüm tarla, Viskokle tarlası diye bilinen 110 dönüm tarla, Palyokıle tarlası diye bilinen 50 dönüm tarla, Mote tarlası diye bilinen 80 dönüm tarla, Kuklada tarlası diye bilinen 16 dönüm tarla, Aya Vifoy tarlası diye bilinen 70 dönüm tarla, Kufoka tarlası diye bilinen 180 dönüm tarla, Atalaraca tarlası diye bilinen (?) dönüm tarla,

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
				27 oda, 1 değirmen, 16 dönüm arsa üzerinde 500 dut ağacı, 2 parça bahçe.
12	Ş.S. 6/145 T.V.D. 1/249	Ahmed Efendi ibn-i Saadeddin Efendi Vakfı 1 M. 1052	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 1 menzil (Birçok evi, akarsuyu, havuzu, dolabı, meyveli ağacı ve kuyusuyla birlikte), Palıkitre köyünde 1 çiftlik, 1 değirmen, ahır ve evleri ile, Hurşide'de 1 değirmen, Murkiye diye bilinen 100 dönüm tarla, Batsa diye bilinen 50 dönüm tarla, Dut ağaçları, Rizari diye bilinen 60 dönüm tarla, Venyadi diye bilinen 25 dönüm tarla, dut ağaçları, Androkoni diye bilinen 40 dönüm tarla, Elya diye bilinen 60 dönüm tarla, Bedonacı diye bilinen 18 dönüm tarla, Fetice diye bilinen 30 dönüm tarla, Gubbi diye bilinen 150 dönüm tarla, Petre diye bilinen 40 dönüm tarla, Gobi diye bilinen 5 dönüm tarla, Dolabre diye bilinen 20 dönüm tarla.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
13	V.D. 4/11 T.V.D. 5/296 V.G.M.A.	Belkıs Hatun bint-i merhum Ferruh Ağa Vakfı 12 R. 1059	Piskopi	İstrancilaka diye bilinen 45 dönüm tarla (içindeki 10 zeytin ağacıyla), Pano Mazero diye bilinen 20 dönüm tarla, Pano Karavi diye bilinen 13 dönüm tarla, Peradise diye bilinen 4 dönüm yer, Aloni diye bilinen 2 dönüm tarla, Pano Vizaceri diye bilinen 12 dönüm tarla, Kado Vizaceri diye bilinen 20 dönüm tarla, Lûre diye bilinen 4 dönüm tarla, Kado Mazero diye bilinen 10 dönüm tarla, Alakadı diye bilinen 2.5 dönüm tarla, Pano Maroçin diye bilinen 12 dönüm tarla, Kozvarya diye bilinen 10 dönüm tarla, Petre diye bilinen 4 dönüm tarla (toplam 158.5 dönüm tarla su hakları ile birlikte), 1 harman yeri, 1 masarhâne hissesi, 8 odalı 1 ev (6 dönüm bahçesi, müştemilâtı ve ağaçlarıyla birlikte),

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
14	Ş.S. 13/68	Ümmühani bint-i Mehmed Kethuda Vakfı 10 B. 1101	Lefkoşa	Abdiçavuş Mahallesi'nde 1 dükkan.
15	V.D. 6/38 T.V.D. 6/195	Sadrazam Ali Paşa Vakfı 5 Z. 1120	Hırsofi	Poli köyünde Sultan Çiftliği (Poli Çiftliği adıyla bilinen yaklaşık 752 dönüm) 1 çiftlik (müştemilâtıyla birlikte), 1.000 dönüm arazi (malikânesi ve su hakkıyla birlikte), 120 zeytin ağacı, 15 incir ağacı.
16	Ş.S. 7/103	Şaşı Cemile bint-i Abdülkerim Vakfı 7 L. 1121	Lefkoşa	40 kuruş.
17	Ş.S. 8/46 T.V.D. 1/256	Sadrazam Ali Paşa Vakfı 1 Ş. 1125	Tuzla	1 dükkan, 1 mahzen.
18	Ş.S. 10/111	Mümine bint-i el-Hâc Mustafa Vakfı 8 Ş. 1133	Lefkoşa	300 kuruş.
19	Ş.S. 10/123	Hacı Ahmed bin Osman Vakfı 20 Ş. 1133	Lefkoşa	40 kuruş.
20	Ş.S. 10/123	Mustafa Efendi bin Mehmed Efendi Vakfı 25 Ş. 1133	Lefkoşa	50 kuruş.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
21	Ş.S. 11/19	Hacı İsmail Ağa bin Ramazan Ağa Vakfı 1 Ş. 1134	Lefkoşa	23 zeytin ağacı ile birlikte 1 bahçe.
22	Ş.S. 11/96	Çorbacı Mustafa Ağa bin Nurullah Vakfı M. 1137	Lefkoşa	10 kuruş.
23	Ş.S. 12/49 T.V.D. 1/121	Hacı Mustafa bin İvaz Vakfı 10 N. 1137	Lefkoşa	80 kuruş.
24	Ş.S. 12/115 T.V.D. 1/123	Duacı Derviş Mehmed bin Mahmud bin Seydi Ahmed Efendi Vakfı 15 B. 1138	Lefkoşa-Değirmenlik	Tirhon köyü Ali Çelebi Çiftliği'ndeki 2 hâne, 1 frahti, 3 dönüm bahçe, Alakadı tarlalarındaki 14 zeytin ağacı (Tirhon'dan gelen suyuyla birlikte),
25	Ş.S. 12/35 T.V.D. 1/118	Hatice bint-i Abdullah Vakfı (Hâce Kadın) 12 R. 1139	Lefkoşa	300 kuruş.
26	Ş.S. 12/133	Hanım bint-i Halil Vakfı 15 C. 1139	Lefkoşa	Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 50 kuruş.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
27	Ş.S. 13/68	Hacce Fatma bint-i Şaban Vakfı 27 N. 1139	Lefkoşa	Arabahmedpaşa Mahallesi'nde1 hâne (müştemilâtıyla birlikte).
28	K.V.G.M.A. K.V.D. s. 225 T.V.D. 5/143 V.G.M.A.	Ferruhzâde el-Hâc İsmail Ağa bin el-Hâc Ramazan Ağa Vakfı 1 B. 1141	Lefkoşa	Ayasofya Câmii yanında 1 medrese, Alakadı diye bilinen 60 dönüm tarla, Ammûdi diye bilinen 3 dönüm tarla, Hamaceri diye bilinen 40 dönüm tarla, Agrammedima diye bilinen 20 dönüm tarla, Koba diye bilinen 9 dönüm tarla, Dalonodi diye bilinen 1 dönüm tarla, toplam 133 dönüm şekerâne tarlaları ve 15 günde 24 saat Piskopi suyundan su hakkı, Büyük Kodina diye bilinen 14 dönüm tarla, Küçük Kodina diye bilinen 12 dönüm tarla, toplam 26 dönüm şekerâne tarla, 15 günde 5 saat Piskopi suyundan su hakkı, Ammûdi diye bilinen 9 dönüm tarla, Vizaceri diye bilinen 4 dönüm tarla, Mazuro diye bilinen 6 dönüm tarla, Hamaceri diye bilinen 15 dönüm tarla, Kozvarko diye bilinen 15 dönüm tarla, Büyük Mersina diye bilinen 9 dönüm tarla,

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
				Küçük Mersina diye bilinen 5 dönüm tarla, toplam 63 dönüm şekerâne tarlaları ve 15 günde 16 saat su hakkı, Kordelyo diye bilinen 8 dönüm tarla, Tomas bahçesi diye bilinen 23 dönüm tarla, Kobrasto diye bilinen 11 dönüm tarla, Mauzo diye bilinen (?) dönüm tarla, Hamaceri diye bilinen 10 dönüm tarla, Büyük Kodenya diye bilinen 12 dönüm tarla, Küçük Kodenya diye bilinen 7 dönüm tarla, Petra diye bilinen 8 dönüm tarla, Kozvarko diye bilinen 10 dönüm tarla, Bambudez diye bilinen 4 dönüm tarla, Küçük Mersina diye bilinen 4 dönüm tarla, Büyük Mersina diye bilinen 7 dönüm tarla, toplam 177 dönüm şekerâne tarlaları ve 15 günde 12 saat su hakkı, İstroncilako diye bilinen 37 dönüm tarla, İspilyo diye bilinen 9 dönüm tarla, Küçük İspilyo ve Radoye diye bilinen 5 dönüm tarla, Mazuro diye bilinen 5 dönüm tarla,

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
				Vizaceri diye bilinen 5 dönüm tarla, toplam 61 dönüm şekerâne tarlaları ve Piskopi suyundan 15 günde 12 saat su hakkı, Aya Varvara diye bilinen 5 dönüm tarla, Büyük Kudella diye bilinen 40 dönüm tarla, Elivando diye bilinen 10 dönüm tarla, Kurka tarlası diye bilinen 25 dönüm tarla, Ammûdi diye bilinen 4 dönüm tarla, toplam 87 dönüm öşür tarlaları, Zenk diye bilinen 30 dönüm tarla, Dirandayni diye bilinen 8 dönüm tarla, Erdavofna diye bilinen 18 dönüm tarla, Ağridya diye bilinen 70 dönüm tarla, Aya Yorgi diye bilinen 8 dönüm tarla, Serre Kanduna diye bilinen 2 dönüm tarla, Aya Yorgi diye bilinen 5 dönüm tarla, Harman lurası diye bilinen 6 dönüm tarla, Aya Yorgi lurası diye bilinen 2 dönüm tarla, Evlek diye bilinen 7 dönüm tarla, Aya Yorgi bahçesi diye bilinen 5 dönüm tarla, Lura diye bilinen 12 dönüm tarla, toplam 174 dönüm öşür tarlaları,

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
				9 dönüm tarla, 7 dönüm tarla, toplam 16 dönüm şekerâne tarlaları ve 15 günde 4 saat su hakkı. İstavros diye bilinen 30 dönüm tarla, Kobrasto diye bilinen 30 dönüm tarla, Verfe diye bilinen 7 dönüm tarla, Abahodi diye bilinen 10 dönüm tarla, Linodi diye bilinen 1 dönüm tarla, toplam 102 dönüm şekerâne tarlaları ve 15 günde 24 saat su hakkı, 600 kuruş.
29	Ş.S. 14/9	Fatma Hatun Vakfı 25 S.1144	Lefkoşa-Değirmenlik	3 dönüm dut bahçesi (su hakkıyla birlikte).
30	Ş.S. 14/40	Durdu bint-i Hasan Vakfı 11 Ş. 1144	Lefkoşa	Ömeriye Mahallesi'nde 50 kuruş.
31	Ş.S. 15/30	Emir Ağazâde es-Seyyid Ali Ağa Vakfı 11 R. 1150	Lefkoşa	Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 450 kuruş.
32	Ş.S. 15/71	Demirci el-Hâc Hasan bin Mahmud bin Abdullah Vakfı 26 B. 1151	Lefkoşa	Korkudefendi Mahallesi'nde Balıkpazarı'nda 1 dükkan.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
33	Ş.S. 15/77	Kıbrıs Muhassılı Osman Ağa ibn-i Ahmed Vakfı 1 Za. 1151	Tuzla	Braga ve Aya Yani köylerinde 130 zeytin ağacı, 1 hâne (müştemilâtıyla birlikte).
34	Ş.S. 15/87 T.V.D. 1/126	Hasan Ağa bin Hacı İsmail Ağa Vakfı 15 B. 1152	Lefkoşa	300 kuruş.
35	Ş.S. 15/107	Dergâh-ı Âli Kapıcıbaşılarından Hasan Ağa bin el-Hâc İsmail Ağa Vakfı 1 M. 1155	Piskopi	90 dönüm tarla (su hakkıyla birlikte).
36	Ş.S. 16/30	Gülden bint-i Abdullah Derviş ibn el-Hâc Abdullah Vakfı 14 C. 1158	Lefkoşa	Kızılkale Mahallesi'nde 1 ev (müştemilâtıyla birlikte).
37	Ş.S. 16/140 T.V.D. 1/129	Fatma Hatun bint-i Hüseyin Ağa Vakfı 2 S.1159	Lefkoşa	600 kuruş.
38	Ş.S. 34/45 Ş.S. 17/97-100 T.V.D. 1/139 T.V.D. 1/236 V.G.M.A.	Hacı Ebubekir Paşa Vakfı 12 Ra. 1161	Lefkoşa Tuzla	Sarayönü Câmii yanında 23 dükkan, –Arpere köyü İstavroz bahçesi yakınından geçen dere üstünde açılan su kuyuları ve buradan Tuzla ve Tuzla iskelelerine su getiren su yolları, Kolünbo'da 37 dönüm arazi (bütün ağaçlarıyla birlikte),

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
	T.V.D. 2/2			1 değirmen, 20 dönüm dut bahçesi, 4 dönüm bağ, 13 dönüm boş arazi, Aya Yorgi Manastın yanında 1 değirmen (bütün eklentileriyle birlikte), (Ebubekir Paşa'nın bundan sonra Kıbrıs'ta binâ ve ihyâ edeceği her türlü musakkafât, bahçe, bostan vs. bu vakfa dahil edilecek)
39	Ş.S. 45/135 Ş.S. 45/137 V.G.M.A. T.V.D. 1/139	Hacı Ebubekir Paşa Vakfı 25 Ca. 1161	Lefkoşa Tuzla	Saray-ı Kebîr'de vakıf dükkanlarının arkasında yeni binâ olunan 1 büyük köşk (bütün müştemilâtıyla birlike), 1.000 zira' avlu, –Arpere köyünde vakıf bahçeye bitişik 1 çiftlik (12 odalı hâne, 2 ahırla birlikte).
40	V.G.M.A.	Abdullah Paşa bin Hasan Paşa Vakfı 1 Ş. 1161	Karpas	Karpas'ta Magosa Mukâtaası demekle bilinen arazi (bütün tevâbii ve levâhıkıyla).
41	V.G.M.A.	Abdullah Paşa bin Hasan Paşa Vakfı 1 M. 1162	Karpas	Karpas'ta Magosa Mukâtaası demekle bilinen arazi (bütün tevâbii ve levâhıkıyla).
42	V.G.M.A.	Abdullah Paşa bin Hasan Paşa Vakfı 29 Za. 1162	Karpas	Karpas'ta Magosa Mukâtaası demekle bilinen arazi (bütün tevâbii ve levâhıkıyla).

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
43	V.G.M.A.	Abdullah Paşa bin Hasan Paşa Vakfı 1 B. 1163	Karpas	1 mektep, 1 çeşme, Karpas'ta Magosa Mukâtaası demekle bilinen arazi (bütün tevâbii ve levâhıkıyla), 25.000 kuruş.
44	Ş.S. 18/39	Seyyid Mustafa Ağa ibn-i Hacı Mehmed Ağa Vakfı 30 Ca. 1173	Lefkoşa	550 kuruş.
45	V.D. 4/14 T.V.D. 5/302 V.G.M.A.	Hatice Molla Kadın (Menteşzâde Hasan Ağa eşi) Vakfı 1 Ca. 1174	Piskopi	Kobristo diye bilinen 12 dönüm tarla, Alakadı diye bilinen 10 dönüm tarla, Emmeyi diye bilinen 3 dönüm tarla, Petre diye bilinen 5 dönüm tarla, 20 dönüm tarla, Vizaceri diye bilinen 2 dönüm tarla, toplam 61 dönüm tarla su hakları ile birlikte.
46	K.V.D. s. 225 T.V.D. 5/132 K.V.D. 104 T.V.D. 5/13 V.G.M.A.	Şerâibzâde el-Hâc Osman Efendi bin el-Hâc Ahmed Ağa (Hamidiye Medresesi Evkafı) Vakfı 30 Ca. 1175	Lefkoşa	Arabahmed Câmii bitişiğinde Hamîdiye Medresesi (70 odalı), Dükkanlarönü mevkiinde 2 dükkan, Çangarlar Çarşısı'nda Kemerli dükkan diye bilinen 1 dükkan, Balıkpazarı'nda sundurma ve avlusuyla birlikte 1 dükkan, Sarayönü'nde yağhâne ve değirmeni ile birlikte 1 dükkan,

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
			Piskopi	Mertekpazarı'nde Çulha Hanı'ndan ifraz olunmuş 1 dükkan, 18 dönüm tarla (Maratla diye bilinen), 6 dönüm tarla (Karavi diye bilinen), 8 dönüm tarla (Ankacı diye bilinen), 10 dönüm tarla (Verka adıyla bilinen), –4 dönüm tarla (Kodine adıyla bilinen) şekerâne tarlaları, toplam 46 dönüm tarlalara Piskopi suyundan 15 günde 16.5 saat su hakkı, 1 çiftlik.
47	Ş.S. 18/45	Ayşe bint-i Mehmed Vakfı 10 Z. 1175	Lefkoşa	50 kuruş.
48	Ş.S. 19/27 T.V.D. 1/141	Süleyman Efendi bin Abdurrahman Vakfı 10 B. 1180	Lefkoşa	1 dükkan.
49	Ş.S. 19/39	Kara Ayşe bint-i Derviş Vakfı 10 M. 1181	Lefkoşa	Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 1 ev (müştemilâtıyla birlikte).
50	Ş.S. 20/3	Ayşe bint-i Mustafa Vakfı 20 Za. 1183	Lefkoşa	150 kuruş.
51	Ş.S. 20/26 T.V.D. 1/143	Emine Hatun bint-i Seyyid Hacı Ebubekir Ağa Vakfı 13 R. 1184	Lefkoşa	1 dükkan.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
52	V.D. 4/122 T.V.D. 5/318	Hacı Ahmed Ağa bin Receb Vakfı 14 L. 1186	Lefkoşa	Unpazarı'nda 1 bakkal dükkanı.
53	Ş.S. 21/82	Ranlakzâde Hasan Debuli Vakfı 25 Ş. 1201	Lefkoşa	Tahtakale'de 125 kuruş.
54	Ş.S. 21/177	Mehmed Raşid Efendi Vakfı 1 B. 1205	Magosa	Magosa Kalesi'ne akan su.
55	V.G.M.A.	Fatma Hanım ibnet-i Musli el-Hâc Mustafa Vakfı 11 L. 1205	Lefkoşa	İmirke Mahallesi'nde 1 büyük mülk menzili (su kuyusu ve müştemilâtıyla birlikte). Paşa köyünde Paşaköyü Çiftliği adıyla bilinen 1 çiftlik (31 odası ve bütün müştemilâtıyla birlikte).
56	Ş.S. 21/274	Emetullah bint-i Ömer Ağa Vakfı 25 N. 1208	Değirmenlik	10 zeytin ağacı.
57	Ş.S. 21/297 T.V.D. 1/146	Müftü Efendizâde Mehmed Efendi ve diğer bazı şahıslar 15 L. 1209	Lefkoşa	1.820 kuruş.
58	K.V.G.M.A. Orijinal vakfiye	Lefkoşalı Seyyid Mustafa Şeker Efendi Vakfı 3 Ş. 1210	Lefkoşa	Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 1 hâne (müştemilâtıyla birlikte), Ömeriye Mahallesi'nde 1 hâne (4 dönüm arsası ile birlikte, Ömeriye Mahallesi'nde 1 dönüm arsa,

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
				Ayasofya Mahallesi'nde 1 hâne, Ortaodası'nda 1 dükkan, Köprübaşı'nda birbirine bitişik 4 dükkan (önlerinde bulunan arsaları ile birlikte), Köprübaşı'nda 1 dükkan, Tahtapazarı'nda 1 dönüm arsa.
59	Ş.S. 21/323 T.V.D. 1/149	Emine Hatun bint-i Zurnacı Hacı Mustafa Vakfı 25 L. 1210	Lefkoşa	75 kuruş.
60	Ş.S. 21/364	Hacı Dede Mustafa Ağa Vakfı 11 Ca. 1212	Magosa	700 kuruş.
61	Ş.S. 22/13	Abdülhadi Efendizâde el-Hâc Ali Efendi, Mahmud Efendizâde el-Hâc Mehmed Efendi, Mahkeme Kâtibi Osman Efendi bin Ali ve diğerleri. 17 B. 1213	Lefkoşa	950 kuruş.
62	Ş.S. 22/101	Hacı Ahmed bin Hacı Abdurrahman Vakfı 18 Ra. 1214	Dağ	3 zeytin ağacı.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
63	Ş.S. 22/101	Basmacı Mehmed bin el-Hâc Abdurrahman Vakfı 26 Ra. 1214	Lefkoşa	100 kuruş.
64	Ş.S. 22/103	Emetullah bint-i Mevlüd Vakfı 18 R. 1214	Lefkoşa	Tahtakale'de 1 ev (müştemilâtıyla birlikte).
65	Ş.S. 22/128	İmamoğlu el-Hâc Mehmed Vakfı 8 R. 1215	Tuzla	1 hamam.
66	K.V.G.M.A.	Hacı Hüseyin Ağa Vakfı 15 Za. 1216	Lefkoşa	İncirli köyü sınırında 113 su kuyusu, Lefkoşa'ya akan sudan 10 masura su hakkı, 500 kuruş.
67	Ş.S. 23/42	Şerife Fatma bint-i Mehmed Vakfı 22 S. 1217	Lefkoşa	100 kuruş.
68	Ş.S. 23/48	Moravî el-Hâc Muhammed Efendi ibn-i el-Hâc İbrahim Vakfı 15 Ca. 1217	Lefkoşa	300 kuruş.
69	Ş. S. 24/147	Sultan bint-i Davud Vakfı 3 M. 1221	Girinye	Kazafana köyünde 5 zeytin ağacı (Sava bahçesi diye bilinen), 2 zeytin ağacı (May bahçesi diye bilinen).
70	Ş.S. 26/12	Seyyid Hâfiz İbrahim Edhem Vakfı 23 Ş. 1221	Lefkoşa	Lefkoşa Mahkemesi'ne akmak üzere 5 kuyu.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
71	V.D. 2/55 T.V.D. 5/217	Gümrük Emini Osman Ağa bin el-Hâc Ömer Ağa bin Mennan Vakfı 1 C. 1225	Lefkoşa	İstanbul'da bazı mülkler, Petre köyünde kendi adıyla anılan 1 çiftlik (bütün müştemilâtı ve 150 zeytin ağacıyla birlikte), Pendaya'da 2 ev yeri, Petre köyünde 1 yağ değirmeni, 70 zeytin ağacı, 10 turunç ağacı, 2 limon ağacı, 3 hurma ağacı, 3 kırmızı gül ağacı, 14 kavak ağacı, 1 çembez ağacı, Polistipos köyünde Vasilici mezraasında fındık ağaçları hissesi, Galata deresinde su hissesi, 1 un değirmeni ve su hakkı, Aya Yorgi köyünde Solya deresinden su hakkı, Doni adıyla bilinen 1 değirmen, 60 zeytin ağacı.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
72	Ş.S. 27/114	Seyyid el-Hâc Mehmed Ağa ibn-i İsmail Vakfı 17 Ş. 1225	Lefkoşa	101 cilt kitap.
73	Ş.S. 27/113	Kırımî Feyzi Ağa ibn-i Abdullah Vakfı 15 N. 1225	Lefkoşa	180 kuruş.
74	Ş.S. 27/118 T.V.D. 1/150	Abdi oğlu Bakkal Hacı Hüseyin bin Mustafa Vakfı 19 Z. 1225	Lefkoşa	Basmacılar Çarşısı'nda 4 dükkan, Çangarlar Çarşısı'nda 1 dükkan, Balıkpazarı'nda 1 dükkan, Unpazarı'nda 1 dükkan, Boyahâne yanında 1 dükkan, Dağ nahiyesinde Analyonda ve Matyat köylerinde 200 zeytin ağacı.
75	Ş.S. 27/130	Âbide bint-i Hasan bin Abdullah Vakfı 3 Ra. 1226	Lefkoşa	Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 1 ev (müştemilâtıyla birlikte).
76	Ş.S. 26/136	Mustafa bin Ramazan Vakfı 19 S. 1227	Lefkoşa	50 kuruş.
77	Ş.S. 27/258	Debbağ el-Hâc Hasan Vakfı 23 Ca. 1227	Lefkoşa	Unpazarı'nda 1 dükkan.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
78	Ş.S. 28/35	Fatma bint-i Mehmed bin Abdullah Vakfı 28 Za. 1227	Lefkoşa	İbrahimpaşa Mahallesi'nde 1 ev (müştemilâtıyla birlikte).
79	Ş.S. 28/51 V.G.M.A.	Kıbrıs Muhassılı Mehmed Efendi ve Müderris İbrahim Efendi, Katip Hüseyin Efendi, Mahkeme Kâtibi Mehmed Efendi ve diğerleri. 15 S.1228	Lefkoşa	2.075 kuruş.
80	Ş.S. 28/53	Seyyid el-Hâc Ali Efendi bin Abdülhâdi Vakfı 25 S. 1228	Lefkoşa	1.000 kuruş.
81	Ş.S. 28/73	Basmacı Sarı İbrahim Vakfı 11 Ca. 1228	Lefkoşa	100 kuruş.
82	Ş.S. 28/86 T.V.D. 1/154	Hafize Hanım bint-i Hacı Ahmed Ağa Vakfı 13 C. 1228	Lefkoşa	300 kuruş.
83	Ş.S. 28/104	Hacı Mıstık Vakfı 18 L. 1228	Lefkoşa	Korkudefendi Mahallesi'nde 50 kuruş.
84	Ş.S. 28/72	Ayşe bint-i Abdullah Vakfı (1228)	Lefkoşa	Korkudefendi Mahallesi'nde 60 kuruş.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
85	Ş.S. 28/149	Zenciye Âlime bint-i Abdullah Vakfı 19 R. 1229	Lefkoşa	Tahtakale Mahallesi'nde 1 ev (akarsuyu ve avlusuyla birlikte).
86	Ş.S. 28/150 T.V.D. 1/156	Fatma Hatun Vakfı (Ebubekir Ağazâde Hacı İbrahim Ağa zevcesi) 25 R. 1229	Lefkoşa	Sarayönü Çarsısı'nda 1 dükkan.
87	Ş.S. 28/156 T.V.D. 1/158	Seyyid Mehmed Emin Efendi ibn-i es-Seyyid Mehmed Vakfı (Kıbrıs Muhassılı) 25 R. 1229	Lefkoşa	Yenicâmi Mahallesi'nde 1 hâne (müştemilâtıyla birlikte), 700 kuruş.
88	Ş.S. 28/247	Emir el-Hâc Mehmed Ağa bin İsmail Ağa Vakfı 15 Z. 1229	Lefkoşa	2.000 kuruş.
89	Ş.S. 28/252	Nuri Baba Vakfı 5 B. 1230	Magosa	Ağlayan Dede Tekkesi yanında 1 ev (sundurmasıyla birlikte).
90	Ş.S. 29/51 T.V.D. 1/167	Şerâibzâde el-Hâc Osman Ağa, Baflı el-Hâc Hüseyin Efendi, el-Hâc Osman Efendi ve diğerleri (Arabahmed Câmii Tedrîs-i Âmme Vakfı) 7 S.1231	Lefkoşa	875 kuruş.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
91	Ş.S. 29/52 T.V.D. 1/170	Hacı Hüseyin bin Hacı İsmail Vakfı 7 C. 1231	Lefkoşa	400 kuruş.
92	Ş.S. 29/178 T.V.D. 1/180 V.G.M.A. 580.97.61	Tuzla İskelesi Gümrükçüsü Hacı İbrahim Ağa bin Hacı Koca Hasan Ağa Vakfı 5 Ra. 1232	Tuzla İskelesi Lefkoşa	Alâiyeli Hanı adıyla bilinen han (17 odalı), 3 mahzen, 4 dükkan, –1 dükkan, 1 arsa.
93	Ş. S. 29/132	Seyyid Mehmed Emin Efendi ibn-i es-Seyyid Mehmed Vakfı (Kıbrıs Muhassılı) 30 Ra. 1232	Kıbrıs	1.500 kuruş.
94	V.G.M.A. 1145	Seyyid Mehmed Emin Efendi ibn-i es-Seyyid Mehmed Vakfı (Kıbrıs Muhassılı) 9 R. 1232 (9 Ş. 1241)	Lefkoşa	Saraçlar sokağında Çulhacılar Hanı'nın yakınında 1 mektep.
95	Ş.S. 29/145	Müftü Kızı Fatma Kadın Vakfı (Abdülaziz Efendi'nin kızı) 13 B. 1232	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 300 kuruş.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
96	Ş.S. 29/169 T.V.D. 1/174 V.G.M.A. 580.98.61	Sertüccar Seyyid Hacı Mehmed Ağa bin Seyyid Mustafa Evkafı 20 L. 1232	Lefkoşa	Magosakapısı'nda 1 kahvehâne, Çınaraltı'nda 1 kuyumcu dükkanı, Balıkpazarı'nda 1/4 dükkan hissesi, Hırsofi'de 1/2 değirmen hissesi, Aya Süzemeno'da 26 zeytin ağacı, Analyonda ve Kadalyonda'da 27 zeytin ağacı, 5.000 kuruş.
97	Ş.S. 29/197 T.V.D. 1/185	Ornutalı Hacı Ahmed Vakfı 11 Ra. 1233	Lefkoşa	1.900 kuruş.
98	Ş.S. 29/209 T.V.D. 1/186	Bilal Ağa bin Hasan Ağa Vakfı 1 C. 1233	Lefkoşa	1.800 kuruş.
99	Ş.S. 30/33	Emine bint-i Ahmed Vakfı 15 R. 1234	Lefkoşa	Ömeriye Mahallesi'nde 150 kuruş.
100	Ş.S. 30/53	Fatma bint-i Hüseyin Vakfı 30 C. 1234	Lefkoşa	400 kuruş.
101	Ş.S. 29/171 T.V.D. 1/179	Sertüccar Hacı Mehmed Ağa Vakfı 1 Ş. 1235	Lefkoşa	Basmacılar Çarşısı'nda 2 dükkan.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
102	V.D. 4/9 T.V.D. 5/291 (V.G.M.A. 631.82 mükerreri) V.G.M.A. 582/2.398.30	Muhassıl Ahmed Raşid Efendi Vakfı 10 L. 1235	Lefkoşa	Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 1 dershâne (içindeki su çeşmeleri ile birlikte), 1.000 kuruş.
103	V.D. 6/75 T.V.D. 6/200	Ayşe Gülsüm Koşuna bint-i Süleyman Halleri (Lapityo Çiftliği) Vakfı 7 C. 1236	Baf	Lapityo köyünde Lapityo Çiftliği adıyla bilinen 80 dönüm arazi (içindeki 1 câmi, hâneleri ve ağaçlarıyla birlikte), Babaluka adıyla bilinen mahalden gelen sudan su hakkı.
104	Ş.S. 31/29 T.V.D. 1/190 V.G.M.A. 747.325.232	Silahdar Mehmed Ağa bin Mustafa Ağa Vakfı 1 B. 1238	Lefkoşa Tuzla	Unpazarı'nda 1 dükkan, Balıkpazarı'nda 1 dükkan, Dellallar Kahvesi civarında 2 dükkan, Köprübaşı civarında 2 dükkan. –1 Câmi, Tuzla İskelesi'nde 1 kahvehâne, 1 Çiftlik (1 değirmeni, su kuyuları, harkları, havuzu, mahzeni, samanlığı, ahır, köşkü, menzilleri vs. ile birlikte), 1 bahçe (çiftlik yanında),

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
			Girinye	–Lapta'da Pano ve Kado Sindi adıyla bilinen yerde 35 zeytin ağacı, Stregone adıyla bilinen yerde 3 zeytin ağacı, Kamine adıyla bilinen yerde 6 zeytin ağacı, Lifroz adıyla bilinen yerde 10 zeytin ağacı, Eftakilya adıyla bilinen yerde 6 zeytin ağacı, İsmail Mandırası adıyla bilinen yerde 3 zeytin ağacı, Badyeri adıyla bilinen yerde 1 zeytin ağacı, Afrikaka adıyla bilinen yerde 8 zeytin ağacı, Mahmud arsası adıyla bilinen yerde 2 zeytin ağacı, Galadrısa adıyla bilinen yerde 43 zeytin ağacı, Karni köyü-Tirmidi'de 85 zeytin ağacı (3 dönüm arsa üzerinde), Karava-Galadro'da 16 zeytin ağacı, Elya köyünde 1 yağ değirmeni, 16 zeytin ağacı, Temros köyünde 20 zeytin ağacı. Lakatamya köyünde 12 zeytin ağacı.
			Mesarye	–Akatu köyünde 70 zeytin ağacı, İstafincaadlı yerde 20 zeytin ağacı, Safira adlı yerde 8 zeytin ağacı, Elyobodamos adlı yerde 29 zeytin ağacı,

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
				Vizaca adlı yerde 17 zeytin ağacı, İstene Drohonya adlı yerde 7 zeytin ağacı, Harkobodamo adlı yerde 5 zeytin ağacı, Elyobodamos adlı yerde 15 zeytin ağacı, Safira adlı yerde 6 zeytin ağacı, Leskon adlı yerde 4 zeytin ağacı, Yeryeva adlı yerde 15 zeytin ağacı.
105	V.G.M.A. 747.325.232	Seyyid Mehmed Emin Efendi ibn-i es-Seyyid Mehmed (Kıbrıs Muhassılı) Vakfı 1 B. 1238	Lefkoşa Girinye	6 dükkan, 1 çiftlik (bütün müştemilâtıyla), –498 zeytin ağacı, 1 yağ değirmeni.
106	V.D. 4/66 T.V.D. 5/312 V.G.M.A. 989.8.7	Muhassıl Ahmed Raşid Efendi Vakfı 21 Ş. 1238	Kıbrıs	1 dükkan.
107	V.G.M.A. 747.325.232	Seyyid Mehmed Emin Efendi ibn-i es-Seyyid Mehmed (Kıbrıs Muhassılı) Vakfı 1 Ra. 1239		———————

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
108	K.V.D. s. 40 T.V.D. 5/116 V.G.M.A. 988.291.186 P.Ş.S. sr. 101	Ahmed Efendi bin Mustafa el-Hatib Vakfı 13 R. 1241	Lefkoşa	İbrahimpaşa Câmii yakınındaki binâ ve konağın 1/2 hissesi, 6 dükkan, 1 hâne.
109	Ş.S. 31/133 T.V.D. 1/179	Çektirizâde Hacı Yusuf Ağa bin Abdurrahman Vakfı 13 R. 1241	Lefkoşa	Debbağhâne Mescidi karşısında 1 menzil, Debbağhâne Mescidi avlusunda bulunan ve dışardaki çeşmeye akan su ve su yolları, 1 ahır, Çangarlar Çarşısı'nda 9 dükkan, Delicibo köyünde 27 zeytin ağacı, Korno köyünde 37 zeytin ağacı, Aya Nana'da 23 zeytin ağacı, Litronda'da 34 zeytin ağacı, Matyat'ta 55 zeytin ağacı.
110	Ş.S. 32/10 T.V.D. 1/201	Karakaş Hacı Osman Efendi bin Karakaş Mustafa Vakfı 7 B. 1241	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 1 menzil (içindeki evleriyle birlikte), 1 bostan bahçesi (dolap kuyusu, havuz, menzil, 1.000 cilt kitap ile birlikte), 5.000 kuruş.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
111	Ş.S. 32/22 V.G.M.A. 1632-1145	Seyyid Mehmed Emin Efendi ibn-i es-Seyyid Mehmed Vakfi (Kıbrıs Muhassılı) 9 Ş. 1241	Lefkoşa	Saraçlar Çarşısı'nda 1 mektep.
112	V.G.M.A. V.D. 4/146 T.V.D. 5/320	Sufi Mehmed Efendi, Serdar Hacı Mehmed Ağa, Hacı Ömer Ağa, Hacı Süleyman bin Mehmed ve diğerleri 17 Za. 1241	Lefkoşa Leymason	3.700 kuruş, –Leymasòn'da yeni inşa olunan 7 odalı bir medrese, 1 menzil.
113	V.D. 4/148 T.V.D. 5/324	Leymasonlu Köprülü Hacı İbrahim Ağa Vakfı 17 Za. 1241	Leymason Leymason-Piskopi	1 câmi, 6.000 kuruş, Müslüman Çarşısı'nda 4 dükkan, 1 kahvehâne, Zabit konağı yanında 1 mahzen, 1 gümrük mahzeni, Meyhâneler içinde 1 mahzen, Tuzla İskelesi'nde 1 dükkan (İbrahim Ağa Hanı bitişiğinde), 1 mahzen, –29 dönüm tarla ve 8 saat su hissesi, Monağrul'da 43 zeytin ağacı,

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
				Muteyaka'da 59 zeytin ağacı, Yermasoya'da 61 zeytin ağacı, Yermasoya'da 50 harup ağacı, Polemidya'da 14 zeytin ağacı.
114	Ş.S. 32/70 T.V.D. 1/214	Kıbrıs Muhassılı Hacı es-Seyyid Mehmed Ağa, kethudası Hacı İbrahim Ağa, Lefkoşa Alaybeyi Yasinzâde Seyyid Hüseyin Ağa, Emine Hatun ve diğerleri. 15 R. 1242	Lefkoşa	Meniko'da 6.000 kuruş.
115	Ş.S. 32/64 T.V.D. 1/206	Hurşid Ağa Vakfı 9 Ca. 1242	Lefkoşa	Buğdaypazarı'nda 5 dükkan.
116	Ş.S. 32/66 T.V.D. 1/207 V.G.M.A. 989.209.161	Seyyid Mehmed Emin Efendi ibn-i es-Seyyid Mehmed Vakfı (Kıbrıs Muhassılı) 19 Ca. 1242	Lefkoşa	Mertekpazarı'nda Fethiye Câmii, Tahtakale Mahallesi'nde 1 câmi, Balıkpazarı'nda 1 dükkan, Çangarlar Çarşısı'nda 1 dükkan, Aya Varvara ve Matyat köyleri arasında 1 değirmen (Habeş değirmeni), İplikpazarı Çarşısı'nda 1 dükkan, Mertekpazarı'nda 1 dükkan, 1 arsa,

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
				İplikpazarı Çarşısı'nda dükkanlar, Basmacılar Çarşısı'nda 1 dükkan, Samalof köyünde 25 zeytin ağacı (Devi tarlasında), 1 ceviz ağacı, 1 incir ağacı, Samalof köyünde 1 zeytin ağacı (Bafidi tarlasında), Malunda köyünde 2 zeytin ağacı (Acı Vasili tarlasında), Pera köyünde 2 zeytin ağacı (Papas Mihail tarlasında), Anaya köyünde 2 zeytin ağacı, Litronda köyünde 23 zeytin ağacı, Yeracer isimli yerde 12 zeytin ağacı, Şalomanko isimli yerde 1 zeytin ağacı, Vaklezderoda bağı isimli yerde 2 zeytin ağacı, Lakatamya isimli yerde 11 zeytin ağacı, Somolof isimli yerde Kosta tarlasında 14 zeytin ağacı, Anaya isimli yerde Ciryako tarlasında 3 zeytin ağacı, Malunda isimli yerde Papas Yakmo tarlasında 6 zeytin ağacı, Angader isimli yerde İpteri ve Ali tarlasında 2 zeytin ağacı, Memiko adlı yerde Bovari tarlasında 5 incir ağacı, 2 ceviz ağacı, Anaya köyünde 2 incir ağacı,

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
				20.000 kuruş. *Lapta;* 1 değirmen (Maktul Ligori adıyla bilinen), 1/4 değirmen hissesi (Acı Hui adıyla bilinen), 1 değirmen 12 günde 8.5 gün hisse (Âsiyâb-ı Cedîd adıyla bilinen), Ayarmola köyünde 3 zeytin ağacı, Tirmitya'da 11 zeytin ağacı (Acı Pareveşka tarlasında Kahveci Ali zeytinleri adıyla bilinen), Kazabifan'da 17 zeytin ağacı, Kazve Mahallesi'nde 23 zeytin ağacı (Acı Nikola bahçesi diye bilinen 1.5 dönüm bahçe içinde), Yarımdönüm bahçe içinde 9 zeytin ağacı, Esfinar köyünde Maktul Lipori zeytinleri diye bilinen 1 dönüm bahçe içinde 10 zeytin ağacı.
117	Ş.S. 33/12 T.V.D. 1/219	Ayşe Molla Hatun Vakfı 25 Za. 1242	Lefkoşa	900 kuruş.
118	Ş.S. 32/115 T.V.D. 1/217	Debbağ-ı Dana Hacı Hasan bin Hüseyin Vakfı 5 M. 1243	Lefkoşa	Vizaca tarlasında 30 zeytin ağacı.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
119	Ş.S. 33/27 T.V.D. 1/222	Ali Rûhi Efendi Vakfi (Kıbrıs Muhassılı) 5 C. 1243	Lefkoşa	Abdiçavuş Mahallesi'nde 1 câmi, Unpazarı'nda 3 dükkan, 1 bostan bahçesi (Ortaodası adıyla bilinen, içindeki kuyu, havuz ve kulübeleri ile birlikte), Yenicâmi yanındaki mektep bitişiğinde 1 bostan bahçesi (içindeki kuyu, havuz ve ağaçlarıyla birlikte), Sarayönü'nde 1 dükkan, Değirmenlik Mosfilida köyünde 85 zeytin ağacı, İncirli köyünde 50 zeytin ağacı.
120	Ş.S. 33/29 T.V.D. 1/227	Ali Rûhi Efendi Vakfi (Kıbrıs Muhassılı) 11 C. 1243	Lefkoşa	Kaledışı'nda Ali Rûhi Efendi'nin açtırdığı 35 kuyudan çıkan 16 lüle sudan 14 lüle su.
121	V.G.M.A.	Dergah-ı Âli Kapıcıbaşılarından Kıbrıs Eski Muhassılı Tırnova Voyvodası Hacı Mustafa oğlu Hacı Mehmed Ağa Vakfı 27 C. 1243	Lefkoşa	Mertekpazarı'nda 1 câmi (Fethiye Câmii), Tahtakale'de 1 câmi, İplikpazarı'nda 1 dükkan, Mertekpazarı'nda 1 dükkan, Balıkpazarı'nda 1 dükkan, Çangarlar Çarşısı'nda 2 dükkan, Basmacılar Çarşısı'nda 1 dükkan, 185 zeytin ağacı (Lefkoşa, Lapta ve köylerinde toplam olarak),

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
			Lapta	8 incir ağacı, 3 ceviz ağacı, 20.000 kuruş nukud. –1 câmi, 1 değirmen, 1 değirmenin 1/4 hissesi, 1 değirmenin 8.5/12 hissesi.
122	Ş.S. 39/80 Ş.S. 33/80 T.V.D. 1/315 Ş. S. 33/67	Silikulu Seyyid Hüseyin bin Veli Vakfı 15 M. 1244	Leymason	Siliku köyünde 10 dönüm bağ, 10 zeytin ağacı, Serka suyundan 7 günde 1 gün su hakkı.
123	Ş.S. 33/171 T.V.D. 1/230 V.G.M.A. 593.77.69	Ali Rûhi Efendi Vakfı (Kıbrıs Muhassılı) 5 Ca. 1245	Karpas	Yalusa köyünde 50 zeytin ağacı, Kom-i Kebîr köyünde 41 zeytin ağacı, 5.000 kuruş.
124	Ş.S. 36/129 T.V.D. 1/281	Emine bint-i Hacı Hüseyin bin Ahmed Vakfı 9 C. 1245	Lefkoşa	Tophâne Mahallesi'nde 1 hâne (8 odalı, sundurmalı, avlusuyla birlikte), Yarım dönüm arsa.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
125	Ş.S. 34/1	Ahmed Efendi bin Mehmed Efendi Vakfı 15 Za. 1245	Lefke	Linu köyünde 400 kuruş, 20 zeytin ağacı.
126	V.D. 4/81 T.V.D. 5/354	Mısta'cızâde Hacı Mustafa Efendi Vakfı 1 Ra. 1246	Dağ (Vakfiyenin baş tarafı eksiktir)	Litronda'da 35 zeytin ağacı, Kamya'da 7 zeytin ağacı, Pera'da 11 zeytin ağacı, İmyohorye ve Trimidya'da 8 kıt'a kamışlık (senede 40 bin kamış hâsıl olur arsalarıyla).
127	Ş.S. 34/42 T.V.D. 1/234	Seyyid Halil Efendi Vakfı (Kıbrıs Muhassılı) 23 Ca. 1246	Lefkoşa	1.000 kuruş.
128	Ş.S. 34/99 T.V.D. 1/244	Basmacı Sofu Hacı Mustafa bin Ramazan Vakfı 3 B. 1247	Lefkoşa	*Litronda köyünde:* Kamara'da 6 zeytin ağacı, Amaksari'de 2 zeytin ağacı, Levayi'de 7 zeytin ağacı, Cağuşi'de 1 zeytin ağacı, Manastır tarlasında 1 zeytin ağacı, Babo'da 22 zeytin ağacı, Kolinbo'da 1 zeytin ağacı, Mağroni'de 1 zeytin ağacı,

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
				Horodi'de 1 zeytin ağacı, Koçimuyi'de 2 zeytin ağacı, Selamofko'da 1 zeytin ağacı, Yofizo'da 3 zeytin ağacı, Kolimo'da 2 zeytin ağacı, Litronda köyü Liska'da 1 zeytin ağacı, Mansuka'da 1 zeytin ağacı, Ankala'da 3 zeytin ağacı, Fida'da 1 zeytin ağacı, Cehri'de 1 zeytin ağacı, Polya Ambeli'de 1 zeytin ağacı, Barteleme'de 1 zeytin ağacı, Koftiyo'da 3 zeytin ağacı, Anaya köyünde 10 zeytin ağacı, Lakadamya'da 4 zeytin ağacı.
129	V.D. 6/367 T.V.D. 6/293	Efluili Hacı Ahmed Efendi Vakfı 7 B. 1247	Lefkoşa	Litronda köyünde toplam 550 zeytin ağacı.
130	P.Ş.S. sr. 97	Hacı Ahmed Efendi Vakfı 7 B. 1247	Lefkoşa	Litronda köyünde Kado Porvalya mevkiinde 550 zeytin ağacı. (129 numaralı vakfiyenin mükerreridir).

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
131	Ş.S. 34/118 T.V.D. 1/246	Kâtip Hüseyin Efendi bin Mehmed Bîcan Ağa Vakfı 15 N. 1248	Lefkoşa	1.000 kuruş.
132	Ş.S. 35/42 T.V.D. 1/258	Seyyid Hacı Mehmed Ağa, Lefkoşa Alaybeyi Menteşîzâde Hüseyin Ağa ve diğerleri 17 Z. 1249	Lefkoşa	7.500 kuruş.
133	Ş.S. 35/75	Hatice bint-i Ahmed Ağa Vakfı 30 Ra. 1250	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 1.200 kuruş.
134	V.G.M.A.	Hüseyin Efendi bin el-Hâc Muhammed Ağa ve Mustafa Efendi bin Osman ve Kazzaz el-Hâc Ali Efendi ve diğerleri 3 R. 1250	Lefkoşa	1.410 kuruş.
135	V.D. 4/20 T.V.D. 5/310 Ş.S. 35/89	Hacı Hasan bin Molla Salih Vakfı (Haydarpaşa Câmii Zeytinleri) 3 R. 1250	Lefkoşa-Değirmenlik	Margi köyünde 40 zeytin ağacı.
136	Ş.S. 35/108 T.V.D. 1/261	Rukiye Kadın bint-i Derviş Mehmed Efendi Vakfı 21 C. 1250	Lefkoşa	1.000 kuruş.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
137	Ş.S. 35/123 V.D. 5/91 T.V.D. 6/67	Kambilili Boyacı Ömer bin Ahmed Vakfı 23 Ş. 1250	Girinye	Kambili köyünde 5 dönüm bahçe (Darbiyo bahçesi diye bilinen; suyu ve havuzu ile birlikte), 30 zeytin ağacı, 4 limon ağacı, 8 armut ağacı, 10 nar ağacı, 10 incir ağacı, 2 dönüm bağ.
138	Ş.S. 35/125	Çıbıkcı Paşa Efendi bin es-Seyyid Yakub Vakfı 25 L. 1250	Lefkoşa	750 kuruş.
139	Ş.S. 35/128 T.V.D. 1/264	Seyyid Ali Efendi bin Seyyid Hacı Mustafa Vakfı 9 Za. 1250	Lefkoşa	2.250 kuruş.
140	Ş.S. 35/131 T.V.D. 1/268	Zaîm Hüseyin Ağa bin Köse Kethuda Hacı Mustafa Ağa Vakfı 2 Z. 1250	Lefkoşa	750 kuruş.
141	Ş.S. 36/133 T.V.D. 1/285 V.G.M.A.	Pençizâde Seyyid Mehmed Efendi bin Mustafa Vakfı 9 Z. 1250	Lefkoşa	8.000 kuruş.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
142	Ş.S. 35/133 T.V.D. 1/270	Borazanzâde Hacı Ahmed Ağa kerîmesi Mümine Hanım Vakfı 20 Z. 1250	Lefkoşa	6.000 kuruş.
143	Ş.S. 35/161 T.V.D. 1/274	Köşklü Emine Kadın bint-i Ahmed Efendi Vakfı 21 Ra. 1251	Lefkoşa	700 kuruş.
144	Ş.S. 36/37 T.V.D. 1/279	Fatma Kadın bint-i Seyyid Ali Vakfı 17 Z. 1251	Lefkoşa	2.500 kuruş.
145	Ş.S. 36/1 T.V.D. 1/277	Fatma Molla bint-i Emir Ahmed Vakfı 13 Ca. 1252	Lefkoşa	Abdiçavuş Mahallesi'nde 1 menzil (2 oda, sundurması ve avlusu ile birlikte).
146	Ş.S. 36/240 V.G.M.A.	Hacı Hasan Efendi bin Osman Vakfı 21 C. 1252	Lefke	Karadağ Mahallesi'nde Osman bahçesi adıyla bilinen meyveli ve meyvesiz ağaçları ve evleri ile birlikte 10 dönüm bahçe, Karadağ Mahallesi'nde meyveli ve meyvesiz ağaçları ile birlikte 2 dönüm bahçe, 2 hâne (22 günde 6 saat su hakkı ile birlikte), Emalis tarlası diye bilinen 12 dönüm tarla, 3 dönüm tarla, 60 zeytin ağacı.
147	Ş.S. 36/134 T.V.D. 1/287	Rahime Hatun bint-i Hacı Mustafa Vakfı 3 Ca. 1253	Lefkoşa	1.500 kuruş.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
148	Ş.S. 36/132 T.V.D. 1/283	Emine bint-i Hacı Hüseyin bin Ahmed Vakfı 12 Ca. 1253	Lefkoşa	Karababa Mahallesi'nde 1 dükkan.
149	Ş.S. 36/150 T.V.D. 1/289	Eşmene bint-i Mustafa Vakfı 15 N. 1253	Mesarye	Malunda köyünde Bahçeler adıyla bilinen yerde 7 zeytin ağacı, Harman yeri diye bilinen yerde 2 zeytin ağacı, Çeşmeyolu diye bilinen yerde 2 zeytin ağacının (toplam 11) 2 hissesi (11/2), Konedra köyünde 1 menzil (3 odalı, avlusuyla birlikte).
150	Ş.S. 36/160 T.V.D. 1/291	Emine bint-i Mehmed bin Safer Vakfı 1 M. 1254	Mesarye	Kufes köyünde 500 kuruş.
151	V.D. 4/50 T.V.D. 5/361 V.G.M.A. 989.209.161	Seyyid Mehmed Emin Efendi ibn-i es-Seyyid Hacı Mehmed Vakfı (Kıbrıs Muhassılı) 3 Ca. 1254	Lefkoşa	Bafkapısı'nda Tevfik Câmii (Dükkanlarönü Câmii diye bilinen), Basmacılar Çarşısı'nda Basmacılar Hanı (23 oda ve dükkanları ile birlikte), Bafkapısı'nda 1 fırın, 1 menzil, 1 un mahzeni, Odun ve hayvan ahırı, sundurma, boş arsa. Köprübaşı'nda 3 bakkal ve 1 berber dükkanı, 2 bakkal, 1 manav dükkanı,

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
				1 berber dükkanı, Balıkpazarı'nda 1/3 dükkan hissesi, 1 dükkan, Unpazarı'nda 1 bezirgan dükkanı, Litronda köyünde 103 zeytin ağacı, Matyat köyünde 33 zeytin ağacı, Litronda köyünde 51 zeytin ağacı, 31.000 kuruş, Piskopi-Argadez köyünde 63 zeytin ağacı, Tuzla –Pirga köyünde 32 zeytin ağacı, Girinye –Lapta'da Seyyid Mehmed Ağa Câmii diye bilinen câmi, Magosa –Kaledışı'nda Kutub Osman Câmii, Türbeiçi'nde dershâne (hâriciye ve dâhiliye odaları).
152	Ş.S. 36/212 T.V.D. 1/293	Hacı İsmail Ağa bin Hacı Mustafa Ağa Vakfı 3 Za. 1254	Lefkoşa	Palıkitre'de Değirmenlik dağından çıkan sudan 22 günde 1 gün su hakkı, 8.000 kuruş.
153	K.V.D. s. 160 T.V.D. 5/139	Hacı İsmail Ağa bin Hacı Mustafa Ağa Vakfı 4 Za. 1254	Lefkoşa	Değirmenlik dağından çıkıp Palıkitre köyüne gelen sudan 22 günde 24 saat su hakkı, 8.000 kuruş.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
154	Ş.S. 38/31 T.V.D. 1/289	Üzengici oğlu Ahmed kerîmesi Dellâke Meryem Hatun Vakfı 4 R. 1255	Lefkoşa	İbrahimpaşa Mahallesi'nde 1 menzil (içindeki 2 odalı ve sundurmalı hâne ile).
155	Ş.S. 38/125 T.V.D. 1/300	Hatike Kadın bint-i Zanlak Hacı Mustafa Ağa Vakfı 13 C. 1256	Lefkoşa	5.000 kuruş.
156	Ş.S. 38/134 T.V.D. 1/303	Hatice Kadın binti Mustafa Vakfı 8 Ş. 1256	Lefkoşa	Aya Süzemeno köyündeki 73 zeytin ağacının 7/2 hissesi, Dali köyünde Baldo adlı zimmînin bahçesinde 6 zeytin ağacı.
157	Ş.S. 38/169 T.V.D. 1/304 V.G.M.A.	Anbar Emini Ahmed Efendi bin Mahmud Vakfı 17 Z. 1256	Girinye	Lapta'da 5 dönüm bahçe (su kullanma hakkıyla birlikte), 20 zeytin ağacı.
158	Ş.S. 38/190 T.V.D. 1/306	Fatma bint-i Mehmed Vakfı 29 Ra. 1257	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 1 menzil (1 hâne ve meyveli ve meyvesiz ağaçlarıyla birlikte).
159	Ş.S. 38/214 T.V.D. 1/308	Lefkeli Şerife Kadın bint-i Hüseyincik Vakfı 27 C. 1257	Lefke	Baş Mahallesi'nde 1 bahçe (4 dönüm arsası, hânesi ve içindeki ağaçlarıyla birlikte).
160	Ş.S. 39/8 T.V.D. 1/311	Tuzla'nın Klavya köyünden Ali bin Mehmed Vakfı 16 M. 1258	Tuzla	Pirga köyünde Viranbağlar adlı mahalde 11 zeytin ağacı.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
161	Ş.S. 39/65 T.V.D. 1/312	Seyyid Mehmed Emin Efendi ibn-i es-Seyyid Mehmed Vakfı (Kıbrıs Muhassılı) 1 Ca. 1258	Lefkoşa	Ortaodası Çarşısı'da 6 dükkan.
162	V.G.M.A.	Mustafa Bey ibn-i İsmail Ağa Vakfı 21 B. 1260	Lefkoşa	Câmi-i Atîk Mahallesi'nde 1 arsa, 1 zaviye, odaları ile birlikte, 500 kuruş.
163	Ş.S. 40/147 T.V.D. 1/338	Seyyid Osman Vechi Efendizâde Seyyid Mustafa Refik Efendi Vakfı 21 R. 1262	Lefkoşa	3.000 kuruş.
164	V.D. 2/59 T.V.D. 5/223	Tuzla İskeleli Topal Abdullah Vakfı 20 C. 1262	Tuzla İskelesi	Kabristan yanında 3/4 dükkan hissesi.
165	Ş.S. 40/178 T.V.D. 1/341	Hacı Mahmud bin Curcur Mehmed Vakfı 5 Ş. 1262	Lefkoşa	1.250 kuruş.
166	Ş.S. 41/41 T.V.D. 1/343	Hacı Hüseyin Ağa bin Süleyman Vakfı 16 M. 1263	Leymason	3.000 kuruş.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
167	Ş.S. 41/48 T.V.D. 5/189 T.V.D. 1/346 V.D. 2/26	Seyyid Mehmed Salih Efendi bin Seyyid Hacı Hatib Ali Efendi Vakfı 14 S.1263	Lefkoşa	Ömeriye Mahallesi'nde 1 menzil (5 odalı, 2 sundurmalı, eklentileriyle birlikte).
168	Ş.S. 41/82 T.V.D. 1/349	Seyyid Mustafa Efendi bin Seyyid Hatib Hacı Ali Efendi Vakfı 4 Ca. 1263	Lefkoşa	200 kuruş.
169	Ş.S. 41/148 T.V.D. 1/351	Seyyid Hacı Ömer Efendi bin Seyyid Ali Vakfı Ra. 1264	Lefkoşa	500 kuruş.
170	Ş.S. 42/74 T.V.D. 1/353	Mehmed Ârif Efendi Vakfı 14 Ş. 1266	Lefkoşa	1.000 kuruş (Laleli Câmii imam vs.'ne).
171	V.G.M.A.	Fatma Kadın bint-i Mehmed Efendi Karamanî Vakfı 3 Ra. 1267	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 1.500 kuruş.
172	Ş.S. 42/136 T.V.D. 1/356	Gümrükçüzâde Hacı Mustafa Efendi Vakfı 11 Ca. 1267	Girinye	Kazabifan köyünde Salıgünü suyu diye bilinen sudan haftada 12 saat su.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
173	Ş.S. 46/64 T.V.D. 2/12 V.G.M.A.	Hacı Ömer Efendi Vakfı 1 B. 1267	Piskopi	68 dönüm tarla (15 günde 18.5 saat sulama hakkı), 15 dönüm bahçe (15 günde 18.5 saat sulama hakkı), 18 dönüm tarla.
174	Ş.S. 42/218 T.V.D. 1/359	Hasna Kadın bint-i Alican Hacı Ahmed Ağa Vakfı 6 N. 1268	Lefkoşa	3.000 kuruş.
175	Ş.S. 44/29 T.V.D. 1/362	Hacı Ömer Ağa bin Mehmed Ağa Vakfı 13 Ca. 1271	Lefkoşa	2.000 kuruş.
176	Ş.S. 44/88 T.V.D. 1/364 V.G.M.A.	Hatice Hatun binti Hacı Mustafa Ağa Vakfı 20 Ca. 1272	Lefkoşa-Değirmenlik	Podamya köyünde 4 zeytin ağacı, Alipaşa bahçesi yanında 4 zeytin ağacı, Haseki tarlasında 6 zeytin ağacı, Çiftlik tarlasında 10 zeytin ağacı, Musili tarlasında 3 zeytin ağacı, Sekkini tarlasında 8 zeytin ağacı, Nikola tarlasında 8 zeytin ağacı, Faga Çiftlik tarlasında 7 zeytin ağacı, 500 kuruş.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
177	Ş.S. 45/25 T.V.D. 1/369 T.V.D. 5/285 V.D. 4/6	Basmacızâde Hacı Halil Efendi bin Hacı İbrahim Vakfı 21 N. 1275	Lefkoşa Dağ	Meygedeler Çarşısı'nda 2 dükkan ve 2 dolap, Köprübaşı Çarşısı'nda 1 mağaza, –Lakadamya'da toplam 62 zeytin ağacı.
178	Ş.S. 45/71 V.D. 4/101 T.V.D. 1/373 T.V.D. 5/331	Hacı Hüsnü Efendi bin Horoz el-Hâc Ali Efendi Vakfı 13 Ca. 1277	Dağ	Argadez köyünde Hacı Antoni tarlasında 2 zeytin ağacı, Hacı Andreya tarlasında 1 zeytin ağacı, Yakumi tarlasında 1 zeytin ağacı, Kilise tarlasında 1 zeytin ağacı.
179	Ş.S. 45/99 T.V.D. 1/374	Kazzâz Hacı Ahmed Ağa bin Mehmed Ağa Vakfı 29 Ş. 1277	Lefkoşa	3.000 kuruş.
180	Ş. S. 45/106 T.V.D. 2/1	Civisilli Ahmed Ağa ibn-i Hacı Ali Vakfı 15 Ra. 1278	Tuzla	Civisilli köyünde 500 kuruş.
181	V.G.M.A.	Hacı Mehmed Ağa ibn-i Ahmed Ağa Vakfı 1 M. 1279	Tuzla	Kalorsen köyünde 500 kuruş.
182	Ş.S. 46/99 T.V.D. 2/20	Sukûti İsmail Ağa ibn-i Mustafa Vakfı 23 R. 1279	Lefkoşa	Abdiçavuş Mahallesi'nde 2.800 dirhem sîm-i hâlis.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
183	Ş.S. 46/67 T.V.D. 2/16	Piroyili Mehmed Ağa ve Halil Ağa ibn-i Hacı Mahmud Vakfı 25 C. 1279	Değirmenlik	Proyi köyünde 3.000 kuruş.
184	Ş.S. 46/94 T.V.D. 2/19	Abdali Nalband Ali bin Dede Mustafa Vakfı 23 N. 1279	Larnaka	Dali köyünde 5 zeytin ağacı.
185	Ş.S. 46/120 T.V.D. 2/23	Cezâyirî Hâfız Hacı Ömer Efendi ibn-i Mehmed Efendi Vakfı 8 M. 1280	Lefkoşa	Abdiçavuş Mahallesi'nde 160 sîm-i Mecidiye (1280 dirhem).
186	Ş.S. 47/58 T.V.D. 2/26	Fatma bint-i Ömer Ağa Vakfı 8 N. 1280	Lefkoşa	Ömeriye Mahallesi'nde 5.000 kuruş.
187	Ş.S. 47/83 T.V.D. 2/29	Hacı Ali Ağa ibn-i Ebûbekir Ağa Vakfı 11 M. 1282	Lefkoşa	Gönyeli köyünde 3.000 kuruş.
188	Ş.S. 47/86 T.V.D. 2/31	Hatice bint-i Hacı Mustafa Ağa (Zerdalici kızı) Vakfı 13 S.1282	Değirmenlik	Podamya köyünde 10 zeytin ağacı.
189	Ş.S. 47/100 T.V.D. 2/34	Köse Kethudâzâde Hacı Hüseyin Ağa ibn-i Hacı Mahmud Ağa Vakfı 22 R. 1282	Lefkoşa	Abdiçavuş Mahallesi'nde 85 adet 100'lük Mecîdiye altını.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
190	Ş.S. 47/108 T.V.D. 2/37	Şeyhülislâm Ömer Hüsameddin Efendi Vakfı 25 B. 1282	——	7.000 kuruş.
191	Ş.S. 47/130 T.V.D. 2/40	Hacı Hüseyin Efendi ibn-i Sadeddin Vakfı 8 Za. 1282	Değirmenlik	Minareli köyünde 7.500 kuruş.
192	Ş.S. 47/148 T.V.D. 2/44	Yasakçızâde Yusuf Ağa ibn-i Ali Vakfı 19 M. 1283	Lefkoşa	Ömeriye Mahallesi'nde 16.516 kuruş.
193	Ş.S. 47/189 T.V.D. 2/45	Işkıcı Penbe bint-i Mehmed Ali Vakfı 9 B. 1284	Lefkoşa	Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 5.000 kuruş.
194	Ş.S. 48/9 T.V.D. 2/48	Emine Kadın ibnet-i Mollazâde Mehmed Ağa Vakfı 7 Ş. 1284	Lefkoşa	Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 4.000 kuruş.
195	Ş.S. 48/109 T.V.D. 2/52 V.G.M.A. 988.127.47	Hacı Mustafa Ağa ibn-i Ali Vakfı 1 N. 1284	Karpas	Kalatya'da 5.000 kuruş.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
196	Ş.S. 48/96 T.V.D. 2/50	Hacı Ahmed Efendi ibn-i Hüseyin Efendi Vakfı 28 Z. 1284	Lefkoşa	Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 4.000 kuruş.
197	V.D. 4/192 T.V.D. 5/333 Ş.S. 49/205 T.V.D. 2/55	Kazabifanlı Mesud Hasbî Efendi Vakfı 17 C. 1286	Girinye	Kazafana'da 3 zeytin ağacı (Kemeçeci bahçesi diye bilinen yerde).
198	Ş.S. 49/217 T.V.D. 2/58 V.D. 6/23 T.V.D. 6/182	Derviş Efendizâde Mustafa Nazif Efendi Vakfı 2 Ş. 1286	Lefkoşa	1 ev, 1 menzil, 4 dönüm bahçe, Yarım dönüm avlu, 303 dönüm tarla (su haklarıyla birlikte), Litradonda'da 93 zeytin ağacı, Matyat'da 7 zeytin ağacı, 15 günde 12 saat su hakkı, 22 günde 72 saat su hakkı. Ayasofya Mahallesi'nde 1 hâne (müştemilâtıyla birlikte), Palıkitre'de 4 dönüm bahçesi ve yarım dönüm avluyu müştemil Palıkitre Çiftliği adıyla bilinen 1 ev, Palıkitre'de 303 dönüm tarla,

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
				Değirmenlik köyü Başpınar mevkiinden çıkan suyun her 15 günde bir pazar günü 12 saat ve her 22 günde 72 saat su hakkı, Dağ nahiyesinin Litrodonda köyünde Balyamila adlı mahalde 93 zeytin ağacının 4/5 hissesi, Matyat köyündeki dere kenarında 7 zeytin ağacı.
199	Ş.S. 51/80 T.V.D. 2/65	Hace Fatma Ana ve Emine bint-i Mehmed bin Abdullah Vakfı 23 Z. 1289	Lefkoşa	Câmi-i Kebîr Mahallesi'nde 60.000 kuruş.
200	Ş.S. 52/75 T.V.D. 2/72	Attar Mehmed Emin Efendi ibn-i Hâfız Osman Efendi Vakfı 5 Za. 1291	Lefkoşa	Korkudefendi Mahallesi'nde 1 hâne, 3 dönüm bahçe, 1 masura su hakkı.
201	Ş.S. 52/92 T.V.D. 2/76	Prastyolu Osman Ağa ibn-i Abdullah Vakfı 15 M. 1292	Baf	Prastyo'da 1.200 kuruş.
202	Ş.S. 52/213 T.V.D. 2/79	Hacı Fatma Ana ve Emine bint-i Mehmed bin Abdullah Vakfı 9 Ra. 1294	Lefkoşa	Câmi-i Cedîd Mahallesi'nde 40.000 kuruş.
203	Ş.S. 52/230-231 T.V.D. 2/84	Hacı Ahmed Efendi ibn-i Hüseyin Efendi Vakfı 25 Ca. 1294	Lefkoşa	Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 3.000 kuruş.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
204	Ş.S. 52/240 T.V.D. 2/95	Hacce Şemsi Hatun Vakfı 15 N. 1294	Lefkoşa	Ömeriye Mahallesi'nde 1 hâne, 2 dönüm bahçe.
		İNGİLİZ DÖNEMİ **4 Haziran 1878 (h. 1295)**		
205	Ş.S. 53/27 T.V.D. 2/106	Cezâyirî Hâfiz Hacı Ömer Efendi ibn-i Mehmed Vakfı 1 Ş. 1296	Lefkoşa	Abdiçavuş Mahallesi'nde 1 hâne.
206	Ş.S. 53/39 T.V.D. 2/109	Hacce Şerife ibnet-i Mustafa bin Abdullah Vakfı 2 Ca. 1297	Lefke	Piripaşa Mahallesi'nde 1 dönüm bahçe, 8 zeytin ağacı, 2.5 saat su hakkı.
207	Ş.S. 53/79 T.V.D. 2/113	Yusuf Ağa ibn-i Zaîm Mustafa Ağa ibn-i diğer Yusuf Ağa Vakfı 14 Ra. 1298	Omorfa	Denya'da 1 hâne, 8 dönüm meyve bahçesi, 3 dönüm enginarlık, Haftada 4 gün 4 gece su hakkı.
208	Ş.S. 53/91 T.V.D. 2/117	Kazzâz Hacı Ahmed Ağa bin Mehmed Ağa Vakfı 28 C. 1298	Lefkoşa	İbrahimpaşa Mahallesi'nde 1 ev, 5 zeytin ağacı.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
209	Ş.S. 53/93 T.V.D. 2/120	Nazife Hanım bint-i Hacı Hamid Ağa Vakfı 12 Ş. 1298	Girinye	Kambilli'de 73 zeytin ağacı, 8.424 sehimde 3.096 sehim hisse, Vasilya'da 75 zeytin ağacının 2/6 hissesi, 75 zeytin ağacının 1/6 hissesi.
210	Ş.S. 53/100 T.V.D. 2/124	Sucu Mustafa bin Uncu Mustafa bin Abdullah Vakfı 22 Z. 1298	Lefkoşa	Câmi-i Cedîd Mahallesi'nde 1 hâne (muhtelif ağaçlı bahçesiyle birlikte).
211	Ş.S. 53/105 T.V.D. 2/131	Tabur İmamı Hâfız Hacı Hasan Efendi bin Ali Ağa Vakfı 11 S.1299	Lefkoşa	Câmi-i Cedîd Mahallesi'nde 2 hâne (bahçesi ve yarım masura su hakkı ile birlikte).
212	Ş.S. 53/106 T.V.D. 2/134	Tabur İmamı Hâfız Hacı Hasan Efendi bin Ali Ağa Vakfı 16 S.1299	Lefkoşa	Câmi-i Cedîd Mahallesi'nde 15.000 kuruş.
213	Ş.S. 53/105 T.V.D. 2/127	Tabur İmamı Hâfız Hasan Efendi bin Ali Ağa Vakfı 16 S.1299	Lefkoşa	1 hâne (bahçesiyle birlikte).
214	Ş.S. 54/11 T.V.D. 2/137	Emine Ana bint-i Mehmed Ağa Vakfı 6 R. 1301	Lefkoşa	Câmi-i Cedîd Mahallesi'nde 7.000 kuruş.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
215	V.D. 2/7 T.V.D. 5/161	Kazabifanlı Mesud Hasbî Efendi bin Lutfullah Efendi Vakfi 11 B. 1301	Girinye	Kazafana köyünde 1 ev (1 dönüm bahçesi ve ağaçlarıyla, 2 katlı). 1 misafir odası, 1 ahır, 1 tuvalet, 1 haftada 1.5 saat tatlı su hakkı, 1 samanlık ve ahır, 1 evlek arsa, 10 zeytin ağacı (Luis tarlasında), 4 zeytin ağacı (Mustafa Alemdar tarlasında), 60.000 kuruş.
216	Ş.S. 54/25 V.D. 5/108 T.V.D. 6/75 T.V.D. 2/139 V.G.M.A.	Tüccarbaşı Hacı Mehmed Efendizâde Hacı Derviş Ahmed Efendi Vakfi 7 L. 1301	Lefkoşa	Arabahmedpaşa Mahallesi Bağkapısı caddesinde 1 dönüm bahçe, ağaçlarıyla birlikte, 1 ev, Arabahmedpaşa suyundan 1 masura su hakkı, Tüccarbaşı Çarşısı'nda 5 dükkan, 1 kahvehâne, Basmacılar Çarşısı'nda 1 dükkan.
217	V.D. 6/19 T.V.D. 6/171	Hacı Mustafa Kaşuli bin Ali Vakfi 15 Ra. 1302	Baf	Câmi-i Sağîr Mahallesi'nde Sultaniye Çarşısı'nda 1 dükkan (müştemilâtıyla birlikte).
218	Ş.S. 54/50 V.D. 6/264 T.V.D. 2/146	Sitti Hanım ibnet-i Hacı Feyzullah Ağa Vakfi 25 L. 1302	Lefkoşa	Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 4.000 kuruş.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
219	V.D. 6/103 T.V.D. 6/220	Hacı Penbe Molla Vakfi 6 Za. 1302	Lefkoşa	Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 5.000 kuruş, 2.500 kuruş.
220	V.D. 6/104 T.V.D. 6/222	Hacı Penbe Molla Vakfi 6 Za. 1302	Lefkoşa	İbrahimpaşa Mahallesi'nde 2.500 kuruş.
221	Ş.S. 54/94 T.V.D. 2/175	Ayşe Hanım ibnet-i Ömer Ağa Vakfı 15 Z. 1302	Lefkoşa	Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 1 ev, yarım masura suyu akan, meyveli ve meyvesiz ağaçlarıyla 1 bahçe.
222	Ş.S. 54/66 T.V.D. 2/150	Hacı Mustafa Nuri Efendi ibn-i Osman Efendi Vakfı 15 Ra. 1303	Lefkoşa Dağ	Mahmudpaşa Mahallesi'nde 1 hâne, Arabahmedpaşa suyundan yarım masura su hakkı, Analyonda köyünde 66 zeytin ağacı.
223	V.D. 5/14 T.V.D. 6/17	Kazabifanlı Mesud Hasbi Efendi bin Lutfullah Efendi Vakfı 1 Ş. 1303	Kazafana	Kazafana karyesinin yeni mektebi ile câmi-i şerîfine 2.500 kuruş.
224	Ş.S. 54/79 T.V.D. 2/164	Emine bint-i Abdulmuttalib bin Abdullah Vakfı 7 Ş. 1303	Lefkoşa	Mahmudpaşa Mahallesi'nde 1.000 kuruş.
225	İ.Ş.S. 8/121 V.D. 2/23 T.V.D. 5/183	Hatike Kadın (Hasbi Efendi zevcesi) bint-i el-Hâc Mustafa Vakfı 13 Ş. 1303	Girinye	Lapta'nın Esfinar Mahallesi'nde Hacı Luizi bahçesinde 7 zeytin ağacı, 15.000 kuruş.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
226	İ.Ş.S. 8/122 V.D. 2/18 T.V.D. 5/174	Kazabifanlı Mesut Hasbi Efendi bin Lutfullah Efendi Vakfı 13 Ş. 1303	Girinye	Çatalköy'de 300 harup ağacı (Beymandırası adıyla bilinen tarlada), 120 harup ağacı, 44 zeytin ağacı, 20.000 kuruş.
227	Ş.S. 54/70 T.V.D. 2/156	Abdülaziz Efendi bin Attar Molla Salih Vakfı 9 Za. 1303	Lefkoşa	Ömeriye Mahallesi'nde 7.000 kuruş.
228	Ş.S. 54/71 T.V.D. 2/160	Nalbandbaşı Hacı Hüseyin Ağa ibn-i İsmail Vakfı 16 Za. 1303	Lefkoşa	Debbağhâne Mahallesi'nde 3.000 kuruş.
229	Ş.S. 5/83 T.V.D. 2/167	Penbe Molla bint-i Çekdiri oğlu İbrahim Ağa Vakfı 11 B. 1304	Lefkoşa	Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 150 İngiliz lirası.
230	V.D. 5/68 T.V.D. 6/60	Leymasonlu Ali Rıza Efendi bin Hasan Efendi Vakfı 23 B. 1304	Leymason	Câmi-i Kebîr Mahallesi'nde Hanbeli sokağında 3 dükkan (bütün müştemilâtıyla birlikte), 1 hâne.
231	Ş.S. 54/84 T.V.D. 2/171	Molla Hurşid Efendi bin Hüseyin Efendi Vakfı 20 Ş. 1304	Lefkoşa	Ömeriye Mahallesi'nde 2.5 dönüm tarla, 1 kuyu, 1 dolap ve 1 havuzun 1/2 hissesi.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
232	Ş.S. 54/98 T.V.D. 2/179	Ayşe Kadın bint-i İbrahim Ağa bin Salih Vakfı 9 Za. 1304	Lefkoşa	Tophâne Mahallesi'nde 4.000 kuruş.
233	Ş.S. 54/106 T.V.D. 2/183	Süeda Hanım bint-i İsmail Vakfı 21 Z. 1304	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 36.000 kuruş.
234	Ş.S. 54/114 T.V.D. 2/188	Hacı Yusuf Ağa bin Hacı Hasan Ağa Vakfı 5 Ra. 1305	Lefkoşa	Arabacılar Çarşısı'nda 2 dükkan.
235	Ş.S. 54/114 T.V.D. 2/188	Helvacı Mehmed Ali Efendi bin Molla Salih Vakfı 5 Ra. 1305	Lefkoşa	Ömeriye Mahallesi'nde 5.000 kuruş.
236	Ş.S. 54/125 T.V.D. 2/192	Ahmed Ağa bin Mehmed Kahya bin Ahmed Vakfı 26 C. 1305	Değirmenlik Omorfa	1 ev, 8 dönüm bahçe, 100 zeytin ağacı.
237	Ş.S. 54/132 T.V.D. 2/194	Şerife Kadın bint-i Mehmed Vakfı 14 B. 1305	Lefkoşa	Ebûkavuk Mahallesi'nde 1 ev.
238	Ş.S. 54/132 T.V.D. 2/196	Meryem Kadın bin Hasan Ağa Vakfı 24 R. 1305	Lefkoşa	Ebûkavuk Mahallesi'nde 1 ev.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
239	İ.Ş.S. 1/13 V.D. 6/197 T.V.D. 2/198	Mehdi Efendi bin İsmail Efendi Vakfı 14 R. 1306	Lefkoşa	Ebûkavuk Mahallesi'nde 1 ev.
240	İ.Ş.S. 1/105 T.V.D. 2/201	Nakîbu'l-Eşrâf Zühdü Efendizâde Osman Nuri Efendi Vakfı 9 M. 1307	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 75 Osmanlı lirası.
241	İ.Ş.S. 1/183 T.V.D. 2/216 V.D. 2/91 T.V.D. 5/230	Tüccar Hacı Mustafa Nuri Efendi bin Osman Vakfı 3 Ra. 1307	Lefkoşa	Mahmudpaşa Mahallesi'nde 1 dükkanın 1/2 hissesi.
242	V.D. 5/65 T.V.D. 6/54 V.D. 6/326 T.V.D. 6/276	Leymasonlu Mustafa Fethi Efendi bin Hüseyin Ağa Vakfı 20 Ca. 1307	Leymason	Müslüman Çarşısı'nda 1 mağaza.
243	İ.Ş.S. 1/65 V.D. 6/392 T.V.D. 2/199	Ümmühan Kadın bint-i Mustafa bin Abdullah Vakfı 22 Ca. 1307	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 1 ev (bahçesi ve ağaçlarıyla birlikte.).

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
244	İ.Ş.S. 7/98	Hâfız Ali Efendi bin Molla Mehmed Vakfı 11 Ca. 1308	Lefkoşa	15 günde 3 saat su hakkı.
245	İ.Ş.S. 7/100	Mehmed Ağa bin Hasan Vakfı 9 C. 1308	Lefkoşa	2.000 kuruş.
246	İ.Ş.S. 1/131	Nazife Hanım bint-i Hacı Ali Efendi Vakfı 28 C. 1308	Lefkoşa	1 dükkan, Ayasofya Mahallesi'nde 1 evin 1/2 hissesi.
247	İ.Ş.S. 1/130 T.V.D. 2/203	Şükrü Efendi bin Mahmud Ağa Vakfı 28 C. 1308	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 1 ev, 1 dükkan.
248	İ.Ş.S. 7/126	Ayşe Hanım bint-i el-Hâc Mehmed Ağa Vakfı 17 Za. 1308	Lefkoşa	1.600 kuruş.
249	İ.Ş.S. 1/190 V.D. 6/27 T.V.D. 2/111	Mısırlızâde Ahmed Hulûsi Efendi ibn-i Hacı Osman Ağa Vakfı 25 B. 1309	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 1 dükkan.
250	V.D. 6/343	Leymasonlu Hasan Kaptan Ağa bin İsmail bin Abdullah Vakfı 22 Ş. 1309	Leymason	20.000 kuruş.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
251	V.D. 2/151 T.V.D. 5/265	Leymasonlu Emetullah Hanım bint-i Hacı İbrahim Efendi Vakfı 27 Za. 1309	Lefke	Câmi-i Kebîr Mahallesi'nde Aya Hekli Ayazması sokakta 1 menzil (bütün müştemilâtıyla birlikte).
252	İ.Ş.S. 1/196 T.V.D. 2/220	Havva Molla bint-i Osman Efendi Vakfı 25 Z. 1309	Lefkoşa	Laleli Câmii yakınında 1 ev.
253	V.D. 5/118 T.V.D. 6/92 V.D. 2/89 T.V.D. 5/227	Aya Varvaralı Yusuf bin Ali Vakfı 1 M. 1310	Baf	Aya Varvara köyünde 1 değirmen, suyuyla birlikte.
254	İ.Ş.S. 7/223	Havva Kadın bint-i el-Hâc Bekir Vakfı 5 Ra. 1310	Lefkoşa	1.600 kuruş.
255	İ.Ş.S. 1/227 T.V.D. 2/222	İbrahim Zihni Efendi ibn-i Ali Ağa Vakfı (Turunçlu Mektebi Muallimi) 8 B. 1310	Lefkoşa	Korkudefendi Mahallesi'nde Yediler sokağında 1 ev (meyveli ve meyvesiz ağaçları, havuzlu, sarnıçlı bahçesiyle birlikte).
256	V.D. 5/117 T.V.D. 6/91	İskeleli Hacı Emin Kadın bint-i Hacı Hasan Efendi Vakfı 11 L. 1310	Baf	İskele kasabasında 1 hâne (su kuyusu, bahçesi ve muhtelif ağaçlarıyla birlikte.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
257	V.D. 5/118 T.V.D. 6/93	Evratu Karyeli Molla Ahmed bin Hacı Mehmed Vakfı 7 Ca. 1311	Baf	Evratu köyünde 1 parça tarla yanında bulunan muhtelif cinsteki ağaçların 28/48 hissesi.
258	V.D. 6/410 T.V.D. 6/301	Leymasonlu Hacce Behiye Hanım bint-i Yusuf Ağa Vakfı 24 L. 1311	Leymason	Müslüman Çarşısı'nda 1 büyük mağaza, Câmi-i Kebîr karşısında 1 mağaza.
259	İ.Ş.S. 1/341 T.V.D. 2/229	Palıkitreli Ayşe Kadın bint-i İsmail Kethudâ Vakfı 23 B. 1312	Lefkoşa	Arabahmedpaşa Mahallesi'nde Mahmudağa suyundan 15 günde bir pazar günü sabah ve pazartesi günü gece 12 saat su hakkı.
260	İ.Ş.S. 7/328 V.D. 2/15 T.V.D. 5/170	Abuhorlu el-Hâc Ömer Ağa bin Hasan Vakfı 11 L. 1312	Lefkoşa	Değirmenlik köyünde 1 ayda 3 saat su hakkı ve ark.
261	İ.Ş.S. 2/10 V.D. 3/23-24 V.D. 2/53-54 İ.Ş.S. 3/358 T.V.D. 2/236	Hatice Molla bint-i Müderris Hüseyin Efendi Vakfı 25 L. 1312	Lefke	Orta Mahallesi'nde 3 dönüm portakal bahçesi, 1 hâne, 1.5 dönüm bahçe.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
262	V.D. 5/66 T.V.D. 6/56	Leymasonlu Ali Rıza Efendi bin Hasan Efendi Vakfı 5 R. 1313	Leymason	Ayashekli Ayazması sokağında 1 hâne.
263	V.D. 5/65 T.V.D. 6/55	Leymasonlu Havva Hanım bint-i Yusuf Ağa bin Hacı Ömer Vakfı 5 Ra. 1313	Leymason	1 mağaza.
264	İ.Ş.S. 7/763 V.D. 2/45 T.V.D. 5/207	Kazabifanlı Mesud Hasbî Efendi bin Lutfullah Efendi Vakfı 18 R. 1313	Girinye	10.000 kuruş.
265	İ.Ş.S. 7/362 V.D. 2/47 T.V.D. 5/212	Kazabifanlı Mesud Hasbî Efendi bin Lutfullah Efendi Vakfı 18 R. 1313	Girinye	Kazafana'da 1 yağ değirmeni, 1 mağaza, 1/2 evlek avlu, 5.000 kuruş.
266	İ.Ş.S. 3/21 T.V.D. 2/243	Ahmed Remzi Efendi ibn-i Hacı Halil Ağa Vakfı 28 B. 1313	Lefkoşa	Ebûkavuk Mahallesi'nde 30 İngiliz lirası.
267	İ.Ş.S. 7/364	Mustafa Ağa bin Yakub oğlu Hüseyin Vakfı 29 B. 1313	Lefkoşa	2.500 kuruş.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
268	İ.Ş.S. 3/37 T.V.D. 2/246 V.D. 6/316 T.V.D. 6/270	Hacı Molla Mustafa bin Molla Dede Vakfı 3 L. 1313	Baf	Malatya'da 2 dönüm bahçe, 20 harup ağacı.
269	İ.Ş.S. 3/36 T.V.D. 2/245	Ziba Kadın ibn-i Hacı Mustafa Vakfı 30 L. 1313	Baf	Malatya'da 1 ev (meyveli ve meyvesiz ağaçları olan bahçesiyle birlikte).
270	İ.Ş.S. 3/143 T.V.D. 2/253	Ahmed Beliğ Paşa Vakfı 25 Ra. 1315	Lefkoşa	Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 1 büyük konak (2 masura akarsuyu bulunan bahçesi ve evleri ile birlikte).
271	İ.Ş.S. 3/119 T.V.D. 2/251	Denyalı İbrahim bin Molla Ahmed Vakfı 6 B. 1315	Lefkoşa	Denya'da 1 dönüm bahçe, akarsuyu ile birlikte, 3 odalı 1 ev.
272	İ.Ş.S. 3/157 T.V.D. 2/257	Penbe Kadın bint-i Karagöz Yusuf Ağa bin Abdullah Vakfı 3 S.1316	Lefkoşa	Ömeriye Mahallesi'nde yarım dönüm bahçe, 2 odalı 1 ev, 1 ev (dolap kuyusu ve havuzun 1/4 hissesi).
273	İ.Ş.S. 9/117	Hacı Hüseyin Ağa bin Ahmed bin Yakub Vakfı 24 B. 1316	Lefkoşa	3.000 kuruş.
274	İ.Ş.S. 3/289 T.V.D. 2/262	Hatice Hanım ibnet-i Moravîzâde Hacı Ahmed Efendi Vakfı 15 B. 1318	Lefkoşa	Câmi-i Cedîd Mahallesi'nde 1 hâne (avlusu ve müştemilâtıyla birlikte).

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
275	V.D. 5/60 T.V.D. 6/43	Leymasonlu Ayşe Hanım bint-i Fellahoğlu Mehmed Ağa bin Ahmed Çavuş Vakfı 20 Ş. 1318	Leymason	Câmi-i Kebîr Mahallesi'nde Kuyin sokağında 1 büyük mağaza. (Leymason'daki Câmi-i şerîfe vakf).
276	V.D. 5/61 T.V.D. 6/46	Leymasonlu Ayşe Hanım bint-i Fellahoğlu Mehmed Ağa bin Ahmed Çavuş Vakfı 20 Ş. 1318	Leymason	Câmi-i Kebîr Mahallesi'nde Kuyin sokağında büyük mağaza bitişiğindeki 1 küçük mağaza.
277	İ.Ş.S. 3/358 T.V.D. 2/273	Hatice Molla bint-i Müderris Hüseyin Efendi Vakfı 22 Ra. 1319	Lefke	Orta Mahalle'de 1 ev (bahçesiyle birlikte), 4.5 dönüm limon bahçesi.
278	İ.Ş.S. 3/349 T.V.D. 2/270	İffet Hanım ibnet-i Derviş Efendi Vakfı 28 Ra. 1319	Lefkoşa	Tophâne Mahallesi'nde 1 ev (havuzu ve avlusu ile birlikte).
279	İ.Ş.S. 3/321 T.V.D. 2/267	Hâfiz Hüseyin Şirazî Efendi ibn-i Basmacı Hacı Hasan Ağa Vakfı 2 Ra. 1319	Lefkoşa	Eğlence Çiftliği'nde 6 dönüm bahçe.
280	İ.Ş.S. 3/320 T.V.D. 2/264	Barutçu Hacı Ali İsmail Vakfı 27 Ra. 1319	Lefkoşa	Barutçu Çarşısı'nda 9 dükkan, Hekimbaşı Çarşısı'nda 2 dükkan, Hattatlar Çarşısı'nda 5 dükkan.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
281	İ.Ş.S. 3/334 T.V.D. 2/269	Müftîzâde Hüseyin Rıza Efendi ibn-i Râci Efendi Vakfı 16 Ş. 1319	Lefkoşa	Abdiçavuş Mahallesi'nde 1 ev.
282	V.D. 2/118 T.V.D. 5/277	Leymason ve Baf Naibi Abdurrahman Niyazi Efendi eşi Zehra Hanım bint-i Hasan Ağa Vakfı 27 N. 1319	Leymason	Câmi-i Cedîd Mahallesi Bafyolu sokakta 1 ev (bütün müştemilâtıyla birlikte), Dereboyunda 1 ev (bütün müştemilâtıyla), Dereyolu'nda 1 ev (alt katta 2 dükkanı, su kuyusu, ağaçları ve bütün müştemilâtıyla).
283	Ş.S. 3/364 T.V.D. 2/275	Bakkalbaşı Hacı Hüseyin Ağa ibn-i Mehmed Vakfı 18 Ra. 1320	Lefkoşa	Câmi-i Cedîd Mahallesi'nde 9.000 kuruş.
284	V.D. 2/94 T.V.D. 5/234	Bakkalbaşı Hacı Hüseyin Ağa bin Mehmed Vakfı 28 Ra. 1320	Lefkoşa	9.000 kuruş.
285	İ.Ş.S. 3/382 T.V.D. 2/275	Kunduracı Hasan Efendi ibn-i Mustafa Vakfı 3 Ş. 1320	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 1 ev.
286	İ.Ş.S. 3/651 T.V.D. 3/15	Aliye Hanım ibnet-i Ali Fehim Efendi Vakfı 13 Za. 1320	Lefkoşa	Arabacılar Çarşısı'nda 1 dükkan, Karamanzâde Mahallesi'nde 2 dükkan.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
287	Ş.S. 3/388 T.V.D. 2/278	Hacce Sıdıka bint-i Ali bin Abdullah Vakfı 6 Z. 1320	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 3.000 kuruş.
288	İ.Ş.S. 3/430 T.V.D. 2/278	Fatma bint-i Pabuççu Usta Mehmed Vakfı 14 Ra. 1321	Lefkoşa	Ebûkavuk Mahallesi'nde 1 ev.
289	İ.Ş.S. 3/427 V.D. 6/52 T.V.D. 2/276	Gülsüm Hanım ibnet-i Derviş Ali Vakfı 22 Z. 1321	Lefkoşa	Tophâne Mahallesi'nde 1 ev (avlusuyla birlikte).
290	V.D. 5/49 T.V.D. 6/34	Leymasonlu Hacı Ali Efendi bin Hasan Kaptan Vakfı 18 Ca. 1322	Leymason	Câmi-i Cedîd Mahallesi'nde Hanbeli sokakta 1 dükkan.
291	Ş.S. 3/491 T.V.D. 2/285	Ayşe Hanım ibnet-i Mavi Gözlü Mehmed Vakfı 28 B. 1322	Lefkoşa	Câmi-i Cedîd Mahallesi'nde 2.000 kuruş.
292	V.D. 5/116 T.V.D. 6/89	Poli karyeli Yahyaoğlu Mehmed Ağa Vakfı 7 Ş. 1322	Baf	Poli'de 1 hâne, 1 bahçe (içerisindeki ağaçlarıyla birlikte).

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
293	V.D. 5/117 T.V.D. 6/90	Poli karyeli Ayşe bint-i İbrahim Çavuş Vakfi 25 Ş. 1322	Baf	Poli'de 2 hâne, 1 bahçe, 1 arsa ve içerisindeki ağaçlar. (Baf'taki İbrahim Sıdkı Efendi Medresesi' ne mevkûf).
294	İ.Ş.S. 3/482 T.V.D. 2/280	Penbe Kadın bint-i Abdullah Vakfi 24 Za. 1322	Lefkoşa	Abdiçavuş Mahallesi'nde 1 ev.
295	V.D. 6/22 T.V.D. 6/178	Eledyulu Havva bint-i Mustafa Vakfi 10 M. 1323 (4 Mart 1321)	Baf	Celocera-Eledyu köyünde 1 parça bağ, Amarkent köyü Holyadi mevkiinde 4 zeytin ağacı, 8 harup ağacı, Bomilidya mevkiinde 2 zeytin ağacı, Abavla mevkiinde 1 harup ağacı, Arkelyes mevkiinde 1 zeytin ağacı, Arkokaleme mevkiinde 1 harup ağacı, Kamyondopetra mevkiinde 2 zeytin ağacı, Dimitriya mevkiinde 3 dönüm bağ.
296	V.D. 5/116 T.V.D. 6/88	Havvalı Hatun Molla Mustafa Vakfi 10 M. 1323	Baf	Amargeti köyünde Sofyeri mevkiinde 4 zeytin, 8 harup ağacı, 2 zeytin ağacı, Ayavya mevkiinde 2 harup ağacı, 1 zeytin ağacı, Kampo Endonire mevkiinde 3 zeytin ağacı, Yermidya mevkiinde 2 dönüm bağ.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
297	İ.Ş.S. 3/499 T.V.D. 3/2	Berber Halil Ağa zevcesi Zeliha Hatun ibnet-i Yusuf Efendi Vakfı 1 R. 1323	Lefkoşa	Ebûkavuk Mahallesi'nde 1 ev.
298	V.D. 2/109 T.V.D. 5/236	Kazabifanlı Rebia bint-i Kara Mustafa Vakfı 14 R. 1323	Girinye	Kazafana köyünde 15 zeytin ağacı, 2 harup ağacı.
299	V.D. 2/111 T.V.D. 5/239	Girinyeli Emine bint-i İsmail Vakfı 19 R. 1323	Girinye	Yazıcızâde Mahallesi'nde 1 ev (avlusu ile beraber).
300	İ.Ş.S. 3/520 T.V.D. 3/4	Yorgozlu Kazım Ağa ibn-i Halil Vakfı 27 Ca. 1323	Girinye	Yorgoz köyünde 1 evlek arsa.
301	İ.Ş.S. 3/492 T.V.D. 3/1 V.D. 5/184 T.V.D. 6/148	Şükrü Efendizâde Mahmud Ağa Vakfı 20 B. 1323	Lefkoşa	Uzunçarşı'da 1 dükkan.
302	V.D. 2/117 T.V.D. 5/242	Moralı Hacı Mustafa bin Ahmed bin Hüseyin Vakfı 5 Ş. 1323	Lefkoşa-Değirmenlik	Mara köyünde 1 kahvehâne, 1 dükkan, (Mora Câmii'ne mevkuf).
303	İ.Ş.S. 3/556 T.V.D. 3/5	Pabuççu Hacı Yusuf Ağa ibn-i Hüseyin Vakfı 23 Ra. 1324	Lefkoşa	Câmi-i Cedîd Mahallesi'nde 1 ev (içindeki içme suyuyla beraber).

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
304	V.D. 2/119 T.V.D. 5/245	Abuhorlu Hacı Mehmed Karavezir bin Osman Vakfı 20 R. 1324	Lefkoşa-Değirmenlik	Abuhor'da 750 kuruş.
305	İ.Ş.S. 3/571 T.V.D. 3/6	Hacı Naim Efendi ibn-i Himmeti Efendi Vakfı 16 Ca. 1324	Lefkoşa	İbrahimpaşa Mahallesi'nde 100 İngiliz lirası.
306	İ.Ş.S. 4/572 T.V.D. 3/8	Ali Faiz Efendi ibn-i Hacı Hasan Ağa Vakfı 17 B. 1324	Lefkoşa	Haydarpaşa Mahallesi'nde 10 İngiliz lirası.
307	V.D. 2/146 T.V.D. 5/257	Magosalı Zühdü Efendi eşi Rabia Hanım Vakfı 20 R. 1325	Magosa	300 İngiliz lirası.
308	İ.Ş.S. 3/618 T.V.D. 3/12	Fatma Hanım ibnet-i Ali Vakfı 16 Ca. 1325	Lefkoşa	Mahmudpaşa Mahallesi'nde 1 ev.
309	V.D. 2/149 T.V.D. 5/261	Leymasonlu el-Hâc Şakir Efendi bin Hacı Mehmed Efendi Vakfı 29 Ca. 1325	Leymason	Aya Anton Mahallesi Dereyolu sokakta 2 bahçe, Câmi-i Cedîd Mahallesi'nde 1 menzil (2 katlı, avlusu, suyu ve müştemilâtıyla birlikte), Aşağı Civiya köyünde 7 dönüm bağ, Muti mevkiinde 8 zeytin ağacı (Hüseyin Molla Ali tarlasında).

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
310	İ.Ş.S. 3/632 T.V.D. 3/13	Zeliha Hanım ibnet-i Molla Yusuf Vakfı 23 Ş. 1325	Lefkoşa	Ebûkavuk Mahallesi'nde 1 ev.
311	İ.Ş.S. 4/159 T.V.D. 3/36	Hacı İsmail bin İbrahim ve Zevcesi Emine bint-i İbrahim Vakfı 24 Ş. 1325	Lefkoşa	Akkavuk Mahallesi'nde 1 dükkan.
312	V.D. 5/64 T.V.D. 6/52 V.D. 6/324 T.V.D. 6/272	Leymasonlu Havva Hanım bint-i Yusuf Ağa Vakfı 18 L. 1325	Leymason	1 kahvehâne, 1 dükkan.
313	V.D. 5/40 T.V.D. 6/27	Ağırdağlı Arnavud Hasan Ağa bin Ahmed Vakfı 25 L. 1325	Girinye	Ağırdağ'da Kemerpınar mevkiinde 361 harup ağacı, 25 zeytin ağacı, 4 dut ağacı, 3 armut ağacı, 1 incir ağacı, Pınarönü mevkiinde 23 zeytin ağacı, 4 harup ağacı, Cennetbahçesi mevkiinde haftada 1 gün ve 1 gece su hakkı, (Haftada 2.5 gün ve gece su hakkı), Kırmızıtoprak mevkiinde 2.5 dönüm bağ, 10 harup ağacı,

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
				3 zeytin ağacı, Haftada 9 saat su hakkı.
314	V.D. 5/4 T.V.D. 6/14	Mısırlı Prenses Zehra Hanım ibnet-i Mustafa Fadıl Paşa ibn Abdullah Vakfı 24 M. 1326	Tuzla	İskele kasabasında 1 mülk menzil (müştemilâtıyla birlikte).
315	V.D. 2/158 T.V.D. 5/270	Lefkeli Ahmed Dâniş Efendi bin Hasan Fedai Efendi 1 R. 1326	Lefke	Kololanbi Mahallesi'nde 1 ev, 8 dönüm bahçe.
316	İ.Ş.S. 4/35 T.V.D. 3/19	Hacı Salih bin Salih Vakfı 18 C. 1326	Lefkoşa	Ebûkavuk Mahallesi'nde 1 ev.
317	İ.Ş.S. 4/44 T.V.D. 3/22	Hacı Nazife Hanım ibnet-i Hacı Ali Efendi Vakfı 27 C. 1326	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 2 ev.
318	İ.Ş.S. 4/36 T.V.D. 3/20	Hatice Hanım ibnet-i Helvacızâde Hacı Mehmed Efendi Vakfı 28 B. 1326	Lefkoşa	Câmi-i Cedîd Mahallesi'nde 1 ev.
319	İ.Ş.S. 4/49 V.D. 6/124 T.V.D. 3/23	Zâhide Hanım ibnet-i Hüseyin Efendi Vakfı 9 L. 1326	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 1 ev.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
320	İ.Ş.S. 4/58 T.V.D. 3/25	Aliye Akile Hanım ibnet-i Şeyh Mustafa Efendi Vakfı 17 Z. 1326	Lefkoşa	Abdiçavuş Mahallesi'nde 30 İngiliz lirası.
321	İ.Ş.S. 4/70 T.V.D. 3/27	Zenciye Zeynep bint-i Ali Vakfı 14 S.1327	Lefkoşa	Ebûkavuk Mahallesi'nde 1 ev.
322	İ.Ş.S. 4/105 T.V.D. 3/28	Lefkeli Hüseyin Afif Efendi bin Hasan Vakfı 6 Z. 1327	Lefke	Aşağımahalle'de 1 ev, 2 dönüm bahçe (mülhakâtıyla), Lefke'deki sırakuyulardan akan sudan ayda 1 gün kullanma hakkı.
323	İ.Ş.S. 4/107 T.V.D. 3/30	İlmiye Hanım bint-i Murid Efendi Vakfı 24 Z. 1327	Lefkoşa	Debbağhâne Mahallesi'nde 1 ev.
324	V.D. 5/15 T.V.D. 6/18	Girinyeli Şerife Hanım bint-i Saraç Hasan Efendi Vakfı 8 R. 1328	Girinye	1 hâne (avlusu, sundurması, bahçesi ve müştemilâtıyla birlikte).
325	İ.Ş.S. 4/139 T.V.D. 3/32	Ziba Hanım ibnet-i Hacı Mevlüd Efendi Vakfı 5 C. 1328	Lefke	2 dönüm bahçe, 5 dönüm 1 evlek bahçe, 1 hâne (mülhakâtıyla).

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
326	İ.Ş.S. 4/153 T.V.D. 3/34	Hacı Hasan Fehmi Efendi ibn-i Hacı Muttalib Vakfı 5 Ş. 1328	Lefkoşa	İbrahimpaşa Mahallesi'nde 1 ev (müştemilâtıyla beraber), 1 dükkan, 20 İngiliz lirası.
327	Zabıt Def. 1/235 T.V.D. 5/95	Denyalı Ahmed bin Osman Vakfı 28 Ş. 1328	Lefkoşa Omorfa	Denya köyünde 1 ev (2 katlı, bütün müştemilâtıyla, avlusu ve eklentileriyle), –1 dönüm bahçe, 14 zeytin ağacı.
328	İ.Ş.S. 4/160 T.V.D. 3/37	Hacı İbrahim Efendi ibn-i Ali bin İbrahim Vakfı 11 L. 1328	Lefkoşa	Kazancılar Çarşısı içerisinde 1 dükkan.
329	İ.Ş.S. 4/161 T.V.D. 3/38	Hacı İbrahim Efendi ibn-i Ali bin İbrahim Vakfı 11 L. 1328	Lefkoşa Değirmenlik	Arabahmedpaşa Mahallesi'nde, Kazancılar, Hekimbaşı Çarşısı ve Uzunçarşı'da 1 hâne, 5 dükkan, –Lakatamya'da 48 zeytin ağacı.
330	V.D. 5/20 T.V.D. 6/21	Lefkeli Ahmed Daniş Efendi bin Hasan Fedai Vakfı 17 L. 1328	Lefke	Orta Mahallesi'nde 1 hâne.
331	V.D. 5/111 T.V.D. 6/84	Hatice Hanım ibnet-i Hacı Mehmed Kufi Efendi bin Hacı Ahmed Ağa Vakfı 15 M. 1329	Baf	Câmi-i Cedîd Mahallesi'nde 1 ev (bütün müştemilâtıyla birlikte).

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
332	İ.Ş.S. 4/194 T.V.D. 3/42	Ali Rıza Efendi ibn-i Mehmed Efendi ibn-i Hacı Ali Efendi Vakfı 2 C. 1329	Lefkoşa	Mahmudpaşa Mahallesi'nde 1 hâne (müştemilâtıyla birlikte).
333	İ.Ş.S. 4/221 T.V.D. 3/48	İzzet Efendi Vakfı 24 M. 1330	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 1 hâne (müştemilâtıyla birlikte).
334	V.D. 5/66 T.V.D. 6/57	Leymasonlu Hacı Emirzâde ibn-i Hacı Mehmed Vakfı 10 Ra. 1330	Leymason	Cankulu sokağında 1 hâne, Viktoria sokağında 2 mağaza.
335	İ.Ş.S. 4/229 T.V.D. 3/50	Emetullah Hatun ibnet-i Debbağ Mahmud Vakfı 19 Ra. 1330	Lefkoşa	Debbağhâne Mahallesi'nde 1 hâne (müştemilâtıyla birlikte).
336	V.D. 6/118 T.V.D. 6/227	Lefkeli Tahir Efendi bin Ahmed Nuri Efendi Vakfı 13 Ca. 1330	Lefke	1 hâne, 1.5 dönüm bahçe, 1 değirmen, Orta mahallede 1 hâne (bahçesiyle birlikte), Kobrama mevkiindeki sudan 28 günde 1 gün su hakkı.
337	İ.Ş.S. 4/256 T.V.D. 3/54	Hacı Emin Efendi ibn-i Mustafa bin Saadettin Vakfı 5 Ş. 1330	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 60 İngiliz lirası.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
338	İ.Ş.S. 4/260 T.V.D. 3/56	Saadetlü İzzet Efendi ibn-i Hüseyin Efendi Vakfı 3 N. 1330	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 1 hâne (müştemilâtıyla birlikte).
339	Zabıt Def. 1/108 T.V.D. 5/98	Vâhide Hanım bint-i Kırnevî Osman Efendi Vakfı 20 Za. 1330	Lefkoşa	Mahmudpaşa Mahallesi'nde 2 katlı 1 ev (bütün müştemilâtıyla birlikte).
340	İ.Ş.S. 4/280 T.V.D. 3/59	Hacı Osman Ağa ibn-i Hacı Hasan Vakfı 15 Z. 1330	Lefkoşa	Küçükkaymaklı'da 11 İngiliz lirası.
341	İ.Ş.S. 4/288 V.D. 6/209 T.V.D. 3/62	Zehra Hanım ibnet-i Ömer Vakfı 30 M. 1331	Lefkoşa	Akkavuk Mahallesi'nde 1 hâne (müştemilâtıyla birlikte).
342	İ.Ş.S. 5/638 T.V.D. 3/211	Mustafa Ağa ibn-i Ahmed Mındık Vakfı 8 Ra. 1331	Magosa	Piyiperisterona'da 150 İngiliz lirası.
343	V.D. 5/57 T.V.D. 6/37	Baflı Ali Efendi ibn-i Hacı Ramazan Ağa Vakfı 11 Ca. 1331	Baf	Câmi-i Kebîr Mahallesi'nde 2 mağaza, Çarşı'da 1 dükkan.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
344	V.D. 5/48 T.V.D. 6/31	Lefkeli Nazife Kadın bint-i Eskuri Hasan Vakfi 15 Ca. 1331	Lefke	Arifağa Mahallesi'nde 2 dönüm tarla.
345	V.D. 5/180 T.V.D. 6/139	Lefkeli Ayşe Hanım Selim Ağa Vakfi 16 C. 1331	Lefke	Yukarı Mahallesi'nde 1 hâne, 1 evlek bahçe.
346	İ.Ş.S. 4/366 T.V.D. 3/64	Molla Mehmed bin İbrahim ve Fatma Hatun bint-i İbrahim Vakfi 24 Ra. 1332	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 1 hâne (müştemilâtıyla birlikte).
347	V.D. 5/147 T.V.D. 6/119	Leymasonlu Hacı Mustafa Şakir Efendi Vakfı 12 R. 1332 (9 Mart 1914)	Leymason	Câmi-i Cedîd Mahallesi'nde 1 kahvehâne (avlusuyle birlikte, 1 geçit.
348	İ.Ş.S. 5/19 T.V.D. 3/72	Hacce Hanife bint-i Abdullah Vakfı 2 Ca. 1332	Lefkoşa	Abdiçavuş Mahallesi'nde 1 hâne (müştemilâtıyla birlikte).
349	İ.Ş.S. 3/101 T.V.D. 5/142	Kunduracı Mehmed Şah Efendi ibn-i Hacı Yahya Vakfı 3 Ca. 1332	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 50 İngiliz lirası.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
350	V.D. 5/58 T.V.D. 6/41	Magosa'nın Piperisterona köyünden Rıfat Ağa ibn-i İbrahim Ağa Vakfı 18 Ca. 1332	Magosa	Piyiperisterona'da 1 ev (müştemilâtıyla birlikte).
351	İ.Ş.S. 5/16 T.V.D. 3/67	Müsevvidzâde Mehmed Derviş Efendi Vakfı 11 B. 1332	Lefkoşa	Ömeriye Mahallesi'nde 2 hâne (müştemilâtıyla birlikte).
352	İ.Ş.S. 5/26 T.V.D. 3/74	Müsevvidzâde Mehmed Derviş Efendi Vakfı 23 B. 1332	Lefkoşa	Ömeriye Mahallesi'nde 1 hâne (arsası ve müştemilâtıyla birlikte).
353	İ.Ş.S. 5/17 T.V.D. 3/70	Tevhide Hatun ibnet-i Mehmed Ağa Vakfı 30 B. 1332	Lefkoşa	Akkavuk Mahallesi'nde 1 hâne (arsası ve müştemilâtıyla birlikte).
354	İ.Ş.S. 5/60 V.D. 6/385 T.V.D. 3/79	Akile Molla ibnet-i Ali Vakfı 28 L. 1332	Lefkoşa	Ömeriye Mahallesi'nde 1 hâne (müştemilâtıyla birlikte).
355	İ.Ş.S. 5/37 T.V.D. 3/77	Ahmed Beliğ Paşa Vakfı 22 Za. 1332	Lefkoşa	Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 6 ev (bahçeleri ile birlikte), 3 dükkan.
356	İ.Ş.S. 5/665 T.V.D. 3/221	Zehra Hanım ibnet-i Ömer bin Hüseyin Vakfı 7 R. 1333	Lefkoşa	Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 1 hâne.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
357	İ.Ş.S. 5/98 T.V.D. 3/89	Lefkeli Ahmed Daniş Efendi ibn-i Hasan Fedai Efendi Vakfı 28 R. 1333	Lefke	1.5 dönüm bahçe (ağaçlarıyla birlikte).
358	İ.Ş.S. 5/97 T.V.D. 3/86	Lefkeli Ahmed Daniş Efendi ibn-i Hasan Fedai Efendi Vakfı 28 R. 1333	Lefke	1.5 dönüm bahçe.
359	İ.Ş.S. 5/99 T.V.D. 3/92	Lefkeli Ahmed Daniş Efendi ibn-i Hasan Fedai Efendi Vakfı 28 R. 1333	Lefke	2 katlı 1 hâne (avlusuyla birlikte), 12 dönüm bahçe, 1 hâne (müştemilâtıyla birlikte), 12 dönüm bahçenin 1/22 sulama hakkı, 1/28 gün ve gece su hakkı, 24 saatte 3 dolap su hakkı, 1/28 gün kuyuların havuzundan akarsuyu kullanma hakkı.
360	İ.Ş.S. 5/67 T.V.D. 3/82	Nazife Kadın ibnet-i Bahçeci Mehmed Vakfı 15 Ca. 1333	Lefkoşa	Yenicâmi Mahallesi'nde 1 hâne (müştemilâtıyla birlikte).
361	İ.Ş.S. 5/96 T.V.D. 3/84	Tüccar Yusuf Ziya Efendi ibn-i Mustafa Muhtar Efendi Vakfı 10 Za. 1333	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 1 hâne (arsasıyla ve müştemilâtıyla birlikte), 1/2 dükkan hissesi.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
362	İ.Ş.S. 5/101 T.V.D. 3/96	Zehra Hanım ibnet-i Hacı Mehmed Ağa Vakfı 26 Za. 1333	Lefkoşa	Abdiçavuş Mahallesi'nde 1 hânenin 20/48 hissesi (müştemilâtıyla birlikte).
363	V.D. 5/101 T.V.D. 6/70	Magosa'nın Aya Sergi köyünden Ebe Ayşe bint-i İsmail bin Mehmed Vakfı 5 S.1334	Magosa	Aya Sergi köyünde 1 hâne (müştemilâtıyla birlikte).
364	İ.Ş.S. 5/118 T.V.D. 3/98	Zehra Hanım ibnet-i Hacı Mustafa Vakfı 11 Ra. 1334	Lefkoşa Girinye	Yenicâmi Mahallesi'nde 2'şer katlı iki hâne (müştemilâtıyla birlikte), Ayasofya Mahallesi'nde 1 hâne (avlusu, ağaçları ve bütün müştemilâtıyla birlikte), 16 zeytin, 3 harup ağacının 3/5 sehim hissesi. –Vasilya köyünde 3 hâne (müştemilâtıyla birlikte), 1 dükkan (müştemilâtıyla birlikte).
365	V.D. 6/10	Mehmed Naif Efendi bin Hüseyin Zihni Efendi Vakfı 23 R. 1334	Lefkoşa Girinye	1 ev (müştemilâtıyla birlikte). –1 ev (müştemilâtıyla birlikte). 200 İngiliz lirası.
366	İ.Ş.S. 5/593 T.V.D. 3/198	Zehra Hanım ibnet-i Nazlı Mehmed Ağa ibn-i Ali Vakfı 13 Ca. 1334	Lefkoşa	İplikpazarı'nda 2 hâne (müştemilâtıyla birlikte), 1 dükkan.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
367	V.D. 6/96 T.V.D. 6/218	Girinyeli Halil Sabri Efendi zevcesi Emine Hanım ibnet-i Hasan Faki Efendi Vakfı 19 B. 1344	Girinye	Yazıcızâde Mahallesi'nde 1 ev.
368	İ.Ş.S. 5/480-90 T.V.D. 3/182	Hacı Hasan Fehmi Efendi ibn-i Hacı Muttalib Vakfı 21 Za. 1334	Lefkoşa	İbrahimpaşa Mahallesi'nde 1 hâne, 2 dükkan, 1 kahvehâne (ahır, avlu vs. müştemilâtıyla birlikte).
369	V.D. 5/111 T.V.D. 6/82	İpsillatlı Müteveffâ Hacı Ahmed Efendi Vakfı 5 Ra. 1335	Mesarye	İbsillat'ta 3 su kuyusunun su içme hakkı, 356 kuruş.
370	V.D. 7/66	Hâfız Salih Senaî Efendi bin Hüseyin Vakfı 17 C. 1335	Lefkoşa	1 ev (müştemilâtıyla birlikte).
371	İ.Ş.S. 5/218 T.V.D. 3/114	Debbağ Derviş Efendi ibn-i Hacı Şükrü Vakfı 19 Ca. 1335	Lefkoşa	Tophâne Mahallesi'nde 1 hâne (müştemilâtıyla beraber), 2.200 kadem-i murabba' arsa, 1 hâne, 500 lira, 500 liralık senet, Dükkanında bulunan ham ve pişmiş gön ve meşinler ile dükkan mefruşatı,

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
				Debbağhânesinde bulunan gönler, 3.000 lira nukûd.
372	İ.Ş.S. 5/511 T.V.D. 3/187	Hâfız İbrahim Efendi ibn-i Odacı Musa Vakfı 26 Ca. 1335	Lefkoşa	Ebûkavuk Mahallesi'nde 1 evlek bahçe, 1 hâne (müştemilâtıyla birlikte). 30 İngiliz lirası.
373	5/288 T.V.D. 3/137	Sıdıka Hanım ibnet-i Hacı Mustafa Vakfı 24 C. 1335	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 1 hâne (müştemilâtıyla birlikte).
374	V.D. 6/16	Mehmed Naif Efendi bin Hüseyin Zihni Efendi Vakfı 5 B. 1335	Lefkoşa	200 İngiliz lirası.
375	İ.Ş.S. 5/227 T.V.D. 3/119	Tüccar Yusuf Ziya Efendi ibn-i Mustafa Muhtar Vakfı 18 S.1336	Lefkoşa	Tahtakale Mahallesi'nde 1 ev (hamamı, aşhânesi, çamaşırhânesi, fırını, avlusu, ağaçları vs. müştemilâtıyla birlikte).
376	İ.Ş.S. 5/250	Fatma Kadın ibnet-i İbrahim Margolu Vakfı 14 C. 1336	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 1 hâne (bütün müştemilâtıyla).
377	İ.Ş.S. 5/249 T.V.D. 3/122-124	Fatma Kadın ibnet-i İbrahim Margolu Vakfı 14 C. 1336	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 2 hâne (bütün müştemilâtıyla birikte).

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
378	İ.Ş.S. 5/257 T.V.D. 3/126	Barutçuzâde Hâfız Ahmed Vasıf Efendi ibn-i Hacı Ali Efendi Vakfı 4 B. 1336	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 1 dükkan (arsası ve fırını ile birlikte), 4 mağaza (müştemilâtıyla birlikte), 10 dükkan (müştemilâtıyla birlikte), Balcı Ayazması köyünde 1 hâne ile bahçesi, Magosa –Debbağhâne mevkiinde 2 evlek 2.800 kadem-i murabba' arsanın 3 sehimde 1 sehim hissesi, Kızılhamam mevkiinde 3 evlek 3.400 kadem-i murabba' arsanın 3/6 sehim hissesi, Debbağhâne'de 1 evlek arsanın 33/40 sehim hissesi, Altıntabya mevkiinde1 evlek 1.000 kadem-i murabba' arsanın 1/2 sehim hissesi, Kızılkule mevkiinde 300 kadem-i murabba' 1 dükkan, Mustafapaşa mevkiinde 2 hâne (müştemilâtıyla birlikte), 1 dükkan ve 1 hânenin 1/2 sehim hissesi, Ayasofya Mahallesi'nde 1 dükkan ile 1 arsanın 1/2 sehim hissesi, Ayaluka Mahallesi'nde iki katlı 1 hâne (bütün müştemilâtıyla birlikte).
379	V.D. 5/131 T.V.D. 6/94	Abuhor karyeli Hasan Ağa bin Mustafa Vakfı 28 B. 1336	Lefkoşa	Değirmenlik köyünde Değirmenlik suyundan Abuhor köyüne akan sudan her 15 günde 6 saat su hakkı.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
380	V.D. 5/132 T.V.D. 6/96	Barutçuzâde Hâfız Ahmed Vasıf Efendi ibn-i Hacı Ali Efendi Vakfı 28 L. 1336	Magosa	Altıntabya mevkiinde 1 ev (müştemilâtıyla birlikte).
381	V.D. 5/142 T.V.D. 6/108	Magosalı Zeliha bint-i Ahmed Tello Vakfı 9 M. 1337	Magosa	Altıntabya Mahallesi'nde 1 hâne (müştemilâtıyla birlikte).
382	V.D. 5/148 T.V.D. 6/122	Leymasonlu Hacı Şakir bin Hacı Mehmed Efendi Vakfı 26 R. 1337	Leymason	Câmi-i Cedîd Mahallesi'nde 1 hâne, 1 arsa (içinde bulunan 1 zerdali, 1 incir, 1 yusufefendi, 1 nar, 1 yenidünya, 3 zeytin ağacıyla birlikte).
383	V.D. 5/154 T.V.D. 6/126	Lefkeli Nesibe Hanım bint-i Kayyum Ali Vakfı 21 Ca. 1337	Lefke	Orta Mahallesi'nde 1 hâne, 1 evlek bahçe.
384	İ.Ş.S. 52/312 T.V.D. 3/145	Züleyha Kadın Vakfı 28 Ca. 1337	Lefkoşa	Balıkpazarı'nda 2 dükkan.
385	İ.Ş.S. 5/671 T.V.D. 3/223	Muttalibzâde Hacı Hasan Efendi Vakfı 6 Ş. 1337	Lefkoşa	Mahmudpaşa Mahallesi'nde 1 hâne (müştemilâtıyla birlikte).
386	İ.Ş.S. 5/672 T.V.D. 3/225	Muttalibzâde Hacı Hasan Efendi Vakfı 6 Ş. 1337	Lefkoşa	Mahmudpaşa Mahallesi'nde 1 hâne (ebniyesi, arsası ve müştemilâtıyla birlikte).

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
387	İ.Ş.S. 5/673 T.V.D. 3/227	Muttalibzâde Hacı Hasan Efendi Vakfı 6 Ş. 1337	Lefkoşa	Mahmudpaşa Mahallesi'nde 1 hâne (ebniyesi, arsası ve müştemilâtıyla birlikte).
388	İ.Ş.S. 5/323 T.V.D. 3/151	Hacce Ayşe Hanım bint-i Karamanî Müderris Hacı Mehmed Efendi Vakfı 10 Ş. 1337	Lefkoşa Değirmenlik	Abdiçavuş Mahallesi'nde 1 hâne (1 avlu ve ağaçlarıyla birlikte), Ayasofya Mahallesi'nde 2 dükkanın 3/6 sehim hissesi, 1 dükkanın 7209/466.560 hissesi, 1 dükkanın 753/3456 sehim hissesi, 1 dükkanın 195/3456 sehim hissesi, İplikpazarı Korkudefendi Mahallesi'nde 1 dükkanın 3/6 sehim hissesi, 1 dükkanın 6/24 hissesi, –Tirhon köyünde Başpınar'dan akan sudan her ay 3 günde 12 saat su hakkının 6/12 hissesi, Başpınar'dan akan sudan her ay 3 günde 6 saat su hakkının 6/12 hissesi.
389	İ.Ş.S. 5/327	Hacce Ayşe Hanım bint-i Karamanî Müderris Hacı Mehmed Efendi Vakfı 13 N. 1337	Lefkoşa	1 dükkanın 466.560 hissesinden 142.560 hissesi (müştemilâtıyla birlikte).
390	V.D. 5/143 T.V.D. 6/110	İskeleli Hatice ve Tuzlalı Sıdıka Hanımlar Vakfı 25 Z. 1337	Magosa	İskele kasabası Aylazaro mevkiinde 1 fırın, 2 hâne, Toma Çarşısı'nda 1 hâne, Toma sokağında 3 hâne,

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
			Lefkoşa	1 mağaza, Lefkoşa yolu mevkiinde 1 kahvehâne, 1 dükkan, 1 hâne (Bank-ı Osmanî'nin bulunduğu hâne, 2 katlı, bütün müştemilâtıyla birlikte), Mesarye yolu mevkiinde 1 hâne (İngiliz Kulübü'nün bulunduğu hâne, 2 katlı, havuzu ve bütün müştemilâtıyla birlikte), 1 avlu, 1 dükkan, Hamam sokağında 1 hamam, –Ömeriye Mahallesi'nde Akropoli mevkiinde 2 hâne (avlusu, havuzu, ağaçları ve bütün müştemilâtıyla birlikte), 1 dükkanın 1/2 hissesi, 2 dükkanın 13/45 hisseleri.
391	İ.Ş.S. 5/348 T.V.D. 3/160	Hatike Kadın ibnet-i İsmail Vakfı 16 M. 1338	Lefkoşa	Ebûkavuk Mahallesi'nde 1 hâne (müştemilâtıyla birlikte).
392	İ.Ş.S. 5/357 T.V.D. 3/162	Şaziye Hanım ibnet-i İsmail Ağa ibn-i Hacı Hürrem Ağa Vakfı 2 Ra. 1338	Lefkoşa	Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 1 hâne (müştemilâtıyla birlikte).
393	İ.Ş.S. 5/412 T.V.D. 3/165	Sıdıka Molla İbnet-i Osman Efendi Vakfı 13 Z. 1338	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 1 hâne (müştemilâtıyla birlikte).

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
394	İ.Ş.S. 5/466 V.D. 5/156 T.V.D. 6/128 T.V.D. 3/178	Lefkeli Ahmed Daniş Efendi ibn-i Hasan Fedai Vakfı 21 R. 1339	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 1 hâne (arsasıyla birlikte).
395	İ.Ş.S. 3/190 T.V.D. 5/520	Havva Molla ibnet-i Yorgancı Hüseyin Vakfı 26 L. 1339	Lefkoşa	Ömeriye Mahallesi'nde 1 hâne (avlusu, ağaçları ve müştemilâtıyla birlikte), 1 arsa, 100 İngiliz lirası.
396	V.D. 6/186 T.V.D. 6/248	Yeniceköylü Hacı Ahmed Ağa ibn-i Mehmed Vakfı 19 Z. 1339	Lefkoşa	Yeniceköy'de 300 İngiliz lirası.
397	İ.Ş.S. 5/593	Zehra Hanım bint-i Nazlı Mehmed Ağa bin Ali Vakfı 13 Ca. 1340	Lefkoşa Girinye	3 ev (müştemilâtıyla birlikte), 1 dükkan, –Vasilya köyünde 16 zeytin ağacının 3/5 sehim hakkı. 1 harup ağacının 3/5 sehim hakkı, 75 zeytin ağacının 3/5 sehim hakkı, 13 harup ağacının 3/5 sehim hakkı.
398	İ.Ş.S. 5/605 T.V.D. 3/202	Behiye Hanım Kerîmesi Ahmed Beliğ Paşa Vakfı 13 B. 1340	Lefkoşa	Ortaköy'de Köşklü Çiftlik'in Kuşyemişi mevkiinde 2 dönüm üzerinde 1 hâne (müştemilâtıyla birlikte), Karamanzâde Mahallesi'nde 1 hâne (3 evlek arsası, ağaçları ve müştemilâtıyla birlikte),

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
				Karamanzâde Mahallesi'nde 1 hâne (arsası, ağaçları ve müştemilâtıyla birlikte).
399	V.D. 5/176 (1/1932) İ.Ş.S. 5/613 T.V.D. 3/206	Ali Onbaşı ibn-i Mustafa Vakfı 5 Za. 1340	Lefkoşa	İbrahimpaşa Mahallesi'nde 1 ev.
400	İ.Ş.S. 5/647 V.D. 6/170 T.V.D. 3/212	Ahmed Beliğ Paşa Vakfı 13 Za. 1340	Lefkoşa	Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 1 konak (müştemilâtıyla birlikte), 1 evlek bahçe (müştemilâtıyla birlikte), 5 dükkan.
401	İ.Ş.S. 5/622 T.V.D. 3/208	İsmet Hanım ibnet-i Hüseyin Cin Vakfı 4 Z. 1340	Lefkoşa	Ebûkavuk Mahallesi'nde 1 hâne (müştemilâtıyla birlikte).
402	V.D. 5/186 T.V.D. 6/150	Baf Kasabasından Lütfiye Hanım Hacı Mustafa Efendi Yirikzâde Vakfı 5 M. 1341 (28 Ağs.1922)	Baf	Ayasofya Câmi-i Kebîr Mahallesi'nde 2 hâne, 2 dükkan, Eskiçarşı Kasaphâne Çarşısı'nda 1 fırın, 5.5 dönüm bağ, 1 menzil, Hamam bahçelerinde 2 parça bahçe (ağaçlarıyla birlikte), bu bahçelerin Fodisdüko havuzundan haftada 48'er saat su hakkının 154/216 hissesi, Poli'de 1 dükkan.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
403	V.D. 5/179 T.V.D. 6/137	Lefkeli Molla Tahsin ibn-i Mustafa Vakfı 15 M. 1341 (8 Eylül 1922)	Lefke	Pîripaşa Mahallesi'nde 1 ev (müştemilâtıyla birlikte), 4 dönüm 2 evlek bahçe.
404	İ.Ş.S. 5/649 T.V.D. 3/215 V.D. 5/182 T.V.D. 6/141	Kahvecizâde Hâfız Mustafa Faik Efendi Vakfı 26 Ra. 1341	Lefkoşa	1 han (1 kuyusu, çeşmesi, ağaçları vs. ve müştemilâtıyla birlikte), 1 dükkan (162 kadem-i murabba'), 1 dükkan (350 kadem-i murabba'), 1 dükkan (350 kadem-i murabba'), 1 ev (ağaçları vs. müştemilâtıyla birlikte, 1 evlek 1.048 kadem-i murabba'), 1 dükkan (690 kadem-i murabba'), 1 dükkan (500 kadem-i murabba'), Ayasofya Mahallesi'nde 1 dönüm 2 evlek 1.072 kadem-i murabba' havluhan (bütün müştemilâtıyla birlikte), Taveromari Mahallesi'nde 1 dükkan (180 kadem-i murabba'), 1 hâne, 1 evlek bahçe (bütün müştemilâtıyla birlikte), 2 dükkan.
405	İ.Ş.S. 5/688 T.V.D. 3/230	Şerife Hanım ibnet-i İbrahim Vakfı 3 B. 1341	Lefkoşa	Korkudefendi Mahallesi'nde İplikpazarı Mahallesi'nde 1 hâne, 1 dükkan.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
406	V.D. 5/196 T.V.D. 6/156	Girinyeli Havva Hanım bint-i Hüseyin Ağa Kayyum Vakfı 10 B. 1341	Girinye	Yazıcızâde Mahallesi'nde 1 ev.
407	İ.Ş.S. 6/148 V.D. 6/6 T.V.D. 3/255	Ayşe Hanım ibnet-i Hacı Ahmed Mülâzım Vakfı 11 Ş. 1341	Lefkoşa	Ayaluka Mahallesi'nde 2 hâne (müştemilâtıyla birikte).
408	İ.Ş.S. 5/711 T.V.D. 3/232	Şerife Hanım ibnet-i İbrahim Vakfı 6 B. 1341	Lefkoşa	Korkudefendi Mahallesi'nde 1 hâne (ebniyesi, ağaçları ve müştemilâtıyla birlikte).
409	İ.Ş.S. 6/15 V.D. 6/97 T.V.D. 3/235	Hafize Emine Hanım ibnet-i Hacı Hasan Vakfı 16 Z. 1341	Lefkoşa	Ömeriye Mahallesi'nde 1 hâne (ebniyesi, arsası, ağaçları vs. müştemilâtıyla birlikte).
410	İ.Ş.S. 6/40 V.D. 6/172 T.V.D. 3/237	Ahmed Beliğ Paşa Vakfı 2 S.1342	Lefkoşa	Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 4 dükkan (müştemilâtıyla birlikte).
411	V.D. 6/7 İ.Ş.S. 6/87 T.V.D. 3/243	Muttalibzâde Hacı Hasan Efendi Vakfı 2 Ra. 1342	Lefkoşa	Abdiçavuş Mahallesi'nde 1 hâne (müştemilâtıyla birlikte).

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
412	İ.Ş.S. 6/88 V.D. 6/8	Muttalibzâde Hacı Hasan Efendi Vakfı 2 Ra. 1342	Lefkoşa	Mahmudpaşa Mahallesi'nde 1 hâne (müştemilâtıyla birlikte).
413	İ.Ş.S. 6/74 T.V.D. 3/239	Zehra Hanım ibnet-i Nuhzâde İbrahim Efendi Vakfı 24 R. 1342	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 1 hâne (ebniyesi, arsası, ağaçları vs. ile beraber), 700 kadem-i murabba' arsa (içindeki ağaçlarıyla beraber 96/128 sehim hissesi).
414	İ.Ş.S. 6/78 T.V.D. 3/241	Fatma Hanım ibnet-i Hasan Vakfı 2 S.1342	Lefkoşa	Ayaluka Mahallesi'nde 1 hâne (müştemilâtıyla beraber).
415	V.D. 6/1 T.V.D. 6/158	Lefkeli Ayşe Hanım ibnet-i Hacı Salih Efendi Vakfı 8 M. 1343	Lefke	1 hâne, 2 zeytin ağacı, 2.5 dönüm bahçe.
416	V.D. 6/2 T.V.D. 6/162	Lefkeli Ayşe Hanım ibnet-i Hacı Salih Efendi Vakfı 8 M. 1343	Lefke	1 ev (avlusu ve müştemilâtıyla birlikte), 1 mağaza, 1 evlek bahçe, 1 geçit, 1 hâne (bahçesi ve müştemilâtıyla birlikte). 1/2 evlek bahçe.
417	V.D. 5/203 T.V.D. 6/10	Lefkeli Ayşe Hanım ibnet-i Hacı Salih Efendi Vakfı 18 Ra. 1343	Lefkoşa	1 parça avlu, 1 dönüm bahçe.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
418	V.D. 6/66 T.V.D. 6/198	Lefkeli Mustafa Çelebi bin Osman Efendi Vakfı 9 Ca. 1343 6 K.evl. 1924	Lefke	Karadağ Mahallesi'nde 1 ev.
419	V.D. 6/285 İ.Ş.S. 6/133 T.V.D. 3/247	Kunduracı Hüseyin Resmî Efendi ibn-i Feramuz Mehmed Efendi Vakfı 26 C. 1343	Lefkoşa	Karamanzâde Mahallesi'nde 2 hânenin 1040/1152 sehim hissesi (müştemilâtıyla birlikte), 1 hâne (müştemilâtıyla birikte).
420	İ.Ş.S. 6/140 V.D. 6/14 T.V.D. 3/251	Zehra Hanım ibnet-i Biber Hüseyin Vakfı 21 Ş. 1343	Lefkoşa	Ayaluka Mahallesi'nde 3 hâne (müştemilâtı ve ağaçlarıyla birlikte).
421	İ.Ş.S. 6/157 V.D. 6/314 T.V.D. 3/257	Hâfız Mustafa Salim Efendi ibn-i Ahmed Efendi Vakfı 24 Za. 1343	Lefkoşa	Mahmudpaşa Mahallesi'nde 1 hânenin 26/40 sehim hissesi (1 evlek 1.736 murabba' bahçesi, havuzu, ağaçları ve bütün müştemilâtıyla birlikte).
422	İ.Ş.S. 6/190 V.D. 6/21 T.V.D. 3/261	Ayşe Hanım ibnet-i Natüvanzâde Hüseyin Efendi Vakfı 6 B. 1344	Lefkoşa	Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 1 hâne (müştemilâtıyla birikte).
423	V.D. 5/63 T.V.D. 6/50	Leymasonlu Tüccar Mehmed Ağa bin Ahmed Çavuş Vakfı 6 T.evl. 1891	Leymason	Câmi-i Kebîr Mahallesi'nde İslâm Çarşısı'nda 1 dükkan.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
424	V.D. 5/103 T.V.D. 6/74	Hırsofili Kara Hasan Mercan Vakfı 1 Mart 1910	Hırsofi	Kamaroz mevkiinde 1 harup ağacının 3/5 hissesi, Mermekof mevkiinde 2 harup ağacının 3/5 hissesi, Hırsofi'de 1 hâne, 1 hânenin 3/5 hissesi, 2 badem ağacı.
425	V.D. 6/92 T.V.D. 6/214	Leymasonlu Hacı Emirzâde ibn-i Hacı Mehmed Vakfı 29 Şubat 1912	Leymason	Çangarlar sokağında 1 ev (müştemilâtıyla birlikte), 2 mağaza.
426	V.D. 5/64 T.V.D. 6/51	Leymasonlu Ciğerci Hasan bin Ciğerci Hüseyin bin Hasan Vakfı 19 Hzn. 1914	Leymason	Câmi-i Kebîr Mahallesi'nde 1 hâne, 1 mağaza.
427	V.D. 5/67 T.V.D. 6/59	Leymasonlu Hâfız Ahmed Raşid Efendi bin Hüseyin Efendi zevcesi Hacı Behiye Hanım bint-i Yusuf Ağa Vakfı 24 Hzn. 1914	Leymason	Müslüman Çarşısı'nda 1 mağaza, Câmi-i Kebîr Çarşısı'nde 1 mağaza.
428	V. D. 6/65 T.V.D. 3/268	Derviş Mustafa zevcesi Hatice Mehmed Vakfı 1 Mart 1915	Lefkoşa	Ömeriye Mahallesi'nde 1 hâne.
429	V.D. 5/93 T.V.D. 6/69	Vadilili Hacı bint-i Hüseyin ve Mustafa Sarıoğlu Vakfı 1 T.sn. 1915	Magosa	Vatili köyünde 1 avlu (müştemilâtıyla birlikte), Vatili köyü etrafındaki arazi (miktarı belirtilmemiş).

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
430	V.D. 5/142 T.V.D. 6/106	Ambelikulu Hacı Sait Ali Küçük Hüseyin Vakfı 25 Şubat 1919	Lefkoşa	Ambeliku köyünde Tiridoriseri mevkiinde Lakşa tarlası diye bilinen 12 dönüm tarla, 1 zeytin ağacı, Petro Virisofya mevkiinde 20 zeytin ağacı, 1 hâne (bahçesi ve müştemilâtıyla birlikte).
431	V.D. 5/177 T.V.D. 6/136	Görneç karyeli Fatma Oylum Mehmed Vakfı 2 Eylül 1921	Magosa	Görneç köyünde Dikentaş mevkiinde 28 zeytin ağacı, Topaktaş mevkiinde 10 zeytin ağacı, Zeytinliboğaz mevkiinde 1 harup ile 1 zeytin ağacı.
432	V.D. 5/168 T.V.D. 6/132	Baf Evkaf Vekili Efendizâde Osman Efendi Vakfı 17 Nisan 1922	Baf	Pidarku'da kâin Kuşatu mevkiinde 15 dönüm bağ (ağaçlarıyla birlikte), Câmi-i Sağîr Mahallesi'nde 2 katlı 1 hâne, 1 evlek bahçe (ağaçlarıyla birlikte), 2 mahzen, Câmi-i Kebîr Mahallesi'nde 1 dükkan.
433	V.D. 6/20 T.V.D. 6/174	Baflı Hacı Hâfız Mehmed Hilmi Efendi Vakfı 12 Eylül 1925	Lefkoşa	Mahmudpaşa Mahallesi'nde 1 hâne, arsa ve hamamın 1 evlek 1.736 kadem-i murabba' arazide bulunan14/40 hissesi.
434	V. D. 6/101 T.V.D. 3/280	Borazanzâde Yusuf Cemal Bey ibn-i Mustafa Raif Efendi Vakfı 12 K.evl. 1926	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 1 han, 10 dükkan (müştemilâtıyla beraber).

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
435	V.D. 6/79 T.V.D. 6/205	Baflı İrikzâde Ratib Efendi Vakfı 17 K.evl. 1927	Baf	Câmi-i Kebîr Mahallesi'nde 8 dükkan, 1 hâne (havuzu, suyu ve müştemilâtıyla birlikte).
436	V.D. 6/81 T.V.D. 6/209	Baflı İrikzâde Ratib Efendi Vakfı 17 K.evl. 1927	Baf	Câmi-i Kebîr Mahallesi'nde 5 dükkan, 1 hâne (bahçesindeki ağaçları ve müştemilâtıyla birlikte).
437	V. D. 6/182 T.V.D. 3/269	Kazafana karyeli Havva Hanım Hacı Ali Efendi Vakfı 18 K.sn. 1928	Girinye	Kazafana köyünde 1 kahvehâne, 84 zeytin ağacı, 4 harup ağacı.
438	V. D. 6/71 T.V.D. 3/273	Müezzin Hacı Ali Efendi ibn-i Kazzaz Ahmed Vakfı 23 Mayıs 1928	Lefkoşa	Ömeriye Mahallesi'nde 1 hâne.
439	V. D. 6/78 T.V.D. 3/275	Zehra Hanım Molla Salih Vakfı 20 Eylül 1928	Lefkoşa	Ebûkavuk Mahallesi'nde 1 hâne.
440	V. D. 6/85 T.V.D. 3/277	Sâbık Yüzbaşı Mehmed bin İbrahim Vakfı 25 T.sn. 1928	Lefkoşa	3 hâne.
441	V.D. 6/105	Lefkeli Zekiye Hanım Ahmed Harid Efendi Vakfı 20 Şubat 1930	Lefke	3 parça emlâk.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
442	V.D. 5/154 (2/1932) T.V.D. 4/43	Nesibe Kayyım Ali Vakfı 5 Nisan 1930	Lefke	Orta Mahallesi'nde 1 ev, 1 evlek bahçe.
443	V.D. 6/113 T.V.D. 6/224	İskeleli Müzeyyen Hanım bint-i Halil Ağa Vakfı 16 Nisan 1930	Tuzla İskelesi	Tantura sokağında 1 ev (müştemilâtıyla birlikte).
444	V.D. 6/115 (3/1930) T.V.D. 4/2	Nafia Hanım Kamil Efendi Vakfı 21 Mayıs 1930	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 1 dükkan.
445	V.D. 6/122 (4/1930) T.V.D. 4/4	Nazire bint-i Mehmed Çavuş Vakfı 26 Hzn. 1930	Lefkoşa	Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 5 ev.
446	V.D. 6/125 T.V.D. 6/231	Leymasonlu Gülfere Aygır Osman ve İbrahim Fehim Bahçeci Hüseyin Vakfı 10 Tmz. 1930	Leymason	Baf yolunda 1 hâne, Arnavut sokağında 3 hâne (avlularıyla birlikte).
447	V.D. 6/127 (5/1930) T.V.D. 4/7	Hacı Servet Hanım bint-i Şişezâde İbrahim Efendi Vakfı 24 Tmz. 1930	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 1 ev.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
448	V.D. 6/132 (6/1930) T.V.D. 4/9	Yusuf Ziya ibn-i Hacı Halil Efendi Vakfı 18 T.evl. 1930	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde Küçük Medrese arkası sokakta 2 ev.
449	V.D. 6/133 (7/1930) T.V.D. 4/11	Hacı Ahmed Mehmed Vakfı İ9 T.sn. 1930	Lefkoşa	Tahtakale Mahallesi'nde 1 ev.
450	V.D. 6/134 (8/1930) T.V.D. 4/13	Lema Hanım bint-i Şükrü Efendi Vakfı 23 K.evl. 1930	Lefkoşa	Yenicâmi Mahallesi'nde 1 ev.
451	V.D. 6/135 (1/1931) T.V.D. 4/15	Molla Hüseyin Hasan Efendi Vakfı 14 Şubat 1931	Lefkoşa	Akkavuk Mahallesi'nde 1 ev, Abdiçavuş Mahallesi'nde 1 ev.
452	V.D. 6/136 (2/1931) T.V.D. 4/17	Molla Hüseyin Hasan Efendi Vakfı 14 Şubat 1931	Lefkoşa	Akkavuk Mahallesi'nde 2 ev.
453	V.D. 6/137 (3/1931) T.V.D. 4/19	Molla Hüseyin Hasan Efendi Vakfı 17 Şubat 1931	Lefkoşa	Akkavuk Mahallesi'nde 1 ev, Abdiçavuş Mahallesi'nde 1 ev.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
454	V.D. 6/138 (4/1931) T.V.D. 4/21	Molla Hüseyin Hasan Efendi Vakfı 17 Şubat 1931	Lefkoşa	Akkavuk Mahallesi'nde 1 ev, Abdiçavuş Mahallesi'nde 1 ev.
455	V.D. 6/139 (5/1931) T.V.D. 4/23	Molla Hüseyin Hasan Efendi Vakfı 17 Şubat 1931	Lefkoşa	Akkavuk Mahallesi'nde 1 ev, Abdiçavuş Mahallesi'nde 1 ev.
456	V.D. 6/144 T.V.D. 6/234	Leymasonlu Meryem Mustafa Vakfı 1 Mayıs 1931	Leymason	Câmi-i Cedîd Mahallesi Dereboyu'nda 1 ev.
457	V.D. 6/155 (8/1931) T.V.D. 4/29	Hatice Hanım bint-i Yangın Hasan Vakfı 8 Tmz. 1931	Girinye	Kazafana köyünde 1 dönüm bahçe, 44 zeytin ağacı, 1 incir ağacı, 1 nar ağacı, 10 badem ağacı, 10 dut ağacı, 2 zerdali ağacı, 5 harup ağacı, 30 zeytin ağacının 44/48 hissesi, 20 harup ağacının 44/48 hissesi,

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
				Bırvolya'da 45 zeytin ağacı. Bellapais'te 19 harup ağacı, Bellapais'te 2 zeytin ağacı.
458	V.D. 6/147 (9/1931) T.V.D. 4/36	Mehmed Salim Efendi ibn-i Mehmed Ağa Vakfı 25 Eylül 1931	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 1 ev, 1 kahvehâne, 6 dükkan.
459	V.D. 6/149 (10/1931) T.V.D. 4/40	Hacı Ali Efendi ibn-i Ahmed Ağa Vakfı 24 T.evl. 1931	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 1 dükkan.
460	V.D. 6/150 T.V.D. 6/236	Baf kasabalı Saffet Hanım Mahmud Efendi Vakfı 23 T.sn. 1931	Baf	Câmi-i Sağîr Mahallesi'nde 3 hâne (bahçeleriyle birlikte).
461	V.D. 6/151 T.V.D. 6/239	Magosa'ya bağlı Piperisterona köyünden Fatma Hanım Balcı Hüseyin Vakfı 3 K.evl. 1931	Magosa	Piyiperisterina köyünde 25 İngiliz lirası.
462	V.D. 6/173 T.V.D. 6/244	Tuzla İskeleli Nazire bint-i Mehmed Nazım Efendi Vakfı 4 Hzn. 1932	Tuzla	İskele kasabası İslâm Mahallesi'nde 1 hâne, Yorgancılar Çarşısı'nda 1 mağaza (müştemilâtıyla birlikte).

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
463	V.D. 6/181 (4/1932) T.V.D. 4/47	Afet Kamil Hanım Vakfı 30 Tmz. 1932	Lefkoşa	Tahtakale Mahallesi'nde 1 ev.
464	V.D. 6/180 (3/1932) T.V.D. 4/45	Mehmed Ratıb Efendi ibn-i Ahmed Vakfı 30 Tmz. 1932	Lefkoşa	Tahtakale Mahallesi'nde 1 ev.
465	V.D. 6/175 (5/1932) T.V.D. 4/49	Borazanzâde Yusuf Cemal Bey ibn-i Mustafa Raif Efendi Vakfı 3 Ağs.1932	Lefkoşa	Tahtakale Mahallesi'nde 1 ev, 4 dükkan, 1 kahvehâne.
466	V.D. 6/183 (1/1933) T.V.D. 4/54	Huriye Hanım Helvacı Ahmed Vakfı 23 K.sn. 1933	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 1 ev.
467	V.D. 6/184 (2/1933) T.V.D. 4/56	Mustafa Mehmed Efendi Bakkal Vakfı 20 Mart 1933	Lefkoşa	Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 2 dükkan, 1 ev.
468	V.D. 6/185 (3/1933) T.V.D. 4/58	Fatma Hanım Ahmed Dayı Vakfı 20 Mart 1933	Lefkoşa	Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 1 ev, 1 ev ve avlusunun 1/2 hissesi.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
469	V.D. 6/187 T.V.D. 6/250	Vudalı Hasan Gazi Ağa Mehmed Vakfı 27 Mart 1933	Magosa-İskele	Vuda köyünde Gamnik caddesinde 1 dükkanın 239.5/243 hissesi.
470	V.D. 6/191 T.V.D. 6/252	Baflı İrikzâde Ratıb Efendi Vakfı 29 Nisan 1933	Baf	Çarşı Mahallesi'nde 1 dükkanın 1/6 hissesi.
471	V.D. 6/192 (5/1933) T.V.D. 4/63	Borazanzâde Yusuf Cemal Bey ibn-i Mustafa Raif Efendi Vakfı 1 Hzn. 1933	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 1 evin 1/2 hissesi, 1 evin 1/4 hissesi, 1 garajın 3/4 hissesi, 1 evin 1/2 hissesi.
			Değirmenlik	–1 dolap kuyusunun 3/5 hissesi, 39 dut ağacı, 2 incir ağacı, 1 badem ağacı, 91 efkalipto ağacının 1/2 hissesi, 14 nar ağacı, 15 zeytin ağacı, 12 kavak ağacı, 1 erik ağacı, 1 harup ağacı,

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
				3 zerdali ağacı, 1 ceviz ağacı, 59 selvi ağacının 1/2 hissesi, 1 zeytin ağacının 1/20 hissesinin yarısı, 2 evin 1/2 hissesi, 1 dut ağacının 1/20 hissesinin yarısı, Suyu akan 1 havuzun 1/2 hissesi, 1 evin 1/2 hissesi (bahçesi ve ağaçlarıyla birlikte), Aya Süzemeno'da 472 zeytin ağacının 5/8 hissesi, 3 zeytin ağacının 1/8 hissesi, 346 zeytin ağacının 1/8 hissesinin 42/56 hissesi,
472	V.D. 6/198 (6/1933) T.V.D. 4/72	Lütfiye Hanım Hasan Efendi Vakfı 17 Hzn. 1933	Lefkoşa	Haydarpaşa Mahallesi'nde 1 evin 1/2 hissesi, Ömeriye Mahallesi'nde 3 dükkan, Flasu'da 9 zeytin ağacı, Aya Pifan'da 23 zeytin ağacı, Kadya'da 1 zeytin ağacı, Linu'da 1 zeytin ağacı.
473	V.D. 6/207 T.V.D. 6/253	Baflı Saffet Hanım Mahmud Efendi Vakfiyesine zeyl vakfiye 20 Tmz. 1933	Baf	4 dükkan.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
474	V.D. 6/212	Pabuççu Hüseyin Efendi Mehmed Ağa Vakfı 14 T.sn. 1933	Lefkoşa	3 ev (müştemilâtıyla birlikte), Silahtar suyundan yarım masura su hakkı.
475	V.D. 6/213 (1/1934) T.V.D. 4/86	Hacı Hatice bint-i Sipahi Abdullah Vakfı 5 K.sn. 1934	Lefkoşa	İbrahimpaşa Mahallesi'nde 1 ev.
476	V.D. 6/222 (6/1932) T.V.D. 4/52	Hasan bin Hacı Necib Efendi Vakfı 30 Mayıs 1934	Lefkoşa	Abdiçavuş Mahallesi'nde 1 ev.
477	V.D. 6/223 (4/1934) T.V.D. 4/90	Müteveffâ Pabuççu Hüseyin Efendi Mehmed Ağa'nın Vasiyet Yolu ile Vakfı 24 Tmz. 1934	Lefkoşa	Ayaluka Mahallesi'nde 1 ev.
478	V.D. 6/233 (3/1935) T.V.D. 4/96	Amargezli Hamza Aziz Ağa Vakfı 10 T.evl. 1935	Lefke	Amargez'de 3 ev, 1760 harup ağacı, 119 zeytin ağacı, İkserongo'da 1 ev (avlusuyla birlikte), 290 harup ağacı, 65 zeytin ağacı,

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
				154 harup ağacının 1/2 hissesi, 1 su değirmeninin 1/3 hissesi, Yukarı Pirgo'da 8 zeytin ağacı, 6 harup ağacı.
479	V.D. 6/236 (4/1935) T.V.D. 4/130	Sıdıka Murat Hanım Vakfı 30 T.sn. 1935	Lefkoşa	Ömeriye Mahallesi'nde 1 ev, Tahtakale Mahallesi'nde 1 ev.
480	V.D. 6/242 (1/1936) T.V.D. 4/108	Şefika Hanım Sofu Mustafa Efendi Vakfı 24 Mart 1936	Lefkoşa	Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 1 ev.
481	V.D. 6/245 (2/1936) T.V.D. 4/112	Ayşe Kemaleddin Ali ve Fatma Recai Hanımlar 11 Mayıs 1936	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 1 ev.
482	V.D. 6/250 T.V.D. 6/259	İskeleli Hakkı Ağa ibn-i Hasan Vakfı 10 T.sn. 1936	Magosa-İskele	Babutça sokağında 1 ev (müştemilâtıyla birlikte).
483	V.D. 6/251 T.V.D. 6/262	İskeleli Fatma bint-i Emirali Vakfı 12 T.sn. 1936	Magosa	İskele kasabasında Babutça sokağında 1 hâne, Paşa sokağında 1 hâne.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
484	V.D. 6/252 (1/1937) T.V.D. 4/110	Kazabifanlı Ayşe İsmail Vakfı 14 K.sn. 1937	Girinye	Bellapais'te 19 zeytin ağacı, 6 harup ağacı, Bellapais Vasiliği suyundan 15 masura su hakkı.
			Kazafana	–2 ev (bahçesi ve ağaçlarıyla birlikte), 15 limon ağacı, 8 erik ağacı, 8 badem ağacı, 1 zerdali ağacı, 5 dut ağacı, 1 elma ağacı, 2 incir ağacı, 5 nar ağacı, 1 zeytin ağacı.
485	V.D. 6/253 (2/1937) T.V.D. 4/114	Hacı Müride Hanım Hacı Hasan Efendi Vakfı 22 Mart 1937	Lefkoşa	Abdiçavuş Mahallesi'nde 1 ev, Nevbethâne Mahallesi'nde 3 dükkanın 1/3 hisseleri, Tophâne Mahallesi'nde 1 dükkanın 1/3 hissesi, Ayasofya Mahallesi'nde 1 dükkanın 1/3 hissesi Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 1 evin 7/12 hissesi.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
486	V.D. 6/257 (3/1937) T.V.D. 4/120	Lefkeli Naciye Hanım Mehmed Ali Vakfı 12 Hzn. 1937	Lefke	Orta Mahallesi'nde 1 ev (bahçesiyle birlikte).
487	V.D. 6/256 (4/1937) T.V.D. 4/122	Aşçı Molla Mehmed Ali Vakfı 25 Hzn. 1937	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 1 ev (mülhakâtıyla birlikte).
488	V.D. 6/258 (5/1937) T.V.D. 4/124	Hacı Mehmed Emin Efendi Âmâ Hâfız Vakfı 3 Ağs.1937	Lefkoşa	Yenicâmi Mahallesi'nde 1 ev.
489	V.D. 6/263 (1/1938) T.V.D. 4/127	Hâfız Hüsnü Efendi Hacı Ahmed Ağa Vakfı 29 K.sn. 1938	Lefkoşa	Akkavuk Mahallesi'nde 1 ev.
490	V.D. 6/271 (2/1938) T.V.D. 4/129	Mehmed İzzet Bey Asım Bey Vakfı 11 Nisan 1938	Lefkoşa	İplikpazarı'nda 2 dükkanın 8/12 hisseleri, Ayasofya Mahallesi'nde 1 dükkanın 8/12 hissesi, Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 1 evin 8/12 hissesi, Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 1 ev (bahçesi ve ağaçlarıyla birlikte). Ayasofya Mahallesi'nde 1 dükkan (avlusuyla birlikte),

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
				1 otelin 2/12 hissesi, 1 ambarın 2/12 hissesi, 1 kahvehânenin 2/12 hissesi, 5 dükkanın 2/12 hisseleri, 1 çifte dükkanın 2/12 hissesi (ambarıyla birlikte), 2 evin 2/3 hisseleri.
491	V.D. 6/278 (3/1938) T.V.D. 4/136	Cemaliye Hasan Karabardak Vakfı 29 Hzn. 1938	Lefkoşa	Tahtakale Mahallesi'nde 1 ev (altındaki dükkanıyla birlikte), 1 ev, 1 çamaşırlık, 1 abdesthâne, 1 avlu (ağaçlarıyla birlikte).
492	V.D. 6/277 T.V.D. 6/265	Muharrem Ağa ibn-i Abdullah Vakfı 2 Tmz. 1938	Magosa	İskele kasabasında Câmiönü sokağında 1 hâne.
493	V.D. 6/280 (4/1938) T.V.D. 4/139	Mehmed İzzet Bey Asım Bey Vakfı 18 Tmz. 1938	Lefkoşa	İplikpazarı'nda 2 dükkanın 4/12 hisseleri, Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 1 ev ve bahçesindeki ağaçlarının 4/12 hisseleri, 1 ev ve su kuyusunun 4/12 hisseleri. Ayasofya Mahallesi'nde 1 otelin 1/12 hissesi, 1 kahvehânenin 1/12 hissesi, 6 dükkanın 1/12 hisseseleri,

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
				1 çifte dükkanın ambarıyla birlikte 1/12 hisseleri, 1 taraça, koridor, banyo odası, 2 abdesthânenin 1/12 hisseleri, 12 evin 1/3 hisseleri.
494	V.D. 6/289 (8/1938) T.V.D. 4/150	Fikriye Hanım Hüseyin Efendi ve Mehmed Ali Efendi Tilki Hüseyin Ağa Vakfı 13 Eylül 1938	Lefkoşa	150 lira değerinde emvâl-i menkule.
495	V.D. 6/294 (1/1939) T.V.D. 4/153	Mustafa Ali Çavuş Vakfı 10 Mart 1939	Lefkoşa	Ömeriye Mahallesi'nde 1 ev.
496	V.D. 6/295 (2/1939) T.V.D. 4/155	Hacı Ayşe Hanım Halil Efendi Vakfı 19 Nisan 1939	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 1 ev.
497	V.D. 6/296 (3/1939) T.V.D. 4/157	Hüseyin Zihni Hacı Emin Efendi Vakfı 3 Mayıs 1939	Lefke	1 kahvehâne.
498	V.D. 6/298 (4/1939) T.V.D. 4/160	Hacı Emine Hanım Aşçı Süleyman Vakfı 3 Mayıs 1939	Lefkoşa	İplikpazarı'nda 1 ev.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
499	V.D. 6/299 (5/1939) T.V.D. 4/163	Kambilili Sabri Mehmetçik Vakfı 25 Mayıs 1939	Girinye	Kambili'de 1 ev.
500	V.D. 6/300 (6/1939) T.V.D. 4/166	Zekiye Hacı İsmail Vakfı 25 Mayıs 1939	Kazafana	Deli Hasan mevkiinde 55 zeytin ağacı, Kalefedes mevkiinde 12 zeytin ağacı ve 2 dut ağacı.
501	V.D. 6/304 (7/1939) T.V.D. 4/170	Seriye Hanım bint-i Hüseyin Vakfı 26 Hzn. 1939	Lefkoşa	Korkudefendi Mahallesi İplikpazarı'nda 2 dükkan, 1 ev.
502	V.D. 6/306 (8/1939) T.V.D. 4/173	Emine Hanım İzzet Ağa Vakfı 9 T.sn. 1939	Lefkoşa	Tahtakale Mahallesi'nde 1 ev.
503	V.D. 6/307 (9/1939) T.V.D. 4/175	Hatice Hasan ve Fehime Hasan Hanımlar Vakfı 24 T.sn. 1939	Lefkoşa	Arabçeşmesinde 1 kuyu, 16 zeytin ağacı, Lefke'de 1 ev (bahçesiyle birlikte).
504	V.D. 6/309 (10/1939) T.V.D. 4/179	Bakkal Yusuf Saraç Hüseyin Efendi Vakfı 22 K.evl. 1939	Lefkoşa	Abdiçavuş Mahallesi'nde 2 ev, Akkavuk Mahallesi'nde 6 ev, Akkavuk Mahallesi'nde 2 dükkan, Akkavuk Mahallesi'nde 1 evlek 50 kadem avlu.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
505	V.D. 6/311 (11/1939) T.V.D. 4/183	Bakkal Yusuf Saraç Hüseyin Vakfı 22 K.evl. 1939	Lefkoşa	Abdiçavuş Mahallesi'nde 1 ev.
506	V.D. 6/312 (1/1940) T.V.D. 4/186	Seher Molla Mehmed Vakfı 3 Şubat 1940	Lefke	1 dönüm bahçe.
507	V.D. 6/317 (2/1940) T.V.D. 4/189	Fehim Bey Molla İbrahim Vakfı 9 Nisan 1940	Lefkoşa	Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 1 ev (bahçesiyle birlikte), Yenicâmi Mahallesi'nde 1 ev (müştemilâtıyla birlikte), 1 ev (avlusu ve ağaçlarıyla birlikte).
508	V.D. 6/319 (3/1940) T.V.D. 4/193	Mustafa İsmail Tirilli Vakfı 18 Mayıs 1940	Lefkoşa	İbrahimpaşa Mahallesi'nde 1 ev.
509	V.D. 6/322 (4/1940) T.V.D. 4/195	Asiye Selim Hanım Ham Arab Vakfı 7 Eylül 1940	Lefke	1 ev (bahçesi ve avlusuyla birlikte).
510	V.D. 6/330 (1/1941) T.V.D. 4/198	Müride Hanım Sabri Efendi Vakfı 5 Şubat 1941	Lefkoşa	Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 1 ev (avlusu ve ağaçlarıyla birlikte). Ayasofya Mahallesi'nde 1 dükkan.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
511	V.D. 6/332 (2/1941) T.V.D. 4/201	Yorgancı Saffet Mehmed Efendi Vakfı 17 Mart 1941	Lefkoşa	Tahtakale Mahallesi'nde 1 ev.
512	V.D. 6/333 (3/1941) T.V.D. 4/204	Ayşe Hanım Arif Onbaşı Vakfı 21 Mart 1941	Lefkoşa	Yenicâmi Mahallesi'nde 1 ev.
513	V.D. 6/336 (5/1941) T.V.D. 4/210	Nadire Hanım Ahmed Tuzakçı Vakfı 8 Eylül 1941	Lefkoşa	Küçükkaymaklı'da 1 ev.
514	V.D. 6/338 (2/1942) T.V.D. 4/214	Fehim Bey Molla İbrahim Vakfı 14 Mayıs 1942	Lefkoşa Girinye	Kızılbaş'da 1 ev (avlusu ve ağaçlarıyla birlikte), Kazafana'da 1 ev (avlusu ve ağaçlarıyla birlikte).
515	V.D. 6/340 (3/1942) T.V.D. 4/217	Moralı Mehmed Tahir Ağa Vakfı 8 T.evl. 1942	Lefkoşa	Mora'da 1 ev (bütün müştemilâtıyla).
516	V.D. 6/341 (4/1942) T.V.D. 4/219	Mehmed Çakır Mustafa Halil Karpaslı Vakfı 22 T.evl. 1942	Lefkoşa	Yenicâmi Mahallesi'nde 1 ev (avlusuyla birlikte).

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
517	V.D. 6/342 (1/1943) T.V.D. 4/222	Zehra Mehmed Emin Hanım Vakfı 27 Şubat 1943	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 1 ev (avlusuyla birlikte).
518	V.D. 6/346 T.V.D. 6/291	İskele Kasabalı Şefika Hanım bint-i Pabuççu Halil Vakfı 15 Hzn. 1943	Magosa	İskele kasabasında 1 hâne (müştemilâtıyla birlikte).
519	V.D. 6/348 (3/1943) T.V.D. 4/227	Fehim Bey Molla İbrahim Vakfı 20 Tmz. 1943	Lefkoşa	Kızılbaş'da (Tırahona) 1 ev (avlusuyla birlikte).
520	V.D. 6/349 (4/1943) T.V.D. 4/230	Emine Mustafa Vakfı 31 Ağs.1943	Lefkoşa-Değirmenlik	Küçükkaymaklı'da 1 ev (avlusuyla birlikte).
521	V.D. 6/351 (7/1943) T.V.D. 4/239	İbrahim Usta Mehmed Pabuççu Vakfı 25 T.sn. 1943	Lefkoşa	Yenicâmi Mahallesi'nde 1 ev, 1 dükkan.
522	V.D. 6/353 (8/1943) T.V.D. 4/243	İbrahim Usta Mehmed Pabuççu Vakfı 25 T.sn. 1943	Lefkoşa	Yenicâmi Mahallesi'nde 1 ev (avlusuyla birlikte).

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
523	V.D. 6/356 (1/1944) T.V.D. 4/246	Hıfziye Hanım Hacı Yusuf Ağa Vakfı 3 Şubat 1944	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde bahçe (2 evlek 314 kadem), 1 ev.
524	V.D. 6/358 (3/1944) T.V.D. 4/255	Müzeyyen Hanım Mustafa Hamdi Vakfı 6 Mart 1944	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 1 ev (520 kadem avlusu ile birlikte), Tahtakale Mahallesi'nde 1 ev.
525	V.D. 6/360 (2/1944) T.V.D. 4/250	Mustafa Şevki Kamil Efendi Vakfı 6 Mart 1944	Lefkoşa	Palluryodisa-Tırhona'da 1 ev (su hazinesi ve avlusuyla birlikte), Aya Luka'da 1 ev (avlusu ve ağaçlarıyla birlikte), Palluryodisa'da 1 ev (avlusuyla birlikte).
526	V.D. 6/362 (4/1944) T.V.D. 5/1	İbrahim Usta Mehmed Pabuççu Vakfı 1 Mayıs 1944	Lefkoşa	Yenicâmi Mahallesi'nde 1 ev.
527	V.D. 6/364 (5/1944) T.V.D. 5/4	Murat Molla Mehmed Vakfı 10 Mayıs 1944	Girinye	Yukarı Girinye'de 2 dükkan, 1 ev.
528	V.D. 6/365 (6/1944) T.V.D. 5/7	Fethiye Mehmed Şah Hanım Vakfı 5 Eylül 1944	Lefkoşa	Korkudefendi Mahallesi'nde 3 dükkan, 1 kahvehâne, 1 hâne.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
529	V.D. 6/370 (7/1944) T.V.D. 5/11	Baf Kasabalı Sinan Hüseyin Onbaşı Vakfı 13 K.evl. 1944	Baf	Ayasofya Mahallesi'nde 1 dükkan, Câmi-i Kebîr Mahallesi'nde 1 kahvehâne, 3 dükkan, 1 hâne (müştemilâtıyla birlikte), Çarşıiçi'nde 1 mağaza, Çarşı mevkiinde 3 dükkan, sundurma, 3 oda, 3 ahır, kuyu. Câmi-i Sağîr Mahallesi'nde 1 hâne, Ayasofya Mahallesi'nde 2 dükkan, Afrodet sokağında 1 kahvehâne.
530	V.D. 6/374 (3/1945) T.V.D. 5/21	Ahmed Mehmed Balcı Vakfı 28 Mart 1945	Lefkoşa	Akkavuk Mahallesi'nde 1 ev (müştemilâtıyla birlikte).
531	V.D. 6/381 (4/1945) T.V.D. 5/24	Mustafa Galib Mehmed Efendi Vakfı 25 Hzn. 1945	Lefkoşa	Korkudefendi Mahallesi İplikpazarı'nda 1 dükkan, Ayasofya Mahallesi'nde 2 ayrı dükkanın 1/2 hissesi.
532	V.D. 6/382 (5/1945) T.V.D. 5/27	Hacı Ahmed Hacı Ali Efendi Vakfı 25 Hzn. 1945	Girinye	Yukarı Girinye'de 1 kahvehâne ve büfe, 1 hâne.
533	V.D. 6/388 (1/1946) T.V.D. 5/30	Aliye Hanım Kara Hasan Vakfı 22 K.sn. 1946	Lefkoşa	Mahmudpaşa Mahallesi'nde 1 hâne.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
534	V.D. 6/389 (2/1946) T.V.D. 5/32	Durmuş Mehmed Emrullah Vakfı 2 Nisan 1946	Girinye	Vasilya köyünde 1 hâne (2 katlı, bütün müştemilâtı, frahtisi ve ağaçlarıyla).
535	V.D. 6/390 (3/1946) T.V.D. 5/35	Rasiha Hanım Hüseyin Zihni nâm-ı diğer Rasiha Hanım Hacı Yusuf Ağa Vakfı 2 Nisan 1946	Lefkoşa	Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 1 hâne (bütün müştemilâtıyla), 1 hâne (460 murabba' arsası ile birlikte).
536	V.D. 6/395 (4/1946) T.V.D. 5/40	İmam Mehmed İzzet İsmail Efendi ve zevcesi Penbe İzzet Hanım Vakfı 18 Mayıs 1946	Lefke	Acendu mevkiinde 1 ev (avlu ve bahçesiyle).
537	V.D. 6/399 (5/1946) T.V.D. 5/43	Hüseyin Zihni Efendi Vakfı 28 Eylül 1946	Lefkoşa	Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 1 ev (bütün müştemilâtı, havuz ve ağaçlı avlusu ile).
538	V.D. 6/401 (6/1946) T.V.D. 5/47	Ahmed Said Hacı Zeki Efendi Vakfı 8 T.evl. 1946	Girinye	Yukarı Girinye'de 1 ev.
539	V.D. 6/412 (2/1947) T.V.D. 5/56	Mehmed Münir Rüstem ve kardeşleri Vakfı 27 K.sn. 1947	Lefkoşa	Tophâne Mahallesi'nde 1 evin 6/13 hissesi (2 katlı, bütün müştemilâtıyla), 1 evin 2/13 hissesi (2 katlı, bütün müştemilâtıyla), 3 ayrı evin 1/13 hisseleri (2'şer katlı, bütün müştemilâtıyla).

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
540	V.D. 6/421 (4/1947) T.V.D. 5/67	Derviş Yusuf Efendi Vakfı 21 Mayıs 1947	Lefkoşa	Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 2 ev.
541	V.D. 6/428	Mehmed Ârif Molla Osman Efendi Vakfı 3 Tmz. 1947	Magosa	50 İngiliz lirası.
542	V.D. 6/431 (1/1948) T.V.D. 5/71	Ayşe Hüsnü Hanım Vakfı 12 Tmz. 1948	Lefkoşa	Abdiçavuş Mahallesi'nde 1 ev (müştemilâtıyla birlikte).
543	V.D. 6/434	Larnakalı Şefika Pabuççu Halil Vakfı 30 Mart 1949	Tuzla İskelesi	1 ev (müştemilâtıyla birlikte).
544	V.D. 4/439	Hacı Yahya Mehmed Vakfı 1 Hzn. 1949	Magosa	50 İngiliz lirası.
545	V.D. 6/442 (5/1949) T.V.D. 5/86	Mehmed İzzet Yanıkoğlu Vakfı 15 Kasım 1949	Larnaka	İskele kasabasında 1 ev, Yarım çuvaldız su.
546	V.D. 6/448 (6/1949) T.V.D. 5/90	Bahire Hanım Hacı Yusuf Vakfı 23 Arl. 1949	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 1 dükkan hissesi.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
547	V.D. 6/45/	Havva Mustafa Karadağlı Vakfı 18 Şubat 1950	Girinye	1 ev (müştemilâtıyla birlikte).
548	V.D. 6/461	Ahmed Said Hacı Zeki Efendi Vakfı 16 Mart 1951	Girinye	1 ev (müştemilâtıyla birlikte).
549	V.D. 6/472	Mustafa Lütfi Hasan Vakfı 19 Eylül 1951	Magosa	25 İngiliz lirası.
550	V.D. 6/473	Lefkoşalı Hüseyin Fetin Suyolcu Mehmed 22 Ekim 1951	Lefkoşa	1 arsa (içerisindeki müştemilâtıyla birlikte).
551	V.D. 7/3 (2/52)	Lefkoşalı Nezime Kiracı Mehmed Vakfı 4 Ocak 1952	Lefkoşa	Aya Luka'da 1/2 hâne hissesi.
552	V.D. 7/4 (3/52)	Lefkoşalı Hüseyin Fetin Suyolcu Mehmed Vakfı 28 Ocak 1952	Lefkoşa	İbrahimpaşa Mahallesi'nde 1 hâne (bütün müştemilâtıyla).
553	V.D. 7/5 (4/52)	Lefkoşalı Hacı Katriye Hacı Lütfi Vakfı 8 Mart 1952	Lefkoşa	Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 1 hâne (bütün müştemilâtıyla).

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
554	V.D. 7/6 (5/52)	Girinyeli Ahmed Said Hacı Zeki Efendi Vakfı 11 Nisan 1952	Girinye	Yukarı Girinye'de 1 hâne (bütün müştemilâtıyla).
555	V.D. 7/11 (9/52)	Lefkoşalı Ahmed Nafiz Hüseyin Vakfı 30 Ağs.1952	Lefkoşa	Ayaluka Mahallesi'nde 1/2 hâne hissesi, Ayaluka Mahallesi'nde 1 hânenin 20/60 hissesi, Akkavuk Mahallesi'nde 2/3 hâne hissesi.
556	V.D. 7/12 (10/52)	Lefkoşalı Salih Salahi Onbaşı Vakfı 30 Ağs. 1952	Lefkoşa	Ayaluka Mahallesi'nde 1 hânenin 1/2 hissesi, 1 hânenin 40/60 hissesi.
557	V.D. 7/13 (1/53)	Peristeronalı Naciye Hanım Ali Hacı Hüseyin Vakfı 17 Mart 1953	Lefkoşa	Peristerona'da 1 hâne.
558	V.D. 7/14 (2/53) V.G.M.A. 620.102	Lefkoşalı Seyyide Hanım İbrahim Bilal Vakfı 25 Nisan 1953	Lefkoşa	Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 1 hâne, 1 garaj.
559	V.D. 7/15 (2/53)	Lefkoşalı Suphiye Hanım Mehmed Salih Vakfı 28 Arl. 1953	Lefkoşa	Abdiçavuş Mahallesi'nde 1 hâne.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
560	V.D. 7/19 (3/54)	Lefkoşalı Melahat Hanım Mehmed Mevlâna Vakfı 12 Hzn. 1954	Lefkoşa	Akkavuk Mahallesi'nde 1 hâne.
561	V.D. 7/20 (4/54)	Lefkoşalı Mehmed Sadık nâm-ı diğer Mehmed Ahmed Vakfı 12 Hzn. 1954	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 1 dükkan, Ömeriye Mahallesi'nde 1 hânenin 96/90 hissesi.
562	V.D. 7/22 (5/54)	Lefkoşalı Ahmed Rİfat Mehmed Vakfı 8 Ekim 1954	Lefkoşa	Tahtakale Mahallesi'nde 1 hâne.
563	V.D. 7/25 (1/55)	Vadili karyeli Hacı Musa bin Hüseyin Vakfı 7 Ocak 1955	Magosa	Vadili'de 290 İngiliz lirası.
564	V.D. 7/26 (2/55)	Debbağ Hasan Hilmi Bektaş Efendi Vakfı 27 Ocak 1955	Lefkoşa	Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 2 dükkan, 1 hâne (bütün müştemilâtıyla).
565	V.D. 7/27 (3/55)	Lefkoşalı Bayan Ülfet Mehmed Emin Vakfı 2 Mart 1955	Lefkoşa Girinye	İplikpazarı'nda 1 hâne., –Kazafana'da Petranes mevkiinde 7 dönüm tarla, 23 harup ağacı, 25 zeytin ağacının 1/2 hisseleri, 2 dönüm tarlanın 1/2 hissesi, 9 zeytin ağacının 47/96 hissesi, Temlos köyü Sir Nikola mevkiinde 21 zeytin ağacının 47/96 hissesi,

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
				Mezarlık mevkiinde 12 zeytin ağacı ile 3 harup ağacının 47/96 hissesi, Çürük Harupluk mevkiinde 10 dönüm tarlanın 3/6 hissesi, 71 zeytin ağacı ile 59 harup ağacının 47/96 hisseleri, 19 dönüm 1 evlek tarlanın 3/6 hissesi.
566	V.D. 7/33 (4/55)	Piroyili Mehmed Şefik Mustafa Vakfı 5 Ağs. 1955	Lefkoşa	Piroyi Köyiçi mevkiinde 1 dönüm tarla, Akkavuk Mahallesi'nde 1 hâne.
567	V.D. 7/34 (5/55)	Lefkoşalı Mustafa Sıdkı Hacı Hasan Vakfı 26 Ekim 1955	Lefkoşa	Yenicâmi Mahallesi'nde 1 hâne (müştemilâtıyla birlikte).
568	V.D. 7/35 (6/955)	Lefkoşalı Emete Beyaz Ahmed (Hacı Şükrü) Vakfı 24 Kasım 1955	Lefkoşa	Yenicâmi Mahallesi'nde 1 hâne (müştemilâtıyla birlikte).
T Ü R K D Ö N E M İ **15 Nisan 1956**				
569	V.D. 7/36 (2/956)	Lefkoşalı Mustafa Naci Hikmet 25 Tmz. 1956	Lefkoşa	Nevbethâne Mahallesi'nde 1 hâne.
570	V.D. 7/37 (3/56)	Hüseyin Hasan (Hüseyin Hasan Tahsin) Vakfı 24 Ağs. 1956	Larnaka İskelesi	1 hâne (avlusu ve bütün müştemilâtıyla).

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
571	V.D. 7/38 (2/957)	Lefkoşalı Mustafa Fuad Fehim Tüccarbaşı Vakfı 27 Hzn. 1957	Lefkoşa	İplikpazarı'nda Korkudefendi Mahallesi'nde 1 kahvehâne ve müştemilâtı.
572	V.D. 7/48 (1/57)	İsmet Hâfız Muhsin Vakfı 5 Mayıs 1959	Larnaka	İskele kasabasında 1 hâne (bütün müştemilâtıyla birlikte).
573	V.D. 7/39 (3/57)	Hıfziye Molla Hüseyin Vakfı 31 Ekim 1957	Lefkoşa	Abdiçavuş Mahallesi'nde 1 hâne (bütün müştemilâtıyla birlikte).
574	V.D. 7/40	Hacı Ömer bin Hüseyin Vakfı (Gönyelili) Vakfı 31 Ekim 1957	Lefkoşa	500 İngiliz lirası.
575	V.D. 7/40 (1/1958)	Naciye Hanım Ali Vakfı 28 Mart 1958	Lefkoşa	İbrahimpaşa Mahallesi'nde 1 ev (müştemilâtıyla birlikte).
576	V.D. 7/41 (2/958)	Hasan Galip Hacı Mehmed Vakfı 24 Nisan 1958	Lefkoşa	Ömeriye Mahallesi'nde 17 hâne (avlusu ve müştemilâtıyla birlikte), 1 parça bahçe, 1 arsa, 4 dükkan, 1 mutfak (avlusu ile birlikte), 1 garaj, Tophâne Mahallesi'nde 6 dükkan (avlusu ile birlikte).

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
577	V.D. 7/45 (3/958)	Bayan İsmet Hacı Ali Akif Vakfı 4 Hzn. 1958	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 1 avlu (bütün müştemilâtıyla).
578	V.D. 7/46 (1/59)	Mehmed Emir Ali Vakfı 4 Arl. 1958	Leymason	Câmi-i Cedîd Mahallesi'nde Ankara sokakta bulunan 2 dükkan, 1 hâne. Derviş sokakta bulunan 1 hâne (bütün müştemilâtıyla).
579	V.D. 7/47 (2/1959)	Mustafa Hüseyin Aynalı Vakfı 7 Mart 1959	Lefkoşa	Ebûkavuk Mahallesi'nde 1 hâne, Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 1 hâne.
580	V.D. 7/48 (3/59)	Lefkoşalı Osman Şakir Şeyh Mehmed Fadıl ve Vicdan Şeyh Mehmed Fadıl Vakfı 5 Mayıs 1959	Lefkoşa	Korkudefendi İplikpazarı Mahallesi'nde 3 dükkan, 1 hâne.
581	V.D. 7/49 (5/1959)	Ayşe Hacı İsmail ve Salih Mustafa Vakfı 9 Eylül 1959	Lefkoşa	Mahmudpaşa Mahallesi'nde 1 hâne, 1 arsa, Akkavuk Mahallesi'nde 1 hâne.
582	V.D. 7/49 (7/59)	Havva Arab Ahmed Vakfı 2 Kasım 1959	Lefkoşa	Mahmudpaşa Mahallesi'nde 1 hâne.
583	V.D. 7/50 (6/1959)	Şerife Hanım Hâfız Mehmed Emin Vakfı 28 Kasım 1959	Lefkoşa	Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 1 hâne (avlusuyla birlikte).

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
584	V.D. 7/51 (1/1960)	Rauf Raif Denktaş Vakfı 18 Mayıs 1960	Girinye	Templos'da 1 ev (avlusu, havuzu, değirmeni ve 21 zeytin, 1 harup ağacı olan bahçesiyle birlikte), 2 dönüm 1 evlek tarla, 83 dut ağacı, 2 armut ağacı, 7 zerdali ağacı, 9 nar ağacı, 3 incir ağacı, 4 ceviz ağacı.
585	V.D. 7/53 (3/1960)	Leymasonlu Hatice Ahmed Emin Vakfı 25 Kasım 1960	Leymason	1 hâne,
586	V.D. 7/52 (2/1960)	Arife Yusuf Hanım Vakfı 28 Kasım 1960	Lefkoşa	Akkavuk Mahallesi'nde 1 hâne.
587	V.D. 7/56 (4/1961)	Girinyeli Hüseyin Mustafa Dango zevcesi Emine Süleyman Vakfı 29 Nisan 1961	Girinye	Yukarı Girinye'de 1 evin 1/2 hissesi (Müştemilatıyla birlikte), 1 dükkanın 1/2 hissesi.
588	V.D. 7/56 (5/1961)	Girinyeli Hüseyin Mustafa Dango Vakfı 29 Nisan 1961	Girinye	Yukarı Girinye'de 1 evin 1/2 hissesi (Müştemilatıyla birlikte), 1 dükkanın 1/2 hissesi.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
589	V.D. 7/55 (3/1961)	Lefkoşalı Ahmed Rİfat Mehmed Vakfı 5 Mayıs 1961	Lefkoşa	Tahtakale Mahallesi'nde 2 hâne.
590	V.D. 7/57 (6/61)	Lefkoşalı Ayşe Bekir Vakfı 5 Eylül 1961	Lefkoşa	Akkavuk Mahallesi'nde 1 hâne.
591	V.D. 7/58 (7/61)	Lefkoşalı Melek Hasan Efendi nâm-ı diğer Melek İsmail Raşit Vakfı 17 Ekim 1961	Lefkoşa	Arabahmedpaşa Mahallesi'nde 2 ev, 1 dükkan.
592	V.D. 7/58 (8/61)	Lefkoşalı Mehmed Sadık nâm-ı diğer Mehmed Ahmed Vakfı 15 Kasım 1962	Lefkoşa	Ömeriye Mahallesi'nde 1 evin 6/96 hissesi.
593	V.D. 7/59 (1/1962)	Hüseyin Vecihi Hacı Hasan Vakfı 20 Ağs. 1962	Lefkoşa	Mahmudpaşa Mahallesi'nde 1 ev.
594	V.D. 7/61 (1/1963)	Lefkoşalı Zekiye Hanım Mustafa Ömer Efendi Vakfı 12 Şubat 1963	Lefkoşa	İplikpazarında 1 dükkan.
595	V.D. 7/61 (2/63)	Lefkoşalı Zekiye Hanım Mustafa Ömer Efendi Vakfı 18 Şubat 1963	Lefkoşa	İbrahimpaşa Mahallesi'nde 1 ev, 1 dükkan.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
596	V.D. 7/62 (3/1963)	Hüseyin Vecihi Hasan ve Margarita nâm-ı diğer Meryem Hüseyin Vecihi Hacı Hasan Vakfı 14 Mayıs 1963	Lefkoşa	İbrahimpaşa Mahallesi'nde 2 ev (avlusu ve müştemilâtıyla birlikte).
597	V.D. 7/64 (1/68)	Lefkoşalı Mehmed Cemal Yusuf Bakkal Vakfı 23 Ocak 1968	Lefkoşa	Akkavuk Mahallesi'nde 5 ev, 2 kahvehâne, 1 dükkan, İplikpazarında 1 dükkan.
598	V.D. 7/66	Fehime Hacı İsmail Vakfı 10 Eylül 1969	Lefkoşa	300 lira.
599	V.D. 7/68 (1/71)	Lefkoşalı Naciye Hanım Hanım Ali Vakfı 8 Tmz. 1971	Lefkoşa	İbrahimpaşa Mahallesi'nde 1 ev.
600	V.D. 7/70 K.V.G.M.A.	Ahmed Hüseyin Toto Vakfı 14 Mayıs 1973	Magosa	Vadili'de 200 lira.
601	VGMA 746.163.70	Lala Mustafa Paşa Vakfı 14 Ra. 987	Lefkoşa	Lakatamya'da 14.492.5 dönüm tarla (su haklarıyla birlikte), 9.053 zeytin ağacı, 35 hâne, 10 incir ağacı.

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
			Omorfa	–597 dönüm arazi, 427 zeytin ağacı, 23 hâne, 36 harup ağacı, 95 muhtelif ağaç, 1 havuz.
			Lefkoşa	–Yalyamla kıtaâtı 120 dönüm, Selmo veled-i Korfu kıtaâtı 120 dönüm, Goçtoye kıtaâtı 100 dönüm, Hristoforo kıtaâtı 2 dönüm bahçe, Harse bahçesi 1.5 dönüm, Lekazade bahçesi 2 dönüm, Eniyli kıtaâtı 40 dönüm, Lori Yodmire bahçesi 3 dönüm, Yanika bahçesi 10 dönüm, Zorzi bahçesi 2 dönüm, Ergülü kıtaâtı 100 dönüm, Luka kıtaâtı 10 dönüm,

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
				Simo kıtaâtı 10 dönüm, İspito kıtaâtı 100 dönüm, Elvene kıtaâtı 60 dönüm, Bofri Yokari kıtaâtı 20 dönüm, Kasteriobe kıtaâtı 150 dönüm, Vakka kıtaâtı 60 dönüm, Zace kıtaâtı 25 dönüm, Yoni Cenar kıtaâtı 80 dönüm, Mercisoya kıtaâtı 50 dönüm, Sokfiya kıtaâtı 50 dönüm, Mercili kıtaâtı 80 dönüm, Kaotoya kıtaâtı 200 dönüm, Elviya Teriye kıtaâtı 50 dönüm, Perace kıtaâtı 400 dönüm, Sakmiya kıtaâtı 60 dönüm, Bezahon kıtaâtı 150 dönüm, Yoğla kıtaâtı 50 dönüm, Sayenti kıtaâtı 100 dönüm,

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
				Prişku kıtası 1 dönüm, Ağrasima kıtaâtı 40 dönüm, Loryaşde kıtaâtı 300 dönüm, Yelmen kıtaâtı 300 dönüm, Mesfalya kıtaâtı 300 dönüm, Yozatni kıtaâtı 300 dönüm, Minas köyünde 14 dönüm bahçe, 16 hâne, 1 dolap, 1 mâ-icârî, Yukarıda adı geçen mezraaların içinde ve dışında bulunan binâlar, meyveli ve meyvesiz ağaçlar ile muayyen miktarlarda mâ-icârîler, Palıkitre'de 110 dönüm arazi, 7 hâne, Palıkitre'de 170 dönüm arazi, meyveli ve meyvesiz ağaçlar, mâ-i câriler, Latorop köprüsü yakınındaki 2 değirmen (bütün müştemilâtıyla), 1 ekmek fırını, 2 dönüm tarla, 1 muhtelif ağaç,

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
				35 hâne, 4 dükkan, 1 dolap, 1 kıta mülk menzil, Haraâbe yerler ve ev yerleri, 8 dönüm hâlî arazi, 7 dönüm bahçe, Yarım dönüm avlu ve hâlî arazi, Eksodridos Mahallesi'nde 1.5 dönüm bahçe, Eksodridos Mahallesi'nde 25 dönüm zeytin bahçesi, Trimitya köyünde 25 dönüm zeytin bahçesi, 97 dönüm arazi, 14 dönüm bahçe, 35 dönüm muhtelif arazi, Aya Dimod köyünde 10 dönüm arazi, Aya Lefteri Mahallesi'nde 1.5 dönüm bahçe, Aya Nostosbalo Mahallesi'nde 2 dönüm bahçe, 2 kıta hâlî arazi, Piskopi Mahallesi'nde 3 dönüm bahçe, Aya Nikola Mahallesi'nde 1 dönüm bahçe,

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
				Manastır Andriya Mahallesi'nde 1 dönüm bahçe, Tahtakale Mahallesi'nde 1 dönüm arazi, 299 dönüm mezraa, Toplam 1579.5 dönüm mezraa, ayrıca bu mezraalara ait 18 günde altı gün ve gece su hakkı, 7.5 dönüm bahçe, Pendaya Siryanohoryo köyünde birçok ev ve 2 bahçeyi içine alan çiftlik, *Çiftliğin müştemil olduğu kıtaât aşağıdaki gibidir:* Botamo kıtaâtı 80 dönüm, Yalama kıtaâtı 100 dönüm, Fenci kıtaâtı 50 dönüm, Botamo Refika kıtaâtı 100 dönüm, 203 dönüm arazi, 600 zeytin ağacı, 10 hâne, 677 dönüm arazi, 14 hâne.
			Girinye-Dimetoka	–Sahil şeridinden vâdiye, oradan dağa ve dağdan denize kadar uzanan mezraa ve arazi (bağları, mâ-icârîsi, binâları, meyveli ve meyvesiz ağaçları ile birlikte).

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
			Piskopi	–2 değirmen (Koloş suyu üzerinde, bütün bakır ve tunç aletleriyle birlikte), Palvinya ırmağı üzerinde 10 değirmen.
			Girinye-Kazabifan	–Ematine köyünde 2 değirmen (bütün âletleriyle birlikte), Lefke'de 5 değirmen, Lefke-Aya Yorgi'de 1 parça tarla, 2 hâne., 1 değirmen, Urlino'da 6 dönüm tarla,
			Lefke	–Tembriye'de 5 dönüm arazi, 1 mezraa ve içinde 1 dönüm bahçe, 1 değirmen, Koragu'da 3 değirmen, Değirmenlere ait 21 dönüm arazi, Hamam-ı Kebîr yakınındaki menzil, 30 hâne.
			Lefkoşa	–Balıkpazarı sokağında 1 menzil, 4 hâne, 1 fırın,

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
			Magosa	Baf Kapısı'nda 6 dönüm bahçe, 1 mâ-icârî, 1 parça bahçe, 1 parça bostan yeri, 200 dönüm arazi, 2 değirmen, –3 menzil (bütün müştemilâtıyla, sarnıçlarıyla, bahçeleriyle birlikte), 25 mahzen, 2 fırın, 1 hurma ağacı, Câmi-i şerîf karşısında 20 dükkanı hâvi han, 10 hâne, 2 değirmen, 1 hamam, 1 mescit, 1 mâ-icârî, Ayabostoli köyünde 1 sarnıç, 1 menzil,

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
				1 mahzen, 1 ahır, 1 mâ-icârî, Kışlık ve yazlık koyun ağılı, otlağı ve harman yerleri, Câmi-i şerîf yakınında birbirine bitişik 2 dükkan, Ayastefanos Mahallesi'nde 2 dükkan, Câmi-i şerîf karşısında 1 büyük dükkan (20 odayı hâvi), Câmi-i şerîf yakınında 10 dükkan, 1 taş köprü, 2 dut ağacı, 5 mahzen, Gomendande köyünde 2.000 dönüm mezraa, 4 dönüm bahçe, 1 menzil, 3 hâne, 1 dükkan, 1 ahır, Saranahoya köyünde kışlık ve yazlık koyun ağılı, suyu, harman yerini müştemil mezraa, mezraa içerisinde bulunan muhtelif sayılarda kısrak, camus, öküz, erkek ve dişi büyük ve küçükbaş hayvanlar. Hamam Mahallesi'nde 1 parça bahçe, 1 menzil, Saray yakınında 5 dükkan,

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
			Lefkoşa-Kitriya	–Re'sü'l-Ayn nehri üzerinde bulunan toplam 32 değirmen (değirmenlere ait bütün âletler, içerisinde bulundukları mezraalar, bahçeleri ve bostanları ile birlikte). Lefkoşa'da 1 hamam (Kiliseden çevirilen câmiye mevkûf),
			Tuzla	–Çıygı köyünde 1.840 dönüm arazi (kışlık ve yazlık suları, mandırası, otlağı, harman yerleri, meyveli ve meyvesiz ağaçları, 44.5 dönüm bahçesi, içinde muayyen mâ-icârîsi ve müştemilâtıyla birlikte). 1.059 dönüm arazi (meyveli ve meyvesiz ağaçları, içerisinde bulunan evleri ile birlikte), 6 zeytin ağacı, Kristefan köyünde 595 dönüm arazi (muayyen mâ-icârîsi ve ağaçlarıyla birlikte), 40 zeytin ağacı, 5 muhtelif ağaç, 2 ayrı hâne, Alamano köyünde 1 değirmen, Tuzla İskelesi'nde 1 kıta mezraa, 1 değirmen,
			Lefkoşa	–Tirmitya köyünde 25 dönüm bahçe (350 ağacı ile), 60 dönüm bahçe (Elefemi adıyla bilinen), 4 dönüm tarla,

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
				1 kıta tarla (Civarhi diye bilinen), 1 kıta tarla (Çibo vakfı diye bilinen), 8 dönüm tarla (Çibo vakfı diye bilinen), 25 dönüm tarla (Çibo vakfı diye bilinen, 8 zeytin ağacı ile), 1 parça tarla (Çibo kıtası diye bilinen), 6 dönüm tarla (Çibo kıtası diye bilinen, içindeki badem ağaçları ile birlikte), 2 dönüm tarla (Çibo kıtası diye bilinen), 16 dönüm tarla (22 zeytin ağacıyla), 2 dönüm tarla (4 zeytin ağacıyla), 2 dönüm tarla (2 zeytin ağacıyla),
			Lefkoşa	–İncirliköy'de 1 bahçe (2 zeytin, 1 incir ağacıyla, Yoanni Nikola adıyla bilinen), 2 dönüm bahçe, Yarım dönüm bahçe (2 zeytin ağacıyla),
			Pendaya	–Siryanahorya'da 3 dönüm bahçe (6 zeytin, 7 incir ağacıyla),
			Girinye	–Dimetoka'da 1 dönüm bahçe (1 zeytin, 3 incir ağacıyla), Yarım dönüm bahçe (2 zeytin, 3 incir ağacıyla), 1 dönüm bahçe (2 incir ağacıyla), 1 dönüm bahçe (15 zeytin, 10 incir ağacıyla, Hristofu bahçesi diye bilinen),

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
				1 dönüm bahçe (1 zeytin, 1 incir ağacıyla), 1 dönüm bahçe (1 zeytin, 2 incir ağacıyla), 10 dönüm bahçe (115 zeytin, 5 ağaçkavunu, 24 ağacıyla), 10 dönüm bahçe, 1 çiftlik (toplam 3778.5 dönüm arazisiyle), 172 dönüm tarla (toplam), 600 zeytin ağacı.
602	V.D. 4/59 T.V.D. 5/347	Kıbrıs Beylerbeyi Cafer bin Abdülmennan Vakfı 10 Ra. 998	Lefkoşa	Podamya'da 1 çiftlik (50 dönüm bahçesi ve içindeki 1.200 zeytin ağacı ile birlikte), 1 çiftlik (içindeki 20 hâne, 30 dönüm bahçesi ile birlikte), Ağrıd'da akarsu, Büyükcâmi Mahallesi'nde 1 han (30 odalı).
603	V.D. 4/239 T.V.D. 5/336	Edirne Kadısı Mazhar Efendi Vakfı 1135	Piskopi	Koloş köyünde 1 menzil (2 katlı, 12 odalı, bahçesiyle birlikte), 1 değirmen, 2.266 dönüm mezraa ve su mecraası.
604	V.D. 4/152 T.V.D. 5/329	Piskopili es-Seyyid Ahmed bin Keleş Hüseyin Vakfı 3 Ra. 1230	Piskopi	Vizaceri diye bilinen 15 dönüm tarla, Küçük Vizaceri diye bilinen 5 dönüm tarla, Vizaceri diye bilinen 9 dönüm tarla, Karavi diye bilinen 6 dönüm tarla, Samaceri diye bilinen 12 dönüm tarla,

NO	REFERANS NO	VAKFIN İSMİ ve TARİHİ	BULUNDUĞU YER	MAL VARLIĞI
				Karavi diye bilinen 6 dönüm tarla, Mersini diye bilinen 9 dönüm tarla (toplam 62 dönüm şekerâne tarlaları ve 15 günde 12 saat su hakkı), 1 menzil (içerisinde başka evler de bulunan).
605	V.G.M.A. 580.217.103	Bilal Ağa bin Hasan Ağa Vakfı 11 Ca. 1236	Maraş	Varoş'da 1 mescid, Leymason'da 2 çeşme, 1.900 kuruş.
606	İ.Ş.S. 4/244	Ziba Hanım ibnet-i Hacı Mevlüd Efendi Vakfı 5 C. 1330	Lefke	2 dönüm bahçe, 5 dönüm 1 evlek bahçe, 1 hâne (mülhakâtıyla).
607	İ.Ş.S. 5/421 T.V.D. 3/169	Şükrü Efendi ibn-i Mahmud Ağa Vakfı 18 M. 1339	Lefkoşa	Ayasofya Mahallesi'nde 1/2 hâne, 1 dükkanın 2/3 hissesi.
608	V.D. 6/120 T.V.D. 6/230	Kasabalı Mustafa Raif Efendi Vakfı 17 Hzn. 1930	Baf	Çarşı'da 1 dükkan.

II-Kıbrıs Türk Vakıflarının Mal Varlıkları (Genel)

Hâne, Menzil, Konak	Bağ, Bahçe, Bostan, Kamışlık, Zeytinlik, Emlak	Arazi, Tarla, Hâsıllık, Mera, Arsa, Frahti, Avlu, Harman	Mukâtaa, Çiftlik, Mezraa, Mandıra	Akarsu, Çeşme, Kuyu	Değirmen, Yağhâne	Zeytin Ağacı	Harup Ağacı	Muhtelif Ağaç	Nükûd	Medrese, Dershâne, Mektep	Câmi, Mescid, Zâviye	Hamam	Dükkan, Kahvehâne, Matbah, Fırın, Mahzen, Anbar, Garaj	Han, İşhanı, Otel	Kitap	Köprü, Geçit
783 adet	289.1 dönüm	51980 dönüm	16 adet	106 birim	119	17997	3198	3996	655722 kuruş	8	13	5	491	6.25	1101 cilt	3
10 grup	75.5 parça /adet	24 grup	3 grup	3 grup		10 grup	9 grup	86.5 grup	4080 dirhem gümüş							
	19 grup	130.5 parça/ adet		6 kuyu					85 adet 100'lük Mecidiye altını							
				1 grup kuyu					75 Osmanlı lirası							
				9 çeşme					6481 İngiliz lirası							
				1 grup çeşme					200 lira							
									650 liralık menkul kıymet							

LEFKOŞA

Hâne, Menzil, Konak	Bağ, Bahçe, Bostan, Kamışlık, Zeytinlik, Emlak	Arazi, Tarla, Hâsıllık, Mera, Arsa, Frahti, Avlu, Harman	Mukâtaa, Çiftlik, Mezraa, Mandıra	Akarsu, Çeşme, Kuyu	Değirmen, Yağhâne	Zeytin Ağacı	Harup Ağacı	Muhtelif Ağaç	Nükûd	Medrese, Dershâne, Mektep	Câmi, Mescid, Zâviye	Hamam	Dükkan, Kahvehâne, Matbah, Fırın, Mahzen, Anbar, Garaj	Han, İşhanı, Otel	Kitap	Köprü, Geçit
497 adet	64.25 dönüm	28934.5 dönüm	9 adet	44 birim	65	13783	37	272	462966 kuruş	5	7	1	308	4.25	1101 cilt	
5 grup	3 grup	4 grup	2 grup	2 grup				43 grup	4080 dirhem gümüş							
	36.5 parça/ adet	92.5 parça/ adet		1 çeşme					85 adet 100'lük Mecidiye altını							
				1 grup çeşme					75 Osmanlı lirası							
				3 kuyu					5591 İngiliz lirası							
									650 liralık menkul kıymet							

G İ R İ N Y E

Hâne, Menzil, Konak	Bağ, Bahçe, Bostan, Kamışlık, Zeytinlik, Emlak	Arazi, Tarla, Hâsıllık, Mera, Arsa, Frahti, Avlu, Harman	Mukâtaa, Çiftlik, Mezraa, Mandıra	Akarsu, Çeşme, Kuyu	Değirmen, Yağhâne	Zeytin Ağacı	Harup Ağacı	Muhtelif Ağaç	Nükûd	Medrese, Dershâne, Mektep	Câmi, Mescid, Zâviye	Hamam	Dükkan, Kahvehâne, Matbah, Fırın, Mahzen, Anbar, Garaj	Han, İşhanı, Otel	Kitap	Köprü, Geçit
32 adet	16.5 dönüm	225 dönüm		7 birim	6	2049	832	190	112500 kuruş		1		8			
1 grup	4 parça /adet	4 parça /adet		1 grup				6 grup								
	1 grup	1 grup														

L E F K E

Hâne, Menzil, Konak	Bağ, Bahçe, Bostan, Kamışlık, Zeytinlik, Emlak	Arazi, Tarla, Hâsıllık, Mera, Arsa, Frahti, Avlu, Harman	Mukâtaa, Çiftlik, Mezraa, Mandıra	Akarsu, Çeşme, Kuyu	Değirmen, Yağhâne	Zeytin Ağacı	Harup Ağacı	Muhtelif Ağaç	Nükûd	Medrese, Dershâne, Mektep	Câmi, Mescid, Zâviye	Hamam	Dükkan, Kahvehâne, Matbah, Fırın, Mahzen, Anbar, Garaj	Han, İşhanı, Otel	Kitap	Köprü, Geçit
32 adet	67.6 dönüm	33 dönüm		9 birim	8	322	2133	4 grup					2			1
1 grup	5 parça /adet	7 parça /adet														

B A F

Hâne, Menzil, Konak	Bağ, Bahçe, Bostan, Kamışlık, Zeytinlik, Emlak	Arazi, Tarla, Hâsıllık, Mera, Arsa, Frahti, Avlu, Harman	Mukâtaa, Çiftlik, Mezraa, Mandıra	Akarsu, Çeşme, Kuyu	Değirmen, Yağhâne	Zeytin Ağacı	Harup Ağacı	Muhtelif Ağaç	Nükûd	Medrese, Dershâne, Mektep	Câmi, Mescid, Zâviye	Hamam	Dükkan, Kahvehâne, Matbah, Fırın, Mahzen, Anbar, Garaj	Han, İşhanı, Otel	Kitap	Köprü, Geçit
20 adet	72.75 dönüm	8510 dönüm		14 birim	12	139	42	517	1200 kuruş		1	1	44			
	12 parça/ adet	4.5 parça/ adet		1 kuyu		6 grup	6 grup	19.5 grup								
		14 grup														

L E Y M A S O N

Hâne, Menzil, Konak	Bağ, Bahçe, Bostan, Kamışlık, Zeytinlik, Emlak	Arazi, Tarla, Hâsıllık, Mera, Arsa, Frahti, Avlu, Harman	Mukâtaa, Çiftlik, Mezraa, Mandıra	Akarsu, Çeşme, Kuyu	Değirmen, Yağhâne	Zeytin Ağacı	Harup Ağacı	Muhtelif Ağaç	Nükûd	Medrese, Dershâne, Mektep	Câmi, Mescid, Zâviye	Hamam	Dükkan, Kahvehâne, Matbah, Fırın, Mahzen, Anbar, Garaj	Han, İşhanı, Otel	Kitap	Köprü, Geçit
108 adet	44 dönüm	5551 dönüm	2 adet	20 birim	18	670	144	5	34300 kuruş	1	1		44			1
2 grup	4 parça/ adet	9 parça/ adet		7 çeşme		1 grup		2 grup								
	1 grup	3 grup		1 kuyu												

T U Z L A

Hâne, Menzil, Konak	Bağ, Bahçe, Bostan, Kamışlık, Zeytinlik, Emlak	Arazi, Tarla, Hâsıllık, Mera, Arsa, Frahti, Avlu, Harman	Mukâtaa, Çiftlik, Mezraa, Mandıra	Akarsu, Çeşme, Kuyu	Değirmen, Yağhâne	Zeytin Ağacı	Harup Ağacı	Muhtelif Ağaç	Nükûd	Medrese, Dershâne, Mektep	Câmi, Mescid, Zâviye	Hamam	Dükkan, Kahvehâne, Matbah, Fırın, Mahzen, Anbar, Garaj	Han, İşhanı, Otel	Kitap	Köprü, Geçit
46 adet	24 dönüm	6721 dönüm	3 adet	8 birim	7	904	9	5	856 kuruş			1	12	1		
1 grup	9 parça/ adet	6 parça/ adet	1 grup	1 grup kuyu		3 grup	3 grup	11 grup								
		2 grup														

M A G O S A

Hâne, Menzil, Konak	Bağ, Bahçe, Bostan, Kamışlık, Zeytinlik, Emlak	Arazi, Tarla, Hâsıllık, Mera, Arsa, Frahti, Avlu, Harman	Mukâtaa, Çiftlik, Mezraa, Mandıra	Akarsu, Çeşme, Kuyu	Değirmen, Yağhâne	Zeytin Ağacı	Harup Ağacı	Muhtelif Ağaç	Nükûd	Medrese, Dershâne, Mektep	Câmi, Mescid, Zâviye	Hamam	Dükkan, Kahvehâne, Matbah, Fırın, Mahzen, Anbar, Garaj	Han, İşhanı, Otel	Kitap	Köprü, Geçit
48 adet	5 parça/ adet	2005.5 dönüm	2 adet	4 birim	3	130	1	3003	43900 kuruş	2	3	2	73	1		1
		7.5 parça/ dönüm		1 çeşme				1 grup	890 İngiliz lirası							
				1 kuyu					200 lira							

V. BÖLÜM

Kıbrıs'ın Müslim ve Gayr-i Müslim Halkının Temettuât Defterleri ve Vakfiye Kayıtlarına Göre Ada Genelindeki Toplam Mal Varlıkları ve Yüzde Oranları

Kazâ, Karye, Mahalle	hâne (ad.)	dükkan hamam, kahvehâne, fırın, han (ad.)	tarla, arsa, bağ, bahçe, bostan, kavaklık, kamışlık, mezraa, havlı, harman, frahtî, çiftlik, duhan, hâsıllık (dön.)	şırahâne, değirmen, yağhâne, mandıra (ad.)	ceviz ağacı (dön.)	ceviz ağacı (ad.)	dut ağacı (dön.)	dut ağacı (ad.)	fındık ağacı (dön.)	fındık ağacı (ad.)	harup ağacı (dön.)	harup ağacı (ad.)	zeytin ağacı (dön.)	zeytin ağacı (ad.)	incir ağacı (dön.)	incir ağacı (ad.)	badem ağacı (dön.)	badem ağacı (ad.)	limon, portakal ağacı (dön.)	limon, portakal ağacı (ad.)	ahur, samanlık develik (ad.)	ayva, armut, elma, nar vs. muhtelif ağaç (ad.)
KIBRIS	21182	969	612174	2512	9	1940	4200	3458	125	379	11.25	43970	135	161318	22	764	6	2679	104	83	38	4872
MÜSLİM	6931	676	254629	813	3	192	862	1490	0	1	0.25	13021	49	48984	3.5	151	1	811	51	10	30	4863
GAYR-İ MÜSLİM	14251	293	357545	1699	6	1748	3338	1968	125	378	11	30949	86	112334	18.5	613	5	1868	53	73	8	9
MÜSLİM %	33	70	42																			
G. MÜSLİM %	67	30	58																			

Not: 1 grup ağaç= 10 ağaç,

1 grup tarla, bağ, arazi= 10 dönüm olarak alınmıştır.

BİBLİYOGRAFYA

AKGÜNDÜZ, Ahmet, İslâm Hukukunda ve Osmanlı Tatbikatında Vakıf Müessesesi, Türk Tarih Kurumu Yay., Ankara 1988.

ALAGÖZ, Arif, "Kıbrıs Tarihine Coğrafî Giriş" *Milletlerarası Birinci Kıbrıs Tetkikleri Kongresi Türk Heyeti Tebliğleri*, Ankara 1971.

ALASYA, Fikret, Kıbrıs Tarihi ve Kıbrıs'taki Türk Eserleri, Ankara 1964.

————————, "Türk Dünyasındaki Gelişmeler Işığında Tarihî Perspektiften Kıbrıs", *Kıbrıs'ın Dünü-Bugünü Uluslararası Sempozyum*, Ankara 1993.

ALTAN, Mustafa Haşim, Belgelerle Kıbrıs Türk Vakıflar Tarihi, C. I-II, Kıbrıs Vakıflar İdaresi Yay., Kıbrıs 1986.

AYDIN, Mahir, "Sultan II. Mahmud Döneminde Yapılan Nüfus Tahrirleri", *Sultan II. Mahmud ve Reformları Semineri-Bildiriler*, İ. Ü. Edebiyat Fak. Tarih Araştırma Merkezi, İstanbul 1990.

AYSAN, Emin, Türk Silahlı Kuvvetleri Tarihi. III. Cilt, 3. Kısım eki (Kıbrıs Seferi 1570-1571), Ankara 1971.

BANOĞLU, Ahmet Niyazi, Kıbrıs Dosyası, İstanbul 1974.

BARKAN, Ömer Lütfü, "Osmanlı İmparatorluğu'nda Bir İskân ve Kolonizasyon Metodu Olarak Vakıflar ve Temlikler I, İstilâ Devrinin Kolonizatör Türk Dervişleri" *Vakıflar Dergisi*, Sayı II., s. 279.

BERBEROĞLU, A. M., "Evkaf Davamız", *Halkın Sesi,* 27 Ocak 1954 Lefkoşa.

BERKİ, Ali Himmet, "Vakıfların Tarihi, Mâhiyeti, İnkişâfı ve Tekâmülü, Cemiyet ve Fertlere Sağladığı Faydalar", *Vakıflar Dergisi,* Sayı VI.

ÇADIRCI, Musa, "1830 Genel Sayımına Göre Ankara Şehir Merkezi Nüfusu Üzerinde Bir Araştırma", *Osmanlı Araştırmaları,* İstanbul 1981.

ÇAY, Abdülhaluk, Kıbrıs'ta Kanlı Noel-1963, Ankara 1989.

DARKOT, Besim, "Kıbrıs" *İslâm Ansiklopedisi,* C. VI., s. 672, MEB. Basımevi, İstanbul 1986.

DOĞRU, Halime "Osmanlı Devleti'nde Toprak Yazımından Nüfus Sayımına Geçiş ve Bir Nüfus Yoklama Defteri Örneği", *Anadolu Ü. Fen-Edebiyat Fak. Dergisi,* C. I., Sayı 2, s. 249.

EGELİ, Sabahattin, 1960 Kıbrıs Cumhuriyeti Nasıl Yıkıldı.

ERZEN, Arif, "Kıbrıs Tarihine Bir Bakış", *Milletlerarası Birinci Kıbrıs Tetkikleri Kongresi Türk Heyeti Tebliğleri,* Ankara 1971.

GÜLER, Ali, Osmanlı Devleti'nde Azınlıklar, Turan Yay., İstanbul 1997.

GÜRKAN, Haşmet M., Kıbrıs Tarihinden Sayfalar, Lefkoşa 1982.

GÜRSOY, Cevat, "Coğrafya Bakımından Kıbrıs ve Türkiye", *Milletlerarası Birinci Kıbrıs Tetkikleri Kongresi Türk Heyeti Tebliğleri,* Ankara 1971.

HAKERİ, Bener Hakkı, Başlangıcından 1878'e Dek Kıbrıs Tarihi, Ankara 1993.

HALAÇOĞLU, Yusuf, "Osmanlı Döneminde Kıbrıs'ta İskân Siyaseti", *Kıbrıs'ın Dünü-Bugünü Uluslararası Sempozyum*, Ankara 1993.

KARAL, E. Ziya, Osmanlı İmparatorluğu'nda İlk Nüfus Sayımı-1831, TC. Başvekalet İstatistik Umum Md. Yay., Ankara 1943.

————————, "Ragıp Efendi Lâyihası", *Tarih Vesikaları Dergisi*, İstanbul, Sayı 5, s. 356.

————————, Osmanlı Tarihi, C. VII., TTK. Yay., Ankara 1964.

Kıbrıs Meselesi, Hâriciye Nezâreti Yay., Dersaâdet 1335.

Kıbrıs Vakıflar Dergisi, Sayı I., 1990.

Kıbrıs Vakıflar İdaresi, Rakamlarla Gerçekler, Lefkoşa 1978.

Kıbrıs'ta Vakıf Tarihi Eserler, KKTC Vakıflar ve Din İşleri Dairesi Yay., Mayıs 1990 Lefkoşa.

KÖPRÜLÜ, Fuat, İslâm ve Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları ve Vakıf Müessesesi, İstanbul 1983.

KÖRDEMİR, Naci, Dünkü ve Bugünkü Kıbrıs, Ankara 1957.

KURT, İsmail, Para Vakıfları, İSAV, İstanbul 1996.

KÜTÜKOĞLU, Mübahat S., "Osmanlı Sosyal ve İktisadî Tarihi Kaynaklarından Temettuât Defterleri", *Belleten*, C. LIX. Ağustos 1995, Sayı 225.

MERT, Özcan, "Fetihten Sonra Kıbrıs'ta Türk İdaresi", İ. Ü. Basılmamış Lisans Tezi.

OBERLİNG, Pıere, Müt. ERDOĞAN, Mehmet, Bellapais'e Giden Yol "Kıbrıs Türkleri'nin Kuzey Kıbrıs'a Zorunlu Göçü", Ankara 1988.

ORHONLU, Cengiz, "Osmanlı Türkleri'nin Kıbrıs Adasına Yerleşmesi" (1571-1580), *Kıbrıs'ın Dünü-Bugünü Uluslararası Sempozyum*, Ankara 1993.

ÖMER, Hilmi Efendi, İthâfu'l-Ahlâf fî-Ahkâmü'l-Evkâf, Vakıflar Gn. Md. Yay., Ankara 1977.

Sadrazam Kemenkeş Kara Mustafa Paşa Lâyihası için bkz. "Mecmûatu'r-Risâle", Nûruosmaniye Kütüphanesi Nr: 4950, s. 1-29.

SERTOĞLU, Mithat, Osmanlı Tarih Lügati, İstanbul 1986.

TERZİ, Arzu, "Aydın Güzelhisarı'nın Sosyal ve İktisadî Durumu", İ. Ü. Basılmamış Doktara Tezi.

UÇAROL, Rifat, 1878 Kıbrıs Sorunu ve Osmanlı İngiliz Anlaşması, (Adanın İngiltere'ye Devri), İstanbul 1978.

UZUNÇARŞILI, İ. Hakkı, Osmanlı Tarihi. C. III., TTK. Yay. Ankara 1947.

YEDİYILDIZ, Bahaeddin, "Müessese-Toplum Münâsebetleri Çerçevesinde XVIII. Asır Türk Toplumu ve Vakıf Müessesesi", *Vakıflar Dergisi*, Sayı XV., s. 23-54.

————————, "Vakıf", *İslâm Ansiklopedisi*, C. XIII., s. 153, MEB. Basımevi, İstanbul 1986.

YUVALI, Abdülkadir, "Selçuklular Döneminde Kıbrıs'ın Anadolu ile Siyasî ve Ticarî İlişkileri", *Kıbrıs'ın Dünü-Bugünü Uluslararası Sempozyum*, Ankara 1993.

*

***

ARŞİV BELGELERİ

BOA, HH. 19202

BOA, HH. 19203

BOA, HH. 19210

BOA, HH. 19217

BOA, HH. 19248

BOA, HH. 19248

BOA, HH. 19255

BOA, HH. 19258-B

BOA, HH. 19258-C

BOA, HH. 19263

BOA, HH. 19272

BOA, HH. 19275

BOA, Kâmil Kepeci Tasnifi, nr. 2251

BOA, Mühimme Defteri, nr. 19

BOA, Nâme-i Hümâyûn Defteri, nr. 14

İNDEKS

A. M. Berberoğlu, İcrâ Komitesi üyesi : 84

Abavla mevkii, Amarkent, Baf : 273

Abbasi dönemi : 10

ABD : 6, 40, 41

— Başkanı Johnson : 36, 37

Abdali Nalband Ali bin Dede Mustafa Vakfı : 254

Abdi oğlu Bakkal Hacı Hüseyin bin Mustafa Vakfı : 227

Abdiçavuş M., Lefkoşa : 95, 213, 240, 253, 254, 258, 271, 273, 278, 282, 285, 290, 295, 302, 303, 308, 310, 314, 315, 321, 323, 326

Abdullah Paşa bin Hasan Paşa Vakfı : 220, 221

Abdülaziz Efendi bin Attar Molla Salih Vakfı : 262

Abdülhadi Efendizâde el-Hâc Ali Efendi : 224

Abdülhamid I. : 71

Abdülhamid II. : 22, 25

Abdülmelik b. Mervan, Halife : 10

Âbide bint-i Hasan bin Abdullah Vakfı : 227

Abşu, Leymason : 105, 185

Abuhor, Değirmenlik : 98, 146, 275, 288

Abuhor karyeli Hasan Ağa bin Mustafa Vakfı : 288

Abuhorlu el-Hâc Ömer Ağa bin Hasan Vakfı : 267

Abuhorlu Hacı Mehmed Karavezir bin Osman Vakfı : 275

Acendu mevkii, Lefke : 320

Acı Hui değirmeni, Lapta : 239

Ada kazâsı : 59

Adana : 59

Adnan Menderes, Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı : 31

Aeria, Kıbrıs'ın eski adı : 4

Afanya, Mesarye : 122, 158, 188

Afet Kamil Hanım Vakfı : 305

Afrikaka, Girinye : 233

Afrodet Sokağı, Baf : 319

Afrodisia, Kıbrıs'ın eski adı : 5

Agrocipye, Dağ : 96, 170

Ağırda [Ağırdağ], Girinye : 111, 149, 276

Ağırdağ bkz. Ağırda

Ağırdağlı Arnavud Hasan Ağa bin Ahmed Vakfı : 276

Ağirdaci bkz. Ağirlaki

Ağirlaki [Ağirdaci], Girinye : 111, 175

Ağlayan Dede Tekkesi, Magosa : 229

Ağrıd, Lefkoşa : 341

Ağridya, Leymason : 105, 186

Ağro, Leymason : 105, 185

Ağrolladi [Ağrolladu], Lefke : 118, 155, 182

Ağrolladu bkz. Ağrolladi

ahâlî-i İslâmiyye bkz. Müslüman

Ahiçelebi : 58

Ahkâmü'l-Evkâf : 78, 79, 85, 87

Ahmed Ağa bin Mehmed Kahya bin Ahmed Vakfı : 263

Ahmed Beliğ Paşa Vakfı : 269, 283, 293, 295

Ahmed Çavuş : 204

Ahmed Efendi bin Mehmed Efendi Vakfı : 242
Ahmed Efendi bin Mustafa el-Hatib Vakfı : 235
Ahmed Efendi ibn-i Saadeddin Efendi Vakfı : 211
Ahmed Hüseyin Toto Vakfı : 330
Ahmed Mehmed Balcı Vakfı : 319
Ahmed Paşa, Kıbrıs Mutasarrıfı : 25
Ahmed Raşit Mustafa, İcrâ Komitesi üyesi : 84
Ahmed Remzi Efendi ibn-i Hacı Halil Ağa Vakfı : 268
Ahmed Said Hacı Zeki Efendi Vakfı : 320, 322
Ahmed, Lefkoşa Alaybeyi : 203
Ahna, Mesarye : 122, 188
Ahridye [Çiftlik-i Çömlekçi], Mesarye : 122
Ahtıman bkz. İhtiman
Aile vakıfları : 73
Ak Manastır, Girinye : 111, 176
Akaça, Omorfa : 100, 162, 192
Akadca : 4
Akapnu, Tuzla : 120, 196
akâr(ât) : 51, 71
Akaslu [Aksyalu], Baf : 114, 140
Akatu, Mesarye : 122, 160, 190, 233
Akçakızanlık : 58
Akdeniz : 3, 15, 16
— adaları (Cezâir-i Bahr-i Sefîd) : 59
— Bölgesi : 4
Akile Molla ibnet-i Ali Vakfı : 283
Akkavuk M., Lefkoşa : 276, 281, 283, 302, 303, 311, 314, 319, 323, 324, 325, 327, 328, 329, 330
Akritas Plânı : 35
Akrodir, Piskopi : 108
Akropoli mevkii, Ömeriye M., Lefkoşa : 291
Akrunda, Leymason : 105, 156
Aksaray : 18
Aksyalu bkz. Akaslu
Akşehir : 18
Akurdalya, Hırsofi : 125, 152, 178
Akurso, Baf : 114, 140, 166
Alacamescid M., Leymason : 105
Alâiye : 17, 59
— kadısı : 18
Alâiyeli Hanı, Tuzla İskelesi : 230
Alamano bkz. Alamino
Alambra [Alamra], Değirmenlik : 98, 146, 172
Alamino [Alaminyo, Alamano], Tuzla : 120, 165, 195, 205, 339
Alaminyo bkz. Alamino
Alamra bkz. Alambra
Alaşya (Alasya), Kıbrıs'ın eski adı : 4
Alatirko, Tuzla : 120, 165, 195
alçı taşı : 7
Alektora, Evdim : 110, 147
Ali, 4. Halife : 14
Ali Beşe ibn-i Abdullah Vakfı : 206
Ali Çelebi Çiftliği, Tirhon, Lefkoşa : 214
Ali Faiz Efendi ibn-i Hacı Hasan Ağa Vakfı : 275
Ali Onbaşı ibn-i Mustafa Vakfı : 293
Ali Rıza Efendi ibn-i Mehmed Efendi ibn-i Hacı Ali Efendi Vakfı : 280
Ali Rûhi Efendi, Kıbrıs Muhassılı : 240
— Vakfı : 240, 241
Alihino [Alisino], Omorfa : 100, 192
Alisino bkz. Alihino
Aliye Akile Hanım ibnet-i Şeyh Mustafa Efendi Vakfı : 278

Aliye Hanım ibnet-i Ali Fehim Efendi Vakfı : 271
Aliye Hanım Kara Hasan Vakfı : 319
Almanya : 20, 28
Aloda, Mesarye : 122, 159
Alona, Omorfa : 100, 192
Altıntabya
— Mahallesi, Magosa : 289
— mevkii : 288, 289
Amaksari, Lefkoşa : 242
Amanoslar : 3
Amarget [Amarged, Amarkez, Amargerd, Amarkent, Amargeti], Baf : 114, 140, 167, 273
Amargeti bkz. Amarget
Amargez, Lefke : 308
Amargezli Hamza Aziz Ağa Vakfı : 308
Amarkent bkz. Amarget
Amarkez bkz. Amarget
Amasya : 59
Amatosia, Kıbrıs'ın eski adı : 5
Amazato bkz. Mazato
Ambeliku bkz. Anbaliku
Ambeliku, Lefkoşa : 299
Ambelikulu Hacı Sait Ali Küçük Hüseyin Vakfı : 299
Amerika bkz. ABD
Ana Fodile bkz. Ana Fodiye
Ana Fodiye [Ana Fodile, Ano Fodi], Tuzla : 120, 165, 195
Ana Zodya bkz.Yukarı Zodya
Anadolu : 3, 8, 9, 11, 17, 22, 53, 55, 56, 57, 58, 59, 61, 62, 75
— eyâleti : 18
— kıyıları : 3
— sipahileri : 16
— Türk nüfusu : 6
— Yarımadası : 4
—'ya göç : 28
Anadyu, Hırsofi : 125, 151
Analyonda, Dağ : 96, 143, 169, 227, 231, 261
Anarida, Baf : 114, 142, 168
Anastasiya M., Lapta, Girinye : 111
Anavarko bkz. Anavarkoz
Anavarkoz [Anavarko], Baf : 114, 166
Anaya, Dağ : 143, 169, 238, 243
Anayasa, 1960 tarihli : 40
— Mahkemesi : 33
Anbaliku [Ambeliku], Lefke : 118, 155, 181
Anbar Emini Ahmed Efendi bin Mahmud Vakfı : 249
Anbelye, Lefke : 155
Andifoni Manastırı, Girinye : 111
Andiroliko bkz. Androliku
Andreas Burnu : 3
Androliku [Andiroliko, Androniko], Hırsofi :125, 152, 205
Androniko bkz. Androliku
Andronikos I., Bizans İmparatoru : 10
Anduğı : 18
Angader, Lefkoşa : 238
Angolem, Omorfa : 100, 161
Ankala, Lefkoşa : 243
Ankara : 7, 37, 41, 59
Ankara Sokağı, Câmi-i Cedid M., Leymason : 327
Ankastina, Mesarye : 122, 160, 190
Anliya Maline bkz. Anyemilye
Ano Fodi bkz. Ana Fodiye
Anoyra, Evdim : 110, 147, 173
Antalya : 11
— Limanı : 7

Antonio Barbaro, Venedik Elçisi : 14
Anyemilye [Anliya Maline], Değirmenlik : 98, 145, 171, 204
Apeşa, Piskopi : 108, 193
Aplanda, Tuzla : 120, 164
Apliç, Dağ : 170
Arab Ahmed (Paşa) : 16
— Câmii, Lefkoşa : 221
— Câmii Tedrîs-i Âmme Vakfı : 229
— M., Lefkoşa : 95, 214, 215, 218, 222, 223, 227, 232, 255, 256, 257, 260, 261, 262, 267, 269, 279, 283, 291, 293, 295, 297, 301, 305, 309, 310, 311, 312, 315, 320, 321, 322, 323, 324, 327, 329
— suyu : 260, 261
Arabacılar Çarşısı, Lefkoşa : 263, 271
Arabçeşmesi, Lefkoşa : 314
Arablar Câmii M. [Yahyapaşa M.], Lefkoşa : 95
Aradip, Tuzla : 120, 194
Arakapa, Leymason : 105, 185
Arapköyü [Klapin], Girinye : 111, 150
Aratyu, Dağ : 144, 170
arâzî-i emîriyye : 24
arâzî-i mîriyye ve vakfiyye : 26
Arcimandirva [Arçimandirye], Baf : 114
Arçimandirye bkz. Arcimandirva
Arçoz, Evdim : 110, 173
Arçoz, Mesarye : 122, 158, 188
Ardahan : 23
Ardana, Karpas : 102, 179
Argadez, Dağ : 144, 170, 253
Argadez, Piskopi : 248
Argaka, Hırsofi : 125, 178
Argiro, zimmî, Putayaka köyü : 204
Arifağa M., Lefke : 282
Arife Yusuf Hanım Vakfı : 328
Arkacı, Omorfa : 100, 161, 191
Arkelyes mevkii, Amarkent, Baf : 273
Arkokaleme mevkii, Amarkent, Baf : 273
Armenohor, Leymason : 105, 156
Arminu, Baf : 114, 141, 168
Armu bkz. Armuta
Armuta [Armu], Baf : 114, 166
Arnabud M., Leymason : 105
Arnai, Mesarye : 122, 159, 189
Arnavut Sokağı, Leymason : 301
Arnavutluk : 60, 61
Arodes bkz. Arudez
Arpere, Tuzla : 120, 165, 194, 219, 220
Artemi, Mesarye : 122
Arudez [Arodes], Hırsofi : 125, 152, 177
asâkir bkz. asker
Asamato, Girinye : 111, 175
Ashâb-ı Havâriyyûndan Türâbî Tekkesi, Tuzla : 120
Asi, Kıbrıs'ın eski adı : 4
Âsiyâb-ı Cedîd, Lapta : 239
Asiye Selim Hanım Ham Arab Vakfı : 315
Aska, Omorfa : 100, 192
asker(ler) [asâkir] : 17, 39, 42, 55, 61, 62
— ikâmesi : 23
—î birlikler : 37
—î darbe : 38
—î vali : 11
—lik : 48, 56
—lik çağına gelmiş gençler : 62
—lik yapacak potansiyeli tespit : 48
— -i Mansûre-i Muhammediyye : 47, 60
Asomado, Piskopi : 108, 163, 193, 206
Aspida, yeraltı teşkilatı : 39
Aspromeliti bkz. Astromerid

Asproya, Baf : 114, 141, 167
Astromerid [Aspromeliti], Omorfa : 162
Asurlular : 4, 9
Aşa bkz. Paşaköy
Aşağı Civiya, Leymason : 275
Aşağı Lakatamya, Dağ : 143, 169
Aşağı M., Lefke : 278
Aşağı Zodya [Kato Zodya, Kato Zotya], Omorfa : 100, 191
Aşarido bkz. Güğercinlik
Aşçı Molla Mehmed Ali Vakfı : 311
Aşelya, Baf : 114, 142, 168, 202, 209
aşiretlerin nüfusları : 59
Aşrobidi Manastırı, Girinye : 111
Atesri bkz. Çeri
Atina : 31, 37, 41
— Yüksek Mahkemesi : 43
Atlılar katliamı : 43
Atrako, Leymason : 105, 185
Atrepoli : 59
Attar Mehmed Emin Efendi ibn-i Hâfız Osman Efendi Vakfı : 257
Atyoni, Mesarye : 122, 188
Avârız
— sandıkları : 76
— vakıfları : 75
Avdelloro, Mesarye : 122, 158, 188
Avkaroz bkz.Avkoro
Avkoro [Avkaroz], Mesarye : 122, 159, 188
Avlona, Omorfa : 100, 162, 192
Avlonya sancakbeyi : 17
Avrathisarı : 59
Avrece bkz. İvrecca
Avrupa : 13, 49
— Devletler Hukuku : 20
— devletleri : 15, 21, 50
— Konseyi : 43
Avusturya : 14
— -Macaristan : 20
Aya [Aya Kebîr], Mesarye : 158
Aya Anastasya M., Lapta, Girinye : 175
Aya Andoni M. [Aya Antoni M., Aya Arton M.], Leymason : 105, 184, 275
Aya Andoni M., Lefkoşa : 95
Aya Androniko M., Değirmenlik : 98, 172
Aya Androniko M., Lefkara, Tuzla : 196
Aya Anna bkz. Aya Nana
Aya Anton M. bkz. Aya Andoni M.
Aya Anton M., Lefkoşa : 183
Aya Antoni M. bkz. Aya Andoni M.
Aya Atanaş [Ayatanaş], Leymason : 105, 156, 185
Aya Demet bkz. İncirli
Aya Dimitrano, mezra : 203
Aya Dimitri M., Lefkara, Tuzla : 196
Aya Dimitri, Lefke : 118, 182
Aya Dimod, Lefkoşa : 334
Aya Elya, Karpas : 153, 179
Aya Eystathios bkz. Ayistat
Aya Fanoromani M., Lefkoşa : 95
Aya Fila, Piskopi : 108, 193
Aya Fodi, Baf : 114, 167
Aya Hekli Ayazması Sokağı, Câmi-i Kebîr M., Lefke : 266
Aya İliye, Dibkarpas : 102
Aya İsidora, Hırsofi : 125
Aya Kaşano M., Lefkoşa : 95, 183
Aya Kebîr bkz. Aya
Aya Kenoya, Baf : 114
Aya Koroş bkz. Ayoz Amrosyos
Aya Kostantino, Leymason : 105, 184
Aya Listre Çiftliği, Mesarye : 158

Aya Luka M., Lapta, Girinye : 111, 175
Aya Luka M., Lefkoşa : 95, 183, 288, 295, 296, 297, 308, 318, 322, 323
Aya Mama, Gilan : 109, 174
Aya Mana bkz. Aya Nana
Aya Marina [Maşara Manastırı], Dağ : 96, 143, 169
Aya Marina, Baf : 114, 140, 167
Aya Marina, Hırsofi : 125, 178
Aya Marina, Lefke : 118, 181
Aya Marina, Omorfa : 100, 162, 192
Aya Memno, Magosa : 104
Aya Merkori, Hırsofi : 151
Aya Nakofa, Mesarye : 122
Aya Nakofo, Hırsofi : 125
Aya Nana [Aya Anna, Aya Mana], Tuzla : 120, 165, 194, 206
Aya Nana, Lefkoşa : 235
Aya Napa M., Leymason : 105, 184
Aya Napa, Mesarye : 122, 189
Aya Narkeroz (?) Manastırı, Hırsofi : 177
Aya Nikola M., Lefkoşa : 334
Aya Nikola M., Magosa : 104
Aya Nikola, Baf : 114, 141, 168
Aya Nikola, Lefke : 118, 155, 182
Aya Nikola, Mesarye : 122, 190
Aya Nostosbalo M., Lefkoşa : 334
Aya Pavlo, Leymason : 105, 156, 184
Aya Pifan, Dağ : 96, 170, 307
Aya Pifan, Lefke : 118, 155, 182
Aya Pihtido bkz. Çatalköy
Aya Prasko M., Lapta, Girinye : 111
Aya Prasko M., Magosa : 104
Aya Sava M., Lefkoşa : 95, 183
Aya Segudro [Aya Todori], Tuzla : 120
Aya Sergi [Aya Serki], Magosa : 104, 157, 187, 285
Aya Serki bkz. Aya Sergi
Aya Sezomeno [Aya Sozemene, Aya Sozomeno, Aya süzemeno], Değirmenlik : 98, 145, 171, 231, 249, 307
Aya Sidiro, Hırsofi : 151, 177
Aya Simyo, Karpas : 102, 154
Aya Sozemene bkz. Aya Sezomeno
Aya Sozomeno bkz. Aya Sezomeno
Aya Süzemeno bkz. Aya Sezomeno
Aya Terap, Gilan : 109, 148, 174
Aya Tirmityano, Hırsofi : 178
Aya Todori bkz. Aya Segudro
Aya Todoro [Aya Todro], Leymason : 105, 156, 186
Aya Todoro M. [Aya Totro M.], Lapta, Girinye : 111, 175
Aya Todro bkz. Aya Todoro
Aya Todro bkz. Aya Totoro
Aya Todro, Baf : 114
Aya Toma, Evdim : 110, 147
Aya Totora, Lefke : 155
Aya Totoro [Aya Todro], Karpas : 102, 153, 179
Aya Totro M. Bkz. Aya Todoro M.
Aya Totro, Tuzla : 165, 195
Aya Varvara, Baf : 142, 266
Aya Varvara, Dağ : 96, 169, 237
Aya Varvaralı Yusuf bin Ali Vakfı : 266
Aya Vasil, Dağ : 96, 144, 170
Aya Yani Ağro, Leymason : 105
Aya Yani bkz. Aya Yanni
Aya Yani M., Lefkoşa : 95, 183
Aya Yani M., Tuzla : 120, 194, 219
Aya Yani Malunda, Dağ : 96, 169
Aya Yani, Leymason : 186

Aya Yanni [Aya Yani, Çamlı Manastır], Baf : 114, 141, 167
Aya Yorgi Çere bkz. Aya Yorgi İcsara
Aya Yorgi İcsara [Aya Yorgi Çere], Mesarye : 122, 189
Aya Yorgi İspetariko, Mesarye : 122, 160, 189
Aya Yorgi M., Lefkara, Tuzla : 196
Aya Yorgi Manastırı , Tuzla : 220
Aya Yorgi, Baf : 114, 142
Aya Yorgi, Gilan : 109, 174
Aya Yorgi, Lefke : 118, 155, 182, 336
Aya Yorgi, Lefkoşa : 226
Aya Zoni M., Magosa : 104
Ayabostoli, Magosa : 337
Ayakebîr, Mesarye : 122
Ayalefteri M., Lefkoşa : 334
Ayamteriyano, Hırsofi : 125
Ayana,Tuzla : 205
Ayandihona, Leymason : 105, 156
Ayandroniko, Karpas : 102, 153, 180
a'yânlar : 57
Ayarini, Girinye : 11, 149, 176
Ayarini, Omorfa : 100
Ayarmola bkz. Ermola
Ayashekli Ayazması Sokağı, Leymason : 268
Ayasofya Câmi-i Kebîr M. [Ayasofya M.], Baf : 114, 293
Ayasofya Câmii, Lefkoşa : 215
Ayasofya M. bkz. Ayasofya Câmi-i Kebîr M.
Ayasofya M., Lefkoşa : 95, 211, 224, 230, 235, 244, 249, 251, 256, 263, 264, 265, 271, 272, 277, 280, 281, 282, 284, 285, 287, 288, 290, 291, 292, 294, 296, 299, 301, 302, 304, 305, 306, 309, 310, 311, 312, 313, 315, 317, 318, 319, 321, 324, 327, 342
Ayastefanos Anlaşması : 21, 22
Ayastefanos M., Magosa : 338
Ayatanaş bkz. Aya Atanaş
Ayavras, Evdim : 110, 173
Ayavya mevkii, Amarkent, Baf : 273
Aydemet bkz. İncirli
Aydın : 59
Ayistat [Ayostasi, Eystathios], Karpas : 102, 153
Aylazaro mevkii, İskele kasabası, Magosa : 290
Aymako bkz. Aymakor
Aymakor [Aymako], Hırsofi : 125, 152
Aynıyla İntifâ' Olunan Vakıflar : 73
Ayos Drimitya bkz. Ayos Tirmitye
Ayos Mina Manastırı, Tuzla : 120
Ayos Tirmitye [Ayos Drimitya], Dağ : 96, 169
Ayos Vavatsinya, Dağ : 96, 143, 169
Ayostasi bkz. Ayistat
Ayoz Amrosyos [Aya Koroş], Girinye : 111, 176
Ayşe bint-i Abdullah Vakfı : 228
Ayşe bint-i Mehmed Vakfı : 222
Ayşe bint-i Mustafa Vakfı : 222
Ayşe Gülsüm Koşuna bint-i Süleyman Halleri (Lapityo Çiftliği) Vakfı : 232
Ayşe Hacı İsmail ve Salih Mustafa Vakfı : 327
Ayşe Hanım Arif Onbaşı Vakfı : 316
Ayşe Hanım bint-i el-Hâc Mehmed Ağa Vakfı : 265
Ayşe Hanım ibnet-i Hacı Ahmed Mülâzım Vakfı : 295
Ayşe Hanım ibnet-i Mavi Gözlü Mehmed Vakfı : 272
Ayşe Hanım ibnet-i Nâtüvanzâde Hüseyin Efendi Vakfı : 297

Ayşe Hanım ibnet-i Ömer Ağa Vakfı : 261
Ayşe Hüsnü Hanım Vakfı : 321
Ayşe Kadın bint-i İbrahim Ağa bin Salih Vakfı : 263
Ayşe Kemaleddin Ali Hanım : 309
Ayşe Molla Hatun Vakfı : 239
Azalu Çiftliği, Girinye : 111
Azgada, Leymason : 105, 184
azınlık vakıfları : 72

Babadağı : 59
Baba-i Atîk : 58
Babaluka mevkii, Baf : 232
Bâb-ı Âlî : 24, 54
Babo, Lefkoşa : 242
Babutça Sokağı, İskele kasabası, Magosa : 309
Badyeri, Girinye : 233
Baf : 17, 19, 36, 68, 93, 114, 115, 132, 133, 134, 140, 166, 201, 207, 232, 257, 260, 266, 267, 269, 272, 273, 279, 281, 293, 299, 300, 304, 306, 307, 319, 342, 346
— Kapısı, Lefkoşa : 247, 337
Baf Evkâf Vekili Efendizâde Osman Efendi Vakfı : 299
Baf kasabalı Saffet Hanım Mahmud Efendi Vakfı : 304
Baf kasabalı Sinan Hüseyin Onbaşı Vakfı : 319
Baf kasabasından Lütfiye Hanım Hacı Mustafa Efendi Yirikzâde Vakfı : 293
Baflı Ali Efendi ibn-i Hacı Ramazan Ağa Vakfı : 281
Baflı el-Hâc Hüseyin Efendi : 229
Baflı Hacı Hâfız Mehmed Hilmi Efendi Vakfı : 299
Baflı İrikzâde Ratib Efendi Vakfı : 300, 306
Baflı Saffet Hanım Mahmud Efendi Vakfiyesi'ne Zeyl Vakfiye : 307
Baf yolu, Leymason : 301
— Sokağı, Câmi-i Cedid M., Leymason : 271
bağımsız krallık : 9
bağımsız Türk mahkemeleri : 38
Bağımsızlık bildirisi : 44
Bağkapısı caddesi, Arabahmedpaşa M., Lefkoşa : 260
Bahçeler, Malunda, Mesarye : 247
Bahire Hanım Hacı Yusuf Vakfı : 321
Bahr-i Sefîd valisi : 25
Bakanlar Kurulu : 32, 40
bakır : 4, 7, 8
Bakkal Yusuf Saraç Hüseyin Efendi Vakfı : 314, 315
Bakkalbaşı Hacı Hüseyin Ağa bin Mehmed Vakfı : 271
Bakkingham Kraliyet Sarayı : 79
Balcı Ayazma bkz. Balcı Ayazması
Balcı Ayazması [Balcı Ayazma], Dağ : 143, 169, 196, 288
Balçık : 59
Baldo, zimmî : 249
Balıkpazarı, Lefkoşa : 218, 221, 227, 231, 232, 237, 240, 248, 289, 336
Balkanlar : 21
Balyamila bkz. Palyamila
Bank-ı Osmanî, Magosa : 291
barça, bir gemi çeşidi : 16
Barış Gücü : 36
Barış harekâtı : 43, 86
Barış Konferansı : 28
Barteleme, Lefkoşa : 243
Barutçu Çarşısı, Lefkoşa : 270
Barutçu Hacı Ali İsmail Vakfı : 270

Barutçuzâde Hâfız Ahmed Vasıf Efendi ibn-i Hacı Ali Efendi Vakfı : 288, 289
Basmacı Mehmed bin el-Hâc Abdurrahman Vakfı : 225
Basmacı Sarı İbrahim Vakfı : 228
Basmacı Sofu Hacı Mustafa bin Ramazan Vakfı : 242
Basmacılar Çarşısı, Lefkoşa : 227, 231, 238, 240, 247, 260
Basmacılar Hanı, Lefkoşa : 247
Basmacızâde Hacı Halil Efendi bin Hacı İbrahim Vakfı : 253
Basra : 59
— Körfezi : 20
Baş M. [Sodira M.], Tuzla : 121, 164, 194
Baş M. [Tribyodi M.], Lefkoşa : 95, 183, 249
Başbakanlık Osmanlı Arşivi : 65
Başkanlık Harekâtı : 40
Başpınar, Tirhon, Değirmenlik : 257, 290
başpiskopos : 27, 32, 44
Batum : 23
Bayan İsmet Hacı Ali Âkif Vakfı : 327
Baybars, Memlûk Sultanı : 11
Bayrak Radyosu : 40
Bayraktar Câmii : 36
Behişte : 59
Behiye Hanım Kerîmesi Ahmed Beliğ Paşa Vakfı : 292
belediye(ler) : 32, 34, 75
Belkıs Hatun bint-i merhum Ferruh Ağa Vakfı : 212
Bellapais, Girinye : 304, 310
— Vasiliği suyu, Girinye : 310
bend : 74
Berber Halil Ağa Zevcesi Zeliha Hatun ibnet-i Yusuf Efendi Vakfı : 274
Bergos : 58
Berkofça : 58
Berlin Konferansı : 25
Bey, Değirmenlik : 146
beylerbeyilik : 17, 19
Beyrut : 38
Beyşehir : 18
Bırvolya, Girinye : 304
Biga : 59
Bilal Ağa bin Hasan Ağa Vakfı : 231, 342
Bilan : 59
bileşik vergi : 64
Birinci Dünya Savaşı : 6, 28
Birleşmiş Milletler : 41, 44
— Güvenlik Konseyi : 36, 40, 42, 44
Bizans [Doğu Roma İmparatorluğu]: 9, 10, 28
—'ı yeniden canlandırmak : 28
—lılar : 10
Boğaziçi : 37
Boğazlar : 20
Bolu : 59
Bomilidya mevkii, Amarkent, Baf : 273
Bor : 18
Borazanzâde Hacı Ahmed Ağa Kerîmesi Mümine Hanım Vakfı : 246
Borazanzâde Yusuf Cemal Bey ibn-i Mustafa Raif Efendi Vakfı : 299, 305, 306
Bosna-Hersek : 20
Boyacıoğlu Mehmet İsyanı : 19
Boyahâne yanı, Lefkoşa : 227
Bozok : 59
— kadısı : 18
Bölge Gelişme Komitesi Kanunu : 33
Braga, Tuzla : 219
Bragadino, Magosa Kalesi Komutanı : 17

Britanya Hükûmeti : 29
Buğdaypazarı, Lefkoşa : 237
Bulgaristan : 20
— Prensliği : 21
Buricina bkz. Luricine
Bülent Ecevit, Başbakan : 40, 41
Büyük Britanya : 22
Büyük Kaymaklı [Mesokelepsi, Kaymaklı-yı Kebîr], Değirmenlik : 98, 145, 171
Büyük Kostantin, Roma İmparatoru : 9
Büyükcâmi M. bkz. Câmi-i Kebîr M.

Cağuşi, Litronda : 242
câmi(ler) [cevâmi'-i şerîfe] : 24, 26, 52, 79
Câmi M., Lapta, Girinye : 149
Câmi-i Atîk M., Lefkoşa : 250
Câmi-i Cedîd M., Baf : 279
Câmi-i Cedîd M., Lefke : 118
Câmi-i Cedîd M., Lefkoşa : 257, 259, 269, 271, 272, 274, 277
Câmi-i Cedîd M., Leymason : 271, 272, 275, 282, 289, 303, 327
Câmi-i Kebîr Çarşısı, Leymason : 298
Câmi-i Kebîr M. [Büyükcâmi M.], Lefkoşa : 257, 341
Câmi-i Kebîr M., Baf : 281, 299, 300, 319
Câmi-i Kebîr M., Lefke : 266
Câmi-i Kebîr M., Leymason : 105, 262, 267, 270, 297, 298
Câmi-i Sagîr M., Lefke : 118
Câmi-i Sağîr M., Baf : 260, 299, 304, 319
Câmi-i Şerîf M., İhtima : 201
Câmiönü Sokağı, İskele kasabası, Magosa : 312
Canik : 59
Cankulu Sokağı, Leymason : 280
Cehri, Lefkoşa : 243
Celacı, Leymason : 105, 184
Celocedra [Celocera], Baf : 115, 167, 202, 273
Celocera bkz. Celocedra
Celye, Tuzla : 120, 164, 194
Cemaliye Hasan Karabardak Vakfı : 312
Cenevizliler : 11
Cenevre : 42
— Konferansı, I. : 42
— Konferansı, II. : 42
Cengiz Topel, yüzbaşı, şehit : 36
Cennetbahçesi mevkii, Ağırdağ, Girinye : 276
Cenusa bkz. Cinusa
Cerîde
— Nâzırı : 48, 55, 56, 57, 61
— Nezâreti : 55, 61
— Odası : 55, 56, 57
— -i Nüfus İdaresi : 48
Ceva, zimmî, Rakna köyü : 204
cevâmi'-i şerîfe bkz. câmi
Cezâir-i Bahr-i Sefîd
— eyâleti : 20
— vilâyeti valisi : 25
Cezâyir : 59
Cezâyirî Hâfız Hacı Ömer Efendi ibn-i Mehmed Efendi Vakfı : 254, 258
Chetim, Kıbrıs'ın eski adı : 5
Chypre, Kıbrıs'ın eski adı : 4
Ciberunda, Lefke : 118
Cidares, Baf : 115, 141, 168
Cidas bkz. Kidas
Cili, Baf : 115, 166
Cinusa [Cenusa], Hırsofi : 125
Cirony, Baf : 201

Cisonerka, Baf : 115, 166
Cisr-i Ergene : 58
Cisusa, Evdim : 110, 147, 173
Civisil [Civisilli], Tuzla : 120, 164, 194, 253
Civisilli Ahmed Ağa ibn-iHacı Ali Vakfı : 253
Civisilli bkz. Civisil
cizye : 46, 52
— evrâkı : 51
Copper : 4
Covan, zimmî, Kankarya köyü : 204
Cumapazarı : 58
cunta : 38, 40, 41
Cuprum, Kıbrıs'ın eski adı : 4
cülûs bahşişleri : 50
Cypre, Kıbrıs'ın eski adı : 4
Cypren, Kıbrıs'ın eski adı : 4
Cypress, Kıbrıs'ın eski adı : 4
Cyprus, Kıbrıs'ın eski adı : 4, 5
Cyrus R. Vance, ABD Savunma Eski Bakan Yardımcısı : 37

Çada [Şada], Baf : 117, 166
Çakistre, Lefke : 155, 181
Çamlı [Kalahorko], Lefke : 118, 155, 188
Çamlı Manastır bkz. Aya Yanni
Çangarlar Çarşısı, Lefkoşa : 221, 227, 235, 237, 240
Çangarlar Sokağı, Leymason : 298
Çankırı : 59
Çarşı M., Baf : 306
Çarşı mevkii, Baf : 319
Çarşıiçi, Baf : 319
Çatalca : 58
Çatalhöyük Neolitik devir yerleşim yeri : 8
Çatalköy [Aya Pihtido], Girinye : 111, 150, 176, 262
Çatoz, Mesarye : 122, 160
Çektirizâde Hacı Yusuf Ağa bin Abdurrahman Vakfı : 235
çeltik : 51
Çeri [Atesri], Değirmenlik : 98, 172
Çeşmeyolu, Malunda, Mesarye : 247
Çıbıkcı Paşa Efendi bin es-Seyyid Yakub Vakfı : 245
Çıldır : 59
Çınaraltı, Lefkoşa : 231
Çıra [Kire], Omorfa : 101, 161, 191
Çırpan : 58
Çıygı, Tuzla : 339
Çiftlik-i Çömlekçi bkz. Ahridye
Çiftlik-i Manya bkz. Manya
Çiko Manastırı, Lefke : 118, 181
Çilinya [Gilinya], Baf : 115, 167
Çinili Valide Sultan Vakfı bkz. Mahpeyker Sultan Vakfı : 207
Çinusa, Hırsofi : 151, 177
Çire : 59
Çirmen : 58
Çite, Tuzla : 120, 164, 194
Çorbacı Mustafa Ağa bin Nurullah Vakfı : 214
Çorlu : 58
Çorum : 59
Çöke : 59
Çukurova bölgesi : 3
Çulha Hanı, Mertekpazarı, Lefkoşa : 222
Çulhacılar Hanı, Saraçlar Sokağı, Lefkoşa : 230
Çürük Harupluk mevkii, Temlos, Girinye : 325

Dağ : 19, 68, 93, 96, 132, 133, 134, 143, 169, 224, 227, 242, 253, 257, 261
Dala, Baf : 115, 140, 166
Dali, Değirmenlik : 98, 145, 171, 254, 249
Dalmaçya bölgesi : 15
Danimarka : 197
dârülfünûn : 73
Davroz, Karpas : 102, 179
Debbağ Derviş Efendi ibn-i Hacı Şükrü Vakfı : 286
Debbağ el-Hâc Hasan Vakfı : 227
Debbağ Hasan Hilmi Bektaş Efendi Vakfı : 324
Debbağhâne M., Lefkoşa : 95, 262, 278, 280
Debbağhâne Mescidi, Lefkoşa : 235
Debbağhâne mevkii, Magosa : 288
Debbağ-ı Dana Hacı Hasan bin Hüseyin Vakfı : 239
Defâtir Nâzırı : 60, 61
Deftera, Dağ : 143, 169
defterdar : 17
değirmen : 51
Değirmenlik : 19, 68, 93, 98, 132, 133, 134, 145, 171, 257, 288, 214, 218, 223, 240, 244, 252, 254, 255, 263, 274, 275, 290, 306, 317
— dağı : 248
— suyu : 288
Deli Hasan mevkii, Kazafana, Girinye : 314
Delicipo, Değirmenlik : 98, 146, 172, 235
Dellallar Kahvesi, Lefkoşa : 232
demir : 7, 36
Demirci el-Hâc Hasan bin Mahmud bin Abdullah Vakfı : 218
Demirhisar : 59
deniz ticaret gemileri : 12
Denya, Omorfa : 100, 161, 191, 258, 269
Denyalı Ahmed bin Osman Vakfı : 279
Denyalı İbrahim bin Molla Ahmed Vakfı : 269
Depa (Soli) şehri : 5
Deraliyye : 68
derbendlerin muhafazası : 53
Derby, Lord, İngiltere Hariciye Nazırı : 21
Dereboyu, Câmi-i Cedîd M., Leymason : 303
Dereyolu Sokağı, Aya Anton M., Leymason : 275
Dergâh-ı Âlî Kapıcıbaşılarından Hasan Ağa bin el-Hâc İsmail Ağa Vakfı : 219
Dergah-ı Âlî Kapıcıbaşılarından Kıbrıs Eski Muhassılı Tırnova Voyvodası Hacı Mustafa oğlu Hacı Mehmed Ağa Vakfı : 240
dericilik : 7
Derinya [Tranya], Baf : 115, 140, 167
Derinya, Magosa : 104, 187
Dersaâdet : 56, 57, 61
Derviş Efendizâde Mustafa Nazif Efendi Vakfı : 256
Derviş Mustafa zevcesi Hatice Mehmed Vakfı : 298
Derviş Sokağı, Câmi-i Cedîd M., Leymason : 327
Derviş Yusuf Efendi Vakfı : 321
Develihisar : 18
Devlet-i Aliyye : 22, 25, 26
Devlet-i Osmâniyye : 24
Dibkarpas bkz. Karpas
Dikentaş mevkii, Görneç, Magosa : 299
Dikomi, Girinye : 111, 149, 176
Dimbu [Dinbu], Değirmenlik : 98, 146, 172
Dimbu, Mesarye : 122, 158, 188
Dimes, Leymason : 106, 185
Dimetoka, Girinye : 58, 335, 340

Dimi, Baf : 115, 142, 168
Dimitriya mevkii, Amarkent, Baf : 273
Dinbu bkz. Dimbu
dinî ayinler : 39
dinî gayeli vakıflar : 73
dinî müesseseler : 80
dinî tesis inşası : 86
Dirimitya, Dağ : 96
dirlik : 19
Dirselyas [Tirsel Elyas], Lefke : 119, 181
Divane Andon : 205
Divân-ı Hümayûn : 19, 28, 57
— çavuşları : 15
— tercümanları : 14
Dizdar [Nisuz], Değirmenlik : 99, 145, 171
Doğu Akdeniz : 12, 21
— ticaret yolları : 8
Doğu Anadolu : 21, 23
Doğu Roma İmparatorluğu bkz. Bizans
Doğu-Batı deniz ticaret yolları : 7
Dohni, Tuzla : 120, 165, 195
dokuma işleri : 7
donanma : 15, 16
—yı güçlendirmek : 14
Dor istilası : 9
Dora, Evdim : 110
Doro [Zoro], Gilan : 109, 148, 174
Drama : 58
Drapya bkz. Grabya
Drepena Burnu : 3
Drimu, Baf : 115, 140, 167
Drolli, Mesarye : 159, 188
Duacı Derviş Mehmed bin Mahmud bin Seydi Ahmed Efendi Vakfı : 214
dulhâne : 73
Durdu bint-i Hasan Vakfı : 218
Durkari, Girinye : 111, 150
Durmuş Mehmed Emrullah Vakfı : 320
Durnar bkz. Tornadi
Dutlaka [Vudilaka, Vunilaka], Karpas : 102, 180
dutluk : 51
Dükkanlarönü mevkii, Lefkoşa : 221

Ebu Hanife : 72
Ebu Talha : 69
Ebu Yusuf : 72
Ebubekir Paşa : 220
Ebukâvıkpaşa M. Bkz. Ebûkavuk M.
Ebûkavuk M. [Ebûkavık Paşa M.], Lefkoşa : 95, 263, 264, 268, 272, 274, 276, 277, 278, 287, 291, 293, 300, 327
Ebussuûd Efendi, Şeyhülislâm : 13
Edirne : 58, 59
Edirne Kadısı Mazhar Efendi Vakfı : 341
EDMA (Millî Demokratik Mücâdeleciler Cephesi) : 32
Efluili Hacı Ahmed Efendi Vakfı : 243
Eftagonya, Leymason : 106, 185
Eftakilya, Girinye : 233
Eftakomi, Karpas : 102, 153, 179
Efterha bkz. Efteriha
Efteriha [Efterha], Girinye : 111, 149, 175
Ege : 9, 15
— adaları : 27
Eğlence Çiftliği, Lefkoşa : 270
Eğlence, Değirmenlik : 98, 145, 171, 206
Eğribucak : 59
Eğridere : 59
ehl-i İslâm bkz. Müslüman

ehl-i zimmet reayâ : 66
Eksodridos M., Lefkoşa : 334
Eksomatos bkz. Eksomodoş
Eksomodoş [Eksomatos], Değirmenlik : 78, 172
Elea bkz. Elya
Eledyu, Baf : 115, 140, 167, 273
Eledyulu Havva bint-i Mustafa Vakfı : 273
el-Hâc Osman Efendi : 229
Elya [Elea], Girinye : 111, 149, 175, 233
Elya, Omorfa : 100, 161
Elyobodamos, Mesarye : 233, 234
Ematine, Girinye : 336
Emba [Enba], Baf : 115, 166
Emetullah bint-i Mevlüd Vakfı : 225
Emetullah bint-i Ömer Ağa Vakfı : 223
Emetullah Hatun ibnet-i Debbağ Mahmud Vakfı : 280
Emeviler : 10
Emine Ana bint-i Mehmed Ağa Vakfı : 259
Emine bint-i Abdulmuttalib bin Abdullah Vakfı : 261
Emine bint-i Ahmed Vakfı : 231
Emine bint-i Hacı Hüseyin bin Ahmed Vakfı : 241, 247
Emine bint-i Mehmed bin Safer Vakfı : 247
Emine Hanım İzzet Ağa Vakfı : 314
Emine Hatun : 237
Emine Hatun bint-i Seyyid Hacı Ebubekir Ağa Vakfı : 222
Emine Hatun bint-i Zurnacı Hacı Mustafa Vakfı : 224
Emine Kadın ibnet-i Mollazâde Mehmed Ağa Vakfı : 255
Emine Mustafa Vakfı : 317
Emir Ağazâde es-Seyyid Ali Ağa Vakfı : 218
Emir el-Hâc Mehmed Ağa bin İsmail Ağa Vakfı : 229
emirnâmeler : 81
Enaye, Lefkoşa : 205
Enba bkz. Emba
Enez : 58
Engomi [İncirli, Pano İncirli], Dağ : 96, 143, 169
Engomi, Magosa : 104, 157, 187
Enosis : 627,, 28, 30, 32, 33, 34, 38, 39, 41
EOKA terör örgütü : 31, 32, 33, 35, 39
EOKA-B, yeraltı teşkilatı : 39, 41, 42
Eptelye suyu, Yermasoya : 204
Ereğli : 58
Erenköy olayları : 36
Erimi, Piskopi : 103, 163, 193
Ermeni Manastırı, Girinye : 111
Ermeniler : 10
Ermenistan : 24
Ermeniyân M., Lefkoşa : 95, 183
Ermola [Ayarmola], Girinye : 111, 149, 239
Eroza, Kıbrıs'ın eski adı : 4
Esfekia, Kıbrıs'ın eski adı : 5
Esfinar M., Lapta : 239, 261
Eskiçarşı Kasaphâne Çarşısı, Baf : 293
Eskişehir : 59
esnaf
— cemiyetleri : 75
— vakıfları : 72
— vergisi : 64
Eşmene bint-i Mustafa Vakfı : 247
ev tahribi : 36
Evdim : 19, 68, 93, 110, 132, 133, 135, 147, 173
evkâf : 24, 51, 81, 83
— Dairesi : 80, 84

— Dairesi memurları : 80
— delegesi : 79
— Hazinesi : 80
— İdaresi : 78, 80, 81, 82, 84
— Kanunu : 82
— mallarının idaresi : 79
— mitingi : 82
— murahhasları : 80, 81
— müdürü : 83
— Nezâreti : 24, 26, 52, 71, 78
— seçimleri : 84
— yasası : 83
— Yüksek Meclisi Başkanlığı : 84
—ı Kurtarma Kampanyası : 82
—ın Türk toplumuna teslim edilmesi : 83, 84
Evratu, Hırsofi : 125, 151
Evratu Karyeli Molla Ahmed bin Hacı Mehmed Vakfı : 267
Evreşe : 58
Evreta, Baf : 267
Evrihu, Lefke : 118, 155, 182

Faga Çiftlik, Lefkoşa : 252
Fahri Korutürk, Cumhurbaşkanı : 41
Faiz Kaymak, İcrâ Komitesi Başkanı : 84
Falonari, Leymason : 184
Falya, Baf : 115, 141, 201
Fannaro, Magosa : 104, 187
Fanoremeni M., Lefkoşa : 183
Farmaka, Dağ : 96
Faslı, Hırsofi : 125, 152
Fasula [Fasulla], Baf : 115, 141
Fasulla bkz. Fasula
Fasulla bkz. Fasulya
Fasulya [Fasulla], Leymason : 106, 156, 184
Fasur bkz. Fasuri
Fasuri [Fasur], Piskopi : 108, 163, 193
Fatma bint-i Hüseyin Vakfı : 231
Fatma bint-i Mehmed bin Abdullah Vakfı : 228
Fatma bint-i Mehmed Vakfı : 249
Fatma bint-i Ömer Ağa Vakfı : 254
Fatma bint-i Pabuççu Usta Mehmed Vakfı : 272
Fatma Hanım Ahmed Dayı Vakfı : 305
Fatma Hanım ibnet-i Ali Vakfı : 275
Fatma Hanım ibnet-i Hasan Vakfı : 296
Fatma Hanım ibnet-i Musli el-Hâc Mustafa Vakfı : 223
Fatma Hatun bint-i Hüseyin Ağa Vakfı : 219
Fatma Hatun Vakfı (Ebubekir Ağazâde Hacı İbrahim Ağa zevcesi) 229
Fatma Hatun Vakfı : 218
Fatma Kadın bint-i Mehmed Efendi Karamanî Vakfı : 251
Fatma Kadın bint-i Seyyid Ali Vakfı : 246
Fatma Kadın ibnet-i İbrahim Margolu Vakfı : 287
Fatma Molla bint-i Emir Ahmed Vakfı : 246
Fatma Recai Hanım : 309
Fayda, Baf : 201
Fazıl Küçük, Dr., Kıbrıs Türk Toplumu Lideri, Evkâf Yüksek Meclisi Başkanı : 32, 35, 38, 84
Fedai A. Ferit, İcrâ Komitesi üyesi : 84
Fehim Bey Molla İbrahim Vakfı : 315, 316, 317
Fehime Hacı İsmail Vakfı : 330
Fellahlar : 59
Fenike : 9
— Limanı : 16

Ferecik : 58
Ferruhzâde el-Hâc İsmail Ağa bin el-Hâc Ramazan Ağa Vakfı : 215
Fethiye Câmii, Mertekpazarı, Lefkoşa : 237, 240
Fethiye Mehmed Şah Hanım Vakfı : 318
Fetvâ Emîni : 81
Fida, Lefkoşa : 243
Fidi, Hırsofi : 125, 177
Fikardo, Dağ : 96, 170
Fikriye Hanım Hüseyin Efendi ve Mehmed Ali Efendi Tilki Hüseyin Ağa Vakfı : 313
Filibe : 58
Filistin : 9, 11
Filonari, Leymason : 106
Filorina : 59
Filusa, Baf : 115, 141, 168
Filusa, Hırsofi : 125, 151, 177
Filya, Omorfa : 29, 100, 161, 191
Fini, Evdim : 110, 173
Finikarya, Leymason : 106, 156, 185
Finike, Baf : 115, 141, 201, 202
Firariler : 94
Flamuda [İflamuda], Mesarye : 122, 190
Flasu [İflasu], Lefke : 118, 155, 182
Flasu, Lefkoşa : 307
Flemenk : 197
Forsthoff, Prof. Dr. E., Anayasa Mahkemesi Başkanı, Alman : 33
Fransa : 14, 20,197
Fuat Sami Bey, Türk Evkâf Murahhası : 83

Galadrısa, Girinye : 233
Galadro, Girinye : 233
Galata deresi, Polistipos, Lefkoşa : 226
Galata, Lefke : 118, 182
Galatarka, Baf : 115, 141, 167
Galini, Lefke : 118, 181
Gamnik caddesi, Vuda, Magosa : 306
Garanti Anlaşması : 41, 43
garantör devletler : 40
garantörlük hakkı : 35, 40
Garnet Wolseley, Sir, Kıbrıs'ın idaresine memur : 27
Gata Burnu : 3
Gaydura bkz. Kaydura
gayri müslim(ler) : 46, 52, 58,59, 63, 65, 67, 75
— din adamları : 62
— mahalleler : 47
—in patrikleri ve hahambaşıları : 57
Gazipifan bkz. Kazapifan
Gaziviran [Kadıviran], Omorfa : 36, 100, 161, 191
Geçici Türk Yönetimi'nin ilan edilmesi : 38
Geçitkale : 37
Gelibolu : 58
Geliri ile İntifâ' Olunan Vakıf İşletmeleri : 74
gemi : 16
— inşaatı : 4
— sanayii : 7
—ci(lik) : 7, 16
Genel Komite : 38
Genova Cumhuriyeti : 15
Georgios Karusos, EOKA-B'nin lideri : 39
Gilan : 19, 68, 93, 109, 132, 133, 135, 148, 174
Gilinya bkz. Çilinya
Gipros, Kıbrıs'ın eski adı : 4
Girid bkz. Girittera

Girinye [Girne] : 17, 18, 19, 41, 42, 68, 111, 112, 132, 133, 135, 149, 175, 225, 233, 234, 245, 248, 249, 251, 256, 259, 260, 261, 262, 268, 274, 276, 278, 285, 286, 292, 295, 300, 303, 310, 314, 316, 318, 319, 320, 322, 323, 324, 328, 335, 336, 340, 345

Girinyeli Ahmed Said Hacı Zeki Efendi Vakfı : 323

Girinyeli Emine bint-i İsmail Vakfı : 274

Girinyeli Halil Sabri Efendi zevcesi Emine Hanım ibnet-i Hasan Faki Efendi Vakfı : 286

Girinyeli Havva Hanım bint-i Hüseyin Ağa Kayyum Vakfı : 295

Girinyeli Hüseyin Mustafa Dango Vakfı : 328

Girinyeli Hüseyin Mustafa Dango zevcesi Emine Süleyman Vakfı : 328

Girinyeli Şerife Hanım bint-i Saraç Hasan Efendi Vakfı : 278

Girit : 12, 13, 16

— Savaşı : 19

Giritmarut, Hırsofi : 125, 151, 177

Girittera [Girid], Hırsofi : 125, 152, 178

Girivas, General, EOKA terör örgütünün komutanı : 31, 36, 37, 38, 39

Girne bkz. Girinye

Girne-Karpas Dağları : 3

Gizikis, General, Yunanistan Cumhurbaşkanı : 39

Glafkos Klerides, Kıbrıs Temsilciler Meclisi Başkanı : 33, 34, 38

Gomendande, Magosa : 338

Goti, Gilan : 148, 174

göç

— etmek : 37

— gelmek : 62

göçebeler : 59

göl : 74

Gönyeli, Dağ : 96, 143, 169, 254

Görneç, Mesarye : 122, 160, 299

Görneç karyeli Fatma Oylum Mehmed Vakfı : 299

Grabya [Drapya], Tuzla : 120, 195

Guri [Vorri], Dağ : 96, 170

Guy de Lusignan, Kudüs Kralı, Kıbrıs Kralı : 11

Güğercinlik [Aşarido], Magosa : 104, 157, 187

Gülden bint-i Abdullah Derviş ibn el-Hâc Abdullah Vakfı : 219

Gülhâne Fermanı : 64

Gülsüm Hanım ibnet-i Derviş Ali Vakfı : 272

Gümrük Emini Osman Ağa bin el-Hâc Ömer Ağa bin Mennan Vakfı : 226

Gümrükçüzâde Hacı Mustafa Efendi Vakfı : 251

Gümülcine : 58

gümüş : 7

— madeni : 4

Gündimen [Gürdemen], Girinye : 112, 176

Güney Anadolu : 12

Güney Kıbrıs : 43, 44, 86

Gürdemen bkz. Gündimen

Habeş : 60

hacca giden yolcu gemileri : 12

hacca gidenler-gelenler : 56

Hacce Ayşe Hanım bint-i Karamanî Müderris Hacı Mehmed Efendi Vakfı : 290

Hacce Fatma bint-i Şaban Vakfı : 215

Hacce Hanife bint-i Abdullah Vakfı : 282

Hacce Sıdıka bint-i Ali bin Abdullah Vakfı : 272

Hacce Şemsi Hatun Vakfı : 258

Hacce Şerife ibnet-i Mustafa bin Abdullah Vakfı : 258

Hâce Fatma Ana ve Emine bint-i Mehmed bin Abdullah Vakfı : 257

Hâce Kadın bkz. Hatice bint-i Abdullah Vakfı : 214

Hacı Ahmed Ağa bin Receb Vakfı : 223

Hacı Ahmed bin Hacı Abdurrahman Vakfı : 224

Hacı Ahmed bin Osman Vakfı : 213

Hacı Ahmed Efendi ibn-i Hüseyin Efendi Vakfı : 256, 257

Hacı Ahmed Efendi Vakfı : 243

Hacı Ahmed Hacı Ali Efendi Vakfı : 319

Hacı Ahmed Mehmed Vakfı : 302

Hacı Ali Ağa ibn-i Ebûbekir Ağa Vakfı : 254

Hacı Ali Efendi ibn-i Ahmed Ağa Vakfı : 304

Hacı Ayşe Hanım Halil Efendi Vakfı : 313

Hacı Dede Mustafa Ağa Vakfı : 224

Hacı Ebûbekir Paşa Vakfı : 219, 220

Hacı Emin Efendi ibn-i Mustafa bin Saadettin Vakfı : 280

Hacı Emine Hanım Aşçı Süleyman Vakfı : 313

Hacı Fatma Ana ve Emine bint-i Mehmed bin Abdullah Vakfı : 257

Hacı Hasan bin Molla Salih Vakfı : 244

Hacı Hasan Efendi bin Osman Vakfı : 246

Hacı Hasan Fehmi Efendi ibn-i Hacı Muttalib Vakfı : 279, 286

Hacı Hatice bint-i Sipahi Abdullah Vakfı : 308

Hacı Hüseyin Ağa bin Ahmed bin Yakub Vakfı : 269

Hacı Hüseyin Ağa bin Süleyman Vakfı : 250

Hacı Hüseyin Ağa Vakfı : 225

Hacı Hüseyin bin Hacı İsmail Vakfı : 230

Hacı Hüseyin Efendi ibn-i Sadeddin Vakfı : 255

Hacı Hüsnü Efendi bin Horoz el-Hâc Ali Efendi Vakfı : 253

Hacı İbrahim Ağa, Kıbrıs Muhassılı Hacı es-Seyyid Mehmed Ağa Kethudası : 237

Hacı İbrahim Efendi ibn-i Ali bin İbrahim Vakfı : 279

Hacı İsmail Ağa bin Hacı Mustafa Ağa Vakfı : 248

Hacı İsmail Ağa bin Ramazan Ağa Vakfı : 214

Hacı İsmail bin İbrahim ve Zevcesi Emine bint-i İbrahim Vakfı : 276

Hacı Keyvan bin Abdülmennan Vakfı : 206

Hacı Mahmud bin Curcur Mehmed Vakfı : 250

Hacı Mehmed Ağa ibn-i Ahmed Ağa Vakfı : 253

Hacı Mehmed Çavuş, Alaminyo köyü, Tuzla : 205

Hacı Mehmed Emin Efendi Âmâ Hâfız Vakfı : 311

Hacı Mıstık Vakfı : 228

Hacı Molla Mustafa bin Molla Dede Vakfı : 269

Hacı Mustafa Ağa ibn-i Ali Vakfı : 255

Hacı Mustafa bin İvaz Vakfı : 214

Hacı Mustafa Kaşuli bin Ali Vakfı : 260

Hacı Mustafa Nuri Efendi ibn-i Osman Efendi Vakfı : 261

Hacı Müride Hanım Hacı Hasan Efendi Vakfı : 310

Hacı Naim Efendi ibn-i Himmeti Efendi Vakfı : 275

Hacı Nazife Hanım ibnet-i Hacı Ali Efendi Vakfı : 277

Hacı Osman Ağa ibn-i Hacı Hasan Vakfı : 281

Hacı Ömer Ağa : 236
Hacı Ömer Ağa bin Mehmed Ağa Vakfı : 252
Hacı Ömer bin Hüseyin Vakfı (Gönyelili) Vakfı : 326
Hacı Ömer Efendi Vakfı : 252
Hacı Penbe Molla Vakfı : 261
Hacı Salih bin Salih Vakfı : 277
Hacı Servet Hanım bint-i Şişezâde İbrahim Efendi Vakfı : 301
Hacı Süleyman bin Mehmed : 236
Hacı Yahya Mehmed Vakfı : 321
Hacı Yusuf Ağa bin Hacı Hasan Ağa Vakfı : 263
Hacılar, Neolitik devir yerleşim yeri : 8
Haçlı Seferleri III. : 11
Hâfız Ali Efendi bin Molla Mehmed Vakfı : 265
Hâfız Hüseyin Şirazî Efendi ibn-i Basmacı Hacı Hasan Ağa Vakfı : 270
Hâfız Hüsnü Efendi Hacı Ahmed Ağa Vakfı : 311
Hâfız İbrahim Efendi ibn-i Odacı Musa Vakfı : 287
Hâfız Mustafa Salim Efendi ibn-i Ahmed Efendi Vakfı : 297
Hâfız Salih Senaî Efendi bin Hüseyin Vakfı : 286
Hafize Emine Hanım ibnet-i Hacı Hasan Vakfı : 295
Hafize Hanım bint-i Hacı Ahmed Ağa Vakfı : 228
hahambaşılar : 58
Hala [Milhan] Sultan Türbesi, Tuzla : 13, 120, 164
Halil Efendi, Kıbrıs'ın nüfus sayımını yapan : 63
hamam : 51
Hamam bahçeleri, Baf : 293
Hamam M., Magosa : 338
Hamam Sokağı, Magosa : 291
Hamid : 59
Hamîdiye Medresesi, Arabahmed Câmii, Lefkoşa : 221
han : 51
—larda ikâmet edenler : 94
Hanbeli Sokağı, Câmi-i Kebîr M., Leymason : 262
Handirye, Lefke : 118, 182
Hanefî Mezhebi : 72
Hanım bint-i Halil Vakfı : 214
Hankofi köyü : 204
Harca [Harçeh], Girinye : 112, 150, 176
Harcodisse M. Bkz. Hardacodisse M.
Harçeh bkz. Harca
Hardacodisse M. [Harcodisse M.], Değirmenlik : 98, 146, 172
Harding, Mareşal, Kıbrıs Valisi : 31
Haritmi, Mesarye : 122, 160
Harkobodamo, Mesarye : 234
Harman yeri, Malunda, Mesarye : 247
harnup : 7
Hasan Ağa bin Hacı İsmail Ağa Vakfı : 219
Hasan bin Hacı Necib Efendi Vakfı : 308
Hasan Galip Hacı Mehmed Vakfı : 326
Hasköy : 58
Hasna Kadın bint-i Alican Hacı Ahmed Ağa Vakfı : 252
hastahâne : 73, 74
Hatay : 3, 8
Hatice bint-i Abdullah Vakfı [Hâce Kadın] 214
Hatice bint-i Ahmed Ağa Vakfı : 244
Hatice bint-i Hacı Mustafa Ağa (Zerdalici kızı) Vakfı : 254

Hatice Hanım bint-i Yangın Hasan Vakfı : 303

Hatice Hanım ibnet-i Hacı Mehmed Kufi Efendi bin Hacı Ahmed Ağa Vakfı : 279

Hatice Hanım ibnet-i Helvacızâde Hacı Mehmed Efendi Vakfı : 277

Hatice Hanım ibnet-i Moravîzâde Hacı Ahmed Efendi Vakfı : 269

Hatice Hasan ve Fehime Hasan Hanımlar Vakfı : 314

Hatice Hatun binti Hacı Mustafa Ağa Vakfı : 252

Hatice Kadın binti Mustafa Vakfı : 249

Hatice Molla bint-i Müderris Hüseyin Efendi Vakfı : 267, 270

Hatice Molla Kadın (Menteşzâde Hasan Ağa eşi) Vakfı : 221

Hatike Kadın (Hasbi Efendi zevcesi) bint-i el-Hâc Mustafa Vakfı : 261

Hatike Kadın bint-i Zanlak Hacı Mustafa Ağa Vakfı : 249

Hatike Kadın ibnet-i İsmail Vakfı : 291

Hattatlar Çarşısı, Lefkoşa : 270

Hattuşili III., Hitit Kralı : 8

hava kuvvetleri : 41

Havsa : 58

Havva Arab Ahmed Vakfı : 327

Havva Kadın bint-i el-Hâc Bekir Vakfı : 266

Havva Molla bint-i Osman Efendi Vakfı : 266

Havva Molla ibnet-i Yorgancı Hüseyin Vakfı : 292

Havva Mustafa Karadağlı Vakfı : 322

Havvalı Hatun Molla Mustafa Vakfı : 273

Hayâlî Mustafa bin el-Hâc İbrahim Efendi, Lefkoşe Kadısı : 63

Haydarpaşa Câmii, Lefkoşa : 244

Haydarpaşa M., Lefkoşa : 95, 275, 307

Hayrabolu : 58

Heinze, Dr., Anayasa Mahkemesi Sekreteri 33

Hekimbaşı Çarşısı, Lefkoşa : 270, 279

Helen Cumhuriyeti : 41

Helvacı Mehmed Ali Efendi bin Molla Salih Vakfı : 263

Henry Layard, İngiltere'nin İstanbul Büyükelçisi, İstanbul : 22, 27

Hersek İsyanı : 20

Hıfziye Hanım Hacı Yusuf Ağa Vakfı : 318

Hıfziye Molla Hüseyin Vakfı : 326

hırfet erbâbı : 65

Hırokidya [Şirocitya, Şirocidya], Tuzla : 120, 165, 195

Hırsilyo bkz. Rosolyo

Hırsofi : 19, 68, 93, 125, 132, 133, 136, 151, 177, 213, 231, 298

Hırsofili Kara Hasan Mercan Vakfı : 298

Hırsopolidise M., Tuzla : 120

Hırsova : 59

Hitit(ler) : 4, 8

Holyadi mevkii, Amarkent, Baf : 273

Homeros : 4

Horodi, Lefkoşa : 243

Horpeşte : 59

Horsilyo bkz. Rosolyo

Hota, Girinye : 112, 149

Hıristiyân

— teba'a : 23

—Iığın doğuşu : 9

Huli bkz. Hulu

Hulu [Huli], Baf : 115, 141, 167, 201

Hulu [Huli], Hırsofi : 125, 178

Huriye Hanım Helvacı Ahmed Vakfı : 305

Hurşid Ağa Vakfı : 237

Hurşide, Lefkoşa : 211

Hüdavendigar : 59
Hüma bint-i Ali Vakfı : 202
Hüsam (Hüsamettin) Efendi, Bursalı, Kütahya'yı tahrir ile görevlendirilen : 54, 55
Hüseyin Efendi bin el-Hâc Muhammed Ağa : 244
Hüseyin Hasan (Hüseyin Hasan Tahsin) Vakfı : 325
Hüseyin Vecihi Hacı Hasan Vakfı : 329
Hüseyin Vecihi Hasan ve Margarita nâm-ı diğer Meryem Hüseyin Vecihi Hacı Hasan Vakfı : 330
Hüseyin Zihni Efendi Vakfı : 320
Hüseyin Zihni Hacı Emin Efendi Vakfı : 313

Ilgın : 18
Istroncilo, Mesarye : 158, 188
Işkıcı Penbe bint-i Mehmed Ali Vakfı : 255

İbrahim Ağa Hanı, Tuzla İskelesi : 236
İbrahim Sıdkı Efendi Medresesi, Baf : 273
İbrahim Usta Mehmed Pabuççu Vakfı : 317, 318
İbrahim Zihni Efendi ibn-i Ali Ağa Vakfı, Turunçlu Mektebi Muallimi : 266
İbrahimpaşa Câmii, Lefkoşa : 235
İbrahimpaşa M., Lefkoşa : 95, 228, 249, 258, 261, 275, 279, 286, 293, 308, 315, 322, 326, 329, 330
İbraniler : 4
İbsillat bkz. İpsillad
İcrâ Komitesi : 83, 84
iç isyanlar : 46, 51
İçil : 17, 59
— kadısı : 18
İffet Hanım ibnet-i Derviş Efendi Vakfı : 270
İflamuda bkz. Flamuda
İflasu bkz. Flasu
İflopi, Omorfa : 161
İflori, Omorfa : 100
İfterikoi, Omorfa : 100, 192
İğlisiye bkz. İhlisiye
İhlisides bkz. İhlisiye
İhlisiye [İhlisides, İğlisiye], Tuzla : 120, 165, 195
İhloraka, Baf : 115
İhtima [İhtime], Baf : 117, 140, 166, 201
İhtiman [Ahtıman] : 58
İhtime bkz. İhtima
İhtisab resmi : 64
İkinci Dünya Savaşı : 6, 30
İkliro, Dağ : 96, 169
İkselofai, Mesarye : 122, 189
İkselyani [İkselyari], Omorfa : 100, 191
İkselyari bkz. İkselyani
İkseroğonu [İkserongo], Lefke : 118, 308
İkserongo bkz. İkseroğonu
İksilohorya, Baf : 201
İlide (?), Mesarye : 123, 159
İligoroz, Dağ : 144
İlmiye Hanım bint-i Murid Efendi Vakfı : 278
İmam Mehmed İzzet İsmail Efendi ve zevcesi Penbe İzzet Hanım Vakfı : 320
imam(lar) : 47, 56, 58, 66
İmamoğlu el-Hâc Mehmed Vakfı : 225
İmâret(ler) : 73, 74
İmirke M., Lefkoşa : 223
İmyohorye , Dağ : 242
İncirli [Aydemet, Aya Demet], Dağ : 96, 143, 169
İncirli bkz. Engomi

İncirli, Değirmenlik : 240
İncirli, Lefkoşa : 206, 225, 340
İnecik : 58
İnez : 58
İngiliz(ler) [İngiltere] : 6, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 36, 40, 41, 42, 78, 79, 81, 83, 88, 197
— amirali : 25
— başbakanı : 31
— büyükelçisi : 27
— donanması : 25
— Dönemi Şer'iyye Sicil Defteri : 89
— elçisi : 22
— hakimiyeti : 79
— Hükûmeti (Kabinesi) : 21, 24, 30, 41, 79, 80, 82
— idaresi : 28, 30
— kralı : 11
— Kralının Has Meclisi : 79
— kraliçesi : 27
— kuvvetleri : 35, 36
— memurlar : 27, 28
— Milletler Topluluğu Ülkeleri : 6
— notası : 21
— Parlamentosu : 43
— sömürge yönetimi : 81
— Sömürgeler Bakanlığı : 83
— tâbiiyeti : 28, 29, 30
— valisi : 81, 83
— yöneticiler : 82
— yönetimi : 27
— yüksek komiseri : 27
—ce : 27
—in 1881 yılında yaptığı sayım : 6
İngiliz Kulübü, Magosa : 291
İngiltere bkz. İngiliz
İnyahorko, Hırsofi : 178
İnye, Hırsofi : 125, 177
İnyohorko bkz. Minareli
ipek : 7
İplikpazarı Çarşısı, Lefkoşa : 237, 238
İplikpazarı M., Lefkoşa : 95, 240, 285, 290, 294, 311, 312, 313, 314, 319, 324, 326, 327, 329, 330
İpsemadizmeno [Yalancı], Tuzla : 120, 165, 195
İpsillad [İbsillat], Mesarye : 123, 160, 286
İpsillatlı Müteveffâ Hacı Ahmed Efendi Vakfı : 286
İpso, Piskopi : 206
İpsomolof bkz. İsmolof
İpsoz, Mesarye : 123, 189
İpşati bkz. İşati
İrlanda Birleşik Krallığı : 22
İsak Komnenus, Tarsus Valisi : 10
İshakcı : 59
İshaklı : 18
İskan politikası : 18
İskarino, Tuzla : 120, 195
İskarko, Hırsofi : 126, 177
İskele Kasabalı Şefika Hanım bint-i Pabuççu Halil Vakfı : 317
İskele Kasabası bkz. İskele-i Tuzla
İskele kasabası, Baf : 266, 290, 309, 312, 317, 321, 326
İskele-i Tuzla [İskele Kasabası], Tuzla : 120, 164, 194, 277, 304
İskeleli Fatma bint-i Emirali Vakfı : 309
İskeleli Hacı Emin Kadın bint-i Hacı Hasan Efendi Vakfı : 266
İskeleli Hakkı Ağa ibn-i Hasan Vakfı : 309
İskeleli Hatice ve Tuzlalı Sıdıka Hanımlar Vakfı : 290

İskeleli Müzeyyen Hanım bint-i Halil Ağa Vakfı : 301
İskender, Makedonya Hükümdârı : 9
İskenderun : 21, 37
— Körfezi : 3, 20
İskulli, Hırsofi : 126, 152, 178
İslâm : 59, 69
— dini müessesesi : 85
— hakimiyeti dönemi : 10
— hukukçuları : 69, 70
— hukuku : 72
— mezârlığı : 24, 26, 79
— okulları : 80
— orduları : 10
İslâm nüfus bkz. Müslüman
İslâm M., İskele kasabası, Tuzla : 304
İsmail Mandırası, Girinye : 233
İsmet Hâfız Muhsin Vakfı : 326
İsmet Hanım ibnet-i Hüseyin Cin Vakfı : 293
İsmolof [İpsomolof], Değirmenlik : 98, 145, 171
İspanya : 15, 197
İspetariko, Mesarye : 123, 160, 189
İspidallı, Piskopi : 108, 163, 193
İspilai bkz. İspilye
İspilye [İspilai], Lefke : 119, 182
İssus Savaşı : 9
İstado, Baf : 116, 167
İstafinca, Mesarye : 233
İstanbul : 12, 13, 14, 15, 16, 20, 22, 27, 48, 51, 55, 56, 60, 80, 226
— mahalleleri : 75
İstavrakonno, Baf : 116, 142, 168
İstavro M., Magosa : 104
İstavruz M., Yukarı Lefkara, Tuzla : 195
İstene Drohonya, Mesarye : 234
İstiklâl Savaşı : 29
İstilloz bkz. İstolloz
İstinco, Hırsofi : 126, 151
İstironcalu [İstroncilo], Mesarye : 123
İstişâre Meclisi : 30
İstolloz [İstilloz], Mesarye : 123, 159, 189
İstroğolo (?), Lefke : 155
İstroncilo bkz. İstironcalu
İstrova : 59
İstrovillo, Değirmenlik : 98, 145, 171
İstrunbi, Baf : 116
İsveç : 197
İşa, Baf : 202
İşa, Değirmenlik : 98, 172
İşati [İpşati], Baf : 115, 140, 166, 201
İştip : 59
İtalya : 21
— şehir devletleri : 11
İtilaf Devletleri : 29
İvrace bkz. İvrecca
İvranya : 59
İvrecca [İvrace, Avrece], Baf : 59, 114, 141
İzladi : 59
İzmir : 28
İznebol : 59
İzzet Efendi ibn-i Hüseyin Efendi Vakfı : 281
İzzet Efendi Vakfı : 280
Jacques II., Kıbrıs Kralı : 11
Janus, Kıbrıs Kralı : 11
Jeolojik devirler : 8
Johnson, ABD Başkanı : 36, 37
Joseph Sisco, ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı : 41
Justinianus II., Bizans İmparatoru : 10

Kadalyonda [Katolyonda], Dağ : 97, 143, 231
kadı : 17, 77
—lık : 79
kadın nüfus : 62
kadırga : 16
Kadıviran bkz. Gaziviran
Kadika, Hırsofi : 126, 178
Kado Çividis, Piskopi : 108, 163
Kado Dira, Tuzla : 121, 195
Kado Diyerona, Leymason : 106, 185
Kado Horsiye M. , Değirmenlik : 171
Kado Kopya [Kato Kopya], Omorfa : 100, 192
Kado Lefkara (Aşağı Lefkara), Tuzla : 121, 195
Kado Mili, Leymason : 106, 186
Kado Milya, Lefkoşa : 203
Kado Moni [Kato Moni], Dağ : 97, 170
Kado Panaya, Baf : 116, 140, 201
Kado Pladres [Kato Pladres], Gilan : 109, 174
Kado Polemidya, Piskopi : 108, 163, 193
Kado Porvalya mevkii, Litronda, Lefkoşa : 243
Kado Sindi, Girinye : 233
Kado Zodya bkz. Aşağı Zodya
Kadya, Lefkoşa : 307
Kafesli M. [Alatyodise M.], Lefkoşa : 95, 183
Kafkasya : 20
Kaholiçi M. [Kavilici M.], Leymason : 106, 184
Kahra Manastırı, Girinye : 112, 176
Kahvecizâde Hâfız Mustafa Faik Efendi Vakfı : 294
Kakopedirka bkz. Kakopedre
Kakopedre [Kakopedirka], Lefke : 118, 182
Kalaburnu, Karpas : 102, 154
Kalahorko bkz. Çamlı
Kalahorko, Leymason : 106
Kalapanayot, Lefke : 118, 181
Kalatya, Karpas : 102, 154, 255
Kalavaç, Değirmenlik : 98, 146
Kalavusun, Tuzla : 121, 165, 195
Kaledışı, Lefkoşa : 240
Kaledışı, Magosa : 248
Kalefedes mevkii, Kazafana, Girinye : 314
Kalkandelen : 59
Kallabya, Tuzla : 164, 194
Kallepya, Baf : 116, 167
Kallorka [Kalorka], Girinye : 112, 176
Kalohoryo, Leymason : 184
Kalopside, Mesarye : 123, 159, 188
Kalorka bkz. Kallorka
Kalorsen, Tuzla : 253
Kaloynade (?), Gilan : 148
Kalyana, Lefke : 118, 182
Kamara, Lefkoşa : 242
Kamaraz, Karpas : 179
Kamaroz mevkii, Hırsofi : 298
Kambili bkz. Kanbili
Kambilili Boyacı Ömer bin Ahmed Vakfı : 245
Kambilili Sabri Mehmetçik Vakfı : 314
Kambo, Lefke : 118, 155, 181
Kaminarka, Lefke : 119, 181
Kamine, Girinye : 233
Kampo Endonire mevkii, Amarkent, Baf : 273
Kamu Hizmetleri Komisyonu : 35
Kamuya yararlı vakıflar : 73
Kamya, Dağ : 97, 169, 242

Kamyondopetra mevkii, Amarkent, Baf : 273
Kanada : 6
Kanbi bkz. Kombiya
Kanbili [Kambili, Kanili], Girinye : 112, 149, 175, 245, 259, 314
Kando, Piskopi : 108, 163
Kanili bkz. Kanbili
Kankarya, Mesayitonya : 204
kanlı noel olayları : 35
Kannavya, Omorfa : 100, 192
Kannavyu, Baf : 116, 141, 167
Kanohorko, Omorfa : 100
Kanunî dönemi : 12
Kapadez, Dağ : 97, 170
Kapıkulu Ocakları : 16, 50
Kapilyo, Gilan : 109, 174
kapitülasyon : 14
Kaptan-ı Deryâ : 15
Kaptanpaşalık : 19
Kaput, Omorfa : 100, 161, 191
Kara Ayşe bint-i Derviş Vakfı : 222
Karababa M., Lefkoşa : 247
Karadağ : 59
Karadağ M., Lefke : 246, 297
Karaferye : 59
Karakaş Hacı Osman Efendi bin Karakaş Mustafa Vakfı : 235
karakol : 74
Karaman : 52, 59
— eyâleti : 18
— valisi : 52
— Vilâyeti Kanunnâmesi : 17
Karamanlis, Yunanistan Başbakanı : 31
Karamanzâde M., Lefkoşa : 95, 271, 292, 293, 297
karamürsel, bir gemi çeşidi : 16
Karava M., Lapta, Girinye : 175
Karava, Girinye : 112, 233
Karava-i İsfinadi, Girinye : 112
Karesi : 59
Karmaka, Dağ : 170
Karmi [Karni], Girinye : 112, 149, 175, 233
Karni bkz. Karmi
Karpas [Dibkarpas]: 12, 19, 68, 93, 102, 132, 133, 136, 153, 179, 180, 220, 221, 241, 255
— Yarımadası : 3, 8
Karpaşa, Girinye : 112, 176
Kars : 23, 24, 59
Karusos, EOKA-B'nin lideri : 39
Kasabalı Mustafa Raif Efendi Vakfı : 342
Kasdirga [Kazdirga], Dibkarpas : 102, 179
Kastamonu : 59
Katapon : 10
Katerina Kornaro, Kıbrıs Kraliçesi, Venedikli : 11
Katide bkz. Katizade
Kâtip Hüseyin Efendi : 228
Kâtip Hüseyin Efendi bin Mehmed Bîcan Ağa Vakfı : 244
kâtipler : 60, 65
Katizade [Katide, Kattidere], Lefke : 119, 155, 182
katliâm : 41, 43
Kato Arkimandriye, Baf : 168
Kato Kopya bkz. Kado Kopya
Kato Moni bkz. Kado Moni
Kato Platres bkz. Kado Platres
Kato Rosiye M., Değirmenlik : 98
Kato Zodya bkz. Aşağı Zodya
Katolik(lik) : 11, 13
— -Ortodoks mücadelesi : 9

Katolyonda bkz. Kadalyonda

Kattidere bkz. Katizade

Kavala : 58

Kavanîn Meclisi : 28

Kavilici M. bkz. Kaholiçi M.

Kaydura [Gaydura], Mesarye : 123, 159, 189

Kaymaklı-yı Kebîr bkz. Büyük Kaymaklı

Kazafan bkz. Kazapifan

Kazafan(a) bkz. Kazapifan

Kazafana karyeli Havva Hanım Hacı Ali Efendi Vakfı : 300

Kazancılar Çarşısı, Lefkoşa : 279

Kazapifan [Kazafan(a), Gazipifan], Girinye : 112, 150, 176, 225, 239, 251, 256, 260, 261, 268, 274, 300, 303, 310, 314, 316, 324, 336,

Kazapifanlı Ayşe İsmail Vakfı : 310

Kazapifanlı Mesud Hasbî Efendi bin Lutfullah Efendi Vakfı : 256, 260, 261, 262, 268

Kazapifanlı Rebia bint-i Kara Mustafa Vakfı : 274

Kazdirga bkz. Kasdirga

Kazve M., Lapta : 239

Kazzaz el-Hâc Ali Efendi : 244

Kazzâz Hacı Ahmed Ağa bin Mehmed Ağa Vakfı : 253, 258

Kemankeş Kara Mustafa Paşa, Sadrazam : 50

Kemerpınar mevkii, Ağırdağ, Girinye : 276

Keraşitsi, Kıbrıs'ın eski adı : 5

kereste : 7, 36

Kesriye : 59

Keşan : 58

Kıbrıs : 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 62, 68, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 85, 87, 89, 131, 220, 230, 234

— Anayasası : 32, 35

— Barış Harekâtı : 41, 43

— Beylerbeyiliği : 19

— Cumhurbaşkanı : 44

— Cumhuriyeti : 27, 31, 32, 33, 35, 36, 42, 84

— Cumhuriyeti Anayasası : 85

— Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı : 32

— Cumhuriyeti'nin Başkan Vekili : 38

— Devlet Başkanlığı : 41

— ekonomisi : 7

— Evkâf Dairesi : 79

— evkâfı : 79

— fetih harekâtı : 78

— Helen Cumhuriyeti : 40

— Hükûmeti : 29

— idaresi : 23

— kadısının etbâ'ı : 94

— Kanunnâmesi : 17, 18

— Koloni Hükûmeti : 79

— Konvansiyonu, 1928 tarihli : 79

— Krallığı : 11

— Latin Başpiskoposluğu : 11

— meselesi : 37

— Millî Muhâfız Teşkilâtı : 41

— Millî Türk Birliği : 31, 82

— Milli Türk Halk Partisi : 31

— muhassılının etbâ'ı : 94

— muhassılının kavvasları : 94

— muhassılının tüfenkcileri : 94

— Mutasarrıfı : 25

— Müftülüğü : 81, 87, 88

— Müftüsü : 28

— Seferi : 14, 15

— valisi : 10, 31, 79, 80
—'a müdâhale kararı : 37
—'a sefer açılması : 14
—'ı Yunanistan'a bağlamak : 27
—'ın fethi : 7, 78
—'ın gelir kaynakları : 7
—'ın ilk nüfus sayımı : 63
—'ın İngiltere'ye devri : 6
—'ın İngiltere'ye ilhâkı : 30
—'ın korunması : 19
—'ın Yunanistan'a ilhâkı : 27, 29, 30, 31
—lılar'ın Bizans'a yardım etmeleri : 10
—'ta Bulunan Düvel Konsoloslar : 197
—'taki Müslüman Mallarının İdaresi Fermân-ı Kanûnîsi : 79, 80
Kıbrıs Rum(lar)ı : 19, 27, 32, 33, 35, 37, 38, 42, 44
— kesimi : 86, 88
— Ortodoks Kilisesi : 30
— ve Türk cemaat meclisleri : 35
— Yönetimi : 39
Kıbrıs Türk(ler)i : 6, 27, 28, 30, 31, 32, 34, 35, 36, 37, 38, 40, 41, 42, 44, 45, 78, 79, 81, 82, 83, 85
— Alayı : 32
— Azınlığı Kurumu : 31
— Barış Harekatı : 43
— Cemaat Meclisi : 38
— cemaati : 80
— Federe Devleti : 43, 44
— halkının can ve mal güvenliği : 35
— halkının imhâ tehlikesi : 40
— kesimi : 40
— Kurumları Birliği : 31
— Kurumları Federasyonu : 31
— Liderliği : 34
— Mukavemet Teşkilatı : 31
— temsilcileri : 37
— vakıf işleri : 85
— ve Rum liderleri : 31
—nin Lideri : 40
Kıbrıs vakıfları : 78, 79
— İdaresi : 87
— İdaresi Genel Müdürlüğü Arşivi : 89
Kıbrıs Beylerbeyi Cafer (Paşa) bin Abdülmennan Vakfı : 202, 205, 341
Kıbrıs Muhassılı Hacı es-Seyyid Mehmed Ağa : 237
Kıbrıs Muhassılı Mehmed Efendi : 228
Kıbrıs Muhassılı Osman Ağa ibn-i Ahmed Vakfı : 219
Kıbtiyân bkz. Kıbtîler
Kıptîler [Kıptiyân] : 59, 94
Kırçova : 59
Kırım Savaşı : 20
Kırımî Feyzi Ağa ibn-i Abdullah Vakfı : 227
Kırklar Makamı Tekkesi Aya karyesi, Mesarye : 98, 159
Kırmızıtoprak mevkii, Ağırdağ, Girinye : 276
Kızılağaç : 59
Kızılbaş [Trahona], Değirmenlik : 145, 171, 316, 317
Kızılhamam mevkii, Magosa : 288
Kızılkale M., Lefkoşa : 219
Kızılkule mevkii, Magosa : 288
Kibele, Ana Tanrıça : 4
Kiberunda, Lefke : 182
Kidas [Cidas], Baf : 115, 141, 168
Kilanemoz bkz. Kilanimoz
Kilanimoz [Kilanemoz], Karpas : 102, 153, 180
kilise(ler) : 39
— emlâki : 86

— malları : 81, 82
Kipris, Kıbrıs'ın eski adı : 4
Kipriyanu bkz. Spiros Kyprianou
Kire bkz. Çıra
Kirene suyu, Yermasoya : 204
Kiridya, Karpas : 102, 153
Kitriya, Lefkoşa : 339
Kittim, Kıbrıs'ın eski adı : 4, 5
Klabiye (?), Tuzla : 121
Klapin bkz. Arapköyü
Klikya : 9
Klis ve Hersek sınırları : 14
Kobrama mevkii, Orta M., Lefke : 280
kocabaşılar : 47, 57
Kocaeli : 59
Koçana : 59
Koççat [Koçyat], Dağ : 97, 144
Koçhisar : 18
Koçi Çiftliği, Girinye : 112
Koçimuyi, Lefkoşa : 243
Koçina, Hırsofi : 126, 152
Kodrafa, Omorfa : 161
Kofine [Kofunya, Kofno, Kokkina], Tuzla : 121, 165, 195, 202
Kofno bkz. Kofine
Koftiyo, Lefkoşa : 243
Kofunya bkz. Kofine
Koka, Gilan : 109, 148, 174
Kokkina bkz. Kofine
Kolalı bkz. Misivri
Kolimo, Lefkoşa : 243
Kolinbo, Lefkoşa : 242
Kololanbi M., Lefke : 277
Koloni Hükûmeti : 81
Koloni, Baf : 116, 142, 201
Koloş, Piskopi : 108, 163, 193, 341
Kolünbo, Tuzla : 219
Komanova : 59
Kombiya [Kanbi], Dağ : 97, 170
Kombizes, Pers Kralı : 9
Kom-i Kebîr, Karpas : 102, 153, 179, 241
Kondeya Çiftliği, Mesarye : 123
Konsey Emirnâmesi : 28
Kont Shuvalos, Rusya'nın Londra Elçisi : 21
Konya, Baf : 116, 166
Konya'nın tahriri : 55
Kopher : 4
Koragu bkz. Koraku
Koraku [Koragu], Lefke : 119, 155, 182, 336
Korfi, Piskopi : 108, 163, 193
Korkudefendi M., Lefkoşa : 218, 228, 257, 266, 290, 294, 295, 314, 318, 319, 326, 327
Kormacid, Girinye : 112, 176
Kormakiti
— Burnu : 3
— Yarımadası : 3
Korno, Değirmenlik : 98, 172, 235
Koroviya, Karpas : 102, 154
korsanlar : 12
korsanlık : 13
Koşi, Değirmenlik : 98
Kotrafa, Omorfa : 101
koyun ve sığır vergisi : 51
Kömürce bkz. Kömürcü
Kömürcü [Kömürce], Girinye : 112, 149
köprü : 52, 73
— ve hanların tamiri : 53
Köprübaşı, Lefkoşa : 224, 232, 247
— Çarşısı, Lefkoşa : 253
Köprülü : 59

Köse Kethudâzâde Hacı Hüseyin Ağa ibn-i Hacı Mahmud Ağa Vakfı : 254
Köstence : 59
Köstendil : 59
Köşklü Çiftlik, Ortaköy, Lefkoşa : 292
Köşklü Emine Kadın bint-i Ahmed Efendi Vakfı : 246
Köy Câmi Komisyonları : 84
Köyiçi mevkii, Piroyi, Lefkoşa : 325
Kraliyet kolonileri : 28
Krini, Girinye : 112, 149
Kristefan, Tuzla : 339
Kubad Çavuş, Divân-ı Hümayûn çavuşlarından : 15
Kubrus (Kubruş), Kıbrıs'ın eski adı : 4
Kudüs Kralı : 11
Kufes bkz. Kufez
Kufez [Kufes], Mesarye : 123, 160, 190, 247
Kukla : 19, 68, 93, 114, 116, 132, 133, 134, 140, 142, 166, 168, 207
Kukla, Mesarye : 123, 159
Kumyalık, Karpas : 102, 153, 179
Kunduracı Hasan Efendi ibn-i Mustafa Vakfı : 271
Kunduracı Hüseyin Resmî Efendi ibn-i Feramuz Mehmed Efendi Vakfı : 297
Kunduracı Mehmed Şah Efendi ibn-i Hacı Yahya Vakfı : 282
Kunedra, Mesarye : 123, 160, 190, 247
Kur'ân : 69
Kurdaka bkz. Kurtaka
Kurdali, Lefke : 119, 182
Kurtaka [Kurdaka, Kuruka], Baf : 116, 140, 201
Kuru Manastır, Değirmenlik : 99
Kuruka bkz. Kurtaka
Kuşatu mevkii, Pidarku, Baf : 299
Kuşyemişi mevkii, Köşklü Çiftlik, Ortaköy, Lefkoşa : 292
Kutsovandi, Girinye : 112, 176
Kutub Osman Câmii, Magosa: 248
Kuyin Sokağı, Câmi-i Kebîr M., Leymason : 270
Kuzey Kıbrıs : 43
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti [KKTC]: 44, 45, 88
— Anayasası : 87
— Kurucu Meclisi : 45
Küçük Câmi M. bkz. Orta M.
Küçük Kaymaklı [Omorfide], Değirmenlik : 99, 145, 171
Küçük M. [Hurdepolise M.], Tuzla : 194
Küçük Medrese, Aya Sofya M., Lefkoşa : 302
Küçük Kaymaklı, Lefkoşa : 35, 281, 316, 317
Kütahya : 54, 59
kütüphâne : 73, 74
Kyprianos, Rahip : 6
Kypros, Kıbrıs'ın eski adı : 4

Lagudera, Omorfa : 101, 192
Lahsa : 59
Lakadamya, Dağ : 253
Lakatamya, Değirmenlik : 279
Lakatamya, Girinye: 233
Lakatamya, Lefkoşa : 238, 243, 330
Lala Mustafa Paşa Vakfı : 330
Laleli Câmii, Lefkoşa : 266
Lanya, Gilan : 109, 148, 174
Lapatoz bkz. Lapotos
Lapityo [Lepihku], Baf : 116, 141, 232
— Çiftliği, Baf : 232

Lapotos [Lapatoz], Mesarye : 123, 160, 189
Lapta, Girinye : 233, 239, 240, 241, 248, 249, 261
Larnaka, Girinye : 27, 42, 112, 149, 176, 254, 321, 326
— İskelesi : 325
— Limanı : 25
Larnakalı Şefika Pabuççu Halil Vakfı : 321
Lasa, Hırsofi : 126, 177
Latin hakimiyeti : 11
Latorop köprüsü, Lefkoşa : 333
Laya, Tuzla : 121, 195
Lazanya, Dağ : 97, 170
Lazar, Baf: 201
Ledimbu, Baf : 116, 167
Lefke : 5, 43, 68, 93, 118, 119, 132, 133, 136, 155, 181, 242, 246, 249, 258, 266, 267, 270, 277, 278, 279, 280, 282, 284, 289, 294, 296, 297, 300, 301, 308, 311, 313, 314, 315, 320, 336, 342, 345
Lefkeli Ahmed Daniş Efendi ibn-i Hasan Fedai Efendi Vakfı : 277, 279, 284, 292
Lefkeli Ayşe Hanım ibnet-i Hacı Salih Efendi Vakfı : 296
Lefkeli Ayşe Hanım Selim Ağa Vakfı : 282
Lefkeli Hüseyin Afif Efendi bin Hasan Vakfı : 278
Lefkeli Molla Tahsin ibn-i Mustafa Vakfı : 294
Lefkeli Mustafa Çelebi bin Osman Efendi Vakfı : 297
Lefkeli Naciye Hanım Mehmed Ali Vakfı : 311
Lefkeli Nazife Kadın bint-i Eskuri Hasan Vakfı : 282
Lefkeli Nesibe Hanım bint-i Kayyum Ali Vakfı : 289
Lefkeli Şerife Kadın bint-i Hüseyincik Vakfı : 249
Lefkeli Tahir Efendi bin Ahmed Nuri Efendi Vakfı : 280
Lefkeli Zekiye Hanım Ahmed Harid Efendi Vakfı : 300
Lefkoniko [Lefkonuk], Mesarye : 123, 160, 190
Lefkonuk bkz. Lefkoniko
Lefkoşa [Lefkoşe] : 5, 12, 16, 17, 19, 25, 35, 36, 39, 41, 68, 82, 93, 94, 95, 133, 137, 183, 202, 205, 206, 211, 213, 214, 215, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 234, 235, 236, 237, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 336, 339, 340, 341, 342, 344
— alaybeyi : 203, 237, 244
— kadısı : 63
Lefkoşa yolu mevkii, Magosa : 291
Lefkoşalı Ahmed Nafiz Hüseyin Vakfı : 323
Lefkoşalı Ahmed Rifat Mehmed Vakfı : 324, 329
Lefkoşalı Ayşe Bekir Vakfı : 329
Lefkoşalı Bayan Ülfet Mehmed Emin Vakfı : 324
Lefkoşalı Emete Beyaz Ahmed (Hacı Şükrü) Vakfı : 325
Lefkoşalı Hacı Katriye Hacı Lütfi Vakfı : 322
Lefkoşalı Hüseyin Fetin Suyolcu Mehmed Vakfı : 322
Lefkoşalı Mehmed Cemal Yusuf Bakkal Vakfı : 330

Lefkoşalı Mehmed Sadık nâm-ı diğer Mehmed Ahmed Vakfı : 324, 329

Lefkoşalı Melahat Hanım Mehmed Mevlâna Vakfı : 324

Lefkoşalı Melek Hasan Efendi nâm-ı diğer Melek İsmail Raşit Vakfı : 329

Lefkoşalı Mustafa Fuad Fehim Tüccarbaşı Vakfı : 326

Lefkoşalı Mustafa Naci Hikmet : 325

Lefkoşalı Mustafa Sıdkı Hacı Hasan Vakfı : 325

Lefkoşalı Naciye Hanım Hanım Ali Vakfı : 330

Lefkoşalı Nezime Kiracı Mehmed Vakfı : 322

Lefkoşalı Osman Şakir Şeyh Mehmed Fadıl ve Vicdan Şeyh Mehmed Fadıl Vakfı : 327

Lefkoşalı Salih Salahi Onbaşı Vakfı : 323

Lefkoşalı Seyyid Mustafa Şeker Efendi Vakfı : 223

Lefkoşalı Seyyide Hanım İbrahim Bilal Vakfı : 323

Lefkoşalı Suphiye Hanım Mehmed Salih Vakfı : 323

Lefkoşalı Zekiye Hanım Mustafa Ömer Efendi Vakfı : 329

Lefkoşe bkz. Lefkoşa

Legonarisso bkz. Leonarisso

Lema Hanım bint-i Şükrü Efendi Vakfı : 302

Lemitu, Lefke : 119, 181

Lemona, Baf : 116, 167, 201

Leonarisso [Legonarisso, Zeâmet], Karpas : 102, 180

Lepihku bkz. Lapityo

Leskon, Mesarye : 234

Levayi, Lefkoşa : 242

Leymason [Limasol]: 19, 36, 42, 68, 93, 105, 132, 133, 137, 156, 184, 203, 236, 241, 250, 262, 264, 265, 267, 268, 270, 271, 272, 275, 276, 280, 282, 289, 297, 298, 301, 303, 327, 328, 342, 346

Leymason ve Baf Naibi Abdurrahman Niyazi Efendi eşi Zehra Hanım bint-i Hasan Ağa Vakfı : 271

Leymasonlu Ali Rıza Efendi bin Hasan Efendi Vakfı : 262, 268

Leymasonlu Ayşe Hanım bint-i Fellahoğlu Mehmed Ağa bin Ahmed Çavuş Vakfı : 270

Leymasonlu Ciğerci Hasan bin Ciğerci Hüseyin bin Hasan Vakfı : 298

Leymasonlu el-Hâc Şakir Efendi bin Hacı Mehmed Efendi Vakfı : 275

Leymasonlu Emetullah Hanım bint-i Hacı İbrahim Efendi Vakfı : 266

Leymasonlu Gülfere Aygır Osman ve İbrahim Fehim Bahçeci Hüseyin Vakfı : 301

Leymasonlu Hacce Behiye Hanım bint-i Yusuf Ağa Vakfı : 267

Leymasonlu Hacı Ali Efendi bin Hasan Kaptan Vakfı : 272

Leymasonlu Hacı Emirzâde ibn-i Hacı Mehmed Vakfı : 280, 298

Leymasonlu Hacı Mustafa Şakir Efendi Vakfı : 282

Leymasonlu Hacı Şakir bin Hacı Mehmed Efendi Vakfı : 289

Leymasonlu Hâfız Ahmed Raşid Efendi bin Hüseyin Efendi zevcesi Hacı Behiye Hanım bint-i Yusuf Ağa Vakfı : 298

Leymasonlu Hasan Kaptan Ağa bin İsmail bin Abdullah Vakfı : 265

Leymasonlu Hatice Ahmed Emin Vakfı : 328

Leymasonlu Havva Hanım bint-i Yusuf Ağa bin Hacı Ömer Vakfı : 268, 276

Leymasonlu Köprülü Hacı İbrahim Ağa Vakfı : 236

Leymasonlu Meryem Mustafa Vakfı : 303
Leymasonlu Mustafa Fethi Efendi bin Hüseyin Ağa Vakfı : 264
Leymasonlu Tüccar Mehmed Ağa bin Ahmed Çavuş Vakfı : 297
Lifroz, Girinye : 233
Ligopedri, Mesarye : 123, 159, 188
Limasol bkz. Leymason
Limba [Limya], Baf : 116, 140
Limnad, Gilan : 109, 148, 174
Limya bkz. Limba
Limya, Değirmenlik : 99
Limye, Magosa : 104, 157, 187
Linu, Lefke : 119, 155, 182, 242
Linu, Lefkoşa : 307
Lisi, Mesarye : 188
— bahçeleri : 123, 158, 188
Liso, Hırsofi : 126, 151, 177
Litro, Lefke : 119, 181
Litrodonda bkz. Litronda
Litronda [Litrodonda], Dağ : 143, 169, 197, 235, 238, 242, 243, 248, 257
Litronkomi, Karpas : 102, 153, 179
Livadya [Livatya], Tuzla : 121, 194
Livai, Hırsofi : 126, 178
Livati bkz. Livayi
Livatya [Sirkanahori], Omorfa : 101, 192
Livatya bkz. Livadya
Livatya Lisi, Mesarye : 123
Liva-yı Sirkanohorko, Omorfa : 191
Livayi [Livati], Karpas : 103, 153, 179
Lof, Gilan : 109, 174
Lofça : 59
Londra : 22, 36, 41
— Anlaşması : 32
— Protokolü : 21
Loraka, Baf : 166
Lozan Anlaşması (görüşmeleri): 29, 30, 79
Lugara, Leymason : 106, 185
Luka Nikola, zimmî, Androniko köyü : 205
Lukroni, Hırsofi : 126, 152
Luricine [Buricina], Değirmenlik : 99, 145, 171
Lusignanlar : 19
Lütfiye Hanım Hasan Efendi Vakfı : 307

mabet : 73, 74
Mabeyn Müşiri : 22
Macaristan : 20
madencilik : 7
Magosa : 5, 11, 16, 17, 19, 43, 68, 93, 104, 132, 133, 137, 157, 187, 205, 223, 224, 229, 248, 275, 281, 283, 285, 288, 289, 290, 298, 299, 304, 309, 312, 317, 321, 322, 324, 330, 337, 347
— İskele : 306, 309
— Kalesi : 12, 18, 104, 223
— Kalesi Varoşu : 157, 187
— Mukâtaası : 220, 221
Magosa kapısı, Lefkoşa : 231
Magosalı Zeliha bint-i Ahmed Tello Vakfı : 289
Magosalı Zühdü Efendi eşi Rabia Hanım Vakfı : 275
Magosa'nın Aya Sergi köyünden Ebe Ayşe bint-i İsmail bin Mehmed Vakfı : 285
Magosa'nın Piperisterona köyünden Rıfat Ağa ibn-i İbrahim Ağa Vakfı : 283
Magosa'ya bağlı Piperisterona köyünden Fatma Hanım Balcı Hüseyin Vakfı : 304
Magunda, Hırsofi : 126, 152
Mağroni, Lefkoşa : 242
mahkeme-i şer'iyye : 24, 26

Mahmud arsası, Girinye : 233
Mahmud II : 46, 51, 52, 54, 55, 57, 60, 64, 71
Mahmud Efendi, Divân-ı Hümayûn tercümanlarından : 14
Mahmud Efendizâde el-Hâc Mehmed Efendi : 224
Mahmudağa suyu, Arabahmetpaşa M., Lefkoşa : 267
Mahmudpaşa M., Lefkoşa : 261, 264, 275, 280, 281, 289, 290, 296, 297, 299, 319, 327, 329
Mahpeyker Sultan Vakfı [Çinili Valide Sultan Vakfı] 207
Makarios, Başpiskopos, Kıbrıs Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı : 31, 32, 33, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 44
Makarya, Kıbrıs'ın eski adı : 5
Makedonya İmparatorluğu : 9
Makrasika, Mesarye : 123, 159, 188
Maktul Ligori değirmeni, Lapta : 239
Malatya, Hırsofi : 126, 151, 177, 269
Malkara : 58
Mallora, Değirmenlik : 99, 172
— Manastırı : 99
Malta: 22
— Şövalyeleri : 15
Malunda, Baf : 116, 141, 201, 202
Malunda, Dağ : 97, 143
Malunda, Lefkoşa : 238
Malunda, Mesarye : 123, 160, 247
Malya, Evdim : 110, 147, 173
Malya, Hırsofi : 126
Mamari bkz. Mammari
Mammari [Mamari], Dağ : 97, 144, 170
Mamonya, Baf : 116, 142, 168, 208
Manağrul, Leymason : 106, 156, 185
Manastır : 59
Manastır Andriya M., Lefkoşa : 335
Manastır Korı, Değirmenlik : 145
Manavgat kadısı : 18
Mandıra-i Alaksi, Mesarye : 123, 160
Mandirya [Mandriya], Baf : 116, 142, 168
Mandirya, Gilan : 109, 174
Mandriya bkz. Mandirya
Mansuka, Lefkoşa : 243
Manuel Komnenus, Bizans İmparatoru : 10
Manya [Çiftlik-i Manya], Mesarye : 123
Mara, Lefkoşa : 274
Marahunda, Baf : 116, 166
Maraş : 342
Marata, Mesarye : 123, 159
Maratogni bkz. Maratoğno
Maratoğno [Maratogni], Mesarye : 123, 190
Marcus Porcius Cata, Romalı komutan : 9
Margi [Makri], Dağ : 97, 143
Margi, Girinye : 112, 149, 244
Margo, Değirmenlik : 99, 145, 171
Marki bkz. Margi
Marona, Baf : 116, 141
Maronero, Baf : 140
Maroni, Tuzla : 121, 165, 195
Masari, Omorfa : 101, 161, 191
Masikoloni, Leymason : 106, 156, 184
Maşara Manastırı bkz. Aya Marina
Matyat, Dağ : 97, 143, 169, 227, 235, 237, 248, 256, 257
mavna : 16
Mazato [Amazato], Tuzla : 17, 121, 165
Mazbut Vakıflar : 71
Mc Millan, İngiltere Başbakanı : 31
Mecidî nişanı : 25
Meclis-i Hâss-ı Vükelâ-yı Fihâm : 25

Meclis-i Millî : 28
Medenî Kanun : 71
medrese [medâris] : 52, 73, 74
Meğri : 58
Mehdi Efendi bin İsmail Efendi Vakfı : 264
Mehmed Ağa bin Hasan Vakfı : 265
Mehmed Ârif Efendi Vakfı : 251
Mehmed Ârif Molla Osman Efendi Vakfı : 321
Mehmed Bey ibn-i Ebubekir Vakfı, Sâbık Baf Sancakbeyi : 201
Mehmed Çakır Mustafa Halil Karpaslı Vakfı : 316
Mehmed Efendi bin Abdülmennan Vakfı : 206
Mehmed Efendi, Mahkeme Kâtibi : 228
Mehmed Emir Ali Vakfı : 327
Mehmed İzzet Bey Asım Bey Vakfı : 311, 312
Mehmed İzzet Yanıkoğlu Vakfı : 321
Mehmed Münir Rüstem ve Kardeşleri Vakfı : 320
Mehmed Naif Efendi bin Hüseyin Zihni Efendi Vakfı : 285, 287
Mehmed Raşid Efendi Vakfı : 223
Mehmed Ratıb Efendi ibn-i Ahmed Vakfı : 305
Mehmed Said Paşa, Cerîde Nâzırı : 48
Mehmed Salim Efendi ibn-i Mehmed Ağa Vakfı : 304
Meis adası : 16
Mekke-i Mu'azzama : 14
mektep : 52, 73, 74
Melamiyu [Melamyu], Hırsofi : 126, 152, 178
Melamyu bkz. Melamiyu
Melandra, Hırsofi : 126, 151
Melandrina Manastırı, Girinye : 113
Melaniko, zimmî, Androniko köyü : 205
Melanisko, Girinye : 113, 150
Melini, Tuzla : 121, 196
Meluşa, Mesarye : 123, 158
Memiko bkz. Meniko
Memlûk Devleti [Memlûklar]: 11, 12
— ordusu : 11
— sultanı : 11
Memlûklar bkz. Memlûk Devleti
Menevi, Tuzla : 121, 164
Meniko [Memiko], Omorfa : 101, 162, 192, 237, 238
Menkul ve gayri menkul mallar : 66
Menlik : 59
Menoya, Tuzla : 121, 164, 194
Menteşe : 59
Menteşîzâde Hüseyin Ağa, Lefkoşa Alaybeyi : 244
Merika, Dağ : 97, 144, 170
Mermekof mevkii, Hırsofi : 298
Mertekpazarı, Lefkoşa : 222, 237, 240
Meryem Kadın bin Hasan Ağa Vakfı : 263
Mesahorko, Baf : 116, 166
Mesaidonya bkz. Mesaitonya
Mesaitonya [Mesayidenya, Mesaidonya], Leymason : 106, 156, 185, 203
Mesana, Baf : 116, 167
Mesarye : 17, 19, 68, 93, 122, 132, 133, 138, 158, 188, 203, 233, 247, 286
Mesarye yolu mevkii, Magosa : 291
Mesayidenya bkz. Mesaitonya
Mescid-i Mahmudpaşa M., Lefkoşa : 95
Mesokelepsi bkz. Büyük Kaymaklı
Mesoyi, Baf : 117, 166
Metaksos Meydanı : 39
Meygedeler Çarşısı, Lefkoşa : 253

Mezarlık mevkii, Temlos, Girinye : 325
mezarlık(lar) : 39, 74
Mısır : 3, 4, 7, 8, 9, 12, 13, 21, 59
— Firavunu : 8
— hakimiyeti : 8, 9
— Hazîne defterdârı : 13
— kaynakları : 4
—'dan getirilen takviye kuvvetler : 30
Mısırlı Prenses Zehra Hanım ibnet-i Mustafa Fadıl Paşa ibn-iAbdullah Vakfı : 277
Mısırlızâde Ahmed Hulûsi Efendi ibn-i Hacı Osman Ağa Vakfı : 265
Mısta'cızâde Hacı Mustafa Efendi Vakfı : 242
Midillü bkz. Midulla
Midulla [Midillü], Lefke : 119, 181
Milanarka, Karpas : 103, 154, 180
Milhan [Hala] Sultan Dergâhı bkz. Hala Sultan Türbesi
Milikor [Milikori], Lefke : 119, 181
Milikori bkz. Milikor
Millî Cephe Partisi : 31
Millî Muhâfız Ordusu : 39, 41, 42
Miloz, Leymason : 106, 185
Milya, Hırsofi : 126, 151, 177
Milya, Mesarye : 123, 159, 189
Milyu, Hırsofi : 126, 152, 177
Minareli [İnyohorko], Değirmenlik : 99, 145, 171, 255
Minas, Lefkoşa : 333
Minkalye : 59
Mionis, Kıbrıs'ın eski adı : 5
mîrî arazi : 19
mîrî zahire işleri : 51
Mirminko, Hırsofi : 126, 151
Mirti [Mirtu], Girinye : 113, 176
— Manastırı : 113
Mirtu bkz. Mirti
misafir, ikâmet şeklinde : 94
Misivri [Kolalı], Mesarye : 203
Mitsero, Dağ : 97, 170
Molla Hurşid Efendi bin Hüseyin Efendi Vakfı : 262
Molla Hüseyin Hasan Efendi Vakfı : 302, 303
Molla Mehmed bin İbrahim ve Fatma Hatun bint-i İbrahim Vakfı : 282
Monagri, Gilan : 109, 148, 174
Monağrul, Leymason : 236
Monarka [Motarfa (?)], Dibkarpas : 103, 179
Moni, Leymason : 106, 156, 184
Monyad, Gilan : 109, 148, 174
Mora Câmii, Mara, Lefkoşa : 274
Mora muhacirleri : 94
Mora, Mesarye : 124, 158, 316
Moralı Hacı Mustafa bin Ahmed bin Hüseyin Vakfı : 274
Moralı Mehmed Tahir Ağa Vakfı : 316
Moravî el-Hâc Muhammed Efendi ibn-i el-Hâc İbrahim Vakfı : 225
Mormenekşe [Romolaksa], Tuzla : 121, 164, 194
Moronero, Baf : 117
Mosfilida bkz. Mosfilodi
Mosfilidi bkz. Mosfilodi
Mosfilodi [Mosfilida, Mosfilidi], Değirmenlik : 99, 172, 240
Motarfa (?) bkz. Monarka
Muaviye, Şam Valisi : 10
Muharrem Ağa ibn-i Abdullah Vakfı : 312
Muhassıl Ahmed Raşid Efendi Vakfı : 232, 234
muhassıllar : 65

muhassıllık : 20
muhtar(lar) : 47, 56, 58, 66
mukâtaa : 51, 75
mukayyid : 48, 56
Murad Reis, Osmanlı Donanması Komutanı : 15
murahhaslar : 80
Murat Molla Mehmed Vakfı : 318
Muratağa katliamı : 43
Murşili III. bkz. Uhri-Teşup
musakkafât : 74
Musere, Baf : 1173 168
Mustafa Ağa bin Yakub oğlu Hüseyin Vakfı : 268
Mustafa Ağa ibn-i Ahmed Mındık Vakfı : 281
Mustafa Ali Çavuş Vakfı : 313
Mustafa Bey ibn-i İsmail Ağa Vakfı : 250
Mustafa bin Ramazan Vakfı : 227
Mustafa Efendi bin Mehmed Efendi Vakfı : 213
Mustafa Efendi bin Osman : 244
Mustafa Galib Mehmed Efendi Vakfı : 319
Mustafa Hüseyin Aynalı Vakfı : 327
Mustafa İsmail Tirilli Vakfı : 315
Mustafa Kethuda : 202
Mustafa Lütfi Hasan Vakfı : 322
Mustafa Mehmed Efendi Bakkal Vakfı : 305
Mustafa Paşa, Lala, Vezir, Serasker : 15, 16, 17
Mustafa Şevki Kamil Efendi Vakfı : 318
Mustafapaşa mevkii, Magosa : 288
Musulida, Mesarye : 124, 160, 190
Muteyaka : 237
Muti mevkii, Aşağı Civiya, Leymason : 275
Muttalibzâde Hacı Hasan Efendi Vakfı : 289, 290, 295, 296
Muzaffer Paşa, Avlonya Sancakbeği, Beğlerbeği, Kıbrıs'ın ilk valisi : 6, 17
mübâdele : 44
Müderris İbrahim Efendi : 228
müessesât-ı hayriyye : 73, 74
Müezzin Hacı Ali Efendi ibn-i Kazzaz Ahmed Vakfı : 300
Müezzinzâde Ali Paşa, Kaptan-ı Deryâ : 15, 16
müftî bkz. müftü
Müftîzâde Hüseyin Rıza Efendi ibn-i Râci Efendi Vakfı : 271
müftü [müftî]: 25, 26, 83
—lük : 79, 84, 88
—lük personeli : 84
Müftü Efendizâde Mehmed Efendi : 223
Müftü Kızı Fatma Kadın Vakfı (Abdülaziz Efendi'nin kızı) 230
mülhak vakıflar : 72
Mümine bint-i el-Hâc Mustafa Vakfı : 213
Müride Hanım Sabri Efendi Vakfı : 315
Müsevvidzâde Mehmed Derviş Efendi Vakfı : 283
müslim bkz. müslüman
Müslüman Çarşısı, Leymason : 236, 264, 267, 298
Müslüman(lar) [müslim, ehl-i İslâm, ahâli-i İslâmiyye, İslâm nüfus] : 10, 24, 26, 46, 52, 54, 56, 58, 59, 63, 65, 66, 67, 69, 75
— erkek nüfus : 46
— mahallelerin imam ve muhtarları : 57
— malları : 81
—ın din işlerini görmek : 81
müstegıllât : 75
Müteveffa Pabuççu Hüseyin Efendi Mehmed Ağa'nın Vasiyet Yolu ile Vakfı : 308

mütevellî(ler) : 56, 71, 72, 76
müttefik donanması : 16
Müzeyyen Hanım Mustafa Hamdi Vakfı : 318

Nâbi Efendi, Silistre'nin sayım görevlisi : 61
Naciye Hanım Ali Vakfı : 326
Nada, Baf : 117, 167, 201
Nadire Hanım Ahmed Tuzakçı Vakfı : 316
Nafia Hanım Kamil Efendi Vakfı : 301
Nakîbu'l-Eşrâf Zühdü Efendizâde Osman Nuri Efendi Vakfı : 264
Nalbandbaşı Hacı Hüseyin Ağa ibn-i İsmail Vakfı : 262
Nasliç : 59
nâzır-ı defter : 56
Nazif Bey, Konya'nın tahririne memur : 55
Nazife Hanım bint-i Hacı Ali Efendi Vakfı : 265
Nazife Hanım bint-i Hacı Hamid Ağa Vakfı : 259
Nazife Kadın ibnet-i Bahçeci Mehmed Vakfı : 284
Nazire bint-i Mehmed Çavuş Vakfı : 301
Neda, Karpas : 103, 180
Nemçe : 197
Neolitik devre : 8
Nesibe Kayyım Ali Vakfı : 301
Neval, Lord : 43
Nevbethâne M., Lefkoşa : 95, 310, 325
Nevrekop : 59
Nicida bkz. Nikide
Nicidari [Nikidari], Omorfa : 101, 192
Nicide bkz. Nikide
Niğbolu : 59
Niğde : 18
Nikeforos Fakos II., Bizans İmparatoru : 10
Nikidari bkz. Nicidari
Nikide [Nicida, Nicide], Omorfa : 101, 161, 192
Nikokla [Nikoklo], Baf : 117, 168
Nikokles : 9
Nikoklo bkz. Nikokla
Nikokreon : 9
Nikos Sampson : 32, 35, 39, 40, 41
— darbesi : 38
— Hükûmeti : 42
Nisuz bkz. Dizdar
Niş : 59
Niyazi Manyera, Dr., İcrâ Komitesi üyesi : 84
Nuri Baba Vakfı : 229
nüfus
— memuru : 48
— nâzırı : 48
— sayımı : 46, 48, 54, 55, 58, 59, 60, 61, 62
— yoklama defterleri : 51, 62

Odu bkz. Orta
Oğronko bkz. Oronko
okul inşası : 73
Olmaya (?) [Ormidye (?)], Değirmenlik : 146, 172
Omodoz, Evdim : 110, 173
Omorfa : 19, 29, 68, 93, 100, 101, 132, 133, 138, 161, 191, 206, 258, 263, 279, 331
Omorfide bkz. Küçük Kaymaklı
OPEK (Kıbrıs Rumlarını Koruma Teşkilâtı) 32
Ora, Tuzla : 121, 196

ordu : 32, 47, 50
—ya asker vermeyen bölgeler : 59
Orhan Müderrisoğlu, Dr., İcrâ Komitesi üyesi : 84
Ormidya, Mesarye : 124, 159, 188
Ormidye (?) bkz. Olmaya
Ornuta, Mesarye : 124, 158, 188
Ornutalı Hacı Ahmed Vakfı : 231
Oronko [Oğronko], Leymason : 106, 156, 184
Orta [Odu], Dağ : 97, 143, 170
Orta M. [Küçük Câmi M.], İhtima, Baf : 117
Orta M., Lefke : 267, 270, 279, 280, 289, 301, 311
Ortaçağ : 7
Ortadoğu : 20, 21, 30
Ortaköy, Lefkoşa : 292
Ortaodası, Lefkoşa : 224
— Çarşısı: 250
Ortodoks : 13
— başpiskoposu : 19
— halkın çıkardığı isyanlar : 11
— Kilisesi : 9
—ların zorla Katolik yapılmaya çalışılması : 12
Orunda, Omorfa : 101, 162
Osman, 3. Halife : 10
Osman Efendi bin Ali, Mahkeme Kâtibi : 224
Osman Örek, Avukat, Evkâf Yüksek Meclisi Başkan Yardımcı : 84
Osmânî nişânı : 25
Osmanlı(lar) : 5, 12, 13, 19, 28, 77
— Arşivi : 62, 68
— Devleti : 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 26, 27, 28, 46, 47, 48, 49, 58, 62, 65, 71, 75, 78, 89
— Donanması : 15, 16
— Hazinesi : 22
— idaresi : 25
— ordusu : 16, 20
— sınırları : 15
— tebeası, Venedik'te : 14
— -Rus Savaşı : 21, 62
Ostirilloz, Mesarye : 124
Ovkoroz [Ovokoros], Karpas : 103, 153
Ovokoros bkz. Ovkoroz
Ovroklini, Tuzla : 194

Ömeriye M., Lefkoşa : 94, 95, 218, 223, 231, 251, 254, 255, 258, 262, 263, 269, 283, 291, 292, 295, 298, 300, 307, 309, 313, 324, 326, 329

Pabuççu Hacı Yusuf Ağa ibn-i Hüseyin Vakfı : 274
Pabuççu Hüseyin Efendi Mehmed Ağa Vakfı : 308
Padric, Karpas : 103, 153, 179
Pafos Krallıkları : 9
Pafos, Kıbrıs'ın eski adı : 5
Pahna, Evdim : 110, 147, 173
Palahor [Palohor], Dağ : 97, 170
Palahor, Omorfa : 121, 192
Palandirye, Leymason : 106, 186
Palanga : 59
Paleometokhi bkz. Palyemedoho
Palıkitre, Değirmenlik : 99, 146, 172, 211, 248, 256, 333
— Çiftliği : 256
Palıkitreli Ayşe Kadın bint-i İsmail Kethudâ Vakfı : 267

Palırkodise [Palluryodisa] , Değirmenlik : 98, 145, 171, 318
Palluryodisa bkz. Palırkodise
Palodya, Piskopi : 108, 163, 193
Palohor bkz. Palahor
Palvinya ırmağı : 336
Palyamila, Litrodonda, Dağ : 257
Palye mezrâı, Lefkoşa : 203
Palyemedoho [Palyomedoho, Paleometokhi], Dağ : 97, 170
Palyoklişe [Peraklişe], Leymason : 106, 184
Palyomedoho bkz. Palyemedoho
Palyomilo, Lefke : 119, 181, 206
Palyosofo, Girinye : 113, 175
Pano Arkimandriye, Baf : 168
Pano Çividis, Piskopi : 108, 163, 193
Pano Diyerona, Leymason : 106, 185
Pano Horsiye M., Değirmenlik : 171
Pano İncirli bkz. Engomi
Pano Lefkara, Tuzla : 121
Pano Milya, Lefkoşa : 203
Pano Panaya, Baf : 117, 141, 167
Pano Pladres bkz. Pano Platres
Pano Platres [Pano Plotres], Gilan : 109, 174
Pano Polemidya, Piskopi : 108, 163
Pano Rosiye M., Değirmenlik : 99
Pano Sindi, Girinye : 233
Pano Zodya, Omorfa : 191
Papalık : 11, 15, 16
papaz : 47, 57
Paralim [Paralime], Magosa : 104, 187
Paralime bkz. Paralim
Paramal bkz. Paramali
Paramali [Paramal], Evdim : 110, 147
Paramide, Piskopi : 108
Paris Anlaşması : 20
Paskalya yortusu : 11
Paşa Sokağı, İskele kasabası, Magosa : 309
Paşaköy [Aşa], Mesarye : 124, 158, 188, 223
Paşaköyü Çiftliği, Lefkoşa : 223
Paşine Abligi Mezrâı, Lefkoşa : 203
patrikler : 58
Pavlo, zimmî, Puteyka köyü : 204
Pazarortası mevkii, İhtima : 201
Pedre [Petre], Omorfa : 101, 161, 191, 226
Pedrohan [Petrohan], Mesarye : 124, 158
Pedulla, Lefke : 119, 181
Penbe Kadın bint-i Abdullah Vakfı : 273
Penbe Kadın bint-i Karagöz Yusuf Ağa bin Abdullah Vakfı : 269
Penbe Molla bint-i Çekdiri oğlu İbrahim Ağa Vakfı : 262
Pençizâde Seyyid Mehmed Efendi bin Mustafa Vakfı : 245
Pendakomo, Leymason : 106, 156, 184
Pendalya, Baf : 117, 167
Pendaya, Lefkoşa : 226, 340
Pendaya, Omorfa : 101, 191
Pendaya Siryanohoryo, Lefkoşa : 335
Pera, Dağ : 97, 143, 169, 238, 242
Peraisi, Mesarye : 189
Peraklişe bkz. Palyoklişe
Perapeki, Gilan : 109, 174
Pereisi (?), Mesarye : 124
Peresterona [Peristorene, Peristerona], Mesarye : 124, 159, 189
Peresterona bkz. Perestorona
Perestnonari bkz. Peristoranari
Perestorona [Perustorana, Peristeron, Peresterona], Omorfa : 101, 161, 192, 206

Pergamo, Mesarye : 124, 158
Peristerona bkz. Peresterona
Peristerona, Lefkoşa : 323
Peristeronalı Naciye Hanım Ali Hacı Hüseyin Vakfı : 323
Peristerone bkz. Perestorona
Peristorana bkz. Perustorona
Peristoranari [Perestnonari], Lefke : 119, 155
Peristorene bkz. Peresterona
Peristorona bkz. Perustorona
Pers kralı : 9
Persepe : 59
Personel ve işçilere yardım vakıfları : 73
Pertev Paşa : 16
Perustorana bkz. Perestorona
Perustorona [Peristorana, Peristorona], Hırsofi : 126, 152, 177
Petavropo, Baf: 202
Pete, zimmî, Puteyka köyü : 204
Petranes mevkii, Kazafana, Girinye : 324
Petre bkz. Pedre
Petriç : 59
Petro Virisofya mevkii, Ambeliku, Lefkoşa : 299
Petrohan bkz. Pedrohan
Peya, Baf : 117, 140, 166
Peygamber : 70
Philocyprus, Depa (Soli) şehrinin kralı : 5
Pınarönü mevkii, Ağırdağ, Girinye : 276
Pidarku, Baf : 299
Pigi, Mesarye : 124, 189
Piladan, Mesarye : 124, 160
Pile, Tuzla : 121, 165, 195
Pirasko [Prasyo], Evdim : 110
Pirga, Mesarye : 124
— Çiftliği, Mesarye : 158
Pirga, Tuzia : 121, 164, 194, 248, 249
Pîrîpaşa M., Lefke : 119, 258, 294
Pirko, Lefke : 118, 181
Pirko, Leymason : 106, 156, 185
Pirlepe : 59
Piroi bkz. Piroy
Piroy [Piroi], Değirmenlik : 99, 146, 172
Piroyi, Lefkoşa : 325
Piroyili Mehmed Ağa ve Halil Ağa ibn-iHacı Mahmud Vakfı : 254
Piroyili Mehmed Şefik Mustafa Vakfı : 325
Piryan : 202
Piskopi : 19, 68, 93, 108, 132, 133, 138, 163, 193, 206, 212, 219, 221, 222, 236, 248, 252, 336, 341
Piskopi M., Lefkoşa : 334
Piskopi mezrâı, Lefkoşa : 203
Piskopi Muronnero, Baf : 117
Piskopi suyu : 215, 217, 222
Piskopili es-Seyyid Ahmed bin Keleş Hüseyin Vakfı : 341
Piskopiyo, Dağ : 97, 169
piskopos : 39
Piskopu, Baf : 167
Pissuri, Evdim : 110, 147, 173
Pitargu, Baf : 117, 140
Pitolemaios I., Mısır'da Pitoleme Hânedanlığı'nı kuran : 9
Pitoleme Hânedanlığı, Mısır : 9
Piyale Paşa, Vezir, Osmanlı Donanması Komutanı : 15, 16
Piyemonte (İtalya) : 20
Piyiperisterina [Piyiperisterona], Magosa : 281, 283, 304
Piyiperisterona bkz. Piyiperisterina
Pladanisa, Evdim : 110, 147

Pladanise, Baf : 202
Pladanisso, Karpas : 103, 153, 179
Pladanistasa [Planadisdase], Omorfa : 101, 192
Planadisdase bkz. Pladanistasa
Plaşa, Girinye : 113, 149
Platanite, Baf : 201
Platosa, Hırsofi : 126, 151
plebisit : 29, 30
Plevne : 59
Podami [Potami], Omorfa : 101, 192
Podamidisse, Leymason : 107, 156, 185
Podamya [Potamya], Değirmenlik : 99, 145, 171, 254, 341, 352
Podamyo, Evdim : 110
Podromo M., Lapta, Girinye : 113, 175
Polem, Baf : 117, 166
Polemidya, Piskopi : 237
Poli, Hırsofi : 126, 152, 178, 213, 272, 273, 293
Poli Çiftliği bkz. Sultan Çiftliği
Poli karyeli Ayşe bint-i İbrahim Çavuş Vakfı : 273
Poli karyeli Yahyaoğlu Mehmed Ağa Vakfı : 272
Polidiko bkz. Polliseryo (?)
Polidiko, Değirmenlik : 99, 146, 172
Polikarpos Yorgacis, EOKA liderlerinden : 34, 35
polis : 32, 35, 39
Polistipos, Lefkoşa : 226
Polliseryo (?) [Polidiko], Omorfa : 101, 192
Polya Ambeli, Lefkoşa : 243
Pomo, Hırsofi : 127, 152, 178
Poramide, Piskopi : 163, 193
Potami bkz. Podami
Potamya bkz. Podamya
Prasko [Prasyo], Baf : 117, 141, 168
Prasko [Praşkü], Omorfa : 101
Prasko bkz. Praspo
Prasko, Leymason : 107, 184
Praskovi M., Lapta, Girinye : 175
Praspo [Prasko], Mesarye : 124, 159, 189
Prastyo, Baf : 257
Prastyolu Osman Ağa ibn-i Abdullah Vakfı : 257
Prasyo bkz. Pirasko
Prasyo bkz. Prasko
Prasyo, Gilan : 148, 174
Prasyo, Girinye : 113, 176
Prasyo, Omorfa : 161, 191
Praşkü bkz. Prasko
Pravişte : 58
Predor [Predori], Baf : 117, 141, 168
Predori bkz. Predor
Preznik : 59
Prezrin : 59
Progromo [Prodromo], Lefke : 119, 181
Proyi, Değirmenlik : 254
Prusya : 197
Purodromo bkz. Progroma
Putayaka, Leymason : 107, 156, 204

Radomir : 59
Radovişte : 59
Ragıb Efendi : 51, 52, 54
Rahime Hatun bint-i Hacı Mustafa Vakfı : 246
Rahova : 59
Rakna, Leymason: 204
Ramses III., Mısır Firavunu : 8
Ranlakzâde Hasan Debuli Vakfı : 223

Rasiha Hanım Hüseyin Zihni nâm-ı diğer Rasiha Hanım Hacı Yusuf Ağa Vakfı : 320

Rauf Denktaş, KKTC Devlet Başkanı : 33, 38, 40, 44, 45

Rauf Raif Denktaş Vakfı : 328

reayâ : 19, 48, 52, 56, 57, 59

redif

— Asâkir-i Mansûre : 61

— askeri işleri : 51

— teşkilatı : 62

Refail veled-i Lazari Vakfı : 205

Re'sü'l-Ayn nehri, Lefkoşa : 339

Richard I. (Arslan Yürekli Richard), İngiltere Kralı : 11

Robert Armitage, Sir, Kıbrıs'ın İngiliz Valisi : 83

Rodos : 3, 12, 16

Roma İmparatorluğu : 9

Romano, Leymason : 203

Romolaksa bkz. Mormenekşe

Ronald Stros, Sir, Kıbrıs Valisi : 79

Rosolyo [Hırsilyo, Horsilyo], Omorfa : 100, 161, 191

Rukiye Kadın bint-i Derviş Mehmed Efendi Vakfı : 244

Rum(lar) : 6, 20, 27, 28, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 37, 40, 43, 44, 79, 82, 86

— askerleri : 37, 39

— Bakanlar Kurulu : 39

— bölgeleri : 36

— çeteciler : 35

— işkencesi : 43

— liderler : 31

— memurlar : 28

— Millî Muhâfız Ordusu : 39

— Ortodoks başpiskopos ve patrikleri : 39

— sayım memurları : 6

— ve Yunan delegeler : 42

— ve Yunan işgalindeki Türk bölgeleri : 42

— yönetimi : 36

—ın Enosis emelleri : 28

— -Yunan kuvvetleri : 42

Rumca : 27

Rumeli : 55, 56, 57, 58, 59, 61, 62

Rusya (Rus) [SSCB] : 14, 20, 21, 22, 23, 24, 41

— baskısı : 20, 21

— emelleri : 22

Rusçuk : 59

Sâbık Yüzbaşı Mehmed bin İbrahim Vakfı : 300

Saçin : 59

sadaret kaymakamı : 54, 61

sadaret mektupçusu : 60

Sadık Paşa, Cezâir-i Bahr-i Sefîd Vilayeti Valisi : 25

Sadık Paşa, Sadrazam : 22

sadrazam : 19, 22, 55

— hassı : 19

Sadrazam Ali Paşa Vakfı : 213

Saffet Paşa, Hariciye Nazırı : 22

Safira, Mesarye : 233, 234

Sahrika : 59

Said Efendi, Sadaret Mektupçusu, Defâtir Nâzırı, Cerîde Nâzırı : 55, 56, 57, 60, 61

Sait Paşa, Mabeyn Müşiri : 22

Sakistre, Lefke : 118

Salamis Krallıkları : 9

Salamyu, Baf : 117, 167

Salıgünü suyu, Kazapifan, Girinye : 251
Salih Kanat, İcrâ Komitesi Üyesi : 84
Salisbury, Lord, İngiltere Hariciye Nazırı : 21, 22, 25, 27
salyâne : 51
Samakov : 59
Samalof, Lefkoşa : 238
Sami Paşa, Kıbrıs'ın İngilizlere verildiğini bildirir fermanları götürmekle görevli : 25
sanat erbâbı : 65
sancak : 47, 48, 51
Sandallar, Mesarye : 124, 159, 189
— katliamı : 43
Sanida, Leymason : 107, 184
Saraçlar Çarşısı, Lefkoşa : 236
Saraçlar Sokağı, Lefkoşa : 230
Sarama, Hırsofi : 127, 151
Saranahoya, Magosa : 338
Sarandi, Omorfa : 101, 192
Saray, Leymason : 203
Saray-ı Kebîr, Lefkoşa : 220
Sarayönü, Lefkoşa : 221, 240
— Câmii : 219
— Çarsısı : 229
Sardunya : 3
Sarıgöl : 58
Sarışaban : 58
Saruhan : 59
Savva Dükalığı : 15
sayım : 56, 59
— memurları : 52, 54, 55, 60
— yapılan yerler : 55
—ı yapılan sancaklar : 59
—ın nasıl yapılacağı : 54, 55
sefer hazırlıkları : 14, 15
Seher Molla Mehmed Vakfı : 315
Selamofko, Lefkoşa : 243
Selanik : 59
Selçuklular : 11
self-government : 31
Selim II. : 13, 15
Sendi, Baf: 202
Serdar Hacı Mehmed Ağa : 236
Serfice : 59
Seriye Hanım bint-i Hüseyin Vakfı : 314
Serka suyu : 241
Sertüccar Hacı Mehmed Ağa Vakfı : 231
Sertüccar Seyyid Hacı Mehmed Ağa bin Seyyid Mustafa Evkâfı : 231
Servi : 59
Sevda, Değirmenlik : 99, 172
Seydişehir : 18
Seyyid Ali Efendi bin Seyyid Hacı Mustafa Vakfı : 245
Seyyid el-Hâc Ali Efendi bin Abdülhâdi Vakfı : 228
Seyyid el-Hâc Mehmed Ağa ibn-i İsmail Vakfı : 227
Seyyid Hacı Mehmed Ağa : 244
Seyyid Hacı Ömer Efendi bin Seyyid Ali Vakfı : 251
Seyyid Hâfız İbrahim Edhem Vakfı : 225
Seyyid Halil Efendi Vakfı : 242
Seyyid Mehmed Ağa Câmii, Lapta : 248
Seyyid Mehmed Emin Efendi ibn-i es-Seyyid Mehmed (Kıbrıs Muhassılı) Vakfı : 229, 230, 234, 236, 237, 247, 250
Seyyid Mehmed Salih Efendi bin Seyyid Hacı Hatib Ali Efendi Vakfı : 251
Seyyid Mustafa Ağa ibn-i Hacı Mehmed Ağa Vakfı : 221

Seyyid Mustafa Efendi bin Seyyid Hatib Hacı Ali Efendi Vakfı : 251
Seyyid Osman Vechi Efendizâde Seyyid Mustafa Refik Efendi Vakfı : 250
Sıdıka Hanım ibnet-i Hacı Mustafa Vakfı : 287
Sıdıka Molla ibnet-i Osman Efendi Vakfı : 291
Sıdıka Murat Hanım Vakfı : 309
sıkıyönetim : 41
Sırakuyular, Lefke : 278
Sicilya : 3
— Krallığı : 15
Sicilyateyn : 197
Sihari, Girinye : 113, 176
Silahdar Mehmed Ağa bin Mustafa Ağa Vakfı : 232
Silahtar suyu, Lefkoşa : 308
Siliku, Gilan : 109, 148, 174, 241
Silikulu Seyyid Hüseyin bin Veli Vakfı : 241
Silistre eyâleti : 59, 60, 61
Simolofo, Lefkoşa : 202
Simu, Hırsofi : 127, 151, 177
Sinde, Mesarye : 124, 158
Sinehor [Sinyenehorko], Lefke : 119, 182
Singrasi, Mesarye : 124, 160, 189
Sinod üyesi : 39
Sinyenehorko bkz. Sinehor
Sipiros Kyprianou, Demokratik Parti Lideri : 31, 44
Sir Nikola mevkii, Temlos, Girinye : 324
Sirkanahori bkz. Livatya
Sirkanohorko, Omorfa : 191
Sirkanya M., Değirmenlik : 99, 172
Siroz : 59
Siryanahorya, Pendaya : 340
Sis : 17
Sisklip, Girinye : 113, 175
Sitti Hanım ibnet-i Hacı Feyzullah Ağa Vakfı : 260
Sivas : 59
Skopedra, Leymason : 107, 185
Slavcılık politikası : 21
Sodira M. bkz. Baş M.
Sodira, Leymason : 186
Sodira, Mesarye : 124, 189
Sodira, Piskopi : 108
Sofya : 58
Sofyeri mevkii, Amarkent, Baf : 273
Sokollu Mehmed Paşa : 15, 16
Solya deresi, Aya Yorgi, Lefkoşa : 226
Somolof, Lefkoşa : 238
Sosyo bkz. Sovsuku
Sovsuku [Sosyo], Baf : 117, 142, 168
SSCB bkz. Rusya
Stregone, Girinye : 233
Stros, Kıbrıs valisi : 79
su yolu : 74, 75
Sucu Mustafa bin Uncu Mustafa bin Abdullah Vakfı : 259
Suda Limanı, Girit : 16
Sufi Mehmed Efendi : 236
Suhteler, Tuzla : 121, 164
Sukûti İsmail Ağa ibn-i Mustafa Vakfı : 253
Sultan bint-i Davud Vakfı : 225
Sultan Çiftliği [Poli Çiftliği], Poli, Hırsofi : 126, 213
Sultaniye Çarşısı, Câmi-i Sağir M., Baf : 260
Sultanyeri : 58
Suriye : 3, 7, 9, 12, 62
Süeda Hanım bint-i İsmail Vakfı : 263
Süleyman Efendi bin Abdurrahman Vakfı : 222

Süleyman Subaşı : 202
sürgün : 8, 18

şâb-ı emred : 54
Şada bkz. Çada : 166
Şalomanko, Lefkoşa : 238
Şam valisi : 10
Şarköy : 58
Şaşı Cemile bint-i Abdülkerim Vakfı : 213
Şaziye Hanım ibnet-i İsmail Ağa ibn-i Hacı Hürrem Ağa Vakfı : 291
Şefika Hanım Sofu Mustafa Efendi Vakfı : 309
Şehirköy : 58
şehriyye-i dekâkîn : 64
şeker sanayii : 7
Şer'iyye Sicilleri : 89
Şer'iyye ve Evkâf Vekâleti : 71
Şerâibzâde el-Hâc Osman Ağa : 229
Şerâibzâde el-Hâc Osman Efendi bin el-Hâc Ahmed Ağa : 221
Şerife Fatma bint-i Mehmed Vakfı : 225
Şerife Hanım Hâfız Mehmed Emin Vakfı : 327
Şerife Hanım ibnet-i İbrahim Vakfı : 294, 295
Şerife Kadın bint-i Mehmed Vakfı : 263
şeyhülislâm : 13
Şeyhülislâm Ömer Hüsameddin Efendi Vakfı : 255
Şildon değirmeni, Petavropo : 202
Şillura, Dağ : 97, 144, 170
Şirocidya bkz. Hırokidya
Şükrü Efendi bin (Efendizâde) Mahmud Ağa Vakfı : 265, 274, 342

Tabe, Değirmenlik : 99
Tabur İmamı Hâfız Hacı Hasan Efendi bin Ali Ağa Vakfı : 259
Tada, Baf: 201
tahrir : 17, 60
— defterleri : 57
— memurları : 55
— Talimatı, 1275 (1858) tarihli : 64
—-i Umûmî Nizamnâmesi, 1277 (1860) tarihli : 64
Tahtakale M. [Tahte'l-kal'a M.], Lefkoşa : 95, 223, 225, 229, 237, 240, 287, 302, 305, 309, 312, 314, 316, 318, 324, 329, 335
Tahtapazarı, Lefkoşa : 224
Tahte'l-kal'a M. bkz. Tahtakale M.
talimatnâmeler : 57
Tantura Sokağı, Tuzla İskelesi : 301
Tanzimat : 47, 65
—'ın ilanı : 20
tapu : 51
— defterleri : 51
— senetleri : 51, 52
— Tahrir Defterleri : 48, 49, 65, 68
—ya şerh verilmek : 80
Tarhun [Tirhon, Tırhona], Değirmenlik : 99, 145, 171, 214, 290, 318
Tarhun, Leymason : 107, 156, 186
Tarhun, Piskopi : 108
Tarsus : 17, 59
— valisi : 10
Tatarbazarcık : 58
Tatlısu, Tuzla : 121, 165
Taveromari M., Lefkoşa : 294
TBMM : 37
Teke : 59
— kadısı : 18

Tekfurdağı : 58
tekke : 52
Teledra bkz. Teletra
Teletra [Teledra], Hırsofi : 127, 178
Tembriye, Lefke : 336
temettu' vergisi : 64, 65, 67
Temettuât Defterleri : 64, 65, 66, 67, 68
Temlos [Temloz, Temros, Templos], Girinye : 113, 149, 233, 324, 328
Temloz bkz. Temlos
Temmirka, Lefke : 119, 155, 182
Templar (Templier) Şövalyeleri : 11
Templos bkz. Temlos
Temros bkz. Temlos
Temsilciler Meclisi : 32, 34, 37, 38
— Başkanı : 33
Tera, Hırsofi : 127, 152
terör olayları, 1963 noelindeki : 6
Tersafan [Tersefano], Tuzla : 121, 194
Tersefano bkz. Tersefan
Teşrîî Meclisi : 28
Tevfik Câmii [Dükkanlarönü Câmii], Bafkapısı, Lefkoşa : 247
Tevhide Hatun ibnet-i Mehmed Ağa Vakfı : 283
tezkireci : 17
Tırgovişte : 59
Tırhona bkz. Tarhun
Tırnova : 58
ticaret : 7
— erbâbı : 65
— gemileri : 12
— malları : 7
Tikveş : 59
timar : 51
— sahipleri : 19
—lı sipahiler : 50
Timurçavuş oğulları, Enaye, Lefkoşa : 205
Tiraşi Pedevle, Baf : 117
Tiremetuşa [Tiremenitşe], Mesarye : 124, 158, 188
Tirfilli : 59
Tirhon bkz. Tarhun
Tiridoriseri mevkii, Ambeliku, Lefkoşa : 299
Tirkomi, Dibkarpas : 103
Tirmen, Mesarye : 124, 190
Tirmid, Girinye : 112
Tirmittusa [Trimitusa], Baf : 117, 166
Tirmitya, Girinye : 113, 334, 339
Tirsel Elyas bkz. Dirselyas
Todori, Hankofi : 204
Tolcı : 59
Toma, zimmî : 203
Toma Çarşısı, Magosa : 290
Toma Sokağı, Magosa : 290
Topaktaş mevkii, Görneç, Magosa : 299
Topcu, Karpas : 103, 153
Tophâne M., Lefkoşa : 95, 241, 263, 270, 272, 286, 310, 320, 326
toplumlar arası görüşmeler : 38, 44
toprak ve nüfus sayımı : 48
toprak yazımı : 48, 49
Tornadi [Durnar], Gilan : 109, 174
Toroslar : 3, 4
Tossos Papadopoulos : 34
Toyran : 59
Trablusgarb : 60
Trabzon : 59
Trahona bkz. Kızılbaş
Tranya bkz. Derinya
Trapeza [Trepaze], Girinye : 111, 150
Traşipedevle, Baf : 168

Tremetusa bkz. Trimutusa
Trepaze bkz. Trapeza
Tribyodi M. bkz. Baş M.
Trikomo, Karpas : 153, 179
Trimetye [Trimidya], Dağ : 169, 242
Trimidya, bkz. Trimetye
Trimiklini, Gilan : 109, 148, 174
Trimit, Girinye : 149, 175
Trimitusa bkz. Tirmittusa
Trimitusa bkz. Trimutusa
Trimutusa [Tremetusa, Trimitusa], Hırsofi : 127, 151
Trodos Dağları : 3
Truva kültürü : 8
Tuna vilâyeti : 62
Tundhaliya III., Hitit Kralı : 8
Tunus : 59
Turişe bkz. Turuşa
Tursina Manastırı, Girinye : 113
Turunçlu Mektebi Muallimi : 266
Turuşa [Turişe], Hırsofi : 127, 152, 177
Tutmosis III., Mısır Firavunu : 8
tuz : 7
Tuzla : 16, 19, 68, 93, 120, 121, 132, 133, 139, 164, 194, 202, 205, 206, 213, 219, 220, 225, 232, 248, 249, 253, 277, 304, 339, 347
— İskelesi : 230, 232, 236, 250, 301, 321, 339
— iskelelerine su getiren su yolları : 219
Tuzla İskeleli Nazire bint-i Mehmed Nazım Efendi Vakfı : 304
Tuzla İskeleli Topal Abdullah Vakfı : 250
Tuzla İskelesi Câmi-i Şerîf Evkâfı : 164
Tuzla İskelesi Gümrükçüsü Hacı İbrahim Ağa bin Hacı Koca Hasan Ağa Vakfı : 230
Tuzla'nın Klavya köyünden Ali bin Mehmed Vakfı : 249
tüccar(lar) : 49
— ve hac gemilerine saldıran korsanlar : 15
Tüccar Hacı Mustafa Nuri Efendi bin Osman Vakfı : 264
Tüccar Yusuf Ziya Efendi ibn-i Mustafa Muhtar Efendi Vakfı : 284, 287
Tüccarbaşı Çarşısı, Lefkoşa : 260
Tüccarbaşı Hacı Mehmed Efendizâde Hacı Derviş Ahmed Efendi Vakfı : 260
Türâbî Tekkesi bkz. Ashâb-ı Havâriyyûndan Türâbî Tekkesi
Türbeiçi, Magosa : 248
Türk(ler) (toplumu): 6, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 36, 37, 40, 41, 42, 43, 71, 77, 81, 82, 87, 88
— adaleti : 17
— askerî müdâhalesi : 43
— askerleri : 41
— bayrağı : 84
— Belediyeler Kanunu : 33
— belediyelerinin kurulması : 33
— bölgeleri : 36
— Cemaat Meclisi : 33, 84, 85
— Cemaat Meclisi Başkanı : 33
— Cemaat Meclisi İcra Heyeti : 84
— cemaati : 79
— çıkarması : 41
— Donanması : 37
— evkâf murahhasları : 79, 83
— göçmenler : 17
— haklarının korunması : 28
— Hükûmeti : 30, 37
— idaresi : 20
— iskânı : 17

— kaymakamları : 27
— köylerine saldırılar : 42
— kuvvetleri : 42, 43
— mahalleleri : 38
— Medenî Kanunu : 71
— nüfusu az gösterme gayretleri : 6
— okulları : 79, 81
— tâbiiyeti : 29, 30
— temsilciliği : 78
— toplumunu tecrit kampanyası : 38
— toplumunun malî ve ekonomik yapısı : 84
— valisi : 27
— ve Rum cemaatleri : 6
— ve Rum kesimleri : 33
— yerleşim birimleri : 41
— yönetimi : 12, 19, 33
—e saldırılar : 36
—i imhâ harekatı : 36
Türkçe : 27
Türkiye : 6, 29, 31, 32, 35, 36, 37, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 78, 79
— Cumhuriyeti Başbakanı : 31
— Cumhuriyeti vatandaşlığı : 30
— Dışişleri bakanı : 31
— Hükûmeti : 29, 40, 44
— sahilleri : 3
— temsilcisi : 31
—'ye göç etmek : 30
Uhri-Teşup [III. Murşili], Hitit Kralı : 8
Unpazarı, Lefkoşa : 223, 227, 232, 240, 248
Urlino, Lefke : 336
Usturumca : 59
Usturunbi, Baf : 166
Uzuncaâbad : 58
Uzunçarşı, Lefkoşa : 274, 279
Übeyye : 70
Ümmühan Kadın bint-i Mustafa bin Abdullah Vakfı : 264
Ümmühani bint-i Mehmed Kethuda Vakfı : 213
Ürgüp : 18
Üsküdar : 59
Üsküp : 59, 60
Üzengicioğlu Ahmed kerîmesi Dellâke Meryem Hatun Vakfı : 249
Vadili [Vatili], Mesarye : 124, 188, 298, 324, 330
Vadili karyeli Hacı Musa bin Hüseyin Vakfı : 324
Vadilili Hacı bint-i Hüseyin ve Mustafa Sarıoğlu Vakfı : 298
Vâhide Hanım bint-i Kırnevî Osman Efendi Vakfı : 281
Vak'a-i Hayriyye : 47
vakfiye(ler) : 71, 76, 77, 80, 88, 89
— defteri : 89
— şartları : 76
vâkıf : 71, 76, 77
vakıf(lar) : 52, 69, 70, 73, 76, 77, 78, 81, 83, 85, 86, 87, 88
— eserler : 77
— geleneği : 78
— gelirleri : 79
— Genel Müdürlüğü : 71, 72, 73
— hastahâneler : 74

— İdaresi : 79, 85, 86, 87, 88
— işleri : 84
— Kanunu, 2762 sayılı : 71
— malları : 52, 80, 83, 84, 85, 86
— mallarının idâmesi : 80
— mallarının yönetimi : 79, 81
— mallarının yönetimine el konması : 82
— paraları : 76
— senetleri : 51
— tarlalar : 51
— ve Din İşleri Dairesi Teşkilat Kanunu : 84, 85, 86, 87
—a Dair İslâm Mukaddes Kanunu ile Müslümanların Dinî Emvâlinin İdaresiyle İlgili Kanunu Tadîl Eden ve Birleştiren Kanun : 83
—ın mal varlıkları : 79
—ın Türk toplumu tarafından devralınması : 85
—ın yönetimi : 82
Vaklezderoda bağı, Lefkoşa : 238
Varişa bkz. Varuşa
Varna : 59
Varoş, Maraş : 342
Varuşa [Varişa], Lefke : 118, 155
Vasa, Evdim : 110, 173
Vasa, Leymason : 107, 156, 184
Vasilasi, Piskopi: 206
Vasili Kollavri Çiftliği, Leymason : 203
Vasili, Karpas : 103, 153
Vasilici mezrâsı, Polistipos, Lefkoşa : 226
Vasiliko suyu, Cironya : 201
Vasilya, Girinye : 113, 149, 175, 259, 285, 292, 320
Vatili bkz. Vadili
Vavatsinya, Dağ : 97, 144, 170
Vavla, Tuzla : 121, 165, 195
Vavlos, Karpas : 103, 179
veba : 6
Venedik : 14, 15, 19
— Donanması : 16
— elçisi : 14
— Senatosu : 14, 15
— soyluları : 11
— ticaret gemileri : 14
— yönetimi : 12, 13
—li tâcir : 14
—liler : 11, 12, 13, 15, 16, 19
—liler dönemi : 5, 19
vergi : 48, 55
— adaletsizliği : 53
— bakayaları : 53
— gelirlerinin artırılması : 50
— kanunu : 30
— kayıpları : 51
— mükellefleri : 47, 49, 55
— sistemi : 47, 53, 60
— sisteminin ıslah edilmesi : 18
— tarifesi : 66
— toplamak : 66
— vermekten kaçınmak : 53
— vermeye zorlanmak : 53
—den muaf tutulmak : 53
—lerin hafifletilmesi : 53
—ye tabi mal : 52, 66
Viçsada, Mesarye : 124, 160, 190
Vidin : 59
Vikla, Leymason : 185
Viktoria Sokağı, Leymason : 280
vilâyetlerde ve kazâlarda yapılan sayımlar : 48

Viranbağlar, Pirga, Tuzla : 249
Viranşehir : 59
Viyana : 43
Vizaca, Omorfa : 101, 161, 192, 234
Vodi (?), Hırsofi : 127
Vodine : 59
Vokolya [Vokolyo], Karpas : 103, 179
Vokolyo bkz. Vokolya
Voni, Değirmenlik : 99, 146, 172
Voroklini, Tuzla : 121
Vorri bkz. Guri
Vorri, Hırsofi : 152, 178
Vuda, Tuzla : 121, 164, 194, 306
Vudalı Hasan Gazi Ağa Mehmed Vakfı : 306
Vudilaka bkz. Dutlaka
Vuni, Gilan : 109
Vunilika bkz. Dutlaka
Vunos, Girinye : 113, 176
Winster, Lord, Kıbrıs Valisi : 30

Ya, Kıbrıs'ın Asurlular dönemindeki adı : 4
Yahudiler : 59
Yahyapaşa M. bkz. Arablar Câmii M.
Yalancı bkz. İpsemadizmeno
Yalusa, Karpas : 103, 154, 180, 241
Yalya, Hırsofi : 127, 152, 178
Yanagra, Mesarye : 124, 159, 189
Yanbolu : 59
yardım vakıfları : 73
Yarmasu bkz. Yermasoya
Yasakçızâde Yusuf Ağa ibn-i Ali Vakfı : 255
Yasama Meclisi : 38
Yasef'in oğlu : 5
Yasinzâde Seyyid Hüseyin Ağa, Lefkoşa Alaybeyi : 237
Yatnana, Kıbrıs'ın Asurlular dönemindeki adı : 4
Yavuz Sultan Selim : 12
Yazıcızâde M., Girinye : 274, 286, 295
Yediler Sokağı, Korkudefendi M., Lefkoşa : 266
Yemen : 59
Yenicâmi, Lefkoşa : 240
— Mahallesi : 95, 229, 284, 285, 302, 311, 315, 316, 317, 318, 325
Yenicâmi M., Leymason : 107
Yenice, Değirmenlik : 99, 146
Yenice-i Karasu : 58
Yenice-i Vardar : 59
Yeniceköy, Lefkoşa : 292
Yeniceköylü Hacı Ahmed Ağa ibn-i Mehmed Vakfı : 292
Yeniçeri
— Ocağı : 46, 47, 60
— Ordusu : 46, 61
— teşkilatı : 76
Yeracer bkz. Yeraces
Yeraces [Yeracaz, Yeracer], Lefke : 119, 181, 238
Yeracez bkz. Yeraces
Yerahorko, Değirmenlik : 99, 171
Yerani, Karpas : 103, 153, 179
Yerasa, Piskopi : 108, 163, 193
Yeri, Değirmenlik : 99, 146, 172
Yerli Hristiyanlar : 19
Yermasoya [Yarmasu], Leymason : 107, 185, 204, 237
Yermidya mevkii, Amarkent, Baf : 273
Yerokipo [Yeroşibo], Baf : 117, 142, 168
Yerolakko, Dağ : 97, 144, 170

Yeroşibo bkz. Yerokipo
Yerovasa, Evdim : 110, 147
Yeryeva, Mesarye : 234
Yeşil hat : 35, 36
yetimhâne : 73
yevmiyye-i dekâkîn : 64
Yezid, Halife : 10
Yofizo, Lefkoşa : 243
yoklama defterleri : 56
Yorgancı Saffet Mehmed Efendi Vakfı : 316
Yorgancılar Çarşısı, İskele kasabası, Tuzla : 304
Yorgos bkz. Yorkes
Yorgoz bkz. Yorkes
Yorgozlu Kâzım Ağa ibn-i Halil Vakfı : 274
Yorkes [Yorgos, Yorgoz], Girinye : 113, 149, 175, 274
Yukarı Deftere, Dağ : 97
Yukarı Girinye : 318, 319, 320, 323, 328
Yukarı Lakatamya, Dağ : 97, 143, 169
Yukarı Lefkara, Tuzla : 165
Yukarı M., Lefke : 282
Yukarı Pirgo, Lefke : 309
Yukarı Zodya [Ana Zodya], Omorfa : 101
Yulu, Hırsofi : 127, 178
Yunan (Yunanistan) : 27, 28, 30, 31, 32, 33, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 44
— Alayı : 32
— askeri : 37
— başbakanı : 31
— cumhurbaşkanı : 39
— Dışişleri bakanı : 42
— Hükûmeti : 40
— istihbarat teşkilatı : 39
— işgali : 41
— sahilleri : 3
—'daki cunta yönetimi : 39, 42
—lı subaylar : 39, 41
—lılar : 28, 30, 40, 44
Yusuf Ağa bin Perviz Bey Vakfı : 206
Yusuf Ağa ibn-i Zaîm Mustafa Ağa ibn-i diğer Yusuf Ağa Vakfı : 258
Yusuf Ziya ibn-i Hacı Halil Efendi Vakfı : 302
Yüksek Anayasa Mahkemesi : 34
Yüksek Kilise Meclisi : 39
yüksek komiser : 28
—lik makamı : 30
Yüksek Meclis : 83, 84
Yükseköğretim kurumları vakıfları : 73

zabıt defterleri : 89
Zabit konağı, Leymason : 236
Zağra-i Atik : 58
Zağra-i Cedîd : 59
Zaharka, Hırsofi : 127, 151
Zâhide Hanım ibnet-i Hüseyin Efendi Vakfı : 277
Zaîm Hüseyin Ağa bin Köse Kethuda Hacı Mustafa Ağa Vakfı : 245
Zakaci, Piskopi : 108, 163, 193
zeâmet : 51
Zeâmet bkz. Leonarisso
Zehra Hanım ibnet-i Biber Hüseyin Vakfı : 297
Zehra Hanım ibnet-i Hacı Mehmed Ağa Vakfı : 285
Zehra Hanım ibnet-i Hacı Mustafa Vakfı : 285
Zehra Hanım ibnet-i Nazlı Mehmed Ağa ibn-i Ali Vakfı : 285, 292
Zehra Hanım ibnet-i Nuhzâde İbrahim Efendi Vakfı : 296

Zehra Hanım ibnet-i Ömer bin Hüseyin Vakfı : 283
Zehra Hanım ibnet-i Ömer Vakfı : 281
Zehra Hanım Molla Salih Vakfı : 300
Zehra Mehmed Emin Hanım Vakfı : 317
Zekiye Hacı İsmail Vakfı : 314
Zeliha Hanım ibnet-i Molla Yusuf Vakfı : 276
Zenciye Âlime bint-i Abdullah Vakfı : 229
Zenciye Zeynep bint-i Ali Vakfı : 278
Zepe, mezrâ, Leymason : 203
Zeynelabidin M., Lefkoşa : 205
Zeytinliboğaz mevkii, Görneç, Magosa : 299
zeytinlik : 51
Ziba Hanım ibnet-i Hacı Mevlüd Efendi Vakfı : 278, 342
Ziba Kadın ibn-i Hacı Mustafa Vakfı : 269
Zihne : 59
Zinona (?), Gilan : 109
Ziştovi : 59
Ziyâî Efendi, Hacı, Hâfız, Kıbrıs Müftüsü : 28
Zopi, Leymason : 107, 185
Zoro bkz. Doro
zulüm : 37
Züleyha Kadın Vakfı : 289
Zülkadriye eyâleti : 17, 18
Zürih : 31
— Anlaşması : 31, 32

نفس لفقوشه ده واقع محلات رعایا بیاده

محلهٔ تیربیودی — نام دیگر باش — محلهٔ آیاصوا — محلهٔ فانیرومنی — محلهٔ آیااندونی

محلهٔ آیایانی — محلهٔ آلانیودیسه — نام دیگر فصلی — محلهٔ آیاقاشانو — محلهٔ آیاپوقه

محله ارمنیان

قضا — دکر تملك دراسائی قرا

قریهٔ پره خورقو — نام قریه — طرخون نام دیگر قزلباش — قریهٔ اوشوشده نام دیگر کوچك قایمقلی — قریهٔ مسوکلاب نام دیگر بیوك قایمقلی

قریهٔ انیه ملیه — قریهٔ خازه جودیسه — قریهٔ سیرقانیه

قریهٔ ایاندرونیقو — قریهٔ آناخرسیده — قریهٔ قطوخرسیده — قریهٔ انیوخورقو نام دیگر منارلی کوی

قریهٔ طرخون — قریهٔ ووتی — قریهٔ آکسومطوش — قریهٔ بالیکتره

قریهٔ دیمبو — قریهٔ مازقو — قریهٔ پیروپتی — قریهٔ آیاسرومنو

10669 Numaralı Nüfus Defteri'nin Fihristi

قریـهٔ دالی قریـهٔ لوریجینه قریـهٔ لیمیه قریـهٔ مونسفیلیکه

قریـهٔ ایب سَوَدا قریـهٔ قوزلو قریـهٔ ایشا قریـهٔ مالوره

قریـهٔ اَلاَمره قریـهٔ دِندار قریـهٔ جَرِی قریـهٔ پولیدیقـو

قریـهٔ ایسَملوف قریـهٔ یَری قریـهٔ ایسترووللو قریـهٔ اکلیجه

قریـهٔ بالیرقودیسه قریـهٔ دَلی جیبو قریـهٔ پودَمیه

قضـــــــ

قریهٔ بلاخور قریهٔ اغروجنیه قریهٔ میت سرو قریهٔ ایایاتی مالونده

قریهٔ قاطومونی قریهٔ بالیمودهو قریهٔ ایوش دیرمشیه قریهٔ ماماری

قریهٔ ایاواصل قریهٔ دیرمشیه قریهٔ ایامارینه قریهٔ شللوره

قریهٔ یره لاقو قریهٔ یوقاری لقتمیه قریهٔ اشاغی لقتمیه قریهٔ ایابفان

قریهٔ لازانیه قریهٔ ایادمت نام دیگر ایخیرلی قریهٔ انقومی نام دیگر بانو ایخیرلی قریهٔ ایامولوییده نام دیگر بالجی ایازمه

قضا اومورفه

قریهٔ نفس اومورفه قریهٔ منیقو قریهٔ اقاچه قریهٔ اولونه

قریهٔ اورونده قریهٔ پرستوره نه قریهٔ اصبرو ملیت قریهٔ ارقاجی

قریهٔ قطوقوبیه قریهٔ یوقاری ظوتیه قریهٔ اشاغی ظوتیه قریهٔ کیره

قریهٔ پتره قریهٔ ویزاجه قریهٔ ایامارینه قریهٔ اکسلیاد

قریهٔ ماصه ره قریهٔ بخیدار قرایلیه قریهٔ دنیه

قریهٔ پراسیو قریهٔ غازی ویران قریهٔ پنده یه قریهٔ سرقناخور

قریهٔ خوروسولیو

قریهٔ خروسلیه قریهٔ نجیده قریهٔ بودامی قریهٔ فلیه

قریهٔ قاتاویه قریهٔ لاوداره قریهٔ سراندی قریهٔ بولیدیبو

قریهٔ لواتیه قریهٔ قابوط قریهٔ لواتیه سرقنا خوری قریهٔ آلی تینو

قریهٔ بلادانسته سه قریهٔ آلونه قریهٔ افتریقودی قریهٔ بلاخور

قریهٔ آصقه قریهٔ قوترافه قریهٔ آیاریني

قضاء ماغوسه وقرپاس

قریهٔ نفس دیب قرپاس قریهٔ مله نارقه قریهٔ یالوسه

قریهٔ آیاندیرونیقو قریهٔ جلانیموز قریهٔ لترنقومی

قریهٔ لیونارسو نام دیگر ذعامت قریهٔ بلادانسو قریهٔ وودی لاقه

قریهٔ نه دا قریهٔ قومیالقه قریهٔ داوروس قریهٔ ووقولیده

قریهٔ آیاتودروه قریهٔ داولوه قریهٔ لواتیه قریهٔ افته قونیه

قریهٔ قومی کبیره قریهٔ بادریجه قریهٔ یرانیه قریهٔ استرقه

قریه آیالیه قریه آردانه قریه تیرقمو قریه لیمیه

قریه آیاسرکی قریه آنقومی قریه آیاممنو قریه استاورونه

قریه آیازونی قریه آیانقوله قریه آیابراشوکی قریه درنیه

قریه یارالمه قریه آشاریدوه نام دیگر کوکر جنلنک قریه افرانه روس یالکز اوزالتی قریه در

قضاء لفکه

نفس قصبه لفکه قریه یراجنه قریه قلابنایود قریه مودوللا

قریه بدوللا قریه بروذرومو قریه بالیوملو قریه لنو

قریه دیرس الیاس قریه قامی نارقه قریه ملیقوره قریه قامبو وساکستره

قریه غلینی قریه لیتروه قریه آیامارینه نام دیگر بیرقو قریه آنبالیقو

قریه آیانقوله قریه آیایورکی قریه قادیده قریه لمتو

قریه آیابفانه قریه افلاصوه قریه آغرولیاره قریه قوراقوه

قریه اوریخوه قریه تمرقه قریه قالیانه قریه سینه خوزقو

قریه غلطه — قریه جیبروندهٔ — قریه خاندیزیهٔ — قریه فوزدالی واسلیهٔ

قریه قاقوبدرقه — قریه قلاخورقو — قریه آیادیمتری — یالکز اوتوز بش قریه ور

قضاء کرنیه

نفس قصبهٔ کرنیه — قریه قارمی تریمت — قریه آلیاویتریمه — قریه بالیوصفو

قریه قوزماجیه — قریه یوزغوشهٔ — قریه آیارینیهٔ — قریه قازباشهٔ

قریه میزتوهٔ — قریه ماریهٔ — قریه قانبلیهٔ — قریه کوندمن نام دیگر کوندیمن

قریه آصامطوهٔ — قریه لارنه قه — قریه سینکلیب — قریه آغزلاکی

قریه سیخاریهٔ — قریه آیاقوروشهٔ — قریه وونوسهٔ — قریه خارجهٔ

قریه قلابین نام دیگر عرب کوی — قریه آیابهتدره نام دیگر چتال کوی — قریه قره فان — قریه دیقومی

قریه قوتسوواندیهٔ — قریه قالوزقهٔ — قریه قره وهٔ — قریه ایسفنار

قریه آیاستودروش — قریه بروطرومونه — قریه آیالوقه — قریه آیابراسکوی

قریه آیاآناستاس — قریه واسلیه — یالکز اوتوز قریه ور

قضاء ساریه دراسات قریه

قصبهٔ وادیلی — قریهٔ لفقونوقه — قریهٔ یناغره — قریهٔ قوفسه

قریهٔ ویجساده — قریهٔ آیایورکی چره — قریهٔ آیایورکی اسبطارقو — قریهٔ سکراسی

قریهٔ پیراسیه — قریهٔ لیسیه — قریهٔ آتیونی نام دیگر کیراجی کوی — قریهٔ اسبطارقو

قریهٔ برایش — قریهٔ غیدوره — قریهٔ استللوزه — قریهٔ تیره منتشه

قریهٔ آودللوره — قریهٔ لواتیه لیسی — قریهٔ استریللوزه — قریهٔ دیمبو

قریهٔ استرونجلو — قریهٔ باشاه — قریهٔ قالوب سیده — قریهٔ ماقره سیقه

قریهٔ آخنه — قریهٔ اکسیلوفاغو — قریهٔ برستوره نه — قریهٔ تی تی

قریهٔ آرچوزه — قریهٔ آقاطو — قریهٔ ایب سوز — قریهٔ آیانقوله

قریهٔ ملیه — قریهٔ بیرقه — قریهٔ لغوبدری — قریهٔ فلامودا

قریهٔ آفانیه — قریهٔ موصولیده — قریهٔ ماندیره ایلکسی — قریهٔ ماراتوغنی

قریهٔ عن قصدینه — قریهٔ مانیه — قریهٔ صودیره — قریهٔ اوزمتیه

قریه لاپاتوزه قریه تیزیمن قریه قوندره قریه آرنائی

قریه قوقله قریه آیانابه قریه صندالره قریه آوقاروزه

قریه اوزنوطه قریه آیاناقوفه قریه آرتمی یالکز الیبس قریه ود

قضا طوزله در اسامی قریه بیانست

قصبهٔ نفس طوزله قصبهٔ اسکله تابع طوزله قریه لواتیه قریه جلیه

قریه بیله قریه وورو قلنی قریه آرادیب قریه جیته

قریه مورمنکشه قریه وودهه قریه مازاتوه قریه آلاتیرقوه

قریه منه وی قریه آنافودیله قریه اکلیسیدس قریه آیاطوتدره

قریه ماروني قریه آبسمه دزمنو قریه خروکیدیه قریه دوخنی

قریه قلاووسون قریه اسقارنیو قریه دیرابیه قریه لایه

قریه اوره قریه آقابنو قریه ملینه قریه واوله

قریه قطوویری قریه بانولفقره قریه قطولفقره قریه آلامنیو

قریه قوفه نوه قریه آیا آنا قریه بیرغا قریه جیلیسیله قریه ترسفان

قریه آرپه ره یالکز اوقوز سکز پاره قریه ور

قضا لیمسون و بسقبو

نفر قصبه لیمسون قریه یوقاری دیه رونه قریه آشاغی دیه رونه قریه آراقه به

قریه میلیه قریه پراشیوه قریه فلوناری قریه صانیده

قریه وقلیه قریه جلاجی قریه افته غونیه قریه آزغاده

قریه فنی قاریه قریه آصه قریه بیرقوه قریه مونی

قریه بنداقومو قریه بالیوقلیشه قریه آیا آطاناسیو قریه طروخون

قریه مناغرول قریه مسایدونیه قریه یرمصونیه قریه آقرودیر

قریه زاقاکی قریه آیا فلاکسی قریه بالودی یه قریه بارامیده

قریه آریمی صونی وغاندو قریه قولوش قصبه بسقبو قریه فاصوللا

قریه براصوه قریه آبشوه قریه قوزفی قریه آبایه

قریه قلوخورقوه قریه لووارهه قریه ایاپاولوه قریه اطراقوه

قریه شیقوپتره قریه آیاقسطنطنه قریه طوبی قریه آیاطوذروه

قریه آغروش قریه آیایانی آغروه قریه آشاغی میلیه قریه بودامدبا

قریه دیمز قریه اورونقوه قریه بلندزیه قریه آغردیه

قریه بانوجیویدس قریه اسبداللی قریه بولومدیه قریه صودیره

قضا کیلان واودیم تابع لیمون

نفس قصبه کیلان قریه آیاماما قریه تیرمکلینه قریه قابلیو

قریه لیمناذه قریه لانیه قریه موناغری قریه آیابوزکی

قریه دوروش قریه لوفوش قریه آیاطره بوه قریه وونی

قریه پره بدی قریه سلیقوه قریه یوقاری پلادرس قریه اشاغی پلادرس

قریه مونیاذه قریه قوقه قریه بصوری قریه آنایره

قریه دوره قریه پراسیوه قریه باهنه قریه آیاقوروش

قریه فینی قریه ماندزیه قریه دونادیدس قریه آرچوزیه

قریه کیسوسه قریه مالیه قریه واصه قریه اومودوس

قریه بودامیو یا کلزاوقوزاوج، وقریه

قضاء باف وقوقله

نفس قصبهٔ باف قریه استرونبی قریه یوله م قریه دیریمو

قریه دینه قریه قناویو قریه ایشاتی قریه لمونه

قریه خولو قریه آمارکنه قریه آیاطوزرو قریه آیاکندیه

قریه خلوراقه قریه داله قریه امبا قریه کیسونارقه

قریه آناوازقو قریه آقوزصو قریه یه یه قریه قلانیه

قریه صاره قریه جیلی قریه قونیه قریه آزموته

قریه لدمبو قریه مره طونده قریه مسوئی قریه مساخوزیو

قریه تیرمیتوسه قریه ناده قریه شقوبی قریه آیافودی

قریه استادیه قریه غلاتارقه قریه بانایه قریه اضبرویه

قریه پروکبوه قریه ماندریه قریه دیمیه قریه بندلیه

قریه آناریده قریه کلنیه قریه فلوصه قریه آیانقوله

قریه چیده رس قریه استاوره قوتوه قریه کلوجه داره قریه صالامیو

قریه مسانه قریه آرمنو قریه پره دوره قریه پراسیو

قریه موسه ره قریه آرکیمندریده قریه نقوقله قریه مالونده

قریه صوسیو قریه قوقله قریه آیامارینه قریه طراکی بدوله

قریه مامونیه قریه سادنه بالکل التمس ایکی پارچه قریه

قضا خرسونی

قریه قدی قریه لاصه قریه ملیه قریه آیادیمتری یانو

قریه کیریت ماروت قریه سمو قریه لیصو قریه فلوصه

قریه ووری قریه ملاطیه قریه پرستورنو قریه آیاایسی دوره

قریه انیه قریه خولوه قریه آرغاقه قریه کیریت تره

قریه قدیقه قریه آقوردالیه قریه طوریشه قریه تلتره

قریه یولوه قریه ایامارینه قریه لواتیه قریه آرودس

قریه یوموه قریه ملیوه قریه یولجه قریه نه وون خوریوز

قریه اسقارفوزه قریه جنوسه قریه ملامیوه قریه تریموطوسه

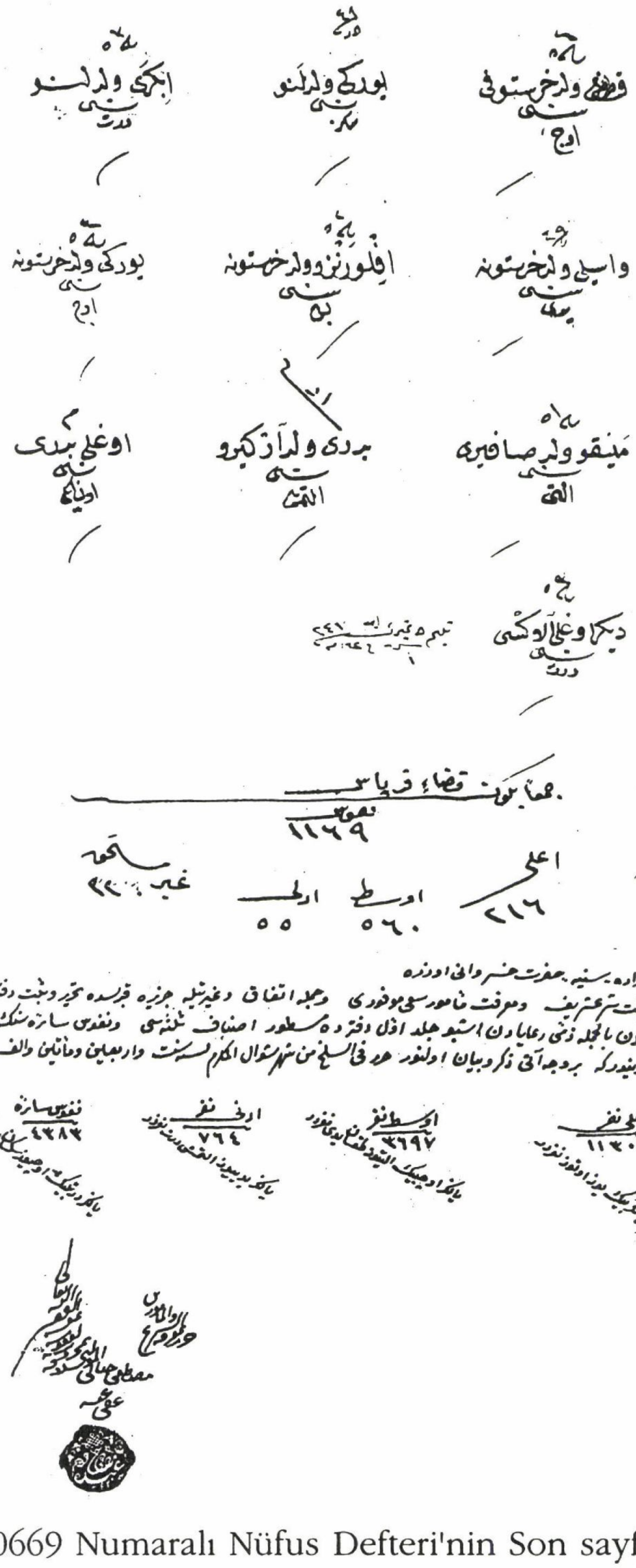

10669 Numaralı Nüfus Defteri'nin Son sayfası

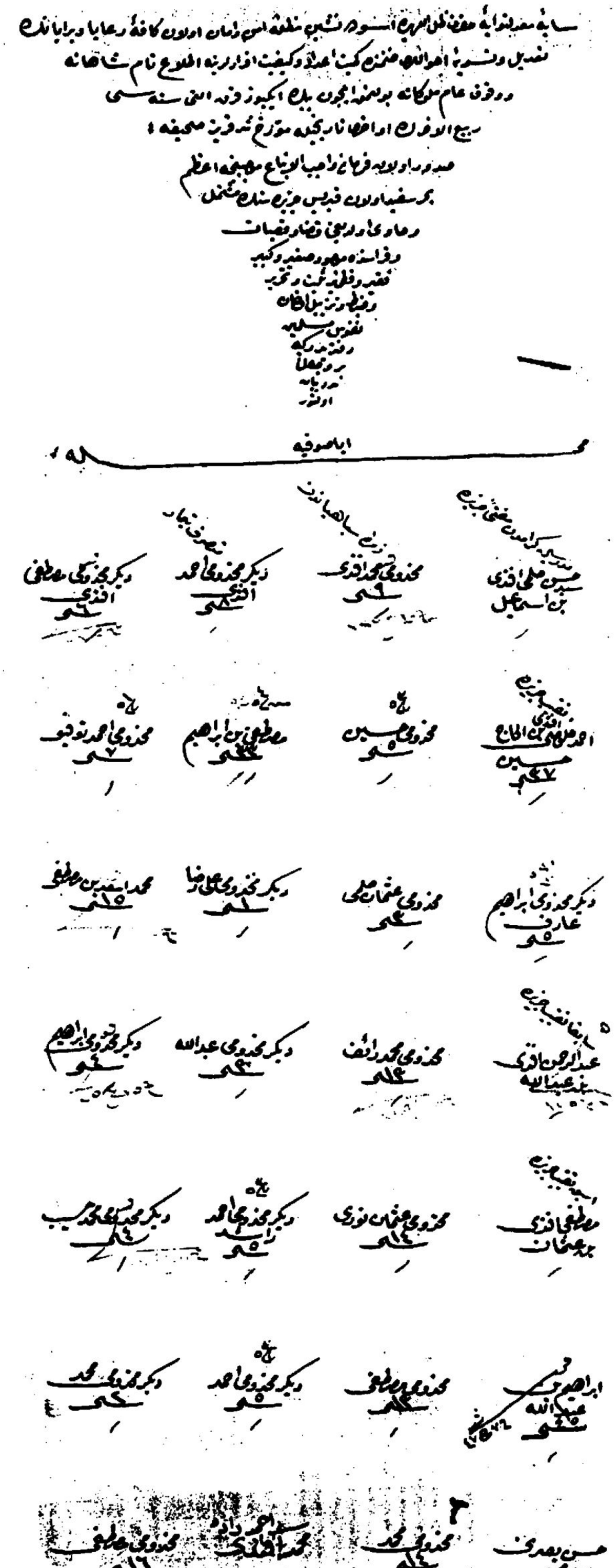

10605 Numaralı Nüfus Defteri'nin İlk sayfası

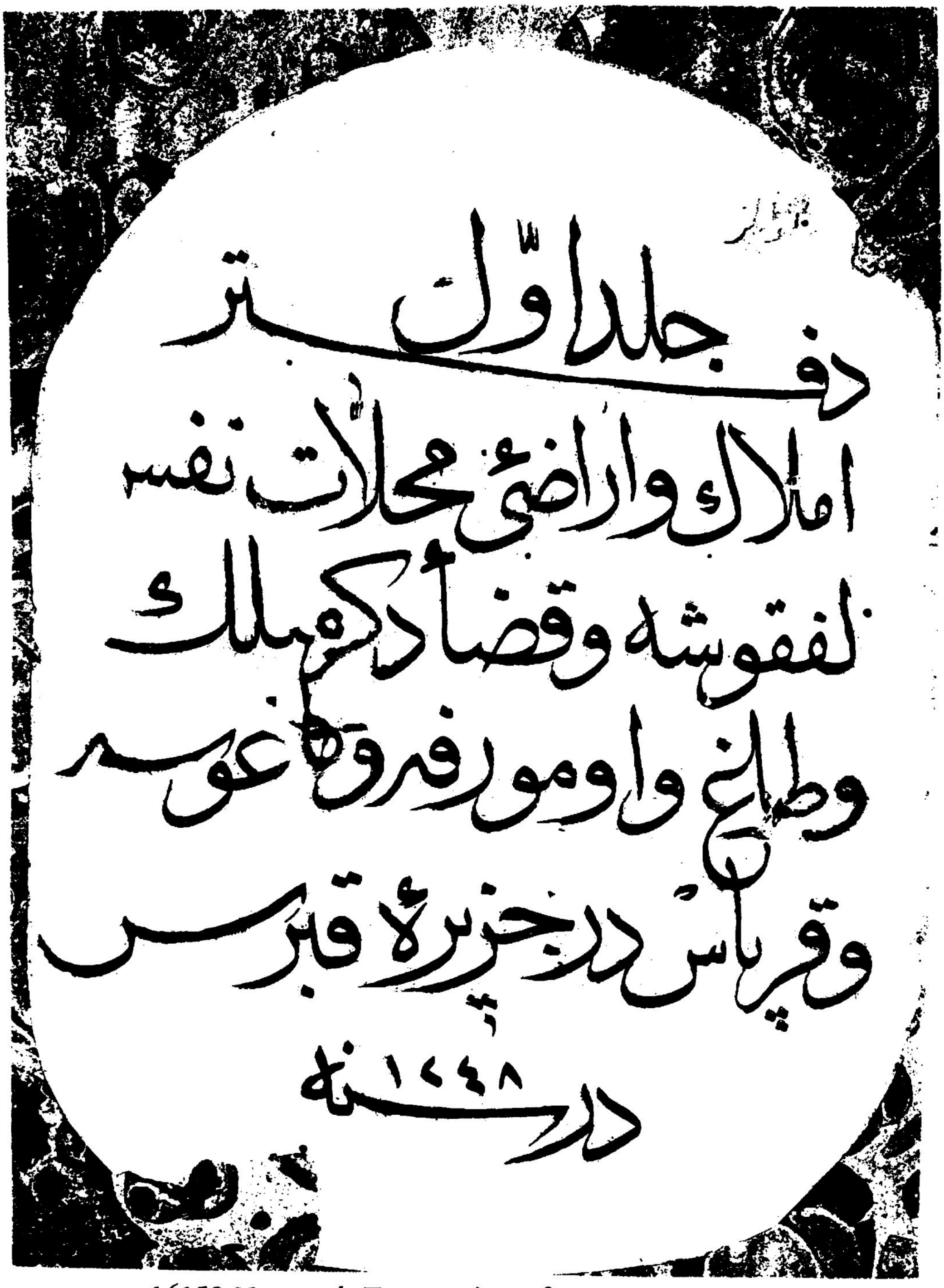

16152 Numaralı Temettuât Defteri'nin Kapağı

16152 Numaralı Temettuât Defteri'nin Başlangıç Sayfası

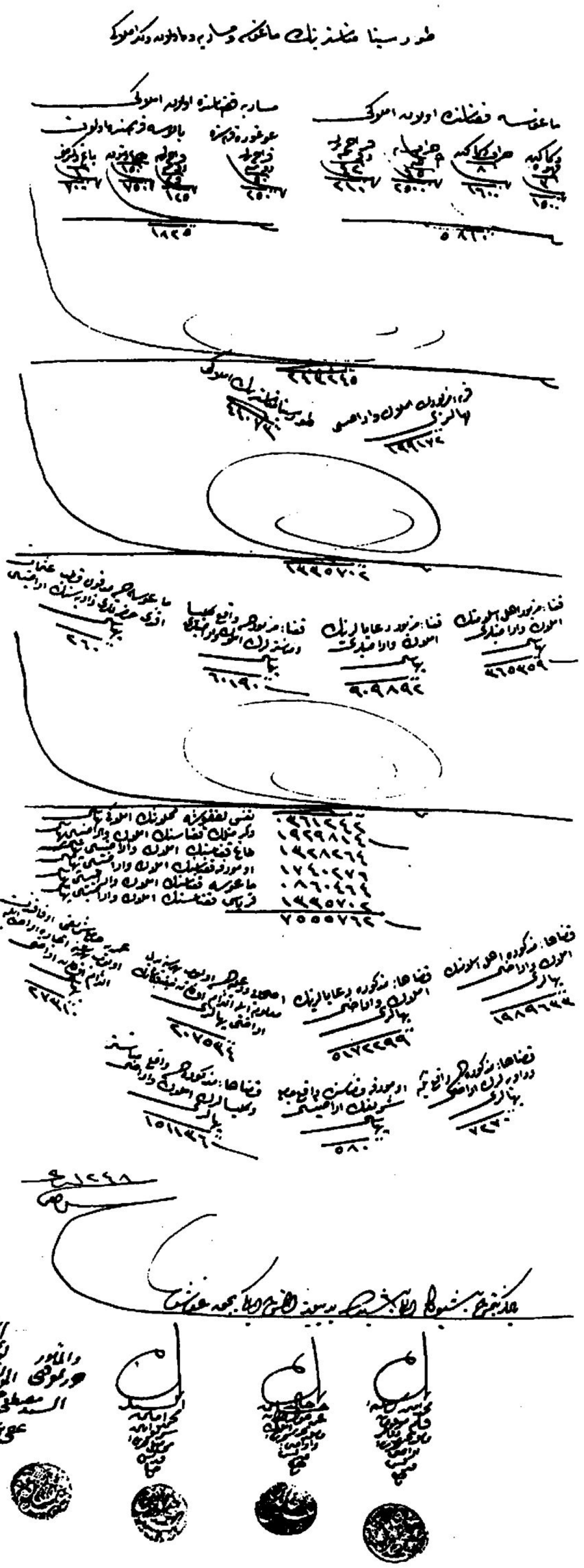

16152 Numaralı Temettuât Defteri'nin Son Sayfası

NÜFUS DEFTERLERİNE GÖRE
H. 1246/M.1831 TARİHİNDE KIBRIS

